2025

Rapoarte anuale

- privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2025 și
- privind activitățile finanțate de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare (FED) pentru exercițiul financiar 2025

CURIA RATIONUM

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ

RO

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1
Întrebări: eca.europa.eu/ro/contact
Website: eca.europa.eu
Rețele sociale: @EUauditors

Numeroase alte informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet pe serverul Europa (http://europa.eu).
Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2026

N.B.: Trebuie precizat că, din cauza rotunjirilor, este posibil ca anumite totaluri ale cifrelor din prezentul document să nu fie egale cu suma elementelor individuale.

În temeiul articolului 287 alineatele (1) și (4) din TFUE, al articolului 264 alineatul (4) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (reformare), precum și al articolului 42 alineatul (2) și al articolului 43 din Regulamentul (UE) 2018/1877 al Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2015/323, coroborate cu articolul 279 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (reformare), precum și în temeiul articolului 92 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 806/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2014 de stabilire a unor norme uniforme și a unei proceduri uniforme de rezoluție a instituțiilor de credit și a anumitor firme de investiții în cadrul unui mecanism unic de rezoluție și al unui fond unic de rezoluție și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010,

Curtea de Conturi a Uniunii Europene, în ședințele sale din 2 iulie 2026 și 9 iulie 2026, a adoptat

RAPOARTELE ANUALE privind exercițiul financiar 2025

Aceste rapoarte, însoțite de răspunsurile instituțiilor la observațiile Curții, sunt transmise autorităților responsabile de acordarea descărcării de gestiune, precum și celorlalte instituții.

La data adoptării prezentelor rapoarte, membrii Curții de Conturi Europene erau:

Tony Murphy (președinte), Nikolaos Milionis, Iliana Ivanova, Bettina Jakobsen, Jan Gregor, Mihails Kozlovs, Ildikó Gáll-Pelcz, Annemie Turtelboom, Ivana Maletić, Joëlle Elvinger, Helga Berger, Marek Opioła, Jorg Kristijan Petrovič, Stef Blok, George-Marius Hyzler, Lefteris Christoforou, Laima Liucija Andrikienė, Keit Pentus-Rosimannus, Katarína Kaszasová, João Leão, Alejandro Blanco Fernández, Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, Petri Sarvamaa, Hans Lindblad, Lucian Romașcanu, Pierre Moscovici, Daniel Caspary.

Cuprins

	Pagina
Raportul anual privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2025	**5**
Răspunsurile instituțiilor la raportul anual privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2025	**462**
Raportul anual privind activitățile finanțate de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare pentru exercițiul financiar 2025	**581**
Răspunsurile Comisiei Europene la raportul anual privind activitățile finanțate de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare pentru exercițiul financiar 2025	**621**

Raportul anual privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2025

Activitățile legate de raportul anual privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2025 au fost conduse de domnul Jan Gregor, membrul responsabil de raportul anual. Membrii raportori responsabili de diferitele capitole au fost: Jan Gregor (capitolele 1 și 11), Lefteris Christoforou (capitolul 2), Hans Lindblad (capitolele 3 și 12), Katarína Kaszasová (capitolul 4), Mihails Kozlovs (capitolul 5), Stef Blok (capitolul 6), Iliana Ivanova (capitolul 7), Marek Opioła (capitolul 8), Laima Liucija Andrikienė (capitolul 9), Pierre Moscovici (capitolul 10) și Petri Sarvamaa (apendice).

De la stânga la dreapta: Pierre Moscovici, Hans Lindblad, Petri Sarvamaa, Laima Liucija Andrikienė, Stef Blok, Katarína Kaszasová, Jan Gregor, Iliana Ivanova, Marek Opioła, Lefteris Christoforou și Mihails Kozlovs.

Cuprins

		Pagina
Introducere generală		8
Capitolul 1	Declarația de asigurare și informații în sprijinul acesteia	11
Capitolul 2	Gestiunea bugetară și financiară	71
Capitolul 3	Obținerea de rezultate pornind de la bugetul UE	125
Capitolul 4	Venituri	169
Capitolul 5	Piața unică, inovare și sectorul digital	199
Capitolul 6	Coeziune, reziliență și valori	222
Capitolul 7	Resurse naturale și mediu	269
Capitolul 8	Migrație și gestionarea frontierelor Securitate și apărare	293
Capitolul 9	Vecinătate și întreaga lume	319
Capitolul 10	Administrația publică europeană	339
Capitolul 11	Mecanismul de redresare și reziliență	351
Capitolul 12	Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor formulate de Curte în rapoartele sale speciale publicate în 2022	398
Apendice		456
Răspunsurile instituțiilor		462

Introducere generală

0.1. Curtea de Conturi Europeană este o instituție a Uniunii Europene (UE) și auditorul extern al finanțelor acesteia. În această calitate, Curtea acționează ca gardian independent al intereselor financiare ale tuturor cetățenilor Uniunii, în special contribuind la îmbunătățirea gestiunii financiare a UE.

0.2. În conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)[1], raportul anual al Curții privind execuția bugetului UE acoperă atât veniturile, cât și cheltuielile. Acesta prezintă *declarația de asigurare* a Curții cu privire la fiabilitatea conturilor UE și la utilizarea bugetului UE în conformitate cu normele și reglementările aplicabile. Declarația este completată cu aprecieri specifice pentru domenii majore de cheltuieli din bugetul UE. Pentru fondurile europene de dezvoltare se publică un raport anual separat.

0.3. Bugetul general al UE se adoptă anual de către Consiliul Uniunii Europene și Parlamentul European. În luna mai 2020, Consiliul Uniunii Europene a adoptat *NextGenerationEU (NGEU)*, un instrument temporar care a fost creat ca răspuns la impactul socioeconomic al pandemiei de COVID-19 și care este finanțat prin emiterea de obligațiuni. NGEU pune la dispoziție finanțare pentru *Mecanismul de redresare și reziliență (MRR)*[2], căruia îi revin aproximativ 90 % din fondurile NGEU, precum și suplimentări pentru programe existente în *cadrul financiar multianual (CFM)* 2021-2027. Această din urmă finanțare trebuie cheltuită în conformitate cu norme sectoriale specifice. Curtea prezintă o opinie separată privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor din MRR.

0.4. Atât bugetul general al UE, cât și finanțarea din NGEU fac obiectul *procedurii de descărcare de gestiune*. Prin această procedură, Parlamentul, la recomandarea Consiliului, decide dacă Comisia Europeană și-a îndeplinit în mod satisfăcător responsabilitățile bugetare. Raportul anual al Curții, alături de alte documente elaborate de aceasta, furnizează o bază pentru procedura de descărcare de gestiune. La data publicării sale, raportul anual este trimis parlamentelor naționale din statele membre, Parlamentului European și Consiliului.

---

[1] Articolele 285-287 TFUE.

[2] Regulamentul (UE) 2021/241 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență.

0.5. Raportul anual este structurat după cum urmează:

— ***capitolul 1*** conține declarația de asigurare, la care se adaugă o sinteză a rezultatelor auditului Curții cu privire la fiabilitatea conturilor și la legalitatea și regularitatea operațiunilor de venituri și cheltuieli subiacente conturilor, aceasta acoperind și informațiile Comisiei cu privire la regularitate, și un rezumat al abordării de audit utilizate de Curte. În raportul anual de față, termenul „regularitate” este utilizat cu același sens ca termenul „legalitate și regularitate”;

— ***capitolul 2*** prezintă analiza Curții cu privire la gestiunea bugetară și financiară;

— ***capitolul 3*** prezintă aspectele referitoare la performanță în execuția bugetului (în raport cu principiile *economiei*, *eficienței* și *eficacității*), axându-se pe analiza și sinteza principalelor informații legate de performanță din rapoartele speciale publicate în 2025 și pe performanța programelor de cheltuieli de la rubrica 2 „Coeziune, reziliență și valori” din CFM;

— ***capitolul 4*** prezintă rezultatele testelor efectuate de Curte asupra regularității operațiunilor de venituri ale UE și o examinare a unor elemente ale sistemelor de gestiune și de control pentru venituri, precum și rezultatele examinării de către Curte a *rapoartelor anuale de activitate* ale Comisiei;

— ***capitolele 5-10*** prezintă, pentru diferitele rubrici din CFM 2021-2027, rezultatele testelor efectuate de Curte cu privire la regularitatea operațiunilor, precum și o examinare a rapoartelor anuale de activitate ale Comisiei, a unor elemente ale sistemelor sale de control intern și a altor dispoziții în materie de guvernanță;

— ***capitolul 11*** prezintă o evaluare a conformității cu condițiile de plată ale MRR, o examinare a *rapoartelor anuale de activitate* ale Comisiei, o evaluare a unei selecții de sisteme de supraveghere și de control, precum și abordarea de audit a Curții pentru MRR;

— ***capitolul 12*** prezintă rezultatele activității Curții de urmărire a situației acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor formulate de Curte în rapoartele sale speciale publicate în 2022;

— ***apendicele*** conține un raport cu privire la orice datorie contingentă rezultată ca urmare a îndeplinirii de către Comisie și de către Consiliu a sarcinilor care le revin în temeiul Regulamentului privind mecanismul unic de rezoluție.

0.6. Curtea urmărește să își prezinte constatările într-un mod clar și concis. Nu se poate însă evita întotdeauna utilizarea unor termeni specifici UE sau politicilor și bugetului acesteia ori a unui jargon specific domeniilor contabilității și auditului. Curtea a publicat, pe site-ul său, un glosar conținând explicații pentru acești termeni specifici. Termenii definiți în glosar figurează cu *litere cursive* la prima lor apariție în fiecare capitol.

0.7. Răspunsurile Comisiei (sau, după caz, ale altor instituții și organisme ale UE) la constatările Curții sunt prezentate împreună cu acest raport.

Capitolul 1

Declarația de asigurare și informații în sprijinul acesteia

Cuprins

	Puncte
Declarația de asigurare a Curții de Conturi Europene prezentată Parlamentului European și Consiliului – raportul auditorului independent	I.-XLVII.
Introducere	1.1.-1.3.
Fiabilitatea conturilor	1.4.-1.19.
Rezultatul economic al exercițiului este negativ, însă rezultatul bugetar este pozitiv	1.6.-1.8.
Observații referitoare la conturile anuale consolidate pentru anul 2025	1.9.-1.16.
Observații din auditul sistemelor informatice efectuat de Curte privind SUMMA	1.17.-1.19.
Regularitatea operațiunilor	1.20.-1.37.
Opinia Curții acoperă operațiunile de venituri bugetare și de cheltuieli	1.21.-1.23.
Nivelul de eroare din cadrul veniturilor nu este semnificativ, dar o parte importantă a cheltuielilor este afectată de un nivel semnificativ de eroare	1.24.-1.31.
Erorile legate de eligibilitate continuă să aibă cea mai mare pondere în nivelul de eroare estimat, fiind înregistrată totodată o creștere a erorilor în procedurile de achiziții publice și de atribuire a granturilor	1.32.-1.35.
Modificările aduse metodologiei utilizate de Curte pentru cuantificarea erorilor în domeniul achizițiilor publice au redus ușor nivelul de eroare estimat	1.36.-1.37.
Informațiile Comisiei cu privire la regularitate	1.38.-1.48.
Nivelul de eroare raportat de Comisie nu este direct comparabil cu cel estimat de Curte și este probabil subestimat	1.38.-1.48.

Curtea raportează cazurile de suspiciuni de fraudă către EPPO și OLAF **1.49.-1.57.**

Concluzii și recomandări **1.58.-1.60.**

Anexe

Anexa 1.1 – Abordarea și metodologia auditului

Declarația de asigurare a Curții de Conturi Europene prezentată Parlamentului European și Consiliului – raportul auditorului independent

Opinie

I. Curtea a auditat următoarele:

(a) conturile consolidate ale Uniunii Europene, aprobate de Comisie la 24 iunie 2026, care cuprind situațiile financiare consolidate[1] și rapoartele privind execuția bugetară[2] pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2025;

(b) legalitatea și regularitatea *operațiunilor* subiacente, în conformitate cu prevederile articolului 287 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

II. În opinia Curții, conturile consolidate ale Uniunii Europene pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2025 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a Uniunii la 31 decembrie 2025, precum și rezultatele operațiunilor acesteia, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului financiar și cu normele contabile bazate pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

---

[1] Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (reformare) – JO L 2024/2509, 26.9.2024, p. 1, articolul 249.

[2] *Ibidem*, articolul 250.

Paragraf de evidențiere a unor aspecte – introducerea SUMMA

III. Curtea atrage atenția asupra notei 1.4.3 la conturile anuale consolidate, care descrie tranziția către noul sistem informatic financiar al Comisiei, SUMMA. Conturile anuale consolidate aferente exercițiului 2025 sunt primul set de conturi întocmite pe baza informațiilor financiare raportate în SUMMA. În cursul procesului de închidere de la sfârșitul exercițiului, conducerea a identificat probleme generate de noul sistem, care au afectat în mod semnificativ întocmirea conturilor, iar Curtea a identificat ulterior probleme suplimentare în cadrul procesului de audit. Aceste probleme au necesitat ajustări manuale și proceduri de reconciliere. Comisia intenționează să îmbunătățească și să dezvolte în continuare noul sistem și controalele aferente în anii următori. Acest aspect nu este de natură să ducă la formularea unei opinii modificate.

Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

Veniturile

Opinia privind legalitatea și regularitatea veniturilor

IV. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2025 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Cheltuielile

V. Pentru 2025, Curtea prezintă din nou două opinii separate privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor. Acest lucru reflectă faptul că *Mecanismul de redresare și reziliență (MRR)* este un instrument temporar pus în aplicare și finanțat într-un mod fundamental diferit față de cheltuielile bugetare din cadrul financiar multianual (CFM).

Opinie contrară privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor bugetare

VI. În opinia Curții, având în vedere importanța aspectului descris în secțiunea „Baza pentru opinia contrară privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor bugetare”, cheltuielile bugetare acceptate în conturile aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2025 sunt afectate de un nivel semnificativ de eroare.

Opinie cu rezerve privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor din MRR

VII. În opinia Curții, cu excepția efectelor și a posibilelor efecte ale aspectelor descrise în secțiunea „Baza pentru opinia cu rezerve privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor din MRR”, cheltuielile din MRR acceptate în conturile aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2025 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Baza pentru opinii

VIII. Auditul Curții a fost efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit (ISA) și codul etic formulate de Federația Internațională a Contabililor (IFAC) și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI) formulate de INTOSAI. Responsabilitățile care revin Curții în conformitate cu aceste standarde și cu acest cod sunt descrise mai detaliat în secțiunea intitulată „Responsabilitățile auditorului" din prezentul raport. În secțiunea respectivă, Curtea furnizează, de asemenea, mai multe informații referitoare la baza opiniei sale cu privire la venituri (a se vedea punctul ***XLII***) și cu privire la cheltuielile din MRR (a se vedea punctul ***XLIV***). Totodată, Curtea a respectat cerințele de independență și a îndeplinit obligațiile etice care îi revin în conformitate cu Codul etic pentru profesioniștii contabili al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili. Curtea consideră că probele de audit pe care le-a obținut sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza opiniilor sale.

Baza pentru opinia contrară privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor bugetare

IX. Nivelul de eroare global estimat de Curte pentru cheltuielile bugetare acceptate în conturile aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2025 este de 3,8 %. O proporție importantă din aceste cheltuieli este afectată de un nivel semnificativ de eroare. Este vorba de cheltuieli care fac obiectul unor norme complexe, în principal cheltuieli bazate pe rambursarea costurilor, pentru care nivelul de eroare este estimat la 5,6 %. Aceste cheltuieli s-au cifrat la 75,8 miliarde de euro în 2025, reprezentând 58,0 % din populația auditată de Curte. Efectele erorilor constatate de Curte sunt, prin urmare, atât semnificative, cât și generalizate în rândul cheltuielilor acceptate aferente exercițiului.

Baza pentru opinia cu rezerve privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor din MRR

X. Curtea a identificat următoarele elemente cantitative și calitative:

- 9 dintre cele 37 de plăți efectuate din MRR către statele membre (și prefinanțările conexe validate și închise) au făcut obiectul unor constatări de natură cantitativă. 6 dintre plățile respective prezentau un nivel semnificativ de eroare;
- deficiențe în evaluarea *ex ante* efectuată de Comisie;
- cazuri de jaloane/ținte definite în termeni vagi, care au crescut riscul realizării unei evaluări discreționare a îndeplinirii satisfăcătoare a acestora;

- deficiențe persistente în sistemele de control ale statelor membre, inclusiv nereguli privind achizițiile publice și ajutoarele de stat;
- probleme legate de fiabilitatea informațiilor pe care statele membre le-au inclus în cererile lor de plată.

XI. Anul trecut, în cazul primei plăți către Polonia[3], Curtea nu a putut concluziona cu privire la îndeplinirea satisfăcătoare a două jaloane de control, care reprezentau o condiție prealabilă pentru efectuarea oricărei plăți din MRR către Polonia. Curtea așteaptă hotărârile definitive ale Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauzele referitoare la respectivele jaloane înainte de a formula o concluzie cu privire la îndeplinirea satisfăcătoare a acestora și a unui alt jalon direct legat de ele.

XII. Pe baza acestor elemente, Curtea consideră că efectele globale ale constatărilor sale sunt semnificative, dar nu generalizate în rândul cheltuielilor din MRR acceptate pentru exercițiul în cauză.

Aspecte-cheie ale auditului

XIII. Aspectele-cheie ale auditului sunt acele chestiuni care, pe baza raționamentului profesional al Curții, au avut cea mai mare importanță pentru auditul conturilor consolidate din perioada avută în vedere. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului realizat de Curte cu privire la conturile consolidate în ansamblu și în vederea formulării opiniei privind situațiile respective, însă Curtea nu formulează o opinie separată cu privire la aceste aspecte.

Curtea a evaluat angajamentele cu titlu de pensii și alte beneficii ale angajaților

XIV. Bilanțul UE include angajamente cu titlu de pensii și alte beneficii ale angajaților în cuantum de 91,1 miliarde de euro la sfârșitul exercițiului 2025 (în 2024, 93,1 miliarde de euro).

XV. Cea mai mare parte a acestor angajamente cu titlu de pensii și alte beneficii ale angajaților este legată de Sistemul de pensii al funcționarilor și al celorlalți agenți ai Uniunii Europene și se ridică la 84,0 miliarde de euro (în 2024, 84,8 miliarde de euro). Valoarea înregistrată în conturi cu titlu de obligații privind pensiile reprezintă o estimare a valorii actuale a plăților viitoare preconizate pe care UE va trebui să le facă pentru a se achita de obligațiile pe care le are privind pensiile.

[3] Raportul anual pe 2024, punctul 11.16.

XVI. Plata prestațiilor prevăzute de acest sistem de pensii este în sarcina bugetului Uniunii. UE nu a creat un fond de pensii specific pentru a acoperi costurile viitoarelor obligații privind pensiile, dar statele membre garantează colectiv plata prestațiilor respective și funcționarii contribuie cu o treime din costul finanțării sistemului. Eurostat calculează această obligație anual, în numele contabilului Comisiei, utilizând parametri precum profilul de vârstă și speranța de viață a funcționarilor UE, precum și ipoteze privind condițiile economice viitoare. Parametrii și ipotezele utilizate sunt evaluate și de consilierii actuariali ai Comisiei.

XVII. În 2025, obligația aferentă pensiilor a rămas stabilă, ușoara scădere a acesteia fiind atribuită evoluției preconizate a carierei personalului UE, costurilor cu dobânzile și creșterii ratei de actualizare cu 0,5 %.

XVIII. Cea de a doua componentă ca volum a angajamentelor cu titlu de pensii și alte beneficii ale angajaților este obligația estimată a UE aferentă Sistemului comun de asigurări de sănătate, în valoare de 5,7 miliarde de euro la sfârșitul exercițiului 2025 (în 2024, 6,9 miliarde de euro). Această obligație este legată de costurile cu asistența medicală pentru membrii personalului UE care trebuie plătite în perioadele de după încetarea activității (excluzând contribuțiile acestora).

XIX. Ca parte a auditului, Curtea evaluează ipotezele actuariale utilizate pentru aceste sisteme și cifrele rezultate. Evaluarea Curții se bazează pe activitatea desfășurată de experți actuariali externi independenți. Curtea verifică datele de bază utilizate pentru calcule, parametrii actuariali și calcularea obligației. De asemenea, se examinează prezentarea obligațiilor în bilanțul consolidat și în notele la situațiile financiare consolidate.

XX. În acest context, Curtea a examinat și obligația restantă a Regatului Unit către Sistemul de pensii al funcționarilor europeni și către Sistemul comun de asigurări de sănătate, care se ridică la 9,4 miliarde de euro (în 2024, 9,9 miliarde de euro). S-a verificat acuratețea datelor utilizate pentru calcul, precum și dacă Regatului Unit i s-a repartizat doar cota relevantă din obligația globală.

XXI. Curtea concluzionează că estimarea valorii globale a angajamentelor cu titlu de pensii și alte beneficii ale angajaților, precum și cota Regatului Unit din respectivele angajamente sunt prezentate în mod fidel în conturile anuale consolidate.

Curtea a evaluat estimările semnificative de la sfârșitul exercițiului prezentate în conturi

XXII. La sfârșitul exercițiului 2025, valoarea estimată a cheltuielilor eligibile suportate datorate beneficiarilor, dar a căror rambursare nu fusese încă solicitată, era de 187,5 miliarde de euro (în 2024: 160,7 miliarde de euro). Aceste sume au fost contabilizate cu titlu de cheltuieli înregistrate în avans[4].

XXIII. Creșterea acestei valori estimate pentru toate programele este determinată în principal de faptul că perioada de programare anterioară se apropie de sfârșit și că absorbția fondurilor din CFM 2021-2027 este mai lentă decât se anticipase. Astfel, valoarea cererilor efective de plată prezentate a fost mai mică decât se preconizase și o proporție mai mare a trebuit să fie estimată la sfârșitul exercițiului. Cheltuielile înregistrate în avans în legătură cu MRR, care se bazează pe o previziune a plăților viitoare, s-au ridicat la 16,1 miliarde de euro (în 2024: 7,9 miliarde de euro).

XXIV. Pentru a evalua aceste estimări de la sfârșitul exercițiului, Curtea a examinat sistemul instituit de Comisie pentru calculele aferente separării exercițiilor financiare cu scopul de a asigura corectitudinea și exhaustivitatea acestuia în direcțiile generale în care au fost efectuate cele mai multe cheltuieli. În cursul activității de audit desfășurate pe un eșantion de facturi și de plăți de prefinanțare, Curtea a examinat calculele relevante pentru separarea exercițiilor financiare, astfel încât să abordeze riscul ca valoarea cheltuielilor înregistrate în avans să fie prezentată eronat.

XXV. Curtea concluzionează că estimarea valorii globale a cheltuielilor înregistrate în avans și a altor avansuri plătite statelor membre este prezentată în mod fidel în conturile anuale consolidate.

Curtea a evaluat impactul pe care l-a avut asupra conturilor războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei

XXVI. Întrucât UE oferă asistență Ucrainei sub formă de credite și de granturi, Curtea a examinat calculele Comisiei privind expunerea financiară conexă a UE, precum și baza acestora, pentru a se asigura că consecințele potențiale și efective au fost reflectate în mod corespunzător în conturile UE. Atât Curtea, cât și un expert extern independent au evaluat calculele Comisiei pentru a se asigura că au fost luate în considerare toate informațiile relevante.

XXVII. Curtea concluzionează că modul în care impactul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a fost tratat este prezentat în mod fidel în conturile anuale consolidate.

Curtea a evaluat impactul NGEU asupra conturilor

XXVIII. Prin *NextGenerationEU* (NGEU), UE a mobilizat resurse substanțiale pentru a atenua impactul socioeconomic al pandemiei de COVID-19. Pentru a finanța NGEU, Comisia Europeană se împrumută pe piețele de capital. Cea mai mare parte a fondurilor NGEU este utilizată pentru Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), prin care, până la finele anului 2025, se plătiseră statelor membre 237,5 miliarde de euro sub formă de sprijin financiar nerambursabil și 155,9 miliarde de euro sub formă de sprijin financiar prin credite. Aceste activități au un efect important asupra situațiilor financiare.

XXIX. Ca parte a procedurilor sale normale de audit, Curtea a auditat activele, pasivele, veniturile și cheltuielile UE, inclusiv pe cele legate de NGEU. Concluzia Curții este că acestea sunt prezentate în mod fidel în conturile anuale consolidate.

Curtea a evaluat impactul introducerii SUMMA

XXX. La 1 ianuarie 2025, Comisia a introdus SUMMA, noul său sistem central de informații bugetare, de trezorerie și contabile, care a înlocuit sistemul ABAC. Este vorba de o modificare majoră a mediului de raportare financiară, care a afectat transmiterea datelor din sistemele locale către sistemul contabil central, înregistrarea și decontarea facturilor, procedurile de consolidare și închiderea exercițiului financiar. Conturile anuale consolidate aferente exercițiului 2025 sunt, prin urmare, primul set de conturi ale UE întocmite pe baza informațiilor financiare raportate în SUMMA.

XXXI. Având în vedere amploarea tranziției și creșterea rezultată a riscului de eroare în întocmirea conturilor consolidate, Curtea a considerat introducerea SUMMA ca fiind un aspect-cheie pentru audit. Ea a efectuat proceduri de audit suplimentare, inclusiv verificări extinse ale controalelor interne și lucrări de fond suplimentare în domeniile afectate de noul sistem. Au fost implicați și experți în domeniul auditului sistemelor informatice pentru a examina migrarea datelor din ABAC către SUMMA, controalele informatice generale și anumite controale în cadrul aplicației relevante pentru raportarea financiară.

[4] Acestea includ 76,8 miliarde de euro reprezentând cheltuieli înregistrate în avans în partea de pasive a bilanțului și 110,7 miliarde de euro înregistrați în partea de active a bilanțului, care reduc valoarea prefinanțărilor.

XXXII. Activitatea Curții a identificat mai multe probleme legate de tranziție și de mediul de control nou instituit. Printre acestea s-au numărat lacune funcționale care au condus la utilizarea unor soluții temporare sau a unor procese manuale, deficiențe în gestionarea accesului utilizatorilor și a modificărilor de la nivel informatic, întârzieri și inexactități în transferul datelor de facturare dintr-un sistem local, precum și probleme specifice care afectau regularizările de la sfârșitul exercițiului și consolidarea conturilor. Atât conducerea, cât și Curtea au identificat probleme care necesitau ajustări manuale și proceduri de reconciliere înainte de finalizarea conturilor.

XXXIII. Curtea a evaluat efectul cumulativ al acestor constatări, precum și acțiunile corective și procedurile de sfârșit de exercițiu desfășurate de Comisie. Problemele identificate au arătat că tranziția la SUMMA a sporit riscul de eroare în întocmirea conturilor anuale consolidate aferente exercițiului 2025, însă Curtea a concluzionat că, după efectuarea corecțiilor necesare, impactul lor global asupra conturilor nu era semnificativ.

Alte aspecte

Informații incluse în secțiunea „Elementele financiare principale ale exercițiului financiar”

XXXIV. Comisia este responsabilă de prezentarea „altor informații”. Acest termen înglobează secțiunea „Elementele financiare principale ale exercițiului financiar”, dar nu și conturile consolidate sau raportul Curții cu privire la acestea din urmă. Opinia exprimată de Curte cu privire la conturile consolidate nu acoperă aceste alte informații și Curtea nu formulează niciun fel de concluzie în materie de asigurare cu privire la acestea. În contextul auditului său referitor la conturile consolidate, Curtea are responsabilitatea de a lua cunoștință de aceste alte informații și de a analiza dacă ele prezintă inconsecvențe semnificative cu conturile consolidate sau cu informațiile pe care le-a obținut în cadrul auditului ori dacă ele comportă alte denaturări semnificative. În cazul în care concluzionează că aceste alte informații prezintă denaturări semnificative, ea are obligația de a raporta acest lucru. Curtea nu are nimic de semnalat în acest sens.

Tratamentul încasărilor din împrumuturile contractate pentru finanțarea NGEU

XXXV. Curtea constată că sumele luate cu împrumut pentru a finanța sprijinul financiar nerambursabil acordat prin NGEU statelor membre sunt prezentate în mod diferit în buget și în situațiile financiare consolidate. Reprezentând 18 % din veniturile UE în 2025, aceste sume împrumutate pentru a finanța sprijinul financiar nerambursabil acordat statelor membre în contextul NGEU sunt tratate ca venituri alocate externe, care se adaugă bugetului votat, în conformitate cu Regulamentul privind MRR. Prin acest tratament bugetar neobișnuit, punerea în aplicare a NGEU nu afectează în mod formal principiul conform căruia veniturile și cheltuielile prezentate în bugetul anual al UE ar trebui să fie în echilibru. Contul de profit și pierdere nu include aceste sume în venituri, dar include cheltuielile legate de sprijinul financiar nerambursabil acordat prin NGEU, ceea ce conduce la un impact negativ asupra rezultatului economic al exercițiului. Rezultatele economice negative cresc deficitul la nivelul activelor nete, astfel cum sunt reflectate în bilanțul UE, și, prin urmare, trebuie finanțate din bugetele viitoare.

Modificarea metodologiei de cuantificare a erorilor legate de achizițiile publice

XXXVI. Începând cu exercițiul curent, Curtea și-a modificat metodologia de cuantificare a impactului erorilor legate de achizițiile publice. Noua abordare este aliniată la metodologia aplicată de Comisie în contextul programelor de cheltuieli aflate în gestiune partajată. Curtea prezintă impactul estimat al acestei modificări în capitolul 1 al raportului anual.

Responsabilitățile conducerii

XXXVII. În conformitate cu articolele 310-325 TFUE și cu Regulamentul financiar, Comisia este responsabilă de întocmirea și de prezentarea conturilor consolidate ale UE pe baza standardelor de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor. Această responsabilitate include conceperea, implementarea și menținerea controalelor interne necesare pentru întocmirea și prezentarea unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de *fraudă*, fie rezultate din erori. Conducerea are responsabilitatea de a se asigura că activitățile, operațiunile financiare și informațiile reflectate în situațiile financiare sunt conforme cu dispozițiile (acte legislative, reglementări, principii, norme și standarde) care le reglementează. Responsabilitatea finală pentru legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor UE aparține Comisiei (articolul 317 TFUE).

XXXVIII. În procesul de întocmire a conturilor consolidate, conducerea este responsabilă de evaluarea capacității Uniunii Europene de a-și continua activitatea, prezentând aspectele relevante și utilizând principiul contabil al continuității activității, cu excepția cazului în care intenționează fie să lichideze

entitatea, fie să oprească operațiunile sau nu are nicio altă soluție realistă decât aceea de a face acest lucru.

XXXIX. Comisia este responsabilă de supravegherea procesului de raportare financiară al UE.

XL. Conform Regulamentului financiar (titlul XIII), contabilul Comisiei trebuie să prezinte, în scopul auditului, conturile consolidate provizorii ale UE până la data de 31 martie a exercițiului următor și apoi pe cele finale până la data de 31 iulie. Conturile provizorii ar trebui să ofere deja o imagine corectă și fidelă a situației financiare a UE. Prin urmare, este absolut necesar ca toate elementele din conturile provizorii să fie prezentate sub formă de calcule finale, astfel încât Curtea să se poată achita de sarcina sa în conformitate cu (titlul XIII din) Regulamentul financiar și în termenele prevăzute. Eventualele modificări efectuate în conturile finale față de conturile provizorii ar trebui să rezulte, în mod normal, numai ca urmare a observațiilor Curții.

Responsabilitățile auditorului cu privire la auditul conturilor consolidate și al operațiunilor subiacente

XLI. Obiectivul Curții este, pe de o parte, de a obține o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor consolidate ale UE și la conformitatea operațiunilor subiacente conturilor cu legile și reglementările și, pe de altă parte, de a furniza Parlamentului European și Consiliului, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente. O asigurare rezonabilă reprezintă un nivel de asigurare ridicat, dar nu este o garanție a faptului că auditul a detectat neapărat toate cazurile de denaturări sau de neconformități semnificative care pot exista. Acestea pot apărea ca rezultat fie al unei fraude, fie al unei erori și sunt considerate a fi semnificative dacă se estimează, în mod rezonabil, că ele ar putea influența, în mod individual sau agregat, deciziile economice luate pe baza acestor conturi consolidate.

XLII. În ceea ce privește veniturile, examinarea efectuată de Curte cu privire la resursele proprii bazate pe venitul național brut, pe taxa pe valoarea adăugată și pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate are drept punct de plecare statisticile și datele pe baza cărora acestea sunt calculate și presupune evaluarea sistemelor Comisiei de prelucrare a acestor statistici și date până la primirea contribuțiilor din partea statelor membre și până la înregistrarea acestora în conturile consolidate. În ceea ce privește resursele proprii tradiționale, Curtea examinează conturile autorităților vamale și analizează fluxul taxelor până la momentul încasării sumelor de către Comisie și al înregistrării lor în conturi. Există riscul ca taxele vamale să nu fie declarate sau să fie declarate incorect autorităților vamale naționale de către importatori. Prin urmare, taxele la import colectate efectiv vor fi, cel mai probabil, inferioare cuantumului care ar trebui să fie colectat teoretic. Diferența este cunoscută sub denumirea de „deficit de colectare a taxelor vamale”. Aceste sume eludate nu sunt reflectate în sistemele contabile ale statelor membre referitoare la resursele proprii tradiționale și nu intră în sfera opiniei de audit formulate de Curte cu privire la venituri.

XLIII. În ceea ce privește cheltuielile, Curtea examinează operațiunile de plăți la momentul la care cheltuielile au fost efectuate, înregistrate și acceptate. Examinarea acoperă toate categoriile de plăți (cu excepția plăților în avans) la momentul la care sunt efectuate. Plățile în avans sunt examinate după ce destinatarul fondurilor a furnizat probe cu privire la utilizarea lor corespunzătoare, iar instituția sau organismul a acceptat aceste probe prin validarea și închiderea plății în avans, lucru care poate să aibă loc abia în unul dintre exercițiile ulterioare.

XLIV. Pentru cheltuielile din MRR, spre deosebire de alte cheltuieli bugetare, condiția pentru efectuarea plăților constă în îndeplinirea satisfăcătoare a unor jaloane și ținte predefinite. Alte cerințe care trebuie respectate: jaloanele și țintele care au fost îndeplinite anterior în mod satisfăcător trebuie să nu fi fost revocate și principiul privind evitarea dublei finanțări trebuie să nu fi fost încălcat. Printre condițiile de eligibilitate prevăzute în regulament se numără: respectarea perioadei de eligibilitate și a principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, precum și neînlocuirea cheltuielilor bugetare naționale recurente. În consecință, în auditul său, Curtea urmărește, în mod special, să determine dacă aceste condiții de plată și de eligibilitate au fost îndeplinite. Întrucât plățile din MRR nu sunt condiționate de conformitatea cheltuielilor efectuate de destinatarii finali cu normele UE și cu normele naționale, opinia de audit a Curții nu acoperă regularitatea acestor cheltuieli. Regulamentul privind MRR nu prevede alte criterii privind modul de interpretare a expresiei „în mod satisfăcător” și, prin urmare, lasă Comisiei o marjă largă de apreciere atunci când aceasta evaluează gradul în care jaloanele și țintele au fost îndeplinite în mod satisfăcător. Evaluarea realizărilor calitative presupune mai multe aprecieri, ceea ce poate da naștere la posibile interpretări diferite. Acest risc este mai prezent pentru jaloanele și țintele care sunt concepute în termeni vagi.

XLV. Curtea își exercită raționamentul profesional și își păstrează scepticismul profesional pe tot parcursul auditului. De asemenea:

(a) Curtea identifică și evaluează riscul de denaturare semnificativă a conturilor consolidate și riscul ca operațiunile subiacente să prezinte neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități semnificative rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Curtea concepe și desfășoară proceduri de audit care să abordeze riscurile respective și obține probe de audit suficiente și adecvate pentru a sta la baza opiniei sale. Situațiile în care există denaturări sau neconformități semnificative cauzate de fraudă sunt mai dificil de detectat decât cele în care denaturările sau neconformitățile semnificative sunt cauzate de eroare, deoarece frauda poate presupune coluziune, fals, omisiuni intenționate, declarații false sau evitarea controlului intern. În consecință, există un risc mai mare ca astfel de situații să nu fie detectate.

(b) Curtea caută să înțeleagă controlul intern relevant pentru audit în vederea elaborării de proceduri de audit adecvate, dar nu în scopul exprimării unei opinii cu privire la eficacitatea controlului intern.

(c) Curtea evaluează gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate de conducere și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către aceasta.

(d) Curtea formulează o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a principiului contabil privind continuitatea activității și determină, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă din cauza unor evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea entității de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionează că există o astfel de incertitudine semnificativă, Curtea trebuie să atragă atenția, în raportul său, asupra prezentărilor aferente din conturile consolidate sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să își modifice opinia. Concluziile Curții se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului său. Cu toate acestea, evenimente sau condiții ulterioare pot determina entitatea să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.

(e) Curtea evaluează prezentarea, structura și conținutul general al conturilor consolidate, inclusiv toate prezentările de informații, precum și măsura în care conturile consolidate reflectă în mod fidel operațiunile și evenimentele subiacente.

(f) Curtea obține probe de audit suficiente și adecvate cu privire la informațiile financiare ale entităților care fac parte din sfera de consolidare a Uniunii Europene cu scopul de a exprima o opinie referitoare la conturile consolidate și la operațiunile subiacente acestora. Ea este responsabilă de coordonarea, supervizarea și efectuarea auditului și își asumă întreaga responsabilitate pentru opinia sa de audit.

XLVI. Curtea comunică Comisiei și altor entități auditate, printre alte aspecte, sfera planificată a auditului și programarea acestuia în timp, precum și observațiile principale ale auditului, inclusiv eventuale deficiențe semnificative ale controlului intern.

XLVII. Dintre aspectele discutate cu Comisia și cu alte entități auditate, Curtea stabilește care au fost chestiunile cele mai importante pentru auditul conturilor consolidate și care reprezintă, prin urmare, aspectele-cheie ale auditului pentru perioada curentă. Curtea descrie aceste aspecte în raportul său, cu excepția cazului în care legile sau reglementările interzic prezentarea publică a aspectului respectiv sau cu excepția cazului în care, în circumstanțe extrem de rare, Curtea consideră că un aspect nu ar trebui comunicat în raportul său deoarece se preconizează în mod rezonabil că beneficiile pentru interesul public vor fi depășite de consecințele negative ale acestei comunicări.

9 iulie 2026

Tony Murphy
Președinte

Curtea de Conturi Europeană

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxemburg

Introducere

1.1. Acest capitol al raportului anual:

(a) prezintă baza *declarației de asigurare*, la care se adaugă o trecere în revistă a observațiilor și a concluziilor Curții de Conturi Europene cu privire la fiabilitatea conturilor anuale consolidate ale UE (denumite în continuare „conturile”) și la regularitatea *operațiunilor* subiacente veniturilor, precum și a operațiunilor de cheltuieli aferente *cadrului financiar multianual* (CFM);

(b) include informații cu privire la cazurile de suspiciune de fraudă pe care Curtea le raportează către Parchetul European (EPPO) și către Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), precum și cu privire la auditurile Curții vizând acțiunile UE de combatere a *fraudei*;

(c) prezintă o sinteză a abordării de audit a Curții, a se vedea ***anexa 1.1***.

1.2. În 2025, cheltuielile publice totale ale statelor membre (9 316 miliarde de euro) au reprezentat 50,2 % din *venitul național brut (VNB)* cumulat al acestora (18 545 de miliarde de euro). Cheltuielile din bugetul UE s-au ridicat la 176,3 miliarde de euro, ceea ce reprezintă 1,9 % din totalul cheltuielilor publice ale statelor membre ale UE și 1,0 % din VNB-ul acestora (a se vedea ***figura 1.1***). Ținând seama de plățile suplimentare efectuate din *veniturile alocate* pentru granturi din *Mecanismul de redresare și reziliență* (MRR), în valoare de 40,1 miliarde de euro (a se vedea punctul ***2.20***), totalul plăților efectuate în 2025 s-a ridicat la 216,4 miliarde de euro[5].

[5] Conturile anuale consolidate ale UE pentru exercițiul financiar 2025 – Rapoarte privind execuția bugetară și note explicative – secțiunea 6.3 intitulată „CFM: Execuția *creditelor de plată*”.

Figura 1.1 – Cheltuielile din bugetul UE efectuate în 2025 și cheltuielile publice totale ale UE-27 ca procent din VNB

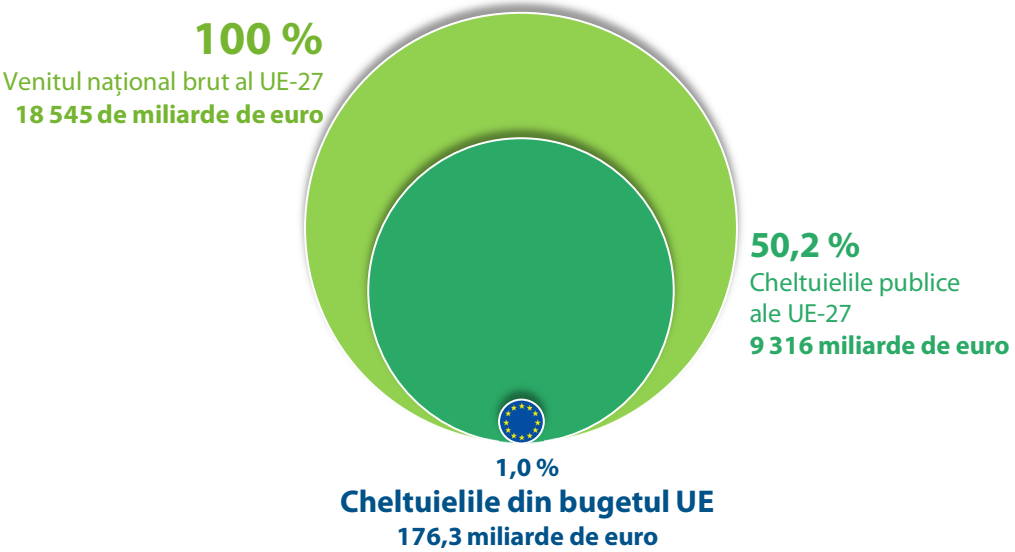

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor privind VNB-ul UE-27 din conturile anuale consolidate ale Comisiei Europene pentru exercițiul 2025 – Anexa A – Venituri; cheltuielile publice ale UE-27: baza de date Eurostat – *Government revenue, expenditure and main aggregates* (date extrase la 27 aprilie 2026); cheltuielile din bugetul UE: Comisia Europeană – conturile anuale consolidate ale Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2025.

1.3. După cum se arată în ***figura 1.2***, cele mai mari părți din bugetul UE au fost alocate rubricilor Resurse naturale și mediu și Coeziune, reziliență și valori, urmate de rubrica Piața unică, inovare și sectorul digital.

Figura 1.2 – Cheltuielile din bugetul UE(*) efectuate în 2025 pentru fiecare rubrică din CFM

(în miliarde de euro)

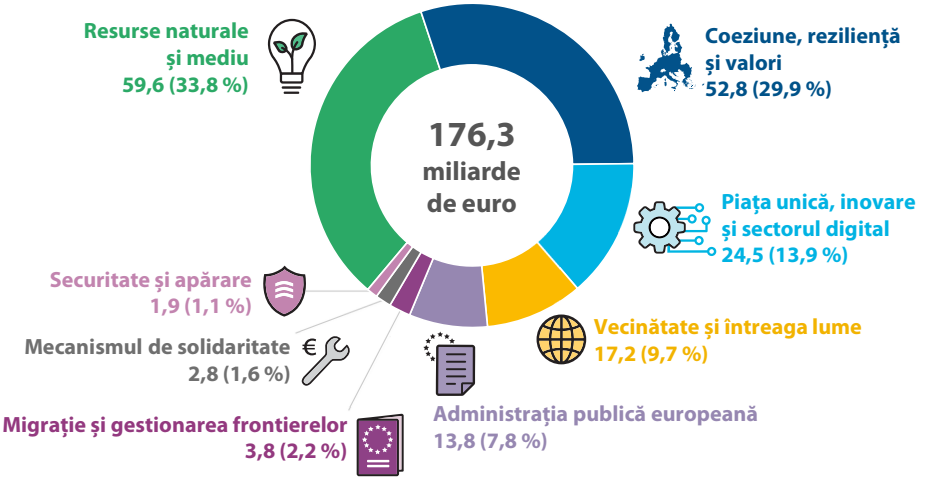

Rubrica 1 din CFM (capitolul 5)	Piața unică, inovare și sectorul digital
Rubrica 2 din CFM (capitolul 6)	Coeziune, reziliență și valori
Rubrica 3 din CFM (capitolul 7)	Resurse naturale și mediu
Rubrica 4 din CFM (capitolul 8)	Migrație și gestionarea frontierelor
Rubrica 5 din CFM (capitolul 8)	Securitate și apărare
Rubrica 6 din CFM (capitolul 9)	Vecinătate și întreaga lume
Rubrica 7 din CFM (capitolul 10)	Administrația publică europeană
Mecanismul de solidaritate	(în afara CFM)

(*) Cheltuielile de la bugetul UE nu includ granturile MRR.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Fiabilitatea conturilor

1.4. Constatările Curții privesc *conturile anuale consolidate*[6] ale Uniunii Europene (denumite în continuare „conturile”) pentru exercițiul financiar 2025. Conturile au fost primite, împreună cu scrisoarea cuprinzând declarațiile contabilului, la 30 iunie 2026, data-limită pentru prezentarea acestora stabilită în *Regulamentul financiar*. Conturile sunt însoțite de o secțiune intitulată „Principalele realizări ale exercițiului”[7], care nu este acoperită de opinia de audit pe care o exprimă Curtea. Totuși, în conformitate cu standardele de audit, Curtea a evaluat dacă aceasta concordă cu informațiile prezentate în conturi.

1.5. Conturile publicate de Comisie indică, la 31 decembrie 2025, un total al datoriilor de 976,6 miliarde de euro, în timp ce totalul activelor se ridica la 617,4 miliarde de euro. Diferența de 359,2 miliarde de euro reprezenta activele nete negative, care includ rezervele și partea de cheltuieli deja suportate de UE până la 31 decembrie 2025 care trebuie să fie finanțate din bugetele viitoare. ***Figura 1.3*** prezintă o defalcare detaliată a activelor și a datoriilor. *Rezultatul economic* negativ pentru exercițiul 2025 a fost de 54,6 miliarde de euro.

---

[6] Articolul 247 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

[7] Îndrumarea 2 privind practica recomandată (RPG 2) – „Situațiile financiare: discuție și analiză”, emisă de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (*International Public Sector Accounting Standards Board* – IPSASB).

Figura 1.3 – Activele și datoriile UE la 31 decembrie 2025

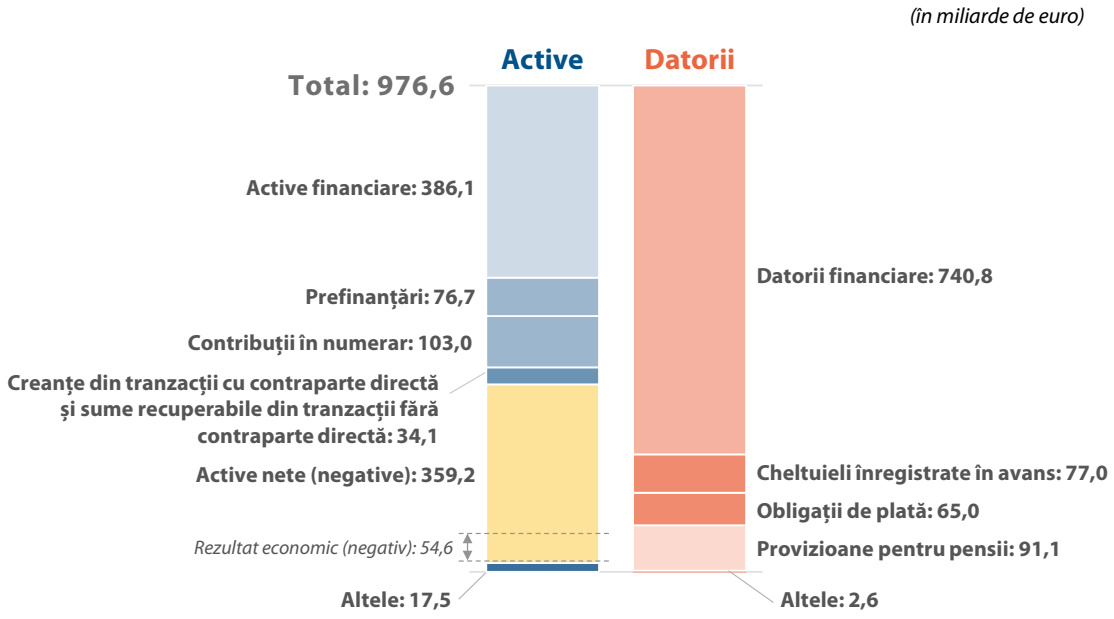

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Rezultatul economic al exercițiului este negativ, însă rezultatul bugetar este pozitiv

1.6. Sumele împrumutate în cadrul NGEU sunt direcționate către granturi NGEU și suplimentări ale programelor UE ca *venituri alocate externe*, care se adaugă creditelor votate în bugetul UE[8]. Prin acest tratament bugetar neobișnuit, punerea în aplicare a NGEU nu afectează în mod formal principiul conform căruia veniturile și cheltuielile prezentate în bugetul anual al UE ar trebui să fie în echilibru (principiul echilibrului)[9]. În schimb, în conturile anuale ale UE, pe baza standardelor de contabilitate acceptate la nivel internațional, contul de profit și pierdere nu include sumele împrumutate în cadrul NGEU ca venituri, deși include cheltuielile aferente granturilor, ceea ce are un impact negativ asupra rezultatului economic al exercițiului. Această diferență în tratamentul împrumuturilor între buget și conturile anuale generează o divergență semnificativă între rezultatul bugetar și rezultatul economic.

[8] Articolul 22 din Regulamentul financiar.

[9] Considerentul 34 al Avizului Serviciului juridic al Consiliului, astfel cum figurează în documentul 9062/20.

1.7. Rezultatul economic negativ din 2025 a avut drept principal factor determinant cheltuielile aferente sprijinului nerambursabil din cadrul NGEU, finanțat prin împrumuturi (46,8 miliarde de euro în 2025). Începând din 2022, rezultatul a fost influențat și de recunoașterea provizioanelor pentru depreciere (pierderi anticipate din credite) aferente împrumuturilor acordate Ucrainei (o creștere netă de 7,3 miliarde de euro în 2025), înregistrate în contul de profit și pierdere.

1.8. ***Figura 1.4*** ilustrează rezultatul bugetar și rezultatul economic al UE pentru fiecare exercițiu din perioada 2018-2025.

Figura 1.4 – Rezultatul bugetar și rezultatul economic pentru fiecare exercițiu din 2018 până în 2025

(în miliarde de euro)

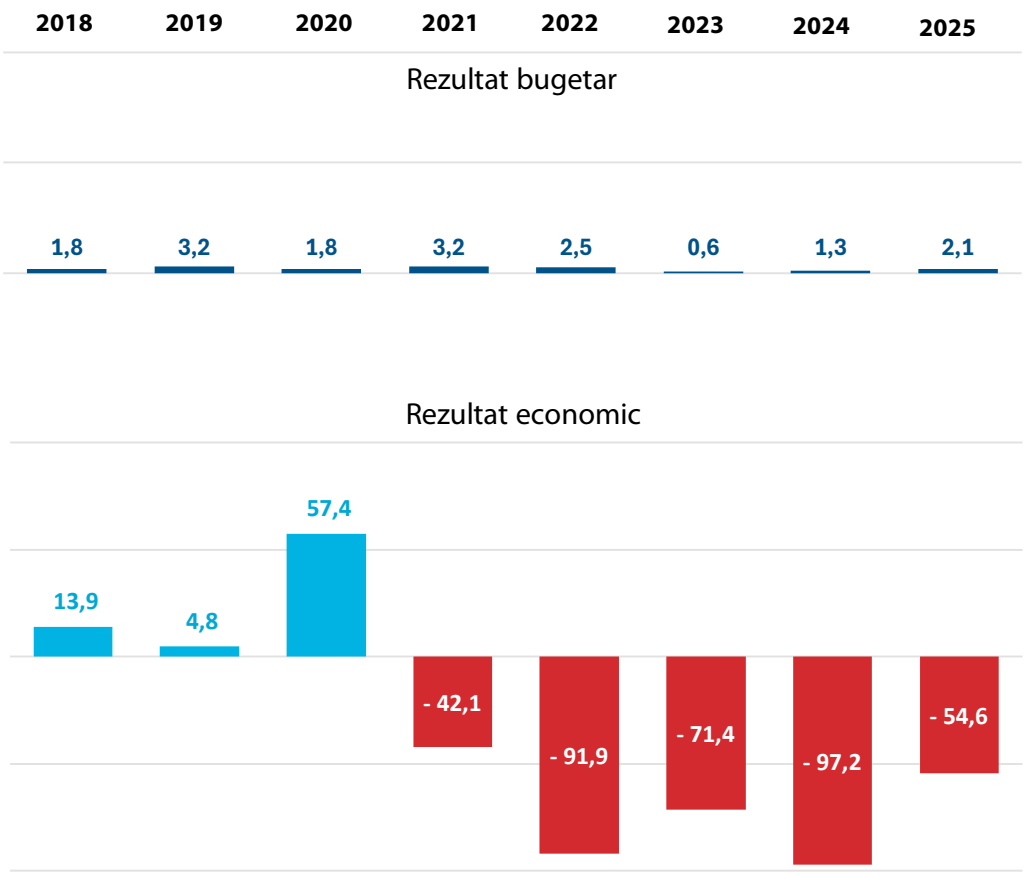

Notă: cifra pentru 2020 include venituri în valoare de 47,5 miliarde de euro în legătură cu Acordul de retragere a Regatului Unit.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiile 2018-2025.

Observații referitoare la conturile anuale consolidate pentru anul 2025

1.9. În urma auditului său, Curtea a constatat că conturile nu erau afectate de denaturări semnificative. Curtea atrage atenția utilizatorilor conturilor asupra unui aspect prezentat de Comisie în nota 1.4.3.

1.10. La 1 ianuarie 2025, Comisia a introdus un nou sistem central de informații bugetare, de trezorerie și contabile, denumit SUMMA, care a înlocuit sistemul ABAC. Trecerea la acest nou software a dus la modificări semnificative ale numeroase procese operaționale, printre care transmiterea datelor din sistemele locale către sistemul contabil central, înregistrarea și decontarea facturilor, precum și închiderea exercițiului financiar. Conturile consolidate pentru 2025 au fost primul set de conturi întocmit cu ajutorul sistemului SUMMA. Având în vedere riscul crescut la adresa fiabilității conturilor consolidate care decurge din această evoluție, Curtea a efectuat proceduri de audit suplimentare, inclusiv crescând dimensiunea eșantioanelor și extinzând verificarea controalelor interne. De asemenea, Curtea a implicat experți în domeniul IT pentru a examina controalele informatice generale și anumite controale în cadrul aplicației.

1.11. În cursul verificărilor, Curtea a identificat, în eșantionul de operațiuni de prefinanțare, un număr semnificativ mai mare de erori decât în anii precedenți. Ea estimează că nivelul de eroare care afectează operațiunile de prefinanțare și facturile se situează sub pragul de semnificație de 2 %.

1.12. Activitatea Curții privind aceste operațiuni de prefinanțare a evidențiat o problemă de concepție a sistemului, care nu a fost detectată de sistemul de control intern. Comisia a estimat cheltuielile angajate la încheierea exercițiului pe baza sumelor angajate la data de încheiere, și nu pe baza valorii totale a angajamentelor juridice. Această eroare a rezultat din migrarea de la ABAC la SUMMA, în cursul căreia, în cazul programelor multianuale, au fost transferate doar sumele angajate, fără informații privind valoarea totală a angajamentelor juridice. În plus, pentru contractele noi create direct în SUMMA, utilizatorii nu au înregistrat date privind sumele aferente angajamentelor juridice. În consecință, cheltuielile angajate aferente acestor contracte au fost subestimate cu aproximativ 3,7 miliarde de euro în conturile provizorii. Această problemă a vizat în principal contractele din cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) gestionate de Agenția Executivă Europeană pentru Climă, Infrastructură și Mediu (CINEA) și, într-o măsură mai mică, Direcția Generală Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare Europene (DG ECHO). Comisia a corectat această eroare în conturile finale.

1.13. Pentru a remedia întârzierile în transferul facturilor din sistemul eGrants către SUMMA, Comisia a implementat o soluție tehnică provizorie, prin care facturile afectate au fost transferate în SUMMA cu o sumă simbolică de 1 euro în locul valorii lor reale. Valoarea totală estimată a facturilor afectate este de aproximativ 2,6 miliarde de euro. Deși înregistrările contabile de la sfârșitul exercițiului au corectat în mare măsură impactul asupra conturilor, această soluție provizorie reprezintă o deficiență de control intern, care afectează fiabilitatea și integritatea datelor din facturi din sistemul SUMMA.

1.14. În cadrul procesului de consolidare, Curtea a identificat o poziție din situațiile financiare clasificată ca sold cu terți, deși aceasta reprezenta o poziție intragrup. Problema fusese cauzată de o configurare incorectă în instrumentul de raportare la nivel de grup oferit de SUMMA. Prin urmare, această sumă nu a fost eliminată ca sold intragrup. Impactul financiar al acestei probleme nu a fost semnificativ (5 milioane de euro) și a fost corectat de Comisie.

1.15. În 2025, contabilul Comisiei nu a realizat un proces cuprinzător de validare a sistemelor contabile locale ale Comisiei (procese administrative și sisteme informatice de sprijin). Acest proces contribuie la atenuarea riscurilor pe parcursul transferului între sisteme și oferă asigurare cu privire la funcționarea sistemelor locale. În schimb, în 2025 s-a efectuat o analiză specifică a trei sisteme. O evaluare cuprinzătoare a sistemelor locale ar crește semnificativ nivelul de asigurare cu privire la exhaustivitatea și fiabilitatea datelor contabile și ar consolida cadrul de control aferent.

1.16. Introducerea sistemului SUMMA a condus la creșterea numărului de erori contabile. Constatările Curții indică existența unor probleme de amploare în acest proces de tranziție. Având însă în vedere efectul cumulativ al constatărilor raportate, evaluat în raport cu pragul de semnificație, precum și corecțiile efectuate de Comisie, impactul global asupra conturilor consolidate nu este semnificativ.

Observații din auditul sistemelor informatice efectuat de Curte privind SUMMA

1.17. Curtea a efectuat, de asemenea, următoarele proceduri de audit al sistemelor informatice, pentru a aborda riscurile legate de schimbarea sistemului informatic și de mediul de control nou instituit:

- o analiză informatică a migrării datelor din ABAC către SUMMA, care a acoperit atât organizarea proiectului de migrare a datelor, cât și procesele de migrare a datelor;
- o examinare a controalelor informatice generale, pentru a oferi asigurarea că mediul de control din cadrul SUMMA a fost instituit în măsura necesară pentru întocmirea unor situații financiare exacte și complete; și
- o analiză a anumitor controale în cadrul aplicației SUMMA, identificate în cursul evaluării riscurilor realizate de Curte.

1.18. Pentru a se asigura că sistemul SUMMA va fi disponibil încă de la începutul anului 2025, Comisia s-a concentrat asupra funcționalităților esențiale ale acestuia. Ea a optat astfel pentru lansarea SUMMA cu anumite lacune funcționale și a amânat implementarea mai multor funcționalități planificate inițial. Această situație limitează capacitatea SUMMA de a sprijini pe deplin raportarea financiară conform obiectivelor stabilite. Pentru a remedia această problemă, Comisia a adoptat un plan menit să elimine, până în 2030, lacunele funcționale de la nivelul SUMMA. Până la remedierea acestora, se va recurge la soluții provizorii sau la procese manuale, ceea ce sporește riscul de erori.

1.19. Rezultatele activității de audit al sistemelor informatice realizate de Curte indică faptul că, deși existau practici de control pentru SUMMA, anumite deficiențe semnificative ale controlului intern ar putea crește riscul ca fiabilitatea operațiunilor financiare și funcționarea sistemului să fie afectate în mod negativ. Aceste deficiențe privesc în principal gestionarea accesului utilizatorilor și a modificărilor de la nivel informatic. Curtea a identificat deficiențe și în gestionarea soluționării incidentelor și în managementul continuității activității, care ar putea crește riscul de perturbare a activității.

Regularitatea operațiunilor

1.20. Curtea a examinat veniturile și cheltuielile UE pentru a evalua dacă resursele au fost colectate și cheltuite în conformitate cu legile și reglementările aplicabile[10]. Rezultatele auditului Curții sunt prezentate pe scurt în secțiunile de mai jos și apoi în detaliu în ***capitolul 4*** în ceea ce privește veniturile și în ***capitolele 5-10*** în ceea ce privește cheltuielile. Imaginea de ansamblu prezentată mai jos nu include rezultatele activității de audit a Curții cu privire la cheltuielile din MRR, care sunt detaliate în ***capitolul 11***.

Opinia Curții acoperă operațiunile de venituri bugetare și de cheltuieli

1.21. În ceea ce privește veniturile, Curtea a obținut o asigurare rezonabilă pentru opinia sa de audit prin evaluarea anumitor sisteme-cheie selectate, completată cu teste efectuate pe operațiuni. Eșantionul de 65 de operațiuni examinate a fost astfel constituit încât să fie reprezentativ pentru toate sursele de venituri bugetare ale UE. *Populația auditată* de Curte în ceea ce privește veniturile pentru exercițiul 2025 s-a ridicat la 224,4 miliarde de euro (a se vedea ***figura 4.1***).

1.22. În ceea ce privește cheltuielile, Curtea a selectat un eșantion reprezentativ de 750 operațiuni din populația auditată, cuprinzând prefinanțări *validate și închise*, precum și plăți intermediare și finale acceptate de Comisie (sau de o altă instituție sau organism care gestionează fonduri ale UE) și plătite de la bugetul UE *destinatarilor finali*. Testele efectuate de Curte cu privire la aceste operațiuni au contribuit la declarația sa de asigurare și la estimarea proporției de operațiuni neconforme din ansamblul populației auditate, în acele părți ale cheltuielilor care, în opinia Curții, erau afectate de un nivel semnificativ de eroare (a se vedea punctul ***1.28***), precum și pentru fiecare rubrică din CFM pentru care Curtea prezintă o apreciere specifică (rubricile 1, 2, 3, 6 și 7). Operațiunile examinate și exemplele prezentate în acest raport nu pot constitui o bază pentru formularea unor concluzii cu privire la statele membre, la țările și/sau la regiunile beneficiare în cauză (a se vedea punctul ***(23)*** din ***anexa 1.1***).

[10] Inclusiv operațiunile din CFM 2014-2020 și din CFM-urile anterioare.

1.23. Populația auditată de Curte pentru cheltuieli a totalizat 130,8 miliarde de euro în 2025, ea incluzând și suplimentările din NGEU la programele existente din CFM 2021-2027, care trebuie cheltuite în conformitate cu normele specifice diferitelor sectoare. Această sumă include plăți către Regatul Unit, în conformitate cu condițiile descrise în acordul de retragere[11]. ***Figura 1.5*** prezintă cheltuielile din bugetul UE și populația auditată de Curte pentru cheltuieli, defalcate pe rubrici din CFM (domenii bugetare) și pe tipuri de plăți: plăți *intermediare* și finale, prefinanțări *validate și închise* și cheltuieli care au făcut obiectul unor decizii anuale de acceptare a conturilor (a se vedea punctele ***(20)*** și ***(21)*** din ***anexa 1.1***).

[11] Articolele 136 și 138 din Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice.

Figura 1.5 – Comparație între populația auditată de Curte (130,8 miliarde de euro) și cheltuielile din bugetul UE (176,3 miliarde de euro) pentru fiecare rubrică din CFM în 2025

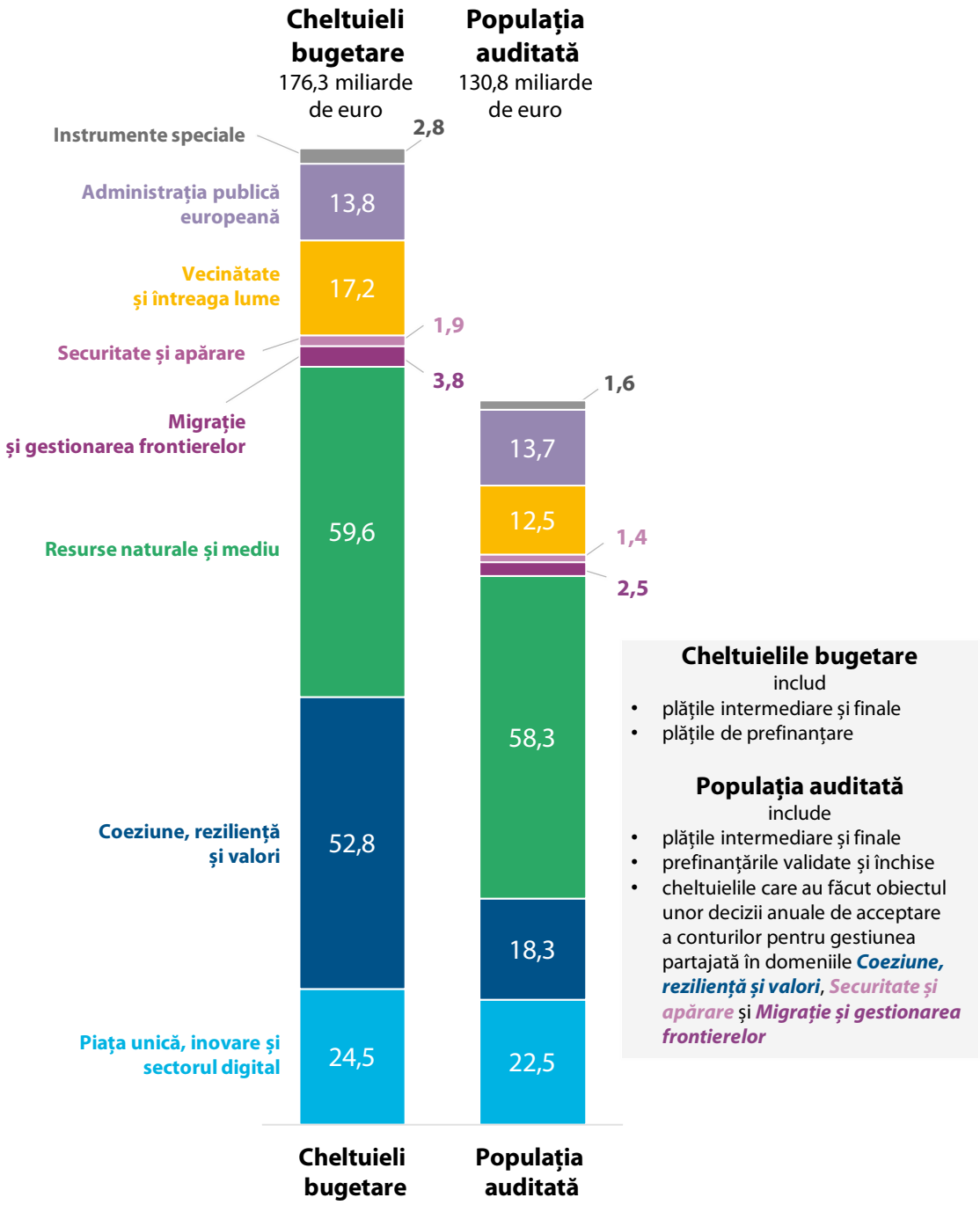

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Nivelul de eroare din cadrul veniturilor nu este semnificativ, dar o parte importantă a cheltuielilor este afectată de un nivel semnificativ de eroare

1.24. În ceea ce privește regularitatea veniturilor și a cheltuielilor UE, principalele constatări de audit ale Curții sunt următoarele:

(a) **Veniturile:** probele de audit indică faptul că nivelul de eroare din cadrul veniturilor nu era semnificativ. Sistemele de gestionare a veniturilor examinate de Curte au fost, în general, eficace. Totuși, unele elemente ale sistemelor de control pentru gestionarea rezervelor în materie de VNB și a punctelor deschise legate de *resursele proprii tradiționale* erau doar parțial eficace. În plus, furnizarea de informații cu privire la *rezervele referitoare la VNB* și raportarea datelor privind resursa proprie bazată pe deșeuri de ambalaje din plastic, precum și unele elemente ale sistemelor de management și control privind resursele proprii tradiționale pe care le-a evaluat Curtea în trei state membre erau și ele doar parțial eficace (a se vedea ***capitolul 4***).

(b) **Cheltuieli:** probele de audit ale Curții indică faptul că nivelul global de eroare[12] era semnificativ, situându-se la 3,8 %. Curtea are în proporție de 95 % certitudinea că *nivelul de eroare* din cadrul populației auditate se situează între 2,7 % (limita inferioară a nivelului de eroare) și 4,9 % (limita superioară a nivelului de eroare). Nivelul de eroare este determinat în principal de rubricile Resurse naturale și mediu și Coeziune, reziliență și valori, astfel cum se arată în ***figura 1.6***.

[12] A se vedea definiția „erorii” de la punctele ***(26)*** și ***(27)*** din ***anexa 1.1***.

Figura 1.6 – Nivelul de eroare estimat pentru cheltuieli în 2025 și domeniile care au contribuit în cea mai mare măsură la acesta

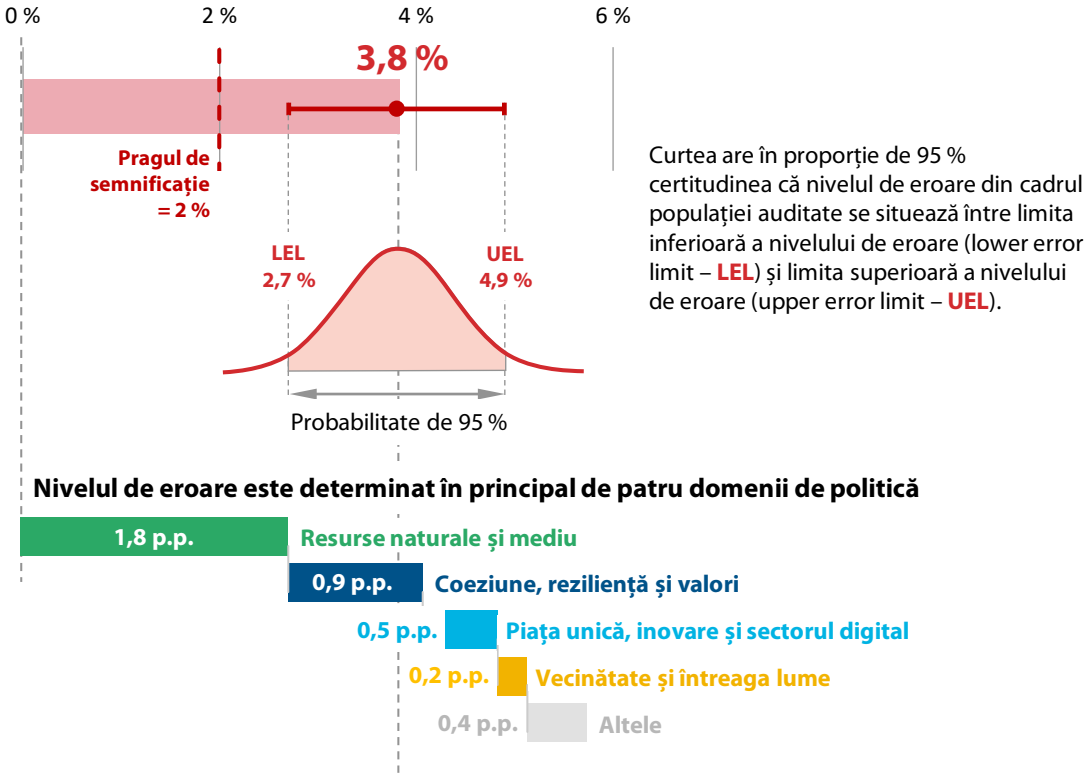

p.p.: puncte procentuale

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.25. Limita inferioară a *intervalului de încredere* de 95 % al Curții[13] pentru nivelul de eroare estimat s-a menținut, din 2021, peste pragul de semnificație de 2,0 %. Mai exact, Curtea are asigurarea rezonabilă că nivelul de eroare din populația auditată depășește *pragul de semnificație* pentru fiecare dintre acești ani. ***Figura 1.7*** prezintă o comparație între nivelurile de eroare estimate între 2021 și 2025.

[13] A se vedea punctul ***(28)*** din ***anexa 1.1*** care conține o explicație cu privire la intervalul de încredere de 95 %.

Figura 1.7 – Nivelurile de eroare estimate (2021-2025)

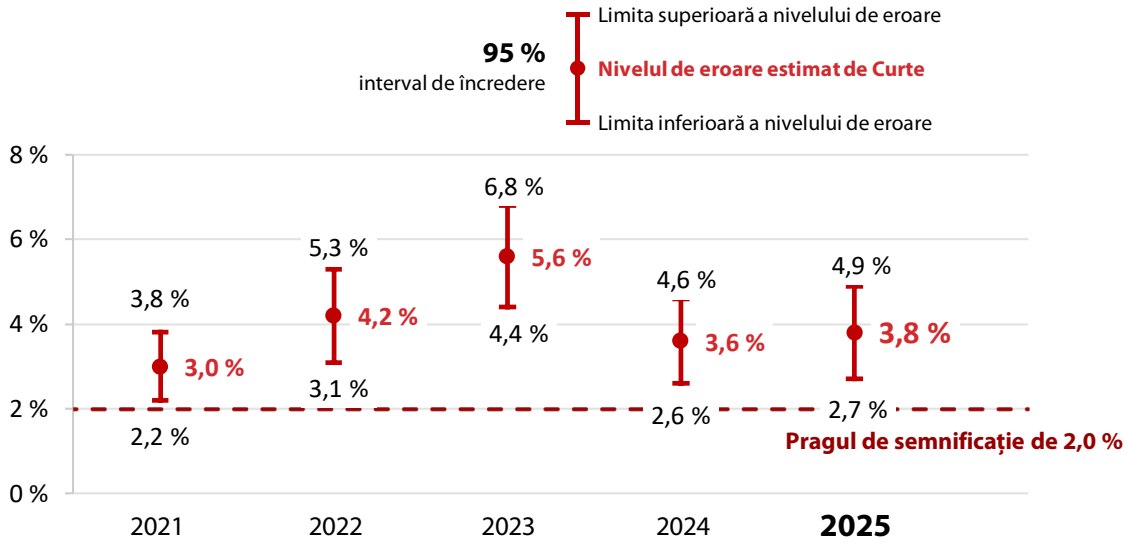

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.26. ***Figura 1.8*** compară nivelurile de eroare estimate de Curte pentru rubricile Piața unică, inovare și sectorul digital, Coeziune, reziliență și valori și Resurse naturale și mediu între 2021 și 2025 Ea prezintă, de asemenea, nivelul de eroare estimat pentru rubrica Vecinătate și întreaga lume, însă doar pentru exercițiile 2024 și 2025, deoarece acest nivel nu a fost calculat în anii precedenți. Mai multe informații se regăsesc la punctele ***1.27***-***1.31*** și în ***capitolele 5, 6, 7 și 9***.

Figura 1.8 – Nivelurile de eroare estimate pentru rubricile 1, 2, 3 și 6 din CFM (2021-2025)

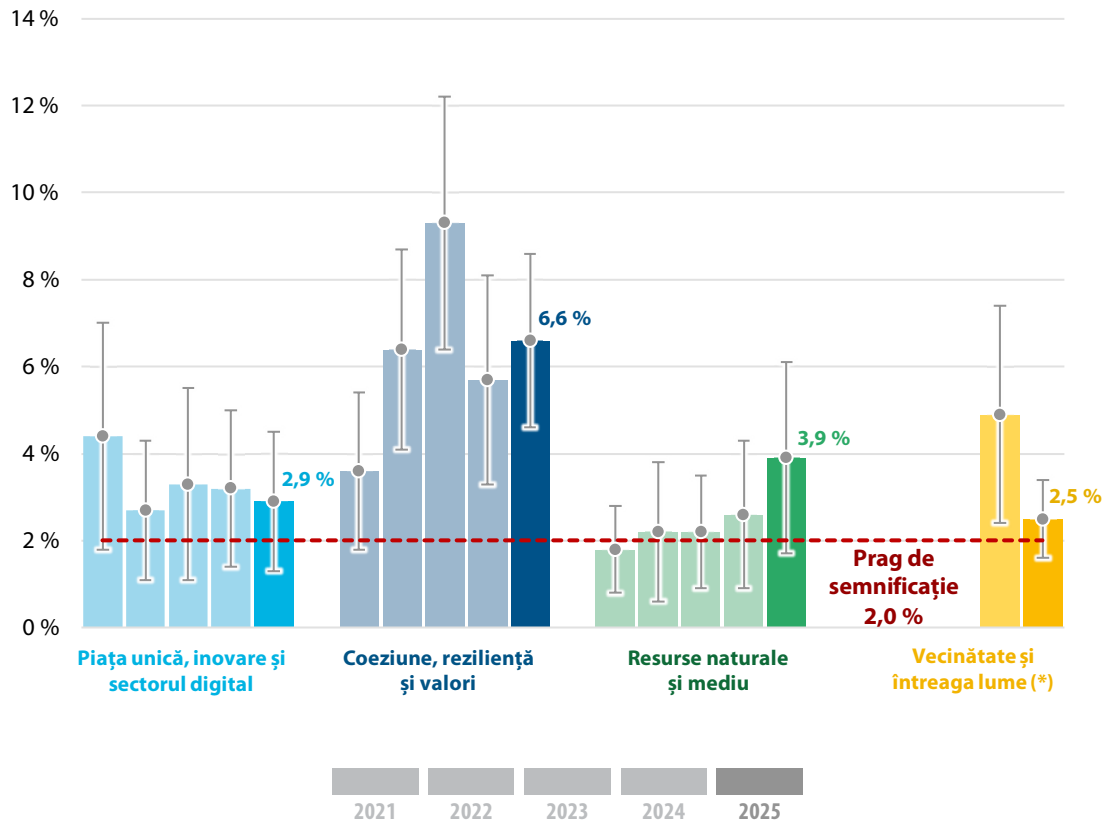

(*) Curtea nu a furnizat o evaluare specifică pentru rubrica Vecinătate și întreaga lume în perioada 2021-2023.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.27. Valoarea cheltuielilor auditate de Curte pentru rubrica Coeziune, reziliență și valori a reprezentat doar o treime din suma auditată în 2024. Această situație se explică prin faptul că, în cadrul fondurilor aferente politicii de coeziune, care reprezintă cea mai mare parte a cheltuielilor de la rubrica 2 din CFM, numeroase state membre au utilizat flexibilitatea oferită de Regulamentul de instituire a platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP)[14], astfel încât, în 2025, doar aproximativ 20 % din închiderile de programe din perioada 2014-2020 au fost certificate de acestea și acceptate de Comisie. În plus, cheltuielile declarate de statele membre pentru perioada 2021-2027 au fost și ele reduse (a se vedea punctul ***6.14*** pentru informații suplimentare). Prin urmare, deși nivelul de eroare estimat pentru rubrica Coeziune, reziliență și valori a fost ridicat, contribuția sa la nivelul global de eroare în 2025 a fost mai scăzută decât în anii precedenți, deoarece ponderea cheltuielilor de la această rubrică în totalul cheltuielilor de la bugetul UE a fost mai mică decât de obicei.

1.28. Rezultatele auditului privind exercițiul 2025 confirmă constatările din anii anteriori ale Curții potrivit cărora modul în care sunt debursate fondurile are un impact asupra riscului de eroare. ***Figura 1.9*** arată că domeniile auditate afectate de un nivel semnificativ de eroare reprezintă 58,0 % din populația auditată de Curte (în 2024, 68,9 %). Ținând seama de rezultatele testelor pe care le-a efectuat cu privire la toate rubricile din CFM, Curtea estimează că nivelul de eroare pentru această parte a populației auditate este de 5,6 % (în 2024, 5,2 %).

[14] Articolul 14 alineatul (4).

Figura 1.9 – Ponderea populației auditate examinate pentru 2025 care a fost afectată de un nivel semnificativ de eroare

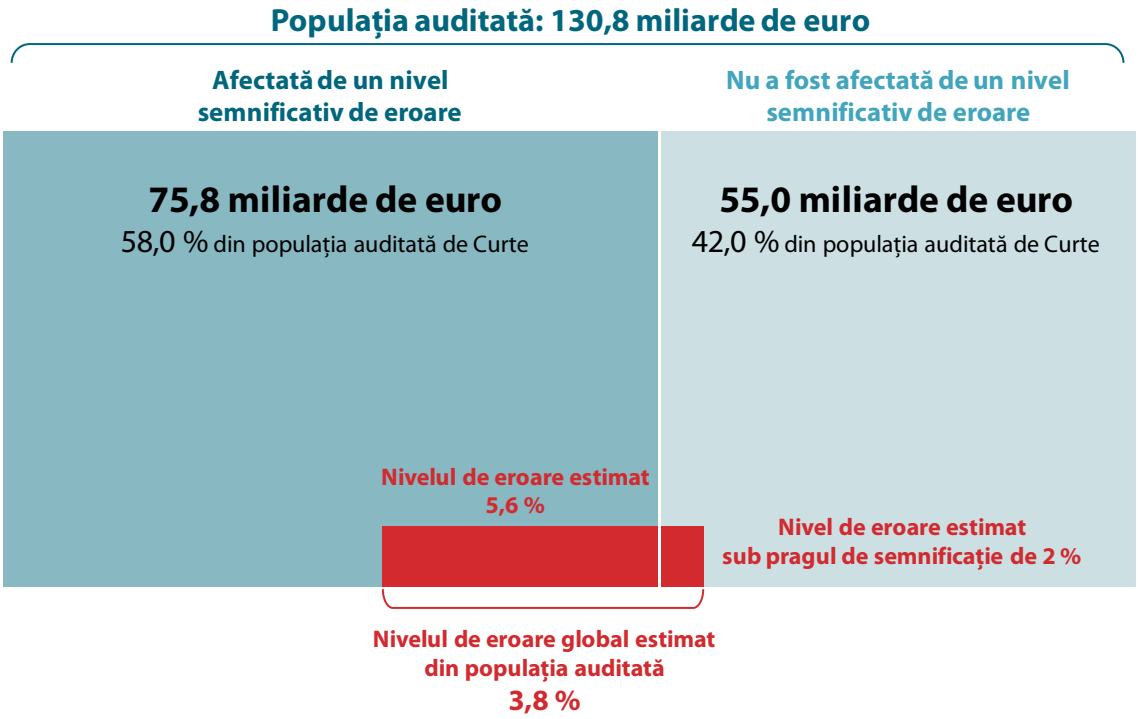

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.29. Domeniile auditate afectate de un nivel semnificativ de eroare includ în principal **plăți bazate pe rambursarea costurilor**: pentru a primi astfel de plăți, beneficiarii trebuie să declare costurile eligibile pe care le-au suportat. În acest scop, pe lângă faptul că trebuie să demonstreze că au desfășurat o activitate eligibilă pentru sprijin, beneficiarii trebuie să furnizeze elemente justificative cu privire la costurile pe care le-au suportat. Ei trebuie să respecte adesea norme complexe referitoare la cheltuielile a căror rambursare poate fi solicitată (eligibilitate) și la modul în care costurile pot fi suportate în mod corespunzător (normele privind *achizițiile publice* sau normele în materie de *ajutoare de stat*).

1.30. Curtea concluzionează că 42,0 % din populația auditată nu este afectată de un nivel semnificativ de eroare. Mai exact, nivelul de eroare estimat se situează sub pragul de semnificație de 2 % în această parte a cheltuielilor (a se vedea ***figura 1.9***). Această parte a populației auditate include cheltuieli care corespund unor **plăți bazate pe drepturi la plată** pentru care beneficiarii trebuie să îndeplinească anumite condiții (de exemplu, *plățile directe* pentru fermieri, cu excepția *eco-schemelor*), o parte din cheltuielile administrative (salariile și pensiile personalului UE), sprijinul bugetar pentru țările din afara UE, precum și acțiunile de mobilitate, în special a studenților, în cadrul programului *Erasmus+* (a se vedea ***figura 1.10***). Curtea a identificat însă erori în cadrul operațiunilor de plăți directe finanțate din Fondul european de garantare agricolă (FEGA), și anume declararea unor terenuri neeligibile, inclusiv cazuri în care nu existau dovezi justificative care să ateste că terenurile se aflau în mod legal la dispoziția beneficiarilor care le declaraseră.

1.31. După cum se arată în ***figura 1.10***, cea mai mare parte a populației de audit afectată de un nivel semnificativ de eroare aparține rubricii Resurse naturale și mediu, urmată de rubricile Piața unică, inovare și sectorul digital, Coeziune, reziliență și valori și Vecinătate și întreaga lume.

Figura 1.10 – Defalcarea, în funcție de nivelul de eroare și per rubrică din CFM, a populației auditate de Curte

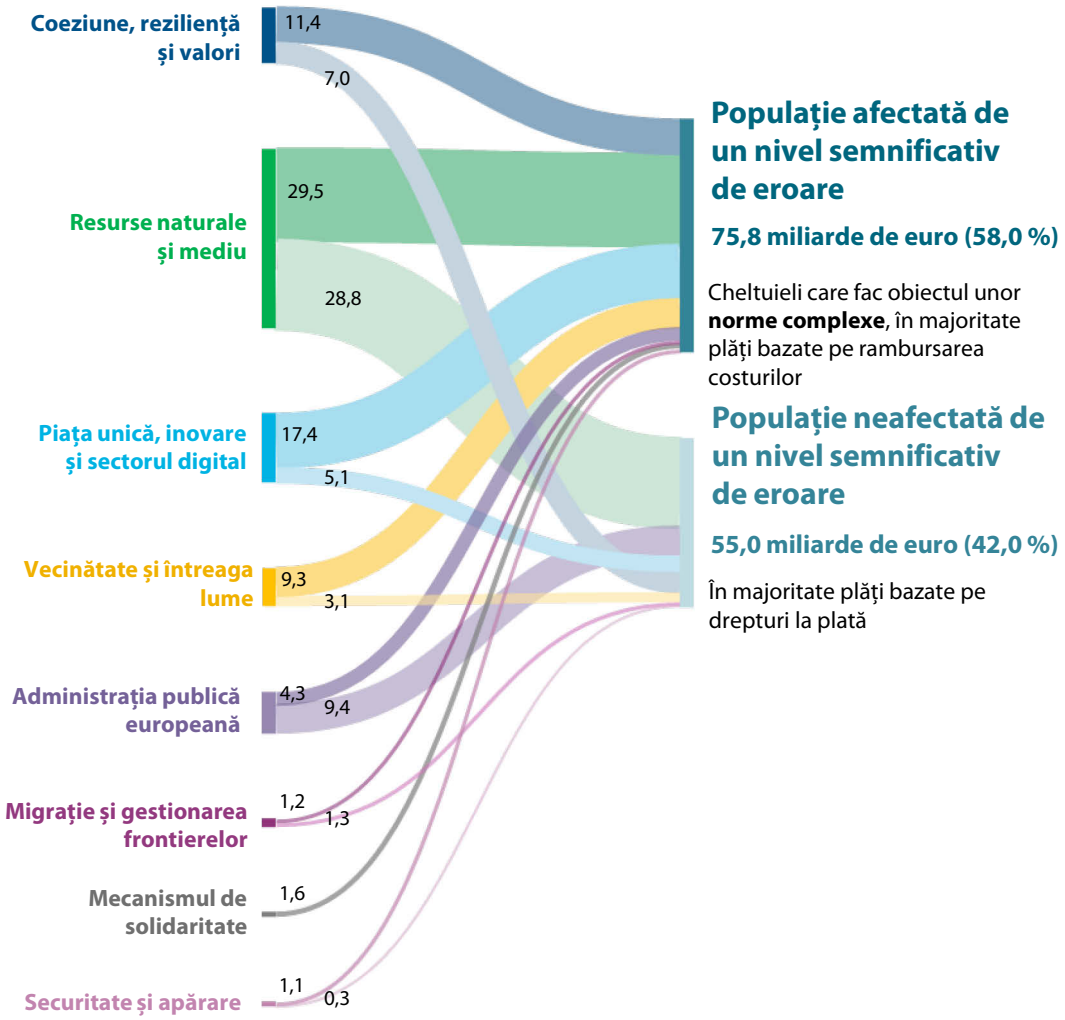

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Erorile legate de eligibilitate continuă să aibă cea mai mare pondere în nivelul de eroare estimat, fiind înregistrată totodată o creștere a erorilor în procedurile de achiziții publice și de atribuire a granturilor

1.32. Curtea a examinat ce tipuri de erori existau la nivelul părții din populația auditată în care persistă un nivel de eroare semnificativ. ***Figura 1.11*** prezintă o comparație între nivelurile de eroare estimate pentru această parte a populației auditate și contribuția principalelor tipuri de erori în fiecare an în perioada 2021-2025. Figura ilustrează, de asemenea, contribuția fiecărui tip de eroare la nivelul de eroare estimat în 2025.

Figura 1.11 – Nivelul de eroare estimat pentru partea de cheltuieli afectată de un nivel semnificativ de eroare și contribuția fiecărui tip de eroare

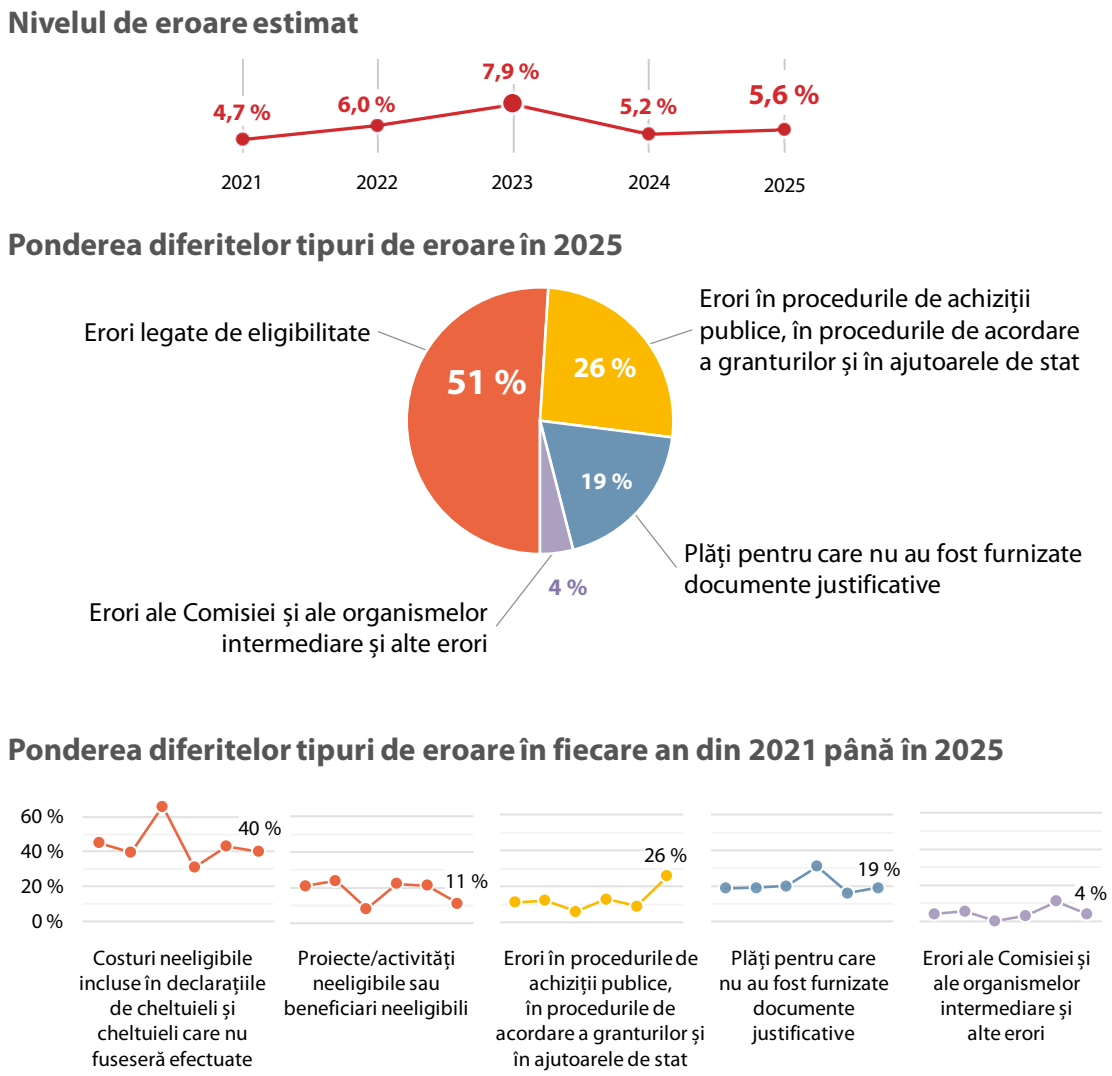

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.33. În 2025, Curtea a constatat, din nou, că erorile privind eligibilitatea, în principal în rubricile Resurse naturale și mediu, Piața unică, inovare și sectorul digital, Coeziune, reziliență și valori și Vecinătate și întreaga lume, au contribuit în cea mai mare măsură la nivelul de eroare estimat pentru partea din populația auditată afectată de un nivel semnificativ de eroare, situându-se la 51 % (în 2024, 64 %). ***Figura 1.12*** conține o prezentare defalcată a acestor erori.

Figura 1.12 – Defalcarea pe categorii a erorilor în materie de eligibilitate din 2025

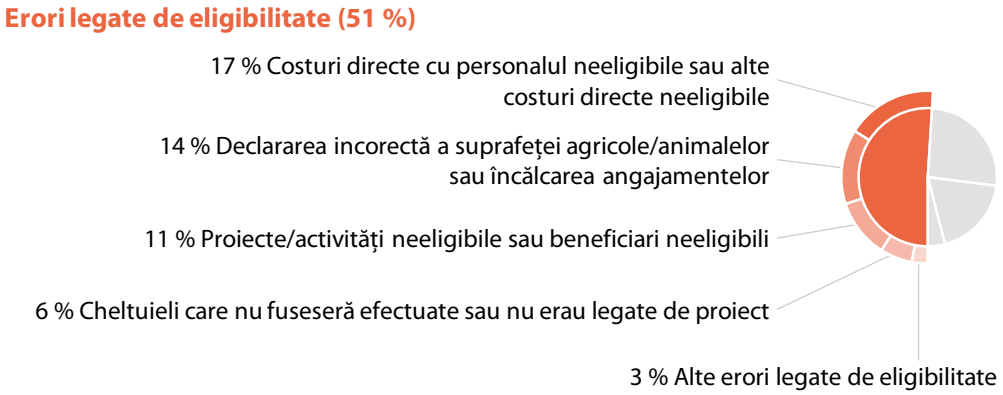

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.34. Erorile legate de încălcări ale regulilor privind achizițiile publice și ale procedurilor de atribuire a granturilor, constatate în principal pentru rubricile Coeziune, reziliență și valori, Administrație publică europeană, Resurse naturale și mediu și Migrație și gestionarea frontierelor, au contribuit cu 26 % (în 2024, 16 %) la nivelul de eroare estimat pentru această parte a populației auditate în 2025. Principalele tipuri de erori constatate în domeniul achizițiilor publice sunt prezentate în ***figura 1.13***.

Figura 1.13 – Defalcarea pe categorii a erorilor în procedurile de achiziții publice, în procedurile de acordare a granturilor și în ajutoarele de stat în 2025

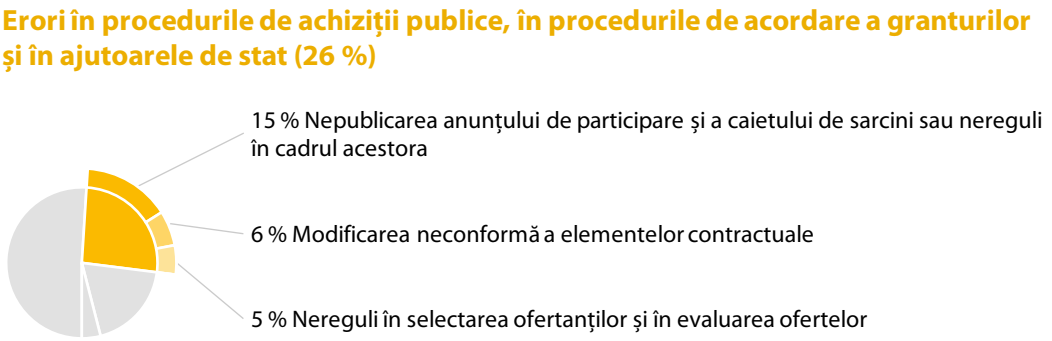

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.35. În plus, plățile pentru care nu au fost furnizate documente justificative au influențat nivelul de eroare în acest exercițiu, în principal în cadrul rubricilor Resurse naturale și mediu, Coeziune, reziliență și valori și Piața unică, inovare și sectorul digital. Aceste erori au contribuit cu 19 % (în 2024, 9 %) la nivelul de eroare estimat pentru această parte a populației auditate.

Modificările aduse metodologiei utilizate de Curte pentru cuantificarea erorilor în domeniul achizițiilor publice au redus ușor nivelul de eroare estimat

1.36. Începând din 2025, Curtea și-a aliniat metodologia de cuantificare a erorilor în achizițiile publice la cea utilizată de Comisie și de statele membre în domeniile de politică aflate în gestiune partajată – a se vedea punctul ***(30)*** din ***anexa 1.1***. Această metodologie determină impactul financiar al fiecărui tip predefinit de neregulă în materie de achiziții publice. Curtea utilizează aceeași listă de tipuri de nereguli ca bază pentru cuantificarea erorilor de la nivelul achizițiilor publice pentru toate domeniile de politică și modurile de gestiune din cadrul CFM: directă, indirectă și partajată.
Ea o aplică, prin analogie, tuturor procedurilor de achiziții publice, precum și erorilor constatate în procedurile de atribuire a granturilor.

1.37. Pentru 2025, Curtea a evaluat impactul aplicării noii metodologii pentru toate domeniile de politică pentru care prezintă o evaluare specifică. ***Figura 1.14*** ilustrează diferențele față de rezultatele obținute aplicând metodologia anterioară.

Figura 1.14 – Impactul erorilor în achizițiile publice asupra nivelului de eroare estimat, utilizând noua metodologie, pentru rubricile 1, 2, 3, 6 și 7 din CFM

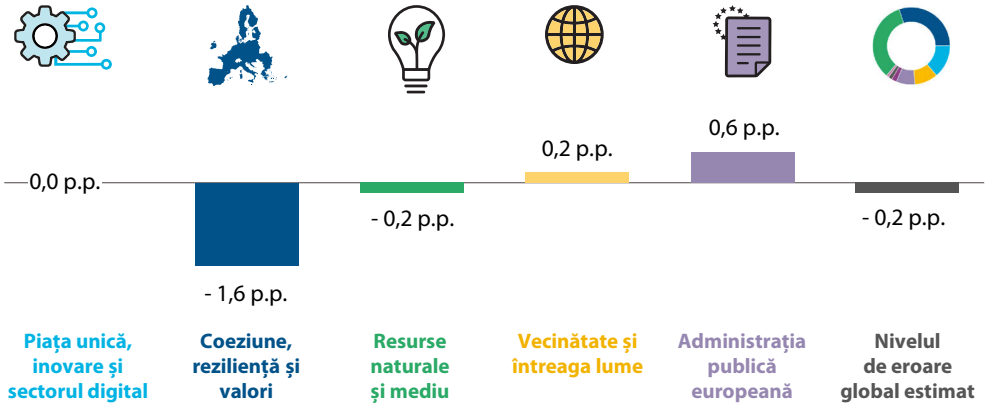

p.p.: puncte procentuale

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Informațiile Comisiei cu privire la regularitate

Nivelul de eroare raportat de Comisie nu este direct comparabil cu cel estimat de Curte și este probabil subestimat

1.38. Comisia este responsabilă în ultimă instanță de execuția bugetului UE[15], indiferent de modul de gestiune (*directă*, *indirectă* sau *partajată*).

1.39. În *raportul anual privind gestiunea și performanța* pe care îl elaborează, Comisia prezintă principalele informații agregate privind controlul intern și gestiunea financiară menționate în *rapoartele anuale de activitate* ale diferitelor direcții generale ale Comisiei.

1.40. În Raportul anual privind gestiunea și performanța pe 2025, Comisia prezintă estimarea sa cu privire la riscul la momentul plății[16] pentru toate rubricile CFM, cu excepția rubricii 3 Resurse naturale și mediu și a rubricii 6 Vecinătate și întreaga lume. ***Figura 1.15*** prezintă riscul la momentul plății estimat de Comisie pentru rubricile CFM referitor la care Curtea furnizează o apreciere specifică, în raport cu intervalul de încredere[17] de 95 % în care se situează nivelul de eroare estimat de Curte. Cifrele Comisiei se situează sub intervalul de încredere al Curții pentru rubrica 2 Coeziune, reziliență și valori și în intervalul de încredere, dar sub nivelul de eroare estimat de Curte pentru rubrica 1 Piața unică, inovare și sectorul digital.

---

[15] Articolul 317 TFUE.

[16] Articolul 253 alineatul (1) litera (b) punctul (i) din Regulamentul financiar prevede că raportul anual privind gestiunea și performanța trebuie să includă „o estimare a nivelului de eroare” în cheltuielile UE.

[17] A se vedea punctul ***(28)*** din ***anexa 1.1*** care conține o explicație cu privire la intervalul de încredere de 95 %.

Figura 1.15 – Comparație între nivelul de eroare estimat de Curte pentru 2025 și riscul la momentul plății estimat de Comisie pentru rubricile 1 și 2 din CFM

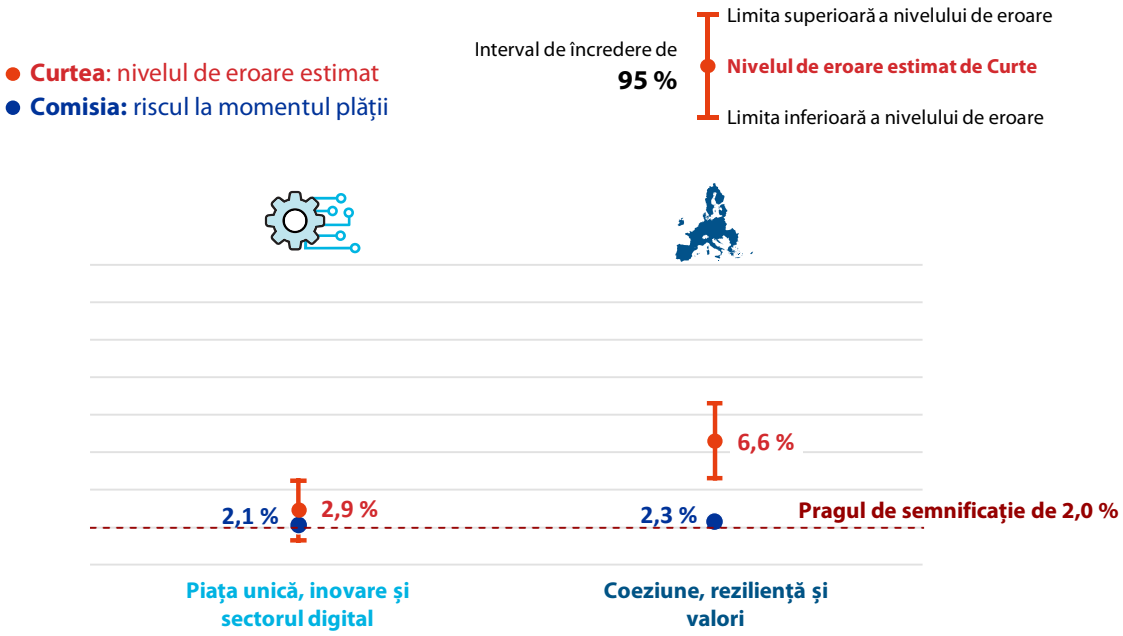

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

1.41. Există diverse motive care explică de ce estimările Comisiei sunt mai scăzute decât nivelurile de eroare estimate de Curte. Printre ele se numără diferențele inerente dintre rolurile și mandatele Comisiei și, respectiv, ale Curții, dar și limitările *sistemelor de gestiune și control* (a se vedea punctul ***1.45***).

1.42. Curtea este auditorul extern al UE și furnizează o opinie de audit independentă cu privire la *legalitatea și regularitatea* operațiunilor financiare dintr-un anumit exercițiu. În acest sens, Curtea are obligația de a semnala orice neregulă, indiferent dacă aceasta poate face sau nu obiectul unei *corecții financiare* sau al unei recuperări. În schimb, Comisia se concentrează asupra cazurilor de nereguli în care, după părerea ei, există un fundament juridic pentru o corecție financiară sau pentru recuperarea sumelor în cauză. De exemplu, Comisia nu aplică întotdeauna o recuperare dacă o neregulă constatată a rezultat dintr-o deficiență la nivelul propriilor sale proceduri.

1.43. Mai concret, în cazul politicii de coeziune, estimarea Comisiei referitoare la „nereguli” se bazează pe definiția prevăzută în *Regulamentul privind dispozițiile comune*: „orice încălcare a legislației aplicabile, rezultată dintr-un act sau dintr-o omisiune a unui operator economic, care are sau ar avea ca efect prejudicierea bugetului Uniunii prin imputarea de cheltuieli nejustificate respectivului buget”.

1.44. Curtea consideră drept „eroare” o operațiune (sau o parte a acesteia) care nu respectă legile și reglementările aplicabile. Definiția Curții include deci nu numai încălcările legislației aplicabile care rezultă din acte sau din omisiuni ale operatorilor economici, ci și erorile în detrimentul bugetului UE comise de administrațiile naționale și regionale sau chiar de Comisie. Nivelul estimat de eroare pe care îl raportează Curtea nu ar trebui interpretat ca fiind echivalent cu valoarea corecțiilor financiare pe care Comisia le poate impune în conformitate cu normele aplicabile.

1.45. La fel ca în anii precedenți, Curtea a identificat, la nivelul sistemelor de gestiune și de control, limitări care afectează estimarea riscului la momentul plății calculată de Comisie în diferite domenii de politică. O analiză a limitărilor constatate în rubricile 1 și 2 ale CFM este prezentată la punctele următoare.

1.46. Pentru rubrica 1 Piața unică, inovare și sectorul digital, Curtea a examinat elemente ale sistemelor de gestiune și de control utilizate de Comisie pentru a evita plagiatul și dubla finanțare în domeniul cercetării. Mai precis, ea a efectuat o examinare a sistemelor informatice și a identificat unele deficiențe (a se vedea punctul ***5.32***).

1.47. Pentru fondurile aferente politicii de coeziune de la rubrica 2 Coeziune, reziliență și valori, rata de eroare calculată de Comisie derivă din ratele raportate de *autoritățile de audit*, pe care Comisia le verifică prin examinări documentare și prin audituri de conformitate bazate pe o analiză a riscurilor. Trebuie însă precizat că:

- examinările documentare au limitări inerente, în sensul că nu sunt concepute să identifice cheltuielile neconforme rămase nedetectate de statele membre[18]. În plus, ele nu detectează nici deficiențele de sistem în activitatea autorităților de audit;

- Comisia continuă să detecteze nereguli în cursul auditurilor sale de conformitate[19]. Cu toate acestea, întrucât efectuează doar un număr limitat de astfel de audituri și nu extrapolează rezultatele la partea din populația de cheltuieli din domeniul coeziunii care nu este acoperită de auditul său, există un risc ridicat ca multe erori să rămână nedetectate și, prin urmare, să nu fie luate în considerare la stabilirea ratei de eroare globale. Majorările și ratele forfetare, incluse începând din 2021 în rata maximă stabilită de Comisie și destinate să acopere programele neauditate, nu rezolvă decât parțial această problemă[20].

1.48. În anii anteriori, pentru multe dintre autoritățile de audit responsabile de fondurile politicii de coeziune, Curtea a identificat deficiențe atât în ceea ce privește abordările adoptate, cât și legat de modul de aplicare a acestora[21]. Din aceste motive, începând cu exercițiul financiar 2025, Curtea și-a modificat abordarea de audit pentru rubrica 2 din CFM, revenind la selectarea propriului eșantion de operațiuni subiacente și la testarea directă a acestora.

---

[18] Documentul de analiză nr. 03/2024: „Panoramă a cadrului de asigurare și a principalilor factori care au contribuit la erorile constatate în cheltuielile din domeniul coeziunii din perioada 2014-2020”, punctele VI și 65-66.

[19] *Ibidem*, punctul 68.

[20] *Ibidem*, punctele 41 și 42.

[21] Punctele 6.39-6.51 din Raportul anual pe 2024 și Documentul de analiză nr. 03/2024:

Curtea raportează cazurile de suspiciuni de fraudă către EPPO și OLAF

1.49. Constituie fraudă orice act sau omisiune intenționată legat(ă) de utilizarea sau prezentarea unor declarații sau documente false, incorecte sau incomplete, de nedivulgarea informațiilor solicitate și de utilizarea necorespunzătoare a fondurilor UE[22]. Frauda aduce atingere sau poate aduce atingere intereselor financiare ale UE.

1.50. Responsabilitatea principală pentru prevenirea și detectarea fraudelor revine atât conducerii unei entități, cât și persoanelor responsabile cu guvernanța acesteia. Articolul 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede că UE și statele membre combat frauda sau orice altă activitate ilegală care poate aduce atingere intereselor financiare ale UE.

1.51. În calitate de auditor extern al UE, Curtea nu are mandatul de a investiga cazuri în care există suspiciuni de fraudă împotriva intereselor financiare ale UE. Ea este însă obligată să raporteze astfel de cazuri autorităților competente, ca parte a obligației care îi revine în temeiul articolului 287 alineatul (2) TFUE de a semnala „orice neregulă” pe care o detectează atunci când examinează legalitatea, regularitatea și buna gestiune financiară a tuturor veniturilor și cheltuielilor UE. Curtea ia în considerare riscul de fraudă înainte de a începe audituri (a se vedea punctele ***(33)***-***(35)*** din ***anexa 1.1***) și procedează la reexaminări periodice ale procedurilor sale.

1.52. Curtea transmite Parchetului European (EPPO) orice suspiciuni de infracțiuni care intră în sfera sa de competență și care implică state membre participante, iar Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) îi transmite orice suspiciuni de fraudă, corupție sau alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale UE. Astfel de suspiciuni pot apărea fie în urma activității de audit a Curții (inclusiv a auditurilor performanței), fie pe baza informațiilor raportate direct Curții de către terți.

---

[22] Articolul 3 din Directiva (UE) 2017/1371 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (Directiva PIF).

1.53. În 2025, Curtea a raportat către OLAF 17 cazuri de suspiciuni de fraudă (în 2024, 19 cazuri), dintre care 15 au fost identificate în cursul activității de audit a Curții: 7 în cursul auditului acesteia privind cheltuielile din 2024, 7 în cursul celui privind cheltuielile din 2023 și unul în contextul unui audit al performanței referitor la Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA). Unul dintre celelalte două cazuri a fost raportat de serviciul de achiziții al Curții, iar celălalt de o terță parte. În urma acestor raportări, OLAF deschisese deja 5 investigații până în iunie 2026. În paralel, Curtea a raportat către EPPO 12 dintre aceste cazuri (în 2024, 7 cazuri), acesta deschizând investigații în legătură cu 8 dintre ele.

1.54. Cele mai frecvente motive pentru suspiciunile de fraudă au fost:

- utilizarea sau prezentarea intenționată a unor declarații sau documente false, incorecte sau incomplete și/sau nedivulgarea de informații, cu încălcarea unei obligații specifice, având ca efect deturnarea sau reținerea necuvenită de fonduri ale UE;
- crearea artificială a condițiilor necesare pentru a obține finanțare din partea UE;
- utilizarea necorespunzătoare a fondurilor UE, adică în alte scopuri decât cele pentru care banii au fost alocați inițial.

Între 2010 și 2025, Curtea a înaintat către OLAF 267 de cazuri. OLAF afirmă că, pe baza informațiilor furnizate de Curte, a recomandat recuperarea unei sume totale de 555,6 milioane de euro în urma investigațiilor închise.

1.55. Pe lângă transmiterea cazurilor către EPPO și OLAF, Curtea informează în acest raport anual cu privire la modul în care Comisia și statele membre și-au pus în aplicare politicile privind riscul de fraudă. În ***capitolul 6***, Curtea raportează că Comisia a pus în aplicare integral recomandarea 5.2 din Raportul anual pe 2020, referitoare la urmărirea riscului de fraudă cadrul auditurilor pe care autoritățile de audit le desfășoară cu privire la operațiuni și recomandarea 6.6 din Raportul anual pe 2022, referitoare la creșterea gradului de sensibilizare cu privire la riscul de fraudă la nivelul autorităților de management (a se vedea ***anexa 6.2***).

1.56. Curtea acoperă frauda și în cadrul altor audituri separate. În 2025, Curtea a publicat un raport special privind frauda în materie de TVA la importuri[23], pe care îl prezentase pe scurt în Raportul său anual pe 2024 (a se vedea punctul 1.45). În plus, Curtea a publicat un raport special privind organismele UE responsabile de combaterea fraudei[24]. În ansamblu, ea a concluzionat că, deși mandatele OLAF, EPPO, Eurojust și Europol erau clar definite, persistau deficiențe în ceea ce privește schimbul de informații și supravegherea administrativă asigurată de Comisie. Din datele puse la dispoziție de aceste organisme a reieșit că numărul acuzațiilor de fraudă care le sunt semnalate variază, iar aceste variații nu erau analizate de Comisie. Diferitele cerințe de raportare a fraudelor care sunt aplicabile pot avea drept rezultat duplicări în raportarea acuzațiilor, fapt care sporea povara administrativă. Curtea a mai constatat că Comisia nu avea o imagine de ansamblu completă nici asupra sumelor datorate bugetului UE, nici asupra sumelor recuperate efectiv ca urmare a investigațiilor privind frauda.

1.57. La începutul anului 2026, Curtea a publicat un raport special privind combaterea fraudei în cadrul MRR[25]. Ea a concluzionat că sistemele instituite de Comisie și de statele membre în cadrul MRR pentru a proteja interesele UE împotriva fraudei nu erau pe deplin eficace. Comisia luase măsuri pentru a îmbunătăți cadrul antifraudă al MRR, însă Curtea a constatat că acesta prezenta deficiențe în materie de detectare, de raportare și de corectare a fraudelor. Datele incomplete și inconsecvente privind frauda legată de MRR, lipsa unor criterii standardizate pentru raportarea cazurilor de fraudă și problemele legate de normele în materie de recuperare puteau afecta capacitatea Comisiei de a aplica măsuri corective eficace și în timp util. La 18 iunie 2026, Curtea a publicat un raport special privind strategia antifraudă a Comisiei[26]. S-a constatat că strategia antifraudă a Comisiei era cuprinzătoare, dar, adesea, acțiunile prevăzute nu erau suficient de ambițioase. Deși respecta bunele practici în materie de gestionare a riscului de fraudă, strategia prezenta unele deficiențe la nivelul proceselor, în special în ceea ce privește evaluarea riscurilor. În fine, monitorizarea și raportarea de către Comisie se axau în principal pe punerea în aplicare a strategiei, iar rezultatele și impactul nu beneficiau decât de puțină atenție.

---

[23] Raportul special nr. 08/2025: „Frauda în materie de TVA la importuri – Procedurile vamale de import simplificate nu protejează suficient interesele financiare ale UE”.

[24] Raportul special nr. 26/2025: „Organismele UE responsabile de combaterea fraudei – Mandate clare, dar schimbul de informații și supravegherea asigurată de Comisie rămân insuficiente”.

[25] Raportul special nr. 06/2026: „Combaterea fraudei în cadrul MRR – Un șantier deschis”.

[26] Raportul special nr. 18/2026: „Strategia antifraudă a Comisiei – Cuprinzătoare, dar nu suficient de ambițioasă”.

Concluzii și recomandări

1.58. Prezentul capitol vine în sprijinul opiniei de audit prezentate în declarația de asigurare. Curtea a concluzionat că conturile nu erau afectate de denaturări semnificative.

1.59. Auditul informatic realizat de Curte cu privire la SUMMA, noul sistem central de informații bugetare, de trezorerie și contabile, a identificat anumite deficiențe semnificative ale controalelor interne în ceea ce privește gestionarea accesului utilizatorilor și gestionarea modificărilor de la nivel informatic. Deși existau proceduri de control, aceste deficiențe puteau crește riscul ca fiabilitatea operațiunilor financiare și funcționarea sistemului să fie afectate în mod negativ. Curtea a identificat deficiențe și în gestionarea soluționării incidentelor și în managementul continuității activității, care ar putea crește riscul de perturbare a activității.

Recomandarea 1.1 – Să se elimine lacunele funcționale și să se consolideze controalele sistemului SUMMA

Pe baza auditului pe care l-a realizat cu privire la sistemul informatic SUMMA, Curtea recomandă Comisiei următoarele:

(a) să identifice lacunele funcționale rămase, să le prioritizeze în funcție de impactul lor potențial asupra fiabilității operațiunilor financiare și să le remedieze pe cele considerate prioritare;

(b) să se asigure că soluțiile provizorii sunt eficace, permit controalele necesare pentru prevenirea erorilor financiare, sunt monitorizate îndeaproape și sunt însoțite de un plan pentru implementarea la timp a unor soluții permanente;

(c) să prioritizeze și să asigure remedierea deficiențelor de control intern legate de implementarea și funcționarea SUMMA.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2026.

1.60. În ceea ce privește regularitatea operațiunilor, Curtea concluzionează că operațiunile subiacente veniturilor nu au fost afectate de un nivel semnificativ de eroare. În legătură cu cheltuielile, rezultatele testelor de audit efectuate de Curte asupra unui eșantion reprezentativ de 750 de operațiuni arată că nivelul de eroare estimat era de 3,8 %. Curtea concluzionează că o proporție importantă din aceste cheltuieli era afectată de un nivel semnificativ de eroare. Este vorba de cheltuieli care fac obiectul unor norme complexe, în principal cheltuieli bazate pe rambursarea costurilor, pentru care nivelul de eroare era estimat la 5,6 %. Aceste cheltuieli s-au cifrat la 75,8 miliarde de euro în 2025, reprezentând 58,0 % din populația auditată de Curte (în 2024, 68,9 %). Erorile legate de eligibilitate și cele din achizițiile publice, precum și lipsa unor documente justificative au contribuit în cea mai mare măsură la nivelul de eroare estimat de Curte.

Anexe

Anexa 1.1 – Abordarea și metodologia auditului

(1) Prezenta anexă descrie abordarea și metodologia Curții pentru auditarea fiabilității conturilor UE și a regularității operațiunilor de venituri și de cheltuieli (cheltuieli bugetare) subiacente conturilor aferente cadrelor financiare multianuale (CFM). Abordarea de audit a Curții pentru cheltuielile din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR), care urmează o metodologie specifică, este prezentată în ***capitolul 11***.

(2) Abordarea de audit a Curții este concepută în așa fel încât să ofere o asigurare rezonabilă utilizatorilor vizați. Metodologia de audit a Curții este conformă cu standardele internaționale de audit adoptate de Federația Internațională a Contabililor (*International Federation of Accountants* – IFAC) și de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (*International Organization of Supreme Audit Institutions* – INTOSAI). Acest lucru îi permite Curții să obțină probe de audit suficiente și adecvate pentru a-și susține concluziile de audit.

(3) Curtea prezintă o opinie de audit (declarația de asigurare) cu privire la fiabilitatea conturilor și la regularitatea operațiunilor subiacente, completată cu aprecieri specifice pentru domeniile majore de activitate ale UE. Aceste aprecieri prezintă rezultate detaliate ale auditului, împreună cu nivelurile de eroare estimate, dar și concluzii de audit cu privire la operațiunile subiacente și la sistemele din domeniile respective.

PARTEA ÎNTÂI – Abordarea auditului în ceea ce privește fiabilitatea conturilor

(4) Curtea examinează conturile anuale consolidate ale UE pentru a le stabili fiabilitatea. Aceste conturi cuprind:

(a) situațiile financiare consolidate și

(b) rapoartele privind execuția bugetară.

(5) Conturile consolidate ar trebui să prezinte în mod adecvat, sub toate aspectele semnificative:

(a) situația financiară a Uniunii Europene la sfârșitul exercițiului;

(b) rezultatele operațiunilor și fluxurile de numerar ale acesteia și

(c) modificările în structura activelor nete aferente exercițiului încheiat.

(6) În cadrul auditului său, Curtea:

(a) înțelege componentele controlului intern pentru a concepe proceduri de audit adecvate în funcție de circumstanțe;

(b) evaluează mediul de control contabil;

(c) verifică funcționarea principalelor proceduri contabile și a procesului de închidere a exercițiului;

(d) analizează coerența și verosimilitatea principalelor date contabile;

(e) analizează și reconciliază conturi și/sau solduri, precum și informațiile conexe;

(f) efectuează teste de fond cu privire la angajamente, plăți și posturi specifice din bilanț, pe baza unor eșantioane reprezentative și a considerentelor legate de pragul de semnificație;

(g) evaluează dacă prezentarea generală a situațiilor financiare este în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil;

(h) în măsura posibilului și în conformitate cu standardele internaționale de audit, utilizează activitatea altor auditori, în special atunci când auditează activități de împrumut și de creditare care sunt gestionate de Comisie și pentru care sunt disponibile rapoarte de audit extern;

PARTEA A DOUA – Abordarea auditului în ceea ce privește regularitatea operațiunilor

(7) Operațiunile subiacente reprezintă transferuri de fonduri de la bugetul UE până la destinatarii finali sau transferuri de venituri de la statele membre sau din alte surse la bugetul UE.

(8) Pentru a evalua dacă operațiunile de venituri respectă normele și reglementările UE, Curtea utilizează o abordare care constă în principal în examinarea unor sisteme selectate de gestiune și de control pentru verificarea, calcularea și colectarea veniturilor. În plus, se testează în mod direct conformitatea pentru un eșantion reprezentativ de operațiuni.

(9) Abordarea de audit pe care o aplică Curtea pentru evaluarea conformității operațiunilor de cheltuieli subiacente conturilor cu normele și reglementările UE constă în principal în testarea directă a conformității pentru un eșantion reprezentativ de operațiuni. Testarea poate fi completată de o examinare a unor sisteme de gestiune și control selectate.

(10) Activitatea de audit a Curții este organizată în jurul diverselor rubrici din CFM și rezultatele acesteia sunt raportate în consecință, în conformitate cu structura bugetară decisă de legiuitor.

Examinarea sistemelor de gestiune și de control

(11) Comisia, alte instituții și organe ale UE, precum și autoritățile statelor membre, țările și regiunile beneficiare instituie sisteme de control pe care le utilizează pentru a gestiona riscurile la care este expus bugetul și pentru a superviza și a asigura regularitatea operațiunilor. În fiecare an, Curtea examinează o serie de sisteme de gestiune și de control selectate și prezintă rezultatele acestei activități, alături de recomandări în vederea îmbunătățirii, în ***capitolele 4-10***.

Teste efectuate pe operațiuni

(12) În urma analizei anuale realizate de Curte cu privire la riscuri, bazată pe modul în care sunt debursate fondurile, pe rezultatele auditurilor precedente și pe o evaluare a sistemelor de control și de gestiune, populația de operațiuni subiacente examinată a fost împărțită în cheltuieli cu risc scăzut și cheltuieli cu risc ridicat, în vederea selectării unui eșantion reprezentativ. Curtea utilizează această clasificare și în etapa de raportare, pentru a determina, pe baza rezultatelor sale de audit, ce proporție din populația auditată este afectată de un nivel semnificativ de eroare. ***Figura 1.16*** ilustrează modul în care analiza anuală a riscurilor se bazează pe rezultatele auditurilor din anii precedenți.

Figura 1.16 – Procesul de audit anual al cheltuielilor

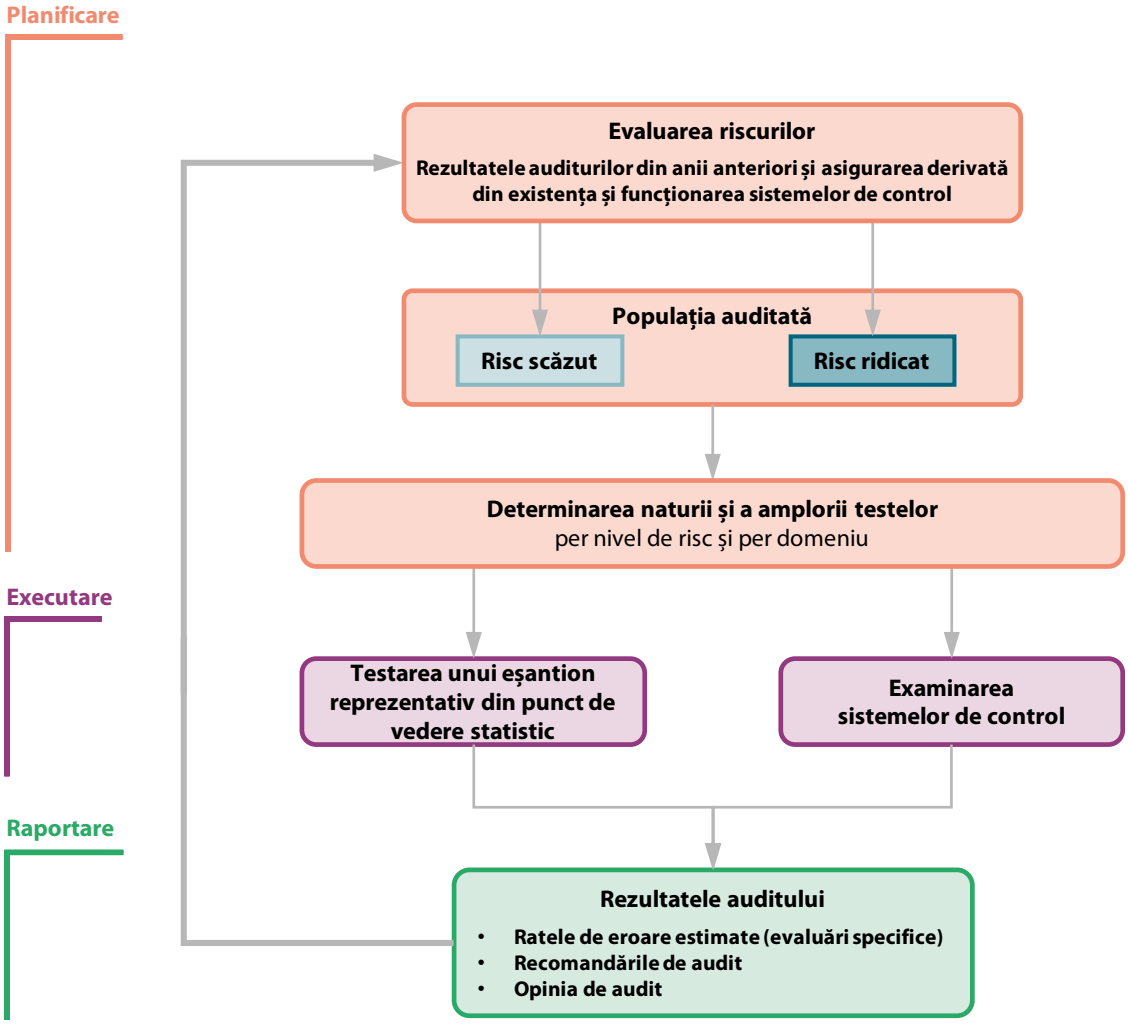

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

(13) Curtea stabilește mai întâi dimensiunea globală a eșantionului său de operațiuni pentru ansamblul cheltuielilor UE, pe baza clasificării populației auditate în cheltuieli cu risc scăzut (în principal cheltuieli bazate pe drepturi la plată) și cheltuieli cu risc ridicat (în principal cheltuieli bazate pe rambursarea costurilor) și pe baza ipotezelor sale privind nivelul de eroare estimat și abaterea standard. Curtea aplică această abordare în principal deoarece urmărește să îmbunătățească eficacitatea activității sale de audit punând un accent mai mare pe domeniile cu risc ridicat și să obțină o bază suficientă pentru a concluziona dacă nivelul semnificativ de eroare pe care l-a identificat în cadrul activității sale este generalizat (a se vedea punctele *(38)* și *(39)*).

(14) Curtea consideră că anumite părți ale populației de audit prezintă un risc scăzut (este probabil să nu fie afectate de un nivel semnificativ de eroare) atunci când dispune de probe suficiente că nivelul de eroare estimat se situează sub pragul de semnificație, pe baza testelor de fond efectuate în exercițiile anterioare și, după caz, a asigurării derivate din existența și funcționarea sistemelor de control. Cheltuielile sunt considerate a prezenta un risc ridicat (susceptibile să fie afectate de un nivel semnificativ de eroare) atunci când rezultatele activității Curții din exercițiile anterioare indică faptul că nivelul de eroare estimat se situează peste pragul de semnificație și/sau dovezile colectate până în acel moment nu permit Curții să concluzioneze altfel.

(15) Atunci când stabilește dimensiunile eșantioanelor pentru fiecare rubrică din CFM, Curtea ia în considerare cuantumul corespunzător al cheltuielilor acceptate și clasificarea populației de audit în cheltuieli cu risc ridicat și cheltuieli cu risc scăzut. Se ține cont și de faptul că Curtea prezintă sau nu o apreciere specifică pentru rubrica respectivă. În acest scop, Curtea utilizează un model de asigurare care se sprijină pe evaluarea sa combinată a riscului inerent și a riscului de control și ține seama de nivelul de asigurare care poate fi obținut din sistemele de gestiune și de control. Pentru fiecare rubrică din CFM pentru care furnizează o apreciere specifică (***capitolele 5, 6, 7, 9*** și ***10***), Curtea efectuează pe un eșantion reprezentativ de operațiuni teste care îi permit să prezinte un nivel de eroare estimat pentru rubrica respectivă.

(16) Curtea recurge la o evaluare combinată a riscurilor și pentru a stabili dimensiunea eșantionului pentru operațiunile de venituri.

(17) Curtea utilizează metoda de *eșantionare pe bază de unități monetare* stratificată pentru a selecta cererile de plată sau plățile și apoi, la un nivel inferior, elementele individuale din cadrul operațiunilor. În cazul fiecărei operațiuni selectate, Curtea examinează modul în care a fost calculată suma aferentă cererii de plată sau suma aferentă plății. Aceasta presupune urmărirea parcursului operațiunilor de la nivelul conturilor bugetare până la destinatarul final (de exemplu, un fermier, organizatorul unui curs de formare sau un proiect derulat în cadrul asistenței pentru dezvoltare), verificându-se conformitatea la fiecare nivel.

(18) Curtea determină dacă cererea de plată sau plata au fost efectuate în scopurile aprobate de buget și prevăzute în legislație și dacă acestea respectau legile și reglementările aplicabile ale UE. Acestea includ normele financiare (TFUE, Regulamentul financiar), legislația de bază care stabilește politica, programul sau activitatea în cauză, orice norme sau reglementări instituite în conformitate cu legislația de bază respectivă și cadrul contractual. În conformitate cu principiul subsidiarității, numeroase norme sunt stabilite la nivel național. Sunt vizate aici nu numai directivele care transpun legislația UE în legislație națională (de exemplu, directivele privind achizițiile publice), ci și criteriile de eligibilitate pentru multe dintre schemele de finanțare care fac obiectul gestiunii partajate. Evaluarea Curții ține seama în mod corespunzător de interpretarea dreptului UE și a dreptului național furnizată de instanțele naționale sau de organisme naționale independente cu autoritate în materie și de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

(19) Atunci când efectuează teste cu privire la operațiunile aferente veniturilor (***capitolul 4***), Curtea examinează resursele proprii bazate pe venitul național brut, pe taxa pe valoarea adăugată și pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate, plecând de la statisticile și datele pe baza cărora sunt calculate aceste resurse. În ceea ce privește resursele proprii tradiționale, Curtea examinează conturile autorităților vamale și fluxul taxelor – de asemenea până la momentul încasării și al înregistrării sumelor aferente de către Comisie.

(20) Curtea examinează cheltuielile așa cum se prezintă ele la momentul în care au fost efectuate de destinatarii finali ai fondurilor UE în desfășurarea activităților și au fost acceptate ulterior de Comisie („*cheltuieli acceptate*”). Acest mod de examinare acoperă toate categoriile de plăți. În practică, aceasta înseamnă că populația de operațiuni auditată de Curte cuprinde plăți intermediare și plăți finale. Curtea nu examinează plățile de prefinanțare (plățile în avans) la momentul la care au fost efectuate, ci după ce:

(a) destinatarul final al fondurilor UE (de exemplu un fermier, un institut de cercetare, o societate care furnizează lucrări sau servicii contractate prin achiziție publică) a prezentat elemente justificative care atestă utilizarea fondurilor – cu alte cuvinte, după ce s-au înregistrat progrese în activitățile finanțate și/sau au fost suportate costuri; și

(b) Comisia (ori o altă instituție sau un alt organ care gestionează fonduri ale UE) a acceptat utilizarea finală a fondurilor (progresele realizate și/sau costurile conexe), prin validarea și închiderea plății în avans. De exemplu, populația auditată de Curte pentru rubrica 2 Coeziune, reziliență și valori din CFM constă în cheltuieli incluse în conturile acceptate anual de Comisie. Astfel, abordarea Curții este de a testa operațiuni în legătură cu care, conform legislației, statele membre ar fi trebuit să implementeze toate acțiunile relevante pentru corectarea erorilor identificate de ele însele.

(21) Începând din 2017, abordarea de audit a Curții pentru rubrica 2 din CFM a constat în examinarea și reefectuarea activității desfășurate de autoritățile naționale de audit și de Comisie. Curtea a identificat însă deficiențe recurente care nu i-au permis să se bazeze pe activitatea acestora. Prin urmare, începând cu exercițiul 2025, Curtea și-a schimbat abordarea în ceea ce privește eșantionarea operațiunilor pentru această rubrică. Eșantionul său nu mai este selectat din operațiunile verificate de autoritățile de audit, ci din totalitatea operațiunilor incluse în conturile anuale.

(22) Eșantionul de audit al Curții a fost astfel constituit încât să permită o estimare a nivelului de eroare pentru ansamblul cheltuielilor și nu pentru operațiunile individuale (un anumit proiect, de exemplu). Ratele de eroare raportate pentru elementele de cost selectate nu ar trebui înțelese ca o concluzie privind operațiunile respective, ci, mai degrabă, ca o contribuție directă la nivelul de eroare global estimat pentru cheltuielile UE.

(23) Curtea nu examinează operațiuni din toate statele membre sau din toate țările și regiunile beneficiare pentru niciun exercițiu vizat. Faptul că în exemple sunt nominalizate anumite state membre ori țări și/sau regiuni beneficiare nu înseamnă că cazuri similare nu pot apărea și în altă parte. Exemplele ilustrative prezentate în acest raport nu pot constitui o bază pentru formularea unor concluzii cu privire la statele membre ori la țările sau regiunile beneficiare în cauză.

(24) Curtea analizează măsura în care poate folosi în mod eficient controalele cu privire la regularitate efectuate deja de către alți auditori. În cazul în care dorește să utilizeze rezultatele acestor controale în activitatea sa de audit, în conformitate cu standardele internaționale de audit, Curtea evaluează independența și competența celorlalți auditori, precum și sfera și caracterul adecvat al activității acestora.

(25) Pentru partea din populația auditată care se referă la agențiile și întreprinderile comune ale UE, Curtea utilizează rezultatele activităților de audit desfășurate pentru rapoartele sale anuale specifice cu privire la aceste agenții[27] și întreprinderi[28].

Evaluarea rezultatelor testelor efectuate pe operațiuni

(26) Curtea consideră că erori apar atunci când banii nu sunt utilizați în conformitate cu legislația UE aplicabilă sau cu normele naționale specifice. O eroare poate afecta întreaga sumă implicată într-o operațiune individuală sau doar o parte din aceasta.

(27) Curtea analizează dacă erorile identificate sunt cuantificabile sau necuantificabile, încercând să determine, altfel spus, dacă există posibilitatea de a măsura proporția afectată de eroare din suma auditată. O „eroare cuantificabilă” corespunde sumei de bani care nu ar fi trebuit să fie plătită de la bugetul UE.

(28) Curtea determină impactul global al erorilor luând în considerare atât aspectele calitative, cât și cele cantitative. Evaluarea calitativă ține seama de importanța normelor care au fost încălcate, de gravitatea faptelor și de consecințele reale sau potențiale. Evaluarea cantitativă se bazează pe erori cuantificabile identificate în urma testării unui eșantion de operațiuni, erori pe care Curtea le extrapolează pentru a obține o estimare statistică, și anume nivelul de eroare estimat. În plus, Curtea calculează un interval de încredere de 95 % pentru nivelul de eroare din populația auditată. Acesta reprezintă intervalul în care Curtea are 95 % certitudinea că se situează nivelul de eroare al populației auditate (între limita inferioară și limita superioară a nivelului de eroare).

---

[27] Raportul anual pe 2024 privind agențiile UE.

[28] Raportul anual pe 2024 privind întreprinderile comune ale UE.

(29) Erorile detectate și corectate anterior controalelor efectuate de Curte și independent de acestea sunt excluse din calculul nivelului de eroare, întrucât detectarea și corectarea lor constituie o dovadă a faptului că sistemele de gestiune și de control au funcționat în mod eficace.

(30) Începând cu exercițiul 2025, Curtea și-a aliniat metodologia de cuantificare a erorilor în achizițiile publice la cea utilizată de Comisie în domeniile de politică aflate în gestiune partajată[29].

(31) Pentru acele rubrici din CFM referitor la care Curtea furnizează o apreciere specifică, precum și pentru venituri și pentru ansamblul bugetului UE, Curtea prezintă un nivel de eroare estimat, care ia în considerare numai erorile cuantificabile și este exprimat sub forma unui procentaj. Printre exemplele de erori cuantificabile se numără costurile și proiectele neeligibile, încălcarea condițiilor contractuale sau ale condițiilor de acordare a granturilor, nerespectarea normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat și lipsa unor documente justificative esențiale.

(32) Abordarea Curții nu urmărește să colecteze date privind frecvența erorilor în cadrul întregii populații de audit. Prin urmare, cifrele prezentate cu privire la numărul de erori detectate în cadrul unei rubrici din CFM, în cadrul cheltuielilor gestionate de o direcție generală sau al cheltuielilor dintr-un anumit stat membru nu sunt un indiciu al frecvenței erorilor în operațiunile finanțate de UE sau în diferitele state membre.

PARTEA A TREIA – Proceduri de audit în legătură cu frauda

(33) Curtea identifică și evaluează riscul de denaturare semnificativă a conturilor consolidate și riscul ca operațiunile subiacente să prezinte neconformități semnificative cu cerințele din legislația Uniunii Europene, fie că aceste denaturări sau neconformități semnificative rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori.

[29] Decizia C(2019) 3452, care include o anexă de stabilire a orientărilor pentru determinarea corecțiilor financiare ce trebuie aplicate asupra cheltuielilor finanțate de UE în cazul nerespectării normelor în materie de achiziții publice.

(34) Curtea concepe și desfășoară proceduri de audit care să abordeze riscurile respective și obține probe de audit suficiente și adecvate pentru a sta la baza opiniei sale. Situațiile în care există denaturări sau neconformități semnificative cauzate de fraudă sunt mai dificil de detectat decât cele în care denaturările sau neconformitățile semnificative sunt cauzate de eroare, deoarece frauda poate presupune coluziune, fals, omisiuni intenționate, declarații false sau evitarea controlului intern. În consecință, există un risc mai mare ca astfel de situații să nu fie detectate.

(35) În cazul în care are motive să suspecteze activități frauduloase, Curtea informează în acest sens EPPO și OLAF, în funcție de sfera de competență a fiecăruia.

PARTEA A PATRA – Declarația de asigurare: formularea opiniei de audit a Curții

(36) Opinia Curții se bazează pe probe de audit suficiente și adecvate, pe care le obține prin examinarea sistemelor de gestiune și de control și prin teste efectuate pe operațiuni.

(37) Activitățile desfășurate permit Curții să stabilească dacă erorile din cadrul populației de audit depășesc sau nu pragul de semnificație și să își formeze astfel o opinie fundamentată. La exprimarea opiniei sale de audit, Curtea utilizează un prag de semnificație de 2,0 % și ține seama, de asemenea, de natura, de sumele corespunzătoare și de contextul erorilor, precum și de alte informații disponibile (a se vedea punctul ***(28)***).

(38) Atunci când constată un nivel semnificativ de eroare și determină impactul acestuia asupra opiniei de audit, Curtea trebuie să decidă dacă erorile au un caracter „generalizat”[30] în populația auditată. Atunci când erorile sunt semnificative și generalizate, Curtea exprimă o opinie contrară.

(39) Erorile și/sau absența probelor de audit sunt „generalizate” dacă, în opinia auditorului, acestea nu se limitează la elemente, conturi sau articole specifice din situațiile financiare (ci apar în ansamblul conturilor sau al operațiunilor testate). Chiar dacă sunt astfel limitate, o eroare sau absența probelor de audit rămân generalizate dacă privesc sau ar putea privi o parte substanțială a situațiilor financiare sau sunt legate de informații prezentate care sunt fundamentale pentru înțelegerea situațiilor financiare de către utilizatori.

[30] Standardul internațional de audit (ISA) 705 (revizuit) – Modificări ale opiniei din raportul auditorului independent.

PARTEA A CINCEA – Legătura dintre opinia de audit privind fiabilitatea conturilor și opinia de audit privind regularitatea operațiunilor

(40) Standardele internaționale de audit[31] prevăd că, atunci când auditorii emit opinii de audit atât cu privire la fiabilitatea conturilor, cât și cu privire la regularitatea operațiunilor subiacente respectivelor conturi, cele două opinii trebuie să fie clar separate. În consecință, o opinie modificată privind regularitatea operațiunilor nu conduce, în sine, la o opinie modificată privind fiabilitatea conturilor.

[31] A se vedea punctul 16 din ISSAI 4000.

Capitolul 2

Gestiunea bugetară și financiară

Cuprins

	Puncte
Introducere	2.1.
Gestiunea bugetară în 2025	2.2.-2.29.
Sub efectul NGEU, plățile au depășit angajamentele în 2025	2.2.-2.9.
Creditele de angajament din bugetul anual al UE au fost utilizate aproape în totalitate în 2025	2.5.-2.6.
Plățile au fost conforme cu planificarea inițială și nu au depășit plafonul CFM	2.7.-2.8.
În cazul majorității rubricilor, profilurile de plăți sunt relativ stabile în timp	2.9.
Absorbția fondurilor cu gestiune partajată: CFM 2014-2020 se află în etapa de închidere, în timp ce CFM 2021-2027 înregistrează o accelerare în raport cu un nivel inițial scăzut	2.10.-2.18.
Absorbția fondurilor ESI din perioada 2014-2020 a atins 98,6 %, 26 de state membre înregistrând o rată de absorbție de peste 95 %	2.10.-2.12.
Absorbția fondurilor cu gestiune partajată din perioada 2021-2027 reglementate de RDC se accelerează, dar rămâne la un nivel mai scăzut decât în CFM anterior	2.13.-2.17.
Plățile din FEADR în cadrul noii PAC s-au accelerat semnificativ în 2025	2.18.
Plățile aferente granturilor MRR au fost semnificativ mai mici decât se preconizase pentru anul 2025	2.19.-2.24.
Angajamentele restante sunt în scădere, dar rămân în continuare semnificative	2.25.-2.29.
Gestiunea financiară în 2025	2.30.-2.68.
Împrumuturile în curs contractate de UE au crescut cu peste 20 % în 2025	2.30.-2.47.
Absorbția NGEU este mai scăzută decât se preconizase	2.37.-2.41.
Costurile preconizate pentru actualul CFM ale îndatorării pentru NGEU rămân duble față de estimările inițiale	2.42.-2.44.
Întârzierile în efectuarea plăților au dus la creșterea soldurilor de numerar	2.45.-2.47.

Bugetul UE a continuat să acorde sprijin Ucrainei în timpul războiului de agresiune al Rusiei **2.48.-2.54.**

Expunerea bugetului UE continuă să crească **2.55.-2.68.**

Marja de manevră a bugetului UE oferă o garanție pentru împrumuturile contractate **2.60.-2.65.**

Performanța financiară cumulată a fondului comun de provizionare este pozitivă, la fel ca în 2024 **2.66.-2.68.**

Concluzii și recomandări **2.69.-2.76.**

Concluzii **2.69.-2.74.**

Recomandări **2.75.-2.76.**

Introducere

2.1. Acest capitol prezintă principalele chestiuni legate de gestiunea bugetară și financiară a bugetului UE pentru 2025 și a finanțării suplimentare puse la dispoziție în cadrul acestuia. Sunt prezentate, de asemenea, riscurile și provocările cărora UE va trebui să le facă față în anii următori. Capitolul se bazează pe analiza Curții privind execuția bugetului UE și pe examinarea documentelor publicate de Comisie și de alte părți interesate. De asemenea, s-a ținut seama de activitatea desfășurată anterior de Curte și prezentată în rapoartele speciale și în avizele acesteia.

Gestiunea bugetară în 2025

Sub efectul NGEU, plățile au depășit angajamentele în 2025

2.2. În prezenta secțiune, Curtea analizează cum a fost executat bugetul UE în 2025. Acesta a fost al cincilea an de punere în aplicare a *CFM* 2021-2027 și a *NGEU*.

2.3. Începând din 2023, Curtea a inclus în analiza sa toate tipurile de credite de angajament și de plată (credite bugetare anuale, *reportări* și sume reconstituite, veniturile alocate pentru NGEU și alte tipuri de venituri alocate). Împrumuturile acordate sunt elemente extrabugetare și, prin urmare, nu sunt incluse în analiză.

2.4. ***Figura 2.1*** prezintă bugetul total al UE disponibil în 2025 și utilizat pentru creditele de angajament și pentru creditele de plată. Bugetul anual al UE reprezintă 87,3 % din totalul creditelor de angajament disponibile și 64,2 % din totalul creditelor de plată disponibile. Restul este format din veniturile alocate pentru NGEU, alte venituri alocate și reportări, precum și din sumele reconstituite. Începând din 2024, angajamentele din veniturile alocate pentru NGEU se limitează la cheltuielile administrative ale Comisiei[1].

[1] Articolul 12 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2021/241.

Figura 2.1 – Totalul creditelor disponibile și utilizate în 2025, inclusiv granturile NGEU

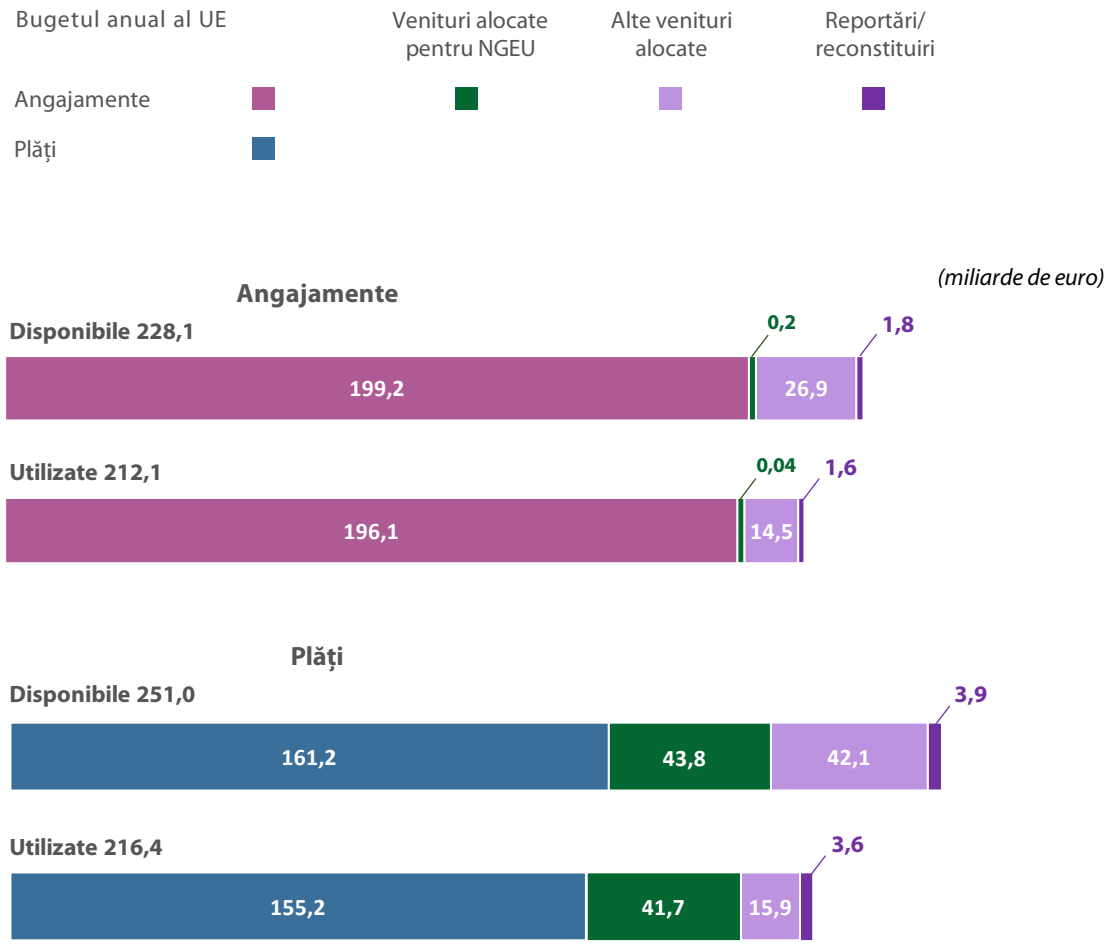

Notă: din creditele de plată NGEU în valoare de 41,7 miliarde de euro utilizate în 2025, 33,2 miliarde de euro au fost utilizați pentru a finanța granturi MRR și 8,5 miliarde de euro pentru a finanța suplimentări ale programelor existente.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025.

Creditele de angajament din bugetul anual al UE au fost utilizate aproape în totalitate în 2025

2.5. Autoritatea bugetară a aprobat, pentru 2025, un buget anual al UE inițial de credite de angajament în sumă de 199,4 miliarde de euro (a se vedea ***figura 2.2***). O serie de bugete rectificative au redus creditele de angajament cu 0,2 miliarde de euro, acestea ajungând la 199,2 miliarde de euro, sumă care rămâne peste plafonul CFM de 190,5 miliarde de euro. Acest lucru a fost posibil datorită *instrumentelor speciale* ale CFM. Instrumentele respective pun la dispoziție fonduri suplimentare peste plafoanele din CFM pentru evenimente noi sau neprevăzute.

2.6. Angajamentele totale utilizate în cadrul bugetului final pentru 2025 au fost de 196,1 miliarde de euro, adică 98,4 % din suma disponibilă. Creditele de angajament neutilizate, în valoare de 3,1 miliarde de euro, proveneau în principal din *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)* (0,8 miliarde de euro), *Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI)* (0,6 miliarde de euro) și *Fondul de coeziune* (0,3 miliarde de euro). Din creditele neutilizate, 1,9 miliarde de euro au fost reportați în 2026, din care 0,6 miliarde de euro erau destinați IVCDCI și 1,0 miliarde de euro *Rezervei pentru solidaritate europeană*. Creditele neutilizate rămase, în valoare de 1,2 miliarde de euro, au fost anulate. Dintre acestea, 1,1 miliarde de euro privesc credite de angajament suspendate ca urmare a activării regimului de condiționalitate privind statul de drept pentru Ungaria[2].

Figura 2.2 – Execuția angajamentelor bugetare anuale ale UE pentru 2025

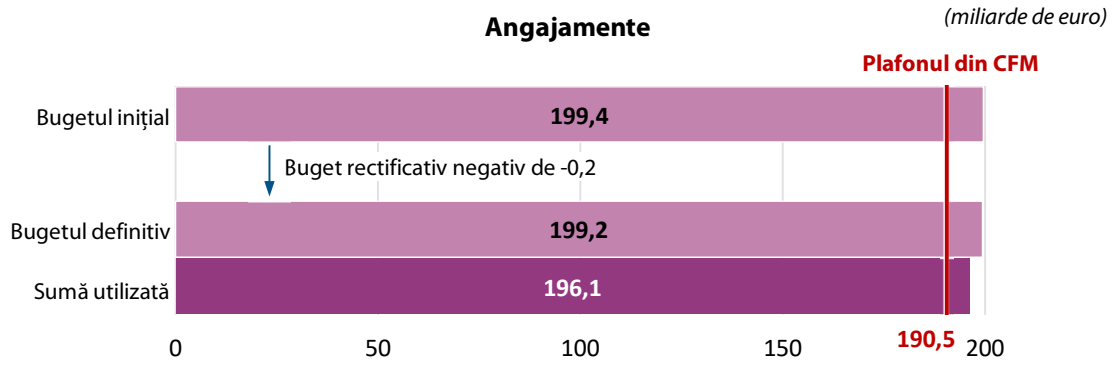

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025.

[2] Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2506 a Consiliului.

Plățile au fost conforme cu planificarea inițială și nu au depășit plafonul CFM

2.7. Autoritatea bugetară a aprobat, pentru 2025, un buget anual al UE inițial de credite de plată în sumă de 155,2 miliarde de euro (a se vedea ***figura 2.3***). O serie de bugete rectificative au majorat creditele de plată cu 6,0 miliarde de euro, bugetul total final ajungând la 161,2 miliarde de euro.

2.8. Plățile totale efectuate în cadrul bugetului definitiv au fost de 155,2 miliarde de euro, ceea ce reprezintă 96,3 % din suma disponibilă. Din creditele neutilizate în valoare de 6,0 miliarde de euro, 5,9 miliarde de euro au fost reportați în 2026. Din această sumă, 1,9 miliarde de euro urmau să acopere costurile îndatorării pentru NGEU, 1,1 miliarde de euro erau destinați Mecanismului pentru Ucraina și 1,0 miliarde de euro Rezervei pentru solidaritate europeană. Creditele neutilizate, în valoare de 0,1 miliarde de euro, au fost anulate.

Figura 2.3 – Execuția plăților bugetare anuale ale UE pentru 2025

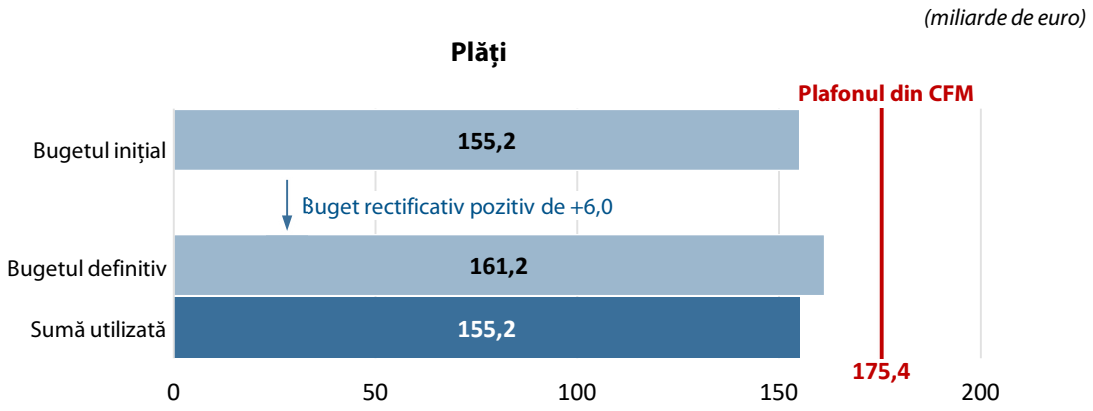

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025.

În cazul majorității rubricilor, profilurile de plăți sunt relativ stabile în timp

2.9. ***Figura 2.4*** prezintă plățile anuale, excluzând veniturile alocate, efectuate în cadrul fiecărei rubrici din CFM începând din 2021. Ea oferă o imagine de ansamblu multianuală asupra modului în care a fost pus în aplicare actualul CFM. Profilurile de plăți sunt relativ stabile în timp în cazul majorității rubricilor, reflectând tendințe de execuție continue și previzibile pe întreaga durată a CFM. Se constată totuși că plățile de la rubrica 2 „Coeziune, reziliență și valori" sunt mai puternic afectate de tranziția de la o perioadă de programare la alta. Nivelurile mai ridicate ale plăților din primii ani sunt legate de închiderea programelor de coeziune din CFM 2014-2020, în timp ce scăderea ulterioară a plăților și apoi stabilizarea reflectă punerea în aplicare treptată a programelor din actualul CFM, în concordanță cu ciclul de viață multianual al politicii de coeziune (a se vedea, de asemenea, ***figura 2.9***).

Figura 2.4 – Creditele de plată anuale pe rubrici, 2021-2025

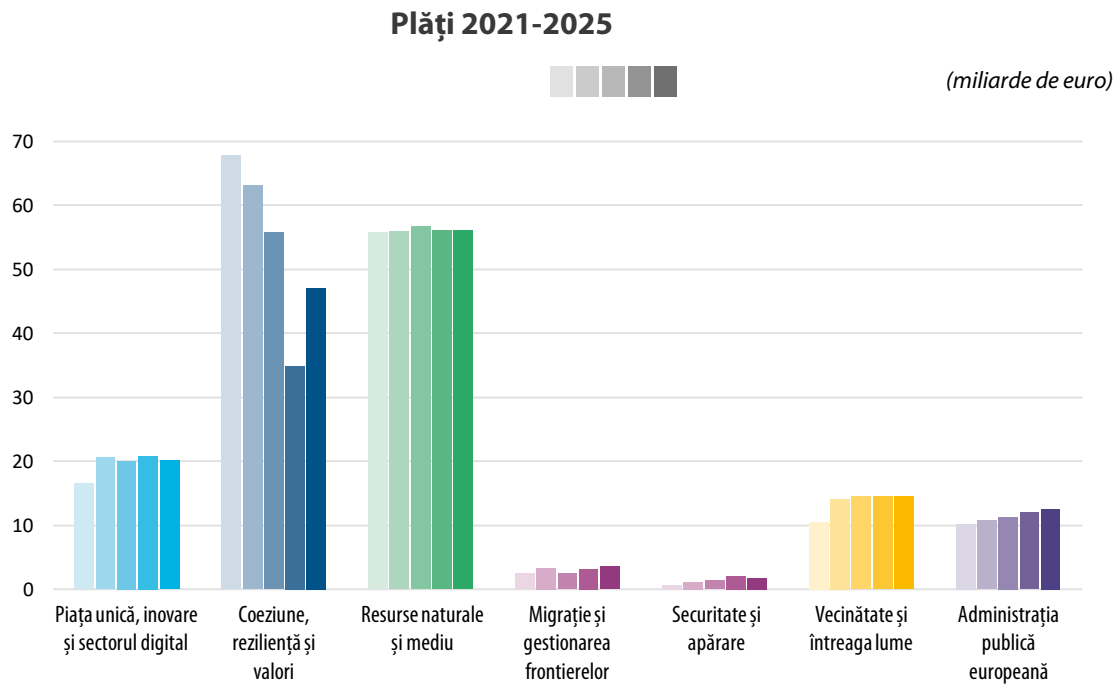

Notă: veniturile alocate nu sunt incluse.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiile 2021-2025.

Absorbția fondurilor cu gestiune partajată: CFM 2014-2020 se află în etapa de închidere, în timp ce CFM 2021-2027 înregistrează o accelerare în raport cu un nivel inițial scăzut

Absorbția fondurilor ESI din perioada 2014-2020 a atins 98,6 %, 26 de state membre înregistrând o rată de absorbție de peste 95 %

2.10. *Fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI)* sunt gestionate în comun de Comisie și de statele membre. Datele sunt raportate pe o platformă de date deschise. La sfârșitul anului 2025, totalul plăților pentru fondurile ESI aferente perioadei 2014-2020 se ridica la 485,2 miliarde de euro, ceea ce reprezenta 98,6 % din totalul fondurilor disponibile (492,3 miliarde de euro). Plățile efectuate în 2025 au fost de 7,4 miliarde de euro.

2.11. În ***figura 2.5***, Curtea prezintă ratele de absorbție cumulate pentru fiecare fond ESI, excluzând resursele NGEU, conform situației de la sfârșitul anului 2025. Rata de absorbție exprimă, procentual, *plățile de prefinanțare* și *plățile intermediare* efectuate de la bugetul UE către statele membre pentru cheltuielile declarate, în raport cu sumele totale alocate pentru o perioadă dată. Ratele de absorbție pe care le prezintă Curtea nu indică progresul complet al implementării proiectelor, deoarece sumele pe care le-au primit deja *beneficiarii* pot fi mai ridicate decât cheltuielile declarate de statele membre.

Figura 2.5 – Absorbția fondurilor ESI aferente perioadei 2014-2020 (excluzând NGEU), situația de la sfârșitul anului 2025

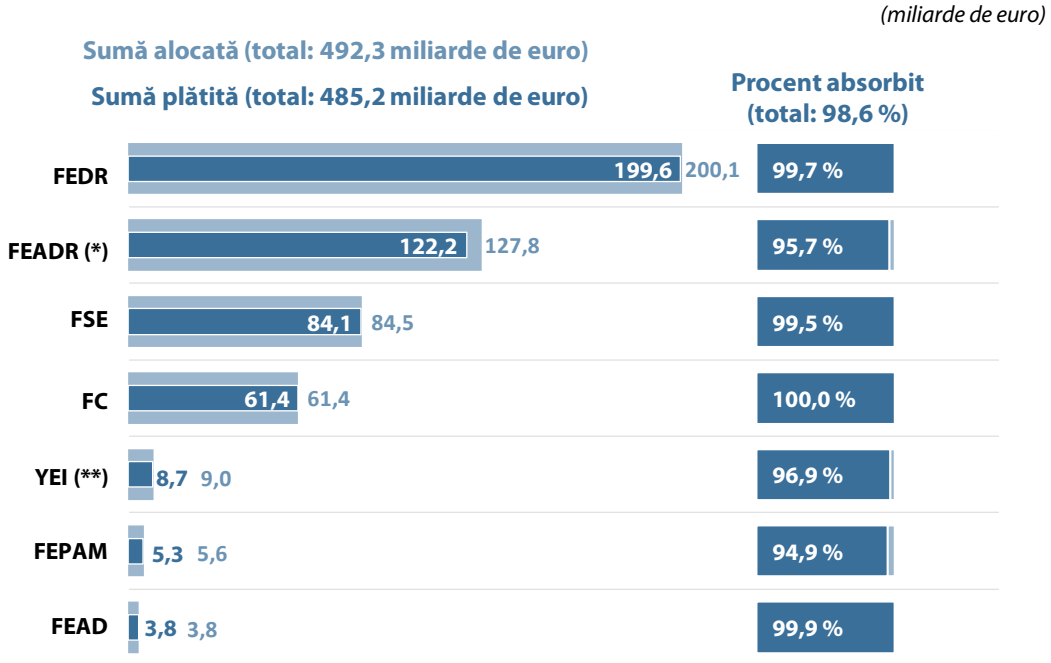

FEDR: Fondul european de dezvoltare regională
FEADR: Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală
FSE: Fondul social european
FC: Fondul de coeziune
YEI: Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor
FEPAM: Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime
FEAD: Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane

(*) FEADR include alocări suplimentare pentru 2021 și 2022 în valoare de 28 de miliarde de euro din CFM 2021-2027.
(**) YEI include o alocare specifică din partea FSE.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza platformei de date deschise a Comisiei, situația la 19 ianuarie 2026, și pe baza altor date ale Comisiei.

2.12. Ca urmare a progreselor plăților din fondurile ESI în 2025, situația de la sfârșitul anului respectiv arăta că 26 de state membre au absorbit peste 95 % din fondurile ESI care le-au fost alocate (a se vedea ***figura 2.6***).

Figura 2.6 – Rata de absorbție a fondurilor ESI aferente perioadei 2014-2020 (excluzând NGEU), situația de la sfârșitul anului 2025

(miliarde de euro)

	Sumă plătită		Sumă de plătit		Sumă alocată
	98,6 %	485,2	1,4 %	7,1	492,3
Regatul Unit	99,8 %	16,3	0,2 %	0,04	16,3
Cehia	99,6 %	24,4	0,4 %	0,1	24,5
Polonia	99,6 %	88,5	0,4 %	0,4	88,9
Slovenia	99,5 %	4,2	0,5 %	0,02	4,2
Cipru	99,4 %	1,0	0,6 %	0,01	1,0
Slovacia	99,3 %	15,4	0,7 %	0,1	15,5
Lituania	99,2 %	8,9	0,8 %	0,1	8,9
Portugalia	99,1 %	26,8	0,9 %	0,2	27,1
Ungaria	99,1 %	25,7	0,9 %	0,2	26,0
Letonia	99,1 %	5,9	0,9 %	0,1	6,0
Estonia	99,1 %	4,6	0,9 %	0,04	4,6
Croația	99,1 %	11,3	0,9 %	0,1	11,4
Grecia	99,1 %	22,9	0,9 %	0,2	23,1
Multinațional	98,9 %	9,3	1,1 %	0,1	9,4
Irlanda	98,8 %	4,0	1,2 %	0,05	4,1
Belgia	98,4 %	3,0	1,6 %	0,05	3,0
Malta	98,4 %	0,9	1,6 %	0,01	0,9
România	98,3 %	32,9	1,7 %	0,6	33,5
Italia	98,0 %	47,4	2,0 %	1,0	48,3
Spania	97,8 %	41,9	2,2 %	0,9	42,9
Germania	97,8 %	30,4	2,2 %	0,7	31,0
Finlanda	97,7 %	4,5	2,3 %	0,1	4,6
Țările de Jos	97,6 %	2,2	2,4 %	0,1	2,2
Franța	96,9 %	31,3	3,1 %	1,0	32,4
Bulgaria	96,8 %	10,1	3,2 %	0,3	10,5
Austria	96,0 %	5,9	4,0 %	0,2	6,1
Luxemburg	95,9 %	0,2	4,1 %	0,01	0,2
Suedia	95,0 %	3,9	5,0 %	0,2	4,1
Danemarca	93,7 %	1,7	6,3 %	0,1	1,8

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza platformei de date deschise a Comisiei, situația la 19 ianuarie 2026.

Absorbția fondurilor cu gestiune partajată din perioada 2021-2027 reglementate de RDC se accelerează, dar rămâne la un nivel mai scăzut decât în CFM anterior

2.13. În 2025, plățile anuale pentru fondurile cu gestiune partajată acoperite de *Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC)*[3] s-au ridicat la 36,8 miliarde de euro (2024: 14,7 miliarde de euro). La sfârșitul anului 2025[4], plățile totale s-au ridicat la 65,8 miliarde de euro, din care 23,2 miliarde de euro au fost plăți de prefinanțare, iar 42,6 miliarde de euro au fost plăți intermediare. Plățile totale au reprezentat 16,6 % din suma alocată pentru aceste fonduri acoperite de RDC în CFM 2021-2027 (2024: 7 %) (a se vedea ***figura 2.7***). Ratele de absorbție pe care le prezintă Curtea nu indică progresul complet al implementării proiectelor, deoarece sumele pe care le-au primit deja beneficiarii pot fi mai ridicate decât cheltuielile declarate de statele membre.

[3] Regulamentul (UE) 2021/1060.

[4] Platforma de date deschise a Comisiei, situația la 19 ianuarie 2026.

Figura 2.7 – Absorbția fondurilor cu gestiune partajată din perioada 2021-2027 reglementate de RDC, situația la sfârșitul anului 2025

(miliarde de euro)

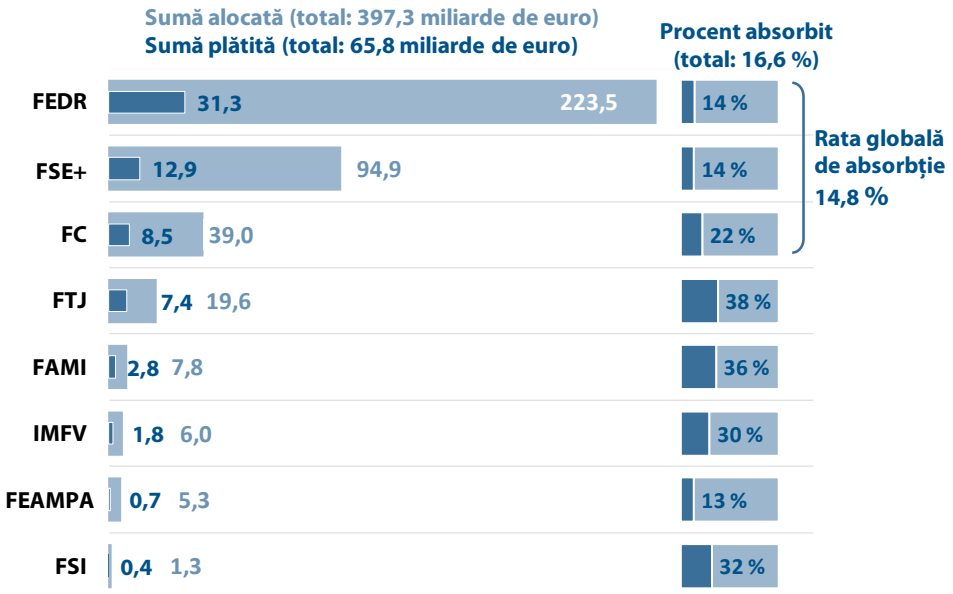

FEDR: Fondul european de dezvoltare regională
FSE+: Fondul social european Plus
FC: Fondul de coeziune
FTJ: Fondul pentru o tranziție justă
FAMI: Fondul pentru azil, migrație și integrare
IMFV: Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize
FEAMPA: Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură
FSI: Fondul pentru securitate internă

Notă: sumele pentru FTJ includ cifre legate de NGEU.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza platformei de date deschise a Comisiei, situația la 19 ianuarie 2026.

2.14. ***Figura 2.8*** ilustrează rata de absorbție pentru fiecare destinatar.

Figura 2.8 – Ratele de absorbție a fondurilor cu gestiune partajată din perioada 2021-2027 reglementate de RDC, situația la sfârșitul anului 2025

(miliarde de euro)

	Sumă plătită		Sumă de plătit		Sumă alocată
	16,6 %	65,8	83,4 %	331,4	397,3
Elveția	37,7 %	0,02	62,3 %	0,03	0,04
Norvegia	37,0 %	0,03	63,0 %	0,05	0,08
Suedia	30,8 %	0,7	69,2 %	1,6	2,3
Luxemburg	30,0 %	0,03	70,0 %	0,06	0,09
Finlanda	29,1 %	0,7	70,9 %	1,7	2,4
Cehia	26,1 %	5,6	73,9 %	15,8	21,3
Țările de Jos	26,1 %	0,5	73,9 %	1,5	2,0
Cipru	23,9 %	0,3	76,1 %	0,9	1,2
Lituania	23,6 %	1,6	76,4 %	5,2	6,8
România	23,1 %	7,3	76,9 %	24,3	31,6
Estonia	22,2 %	0,8	77,8 %	2,8	3,6
Islanda	22,0 %	0,01	78,0 %	0,02	0,03
Letonia	21,7 %	1,0	78,3 %	3,7	4,8
Grecia	21,7 %	5,0	78,3 %	17,9	22,9
Danemarca	20,3 %	0,1	79,7 %	0,6	0,7
Interregional	20,1 %	1,9	79,9 %	7,7	9,7
Franța	19,2 %	3,6	80,8 %	15,1	18,6
Germania	17,3 %	3,9	82,7 %	18,8	22,7
Irlanda	16,8 %	0,2	83,2 %	1,0	1,2
Ungaria	15,8 %	3,4	84,2 %	17,9	21,3
Polonia	15,7 %	12,0	84,3 %	64,5	76,5
Bulgaria	14,9 %	1,7	85,1 %	9,6	11,3
Malta	13,9 %	0,1	86,1 %	0,8	0,9
Slovacia	13,6 %	1,7	86,4 %	11,0	12,7
Austria	13,3 %	0,2	86,7 %	1,2	1,4
Italia	12,7 %	5,6	87,3 %	38,6	44,2
Slovenia	12,5 %	0,4	87,5 %	3,0	3,5
Croația	12,5 %	1,2	87,5 %	8,3	9,5
Portugalia	12,4 %	2,9	87,6 %	20,4	23,3
Belgia	11,9 %	0,3	88,1 %	2,5	2,8
Spania	7,6 %	2,9	92,4 %	34,9	37,7

Notă: sumele referitoare la țări terțe (Elveția, Norvegia și Islanda) sunt legate de IMFV. Suma totală alocată țărilor terțe este de 0,15 miliarde de euro.
În cazul Ungariei, suma „de plătit” reflectă datele disponibile la momentul extragerii și nu indică în totalitate dezangajările antrenate de regimul de condiționalitate privind statul de drept.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza platformei de date deschise a Comisiei, situația la 19 ianuarie 2026.

2.15. În 2022, Consiliul a luat măsuri pentru a proteja bugetul UE împotriva încălcărilor principiilor statului de drept în Ungaria[5], ceea ce a dus la suspendarea unei finanțări în valoare de 6,4 miliarde de euro din fondurile politicii de coeziune destinate acestei țări. Reevaluarea efectuată de Comisie în 2023[6], 2024[7] și 2025[8] a confirmat motivele suspendării. În conformitate cu dispozițiile aplicabile[9], angajamentele din 2022 suspendate (1,0 miliarde de euro) au fost pierdute la sfârșitul anului 2024, în timp ce angajamentele din 2023 suspendate (1,1 miliarde de euro) au fost pierdute la sfârșitul anului 2025. Aceste sume reprezintă o pierdere definitivă de resurse bugetare pentru Ungaria.

2.16. Absorbția în cazul celor trei principale fonduri ale politicii de coeziune (FEDR, Fondul de coeziune și FSE+), reprezentând 90 % din fondurile cu gestiune partajată acoperite de RDC pentru perioada 2021-2027, a rămas mai scăzută decât cea înregistrată în perioada 2014-2020. Rata globală de absorbție pentru aceste trei fonduri era de 14,8 % la sfârșitul anului 2025, față de 24 % la momentul echivalent din CFM anterior (sfârșitul anului 2018) (a se vedea ***figura 2.9***). Curtea a observat că cererile de plată restante la sfârșitul exercițiului aveau o valoare totală ridicată (a se vedea ***caseta 2.1***).

---

[5] Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2506 a Consiliului.

[6] Decizia C(2023) 8999 a Comisiei.

[7] Comunicarea COM(2024) 800 a Comisiei.

[8] Comunicarea COM(2025) 900 a Comisiei.

[9] Articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2020/2092.

Figura 2.9 – Absorbția fondurilor de coeziune în anul 5: actualul CFM este în continuare în urmă față de CFM anterior

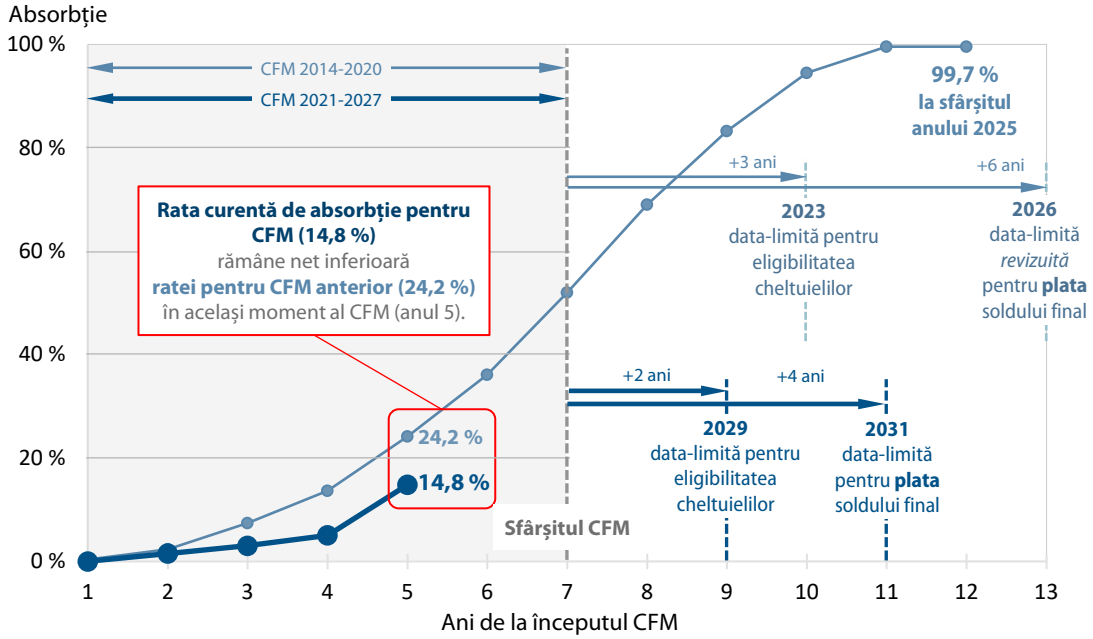

Note: sunt incluse prefinanțările și plățile intermediare.
Regulamentele (UE) 2025/1913 și (UE) 2025/1914 permit prelungirea termenului de eligibilitate până la 31 decembrie 2030 în cazul programelor din CFM 2021-2027 cu modificări aprobate vizând realocarea resurselor către noile priorități.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza platformei de date deschise a Comisiei, situația la 19 ianuarie 2026.

Caseta 2.1

Acumularea de plăți restante și implicațiile acestora pentru anii următori

Nivelul creditelor de plată este afectat de incertitudini, întrucât depinde de previziunile statelor membre privind cererile de plată, care sunt influențate de ritmul de execuție a programelor și pot varia pe parcursul anului. Comisia poate propune bugete rectificative pentru a răspunde nevoilor în continuă evoluție. Astfel de ajustări sunt însă supuse unor constrângeri procedurale și de timp, care le pot limita eficacitatea. Din acest motiv, alinierea creditelor la cererile de plată efective nu este întotdeauna optimă, ceea ce duce la existența unor cereri neplătite la sfârșitul anului.

Cererile de plată neonorate încă la sfârșitul anului pot fi clasificate în două categorii, în scopul analizei:

(a) cererile primite prea târziu pentru a putea fi procesate înainte de sfârșitul anului;

(b) cererile care nu pot fi plătite pentru că nu există suficiente credite de plată în bugetul anual.

În 2025, volumul cererilor de plată pentru trei fonduri din cadrul politicii de coeziune (FEDR, Fondul de coeziune și FSE+) a depășit creditele de plată disponibile de la buget. Până la sfârșitul anului 2025, cererile de plată restante se acumulaseră până la un total de 17 miliarde de euro. Aceste cereri de plată au fost procesate la începutul anului 2026.

Cererile de plată neplătite care se reportează în anii următori exercită o presiune suplimentară asupra creditelor de plată disponibile și pot limita capacitatea de a acoperi noi cereri de plată.

2.17. În 2025, Comisia a estimat la zero riscul dezangajărilor pentru programele din cadrul politicii de coeziune în actualul CFM[10] (estimarea pentru 2024: 2,7 miliarde de euro[11]). Cu toate acestea, absorbția fondurilor din cadrul politicii de coeziune a UE rămâne sub nivelurile istorice (a se vedea ***figura 2.9***) și există posibilitatea să aibă loc dezangajări dacă plățile nu se accelerează conform previziunilor. În septembrie 2025, au fost adoptate două noi regulamente[12] pentru a accelera investițiile și a facilita execuția.

[10] COM(2025) 573, tabelul 2, total.

[11] COM(2024) 276, tabelul 2, total.

[12] Regulamentul (UE) 2025/1913 și Regulamentul (UE) 2025/1914.

Plățile din FEADR în cadrul noii PAC s-au accelerat semnificativ în 2025

2.18. Începând din 2023, FEADR este acoperit de regulamentele privind noua politică agricolă comună (PAC)[13]. Absorbția finanțării din FEADR pentru perioada 2023-2027 a început în 2023, după perioada de tranziție 2021-2022. La sfârșitul anului 2025[14], plățile din FEADR se ridicau la 14,2 miliarde de euro (2024: 6,3 miliarde de euro), cu o rată de absorbție de 21,6 % (2024: 9,5 %).

Plățile aferente granturilor MRR au fost semnificativ mai mici decât se preconizase pentru anul 2025

2.19. Până la sfârșitul anului 2025, planurile revizuite ale tuturor statelor membre în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) au integrat un capitol privind *REPowerEU*. Pentru a finanța cele 27 de capitole REPowerEU adoptate, Comisia va utiliza, în plus față de NGEU, venituri provenite din *sistemul de comercializare a certificatelor de emisii (ETS)*, în valoare de până la 20,0 miliarde de euro, plus alocări din *Rezerva de ajustare la Brexit*[15], în sumă de până la 2,1 miliarde de euro. Valoarea totală a granturilor din MRR, inclusiv REPowerEU, ar putea ajunge la 359,9 miliarde de euro.

2.20. Plățile anuale aferente granturilor din MRR s-au ridicat în 2025 la 40,1 miliarde de euro, din care 33,2 miliarde de euro au provenit din granturi NGEU, 6,3 miliarde de euro, din venituri încasate de ETS, și 0,6 miliarde de euro, din Rezerva de ajustare la Brexit. Plățile anuale pentru granturile MRR finanțate prin NGEU au atins doar 62 % din nivelul preconizat de Comisie în iunie 2024 (65 de miliarde de euro)[16]. Cu toate acestea, la sfârșitul anului 2025, erau încă în curs de evaluare cereri de plată nete din partea a 17 state membre pentru granturi din MRR, cereri care se cifrau în total la 20,3 miliarde de euro[17]. Dintre acestea, cereri în valoare de 17,4 miliarde de euro au fost primite în decembrie 2025.

---

[13] Regulamentele (UE) 2021/2115 și (UE) 2021/2116.

[14] Platforma de date deschise a Comisiei, situația la 19 ianuarie 2026.

[15] Articolul 21 din Regulamentul (UE) 2021/241, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/435.

[16] COM(2024) 276, secțiunea 2.4, „*NextGenerationEU*”.

[17] Tabloul de bord privind redresarea și reziliența al Comisiei, *Timeline*.

2.21. Granturile din MRR plătite până la sfârșitul anului 2025 s-au ridicat la 237,5 miliarde de euro (66 %) din totalul angajamentelor asumate în valoare de 359,9 miliarde de euro (a se vedea ***figura 2.10***). Astfel, mai rămân disponibili pentru plăți, până la sfârșitul anului 2026, până la 122,4 miliarde de euro. Această sumă este cu mult mai mare decât estimarea Comisiei din iulie 2024, care prevedea plăți în valoare de 70,1 miliarde de euro pentru 2026[18].

2.22. Jaloanele și țintele legate de MRR trebuie îndeplinite până la 31 august 2026, iar statele membre trebuie să își prezinte cererile finale de plată până la 30 septembrie 2026[19]. Comisia trebuie să finalizeze toate plățile până la data de 31 decembrie 2026. Suma care urmează să fie plătită în 2026 este de aproximativ trei ori mai mare decât plățile efectuate în 2025. Efectuarea unui volum atât de mare de plăți într-un interval scurt de timp va exercita o presiune sporită asupra statelor membre de a utiliza fondurile care le-au fost alocate, precum și asupra Comisiei de a evalua și a procesa cererile de plată. Orice sumă neutilizată din contribuțiile de la UE va fi dezangajată după îndeplinirea tuturor obligațiilor juridice și de plată relevante[20].

Figura 2.10 – Execuția granturilor MRR în funcție de sursă, situația la sfârșitul anului 2025

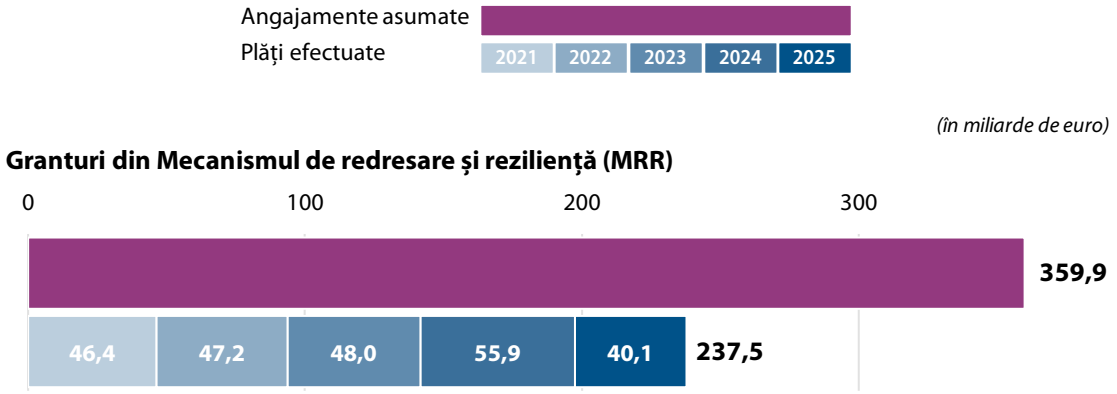

Notă: nu sunt incluse cheltuielile administrative.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025 și a altor date ale Comisiei.

[18] COM(2024) 276, tabelul 3.

[19] COM(2025) 310.

[20] C/2026/2614, secțiunea 4.2, „Dezangajări finale din cauza subutilizării la încheierea MRR”.

2.23. Până în prezent, rata de absorbție a granturilor din MRR a variat considerabil de la un stat membru la altul (a se vedea ***figura 2.11***). Aceste plăți se bazează pe jaloanele și țintele stabilite de Consiliu pentru fiecare stat membru. Într-un raport special privind absorbția fondurilor din MRR[21], Curtea a concluzionat însă că valoarea fondurilor primite de statele membre nu reflectă neapărat numărul sau importanța jaloanelor și a țintelor atinse. Relația dintre fondurile primite și jaloanele și țintele atinse variază de la un stat membru la altul.

[21] Raportul special nr. 13/2024.

Figura 2.11 – Granturile din MRR plătite și sumele care urmează să fie plătite pe baza alocărilor revizuite către statele membre, situația la sfârșitul anului 2025

(miliarde de euro)

	Sumă plătită		Sumă de plătit		Sumă alocată (*)
	66,0 %	237,5	34,0 %	122,4	359,9
Franța	84,8 %	34,1	15,2 %	6,1	40,3
Austria	84,1 %	3,3	15,9 %	0,6	4,0
Croația	81,8 %	4,7	18,2 %	1,1	5,8
Italia	75,4 %	54,1	24,6 %	17,7	71,8
Cehia	70,9 %	5,9	29,1 %	2,4	8,4
Spania	69,0 %	55,1	31,0 %	24,8	79,9
Danemarca	67,2 %	1,1	32,8 %	0,5	1,6
Slovenia	66,5 %	1,1	33,5 %	0,5	1,6
Grecia	66,1 %	12,0	33,9 %	6,2	18,2
Estonia	65,8 %	0,6	34,2 %	0,3	1,0
Malta	65,6 %	0,2	34,4 %	0,1	0,3
Germania	65,2 %	19,8	34,8 %	10,6	30,3
Portugalia	63,8 %	10,4	36,2 %	5,9	16,3
Slovacia	61,9 %	4,0	38,1 %	2,4	6,4
Belgia	58,9 %	3,0	41,1 %	2,1	5,0
Irlanda	58,9 %	0,7	41,1 %	0,5	1,2
Finlanda	57,6 %	1,1	42,4 %	0,8	1,9
Letonia	55,6 %	1,1	44,4 %	0,9	2,0
Cipru	53,1 %	0,5	46,9 %	0,5	1,0
Bulgaria	53,0 %	3,3	47,0 %	2,9	6,2
Suedia	47,8 %	1,6	52,2 %	1,8	3,4
România	47,2 %	6,4	52,8 %	7,2	13,6
Lituania	46,3 %	1,1	53,7 %	1,2	2,3
Țările de Jos	46,3 %	2,5	53,7 %	2,9	5,4
Polonia	37,7 %	9,5	62,3 %	15,8	25,3
Luxemburg	37,4 %	0,1	62,6 %	0,2	0,2
Ungaria	2,2 %	0,1	97,8 %	6,4	6,5

Doar **trei state membre** au absorbit 80 % sau mai mult. **Alte trei state membre** ar putea depăși pragul de 80 % dacă cererile de plată pe care le-au depus la sfârșitul anului 2025 sunt aprobate în integralitate.

(*) pe baza alocărilor revizuite.

Note: nu sunt incluse cheltuielile administrative.
Ungaria a primit doar o prefinanțare și nu a depus încă nicio cerere de plată.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza tabloului de bord al MRR și a altor date ale Comisiei.

2.24. Angajamentele aferente suplimentărilor acordate din NGEU pentru programe acoperite de CFM se ridică în total la 83,0 miliarde de euro (a se vedea ***figura 2.12***). Plățile anuale aferente acestor suplimentări au fost de 8,5 miliarde de euro în 2025, iar plățile cumulate au ajuns la 75,4 miliarde de euro până la sfârșitul anului 2025. Prin urmare, se mai pot efectua plăți de până la 7,6 miliarde de euro până la sfârșitul anului 2026.

Figura 2.12 – Execuția NGEU pentru suplimentările la programe ale UE, situația la sfârșitul anului 2025

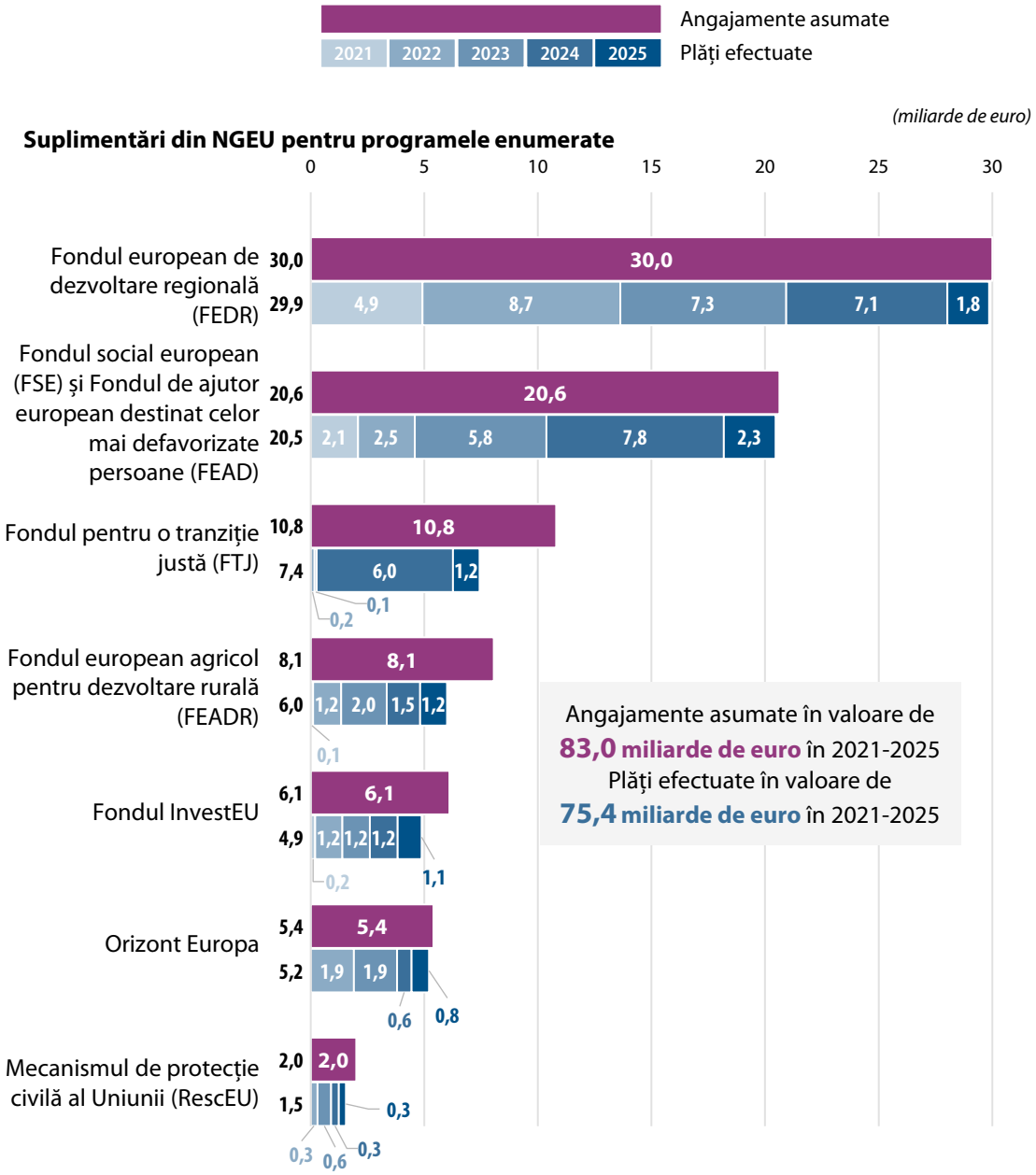

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025.

Angajamentele restante sunt în scădere, dar rămân în continuare semnificative

2.25. *Angajamentele restante* reprezintă suma angajamentelor asumate în cursul exercițiului curent și în anii anteriori, dar care nu au fost încă plătite. Ele sunt legate de caracterul multianual al bugetului UE și reprezintă obligații de plată viitoare care, dacă nu sunt dezangajate, trebuie onorate odată ce devin exigibile.

2.26. Pe măsură ce angajamentele restante se acumulează, acestea limitează flexibilitatea bugetelor viitoare, întrucât creditele de plată trebuie să acopere mai întâi obligațiile legale existente înainte ca resursele să poată fi alocate unor priorități noi sau emergente. Un nivel ridicat al angajamentelor restante limitează capacitatea bugetului UE de a se adapta la schimbările de circumstanțe sau de a finanța noi inițiative în următorul CFM. În plus, dacă creditele de plată din bugetele anuale sunt insuficiente, acest lucru poate duce la întârzieri în onorarea cererilor de plată sau la acumularea de plăți restante (a se vedea ***caseta 2.1***).

2.27. Comisia consideră că plafoanele anuale de plăți pentru 2026 și 2027 sunt, în ansamblu, suficiente pentru a acoperi plățile preconizate[22]. Marja disponibilă în cadrul plafonului de plăți este însă foarte redusă în 2027 (aproximativ 1 miliard de euro)[23], lăsând puțin spațiu pentru a face față unor presiuni neprevăzute asupra plăților.

2.28. La sfârșitul anului 2025, angajamentele restante, care vor necesita plăți în exercițiile viitoare dacă nu vor fi dezangajate, se ridicau la 501,1 miliarde de euro, din care 124,1 miliarde de euro erau pentru granturi din NGEU (a se vedea ***figura 2.13***).

---

[22] COM(2025) 573, p. 4.

[23] *Ibidem*, tabelul 1.1.

Figura 2.13 – Totalul angajamentelor restante în funcție de sursă și de rubrica din CFM, situația la sfârșitul anului 2025

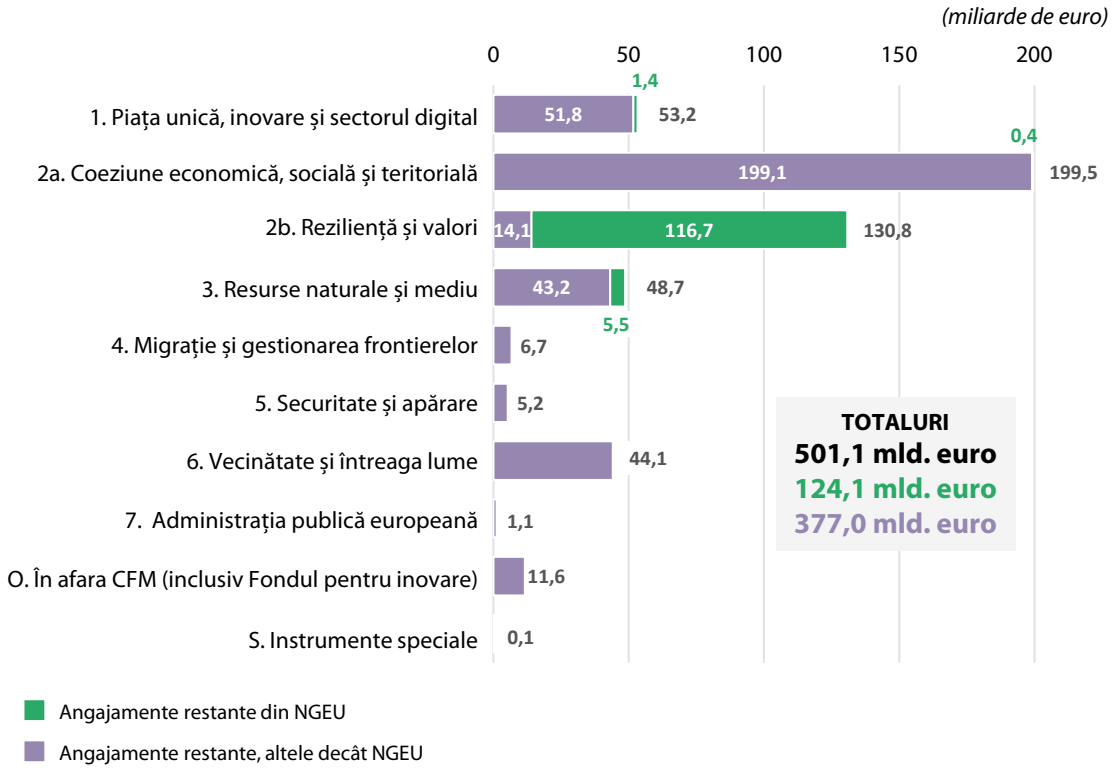

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025 și a altor date ale Comisiei.

2.29. În 2025, Comisia și-a revizuit în sens descrescător previziunile privind angajamentele restante la sfârșitul anului 2027, și anume de la 364,7 miliarde de euro[24] la 339 miliarde de euro[25]. ***Figura 2.14*** prezintă angajamentele restante la sfârșitul fiecărui exercițiu, din 2007 până în 2027. În ceea ce privește angajamentele restante aferente NGEU, toate plățile (cu excepția sumelor mici legate de cheltuielile administrative și de asistență tehnică) trebuie efectuate până la sfârșitul anului 2026.

[24] COM(2024) 276, tabelul 4.

[25] COM(2025) 573, secțiunea 2.6, „Evoluția nivelului angajamentelor restante”.

Figura 2.14 – Angajamentele restante, angajamentele și plățile între 2007 și 2025 și previziunile pentru perioada 2026-2027

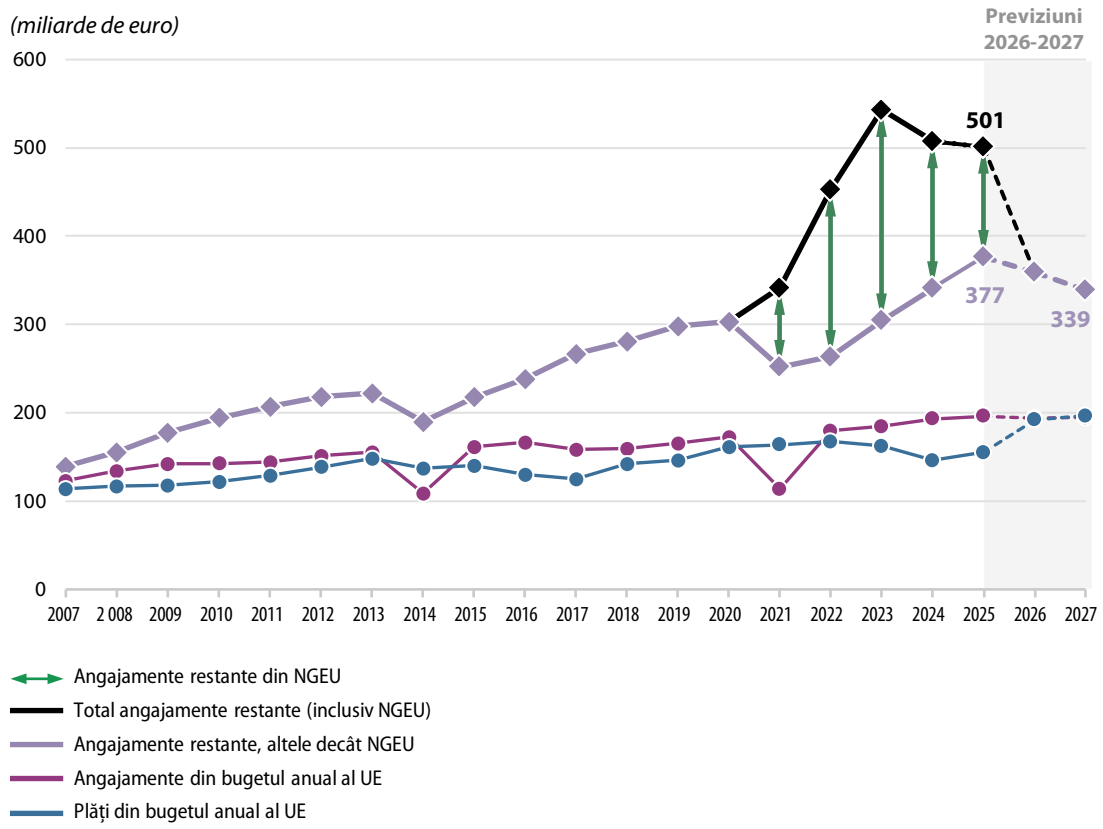

Notă: previziunile pentru perioada începând cu 2026 nu includ reportările sau veniturile alocate.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturile anuale consolidate ale UE pentru perioada 2007-2025 și pe baza COM(2025) 573.

Gestiunea financiară în 2025

Împrumuturile în curs contractate de UE au crescut cu peste 20 % în 2025

2.30. Începând din decembrie 2022, Comisia a adoptat o *strategie de finanțare diversificată*[26] ca abordare standard pentru finanțarea asistenței financiare prin contractarea de împrumuturi. La sfârșitul anului 2025, valoarea nominală a împrumuturilor UE în curs era de 738,9 miliarde de euro (2024: 601,3 miliarde de euro). Acestea includeau titluri de creanță pe termen scurt ale UE cu o valoare nominală de 36,8 miliarde de euro (2024: 23,1 miliarde de euro). Titlurile respective au o scadență mai mică de un an și sunt emise pentru gestionarea lichidităților.

2.31. În ultimii 5 ani, Comisia s-a bazat tot mai mult pe piețele de capital pentru a finanța programe de mai mare anvergură, cum ar fi SURE și NGEU (a se vedea ***figura 2.15***). Până în 2027, cuantumul împrumuturilor în curs ale UE ar putea ajunge la 1 000 de miliarde de euro.

2.32. În 2025, Consiliul a adoptat un regulament de instituire a instrumentului „Acțiunea pentru securitatea Europei” (SAFE) pentru a finanța investiții urgente și de amploare în domeniul apărării europene. Comisia poate contracta împrumuturi de până la 150 de miliarde de euro pe piețele de capital și poate împrumuta aceste fonduri statelor membre la cerere, pe baza planurilor naționale aprobate. Până la sfârșitul anului 2025, operațiunile financiare nu începuseră încă. Potrivit Comisiei, în funcție de progresele înregistrate în implementare la nivel național, jumătate din aceste credite ar putea fi plătite în perioada 2026-2027, iar restul până la sfârșitul anului 2030.

[26] Raportul anual pe 2023, punctul 2.36.

Figura 2.15 – Evoluția împrumuturilor în curs contractate de UE începând din 2014

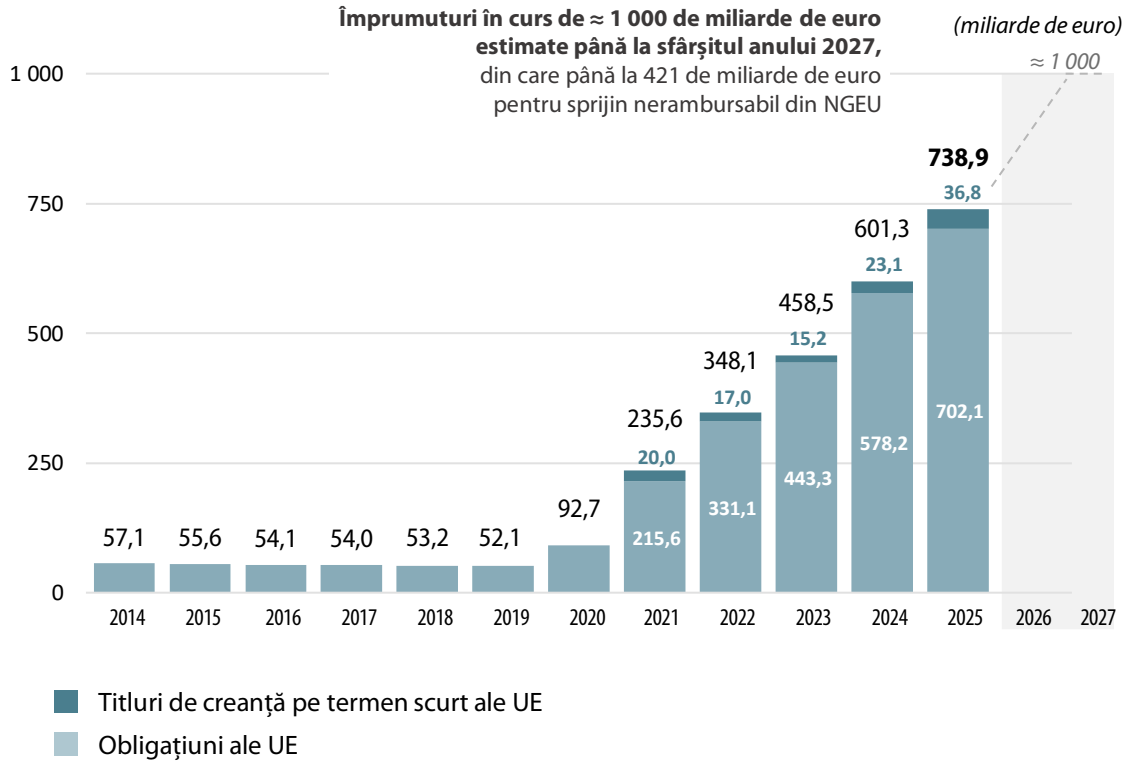

Notă: emisiuni ale UE la valoarea nominală.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025 și a altor date ale Comisiei.

2.33. ***Figura 2.16*** prezintă scadențele împrumuturilor UE, excluzând titlurile de creanță pe termen scurt, per perioadă de programare. Structura actuală a scadențelor este distribuită între CFM-ul actual și CFM-urile ulterioare. O parte din obligațiunile ajunse la scadență vor fi refinanțate, astfel încât obligațiile de rambursare să fie eșalonate în CFM-urile ulterioare, în conformitate cu cerințele Deciziei privind resursele proprii.

Figura 2.16 – Volumele anuale ale obligațiunilor în curs ale UE care ajung la scadență, situația la sfârșitul anului 2025

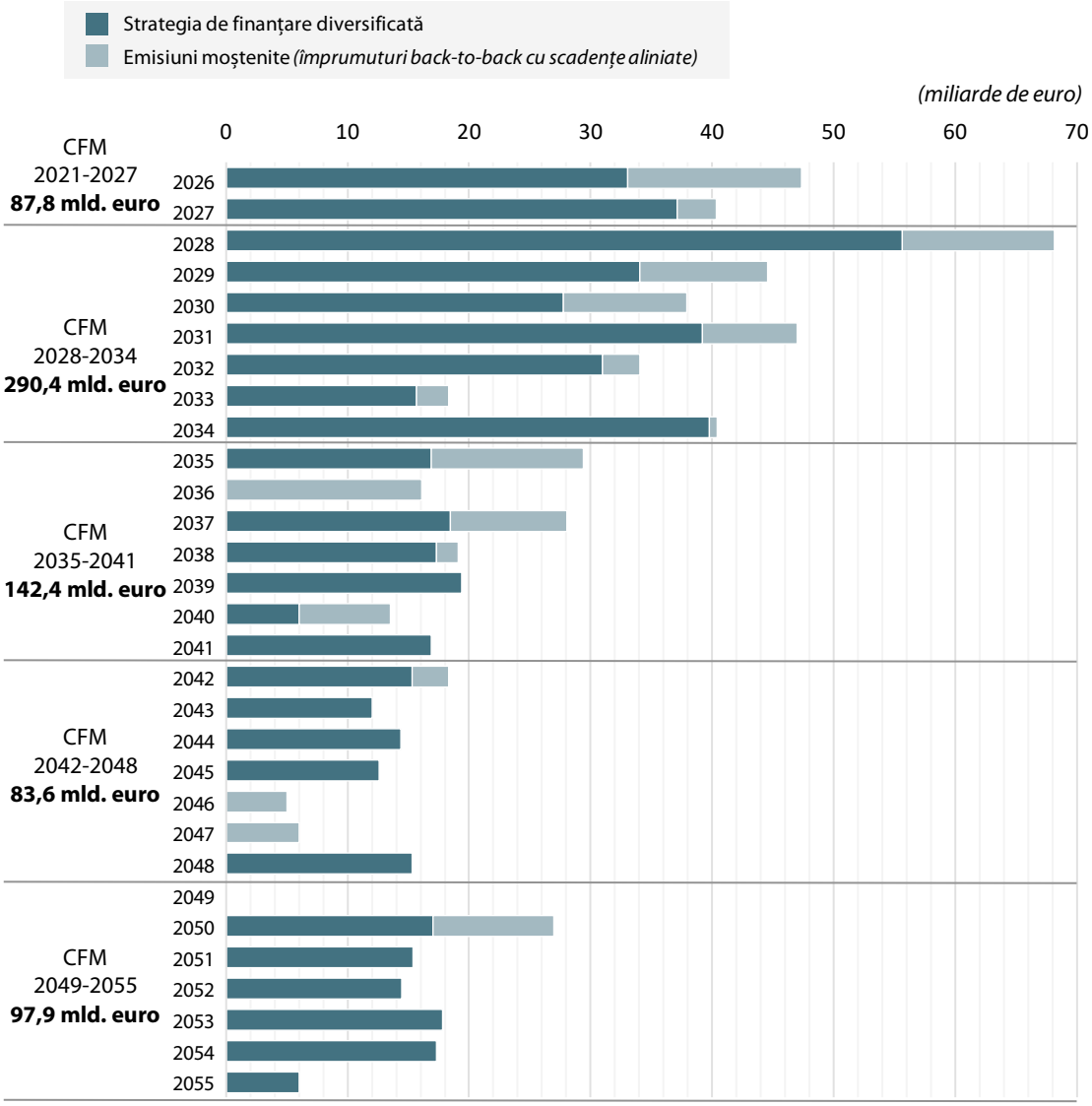

Notă: sume la valoarea nominală. Nu sunt incluse titlurile de valoare pe termen scurt ale UE.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025.

2.34. Valoarea nominală a titlurilor de creanță pe termen lung în circulație la sfârșitul anului 2025 plasează UE printre cei mai mari emitenți de titluri de creanță denominate în euro. ***Figura 2.17*** compară titlurile de creanță pe termen lung în circulație ale statelor membre și cele ale UE în perioada 2020-2025.

Figura 2.17 – Valoarea titlurilor de creanță pe termen lung în circulație care au fost emise de guvernele unor state din UE și valoarea titlurilor emise de UE

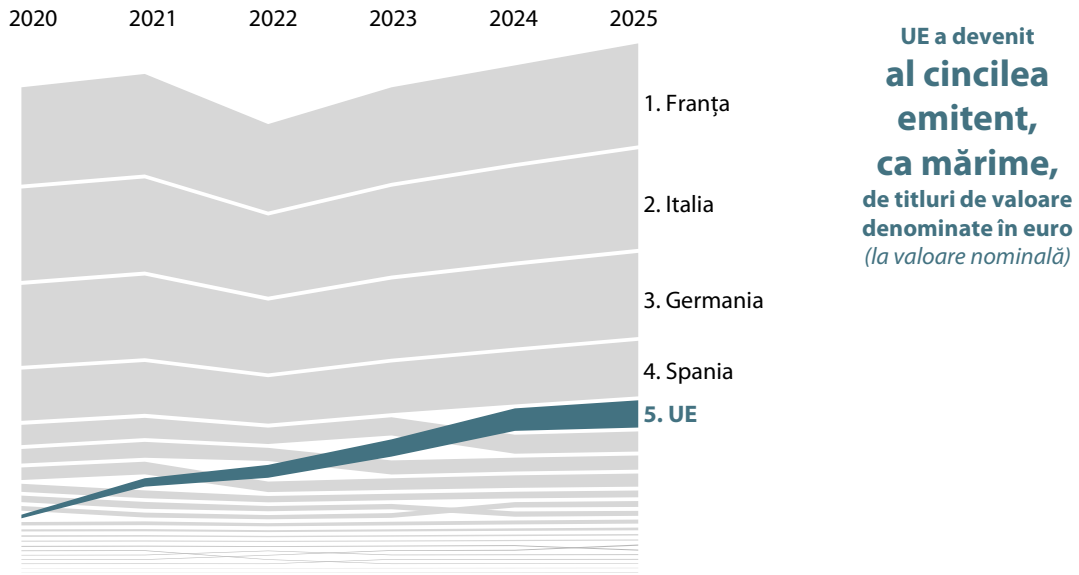

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor BCE și a conturilor anuale consolidate ale UE pentru 2025.

2.35. Împrumuturile contractate de UE finanțează NGEU și asistența financiară acordată statelor membre și țărilor terțe. ***Figura 2.18*** prezintă programele UE finanțate prin împrumuturi contractate de UE.

Figura 2.18 – Programe finanțate prin împrumuturi în curs ale UE, situația la sfârșitul anului 2025

(miliarde de euro)

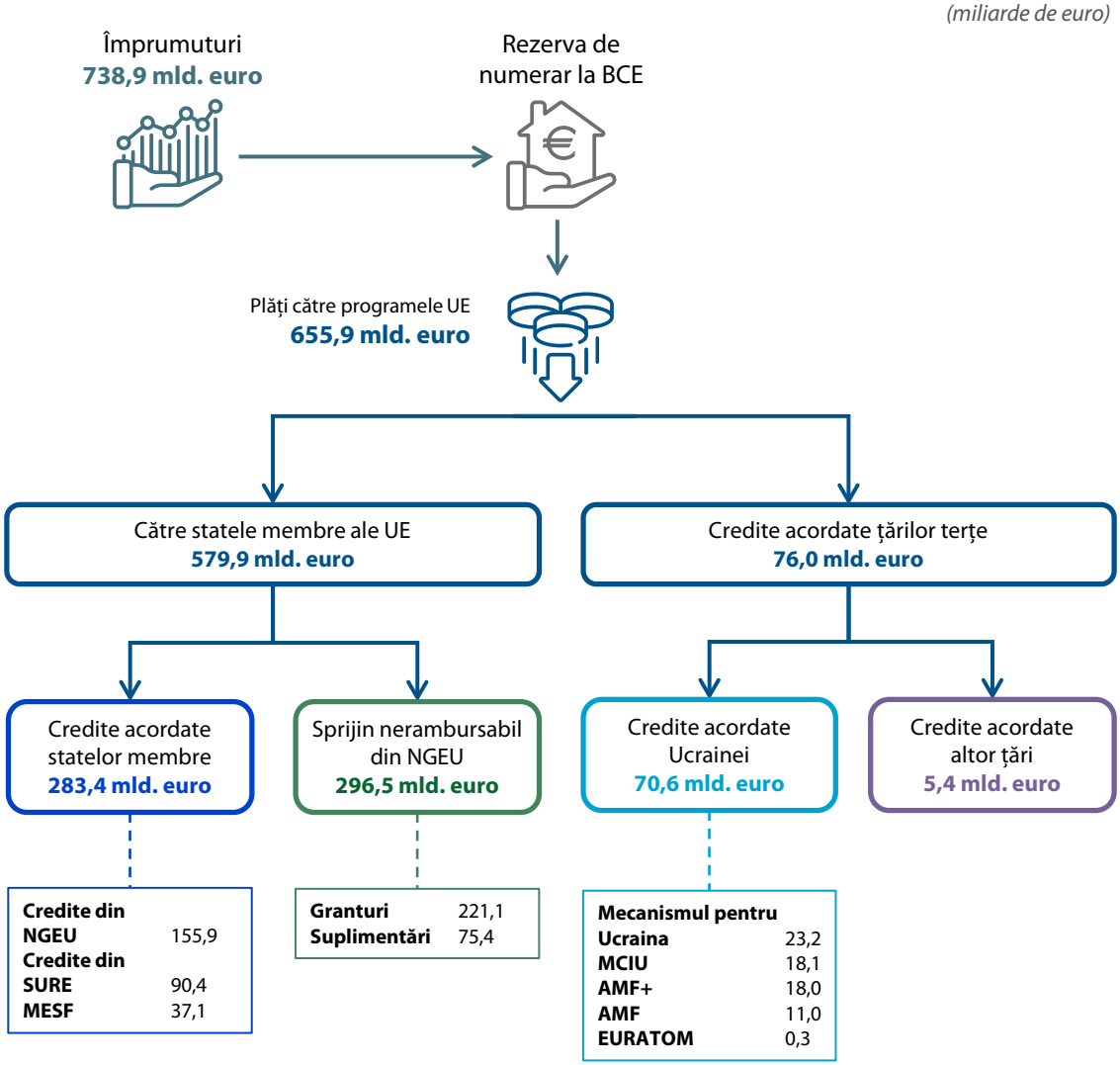

MESF: Mecanismul european de stabilizare financiară
AMF: Asistență macrofinanciară
NGEU: NextGenerationEU
SURE: Instrumentul de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență
MCIU: asistență macrofinanciară în cadrul Mecanismului de cooperare în materie de împrumuturi pentru Ucraina

Note: sume la valoarea nominală. Sumele nu includ partea din granturile MRR finanțată prin Rezerva de ajustare la Brexit sau prin ETS. Sumele efectiv încasate din împrumuturile contractate de UE pot diferi de valorile nominale care trebuie rambursate, întrucât titlurile de valoare pot fi emise la prețuri mai mari sau mai mici decât valoarea nominală, în funcție de condițiile pieței.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025 și a altor date ale Comisiei.

2.36. ***Figura 2.19*** prezintă o defalcare a creditelor acordate statelor membre finanțate prin împrumuturi contractate de UE.

Figura 2.19 – Credite vărsate statelor membre și finanțate prin împrumuturi în curs contractate de UE, situația la sfârșitul anului 2025

(în miliarde de euro)

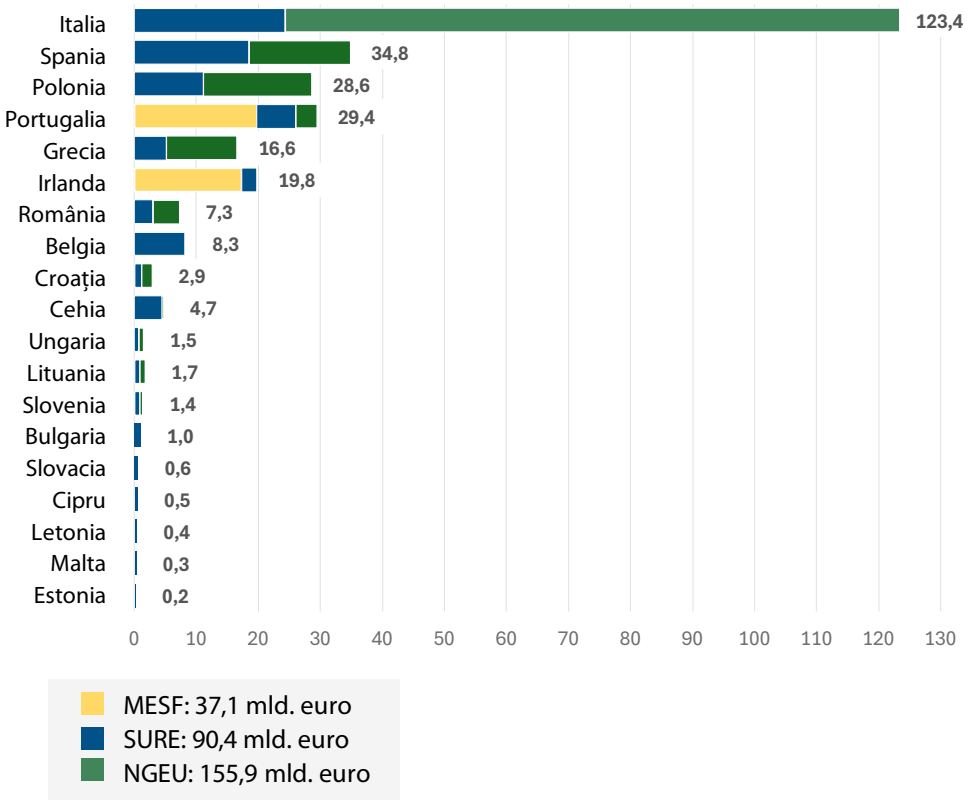

Notă: sume la valoarea nominală.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025.

Absorbția NGEU este mai scăzută decât se preconizase

2.37. Cuantumul inițial al programului NGEU a fost stabilit pentru a oferi statelor membre finanțare de până la 806,9 miliarde de euro la prețurile curente (750 de miliarde de euro la prețurile din 2018). Deoarece cererea de credite din partea statelor membre a scăzut, această sumă a fost ajustată în sens descrescător la 698 de miliarde de euro la sfârșitul anului 2025. Luând în considerare reducerea alocării de credite pentru Spania[27] din ianuarie 2026, valoarea totală actualizată a fondurilor disponibile se ridică la 637,7 miliarde de euro, din care 216,7 miliarde de euro pentru împrumuturi și 421,0 miliarde de euro pentru sprijin nerambursabil.

[27] Articolul 2 alineatul (1) din Decizia de punere în aplicare (UE) 17031/25 a Comisiei.

2.38. Până la sfârșitul anului 2025, UE efectuase plăți în valoare de 452,4 miliarde de euro (a se vedea *figura 2.20*). UE mai poate efectua plăți în valoare de până la 185,3 miliarde de euro pentru NGEU înainte de sfârșitul anului 2026.

Figura 2.20 – Situația plăților din NGEU la sfârșitul anului 2025

(miliarde de euro)

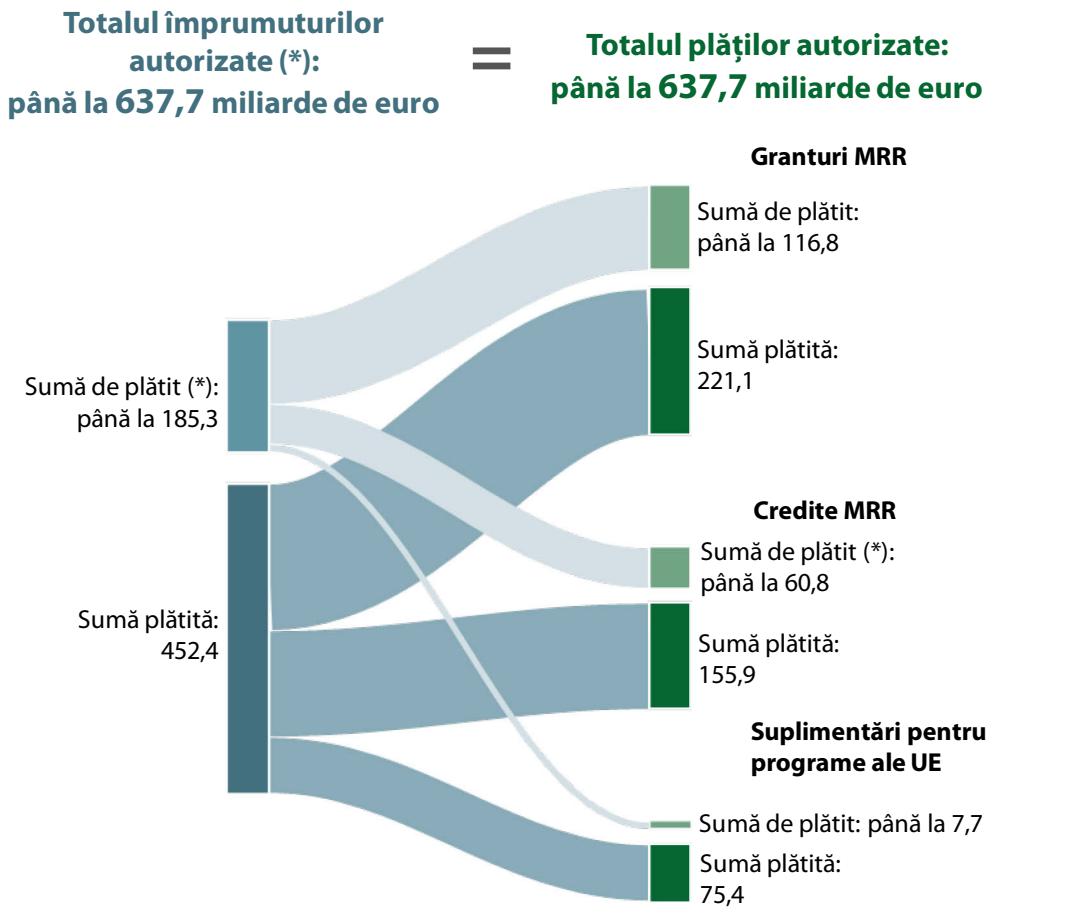

(*) pe baza alocărilor aferente creditelor așa cum au fost revizuite până în ianuarie 2026.

Notă: împrumuturile raportate pentru NGEU reprezintă numai fondurile alocate în mod specific pentru NGEU la sfârșitul anului 2025. Ele nu includ cheltuielile administrative și nici partea din granturile MRR finanțată prin Rezerva de ajustare la Brexit sau prin ETS. Valoarea totală a creditelor include revizuirea în sens descrescător cu 60,4 miliarde de euro, aprobată în ianuarie 2026.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025 și a altor date ale Comisiei.

2.39. Rambursarea împrumuturilor contractate pentru NGEU trebuie să înceapă în 2028 și să fie finalizată până cel târziu în 2058[28]. Rambursările anuale ale principalului nu pot depăși 7,5 % din valoarea maximă a sprijinului nerambursabil din partea NGEU[29] (adică 31,6 miliarde de euro pe an).

2.40. Pentru a obține o reducere constantă și previzibilă a obligațiilor de plată, astfel cum i s-a cerut[30], Comisia va fi nevoită să refinanțeze datoria care expiră prin emiterea de noi instrumente de datorie pentru a le achita pe cele vechi pe măsură ce acestea ajung la scadență[31]. Evoluția condițiilor de piață ar putea duce la costuri mai ridicate sau mai scăzute ale îndatorării, care, în cazul împrumuturilor NGEU pentru granturi și suplimentări de finanțare[32], vor trebui să fie suportate din bugetul UE. Parlamentul și Consiliul au convenit cu Comisia că cheltuielile de la bugetul UE legate de rambursarea datoriei NGEU nu ar trebui să conducă la o reducere nejustificată a cheltuielilor pentru programe sau a instrumentelor de investiții din actualul CFM[33]. Fără a aduce atingere dimensiunii viitoarelor CFM-uri, calendarul de rambursare a împrumuturilor contractate pentru sprijinul nerambursabil acordat prin NGEU ar putea afecta totalul creditelor de plată din viitoarele CFM-uri. Toate costurile care revin UE în legătură cu împrumuturile utilizate pentru creditele acordate din NGEU, inclusiv costurile legate de gestionarea riscului de rată a dobânzii și a altor riscuri financiare, trebuie să fie suportate de statele membre beneficiare.

---

[28] Articolul 5 alineatul (2) din Decizia (UE, Euratom) 2020/2053 a Consiliului.

[29] *Ibidem*.

[30] *Ibidem*.

[31] Anexa la COM(2024) 93.

[32] Articolul 11 alineatul (1) din Decizia de punere în aplicare (UE, Euratom) 2023/2825 a Comisiei.

[33] Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020, anexa II.

2.41. Comisia nu a publicat o strategie globală de rambursare pentru NGEU până în 2058. În ceea ce privește sumele împrumutate pentru sprijinul nerambursabil acordat din NGEU, Comisia a stabilit, în propunerea privind CFM 2028-2034, o sumă anuală fixă de 24 de miliarde de euro la prețurile curente pentru a acoperi atât dobânzile, cât și rambursarea principalului[34] pe parcursul respectivei perioade. Conform propunerii, plata dobânzilor are prioritate, iar fondurile rămase din alocarea anuală de 24 de miliarde de euro vor fi utilizate pentru a accelera rambursarea principalului. Potrivit Comisiei, această abordare bazată pe o anuitate fixă asigură previzibilitate în planificarea bugetară și constituie o protecție naturală împotriva fluctuațiilor ratelor dobânzilor, chiar dacă, în comparație cu alternativele care implică rambursarea liniară a principalului, poate duce la costuri globale mai ridicate cu dobânzile pe parcursul întregii perioade de rambursare (până în 2058)[35]. Conform informațiilor publicate de Comisie, costurile cu dobânzile legate de sprijinul nerambursabil acordat din NGEU pe durata CFM-ului 2028-2034 ar putea ajunge la aproximativ 93 de miliarde de euro[36], în ipoteza în care sprijinul este plătit în integralitate.

Costurile preconizate pentru actualul CFM ale îndatorării pentru NGEU rămân duble față de estimările inițiale

2.42. În 2020, s-a convenit asupra unei alocări totale de 14,9 miliarde de euro în cadrul rubricii 2b („Reziliență și valori”) din CFM 2021-2027 pentru a finanța plata dobânzilor și a cupoanelor aferente împrumuturilor contractate pentru NGEU[37]. Estimările din 2020 se bazau pe rate preconizate ale dobânzii variind între 0,55 % în 2021 și 1,15 % în 2027[38]. Or, ratele reale ale dobânzii au crescut semnificativ[39], afectând negativ costul marginal de finanțare al UE (a se vedea ***figura 2.21***).

---

[34] COM(2025) 573, secțiunea 2.1, „Plăți legate de angajamentele din CFM pentru perioada 2028-2034”.

[35] SWD(2025) 570, secțiunea 4.5, *Preparedness*.

[36] Sumă estimată pe baza figurii 4.4, SWD(2025) 570 final/2.

[37] *Multiannual Financial Framework 2021-2027 (in commitments) – Current prices*, rubrica 2.6, *Financing and repayment – NextGenerationEU*.

[38] Notă de informare din partea Serviciului de Cercetare al Parlamentului European: *Revision of the EU's long-term budget for 2021 to 2027*, p. 7.

[39] *Key ECB interest rates*.

Figura 2.21 – Evoluția costului de finanțare a NGEU

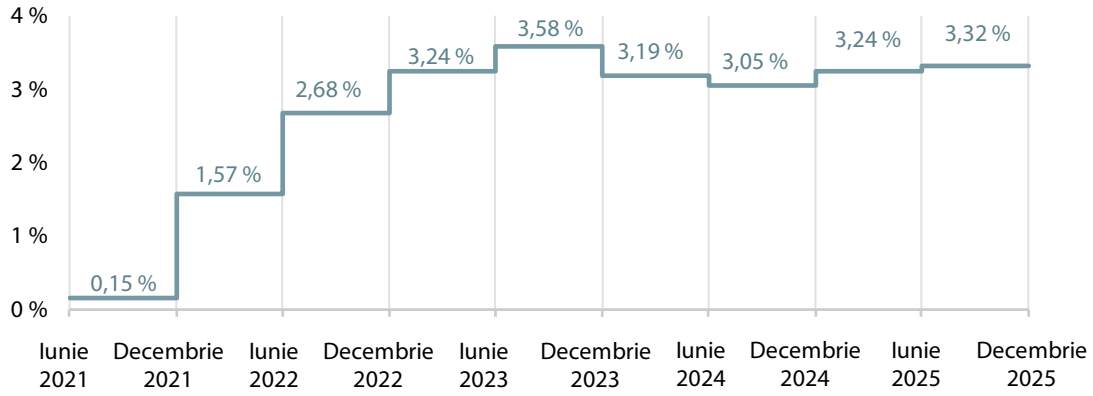

Notă: costul finanțării pentru fiecare interval de timp reflectă rata de la momentul raportării, dar poate fluctua din cauza modificării condițiilor de piață.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza COM(2026) 164.

2.43. Potrivit Comisiei, cheltuielile legate de finanțarea coturilor îndatorării pentru sprijinul nerambursabil din NGEU s-au ridicat la 10,4 miliarde de euro în perioada 2021-2025 (5 miliarde de euro în 2025). Se observă că această sumă era cu aproape 62 % mai mare decât estimarea inițială de 6,4 miliarde de euro[40]. Comisia estimează că va trebui să plătească dobânzi în valoare de aproximativ 8 miliarde de euro în 2026[41] și de 9,9 miliarde de euro în 2027[42]. Prin urmare, costurile de finanțare din actualul CFM ar putea ajunge la un total de 28,3 miliarde de euro, adică aproximativ dublul estimărilor inițiale ale Comisiei situate la 14,9 miliarde de euro[43]. Cu toate acestea, conflictul din Orientul Mijlociu, care a izbucnit la sfârșitul lunii februarie 2026, a generat o incertitudine suplimentară cu privire la inflație și la deciziile de politică monetară în general[44]. Prin urmare, costurile de finanțare viitoare pot diferi de previziunile bugetare actuale. Comisia nu a publicat încă estimări actualizate privind consecințele potențiale asupra costurilor de finanțare, deși impactul ar putea fi comparabil cu cel înregistrat în urma războiului de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei.

---

[40] *Multiannual Financial Framework 2021-2027 (in commitments) – Current prices*, rubrica 2.6, *Financing and repayment – NextGenerationEU*.

[41] Bugetul UE pentru 2026, titlul 06, „Redresare și reziliență”.

[42] *Statement of estimates of the Commission for the financial year 2027*, *Policy Highlights*, 3.4.3 *Recovery and resilience cluster, Financing cost of the European Union Recovery Instrument* (EURI).

[43] *Multiannual Financial Framework 2021-2027 (in commitments) – Current prices*, rubrica 2.6 *Financing and repayment – NextGenerationEU*.

[44] Discursul vicepreședintelui BCE, 26 martie 2026.

2.44. În 2025, bugetul UE a mobilizat instrumentul special denumit „Instrumentul de redresare al UE” (EURI)[45], care a alocat 1,1 miliarde de euro[46] pentru a acoperi o parte din costurile îndatorării pentru NGEU. Această sumă s-a adăugat celor 1,1 miliarde de euro finanțați prin Instrumentul de flexibilitate[47].

Întârzierile în efectuarea plăților au dus la creșterea soldurilor de numerar

2.45. Comisia împrumută bani în avans, pe baza previziunilor privind necesarul de plăți al diverselor programe, pentru a se asigura că își poate îndeplini obligațiile la timp. În fiecare an, Comisia adoptă o *decizie anuală de împrumut* prin care se stabilește plafonul maxim pentru împrumuturile pe termen lung și pe termen scurt, ținând seama de necesarul de lichidități prevăzut pentru programele relevante. În acest context, Comisia publică *planuri de finanțare* semestriale care prezintă volumele preconizate ale emisiunilor și calendarul pentru următoarele 6 luni. Prin prezentarea în prealabil a strategiei sale de finanțare, Comisia asigură o mai mare previzibilitate cu privire la emisiunile sale, menținând în același timp flexibilitatea și asigurând transparența pe piețe[48].

2.46. Comisia trebuie să se asigure că dispune de fonduri suficiente pentru a efectua plățile. În cazul MRR, plățile mai mici decât previziunile, care se bazează pe calendarul orientativ al cererilor de plată ale statelor membre, au condus la creșterea numerarului deținut (a se vedea ***figura 2.22***).

---

[45] Raportul anual pe 2023, punctul 2.32.

[46] Bugetul UE pentru 2025, p. 15.

[47] *Ibidem*.

[48] Considerentul 8 al Deciziei de punere în aplicare (UE, Euratom) 2023/2825 a Comisiei.

Figura 2.22 – Soldurile de numerar ale UE la sfârșitul exercițiului

(miliarde de euro)

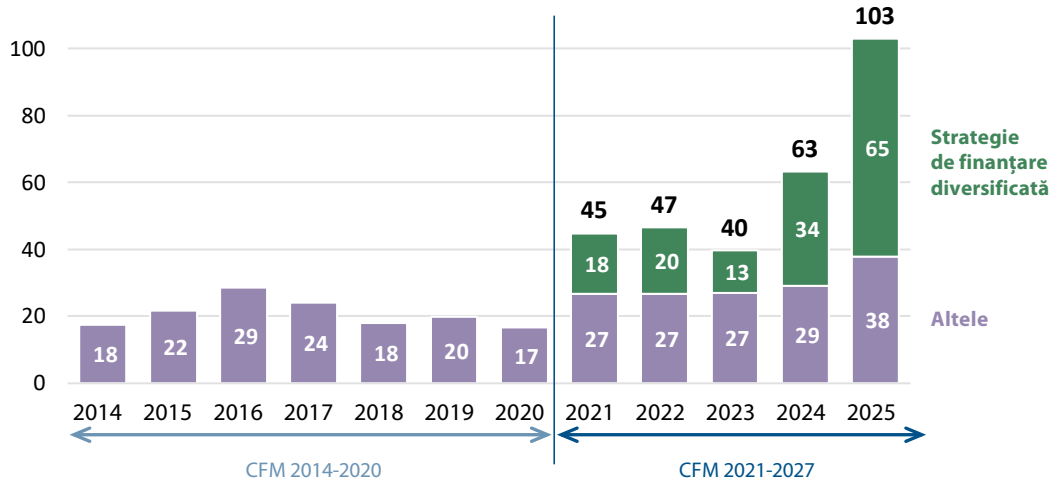

Notă: soldurile includ și echivalentele de numerar.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025.

2.47. În cadrul strategiei de finanțare diversificată (a se vedea punctul ***2.30***), Comisia păstrează încasările provenite din împrumuturi într-o rezervă comună de lichidități la BCE și le gestionează la nivel central. Datorită condițiilor favorabile ale ratelor dobânzilor, gestionarea lichidităților a generat, începând din 2021, venituri nete cumulate care, potrivit Comisiei, s-au ridicat la 0,2 miliarde de euro pentru bugetul UE. Cu toate acestea, în 2025, evoluția ratelor dobânzilor a făcut ca soldurile de numerar să înceapă să genereze costuri nete de gestionare a lichidităților pentru bugetul UE[49]. Întrucât costurile aferente lichidităților sunt facturate anual, costurile nete generate în 2025 vor fi reflectate abia în bugetul UE pentru 2026[50].

Bugetul UE a continuat să acorde sprijin Ucrainei în timpul războiului de agresiune al Rusiei

2.48. Potrivit Comisiei, până la sfârșitul anului 2025, UE și statele sale membre mobilizaseră peste 192,1 miliarde de euro în sprijinul Ucrainei și al poporului ucrainean de la începutul războiului de agresiune al Rusiei (a se vedea ***figura 2.23***).

---

[49] COM(2025) 310, secțiunea 2.2, „Întârzierile legate de punerea în aplicare generează costuri pentru Uniunea Europeană”.

[50] Articolul 17 din Decizia de punere în aplicare (UE, Euratom) 2024/1974 a Comisiei.

Figura 2.23 – Sprijinul acordat de UE și statele membre Ucrainei și poporului ucrainean de când a început războiul de agresiune al Rusiei, situația de la sfârșitul anului 2025

(miliarde de euro)

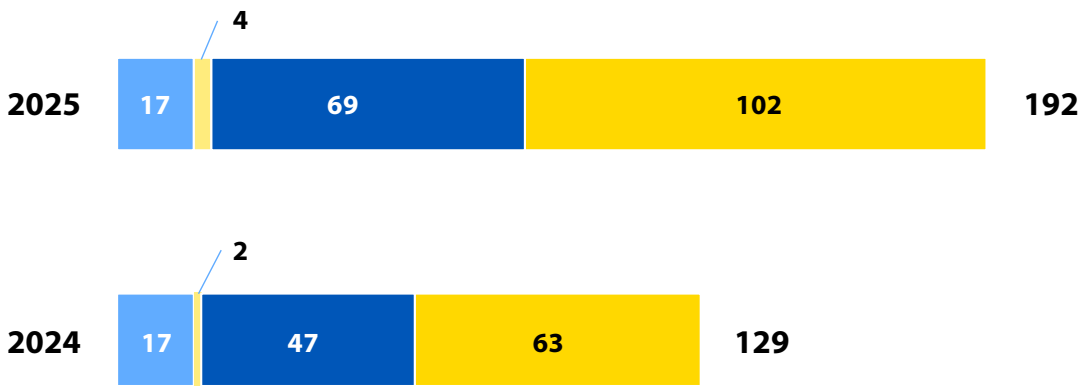

Sprijin pentru ucrainenii care se află UE

Sprijin pentru Ucraina din venituri obținute din activele ruseşti blocate

Măsuri de asistenţă militară

Alte tipuri de sprijin puse la dispoziție de UE și de statele sale membre

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

2.49. ***Figura 2.23*** prezintă suma totală mobilizată de UE și statele sale membre, în timp ce ***figura 2.24*** oferă o perspectivă complementară, concentrându-se exclusiv pe sprijinul făcut posibil grație bugetului UE. Defalcarea se bazează pe sumele plătite și alocate pentru următoarele elemente:

(a) credite, la valoarea nominală;

(b) granturi, care oferă sprijin direct Ucrainei și populației ucrainene (cu excepția provizioanelor pentru credite și garanții); și

(c) *garanții bugetare*, prevăzute numai în cadrul Garanției pentru Ucraina.

Figura 2.24 – Asistența finanțată din bugetul UE și acordată Ucrainei și poporului ucrainean de când a început războiul de agresiune al Rusiei, situația de la sfârșitul anului 2025

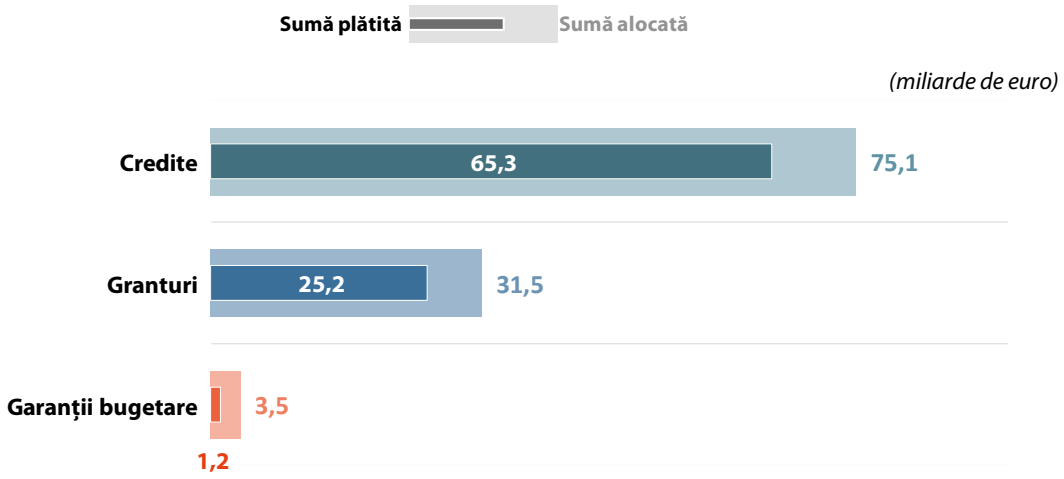

Notă: credite la valoarea nominală; granturi din cadrul programelor aprobate; garanții bugetare prevăzute numai în cadrul Garanției pentru Ucraina. Sunt excluse provizioanele pentru fondul comun de provizionare (FCP).

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025 și a altor date ale Comisiei.

2.50. În ceea ce privește Mecanismul pentru Ucraina, acesta mobilizase, până la sfârșitul anului 2025, 31,3 miliarde de euro, din care 23,2 miliarde de euro sub formă de credite (a se vedea ***figura 2.18***). Creat în 2024, mecanismul urmărește să acorde Ucrainei sprijin financiar în valoare de până la 50 de miliarde de euro până în 2027. În cadrul mecanismului, UE poate subvenționa costurile îndatorării Ucrainei în cursul actualului CFM atât pentru creditele acordate prin mecanism, cât și pentru creditele excepționale acordate prin *asistența macrofinanciară (AMF)* în 2022. În 2025, aceste subvenții la dobândă s-au ridicat la 0,6 miliarde de euro (cumulat, 0,8 miliarde de euro de când a fost creat Mecanismul pentru Ucraina).

2.51. În 2025, s-a efectuat plata integrală a asistenței macrofinanciare acordate prin Mecanismul de cooperare în materie de împrumuturi pentru Ucraina (MCIU)[51], instituit în cadrul inițiativei „Împrumuturi cu utilizare accelerată a veniturilor extraordinare pentru Ucraina” a G7, în valoare de 18,1 miliarde de euro[52]. Se preconizează că rambursarea principalului, a dobânzii și a costurilor conexe va fi

[51] Regulamentul (UE) 2024/2773.

[52] *Annex to the G7 Finance Ministers' Statement on Extraordinary Revenue Acceleration (ERA) Loan initiative*.

finanțată prin intrările viitoare de venituri extraordinare provenite din activele suverane rusești blocate[53]. Curtea atrage însă atenția asupra acțiunilor în justiție introduse în legătură cu înghețarea activelor rusești[54]. Potrivit Comisiei, în 2025 UE a pus deoparte 0,6 miliarde de euro din aceste venituri extraordinare ca rezervă pentru a acoperi costurile financiare viitoare asociate MCIU.

2.52. În decembrie 2025, Consiliul a ajuns la un acord politic privind acordarea, în cadrul Împrumutului pentru sprijinirea Ucrainei, a unui credit suplimentar în valoare de 90 de miliarde de euro[55] acestei țări, pentru a-i acoperi nevoile financiare în 2026 și 2027, din care 30 de miliarde de euro sunt pentru asistență macrofinanciară și sprijin bugetar acordate prin intermediul Mecanismului pentru Ucraina și 60 de miliarde de euro sunt pentru sprijinirea capacității industriale de apărare. Creditul urmează să fie finanțat prin împrumuturi contractate de UE pe piețele de capital, garantate prin *marja de manevră* a bugetului UE, asigurându-se totodată că acest lucru nu are un impact asupra obligațiilor financiare ale statelor membre neparticipante (Cehia, Ungaria și Slovacia). Bugetul UE ar urma să acopere dobânzile și costurile aferente ale îndatorării în 2027, în timp ce principalul ar urma să fie rambursat de Ucraina numai după primirea despăgubirilor de război din partea Rusiei[56]. Parlamentul European și-a dat consimțământul, în ianuarie 2026, pentru utilizarea procedurii de cooperare consolidată[57] între statele membre care garantează acest credit. Regulamentele relevante au fost adoptate în februarie 2026[58]. În aprilie 2026, Consiliul a ajuns la un acord cu privire la modificarea CFM pentru a garanta emisiunea de obligațiuni ale UE și pentru a finanța costurile serviciului datoriei din 2027 (estimate la momentul propunerii la aproximativ 1 miliard de euro).

2.53. Până la jumătatea anului 2026, valoarea creditelor aprobate sau convenite pentru Ucraina începând din 2014, care erau fie în curs de executare, fie nedebursate încă, se ridica la o sumă de până la 170,1 miliarde de euro. Din acest total, până la sfârșitul anului 2025 se plătiseră deja 70,3 miliarde de euro (a se vedea ***figura 2.25***).

---

[53] Articolul 3 și articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/2773.

[54] Cauzele T-150/26 și T-186/26.

[55] EUCO 26/25.

[56] Articolul 20 din Regulamentul (UE) 2026/467.

[57] Articolul 20 din Tratatul privind Uniunea Europeană și din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

[58] Regulamentul (UE) 2026/467 și Regulamentul (UE) 2026/468.

Figura 2.25 – Graficul creditelor aprobate pentru Ucraina, în curs sau care urmează să fie plătite, inclusiv provizioanele și garanțiile statelor membre

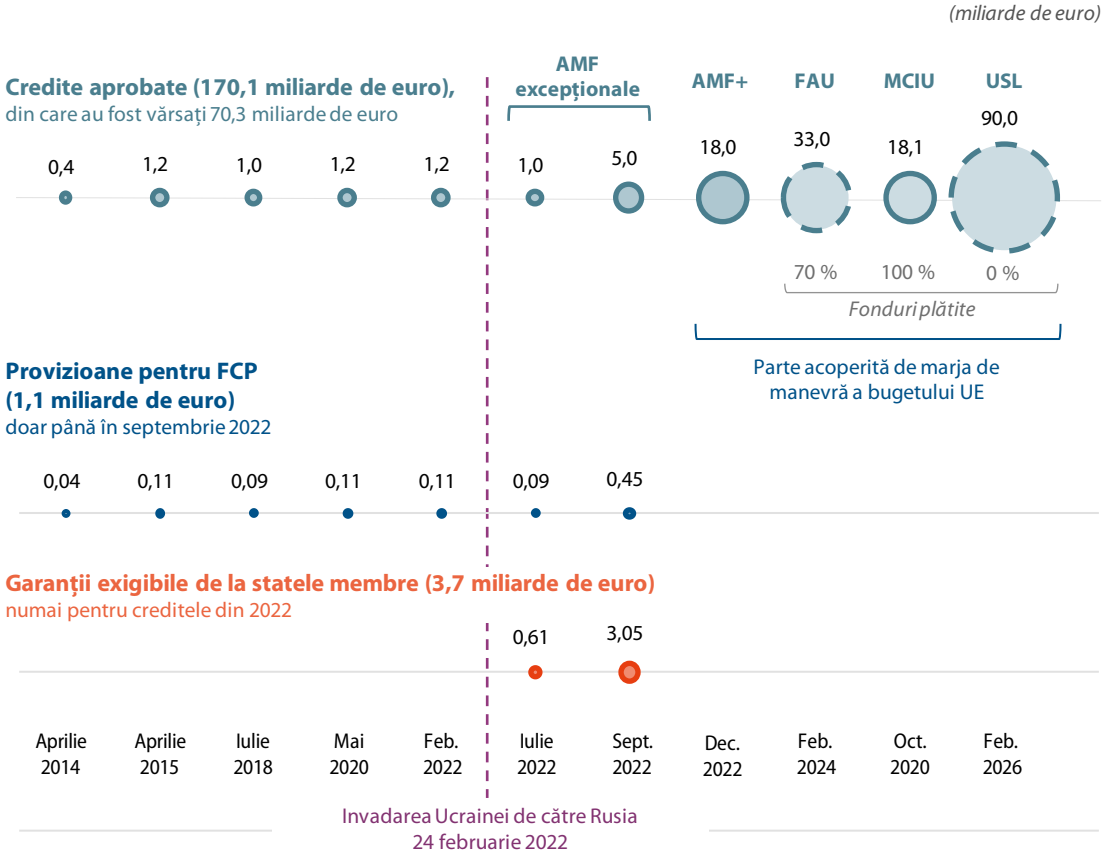

AMF:	asistență macrofinanciară
AMF+:	asistență macrofinanciară +
FAU:	Mecanismul pentru Ucraina [astfel cum a fost revizuit prin Regulamentul (UE) 2026/468]
MCIU:	asistență macrofinanciară în cadrul Mecanismului de cooperare în materie de împrumuturi pentru Ucraina
USL:	asistență macrofinanciară în cadrul Împrumutului pentru sprijinirea Ucrainei

Note: sume la valoarea nominală plătite până la sfârșitul anului 2025.
Creditul în curs în valoare de 0,3 miliarde de euro plătit de Euratom către Energoatom nu este inclus.
Până la sfârșitul anului 2025, nu fusese încă plătită o sumă de 0,05 miliarde de euro reprezentând provizioane pentru fondul comun de provizionare în legătură cu creditele din 2022.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza legislației aplicabile și a conturilor anuale consolidate ale UE pentru 2025.

2.54. În conturile anuale ale UE pentru 2025[59], Comisia a înregistrat un provizion pentru depreciere în valoare de 30,2 miliarde de euro (2024: 15,8 miliarde de euro) pentru toate creditele acordate în cadrul AMF și al Mecanismului pentru Ucraina care au fost deja plătite. Acest provizion era menit să reflecte pierderile preconizate pe durata de viață a creditelor.

Expunerea bugetului UE continuă să crească

2.55. Pentru a analiza expunerea bugetului UE, Curtea a luat în considerare:

(a) garanțiile de la bugetul UE pentru împrumuturile contractate pe piețe pentru creditele acordate statelor membre sau țărilor terțe. Garanțiile sunt mobilizate în cazul în care aceste credite nu pot fi rambursate; și

(b) datoriile care ar putea apărea în viitor în cazul producerii unui anumit eveniment. Acestea sunt prezentate în conturile anuale ca *datorii contingente* și constau în garanții bugetare care au fost deja acordate pentru sume plătite[60].

2.56. Expunerea rezultată totală a bugetului UE era de 406,8 miliarde de euro la sfârșitul anului 2025, o creștere de 19 % față de 342 de miliarde de euro la sfârșitul anului 2024. ***Figura 2.26*** ilustrează expunerea actuală a bugetului UE și sistemul de protecție existent menit să asigure faptul că UE își poate îndeplini obligațiile legate de datoriile sale.

---

[59] Conturile anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025, nota 2.4.

[60] *Ibidem*, nota 4.1.1.

Figura 2.26 – Expunerea bugetară totală a UE la sfârșitul anului 2025, cu sursa expunerii și sistemul de protecție

(în miliarde de euro)

Sursa expunerii	Expunerea bugetului UE 2024	Expunerea bugetului UE 2025	Sistem de protecție ÎNAINTE să se recurgă la bugetul UE	Sistem de protecție DUPĂ ce s-a recurs la bugetul UE
Credite NGEU	108,7	155,9	nu se aplică	Marja de manevră în cadrul plafonului temporar al resurselor proprii (0,6 % din VNB-ul UE)
Credite SURE	98,4	90,4		Marja de manevră în cadrul plafonului permanent al resurselor proprii (1,4 % din VNB-ul UE) + Garanție de la statele membre (25 %)
Credite din MESF	42,0	37,1		Marja de manevră în cadrul plafonului permanent al resurselor proprii (1,4 % din VNB-ul UE)
Credite BdP	0,2	-		
Credite AMF+ *pentru Ucraina*	18,0	18,0		
Credite din Mecanismul pentru Ucraina	13,1	23,2		
AMF în cadrul Mecanismului de cooperare în materie de împrumuturi pentru Ucraina (MCIU)	-	18,1	Venituri extraordinare din activele suverane rusești blocate	
Credite AMF excepționale *pentru Ucraina*	6,0	6,0	Fondul comun de provizionare (9 %) + garanție voluntară furnizată de statele membre (61 %)	nu se aplică
Credite AMF *pentru Ucraina*	5,0	5,0	Fondul comun de provizionare (între 9 % și 70 %)	
Garanția pentru Ucraina	0,1	1,2		
Credite Euratom *pentru Energoatom*	0,3	0,3		
Garanția FEIS	21,0	20,0		
Garanția pentru mandatul de acordare a împrumuturilor externe	19,2	16,8		
Garanția FEDD	0,5	0,5		
Garanția FEDD+ din cadrul IVCDC	1,3	2,9		
Garanția InvestEU	3,5	6,0		
Credite acordate altor țări terțe	4,7	5,4		
Total	**342,0**	**406,8**		

Note: figura urmează abordarea prezentată la punctul ***2.55***.
Ratele de provizionare pentru compartimentele corespunzătoare statelor membre din cadrul garanției InvestEU pot fi diferite de rata standard. Orice sumă neacoperită prin provizionare este acoperită de garanții de tip *back-to-back* furnizate de statele membre. În ceea ce privește garanția aferentă mandatului de acordare a împrumuturilor externe, expunerea UE variază între 65 % și 100 % din soldurile restante.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiile 2024 și 2025.

2.57. În 2025, a fost instituit Mecanismul de reformă și creștere pentru Republica Moldova. Acesta va pune la dispoziție, între 2025 și 2027, credite în valoare de până la 1,5 miliarde de euro, din care în 2025 s-au plătit 0,3 miliarde de euro.

2.58. Se preconizează că expunerea bugetului UE va crește și mai mult, ajungând la 664 de miliarde de euro în 2027 (a se vedea ***figura 2.27***).

Figura 2.27 – Comparație între expunerea bugetului UE din trecut și cea previzionată

(miliarde de euro)

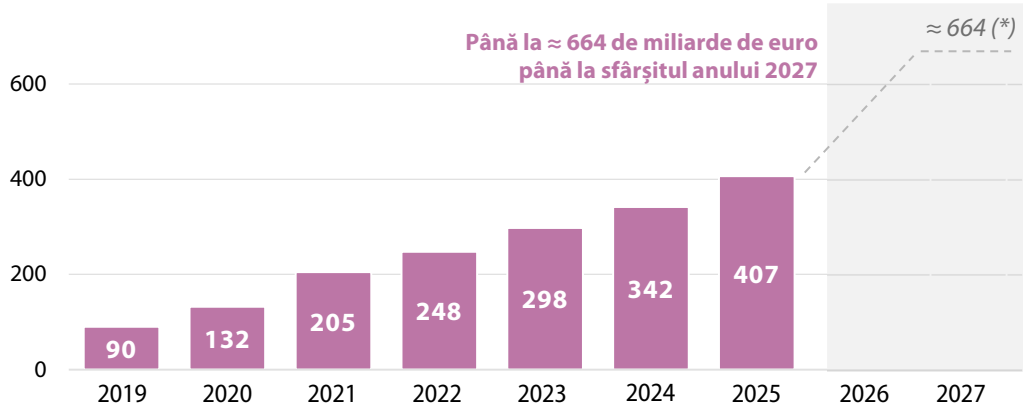

(*) Expunere previzionată până la sfârșitul anului 2027:

- Credite *NextGenerationEU*: până la 216,7 miliarde de euro (cifră revizuită în ianuarie 2026)
- Credite în cadrul Instrumentului de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență: 82,4 miliarde de euro
- Credite în cadrul „Acțiunii pentru securitatea Europei": până la 75 de miliarde de euro (≈ 50 %)
- Credite din Mecanismul european de stabilizare financiară: 27,9 miliarde de euro
- Credite Euratom pentru Energoatom: 0,2 miliarde de euro
- Credite pentru Ucraina: până la 170 de miliarde de euro (cifră revizuită în ianuarie 2026)
- Credite pentru alte țări terțe: până la 14,7 miliarde de euro
- Garanții bugetare pentru operațiuni semnate: până la 77,6 miliarde de euro

Notă: figura urmează abordarea prezentată la punctul ***2.55***.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025 și a altor date ale Comisiei.

2.59. Expunerea totală poate fi defalcată în expunerile pe fiecare an, adică suma maximă care trebuie acoperită de bugetul UE sau de marja de manevră dacă survin situații de neîndeplinire a obligațiilor de rambursare într-un anumit an[61]. Comisia a furnizat Curții date bazate pe cifrele de la sfârșitul anului 2024 cu privire la expunerea anuală a bugetului UE, la asistența financiară acordată statelor membre și țărilor terțe, precum și la *mandatul de acordare a împrumuturilor externe*. Pentru 2026, Curtea a calculat o expunere totală de 20 de miliarde de euro (2025: 14,5 miliarde de euro). Această cifră nu include însă expunerea anuală care decurge din celelalte programe acoperite de garanții bugetare (FEIS, InvestEU, FEDD și FEDD+). În 2022, Curtea a recomandat[62] Comisiei să își publice estimarea privind expunerea anuală totală.

Marja de manevră a bugetului UE oferă o garanție pentru împrumuturile contractate

2.60. Operațiunile de împrumut ale UE sunt susținute de un mecanism de garantare, menit să asigure că obligațiile de serviciu al datoriei pot fi îndeplinite în orice moment. Această garanție este asigurată prin marja de manevră a bugetului UE, care reprezintă marja anuală dintre plafonul resurselor proprii (adică suma maximă pe care UE o poate solicita de la statele membre) și resursele proprii necesare pentru finanțarea nivelului real al creditelor de plată din CFM. Din 2021, plafonul permanent al resurselor proprii este stabilit la 1,4 % din venitul național brut (VNB) al UE. Bugetul pentru 2025 prevedea resurse proprii de 0,83 % din VNB-ul UE pentru finanțarea cheltuielilor bugetare[63], ceea ce înseamnă că, la sfârșitul exercițiului, marja disponibilă pentru a acoperi datoriile bugetare era de 0,57 %.

---

[61] Raportul special nr. 05/2023, figura 2.

[62] Raportul anual pe 2022, recomandarea 2.3.

[63] Conturile anuale consolidate ale UE pentru exercițiul 2025, nota 6.7.

2.61. În practică, această marjă de manevră reprezintă o garanție de ultimă instanță pentru investitori: în cazul în care UE ar întâmpina dificultăți în a asigura serviciul datoriei (de exemplu, din cauza rambursărilor întârziate sau incomplete de la beneficiarii împrumuturilor), ea permite Comisiei să solicite contribuții suplimentare de la statele membre pentru a-și putea îndeplini aceste obligații. Înainte de a solicita contribuții suplimentare, Comisia trebuie să declare că a instituit măsuri de atenuare a riscurilor și de gestionare a lichidității[64]. Marja de manevră nu este o rezervă prefinanțată; ea determină plăți de la statele membre numai dacă resursele bugetare standard ale UE și intrările de la debitori nu sunt suficiente pentru a acoperi rambursarea împrumuturilor UE. Acest mecanism[65] este un angajament juridic obligatoriu din partea statelor membre.

2.62. Pe baza datelor disponibile la sfârșitul anului 2024, Comisia estimează că, după deducerea resurselor proprii necesare pentru finanțarea creditelor de plată din bugetul UE (excluzând NGEU), marja de manevră disponibilă în cadrul plafonului permanent al resurselor proprii se ridică la 90,8 miliarde de euro în 2026 și la 90,5 miliarde de euro în 2027[66] (a se vedea ***figura 2.28***). Aceste cifre reprezintă 0,5 % din VNB-ul anual al UE.

2.63. Pe lângă marja de manevră din cadrul plafonului permanent al resurselor proprii, Decizia privind resursele proprii a introdus, până în 2058, o creștere suplimentară temporară și excepțională a plafonului resurselor proprii, și anume de 0,6 % din VNB-ul UE, exclusiv pentru a garanta rambursarea împrumuturilor contractate pentru NGEU. Comisia estimează că, pentru perioada de până în 2027, aproape întreaga marjă de manevră din cadrul plafonului temporar al resurselor proprii va rămâne disponibilă[67] (a se vedea ***figura 2.28***).

---

[64] *Ibidem*.

[65] Decizia (UE, Euratom) 2020/2053 a Consiliului.

[66] Anexele la COM(2025) 781.

[67] *Ibidem*.

Figura 2.28 – Marja de manevră în cadrul plafonului permanent și al celui temporar al resurselor proprii

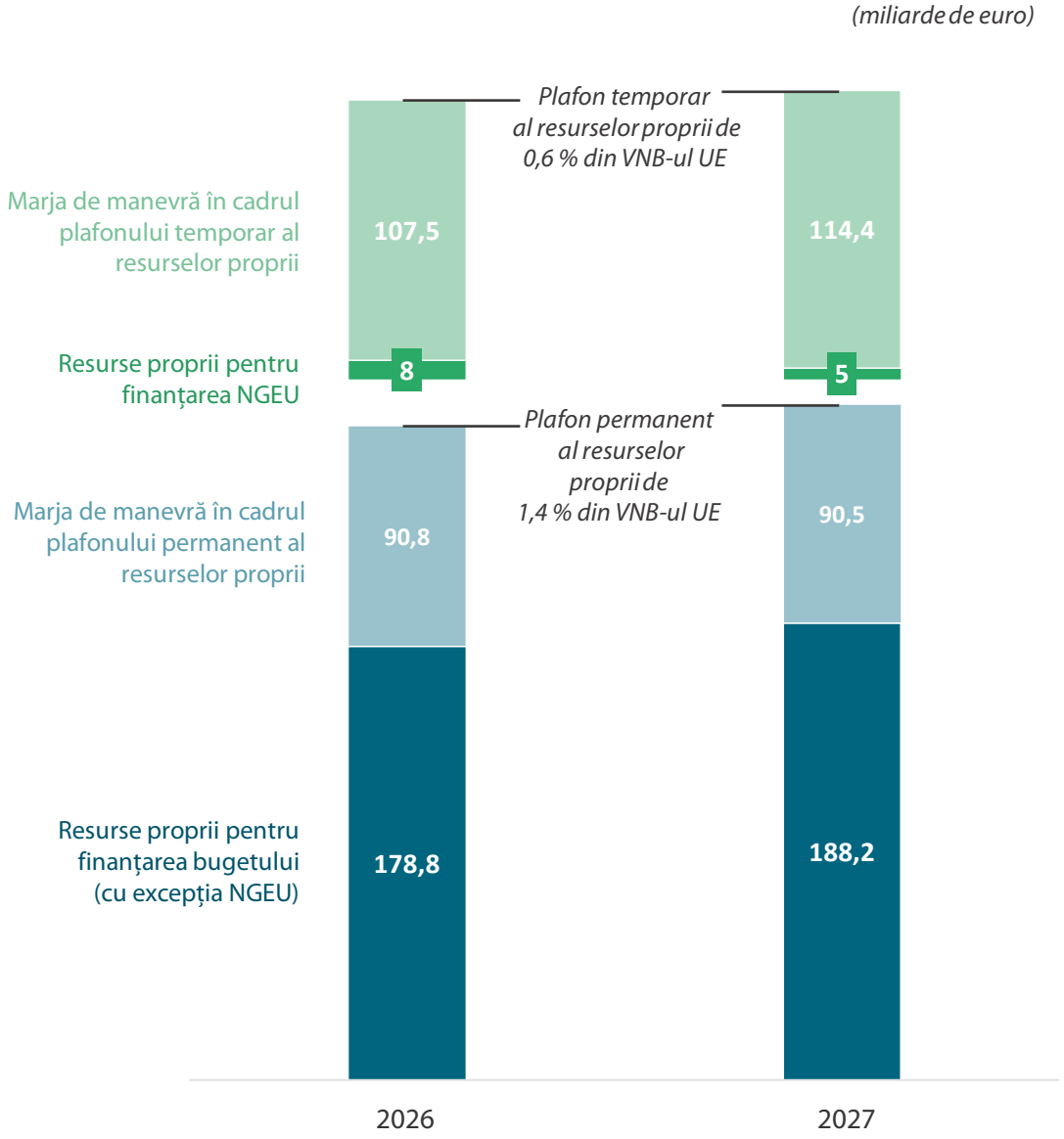

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza COM(2025) 781.

2.64. Pentru următorul CFM, Comisia a propus majorarea plafonului resurselor proprii la 1,75 %[68]. În avizul său privind propunerea Comisiei[69], Curtea a indicat că Comisia ar trebui să reevalueze dacă plafonul propus al resurselor proprii rămâne adecvat având în vedere aprobarea unui nou credit de 90 de miliarde de euro pentru Ucraina.

[68] Articolul 4 din COM(2025) 574.

[69] Avizul nr. 04/2026, punctul 16.

2.65. Propunerea a introdus, de asemenea, un mecanism de răspuns în situații de criză care permite contractarea unor împrumuturi suplimentare pe piețele de capital pentru a acorda credite statelor membre în cazul unei crize grave, al unor dificultăți majore sau al unei amenințări serioase[70]. Acest instrument ar urma să fie utilizat în cazul în care programele existente nu reușesc să abordeze în mod adecvat situația. Datoriile rezultate ar urma să fie acoperite printr-o majorare extraordinară și temporară cu 0,25 puncte procentuale a plafonului resurselor proprii[71].

Performanța financiară cumulată a fondului comun de provizionare este pozitivă, la fel ca în 2024

2.66. Începând din 2021, *fondul comun de provizionare* reunește provizioanele pentru datoriile financiare ale UE care decurg din garanții bugetare, credite pentru asistență financiară și Mecanismul de împrumut Euratom[72]. La 31 decembrie 2025, valoarea de piață a activelor fondului comun de provizionare se ridica la 27,2 miliarde de euro (2024: 23,2 miliarde de euro). Resursele fondului sunt alocate în compartimente care corespund diferitelor instrumente contribuitoare[73] (a se vedea ***figura 2.29***).

---

[70] Articolul 6 din COM(2025) 574.

[71] *Ibidem*, articolul 8.

[72] Articolul 215 din Regulamentul financiar.

[73] Articolul 3 din C(2020) 131/03.

Figura 2.29 – Fondul comun de provizionare și componentele acestuia la sfârșitul anului 2025

(miliarde de euro)

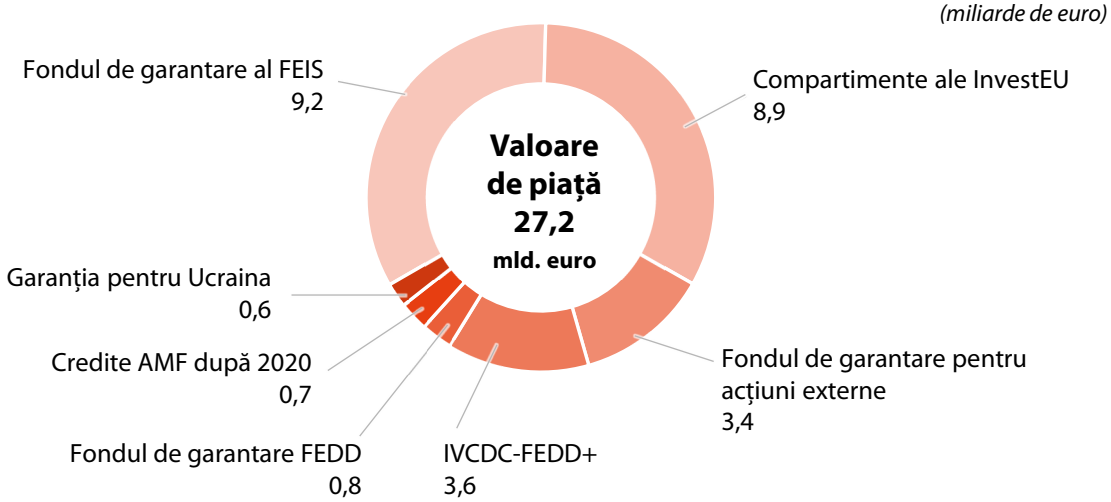

FEIS: Fondul european pentru investiții strategice
IVCDCI: Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională
FEDD+: Fondul european pentru dezvoltare durabilă Plus
FEDD: Fondul european pentru dezvoltare durabilă
AMF: Asistență macrofinanciară

Note: 1,1 miliarde de euro din activele prezentate în cadrul compartimentelor InvestEU sunt alocate compartimentelor pentru statele membre (Cehia, Finlanda, România, Malta, Bulgaria, Grecia, Spania și Portugalia), care sunt finanțate separat prin contribuții naționale sau regionale.
În plus, o sumă de 0,2 miliarde de euro este păstrată în trezoreria centrală a Comisiei ca rezervă de lichiditate pentru acoperirea imediată a eventualelor cereri de executare a garanțiilor.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale ale UE pentru exercițiul 2025.

2.67. Obiectivul Comisiei în gestionarea fondului comun de provizionare este, cel puțin, de a proteja capitalul vărsat (conservarea capitalului)[74]. După o performanță pozitivă de 0,9 miliarde de euro în 2025 (0,8 miliarde de euro în 2024), performanța financiară cumulată (realizată și nerealizată) a portofoliului de la crearea sa în 2021 se ridică la 1,3 miliarde de euro (4,9 %).

[74] COM(2025) 400, partea 2.

2.68. Comisia se poate baza pe fondul comun de provizionare pentru a acoperi ieșirile de trezorerie necesare pentru cererile de executare a garanțiilor legate de operațiuni atât din țările UE, cât și din țări terțe, precum și în caz de neîndeplinire a obligațiilor de plată de către țări terțe, înainte de a recurge la bugetul UE. Nu a existat niciodată o situație de neîndeplinire a obligațiilor de plată pentru creditele acordate prin AMF și de Euratom. Se observă însă că, la sfârșitul anului 2024, cererile cumulate de executare a garanțiilor, după deducerea recuperărilor, pentru operațiuni în incapacitate de plată și reducerea valorii investițiilor de capital acoperite de garanții bugetare se ridicau la 1,4 miliarde de euro[75] (1,2 miliarde de euro în 2023). Din această sumă, 0,9 miliarde de euro (0,9 miliarde de euro în 2023) corespundeau mandatului de acordare a împrumuturilor externe[76] provizionat în compartimentul Fondului de garantare pentru acțiuni externe.

[75] Cifră derivată din *2026 Draft general budget of the European Union – Working document Part XI*. A se vedea tabelele intitulate *Guarantee calls and recoveries* de la paginile 19, 34, 48, 63, 79 și 97.

[76] *2026 Draft general budget of the European Union – Working document Part XI*, p. 63.

Concluzii și recomandări

Concluzii

2.69. În 2025, au fost utilizate aproape toate creditele de angajament și creditele de plată din bugetul anual al UE. Sub efectul NGEU, plățile totale din 2025 au fost mai mari decât totalul angajamentelor. Absorbția fondurilor ESI din perioada 2014-2020 a atins 98,6 %, în timp ce plățile totale pentru fondurile cu gestiune partajată acoperite de RDC reprezentau 16,6 % din cuantumul alocat acestor fonduri în CFM 2021-2027. Absorbția în perioada 2021-2025 în cazul celor trei principale fonduri ale politicii de coeziune (FEDR, Fondul de coeziune și FSE+) a fost de 14,8 %, plățile totale ridicându-se la 52,8 miliarde de euro. Curtea a observat că cererile de plată restante la sfârșitul exercițiului aveau o valoare totală ridicată. A se vedea punctele ***2.2***-***2.18***.

2.70. Plățile anuale aferente granturilor din MRR, în valoare totală de 40,1 miliarde de euro în 2025, au fost cu mult sub previziunile Comisiei (65 de miliarde de euro). Trebuie precizat însă că, în decembrie 2025, 17 state membre au prezentat cereri de plată în valoare totală de 20,3 miliarde de euro. Din cei 359,9 miliarde de euro reprezentând angajamente pentru granturi MRR, fuseseră plătiți până la sfârșitul anului 2025 237,5 miliarde de euro (66 %), ceea ce înseamnă că mai rămânea de plătit până la sfârșitul anului 2026 o sumă de 122,4 miliarde de euro (34 %). A se vedea punctele ***2.19***-***2.24***.

2.71. La sfârșitul anului 2025, totalul angajamentelor restante, inclusiv pentru granturi NGEU, se ridica la 501,1 miliarde de euro. Comisia se așteaptă ca această sumă să scadă la 339 de miliarde de euro până la sfârșitul anului 2027. A se vedea punctele ***2.25***-***2.29***.

2.72. Împrumuturile pe termen lung contractate de UE se ridicau la 702,1 miliarde de euro la sfârșitul anului 2025 și se preconizează că vor ajunge la 1 mie de miliarde de euro până la sfârșitul actualului CFM. Cheltuielile totale aferente costurilor de finanțare a sprijinului nerambursabil NGEU în actualul CFM ar putea ajunge la 28,3 miliarde de euro, adică aproximativ dublul estimărilor inițiale ale Comisiei situate la 14,9 miliarde de euro. Plățile efectuate din NGEU în 2025 au fost mai scăzute decât se preconizase, ceea ce a dus la dețineri de numerar ridicate la sfârșitul exercițiului. A se vedea punctele ***2.30***-***2.47***.

2.73. Până la sfârșitul anului 2025, UE și statele sale membre mobilizaseră peste 192,1 miliarde de euro în sprijinul Ucrainei și al poporului ucrainean de la începutul războiului de agresiune al Rusiei. Din această sumă, UE a vărsat credite în valoare de 65,3 miliarde de euro. Alți 9,8 miliarde de euro urmează să fie debursați. În aprilie 2026, Consiliul a aprobat acordarea unor credite suplimentare în valoare de 90 de miliarde de euro. A se vedea punctele ***2.48***-***2.54***.

2.74. Expunerea bugetului UE a crescut de la 342 de miliarde de euro în 2024 la 406,8 miliarde de euro în 2025, fiind estimată să crească în continuare în anii următori. La 31 decembrie 2025, valoarea de piață a activelor fondului comun de provizionare se ridica la 27,2 miliarde de euro. A se vedea punctele ***2.55***-***2.68***.

Recomandări

Recomandarea 2.1 – Să se reducă riscul de acumulare a plăților restante în cazul fondurilor politicii de coeziune

2.75. Comisia ar trebui să ia măsuri în timp util, împreună cu statele membre, pentru a asigura o planificare și o execuție adecvate ale nevoilor de plată, în limitele bugetului anual și în conformitate cu plafoanele CFM, acordând o atenție specială fondurilor politicii de coeziune. Scopul ar trebui să fie reducerea eventualului risc de acumulare a plăților restante din cauza insuficienței creditelor de plată în bugetul anual, pentru a limita presiunea asupra creditelor de plată în exercițiile bugetare viitoare.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2026.

Recomandarea 2.2 – Să se elaboreze o strategie de gestionare și de rambursare a datoriei legate de NGEU

2.76. Comisia ar trebui să elaboreze o strategie de gestionare și de rambursare a datoriei legate de NGEU care să acopere perioada de rambursare până în 2058, ținând seama de riscurile macroeconomice și financiare, precum și de riscurile legate de refinanțare, de rata dobânzii, de lichiditate și de piață. Pentru perioada acoperită de actualul și viitorul CFM, Comisia ar trebui să țină seama de constrângerile bugetare aplicabile, inclusiv de plafonul anual pentru rambursările principalului și de creditele de plată disponibile. În ceea ce privește sprijinul nerambursabil, întrucât costurile de finanțare aferente vor fi suportate din bugetul UE, Comisia ar trebui să stabilească criteriile și prioritățile pentru a determina proporția de datorie ajunsă la scadență care urmează să fie refinanțată, în vederea limitării costurilor de finanțare, menținând în același timp un acces eficient pe piață și flexibilitatea operațională.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Capitolul 3

Obținerea de rezultate pornind de la bugetul UE

Cuprins

	Puncte
Partea 1 – Rezultatele auditurilor performanței efectuate de Curte: mesajele principale	**3.1.-3.39.**
Introducere	**3.1.-3.6.**
Răspunsul UE la redresarea post-criză	**3.7.-3.12.**
Creșterea competitivității economice a UE în beneficiul tuturor cetățenilor	**3.13.-3.18.**
Reziliența în raport cu amenințările la adresa securității UE și respectarea valorilor europene ale libertății, democrației și statului de drept	**3.19.-3.25.**
Schimbările climatice, mediul și resursele naturale	**3.26.-3.32.**
Politicile fiscal-bugetare și finanțele publice în UE	**3.33.-3.37.**
Principalele părți interesate instituționale	**3.38.-3.39.**
Parlamentul European	3.38.
Consiliul Uniunii Europene	3.39.
Partea 2 – Performanța programelor de la rubrica 2 din cadrul financiar multianual	**3.40.-3.82.**
Introducere	**3.40.-3.43.**
Sfera și abordarea auditului	**3.44.**
Raportarea cu privire la performanță pentru rubrica 2 respecta instrucțiunile Comisiei	**3.45.-3.49.**
Cadrul de performanță pentru perioada 2021-2027 a îmbunătățit monitorizarea rezultatelor, dar nu și a impactului	**3.50.-3.57.**
Cadrul pentru perioada 2021-2027 include mai mulți indicatori de rezultat decât cel precedent, dar pentru majoritatea programelor nu există încă indicatori de impact	3.50.-3.54.
O bună trasabilitate în ansamblu a datelor raportate	3.55.-3.57.

Indicatorii arată că performanța a variat de la un program la altul: evaluarea Curții a fost mai puțin pozitivă decât cea a Comisiei **3.58.-3.74.**

Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în direcția atingerii valorilor-țintă stabilite pentru indicatori este mai puțin pozitivă decât cea a Comisiei **3.58.-3.65.**

Până în prezent, indicatorii aferenți actualei perioade de programare arată o performanță mai bună decât cea din CFM anterior, cu excepția FSE+ **3.66.-3.74.**

Concluzii și recomandări **3.75.-3.82.**

Anexe

Anexa 3.1 – Domeniile strategice acoperite de Curte care au făcut obiectul rapoartelor speciale din 2025

Anexa 3.2 – Exemple de acțiuni timpurii întreprinse de Comisie în urma recomandărilor formulate în rapoartele speciale ale Curții din 2025

Anexa 3.3 – Situația indicatorilor de performanță la 31.12.2024, pe baza evaluării Curții de Conturi Europene

Partea 1 – Rezultatele auditurilor performanței efectuate de Curte: mesajele principale

Introducere

3.1. Rapoartele speciale ale Curții examinează în ce măsură execuția bugetului UE s-a realizat cu respectarea principiilor *bunei gestiuni financiare*[1]. Aceste rapoarte abordează obiective-cheie în materie de *performanță* și de conformitate. În 2025, Curtea a publicat 26 de rapoarte speciale (***anexa 3.1***) care abordează multe dintre provocările cu care se confruntă UE în diferitele domenii vizate de cheltuielile și politicile sale.

3.2. Activitatea sa de audit a vizat următoarele domenii strategice, pe care le consideră prioritare în concordanță cu strategia sa pentru perioada 2021-2025:

- răspunsul UE la redresarea post-criză;
- creșterea competitivității economice a UE în beneficiul tuturor cetățenilor,
- reziliența în raport cu amenințările la adresa securității UE și respectarea valorilor europene ale libertății, democrației și statului de drept;
- schimbările climatice, mediul și resursele naturale;
- politicile fiscal-bugetare și finanțele publice în UE.

3.3. Recomandările Curții sunt concentrate asupra următoarelor aspecte principale:

- conceperea *programelor*, ceea ce include strategiile, evaluarea nevoilor și concordanța acestora cu obiectivele stabilite;
- stabilirea țintelor, indicatorii și datele de monitorizare, precum și raportarea;
- selecția proiectelor, sustenabilitatea proiectelor și a acțiunilor;
- respectarea normelor privind *achizițiile publice* și *ajutoarele de stat*.

---

[1] Articolul 33 din Regulamentul privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, septembrie 2024.

3.4. Entitățile auditate de Curte au dreptul de a răspunde la observațiile acesteia[2]. Răspunsurile, care indică, de asemenea, dacă recomandările formulate de Curte sunt acceptate sau nu, sunt publicate împreună cu rapoartele speciale. Rapoartele speciale publicate de Curte în 2025 conțineau 177 de recomandări (față de 230 în 2024). Entitățile auditate au acceptat integral 66 % din recomandări și parțial 28 % (a se vedea ***figura 3.1***).

Figura 3.1 – Rata de acceptare a recomandărilor formulate de Curte în rapoartele speciale publicate în 2025 – comparație cu anul 2024

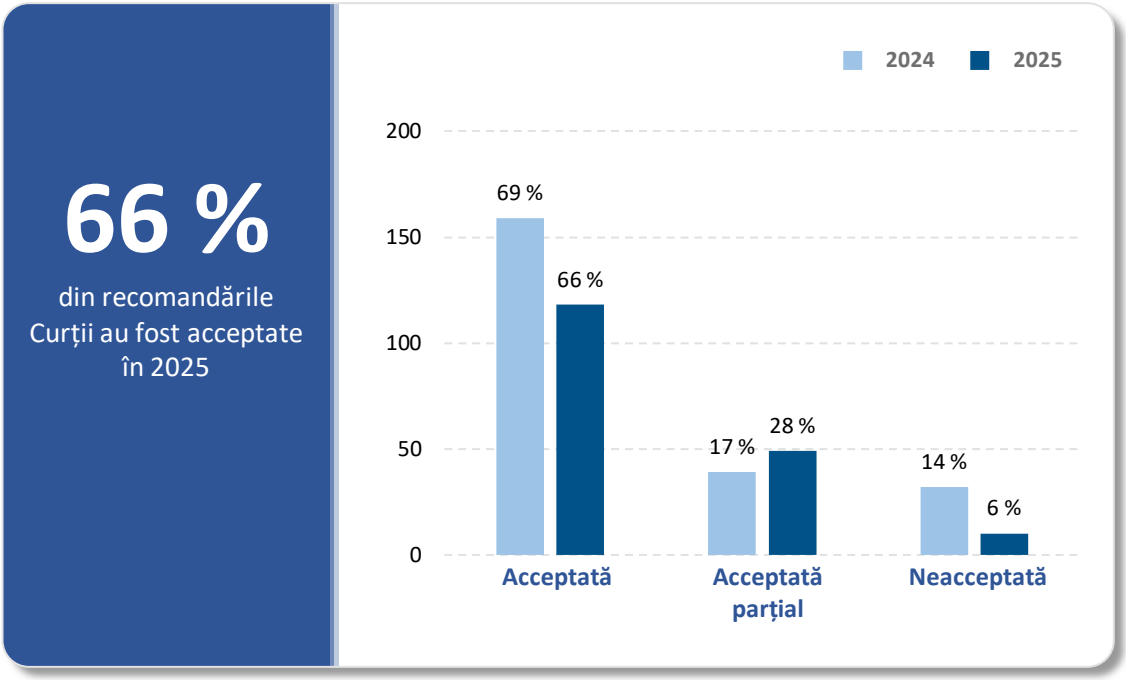

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

[2] *Ibidem*, articolul 259.

3.5. Majoritatea recomandărilor erau adresate Comisiei Europene (***figura 3.2***).

Figura 3.2 – Defalcarea recomandărilor per entitate auditată

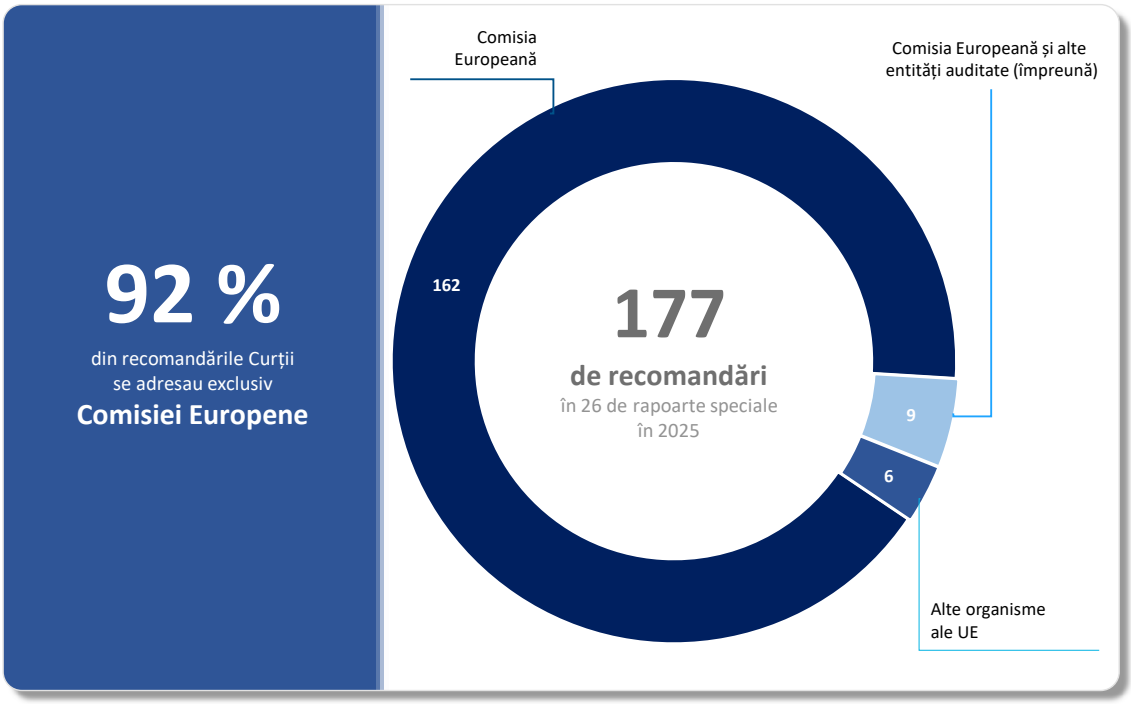

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

3.6. La punctele următoare, Curtea prezintă mesajele-cheie din rapoartele sale speciale, defalcate pe domenii strategice. În completare, Curtea prezintă o imagine de ansamblu asupra referirilor făcute la rapoartele speciale ale Curții de către Consiliu și de către Parlamentul European în rezoluția acestuia privind *descărcarea de gestiune*, alături de exemple de acțiuni deja întreprinse de Comisie (***anexa 3.2***). Aceste exemple vin în completarea poziției Comisiei prezentate în răspunsurile sale la rapoartele speciale ale Curții și nu aduc atingere exercițiului periodic de urmărire a situației acțiunilor întreprinse efectuat de Curte după o perioadă de trei ani.

Răspunsul UE la redresarea post-criză

3.7. În 2025, Curtea a publicat cinci rapoarte speciale pe diferite teme din acest domeniu strategic (*figura 3.3*).

Figura 3.3 – Rapoartele speciale publicate în 2025 în domeniul strategic al răspunsului UE la redresarea post-criză

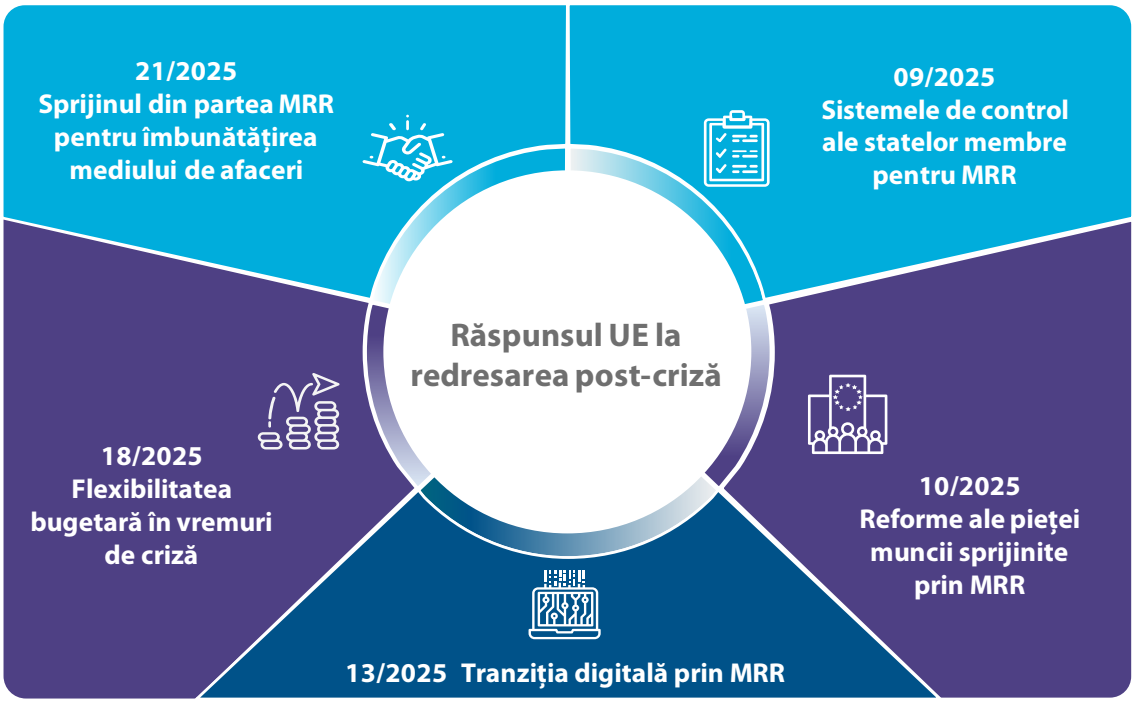

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

3.8. Curtea a constatat[3] că, în pofida îmbunătățirilor pe care le-a adus activității sale de audit, Comisia nu a fost în măsură să obțină o asigurare suficientă că statele membre dispun de **sisteme de control intern eficace** pentru a garanta că cheltuielile din *Mecanismul de redresare și reziliență* (MRR) respectă normele privind achizițiile publice și ajutoarele de stat.

[3] Raportul special nr. 09/2025.

3.9. Politicile privind piața muncii și ocuparea forței de muncă sunt domenii-cheie pentru care MRR oferă finanțare. Curtea a constatat[4] că reformele **pieței muncii** incluse în planurile de redresare și reziliență obținuseră, până la momentul auditului său, *realizările* preconizate, precum și unele *rezultate*. Ele abordaseră însă doar parțial provocările structurale de pe piața forței de muncă identificate în recomandările specifice fiecărei țări. Mai mult, lipsa unor indicatori adecvați a limitat considerabil posibilitatea de a evalua rezultatele sau *impactul* reformelor din cadrul MRR în domeniul pieței muncii.

3.10. Atunci când au abordat obiectivul-cheie al MRR de a sprijini **tranziția digitală** a UE, Comisia și statele membre au aplicat corect metodologia de marcare digitală. Toate statele membre au atins sau chiar au depășit cerința privind pragul de alocare de 20 %. Cu toate acestea, Curtea a constatat[5] că unele state membre nu direcționaseră finanțarea din partea UE cu prioritate către măsurile care răspund principalelor lor nevoi digitale deoarece Regulamentul privind MRR nu cerea acest lucru. S-a mai constatat că indicatorii comuni ai MRR utilizați pentru urmărirea progreselor nu erau bine aliniați la obiectivele politicii digitale a UE.

3.11. Mecanismele de **flexibilitate bugetară a UE** au permis bugetului să răspundă provocărilor și priorităților apărute. Totuși, Curtea a raportat[6] că era prea complex acest cadru de flexibilitate, nefiind clar în ce ordine trebuie utilizate instrumentele de flexibilitate și existând uneori suprapuneri între acestea. În plus, justificarea utilizării instrumentelor de flexibilitate nu s-a bazat pe o analiză aprofundată a nevoilor și riscurilor viitoare.

3.12. Curtea a constatat[7] că MRR abordase parțial provocările legate de **mediul de afaceri** identificate în recomandările specifice fiecărei țări formulate în cadrul semestrului european, unele probleme structurale nefiind încă abordate. Deși măsurile finalizate îndepliniseră jaloanele și țintele convenite, doar o treime dintre ele arătau, până la acel moment, rezultate semnificative și unele prime rezultate contribuiseră la progrese în punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.

---

[4] Raportul special nr. 10/2025.

[5] Raportul special nr. 13/2025.

[6] Raportul special nr. 18/2025.

[7] Raportul special nr. 21/2025.

Creșterea competitivității economice a UE în beneficiul tuturor cetățenilor

3.13. În 2025, Curtea a publicat cinci rapoarte speciale pe diferite teme din acest domeniu strategic (*figura 3.4*).

Figura 3.4 – Rapoartele speciale publicate în 2025 în domeniul strategic al competitivității economice a UE

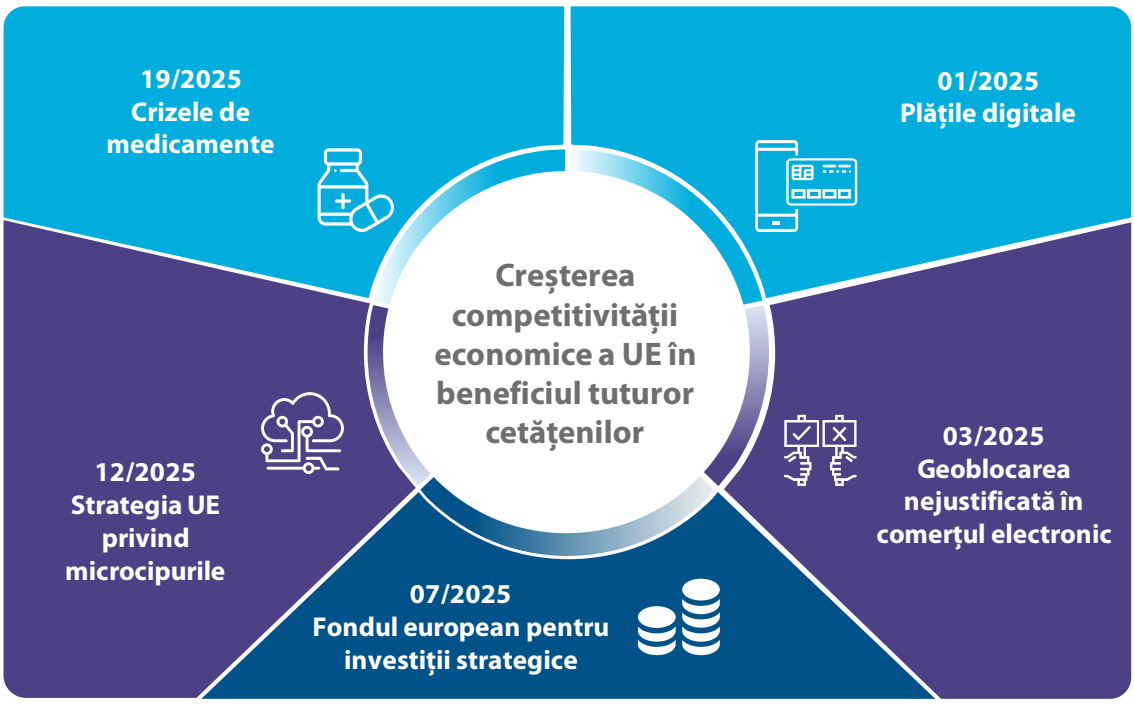

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

3.14. **Plățile digitale** sunt esențiale pentru economia UE și Curtea a constatat[8] că abordarea Comisiei a făcut ca acestea să devină mai sigure, mai rapide și mai puțin costisitoare. Comisia consolidase cadrul general, dar procesul de monitorizare fusese slăbit, în principal din cauza a două aspecte separate. În primul rând, criteriile neclare pentru intervențiile asupra prețurilor (de exemplu, Comisia poate interveni în stabilirea tarifelor și a comisioanelor percepute de prestatorii de servicii de plată). În al doilea rând, lacunele din cadrul de reglementare pentru serviciile bancare deschise (un set de servicii de plată bazate pe accesul furnizorilor terți la datele bancare).

[8] Raportul special nr. 01/2025.

3.15. **Geoblocarea** nejustificată implică restricționarea accesului la interfețele, bunurile și serviciile online în statele membre. Aceasta poate limita accesul consumatorilor și poate bloca piața digitală a UE. Odată cu adoptarea Regulamentului privind geoblocarea, s-a progresat în abordarea nevoilor consumatorilor și ale comercianților într-un mod echilibrat. Cu toate acestea, Curtea a concluzionat[9] că persistau provocări în punerea în aplicare a regulamentului în mod uniform, cu lacune în *evaluarea impactului* inițială și cu o aplicare inegală de la un stat membru la altul.

3.16. ***Fondul european pentru investiții strategice*** a contribuit la reducerea deficitului de investiții al UE și a sprijinit o gamă largă de proiecte prin instrumente de datorie și de capital susținute de o *garanție bugetară* a UE. Curtea a constatat[10] însă că programul nu își atinsese pe deplin obiectivul de a mobiliza 500 de miliarde de euro până în 2022 și că investițiile raportate fuseseră supraestimate cu 26 %. *Adiționalitatea* fondului[11] nu fusese suficient demonstrată, iar mai multe aspecte ale monitorizării și raportării nu aveau ținte și date complete.

3.17. Pachetul legislativ al UE privind cipurile a fost propus în 2022 ca reacție la perturbările lanțului mondial de aprovizionare cauzate de pandemia de COVID-19, cu scopul de a combate penuria de **microcipuri** și de a consolida suveranitatea tehnologică a UE. Curtea a concluzionat[12] că Comisia înregistrase progrese rezonabile în implementarea strategiei sale, dar era puțin probabil ca obiectivul ambițios al deceniului digital, și anume ca UE să reprezinte 20 % din veniturile generate în lanțul valoric al pieței mondiale a cipurilor, să fie atins.

3.18. **Deficitele critice de medicamente** au devenit o amenințare frecventă pentru sănătatea publică peste tot în UE. Curtea a raportat[13] că Agenția Europeană pentru Medicamente acordase un sprijin valoros statelor membre și că Comisia făcuse o serie de primi pași prin modificările legislative propuse. Cu toate acestea, la momentul auditului, nu exista un cadru eficace pentru combaterea deficitelor critice de medicamente, iar eforturile de soluționare a cauzelor acestor deficite se aflau încă la început de drum. În plus, fragmentarea de pe piața unică continua să afecteze disponibilitatea medicamentelor la nivelul de ansamblu al UE.

---

[9] Raportul special nr. 03/2025.

[10] Raportul special nr. 07/2025.

[11] Articolul 5 din Regulamentul (UE) 2015/1017 privind Fondul european pentru investiții strategice.

[12] Raportul special nr. 12/2025.

[13] Raportul special nr. 19/2025.

Reziliența în raport cu amenințările la adresa securității UE și respectarea valorilor europene ale libertății, democrației și statului de drept

3.19. În 2025, Curtea a publicat șase rapoarte speciale pe diferite teme din acest domeniu strategic (*figura 3.5*).

Figura 3.5 – Rapoartele speciale publicate în 2025 în domeniul strategic al rezilienței și al valorilor europene

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

3.20. Al doilea plan de acțiune al Comisiei privind **mobilitatea militară** a urmărit să permită circulația rapidă a personalului și a echipamentelor în întreaga UE. Finanțarea timpurie a infrastructurii cu dublă utilizare a fost un pas pozitiv, dar Curtea a constatat[14] că progresele fuseseră inegale, deoarece planul nu conținea obiective clare și nici un organism central de coordonare. Progresele în direcția atingerii obiectivului general au variat și erau necesare mecanisme de guvernanță și de monitorizare mai bune.

[14] Raportul special nr. 04/2025.

3.21. Curtea a raportat[15] că, datorită ***Acțiunii de coeziune* pentru refugiații din Europa (CARE)**, statele membre au putut să utilizeze fondurile rămase disponibile din domeniul politicii de coeziune pentru a răspunde provocărilor legate de migrație, precum și nevoilor refugiaților, generate de războiul de agresiune împotriva Ucrainei. În opinia *autorităților de management*, CARE a fost utilă și le-a oferit flexibilitatea, lichiditatea și măsurile de simplificare necesare. Pe de altă parte însă, s-a constatat că monitorizarea generală a fondurilor din domeniul politicii de coeziune nu acoperea toate aspectele sprijinului destinat provocărilor legate de migrație și nici pe cele ale utilizării CARE.

3.22. Organizațiile neguvernamentale (ONG) joacă un rol important în procesul de elaborare a politicilor UE. Deși Comisia a consolidat transparența **finanțării acordate de UE ONG-urilor**, Curtea a constatat[16] că aceasta fusese afectată de inconsecvențe în clasificarea entităților ca ONG-uri și de probleme cu impact asupra calității datelor. Curtea a concluzionat, de asemenea, că Comisia și alte organisme nu verificaseră în mod proactiv respectarea de către *destinatari* a valorilor UE.

3.23. Atunci când se confruntă cu constrângeri excepționale în materie de acces, Comisia și partenerii săi își adaptează modul de operare. Ei se folosesc de **gestionarea de la distanță pentru a oferi ajutor umanitar**. Curtea a constatat[17] că această abordare constituia un cadru util pentru furnizarea de ajutor în zone greu accesibile, dar că modul în care ea este concepută și pusă în aplicare prezintă deficiențe. De asemenea, strategia de control nu includea controale specifice menite să abordeze riscurile inerente ale gestionării de la distanță.

3.24. UE și-a actualizat, în 2017, strategia privind **ajutorul pentru comerț**, îndreptându-și mai mult atenția asupra țărilor cel mai puțin dezvoltate. S-a constatat[18] că acest sprijin a răspuns, în general, nevoilor existente, dar nu era pe drumul cel bun în ceea ce privește îndeplinirea țintei de finanțare stabilite pentru 2030 în strategia UE. Intenția de a pune un accent mai mare pe țările cel mai puțin dezvoltate nu a fost transpusă într-un set operațional de obiective specifice convenite cu statele membre.

---

[15] Raportul special nr. 05/2025.

[16] Raportul special nr. 11/2025.

[17] Raportul special nr. 15/2025.

[18] Raportul special nr. 17/2025.

3.25. Curtea a evaluat claritatea mandatelor organismelor UE de **combatere a *fraudei***, cooperarea dintre acestea și supravegherea asigurată de Comisie. Curtea a constatat[19] că responsabilitățile acestor organisme erau clar definite, dar persistau deficiențe în schimbul de informații, fapt care afecta numărul și promptitudinea investigațiilor. În plus, Curtea a concluzionat că Comisia nu analiza lacunele și variațiile în detectarea fraudelor și nu supraveghea suficient sumele datorate și recuperate ca urmare a investigațiilor.

Schimbările climatice, mediul și resursele naturale

3.26. În 2025, Curtea a publicat șase rapoarte speciale pe diferite teme din acest domeniu strategic (a se vedea ***figura 3.6***).

Figura 3.6 – Rapoarte speciale publicate în 2025 în domeniul strategic al schimbărilor climatice, mediului și resurselor naturale

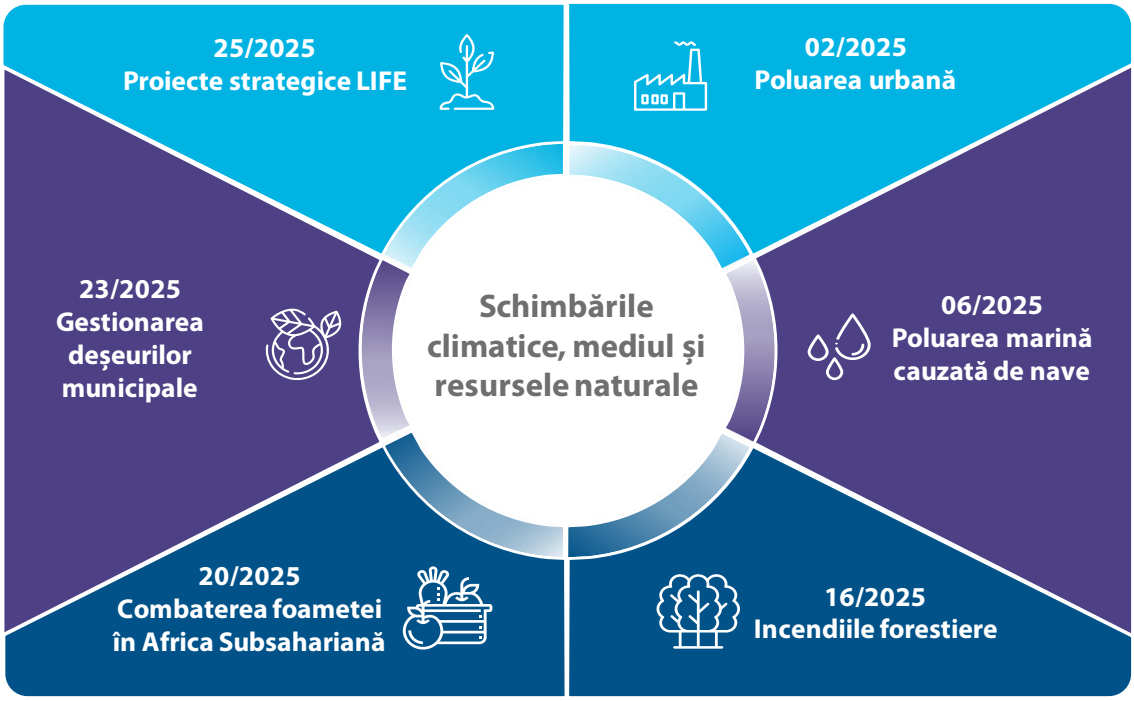

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

[19] Raportul special nr. 26/2025.

3.27. În domeniul **poluării urbane**, Curtea a constatat[20] că, deși calitatea aerului se îmbunătățise în UE, standardele de calitate aferente nu erau întotdeauna îndeplinite sau ajunseseră să fie respectate doar de curând. În plus, în pofida faptului că normele UE erau în vigoare de mulți ani, poluarea fonică era încă insuficient abordată, deoarece nu existau limite de zgomot sau obiective de reducere a zgomotului la nivelul UE, iar statele membre nu acordau suficientă prioritate acestei probleme și nici nu implementau măsuri eficace de reducere a poluării fonice.

3.28. Ambiția UE este de a reduce la zero **poluarea apei** până în 2030. În acest context, Curtea a evaluat acțiunile întreprinse de UE pentru a combate poluarea apei de mare cauzată de nave. Curtea a constatat[21] că, deși normele UE se îmbunătățiseră, existau deficiențe în aplicarea lor și în asigurarea respectării acestora, iar datele erau insuficiente pentru a măsura rezultatele. În plus, nu exista o imagine de ansamblu a rezultatelor obținute și nici a opțiunilor de extindere a lor, iar monitorizarea poluării cauzate de nave era inadecvată.

3.29. În domeniul combaterii **incendiilor forestiere**, Curtea a raportat[22] că fondurile UE, provenite din diferite domenii de politică, fuseseră utilizate din ce în ce mai mult de statele membre pentru acțiuni preventive. Cu toate acestea, Comisia nu dispunea de o imagine de ansamblu completă asupra cuantumului sprijinului din partea UE care a fost cheltuit pentru măsuri legate de incendii forestiere și nici asupra rezultatelor obținute. La nivelul statelor membre, Curtea a raportat că deciziile de finanțare din MRR fuseseră uneori luate în grabă, iar autoritățile relevante nu fuseseră implicate atunci când s-a stabilit ce activități să se finanțeze. Curtea a identificat, de asemenea, deficiențe în procesul de selecție a proiectelor.

3.30. UE participă activ la inițiativele globale de reducere a insecurității alimentare și a malnutriției, Africa Subsahariană primind 48 % din finanțarea totală. Curtea a constatat[23] că Comisia a depus eforturi valoroase pentru a **combate foametea**, dar deficiențele în conceperea și monitorizarea proiectelor, precum și dificultățile în combaterea cauzelor profunde ale insecurității alimentare au afectat negativ durabilitatea și impactul proiectelor. Acțiunile nu au fost suficient de bine direcționate și nu vizau întotdeauna persoanele cu cele mai mari nevoi.

---

[20] Raportul special nr. 02/2025.

[21] Raportul special nr. 06/2025.

[22] Raportul special nr. 16/2025.

[23] Raportul special nr. 20/2025.

3.31. Obiectivul politicii UE privind deșeurile este de a realiza tranziția către o economie circulară. Auditul Curții a arătat[24] că Comisia consolidase obiectivele și alte cerințe legale în materie de **gestionare a deșeurilor municipale**, dar inițiase cu întârziere procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor legate de obiectivele neatinse privind deșeurile. Majoritatea proiectelor incluse în eșantionul Curții suferiseră întârzieri, iar unele s-au confruntat cu probleme legate de costuri și de capacitate.

3.32. Curtea a concluzionat[25] că proiectele strategice *LIFE* au sprijinit statele membre în punerea în aplicare a strategiilor de abordare a **provocărilor climatice** în cadrul UE, implicând principalele părți interesate, mobilizând fonduri suplimentare și promovând continuitatea, în pofida schimbărilor de politică și a incertitudinilor bugetare de la nivel național. Este posibil însă ca procesul de selecție să nu fi ținut seama de cele mai importante nevoi în materie de mediu și de climă ale statelor membre, ceea ce a redus capacitatea acestuia de a identifica și de a sprijini proiectele cu cel mai mare impact.

[24] Raportul special nr. 23/2025.

[25] Raportul special nr. 25/2025.

Politicile fiscal-bugetare și finanțele publice în UE

3.33. În 2025, Curtea a publicat patru rapoarte speciale pe diferite teme din acest domeniu strategic (*figura 3.7*).

Figura 3.7 – Rapoartele speciale publicate în 2025 în domeniul strategic al politicilor fiscal-bugetare și al finanțelor publice

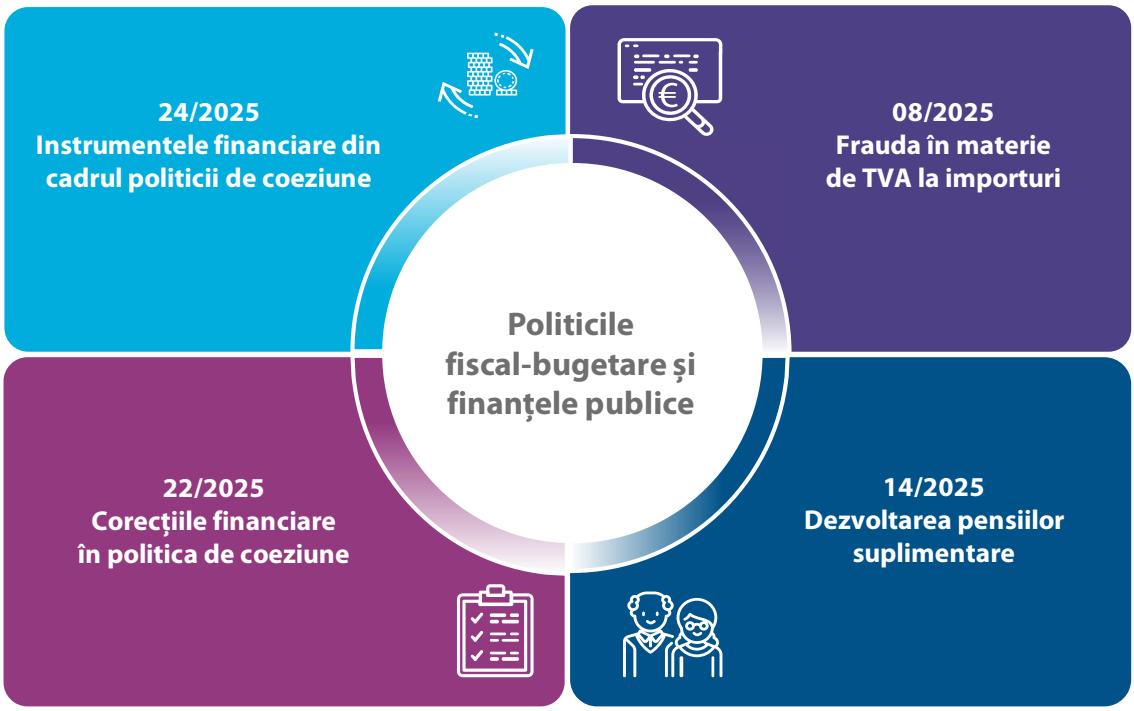

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

3.34. **Frauda în materie de *TVA* la importuri** are un impact negativ asupra colectării veniturilor, atât pentru statele membre, cât și pentru UE. Procedurile simplificate de import facilitează comerțul și reduc sarcina administrativă. Curtea a identificat[26] însă lacune și inconsecvențe în cadrul de reglementare al UE, precum și deficiențe în ceea ce privește controalele realizate de statele membre pentru a asigura colectarea cuantumului corect al TVA-ului. Multe dintre aceste deficiențe erau rezultatul dificultăților care existau în cooperarea dintre autoritățile vamale și fiscale din state membre diferite.

[26] Raportul special nr. 08/2025.

3.35. Curtea a concluzionat[27] că, la momentul auditului său, acțiunea UE nu era eficace în ceea ce privește consolidarea rolului niciunuia dintre tipurile de pensii pe piața **pensiilor suplimentare**. Activitatea transfrontalieră a instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale rămânea minimă și era concentrată în câteva state membre, unde pensiile ocupaționale erau deja împământenite. Produsul paneuropean de pensii personale nu s-a dovedit a fi o opțiune alternativă de economisire pentru pensie pentru cetățenii UE și nici nu a atras interesul investitorilor.

3.36. În urma auditului său privind ***corecțiile financiare***, Curtea a constatat[28] că modul în care a fost conceput mecanismul de corecții financiare din ambele *perioade de programare* prezenta o serie de deficiențe și că aplicarea corecțiilor era doar parțial eficace în protejarea bugetului UE. În plus, raportarea nu a fost suficient de fiabilă, inclusiv în ceea ce privește estimările privind corecțiile viitoare, care nu reflectau pe deplin capacitatea reală a Comisiei de a identifica și de a corecta *erorile*. De asemenea, conform constatărilor Curții, cadrul juridic era complex și nu se îmbunătățise semnificativ pentru perioada 2021-2027.

3.37. Efectul de reînnoire se referă la *instrumentele financiare* rambursabile autorităților publice, în cazul cărora banii restituiți pot fi utilizați pentru a sprijini alți *beneficiari* și alte proiecte. Curtea a constatat[29] că, în practică, efectul de reînnoire al **instrumentelor financiare** se concretizase parțial, dar potențialul acestuia nu fusese pe deplin valorificat. În cursul perioadei de eligibilitate, reutilizarea fondurilor restituite în cadrul instrumentelor financiare (de exemplu, împrumuturi rambursate de *destinatarii finali*) era limitată de factori precum presiunea *absorbției* fondurilor pe care o aveau autoritățile de management, natura pe termen lung a investițiilor, prioritatea acordată atragerii de investitori privați, un cadru neclar sau alți factori externi.

---

[27] Raportul special nr. 14/2025.

[28] Raportul special nr. 22/2025.

[29] Raportul special nr. 24/2025.

Principalele părți interesate instituționale

Parlamentul European

3.38. Până la sfârșitul lunii aprilie 2026, Parlamentul European dezbătuse în cadrul comisiilor sale 20 dintre cele 26 de rapoarte speciale ale Curții. Acesta a făcut referire la 10[30] dintre rapoarte în rezoluția sa privind descărcarea de gestiune pentru exercițiul financiar 2024, secțiunea III – Comisia, *agențiile executive* și *fondurile europene de dezvoltare*. Printre exemplele din rezoluția privind descărcarea de gestiune se numără următoarele:

- Raportul Curții referitor la mobilitatea militară în UE[31]: Parlamentul a invitat Comisia să își continue eforturile de a spori transparența cheltuielilor UE pentru apărare în cadrul tuturor instrumentelor relevante, să furnizeze autorității care acordă descărcarea de gestiune rapoarte consolidate periodice cu privire la execuția bugetară și la performanța tuturor cheltuielilor din domeniul apărării și să asigure o monitorizare subsecventă și o raportare către Parlament mai sistematice.

- Raportul Curții referitor la finanțarea din partea UE pentru combaterea incendiilor forestiere[32]: Parlamentul a solicitat Comisiei să îmbunătățească agregarea cheltuielilor legate de incendiile forestiere și să consolideze monitorizarea rezultatelor și sustenabilitatea pe termen lung a măsurilor preventive.

- Raportul Curții referitor la ajutorul pentru comerț acordat de UE țărilor cel mai puțin dezvoltate[33]: Parlamentul a solicitat Comisiei să inverseze tendința de diminuare a finanțării ajutorului pentru comerț care este acordat țărilor cel mai puțin dezvoltate, să nu întârzie cu analiza planificată pentru 2026 și să propună măsuri corective care să garanteze că resursele de ajutor pentru comerț acordă prioritate țărilor care au cea mai mare nevoie de sprijin.

---

[30] Rapoartele speciale: 04/2025, 11/2025, 16/2025, 17/2025, 18/2025, 20/2025, 21/2025, 22/2025, 24/2025 și 26/2025.

[31] Raportul special nr. 04/2025.

[32] Raportul special nr. 16/2025.

[33] Raportul special nr. 17/2025.

- Raportul Curții referitor la flexibilitatea bugetului UE[34]: Parlamentul a recomandat Comisiei ca, în viitoarele propuneri privind CFM, să includă o analiză cuprinzătoare a nevoilor, a riscurilor și a capacității de răspuns în situații de criză. Se va asigura astfel că *instrumentele de flexibilitate* sunt justificate și finanțate în mod adecvat și sunt capabile să facă față evenimentelor neprevăzute fără a fi epuizate prematur.

- Raportul Curții referitor la sprijinul acordat de Comisie pentru combaterea foametei în Africa Subsahariană[35]: Parlamentul a solicitat Comisiei să consolideze analiza costurilor, planificarea achizițiilor publice și abordarea de implementare în funcție de nevoile identificate.

Consiliul Uniunii Europene

3.39. Până la data de 5 mai 2026, Consiliul elaborase concluzii pentru 12[36] dintre cele 26 de rapoarte speciale publicate de Curte în 2025. În ansamblu, concluziile susțineau recomandările Curții și au inclus observații suplimentare, de exemplu:

- Raportul Curții[37] privind **Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa**: Consiliul a invitat Comisia să se asigure că există un sistem de monitorizare adecvat în cazul în care pregătește noi măsuri sau modificări legate de criză, astfel încât datele necesare pentru evaluarea *eficacității* unor astfel de măsuri să fie disponibile.

- Raportul Curții[38] referitor la **industria microcipurilor**: Consiliul a invitat Comisia să efectueze o confruntare a strategiei cu realitatea de pe teren pentru a evalua concordanța dintre acțiunile întreprinse și obiectivele stabilite, să transmită această evaluare atât statelor membre, cât și părților interesate, să identifice rapid căi pentru luarea de măsuri corective în coordonare cu statele membre, menținând în același timp direcția în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiei, și să accelereze lucrările pregătitoare în vederea revizuirii Actului privind cipurile în viitor.

---

[34] Raportul special nr. 18/2025.

[35] Raportul special nr. 20/2025.

[36] Rapoartele speciale: 05/2025, 07/2025, 09/2025, 10/2025, 11/2025, 12/2025, 13/2025, 15/2025, 16/2025, 21/2025, 22/2025 și 24/2025.

[37] Raportul special nr. 05/2025.

[38] Raportul special nr. 12/2025.

- Raportul Curții[39] referitor la **corecțiile financiare în politica de coeziune**: Consiliul a invitat Comisia să îmbunătățească modul în care corecțiile sunt raportate în *rapoartele anuale de activitate* și în *raportul anual privind gestiunea și performanța* pentru politica de coeziune, astfel cum a recomandat Curtea.

[39] Raportul special nr. 22/2025.

Partea 2 – Performanța programelor de la rubrica 2 din cadrul financiar multianual

Introducere

3.40. Atunci când examinează rapoartele Comisiei cu privire la performanță, Curtea se concentrează în fiecare an asupra unui anumit domeniu. Anul acesta, s-au analizat informațiile disponibile în materie de performanță pentru rubrica 2, Piața unică, inovare și sectorul digital, care au fost prezentate în *fișele de performanță a programelor* din Raportul anual privind gestiunea și performanța pe 2024 (AMPR).

3.41. Politica de coeziune reprezintă principala politică de investiții a UE și vizează toate regiunile și orașele din UE cu scopul de a sprijini crearea de locuri de muncă, competitivitatea întreprinderilor, creșterea economică, *dezvoltarea durabilă* și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor. Obiectivul general este de a reduce disparitățile și de a consolida coeziunea în întreaga UE prin sprijinirea investițiilor din programe naționale sau regionale specifice. Pentru a atinge aceste obiective și pentru a răspunde diferitelor nevoi de dezvoltare ale tuturor regiunilor din UE, aproape o treime din bugetul total al UE a fost rezervată pentru politica de coeziune aferentă perioadei 2021-2027.

3.42. Principalele fonduri finanțate de la bugetul UE în cadrul rubricii „Coeziune, reziliență și valori” sunt:

- *Fondul european de dezvoltare regională* (FEDR): investiții în dezvoltarea socială și economică a tuturor regiunilor și orașelor din UE;
- *Fondul de coeziune*: investiții în domeniul mediului și al transporturilor în țările din UE mai puțin prospere;
- *Fondul social european Plus* (FSE+): investiții care sprijină locurile de muncă și crearea unei societăți echitabile și favorabile incluziunii sociale în țările din UE; și
- *Erasmus+*: investiții care sprijină mobilitatea și cooperarea în domenii precum educația, formarea, tineretul și sportul în Europa și în afara ei.

3.43. Rubrica „Coeziune, reziliență și valori” a beneficiat de o alocare inițială din CFM în valoare de 378 de miliarde de euro la prețurile din 2018, iar contribuția din FEDR (200 de miliarde de euro) și din Fondul de coeziune (43 de miliarde de euro) reprezintă două treimi din această sumă (***figura 3.8***). FSE+, FEDR și Fondul de coeziune sunt puse în aplicare prin *gestiune partajată* între Comisie și statele membre, în timp ce Erasmus+ este pus în aplicare în principal prin *gestiune indirectă*, prin intermediul agențiilor naționale. ***Capitolul 6*** din raportul anual al Curții conține constatările acesteia cu privire la *regularitatea* cheltuielilor de la această rubrică din CFM.

Figura 3.8 – Rubrica 2 din CFM pentru perioada 2021-2027

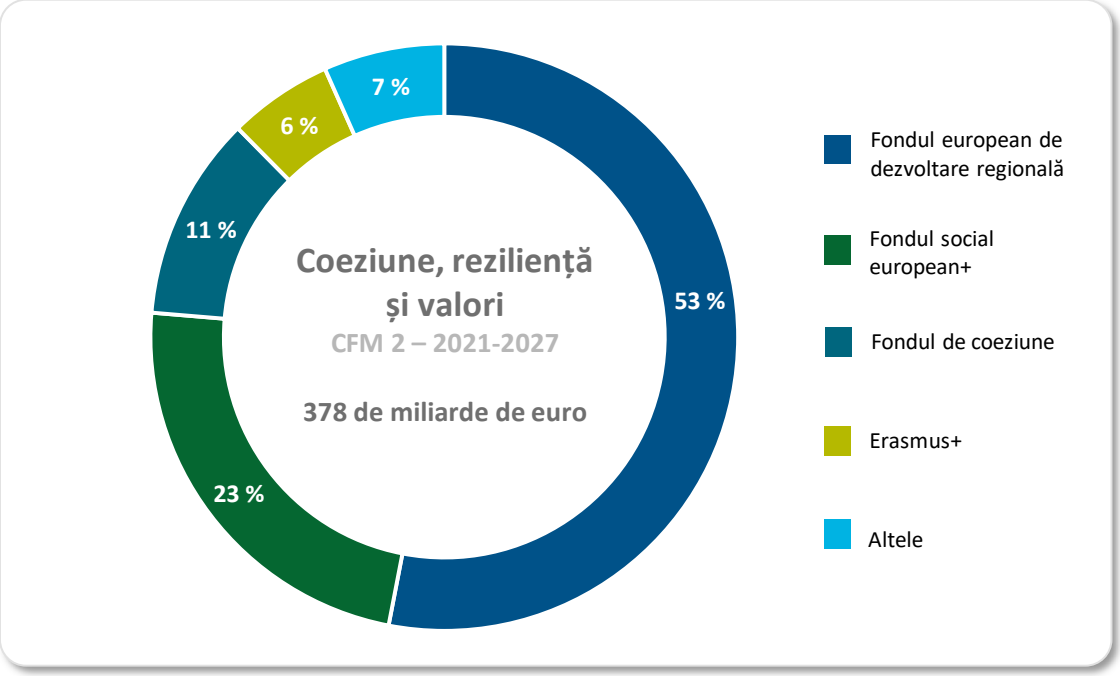

Sursa: Comisia Europeană, *Multiannual Financial Framework 2021-2027 (in commitments) – 2018 prices*.

Sfera și abordarea auditului

3.44. Curtea a analizat AMPR, care este raportul anual la nivel înalt elaborat de Comisie cu privire la performanța bugetului UE. Ea a verificat aplicarea corectă a cadrului Comisiei de raportare cu privire la performanță în cazul fișelor de performanță a programelor prezentate pentru rubrica 2 din CFM în raportul AMPR pentru 2024. Curtea a ținut seama de activitatea sa de audit anterioară și a examinat modul în care indicatorii au fost utilizați pentru a raporta cu privire la performanță. Pentru toate cele patru programe incluse în eșantion (FEDR, Fondul de coeziune, FSE+ – și predecesorul său, FSE – și Erasmus+), Curtea a examinat fiabilitatea informațiilor referitoare la performanță, inclusiv a indicatorilor raportați în fișele de performanță a programelor, precum și gradul în care acești indicatori au fost concepuți în conformitate cu principiul SMART, mai exact dacă erau „specifici", „măsurabili", „realizabili", „relevanți" și „încadrați în timp". FSE+ (la fel ca predecesorul său, FSE) are propria sa fișă de performanță, în timp ce FEDR și Fondul de coeziune sunt grupate în cadrul fișei de performanță a programelor din politica regională. S-a evaluat, de asemenea, progresul global măsurat de indicatori.

Raportarea cu privire la performanță pentru rubrica 2 respecta instrucțiunile Comisiei

3.45. Cadrul de raportare pentru AMPR a rămas stabil, cu instrucțiuni emise de Consiliul pentru gestiunea corporativă al Comisiei. Fișele de performanță a programelor examinate de Curte respectau aceste instrucțiuni.

3.46. Cifrele bugetare raportate în fișele de performanță a programelor pentru programele incluse în eșantion au fost obținute din sistemul contabil al Comisiei. Curtea nu a identificat erori semnificative în angajamentele și plățile raportate pentru 2024.

3.47. Direcția Generală Buget a controlat calitatea datelor incluse în AMPR. Curtea a constatat că majoritatea referințelor cantitative făcute în AMPR pe 2024 pentru programele pe care le-a examinat se bazau pe dovezi justificative relevante.

3.48. În pofida instrucțiunilor de raportare care permit raportarea a până la nouă indicatori în tabelul privind *indicatorii-cheie de performanță* (ICP) din cadrul fișelor de program, Curtea a observat că FSE 2014-2020 a prezentat doar trei indicatori care fuseseră evaluați ca fiind „realizați”, fără a include ceilalți doi indicatori din tabel, unul care fusese evaluat ca fiind „realizat” și unul ca având un „progres moderat”. În mod similar, lista restrânsă de nouă indicatori incluși în fișa de program a politicii regionale pentru perioada 2014-2020 nu cuprinde toate categoriile de evaluare, cum ar fi „merită atenție”.

3.49. Analiza Curții cu privire la informațiile raportate la rubrica „Exemple concrete de realizări” din fișele de performanță a programelor incluse în eșantion a arătat că, pentru programul FSE+, cifrele raportate sintetizau realizările efective ale programului. În schimb, în cazul FEDR și al Fondului de coeziune, informațiile raportate se refereau mai degrabă la valori rezultate din proiectele selectate pentru sprijin și în curs de implementare decât la realizările finale obținute la încheierea proiectelor și, ca atare, nu ar trebui prezentate ca realizări concrete. În plus, Curtea a constatat că fișa de performanță a Erasmus+ din raportul anual privind gestiunea și performanța pe 2024 se referă, în cea mai mare parte, la realizările din 2023, ceea ce le face mai puțin relevante pentru perioada de raportare în cauză.

Cadrul de performanță pentru perioada 2021-2027 a îmbunătățit monitorizarea rezultatelor, dar nu și a impactului

Cadrul pentru perioada 2021-2027 include mai mulți indicatori de rezultat decât cel precedent, dar pentru majoritatea programelor nu există încă indicatori de impact

3.50. Per ansamblu, Curtea consideră că indicatorii-cheie de performanță din fișele de performanță a programelor incluse în eșantion, pentru ambele perioade de programare (2014-2020 și 2021-2027), au fost definiți în mare măsură în conformitate cu principiul SMART. Cu toate acestea, indicatorii-cheie de performanță utilizați pentru FEDR și Fondul de coeziune pentru perioada 2014-2020 nu abordau în mod suficient rezultatele, în timp ce, pentru FSE, nu abordau impactul.

3.51. În ceea ce privește perioada 2021-2027, regulamentele au inclus seturi echilibrate de indicatori care acoperă realizările și rezultatele; iar în cazul programului Erasmus+, acestea au inclus, de asemenea, impactul. Regulamentele privind FEDR și Fondul de coeziune și FSE+ pentru perioada 2021-2027 nu au stabilit niciun indicator de impact (***tabelul 3.1***) pentru a facilita evaluarea performanței pe termen lung a cheltuielilor UE.

Tabelul 3.1 – Tipul indicatorilor-cheie de performanță

Program	Indicatori de resurse	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat	Indicatori de impact	Total
2014-2020 (*)					
FEDR și Fondul de coeziune	0	58	0	0	58
FSE	0	22	9	0	31
Total	**0**	**80**	**9**	**0**	**89**
2021-2027 (**)					
FEDR și Fondul de coeziune	0	23	21	0	44
FSE+	0	16	9	0	25
Erasmus+	3	37	14	6	60
Total	**3**	**76**	**34**	**6**	**129**

(*) pe baza regulamentelor programelor.
(**) pe baza tabelelor cu date despre performanță din proiectul de buget pe 2026.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

3.52. Limitările cauzate de absența indicatorilor de impact sunt confirmate și de o parte dintre evaluările programelor. De exemplu, evaluarea impactului realizată de Comisie[40] cu privire la FEDR și la Fondul de coeziune a menționat necesitatea unei actualizări pentru perioada 2021-2027 față de perioada 2014-2020, cu opțiunea de a „extinde setul comun de indicatori – de la realizări la rezultate și impacturi”.

3.53. Conform setului de instrumente privind indicatorii comuni pentru componenta cu gestiune partajată din FSE+, utilizarea indicatorilor de impact în scopuri de monitorizare nu este recomandată, iar impactul ar trebui evaluat prin evaluări. Abordarea bazată pe setul de instrumente a fost justificată de dificultățile întâmpinate în colectarea de date solide și actuale pentru indicatorii de impact și în dovedirea unei legături de cauzalitate.

[40] Evaluarea impactului privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune [SWD(2018) 282], din 29 mai 2018, p. 73.

3.54. În Avizul său nr. 10/2026 referitor la propunerea legislativă a Comisiei privind un cadru de performanță pentru CFM post-2027, Curtea a observat că propunerea nu includea indicatori de impact, chiar dacă aceștia sunt menționați clar în orientările privind *o mai bună legiferare*. În opinia Curții, indicatorii de impact sunt necesari în scopul monitorizării, dar și pentru a facilita evaluările ulterioare. În plus, evaluarea la jumătatea perioadei[41] a programelor politicii de coeziune a concluzionat că sistemul lor de monitorizare s-a îmbunătățit în comparație cu perioada anterioară, dar „ar mai putea fi îmbunătățit în ceea ce privește disponibilitatea și coerența datelor, pentru a răspunde mai bine nevoilor de evaluare și de analiză a impactului proiectelor sprijinite”.

O bună trasabilitate în ansamblu a datelor raportate

3.55. Curtea a analizat valorile care stau la baza fiecăruia dintre indicatorii-cheie de performanță prezentați în fișele de performanță a programelor. Pentru fondurile aflate în gestiune partajată, s-au examinat date din opt state membre pentru FEDR și pentru Fondul de coeziune, precum și date din patru state membre pentru FSE+. Per ansamblu, Curtea a constatat că datele care stau la baza indicatorilor-cheie de performanță selectați erau, în general, disponibile, iar valorile erau, în mare parte, trasabile.

3.56. În cazul programului Erasmus+, dovezile justificative care stau la baza indicatorilor selectați erau, în general, disponibile. Cu toate acestea, în cazul indicatorului-cheie de performanță „numărul de participanți la activități de învățare virtuale”, Curtea a observat că rezultatele raportate erau bazate pe cifre previzionate, și nu pe cele efective, ceea ce nu concordă cu instrucțiunile raportului anual privind gestiunea și performanță. Din această cauză, numărul raportat a fost supraestimat pentru acest indicator.

---

[41] Evaluarea la jumătatea perioadei a programelor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027 finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune și *Fondul pentru o tranziție justă* [SWD (2025) 299], p. 75.

3.57. Evaluarea intermediară a programului Erasmus+[42] a evidențiat îmbunătățiri importante ale cadrului de monitorizare în comparație cu programul anterior, cum ar fi indicatori nou introduși pentru a îmbunătăți urmărirea performanței și a impactului programului, precum și numărul mai mic de obiective specifice. Cu toate acestea, Comisia a atras atenția, de asemenea, asupra faptului că, pentru unii indicatori, datele de monitorizare au fost insuficiente pentru a cuantifica legătura de cauzalitate dintre activitățile Erasmus+ și rezultatele acestora.

Indicatorii arată că performanța a variat de la un program la altul: evaluarea Curții a fost mai puțin pozitivă decât cea a Comisiei

Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în direcția atingerii valorilor-țintă stabilite pentru indicatori este mai puțin pozitivă decât cea a Comisiei

3.58. Pentru ambele perioade ale CFM, metodologia de evaluare a Comisiei a rămas stabilă. Evaluarea progreselor înregistrate în atingerea țintelor indicatorilor-cheie de performanță ar putea fi încadrată în una dintre următoarele categorii: „realizat”, „pe drumul cel bun”, „progres moderat”, „merită atenție” sau „nu există date”. Comisia aplică această metodologie de evaluare tabelelor cu date privind performanța, care sunt anexate atât la proiectul de buget, cât și la raportul anual privind gestiunea și performanța.

3.59. Curtea a observat că, în ceea ce privește FEDR și Fondul de coeziune pentru perioada 2021-2027, programele au furnizat doar obiective intermediare pentru 2024, astfel cum se prevede în regulament[43]. Lipsa unor obiective intermediare anuale împiedică evaluarea anuală a progreselor înregistrate de indicator în direcția atingerii țintei pentru 2029. Fără aceste obiective intermediare, administratorii programelor și părțile interesate nu dispun de feedback în timp util cu privire la progresele înregistrate, ceea ce îngreunează adaptarea strategiilor lor.

---

[42] Evaluarea intermediară a programului Erasmus+ pentru perioada 2021-2027 și evaluarea finală a programului Erasmus+ pentru perioada 2014-2020 [SWD(2025) 186].

[43] Articolul 16 din Regulamentul (UE) 2021/1060.

3.60. În ceea ce privește FSE +, 13 (52 %) dintre cei 25 de indicatori stabiliseră obiective intermediare, în timp ce Erasmus+ era și mai riguros, având obiective pentru fiecare an și permițând astfel urmărirea progreselor mai detaliat. Problema frecvenței obiectivelor intermediare anuale definite de programe în tabelele cu date despre performanță a fost deja ridicată de Curte în Raportul său anual pe 2024[44].

3.61. Curtea a constatat, de asemenea, că anumiți indicatori nu aveau valori-țintă. De exemplu, în cadrul FSE+, 5 (20 %) dintre cei 25 de indicatori referitori la obiectivul „incluziunea socială, inclusiv contribuția la eradicarea sărăciei și la sănătate” nu aveau valori-țintă definite.

3.62. Curtea a analizat evaluarea efectuată de Comisie cu privire la progresele raportate în fișele de performanță pentru 2024 incluse în eșantion pentru ambele perioade de programare, aplicând o metodologie similară celei descrise în anexa la Raportul pe 2019 al Curții privind performanța bugetului UE. În 19 % dintre cazuri (38 din 196), evaluarea Curții cu privire la performanță diferea de cea a Comisiei (***tabelul 3.9***). O analiză detaliată a evaluării Curții pentru fiecare obiectiv al programului este inclusă în ***anexa 3.3***. În majoritatea cazurilor, Curtea a considerat că evaluarea fusese supraestimată. Într-o anumită măsură, acest lucru s-ar putea explica și prin faptul că evaluarea Comisiei lua în considerare proiecte în curs care nu erau încă incluse în cifrele raportate.

[44] Raportul anual pe 2024, capitolul 3 recomandarea 3.2.

Figura 3.9 – Evaluarea indicatorilor de performanță – Comisia și Curtea de Conturi Europeană

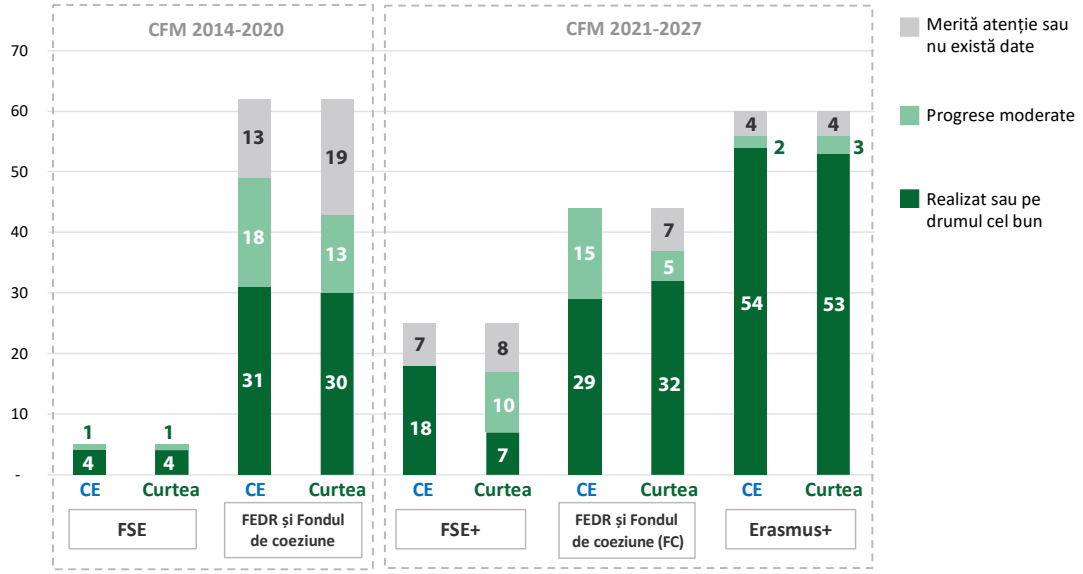

CE	Comisia Europeană
Curtea	Curtea de Conturi Europeană
FSE	Fondul social european
FEDR	Fondul european de dezvoltare regională
FC	Fondul de coeziune
FSE+	Fondul social european Plus

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

3.63. ***Caseta 3.1*** prezintă două exemple preluate din programele aferente FEDR și Fondului de coeziune din perioada 2014-2020 în care Curtea consideră că evaluarea de către Comisie a progreselor înregistrate nu era în concordanță cu rezultatele raportate în fișele de performanță a programelor ca obținute. Pentru cei cinci indicatori incluși în fișa de performanță a FSE pentru perioada 2014-2020, evaluarea Curții a fost aceeași cu cea a Comisiei.

Caseta 3.1

Exemplu de evaluări optimiste ale indicatorilor de performanță

FEDR 2014-2020

Indicator/subindicator	Valoare de referință	Progres	Valoare-țintă	Rezultate până la 31.12.2022	Evaluarea Comisiei
Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor	0	31 %	1 424 815	436 056	Progrese moderate

Sursa: fișa de performanță a programelor din politica regională, AMPR 2024.

Fondul de coeziune 2014-2020

Indicator/subindicator	Valoare de referință	Progres	Valoare-țintă	Rezultate până la 31.12.2022	Evaluarea Comisiei
Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună epurare a apelor uzate	0	37 %	9 843 012	3 670 236	Progrese moderate

Sursa: fișa de performanță a programelor din politica regională, AMPR 2024.

În aceste cazuri, evaluarea Comisiei se bazează pe perspectiva atingerii țintelor (rezultate efective plus rezultate viitoare preconizate în acordurile semnate). În niciunul dintre cazuri „progresul moderat” nu pare realist, deoarece rezultatele raportate sunt de la sfârșitul anului 2022 și mai rămâne doar un an de raportat (2023). Pe baza informațiilor existente, o evaluare mai prudentă pentru acești doi indicatori ar fi „merită atenție”, întrucât ar fi rezonabil să se aștepte ca aceștia să nu își atingă țintele.

3.64. Pentru perioada 2021-2027, pe lângă rezultatele efective, fișele de performanță a programelor pentru FSE+ și fișele de performanță a programelor pentru FEDR și Fondul de coeziune au fost completate cu valori ale indicatorilor-cheie de performanță referitori la acordurile de *grant* semnate care nu fuseseră încă puse în aplicare. Această abordare permite o evaluare mai cuprinzătoare a indicatorilor, deoarece ia în considerare realizările preconizate. Cu toate acestea, în actualul CFM, Curtea a identificat indicatori în cazul cărora consideră că evaluarea Comisiei cu privire la progresele înregistrate era prea optimistă date fiind rezultatele obținute, indiferent dacă se utilizează valori reale sau valorile indicate în acorduri. În ***caseta 3.2*** sunt prezentate două astfel de exemple.

Caseta 3.2

Exemplu de evaluări optimiste ale indicatorilor de performanță

FEDR și Fondul de coeziune 2021-2027

Indicator/subindicator	Progrese	Valoare-țintă	Rezultate 31.12.2024	Evaluarea Comisiei
12.1 – Suprafața infrastructurii verzi	Rezultat real: 0,41 % Operațiuni selectate: 5,31 %	249 669	Rezultat real: 1 023 Operațiuni selectate: 13 247	Progrese moderate

Sursa: fișa de performanță a programelor din politica regională, AMPR 2024.

FSE+

Indicator/subindicator	Progrese	Valoare-țintă	Rezultate 31.12.2024	Evaluarea Comisiei
3.4. Numărul total de participanți la acțiuni de promovare a integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială	3 %	135 800 000	3 420 000	Valoare-țintă în curs de a fi atinsă

Sursa: fișa de performanță a ESF+, AMPR 2024.

La sfârșitul anului 2024, chiar și atunci când, pentru calcularea procentului de realizare pentru FEDR, se prezintă progresele înregistrate pe baza acordurilor semnate (denumite „operațiuni selectate” de către Comisie), un nivel al progresului de 5 % la nivelul operațiunilor selectate (dar încă neimplementate) nu indică, potrivit evaluării Curții, progrese moderate, ci mai degrabă că situația „merită atenție” (fiind necesară explicarea motivelor progreselor lente).

Pentru FSE+, fișa de performanță a programului a prezentat rezultatele reale. În lipsa unor informații suplimentare cu privire la rezerva potențială de proiecte, în afară de mențiunea „execuția a căpătat un avânt în 2024”, inclusă în tabelele de implementare a programului, clasificarea unui indicator care înregistrează un progres de numai 3 % ca fiind „pe drumul cel bun” pare nejustificată după patru ani de punere în aplicare.

3.65. În cazul Erasmus+, Curtea este, în general, de acord cu toate evaluările realizate de Comisie cu privire la indicatorii-cheie de performanță.

Până în prezent, indicatorii aferenți actualei perioade de programare arată o performanță mai bună decât cea din CFM anterior, cu excepția FSE+

3.66. Indicatorii-cheie de performanță oferă informații utile cu privire la progresele înregistrate și la atingerea obiectivelor. Măsura în care acțiunile finanțate au răspuns nevoilor de la nivelul UE nu se poate însă evalua doar în funcție de atingerea sau nu de către indicatori a valorilor-țintă. Ea trebuie evaluată de Comisie după punerea în aplicare a programului. Următoarele puncte prezintă performanța globală a programelor selectate, pe baza evaluării Curții cu privire la informațiile prezentate în tabelele cu date despre performanță din proiectul de buget pe 2026. În unele cazuri, situația este diferită față de progresele indicate de Comisie (punctul ***3.62***).

Perioada 2014-2020

3.67. În ceea ce privește FEDR și Fondul de coeziune, tabelele cu date despre performanță au raportat 62 de indicatori și subindicatori care au abordat 11 obiective/categorii specifice. Potrivit evaluării Curții (***figura 3.9***), 30 (48 %) dintre cei 62 de indicatori raportați au arătat că ținta fusese „atinsă” sau era „pe drumul cel bun”, în timp ce pentru 9 dintre aceștia nu erau disponibile date în sprijinul unei evaluări. Acești nouă indicatori erau indicatori de impact care vor fi suprimați în următoarea perioadă de raportare (punctul ***3.50***). Curtea consideră că, din perspectiva indicatorilor raportați în fișa de performanță a programelor pentru 2024, programele de politică regională și-au atins doar parțial țintele. Explicația este că evaluarea Curții pentru aproape jumătate dintre indicatorii pentru obiective precum „conservarea și protecția mediului […]” și „promovarea transportului durabil […]” a fost „progrese moderate” sau „merită atenție” (***anexa 3.3***).

3.68. Raportul anual pe 2024 privind gestiunea și performanța bugetului UE a fost elaborat la începutul anului 2025, pe baza datelor din 2022, acestea fiind cele mai actuale date la momentul respectiv. În opinia Curții, s-a creat astfel un decalaj semnificativ între data publicării și data-limită de raportare pentru cifrele publicate (***figura 3.10***).

Figura 3.10 – Date-cheie din perioada de raportare pentru raportul anual pe 2024 privind gestiunea și performanța bugetului UE

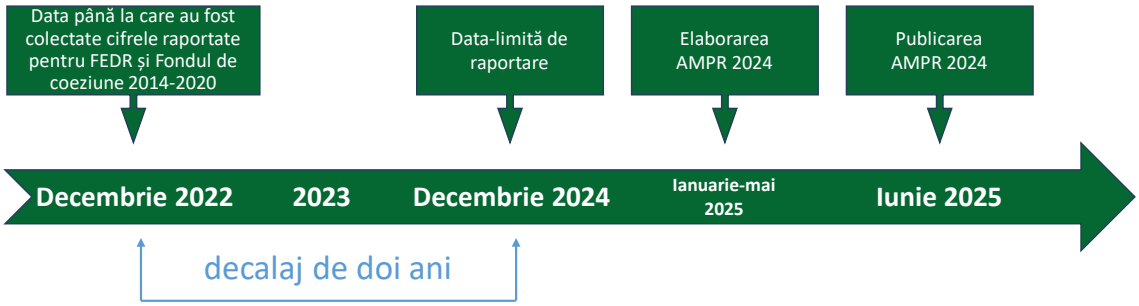

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

3.69. Pentru programul FSE, tabelele cu date despre performanță care au însoțit proiectul de buget pe 2026 au prezentat 5 *indicatori de rezultat* imediat din cei 14 prevăzuți în regulament. Evaluarea Curții (***figura 3.9***) concordă cu cea a Comisiei. Pe baza indicatorilor raportați, Curtea consideră că programul și-a atins obiectivele (***anexa 3.3***).

Perioada 2021-2027

3.70. Tabelele cu date despre performanță prezentau 44 de indicatori pentru programele FEDR și Fondul de coeziune, care abordau 20 de obiective specifice. Potrivit evaluării Curții (***figura 3.9***) și pe baza rezultatelor preconizate raportate, 32 (73 %) dintre cei 44 de indicatori raportați au arătat că țintele erau pe calea cea bună pentru a fi atinse. Prin urmare, Curtea consideră că, per ansamblu, programele sunt pe cale să își atingă majoritatea obiectivelor (***anexa 3.3***). Curtea observă, de asemenea, că evaluarea la jumătatea perioadei[45] a fost, în general, pozitivă, afirmând că „fondurile evaluate sunt adecvate pentru abordarea disparităților regionale” și că punerea în aplicare „s-a accelerat considerabil în prima jumătate a anului 2024, revenind la tendința din perioada 2014-2020”.

[45] SWD(2025) 299.

3.71. Pentru FEDR și Fondul de coeziune din perioada 2021-2027, toți indicatorii raportați în tabelele cu date despre performanță sunt însoțiți de aceeași explicație generică a tendinței: „Este prea devreme pentru a formula observații cu privire la obiectivele stabilite pentru politica de coeziune. Cu toate acestea, în această etapă a ciclului de implementare, nu există motive pentru care să se considere că țintele nu vor fi atinse.” Având în vedere că punerea în aplicare se apropie de jumătatea perioadei (programul ar trebui să raporteze pentru nouă ani, iar acesta este anul patru), lipsa unor obiective anuale subminează o evaluare obiectivă a progreselor și nu facilitează luarea de măsuri corective în timp util (punctul ***3.59***).

3.72. În cazul programului FSE+, tabelele cu date despre performanță prezentau 25 de indicatori care abordau patru mari domenii de politică (***anexa 3.3***).
Spre deosebire de indicatorii politicii regionale, în acest caz sunt raportate rezultatele reale în loc de rezultate preconizate pentru operațiunile selectate. În acest sens, Raportul anual pe 2024 al Curții a inclus o recomandare privind justificarea evaluării efectuate pe baza altor informații decât datele validate (recomandarea 3.3). Potrivit evaluării Curții (***figura 3.9***), doar 7 (35 %) dintre cei 20 de indicatori cu ținte raportați au arătat că ținta era pe calea cea bună pentru a fi atinsă. În urma evaluării indicatorilor, Curtea consideră că programul își atinge doar parțial țintele, „ocuparea forței de muncă și inovarea socială” fiind obiectivul specific cel mai avansat, iar „incluziunea socială” fiind obiectivul cel mai puțin avansat.

3.73. În cazul programului Erasmus+, tabelele cu date despre performanță prezentau 60 de indicatori care abordau trei obiective specifice (***anexa 3.3***). Evaluarea Curții (***figura 3.9***) concordă cu cea a Comisiei: 53 (88 %) dintre cei 60 de indicatori raportați au arătat că ținta era pe cale să fie atinsă sau fusese deja atinsă. Această evaluare era coroborată de evaluarea intermediară.

3.74. Cu toate acestea, în cazul programului Erasmus+, există 21 de indicatori (35 % din cei 60 de indicatori) care atinseseră deja țintele stabilite după doar patru ani de punere în aplicare, chiar dacă perioada programului este de șapte ani. Acest lucru ridică unele semne de întrebare cu privire la nivelul de ambiție al diferitelor ținte.
În plus, este posibil ca performanța raportată să fi fost subestimată, întrucât 10 indicatori (17 % din cei 60) nu au raportat date pentru 2024, indicând astfel doar performanța pentru perioada 2021-2023, în timp ce trei indicatori nu raportaseră deloc date pentru toată perioadă de raportare. Explicațiile din tabelele cu date despre performanță sunt adesea neclare în ceea ce privește astfel de lacune de informații.

Concluzii și recomandări

3.75. Raportarea Comisiei cu privire la performanță pentru rubrica 2 din CFM în Raportul anual pe 2024 privind gestiunea și performanța a respectat instrucțiunile interne (punctele ***3.45***-***3.47***). În anumite cazuri, tabelul de sinteză a indicatorilor care arată performanța programelor a dat o impresie prea pozitivă, fie prin includerea unor exemple de indicatori care indicau doar progrese pozitive (punctul ***3.48***), fie prin includerea unor informații de performanță referitoare la proiecte în derulare, în loc de rezultatele finale (punctul ***3.49***).

3.76. Indicatorii de performanță raportați pentru ambele perioade în fișele de performanță a programelor erau în conformitate cu principiul SMART (punctul ***3.50***). Deși cadrul de performanță pentru CFM 2021-2027 include mai mulți indicatori de rezultat decât perioada anterioară, pentru majoritatea programelor lipsesc în continuare indicatori de impact. În opinia Curții, identificarea indicatorilor de impact la începutul perioadei de programare facilitează monitorizarea și evaluările ulterioare (punctele ***3.53***-***3.54***). Erasmus+, pe de altă parte, reprezintă un exemplu de bună practică în acest sens, acesta având o listă completă de indicatori de realizare, de rezultat și de impact (punctul ***3.54***).

3.77. Per ansamblu, trasabilitatea datelor raportate cu privire la performanță a fost bună. Totuși, pentru unul dintre indicatorii Erasmus+ raportați, Curtea a observat că s-au utilizat cifre previzionate în loc de rezultate reale, ducând la o supraestimare (punctul ***3.56***).

3.78. Metodologia utilizată de Comisie pentru a evalua progresele înregistrate de indicatori în direcția atingerii țintelor lor a rămas neschimbată față de anii precedenți, asigurând stabilitatea cadrului general de performanță (punctul ***3.58***). Evaluarea Curții cu privire la progresele realizate diferea de cea a Comisiei în cazul a 19 % (37 din 196) dintre indicatorii din fișele de performanță a programelor incluse în eșantion. În majoritatea situațiilor, Curtea era de părere că rezultatele erau mai puțin bune decât considerase Comisia. Într-o anumită măsură, acest lucru s-ar putea explica și prin faptul că evaluarea Comisiei lua în considerare proiecte în curs și alte elemente care nu erau încă vizibile în cifrele raportate (punctele ***3.62***-***3.65***).

3.79. În ceea ce privește programele din perioada 2014-2020 care fac obiectul gestiunii partajate, Curtea a considerat, pe baza fișelor de performanță pentru 2024, că FEDR și Fondul de coeziune și-au atins doar parțial țintele (punctul ***3.67***). În plus, decalajul (punctul ***3.68***) dintre anul de raportare (2024) și anul în care au fost raportate datele (2022) a împiedicat o evaluare actualizată a programelor globale. FSE și-a atins țintele (punctul ***3.69***).

3.80. În cazul programelor din perioada 2021-2027 și al indicatorilor pentru care sunt disponibile date, FEDR și Fondul de coeziune (punctul ***3.70***) și Erasmus+ (punctul ***3.73***) sunt pe cale să își atingă țintele, în timp ce FSE+ (punctul ***3.72***) a rămas în urmă, întrucât Curtea consideră că doar 35 % dintre indicatori (7 din 20) sunt pe drumul cel bun.

3.81. Cu toate acestea, pentru perioada 2021-2027, FEDR și Fondul de coeziune nu dispun de obiective intermediare anuale pentru indicatorii-cheie de performanță, ceea ce afectează obiectivitatea evaluărilor intermediare ale progreselor (punctul ***3.71***). În plus, numărul mare de indicatori Erasmus+ care își atinseseră țintele deja cu trei ani înainte de obiectivul final corespunzător (punctul ***3.74***) arată este posibil ca țintele respective să nu fi fost suficient de ambițioase.

3.82. Pe baza concluziilor la care a ajuns, Curtea formulează următoarele recomandări.

Recomandarea 3.1 – Să se îmbunătățească raportarea cu privire la performanță

Comisia ar trebui:

(a) să identifice indicatori de impact care să faciliteze evaluarea performanței pe termen lung a programelor, care va contribui la evaluările *ex post* ale CFM 2021-2027;

(b) să actualizeze valorile-țintă pentru Erasmus+ pe baza realizărilor actuale și a perioadei rămase pentru punerea în aplicare.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: data Raportului anual pe 2026 privind gestiunea și performanța bugetului UE.

Recomandarea 3.2 – Să se îmbunătățească sinteza principalelor realizări ale programului

Comisia ar trebui să prezinte în titlul introductiv „Exemple concrete de realizări” din fișele de performanță a programelor doar realizările efective.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: data Raportului anual pe 2026 privind gestiunea și performanța bugetului UE.

Anexe

Anexa 3.1 – Domeniile strategice acoperite de Curte care au făcut obiectul rapoartelor speciale din 2025

Răspunsul UE la redresarea post-criză	▪ RS 09/2025: Conformitatea cheltuielilor din MRR cu normele în materie de achiziții publice și de ajutoare de stat ▪ RS 10/2025: Reformele pieței muncii în planurile naționale de redresare și reziliență ▪ RS 13/2025: Sprijinul oferit prin Mecanismul de redresare și reziliență pentru tranziția digitală în statele membre ale UE ▪ RS 18/2025: Flexibilitatea bugetară a UE ▪ RS 21/2025: Sprijinul din partea MRR pentru îmbunătățirea mediului de afaceri
Competitivitate	▪ RS 01/2025: Plățile digitale în UE ▪ RS 03/2025: Geoblocarea nejustificată în comerțul electronic ▪ RS 07/2025: Fondul european pentru investiții strategice ▪ RS 12/2025: Strategia UE privind microcipurile ▪ RS 19/2025: Crizele de medicamente
Reziliență și valori europene	▪ RS 04/2025: Mobilitatea militară în UE ▪ RS 05/2025: Acțiunea de coeziune pentru refugiații din Europa ▪ RS 11/2025: Transparența finanțării acordate de UE ONG-urilor ▪ RS 15/2025: Ajutorul umanitar al UE gestionat de la distanță ▪ RS 17/2025: Ajutorul pentru comerț acordat de UE țărilor cel mai puțin dezvoltate ▪ RS 26/2025: Organismele UE responsabile de combaterea fraudei
Schimbările climatice, mediul și resursele naturale	▪ RS 02/2025: Poluarea urbană în UE ▪ RS 06/2025: Acțiunile întreprinse de UE pentru combaterea poluării marine cauzate de nave ▪ RS 16/2025: Finanțarea din partea UE pentru combaterea incendiilor forestiere ▪ RS 20/2025: Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru combaterea foametei în Africa Subsahariană ▪ RS 23/2025: Gestionarea deșeurilor municipale ▪ RS 25/2025: Proiecte strategice LIFE
Politicile fiscal-bugetare și finanțele publice	▪ RS 08/2025: Frauda în materie de TVA la importuri ▪ RS 14/2025: Dezvoltarea pensiilor suplimentare în UE ▪ RS 22/2025: Corecțiile financiare în politica de coeziune ▪ RS 24/2025: Instrumentele financiare din cadrul politicii de coeziune

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Anexa 3.2 – Exemple de acțiuni timpurii întreprinse de Comisie în urma recomandărilor formulate în rapoartele speciale ale Curții din 2025

Răspunsul UE la redresarea post-criză

În iunie 2025, Comisia a oferit orientări statelor membre cu privire la modul în care își pot optimiza și mai mult *planurile naționale de redresare și reziliență* (PNRR) pentru a se asigura că toate jaloanele și țintele care urmează să fie puse în aplicare până la 31 august 2026[46] vor fi atinse. În viitor, planurile de parteneriat naționale și regionale propuse de Comisie în CFM 2028-2034 ar trebui să asigure o legătură strânsă între finanțarea UE și recomandările specifice fiecărei țări[47].

În iulie 2025, Comisia a publicat propunerea pentru CFM 2028-2034, împreună cu *documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei*. În octombrie 2025, Comisia și-a revizuit și actualizat procedurile de elaborare a *proiectelor de bugete rectificative*[48].

Tranziția digitală în perioada 2028-2034 a fost inclusă printre obiectivele specifice ale propunerii privind Fondul european. Această inițiativă va fi finanțată, de asemenea, prin componenta de politică „Poziția de lider în domeniul digital” a Fondului european pentru competitivitate propus.

Creșterea competitivității economice a UE în beneficiul tuturor cetățenilor

În decembrie 2025, colegiuitorii au ajuns la un acord politic provizoriu cu privire la pachetul farmaceutic și au încheiat negocierile. În plus, Comisia a adoptat pachetul privind sănătatea, inclusiv Actul legislativ privind biotehnologiile I, care a revizuit normele UE privind trialurile clinice. Consiliul Ocuparea Forței de Muncă, Politică Socială, Sănătate și Consumatori a aprobat abordarea generală a Comisiei referitoare la Actul legislativ privind medicamentele critice.

În februarie 2026, Comisia a semnat acordul de achiziție înainte de comercializare pentru a continua dezvoltarea vaccinurilor antigripale de nouă generație[49].

---

[46] Rapoartele speciale nr. 10/2025 și 13/2025.

[47] Raportul special nr. 10/2025.

[48] Raportul special nr. 18/2025.

[49] Raportul special nr. 19/2025.

Reziliența la amenințările la adresa securității UE și respectarea valorilor europene ale libertății, democrației și statului de drept

În octombrie 2025, Comisia și-a publicat evaluările *ex post* ale perioadei de programare 2014-2020, care au inclus secțiuni privind instrumentele de criză, un studiu justificativ separat axat pe răspunsul în situații de criză, fișe de țară și studii de caz, pe lângă raportul de evaluare *REACT-EU*[50].

În noiembrie 2025, Comisia a prezentat o propunere de regulament de stabilire a unui cadru de măsuri pentru facilitarea transportului de echipamente, bunuri și personal militar în întreaga UE, împreună cu o comunicare comună privind mobilitatea militară[51].

Schimbările climatice, mediul și resursele naturale

În decembrie 2025, Comisia a adoptat Comunicarea privind accelerarea tranziției Europei către o economie circulară, stimulând circularitatea materialelor plastice[52].

În iunie 2025, Comisia a adoptat Pactul european privind oceanul planetar. Strategia maritimă industrială a UE, strategia portuară a UE[53] și Comunicarea Comisiei privind gestionarea integrată a riscurilor de incendii forestiere[54] au fost adoptate în martie 2026.

---

[50] Raportul special nr. 05/2025.

[51] Raportul special nr. 04/2025.

[52] Raportul special nr. 23/2025.

[53] Raportul special nr. 06/2025.

[54] Raportul special nr. 16/2025.

Politicile fiscal-bugetare și finanțele publice

În iulie 2025, a fost adoptată Directiva (UE) 2025/1539 a Consiliului (de modificare a Directivei 2006/112/CE). Aceasta a introdus măsuri care vor asigura colectarea TVA pentru bunurile importate destinate consumatorilor din UE[55].

În noiembrie 2025, Comisia a propus consolidarea cooperării dintre autoritățile fiscale, OLAF și EPPO. La momentul redactării prezentului capitol, propunerea de modificare a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 era discutată în cadrul Consiliului[56].

În noiembrie 2025, Comisia a adoptat, de asemenea, un pachet de pensii menit să stimuleze pensiile suplimentare. Acesta a inclus o recomandare privind sistemele de urmărire a pensiilor, revizuirea Directivei privind instituțiile pentru furnizarea de pensii ocupaționale II și propunerea de modificare a Regulamentului privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP), împreună cu o comunicare privind consolidarea capacității sectorului pensiilor suplimentare din UE de a îmbunătăți veniturile din pensii și de a furniza capital pe termen lung economiei UE[57].

[55] Raportul special nr. 08/2025.

[56] Raportul special nr. 08/2025.

[57] Raportul special nr. 14/2025.

Anexa 3.3 – Situația indicatorilor de performanță la 31.12.2024, pe baza evaluării Curții de Conturi Europene

FEDR și Fondul de coeziune 2014-2020

Priorități de investiții	Evaluarea indicatorilor de performanță					Total
	Valoare-țintă atinsă	În curs de a fi atinsă	Progrese moderate	Merită atenție	Nicio valoare-țintă	
1. Consolidarea cercetării [...]	3	0	2	0	0	5
2. Îmbunătățirea accesului la [...] tehnologiile comunicațiilor	0	0	1	0	0	1
3. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor	2	1	0	0	0	3
4. [...] Trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon [...]	0	3	3	2	0	8
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice [...]	1	2	0	1	0	4
6. Conservarea și protecția mediului înconjurător [...]	1	2	2	3	0	8
7. Promovarea transportului durabil [...]	2	6	3	4	3	18
8. Promovarea locurilor de muncă durabile și de calitate [...]	0	1	0	0	0	1
9. Promovarea incluziunii sociale [...]	0	1	1	0	0	2
10. Investiții în educație, formare [...]	1	0	0	0	0	1
11. Reducerea disparităților dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni [...]	2	2	1	0	6	11
Total	**12**	**18**	**13**	**10**	**9**	**62**
	19 %	29 %	21 %	16 %	15 %	

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza tabelelor cu date despre performanță din bugetul pe 2026.

FSE 2014-2020

Domeniu de politică vast	Evaluarea indicatorilor de performanță			Total
	Valoare-țintă atinsă	În curs de a fi atinsă	Progrese moderate	
1. Promovarea locurilor de muncă durabile și de calitate	0	1	0	1
2. Promovarea incluziunii sociale [...]	0	0	1	1
3. Investiții în educație, formare [...]	1	0	0	1
4. Promovarea sprijinului specific pentru tinerii *NEET*	2	0	0	2
Total	**3**	**1**	**1**	**5**
	60 %	20 %	20 %	

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza tabelelor cu date despre performanță din proiectul de buget pe 2026.

FEDR 2021-2027

Obiectiv specific	Evaluarea indicatorilor de performanță			Total
	Valoare-țintă în curs de a fi atinsă	Progrese moderate	Merită atenție	
1. Ameliorarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	3	0	0	3
2. Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	2	0	0	2
3. Ameliorarea creșterii și competitivității IMM-urilor	2	0	0	2
4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	2	0	0	2
5. Îmbunătățirea conectivității digitale	2	0	0	2
6. Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	1	0	1	2
7. Promovarea energiei din surse regenerabile	2	0	0	2
8. Dezvoltarea unor sisteme energetice, rețele și sisteme de stocare inteligente în afara TEN-E	1	0	1	2
9. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței la dezastre	2	0	0	2
10. Promovarea managementului durabil al apei	2	0	0	2
11. Promovarea tranziției la o economie circulară	0	1	1	2
12. Ameliorarea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării	0	1	1	2
13. Promovarea mobilității urbane multimodale durabile	1	1	0	2
14. Dezvoltarea unei rețele TEN-T durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente, sigure și intermodale	4	0	0	4
15. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	3	0	1	4
16. Ameliorarea eficienței piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale	0	1	1	2
17. Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii	2	0	0	2
18. Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor defavorizate, prin măsuri integrate care să includă servicii locative și sociale	0	1	1	2
19. Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară	2	0	0	2
20. Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural, a turismului și a securității în zonele urbane	1	0	0	1
Total	**32**	**5**	**7**	**44**
	73 %	11 %	16 %	

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza tabelelor cu date despre performanță din proiectul de buget pe 2026.

FSE+ 2021-2027

Obiectiv specific	Evaluarea indicatorilor de performanță				Total
	Valoare-țintă în curs de a fi atinsă	Progrese moderate	Merită atenție	Nu există date	
1. Ocuparea și mobilitatea forței de muncă	0	5	0	0	5
2. Educație	0	4	0	0	4
3. Incluziunea socială, inclusiv contribuția la eradicarea sărăciei și la sănătate	2	1	3	5	11
4. Ocuparea forței de muncă și inovare socială	5	0	0	0	5
Total	**7**	**10**	**3**	**5**	**25**
	28 %	40 %	12 %	20 %	

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza tabelelor cu date despre performanță din proiectul de buget pe 2026.

Erasmus+

Obiectiv specific	Evaluarea indicatorilor de performanță					Total
	Valoare-țintă atinsă	În curs de a fi atinsă	Progrese moderate	Merită atenție	Nu există date	
1. Să promoveze *mobilitatea în scopul învățării* a persoanelor și a grupurilor, precum și cooperarea, calitatea, incluziunea, echitatea, excelența, creativitatea și inovarea la nivelul organizațiilor și al politicilor în domeniul educației și formării.	5	23	0	0	0	28
2. Să promoveze mobilitatea în scopul învățării nonformale și informale și participarea activă a tinerilor, precum și cooperarea, calitatea, incluziunea, creativitatea și inovarea la nivelul organizațiilor și al politicilor în domeniul tineretului.	2	12	2	0	1	17
3. Să promoveze mobilitatea în scopul învățării a personalului sportiv, precum și cooperarea, calitatea, incluziunea, creativitatea și inovarea la nivelul organizațiilor sportive și al politicilor în domeniul sportului.	1	10	1	1	2	15
Total	**8**	**45**	**3**	**1**	**3**	**60**
	13 %	75 %	5 %	2 %	5 %	

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza tabelelor cu date despre performanță din proiectul de buget pe 2026.

Capitolul 4

Venituri

Cuprins

	Puncte
Introducere	**4.1.-4.7.**
Scurtă descriere	4.2.-4.4.
Sfera și abordarea auditului	4.5.-4.7.
Regularitatea operațiunilor	**4.8.**
Examinarea unor elemente ale sistemelor de gestiune și de control	**4.9.-4.34.**
Întârzieri înregistrate de statele membre și deficiențe în aplicarea dobânzilor de întârziere pentru rezervele referitoare la VNB	4.10.-4.16.
Simplificarea sistemului privind TVA a dus la o reducere semnificativă a rezervelor deschise	4.17.
Persistă deficiențe în gestiunea și contabilizarea resurselor proprii tradiționale de către statele membre	4.18.-4.24.
Datele statelor membre privind deșeurile de plastic nu respectă în totalitate normele UE, dar Comisia formulează rezerve relevante	4.25.-4.27.
Deși instituirea Autorității Vamale a UE progresează conform planificării, persistă riscuri pentru dezvoltarea Platformei de date vamale a UE	4.28.-4.30.
Unele state membre întârzie tranziția către un mediu vamal digital și interoperabil al UE	4.31.-4.34.
Rapoartele anuale de activitate	**4.35.-4.36.**
Concluzie și recomandări	**4.37.-4.41.**
Concluzie	4.37.-4.39.
Recomandări	4.40.-4.41.

Anexe

Anexa 4.1 – Numărul rezervelor rămase deschise cu privire la VNB, TVA și deșeurile de plastic și al punctelor deschise referitoare la resursele proprii tradiționale, pe state membre: situația la 31 decembrie 2025

Anexa 4.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma unei recomandări anterioare

Anexa 4.3 – Procesul de verificare a bazelor de calcul al TVA-ului utilizate de statele membre și a resurselor proprii tradiționale

Anexa 4.4 – Procesul de întocmire a situațiilor RPT cu privire la taxele vamale (colectate și necolectate încă) și înscrierea acestora în conturile și în bugetul UE

Introducere

4.1. Acest capitol prezintă constatările Curții cu privire la venituri, care sunt constituite din cele patru categorii diferite de *resurse proprii*, din alte venituri și din sumele împrumutate pentru a finanța cheltuielile generate de *NextGenerationEU* (NGEU). ***Figura 4.1*** conține o prezentare defalcată a veniturilor din 2025.

Figura 4.1 – Veniturile: prezentare defalcată pentru 2025 (*)

(miliarde de euro)

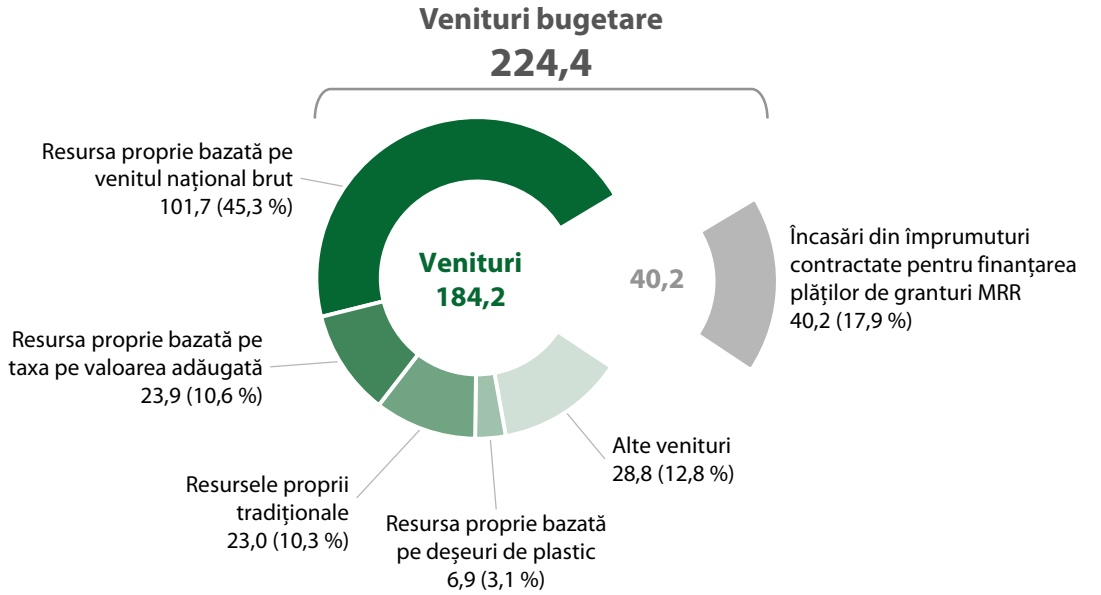

(*) Totalul de 224,4 miliarde de euro reprezintă veniturile UE din rapoartele privind execuția bugetară pentru 2025, care se bazează pe norme modificate privind contabilitatea de casă. Suma de 202,5 miliarde de euro prezentată în situația performanței financiare pentru 2025 este calculată utilizându-se sistemul contabilității pe bază de angajamente. Încasările din împrumuturile contractate pentru finanțarea granturilor MRR sunt incluse ca venituri alocate în rapoartele privind execuția bugetară, în conformitate cu legislația[1], dar nu sunt incluse ca venituri în situația performanței financiare, în conformitate cu normele contabile.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din *conturile consolidate* ale Uniunii Europene pentru exercițiul 2025.

[1] Regulamentul (UE) 2020/2094 de instituire a unui instrument de redresare al Uniunii Europene pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de COVID-19.

Scurtă descriere

4.2. În 2025, 69 % din veniturile UE au provenit din resursele proprii[2]:

(a) ***resursa proprie bazată pe venitul național brut (VNB)*** a asigurat 45 % din veniturile UE, fiind utilizată pentru a echilibra bugetul Uniunii după contabilizarea tuturor celorlalte surse de venituri. Fiecare stat membru contribuie proporțional, în funcție de VNB-ul său;

(b) ***resursa proprie bazată pe taxa pe valoarea adăugată (TVA)*** a asigurat 11 % din veniturile UE. Ea corespunde unui procent perceput din încasările din TVA colectate de statele membre;

(c) ***resursele proprii tradiționale (RPT)*** au reprezentat 10 % din veniturile UE. Ele constau în taxele vamale la import colectate de statele membre. 75 % din valoarea lor totală este vărsată la bugetul UE, iar statele membre rețin restul de 25 % pentru a acoperi costurile de colectare;

(d) ***resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate („resursa proprie bazată pe deșeurile de plastic”)*** a reprezentat 3 % din veniturile UE. Se calculează prin aplicarea unei cote uniforme la greutatea deșeurilor de ambalaje din plastic nereciclate generate în fiecare stat membru.

4.3. Alte surse semnificative au inclus contribuțiile și restituirile legate de acorduri și *programe* ale Uniunii, care au constituit 13 % din veniturile UE. Printre acestea se numără recuperările de la statele membre în domeniile Coeziune, reziliență și valori și Piața unică, inovare și sectorul digital, precum și contribuțiile țărilor terțe la programele și activitățile UE.

4.4. În plus, sumele luate cu împrumut pentru a finanța plata granturilor nerambursabile acordate statelor membre în contextul NGEU au constituit 18 % din veniturile UE.

---

[2] Decizia (UE, Euratom) 2020/2053 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene.

Sfera și abordarea auditului

4.5. Obiectivul Curții a fost de a prezenta o opinie privind *operațiunile* de venituri și de a contribui la *declarația de asigurare*. Aplicând abordarea și metodele de audit descrise în ***anexa 1.1***, Curtea a examinat următoarele:

(a) un *eșantion reprezentativ* de 65 de *ordine de recuperare* ale Comisiei (inclusiv 10 ordine de recuperare legate de granturi NGEU);

(b) *sistemele de gestiune și de control* ale Comisiei pentru:

(i) verificarea faptului că datele furnizate de statele membre privind VNB, TVA și deșeurile de ambalaje din plastic constituie o bază adecvată pentru calcularea și colectarea contribuțiilor la aceste resurse proprii;

(ii) verificarea faptului că statele membre dispun de sisteme eficace pentru colectarea, raportarea și plata sumelor corecte aferente resurselor proprii tradiționale la bugetul UE;

(iii) calculul sumelor rezultate din ajustări ale resurselor proprii;

(c) sistemele de gestiune și de contabilitate a resurselor proprii tradiționale din trei state membre (Belgia, Germania și Grecia), care au fost selectate atât pe baza cuantumului taxelor vamale pe care le-au pus la dispoziția bugetului UE, cât și pe baza unei evaluări a riscurilor efectuate de Curte;

(d) fiabilitatea informațiilor privind *regularitatea* resurselor proprii din *raportul anual de activitate* al Direcției Generale Buget (DG BUDG) și din cel al Eurostat.

4.6. Evaluarea Curții cu privire la sistemele Comisiei de calculare a contribuțiilor bazate pe VNB, pe TVA și pe deșeurile de plastic ia ca punct de plecare statisticile și datele furnizate de statele membre și verificate de Comisie.

4.7. În ceea ce privește resursele proprii tradiționale, unele taxe vamale nu sunt declarate de importatori sau sunt declarate incorect autorităților vamale naționale, ceea ce duce la un „*deficit de colectare a taxelor vamale*”. Acest deficit nu este reflectat în sistemele contabile utilizate de statele membre pentru resursele proprii tradiționale și nu intră în sfera opiniei de audit formulate de Curte cu privire la regularitatea veniturilor. Deficitul de colectare a taxelor vamale este influențat de o serie de factori, dintre care mulți nu se află sub controlul direct al UE. Având însă în vedere că deficitul respectiv poate afecta cuantumul taxelor colectate de statele membre, Curtea a evaluat măsurile luate la nivelul UE pentru a reduce deficitul de colectare și a atenua riscul ca resursele proprii tradiționale să nu fie colectate în totalitate. Ea a examinat, în special, progresele pe care le-a realizat Comisia în pregătirea punerii în aplicare a propunerii legislative privind reforma vamală a UE.

Regularitatea operațiunilor

4.8. Această secțiune prezintă observațiile Curții cu privire la regularitatea operațiunilor de venituri subiacente conturilor. Concluzia Curții se întemeiază pe examinarea unui eșantion reprezentativ de operațiuni de venituri și pe evaluarea sa cu privire la sistemele utilizate de Comisie pentru verificarea, calcularea și colectarea veniturilor. În urma examinării unui eșantion de 65 de ordine de recuperare, Curtea a constatat că niciunul dintre acestea nu era afectat de *erori cuantificabile*.

Examinarea unor elemente ale sistemelor de gestiune și de control

4.9. Curtea a examinat o serie de sisteme de control (a se vedea punctul ***4.5***). Observațiile sale referitoare la acestea nu afectează opinia formulată de Curte cu privire la regularitatea veniturilor UE. Curtea a identificat deficiențe persistente în ceea ce privește colectarea diverselor categorii de resurse proprii. Ea a observat, în plus, întârzieri din partea statelor membre în furnizarea datelor necesare pentru evaluarea riscurilor vamale la nivelul UE, precum și riscul apariției unor întârzieri în dezvoltarea Platformei de date vamale a UE, ceea ce ar putea compromite eforturile UE de a reduce deficitul de colectare a taxelor vamale și de a atenua riscul ca resursele proprii tradiționale să fie incomplete.

Întârzieri înregistrate de statele membre și deficiențe în aplicarea dobânzilor de întârziere pentru rezervele referitoare la VNB

Întârzierile înregistrate de unele state membre în soluționarea rezervelor referitoare la VNB au determinat menținerea deschisă a posibilității de ajustare a tuturor contribuțiilor bazate pe VNB din ultimii 15 ani

4.10. Comisia formulează rezerve atunci când identifică deficiențe care prezintă riscuri majore pentru fiabilitatea, comparabilitatea și exhaustivitatea datelor privind VNB furnizate de statele membre. La 31 decembrie 2025, erau încă deschise 102 *rezerve privind VNB-ul* formulate de Comisie (a se vedea ***anexa 4.1***):

- dintre acestea, șapte (patru pentru Croația și câte una pentru Luxemburg, Malta și România) ar fi trebuit soluționate până în 2021, iar două (câte una pentru Luxemburg și Malta) până în 2022;
- șase (trei pentru România, două pentru Bulgaria și una pentru Luxemburg) ar fi trebuit să fie soluționate până în 2025;
- celelalte 87 ar trebui să fie soluționate de statele membre în 2026.

4.11. Faptul că statele membre nu furnizează la termen[3] informațiile necesare întârzie procesul ulterior de verificare al Comisiei și retragerea rezervelor de către aceasta. Având în vedere că, în cazul a patru state membre, există rezerve în continuare deschise, deși formulate încă din 2010, în legătură cu statisticile privind VNB, sunt încă posibile modificări ale VNB-ului acestora pentru toți acești ani. Întrucât modificările aduse VNB-ului unui singur stat membru determină modificări ale VNB-ului UE, în practică, contribuțiile tuturor statelor membre rămân deschise pentru ajustări. Întârzierile în soluționarea rezervelor anterioare pot duce la întârzieri suplimentare, în statele membre în cauză, în soluționarea oricăror rezerve noi formulate de Comisie.

Comisia recurge într-o măsură limitată la instrumentul legislativ menit să încurajeze statele membre să soluționeze rapid rezervele referitoare la VNB

4.12. Dacă statele membre efectuează cu întârziere rectificările datelor VNB necesare pentru a soluționa rezervele notificate de Comisie, iar aceste rectificări au un impact semnificativ asupra VNB-ului, Comisia ar trebui să perceapă dobânzi de întârziere[4]. În Raportul său anual pe 2023, Curtea a observat că Comisia nu a perceput dobânzi de întârziere în cazul în care nu a putut cuantifica impactul corecțiilor sau în cazul în care statele membre au soluționat doar parțial, până la termenul stabilit, rezervele referitoare la VNB. În ceea ce privește cazurile din această din urmă categorie, Curtea a recomandat Comisiei să perceapă dobânzi de întârziere[5]. Comisia nu a acceptat și nu a pus în aplicare recomandarea Curții, invocând faptul că legislația nu prevede aplicarea de dobânzi de întârziere în cazul în care informațiile sunt furnizate parțial până la termenul-limită (a se vedea ***anexa 4.2***).

---

[3] A se vedea, de asemenea, Raportul anual pe 2024, punctele 4.14-4.15; Raportul anual pe 2023, punctul 4.9; Raportul anual pe 2022, punctul 4.22; Raportul anual pe 2021, punctul 3.19.

[4] Articolul 12 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 609/2014 privind punerea la dispoziție a resurselor proprii tradiționale și a resurselor proprii bazate pe TVA și pe VNB.

[5] Raportul anual pe 2023, punctele 4.12-4.14 și recomandarea 4.1.

4.13. De atunci, Comisia a aplicat dobânzi de întârziere în cazul a două state membre (Malta în 2024 și 2025, respectiv Croația în 2025), pe motiv că niciuna dintre corecțiile necesare nu a fost efectuată până la termenul-limită. În 2025, Comisia a retras 19 rezerve formulate pentru 10 state membre. În cazul a 8 dintre aceste rezerve formulate pentru patru state membre (cinci pentru Grecia, una pentru Bulgaria, una pentru Polonia și una pentru Regatul Unit), Comisia nu a aplicat însă dobânzi de întârziere atunci când corecțiile necesare ale datelor privind VNB au fost furnizate, în medie, la 3 ani după expirarea termenului-limită. În aceste cazuri, Comisia a considerat că dispozițiile legale privind perceperea de dobânzi de întârziere nu erau aplicabile (a se vedea exemplele din ***caseta 4.1***).

Caseta 4.1

Exemple de corecții ale datelor privind VNB care nu au fost furnizate la timp și pentru care Comisia nu a perceput dobânzi de întârziere

Furnizarea parțială a corecțiilor la timp

O rezervă formulată pentru Polonia, cu termenul în septembrie 2021, conținea 20 de subpuncte. Doar 3 subpuncte au fost soluționate la timp. Celelalte 17 puncte au fost soluționate în septembrie 2022. În 2022, Comisia a solicitat informații și calcule suplimentare, pe care statul membru le-a furnizat până în 2024. În septembrie 2024, statul membru a pus în aplicare corecții suplimentare, iar rezerva a fost retrasă în 2025. Corecțiile globale finale pentru întreaga rezervă, acceptate de Comisie, au fost semnificativ diferite față de ceea ce fusese propus inițial de statul membru pentru cele trei puncte soluționate la timp.

În acest caz, Comisia nu a perceput dobânzi de întârziere pentru intervalul de 28 de luni, deși statul membru a furnizat la timp informații doar pentru 3 dintre cele 20 de puncte ale rezervei (15 %) și a pus în aplicare corecții care difereau semnificativ de corecțiile finale acceptate de Comisie.

Impactul necuantificabil al rezervei

În cazul Greciei, cinci rezerve au fost retrase în 2025. Comisia a concluzionat că, în cazul a trei dintre aceste rezerve, Grecia a furnizat toate informațiile necesare după expirarea termenului, iar în cazul celorlalte două rezerve, o parte din informații au fost furnizate după expirarea termenului. Comisia a considerat că impactul fiecărei rezerve, evaluat individual, nu putea fi cuantificat și, pe această bază, a decis să nu aplice dobânzi de întârziere.

4.14. În opinia Curții, conform legislației, singurul factor determinant pentru aplicarea de dobânzi de întârziere este momentul în care statele membre transmit Comisiei corecțiile privind VNB care conduc la retragerea rezervelor. Legislația nu prevede norme pentru furnizarea parțială a corecțiilor datelor privind VNB sau pentru retragerea parțială a rezervelor.

4.15. Normele Comisiei privind rezervele referitoare la VNB impun statelor membre să furnizeze informații cu impact cuantificat pentru fiecare (sub)punct al unei rezerve. Prin urmare, Curtea consideră că Comisia ar fi trebuit să fie în măsură să cuantifice impactul pentru fiecare rezervă sau să solicite informațiile necesare de la statul membru în cazul în care acestea nu au fost furnizate.

4.16. Contribuțiile bazate pe VNB ale tuturor statelor membre pot fi revizuite pentru orice an începând cu 2010. În ciuda acestei probleme, Comisia aplică doar în măsură limitată singurul instrument disponibil conceput pentru a încuraja statele membre să soluționeze rezervele în timp util. Cu excepția a două cazuri (a se vedea punctul ***4.13***), statele membre care nu furnizează toate informațiile necesare pentru retragerea rezervelor referitoare la VNB în termenul stabilit de Comisie sunt tratate în același mod ca statele membre care respectă cerințele. În plus, ele nu suportă nici consecințe financiare.

Simplificarea sistemului privind TVA a dus la o reducere semnificativă a rezervelor deschise

4.17. Resursa proprie bazată pe TVA a fost simplificată pentru *CFM* 2021-2027 prin reducerea corecțiilor solicitate de la statele membre și prin fixarea unei *rate medii ponderate a TVA*, înghețată la valoarea din 2016 pentru fiecare țară. Acest lucru a contribuit la o reducere semnificativă a numărului de *rezerve referitoare la TVA* formulate în CFM 2021-2027, de la 104 în 2020 la 27 la sfârșitul anului 2025 (a se vedea ***figura 4.2*** și ***anexa 4.1***). În 2025, s-au înregistrat progrese și în ceea ce privește retragerea rezervelor rămase deschise de mai bine de 5 ani, numărul acestora scăzând de la opt la sfârșitul anului 2020 la patru la începutul anului 2026.

Figura 4.2 – Evoluția numărului de rezerve în materie de TVA încă deschise la sfârșitul exercițiului

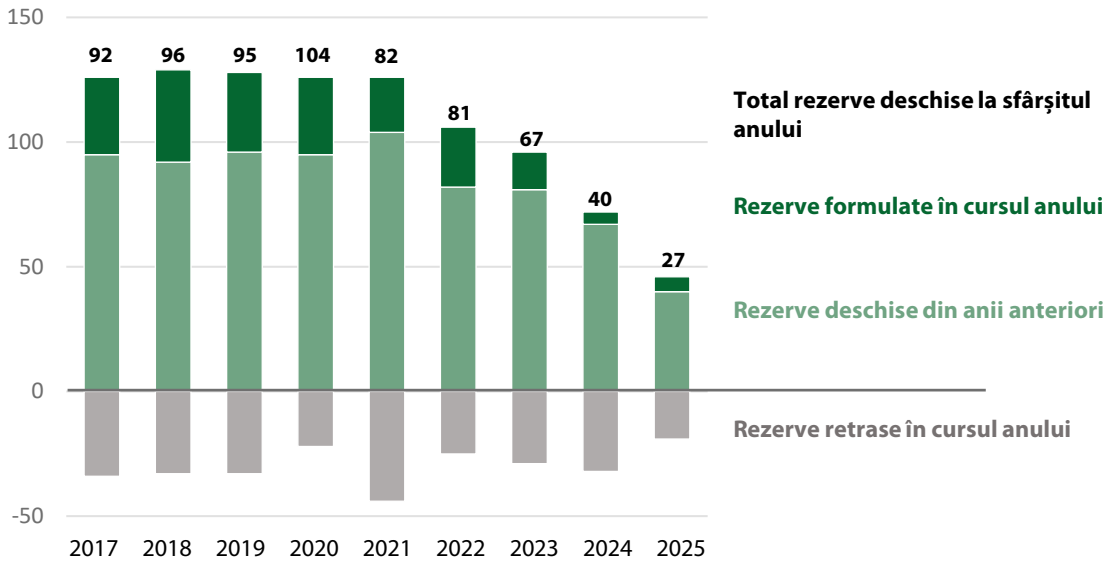

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

Persistă deficiențe în gestiunea și contabilizarea resurselor proprii tradiționale de către statele membre

4.18. În ***anexa 4.3*** este prezentat procesul utilizat de Comisie pentru a verifica modul în care statele membre calculează resursele proprii tradiționale și *bazele de calcul al TVA-ului*. Numărul total al *punctelor* rămase *deschise*, la sfârșitul anului 2025, *referitoare la resursele proprii tradiționale*, a crescut cu 14 % față de exercițiul precedent (a se vedea ***tabelul 4.1***). ***Anexa 4.1*** prezintă o defalcare pe țări a punctelor încă deschise la sfârșitul anului 2025. Numărul punctelor deschise de mai bine de 5 ani a rămas neschimbat, cifrându-se la 80, însă ponderea relativă a acestora a scăzut de la 39 % în 2024 la 34 % în 2025.

Tabelul 4.1 – Statistici privind punctele deschise legate de resursele proprii tradiționale (RPT)

Puncte deschise referitoare la RPT	2025	2024	Modificare procentuală
Formulate	93	36	128 %
Închise	64	106	- 40 %
Rămase deschise la sfârșitul exercițiului	233	204	14 %

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

4.19. În 2025, Comisia a lansat un sistem informatic pentru a raporta cu privire la inspecțiile sale privind resursele proprii tradiționale și pentru a dialoga cu statele membre pentru monitorizarea punctelor deschise. Acest sistem a permis Comisiei să elaboreze mai rapid rapoartele privind inspecțiile sale din 2025, ceea ce a dus la dublarea numărului de rapoarte emise în 2025 față de 2024 și la formularea mai multor puncte în cursul anului. Potrivit Comisiei, numărul mai mic de puncte închise în cursul anului se explică pin complexitatea lor sporită, ele necesitând mai mult timp pentru soluționare. Proporția punctelor rămase deschise de mult timp cu privire la resursele proprii tradiționale a scăzut față de 2024, dar a rămas semnificativă în raport cu totalul punctelor deschise la sfârșitul anului 2025.

4.20. Curtea a examinat modul în care Belgia, Germania și Grecia și-au compilat situațiile privind resursele proprii tradiționale, precum și procedurile de gestionare a resurselor proprii tradiționale datorate la bugetul UE (a se vedea ***anexa 4.4***). Conform evaluării Curții, principalele sisteme de gestiune și de control utilizate pentru resursele proprii tradiționale în toate cele trei state membre au fost parțial satisfăcătoare.

4.21. Curtea a raportat în trecut că sistemul informatic al autorităților vamale belgiene a omis să prelucreze date financiare privind declarațiile de import care acopereau mărfuri cu statute diferite pentru calcularea taxelor vamale[6]. În cursul vizitei sale din acest an, Curtea a observat că autoritățile vamale aduseseră îmbunătățiri sistemelor lor informatice, concepute pentru a preveni cazuri similare de omisiune. Ea a mai observat că, deși nu există niciun impact financiar, modul în care autoritățile belgiene contabilizează resursele proprii tradiționale rămâne complex și conduce la o raportare care nu respectă normele UE[7]. În plus, Curtea a observat deficiențe în gestionarea anumitor datorii vamale.

4.22. Curtea a examinat sistemul informatic utilizat de comercianți pentru depunerea declarațiilor vamale de import în Belgia, precum și sistemul informatic utilizat de autoritățile vamale belgiene pentru gestionarea și evidența contabilă a resurselor proprii tradiționale. Ea a constatat că autoritățile vamale belgiene au instituit un cadru informatic în general solid și că controalele din eșantionul pe care l-a testat au funcționat, în general, conform așteptărilor. S-au identificat însă unele deficiențe în ceea ce privește gestionarea accesului utilizatorilor și procesele de *backup* și de recuperare în caz de dezastru. În plus, lipsa unei politici aprobate de gestionare a riscurilor informatice și a unor planuri de testare îngreunează asigurarea unei abordări coerente de gestionare a riscurilor și a unui proces fiabil de testare a modificărilor aduse sistemului.

4.23. În Germania, Curtea a identificat cazuri în care se solicită tardiv asistență din partea altor state membre pentru colectarea datoriilor vamale în cazul în care debitorul nu este rezident german. Acest lucru ar putea pune în pericol colectarea integrală a datoriei. La fel ca în Belgia, modul în care autoritățile germane au raportat Comisiei resursele proprii tradiționale nu a respectat normele UE. Și în Grecia, Curtea a identificat deficiențe în gestionarea datoriilor vamale, cum ar fi întârzieri și erori procedurale în notificarea datoriilor și în identificarea debitorilor la stabilirea și colectarea datoriilor vamale, în luarea de măsuri cu privire la riscurile identificate și comunicate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), precum și în anularea datoriilor nerecuperabile.

---

[6] Caseta 4.1 din Raportul anual pe 2022.

[7] Decizia (UE, Euratom) 2018/194 de stabilire a unor modele pentru situația conturilor privind drepturile asupra resurselor proprii, astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2022/523.

4.24. Inspecțiile efectuate de Comisie continuă să detecteze și să raporteze deficiențe similare în gestionarea și contabilizarea taxelor vamale și a datoriilor vamale în statele membre. Comisia a constatat că, în unele cazuri, din cauza întârzierilor înregistrate de statele membre în stabilirea, contabilizarea și raportarea datoriilor vamale, taxele vamale nu au fost vărsate la bugetul UE sau au fost vărsate cu întârziere. În 2025, ea a vizitat, în cadrul programului său de inspecții, șase state membre pentru a evalua fiabilitatea situațiilor lor privind resursele proprii tradiționale. În două state membre, Comisia a evaluat sistemele și procedurile legate de conturile aferente resurselor proprii tradiționale ca fiind satisfăcătoare sau în general satisfăcătoare. În trei cazuri, rezultatul evaluării a fost parțial satisfăcător, iar într-unul, nesatisfăcător (a se vedea *figura 4.3*).

Figura 4.3 – Evaluarea de către Comisie a sistemelor și a procedurilor legate de conturile aferente resurselor proprii tradiționale pentru statele membre inspectate în 2024 și în 2025

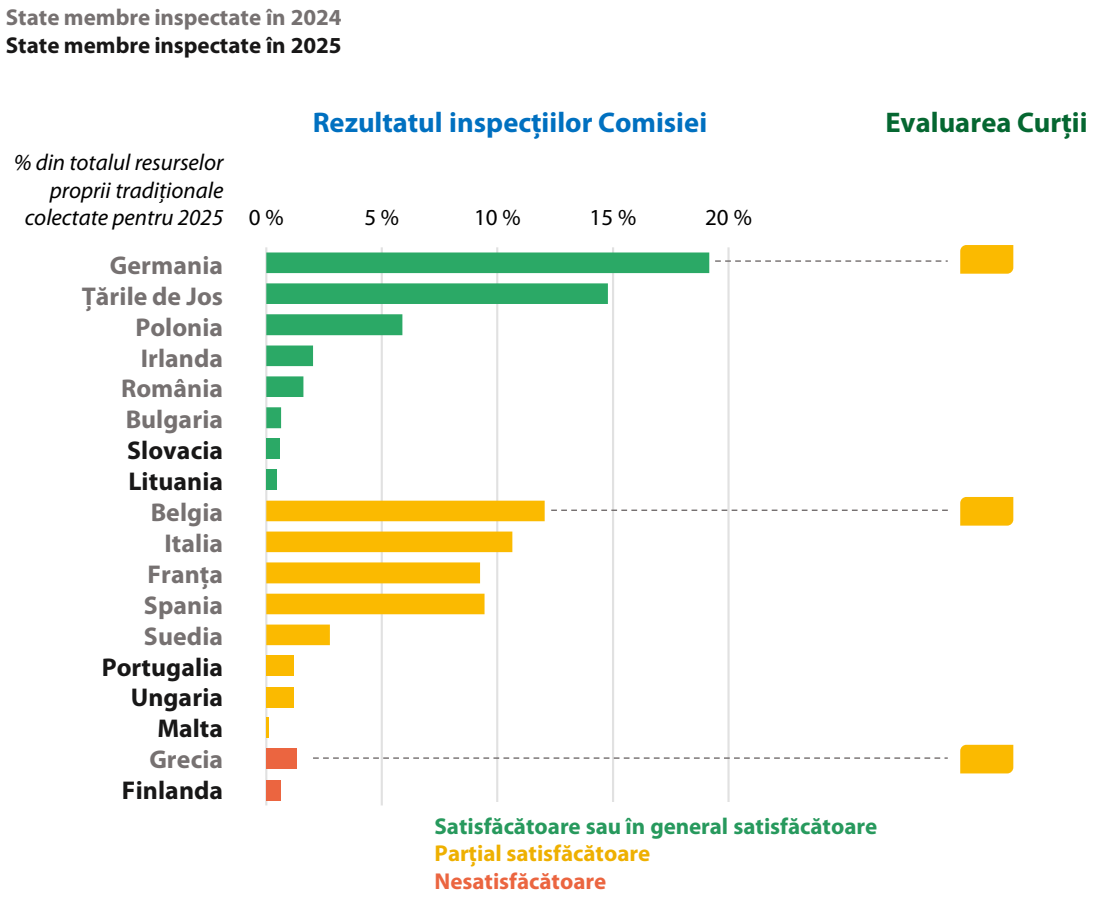

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

Datele statelor membre privind deșeurile de plastic nu respectă în totalitate normele UE, dar Comisia formulează rezerve relevante

4.25. În cazul resursei proprii bazate pe deșeurile de plastic, pentru a estima deșeurile de acest tip generate, statele membre trebuie să utilizeze două metode diferite de compilare și să furnizeze o singură estimare, proces cunoscut sub denumirea de „*echilibrarea* rezultatelor”[8]. Curtea a constatat că, în 2025, 18 state membre au transmis date pentru 2023 compilate pe baza celor două metode (18 state membre și în 2024) și că doar 5 state membre (unul în 2024) au echilibrat rezultatele (a se vedea ***figura 4.4***). Utilizarea ambelor metode și echilibrarea rezultatelor asigură comparabilitatea datelor între statele membre, precum și fiabilitatea datelor. În Raportul său special nr. 16/2024[9] privind resursa proprie bazată pe deșeurile de plastic, Curtea a recomandat Comisiei ca, împreună cu statele membre, să îmbunătățească comparabilitatea și fiabilitatea datelor utilizate pentru calcularea contribuțiilor statelor membre, termenul stabilit în acest sens fiind anul 2026.

---

[8] Regulamentul (UE) 2023/595 de stabilire a formularului pentru raportul privind resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic.

[9] Raportul special nr. 16/2024: „Veniturile UE bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate – Un început anevoios, îngreunat de date care nu sunt suficient de comparabile sau de fiabile”.

Figura 4.4 – Metodele utilizate de statele membre pentru estimarea cantității de deșeuri de plastic generate

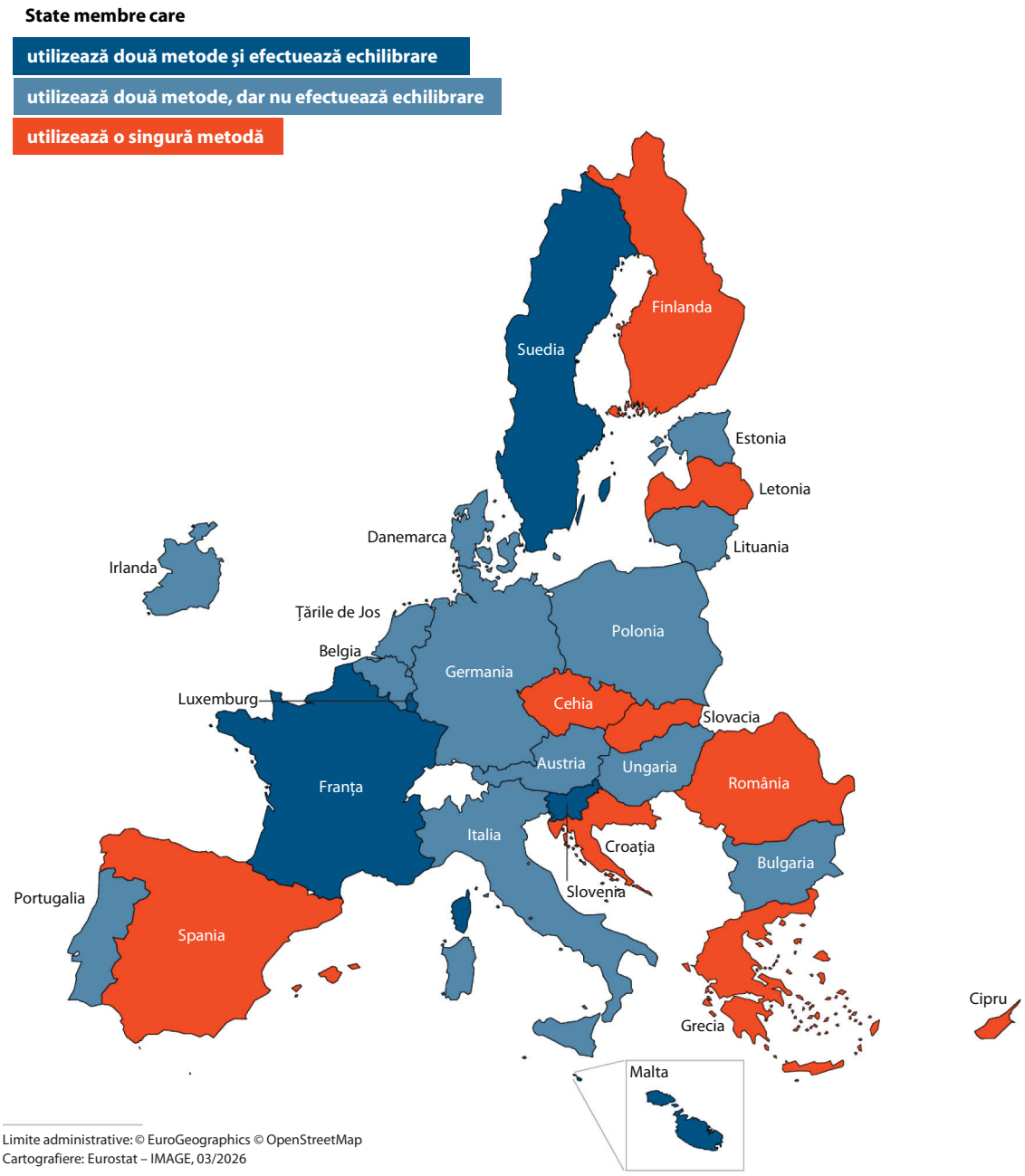

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

4.26. În 2025, Comisia și-a continuat activitatea cu privire la primul ciclu de verificare 2023-2026 efectuând vizite oficiale de inspecție în 10 state membre. Ciclul a fost finalizat prin efectuarea de vizite în restul de 5 state membre în primul trimestru al anului 2026. Până la sfârșitul anului 2025, Comisia formulase 34 de rezerve în 12 state membre și retrăsese una (a se vedea ***anexa 4.1***). Cu titlu de comparație, până la sfârșitul anului 2024, Comisia formulase 10 rezerve în 4 țări și nu retrăsese niciuna. Comisia a formulat rezerve în toate statele membre care nu utilizează cele două metode de compilare și în statele membre în care a identificat deficiențe în ceea ce privește:

- utilizarea metodelor;
- echilibrarea rezultatelor;
- estimarea, calcularea și verificarea cantităților reciclate.

4.27. O rezervă generală a fost formulată în Polonia invocând faptul că informațiile furnizate cu privire la metodologia de calcul erau insuficiente. În Franța, nu au fost formulate rezerve după inspecția efectuată de Comisie. La sfârșitul anului 2025, alte 19 rezerve erau în curs de a fi formulate.

Deși instituirea Autorității Vamale a UE progresează conform planificării, persistă riscuri pentru dezvoltarea Platformei de date vamale a UE

4.28. La 26 martie 2026, Consiliul și Parlamentul European au ajuns la un acord cu privire la propunerea Comisiei privind reforma vamală, publicată în mai 2023. Colegiuitorii au convenit asupra înființării unei noi agenții a UE – *Autoritatea vamală a UE* (EUCA) – care va fi responsabilă cu gestionarea riscurilor la nivelul UE. În plus, *Platforma de date vamale a UE*, un portal online centralizat menit să înlocuiască infrastructura informatică vamală existentă din statele membre, era prevăzută să intre în faza operațională în 2028, inițial pentru mărfurile din comerțul electronic.

4.29. Curtea a monitorizat riscurile de întârzieri în punerea în aplicare a reformei vamale a UE pe care le-a identificat în Raportul său anual pe 2024[10]. În 2025, Comisia a organizat procedura de selecție a sediului EUCA și a elaborat planuri privind domeniul de competență, mecanismele de guvernanță, principalele obiective de etapă și resursele necesare pentru instituirea sa inițială. Orașul-gazdă al autorității – Lille, Franța – a fost selectat de colegiuitori în martie 2026, în timp util pentru adoptarea oficială a reformei vamale.

4.30. Comisia a făcut primii pași în procesul de achiziție pentru selectarea dezvoltatorului fazei de comerț electronic a Platformei de date vamale a UE. Se preconizează însă că procesul nu se va încheia înainte de începutul anului 2027. Astfel, ar rămâne aproximativ un an pentru proiectare, dezvoltare, testare și implementare înainte ca Platforma de date vamale a UE să devină operațională la 1 iulie 2028. Având în vedere complexitatea inerentă a unui astfel de proiect, există riscul ca timpul disponibil să nu fie suficient.

Unele state membre întârzie tranziția către un mediu vamal digital și interoperabil al UE

4.31. Foaia de parcurs pentru tranziția către un mediu vamal al UE complet electronic și armonizat include un program de lucru adoptat de UE[11], cu obiective de etapă și termene specifice sistemelor. Aceste obiective de etapă au fost concepute pentru a sprijini înlocuirea treptată a sistemelor naționale fragmentate și pe suport de hârtie prin implementarea progresivă a unor sisteme informatice vamale interoperabile la nivelul UE, cu obiectivul de a finaliza tranziția până în 2025.

---

[10] Punctele 4.27-4.30 din Raportul anual pe 2024.

[11] Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2879 de stabilire a programului de lucru referitor la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în Codul vamal al Uniunii.

4.32. Majoritatea sistemelor au fost implementate în conformitate cu programul de lucru, dar unele s-au confruntat cu întârzieri din partea statelor membre. În 2025, Comisia a inițiat *proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor*, prin trimiterea unor scrisori de punere în întârziere, împotriva a 10 state membre pentru neîndeplinirea obligațiilor care le revin de a implementa unul sau mai multe sisteme informatice sau de a-și moderniza la timp sistemele naționale de import. După ce a primit informații suplimentare, Comisia a trecut la etapa superioară a procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, trimițând avize motivate către patru dintre aceste state (a se vedea ***figura 4.5***) și a menținut procedura la același nivel pentru restul de șase.

Figura 4.5 – Proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre care nu implementaseră la timp programul de lucru privind sistemele informatice vamale (situația din martie 2026)

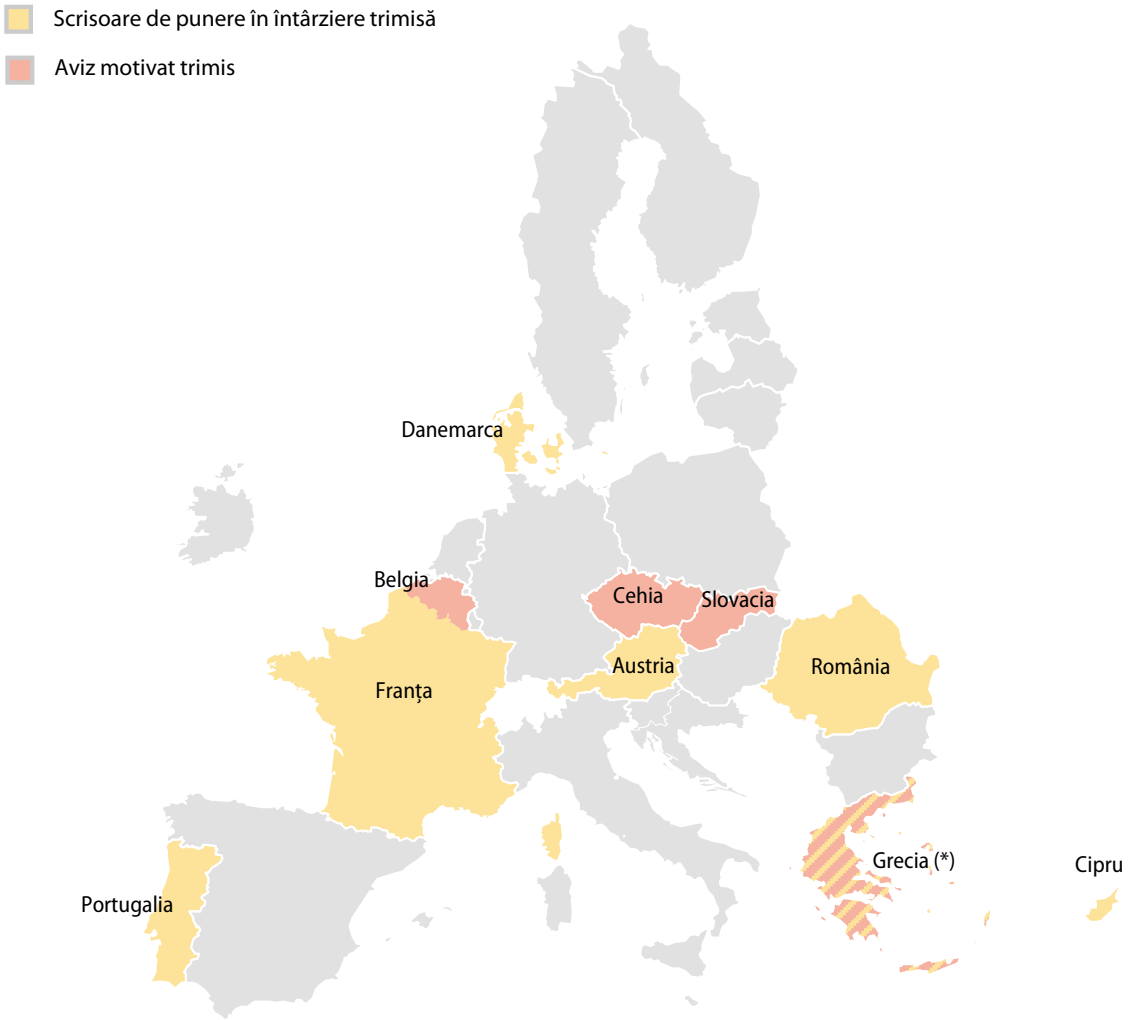

(*) Comisia a trimis Greciei un aviz motivat pentru întârzierea înregistrată în cazul unui sistem informatic și o scrisoare de punere în întârziere pentru alte două sisteme.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

4.33. În cadrul programului de lucru, Comisia a dezvoltat un sistem al UE, Surveillance III, destinat să îmbunătățească aplicarea uniformă a controalelor și a legislației vamale și gestionarea riscurilor și să sprijine respectarea măsurilor UE la frontieră. Pentru a funcționa în mod eficace, Surveillance III impune statelor membre să transmită un set standardizat de informații pentru fiecare import. În principal din cauza întârzierilor în implementarea sistemelor menționate mai sus, unele state membre nu au furnizat toate informațiile necesare. Comisia a inițiat proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva a 13 state membre și, după răspunsurile acestora, a trecut la etapa superioară a procedurii pentru 7 dintre acestea (a se vedea ***figura 4.6***) și a menținut procedura la același nivel pentru celelalte 6.

Figura 4.6 – Proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre care nu au furnizat date vamale complete în scopul evaluării riscurilor (situația din martie 2026)

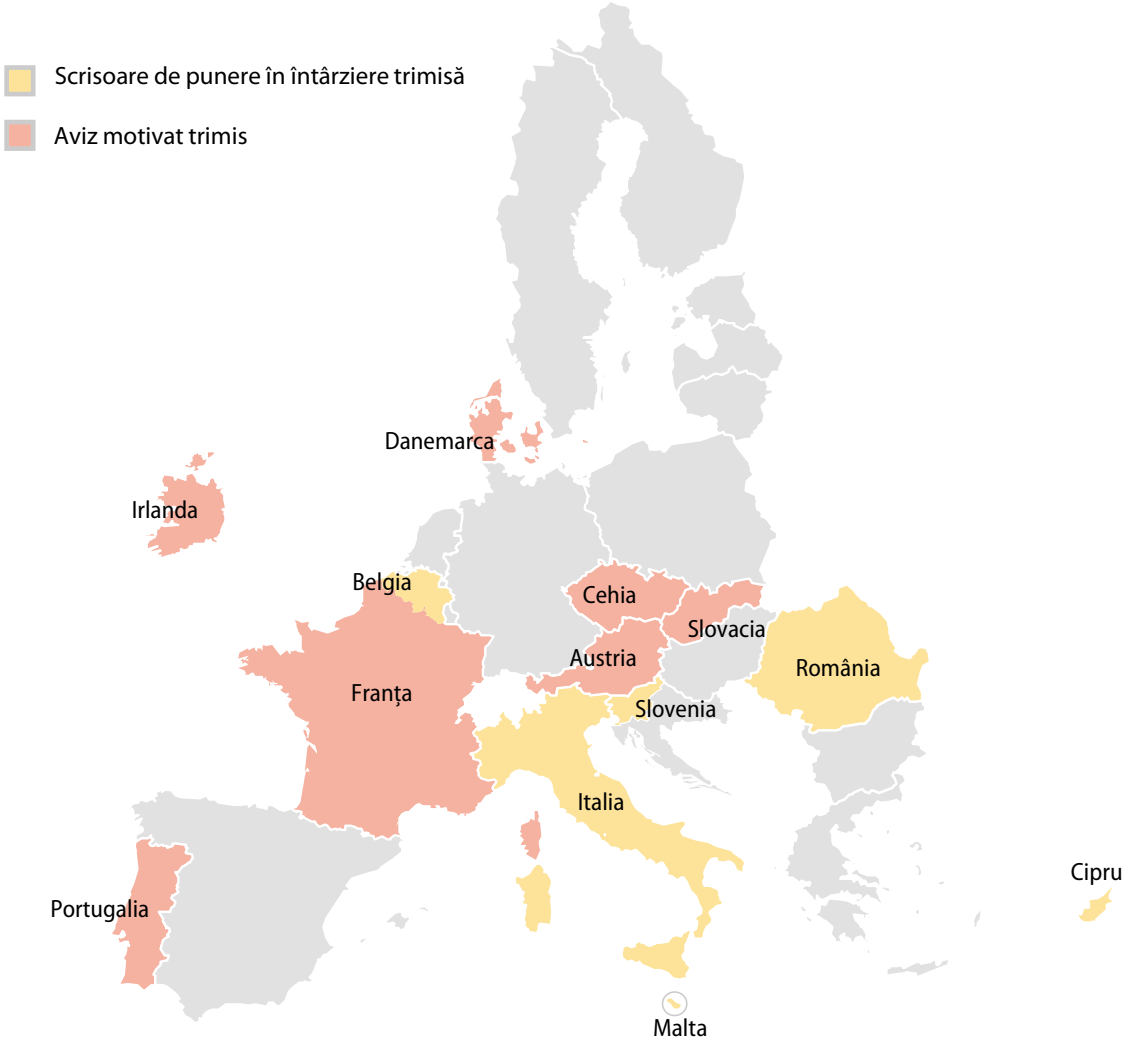

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

4.34. Ca urmare a acestor întârzieri, beneficiile preconizate ale digitalizării – cum ar fi automatizarea, interoperabilitatea, monitorizarea în timp real și îmbunătățirea analizei riscurilor – nu au fost încă pe deplin realizate. Implementarea incompletă a sistemelor și transmiterea parțială a datelor limitează capacitatea Comisiei și a statelor membre de a identifica riscurile și de a efectua controale vamale eficace, în special în cazul importurilor. Această situație subminează aplicarea uniformă a legislației vamale a UE.

Rapoartele anuale de activitate

4.35. Informațiile referitoare la regularitatea resurselor proprii prezentate în rapoartele anuale de activitate pe 2025 publicate de DG BUDG și de Eurostat confirmă în general constatările și concluziile Curții.

4.36. În raportul său anual de activitate pe 2025, DG BUDG a declarat că a finalizat pentru Ungaria și Spania (în plus față de cele șapte state membre finalizate în 2024) cuantificarea pierderilor de resurse proprii tradiționale rezultate din subevaluarea importurilor de articole textile și de încălțăminte din China în perioada 2011-2017. La 31 decembrie 2025, valoarea cumulată a pierderilor de resurse proprii tradiționale legate de subevaluare pentru toate celelalte statele membre este estimată în conturile UE la 0,7 miliarde de euro, iar dobânzile de întârziere aferente se cifrează la 0,3 miliarde de euro. DG BUDG urmărește să finalizeze calculele pentru celelalte state membre în cursul anului 2026.

Concluzie și recomandări

Concluzie

4.37. Ansamblul probelor de audit indică faptul că nivelul de eroare din cadrul veniturilor nu era semnificativ. Sistemele legate de venituri care au fost examinate de Curte erau, în general, eficace. În schimb, unele elemente ale sistemelor de control pentru gestionarea rezervelor referitoare la VNB și a punctelor deschise legate de resursele proprii tradiționale erau parțial eficace (a se vedea punctele ***4.16*** și ***4.19***). În plus, furnizarea de informații cu privire la rezervele referitoare la VNB și raportarea datelor privind resursa proprie bazată pe deșeuri de plastic, precum și unele elemente ale principalelor sisteme de gestiune și de control privind resursele proprii tradiționale pe care le-a evaluat Curtea în trei state membre erau și ele doar parțial eficace (a se vedea punctele ***4.11***, ***4.20*** și ***4.25***).

4.38. Așadar, în opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2025 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

4.39. Curtea a constatat, de asemenea, că existau riscuri pentru dezvoltarea la timp a Platformei de date vamale a UE (a se vedea punctul ***4.30***), precum și întârzieri din partea statelor membre în punerea în aplicare a programului de lucru privind sistemele informatice vamale (a se vedea punctul ***4.34***). Curtea a concluzionat că aceste riscuri nu au un impact semnificativ asupra regularității operațiunilor de venituri subiacente conturilor și, prin urmare, nu îi afectează opinia de audit.

Recomandări

4.40. ***Anexa 4.2*** prezintă rezultatele examinării de către Curte a situației acțiunilor întreprinse în urma unei recomandări anterioare. A se vedea, de asemenea, punctul ***4.12***.

4.41. Pe baza constatărilor și a concluziilor formulate pentru exercițiul 2025, Curtea recomandă Comisiei următoarele:

Recomandarea 4.1 – Să propună norme mai clare pentru perceperea de dobânzi de întârziere

Să includă, în propunerea sa de regulament privind punerea la dispoziție a resurselor bazate pe VNB, norme clare și complete privind dobânzile de întârziere, astfel încât să se perceapă dobânzi atunci când statele membre nu furnizează informațiile necesare în termenul prevăzut.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Anexe

Anexa 4.1 – Numărul rezervelor rămase deschise cu privire la VNB, TVA și deșeurile de plastic și al punctelor deschise referitoare la resursele proprii tradiționale, pe state membre: situația la 31 decembrie 2025

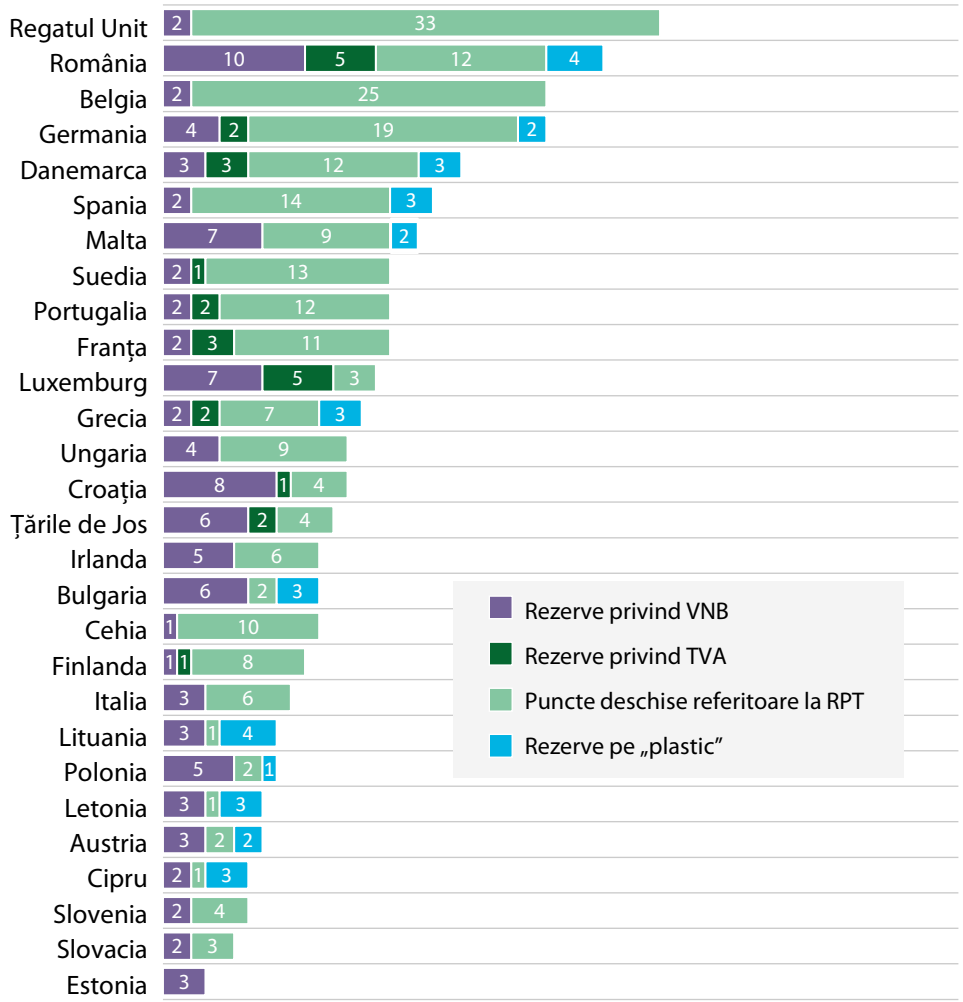

	Rezerve privind VNB	Rezerve privind TVA	Puncte deschise referitoare la RPT	Rezerve pe „plastic”
Total 31.12.2025	102	27	233	**33**
Total la 31.12.2024	109	40	204	**10**

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

Anexa 4.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma unei recomandări anterioare

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată; nu există informații.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2023	Curtea recomandă Comisiei următoarele: **Recomandarea 4.1:** Să perceapă dobânzi de întârziere în cazul în care statele membre nu transmit toate informațiile necesare pentru soluționarea pe deplin a rezervelor și nu corectează datele privind VNB înainte de expirarea termenului stabilit.			A se vedea punctul ***4.12***.

Anexa 4.3 – Procesul de verificare a bazelor de calcul al TVA-ului utilizate de statele membre și a resurselor proprii tradiționale

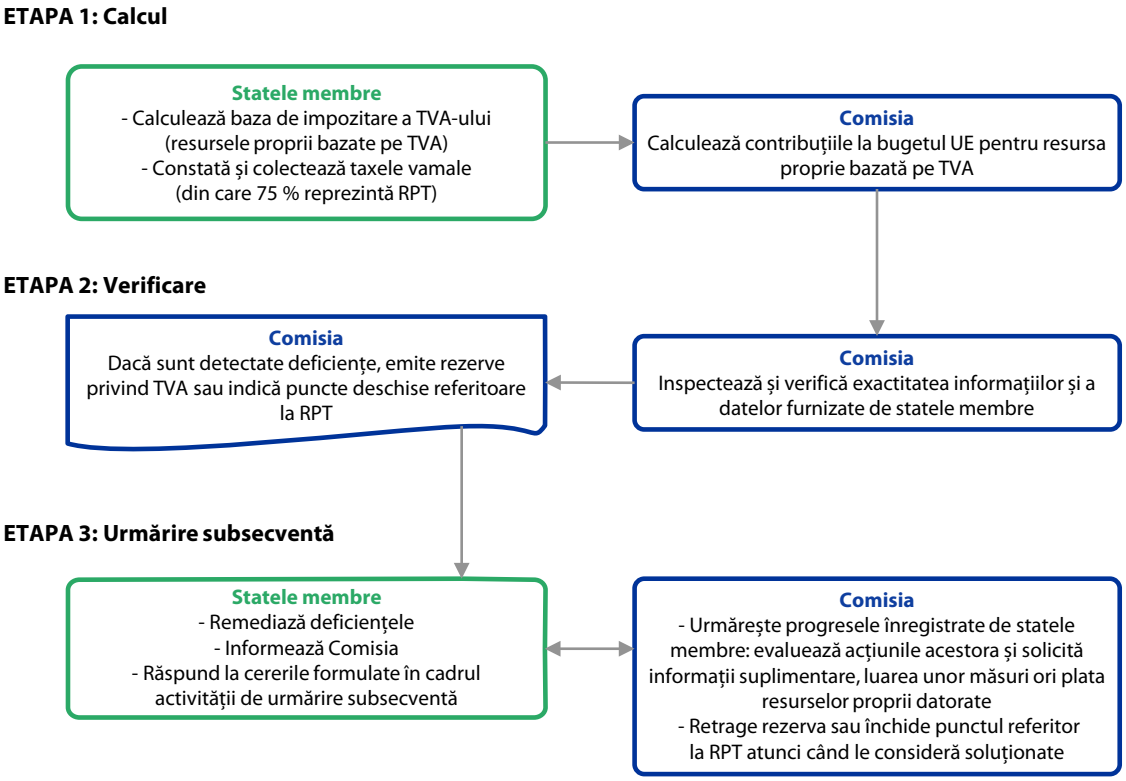

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

Anexa 4.4 – Procesul de întocmire a situațiilor RPT cu privire la taxele vamale (colectate și necolectate încă) și înscrierea acestora în conturile și în bugetul UE

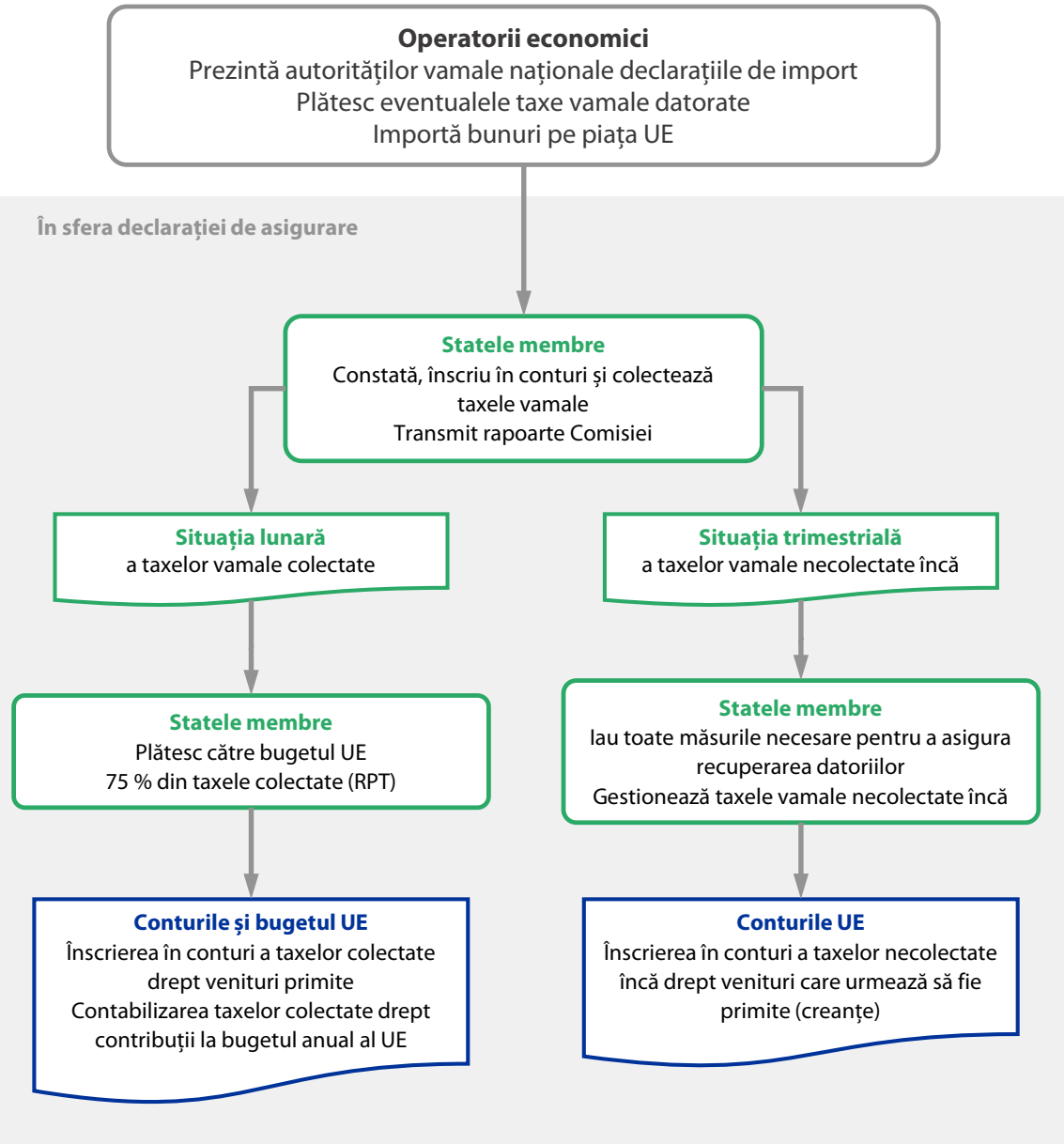

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza legislației și a normelor UE în vigoare.

Capitolul 5

Piața unică, inovare și sectorul digital

Cuprins

	Puncte
Introducere	**5.1.-5.10.**
Scurtă descriere	5.2.-5.8.
Sfera și abordarea auditului	5.9.-5.10.
Regularitatea operațiunilor	**5.11.-5.27.**
Costurile cu personalul sunt cele mai afectate de erori	5.16.-5.20.
Costuri declarate pentru timp care nu a fost consacrat proiectului	5.17.-5.18.
Calcul incorect al tarifelor orare și zilnice	5.19.-5.20.
Alte *costuri directe* care nu sunt necesare pentru acțiune	5.21.
Deficiențe în utilizarea granturilor pe bază de sume forfetare	5.22.-5.25.
Beneficiarii din afara UE și *întreprinderile mici și mijlocii* sunt mai predispuși la erori	5.26.-5.27.
Sistemele de control utilizate de Comisie pentru a preveni plagiatul și dubla finanțare în cadrul programului Orizont Europa	**5.28.-5.32.**
Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță	**5.33.-5.38.**
Concluzii și recomandări	**5.39.-5.44.**
Concluzii	5.39.-5.42.
Recomandări	5.43.-5.44.
Anexe	
Anexa 5.1 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare	

Introducere

5.1. Acest capitol prezintă rezultatele auditului Curții cu privire la rubrica 1 – Piața unică, inovare și sectorul digital din *CFM*. ***Figura 5.1*** oferă o imagine de ansamblu a principalelor activități, a cheltuielilor și a populației de audit de la această rubrică pentru 2025.

Figura 5.1 – Plățile și populația auditată

Piața unică, inovare și sectorul digital
24,5 miliarde de euro (13,9 % din cheltuielile de la bugetul UE)

(în miliarde de euro)

Defalcarea plăților din 2025 în funcție de fond

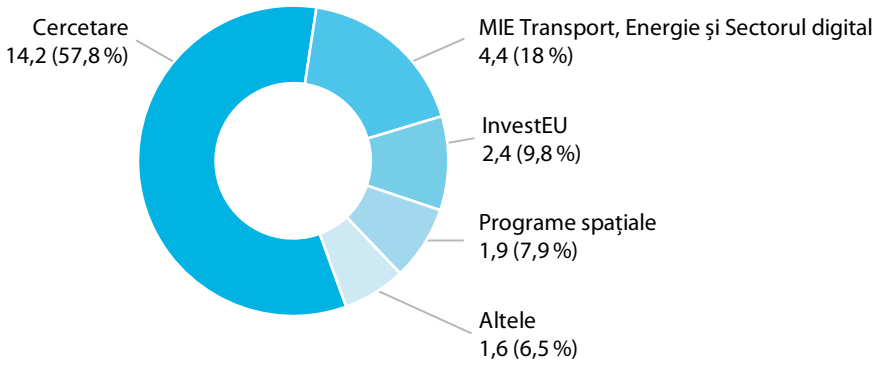

Populația auditată pentru 2025 în comparație cu plățile

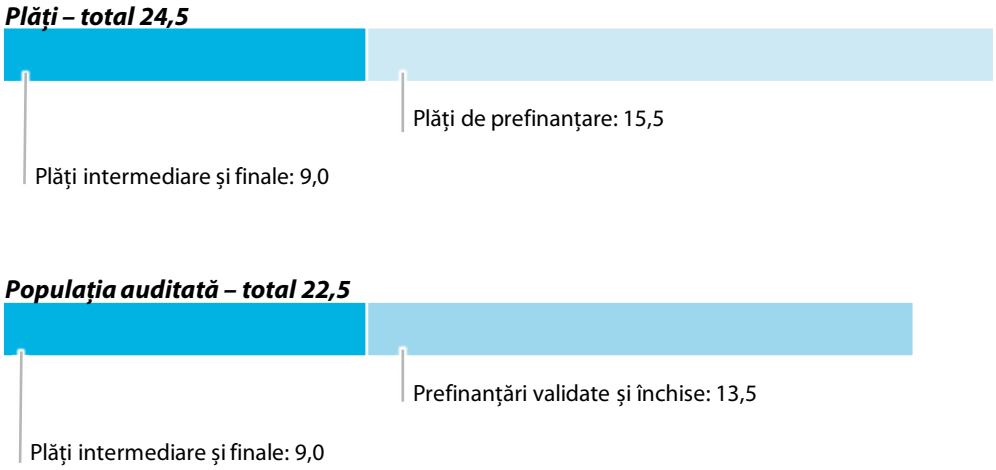

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din *conturile consolidate* ale Uniunii Europene pentru exercițiul 2025.

Scurtă descriere

5.2. *Programele* finanțate în cadrul rubricii Piața unică, inovare și sectorul digital sunt diverse și vizează finanțarea unor proiecte care contribuie, printre altele, la cercetare și inovare, la dezvoltarea infrastructurii europene din sectoarele transporturilor, energetic și digital, la progrese în domeniul comunicațiilor, al transformării digitale și al pieței unice, precum și la politica spațială.

5.3. Majoritatea cheltuielilor pentru programele de la această rubrică sunt gestionate direct de Comisie. Restul bugetului aferent rubricii 1 din CFM este executat de *întreprinderi comune* și de *agenții descentralizate*.

5.4. Principalele programe pentru cercetare și inovare sunt *Orizont Europa*, pentru perioada 2021-2027, și predecesorul acestuia, *Orizont 2020*, pentru perioada 2014-2020. În 2025, Orizont Europa reprezenta puțin mai mult de jumătate din *operațiunile* din domeniul cercetării auditate de Curte.

5.5. Rubrica 1 din CFM finanțează, de asemenea, proiecte de infrastructură în cadrul *Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE)*, al *InvestEU* și al programelor spațiale, printre care *Galileo* (Sistemul global de navigație prin satelit al UE), *Serviciul european geostaționar mixt de navigare (EGNOS)* și Copernicus (Programul european de observare a Pământului). În plus, programul Europa digitală și Programul privind piața unică sunt, de asemenea, finanțate în cadrul rubricii 1. În actuala perioadă a CFM, normele de eligibilitate a costurilor pentru Orizont Europa, MIE, Europa digitală și Programul privind piața unică sunt în preponderent standardizate.

5.6. Cea mai mare parte a cheltuielilor legate de cercetare efectuate în cadrul programelor Orizont și al MIE se prezintă sub formă de *granturi* acordate unor *beneficiari* publici sau privați care participă la proiecte. După semnarea unui acord de grant, Comisia furnizează beneficiarilor mai întâi o prefinanțare. În cazul granturilor prin care sunt rambursate costurile efective – care reprezintă în acest an cel mai frecvent tip de finanțare în domeniul cercetării –, beneficiarii declară costurile efective suportate, care le sunt rambursate în mod corespunzător. Atunci când se acordă granturi pe bază de *sume forfetare*, beneficiarilor li se plătește, la finalizarea fiecărui pachet de lucru, o sumă forfetară predefinită.

5.7. Programele spațiale sunt, în general, gestionate indirect de organisme specializate de punere în aplicare (cum ar fi Agenția Spațială Europeană și Agenția UE pentru Programul spațial). Acestea primesc rambursări pe baza cheltuielilor lor efective aferente programelor.

5.8. *Instrumentele financiare* (și anume împrumuturile, garanțiile și *investițiile de capital*) din cadrul programului InvestEU sunt implementate în principal de Banca Europeană de Investiții sau de *Fondul european de investiții*, care, la rândul lor, recurg la *intermediari financiari*.

Sfera și abordarea auditului

5.9. Obiectivul Curții a fost de a estima nivelul de eroare pentru această rubrică din CFM și de a contribui la *declarația de asigurare*. Aplicând abordarea și metodele de audit descrise în ***anexa 1.1***, Curtea a examinat în 2025 pentru această rubrică din CFM:

(a) un eșantion reprezentativ din punct de vedere statistic de 126 de operațiuni, acoperind toate cheltuielile de la această rubrică din CFM. Eșantionul a constat din 90 de operațiuni din domeniul cercetării și inovării (40 pentru Orizont 2020 și 50 pentru Orizont Europa) și 36 de operațiuni din cadrul altor programe (în special 14 operațiuni aferente MIE, 6 instrumente financiare, 10 operațiuni din Programul privind piața unică și din Europa digitală, precum și 2 operațiuni din cadrul programelor spațiale). Beneficiarii care au făcut obiectul auditului erau situați în 21 de state membre și în 4 țări terțe;

(b) sistemele de control instituite de Comisie pentru a preveni plagiatul și dubla finanțare în domeniul cercetării (Orizont Europa);

(c) informațiile privind *regularitatea* furnizate în *rapoartele anuale de activitate* ale *Agenției Executive Europene pentru Domeniile Sănătății și Digital (HaDEA)* și ale *Agenției Executive Europene pentru Cercetare (REA)*, informații care sunt incluse apoi în *raportul anual privind gestiunea și performanța* al Comisiei.

5.10. Curtea a luat în considerare și rezultatele auditurilor sale anuale privind 12 agenții ale UE, inclusiv Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT), și 11 întreprinderi comune ce execută bugetul în cadrul rubricii 1 din CFM, rezultate care au avut un impact minim asupra ratei de eroare calculate de Curte. Aceste rezultate au fost prezentate în rapoartele anuale specifice ale Curții referitoare la exercițiul financiar 2024 și se bazează pe examinarea a 218 operațiuni.

Regularitatea operațiunilor

5.11. Dintre cele 126 de operațiuni examinate, 37 (29 %) conțineau *erori*. Pe baza celor 33 de erori cuantificate și a erorilor suplimentare detectate în cadrul operațiunilor implementate de agențiile UE și de întreprinderile comune, Curtea estimează că nivelul de eroare este de 2,9 % (a se vedea ***figura 5.2***).

Figura 5.2 – Impactul estimat al erorilor cuantificabile

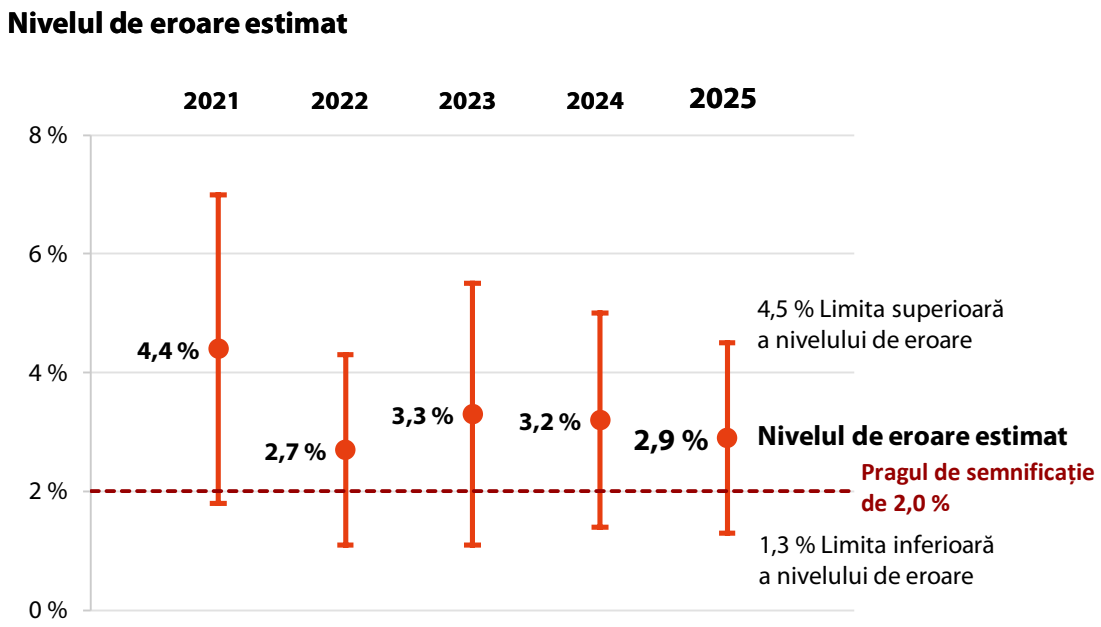

Dimensiunea eșantionului (operațiuni)

2021	2022	2023	2024	2025
130	127	127	127	126

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

5.12. ***Figura 5.3*** prezintă repartizarea pe tipuri a *nivelului de eroare estimat* de Curte pentru 2025.

Figura 5.3 – Repartizarea pe categorii a nivelului de eroare estimat

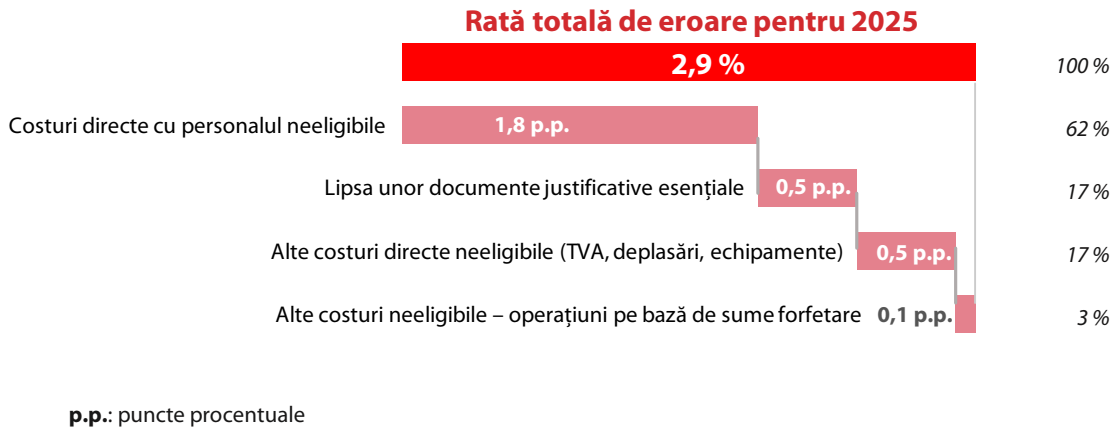

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

5.13. Cercetarea continuă să fie un domeniu de cheltuieli cu un risc ridicat de eroare. Curtea a identificat *erori cuantificabile* în 28 dintre cele 90 de operațiuni din domeniul cercetării incluse în eșantionul său reprezentativ auditat (31 %). În plus, Curtea a raportat *erori necuantificabile* în cadrul a 4 operațiuni. La fel ca în 2024, auditul nu a constatat diferențe semnificative între programul Orizont 2020 și programul Orizont Europa în ceea ce privește regularitatea cheltuielilor, în pofida simplificărilor introduse de Orizont Europa pentru a facilita raportarea costurilor de către beneficiari.

5.14. În cazul altor programe și activități, Curtea a detectat erori în 5 operațiuni dintre cele 36 din eșantion (14 %), toate fiind erori cuantificabile.

5.15. Comisia aplicase măsuri corective care afectau în mod direct 7 dintre operațiunile cuprinse în eșantionul Curții. Aceste măsuri au contribuit la reducerea nivelului de eroare estimat de Curte pentru acest capitol cu 0,4 puncte procentuale.

Costurile cu personalul sunt cele mai afectate de erori

5.16. Costurile cu personalul constituie cea mai mare parte a costurilor suportate pentru aproape toate proiectele de cercetare. În ansamblu, Curtea a identificat erori cuantificabile legate de costurile cu personalul în 22 (24 %) dintre cele 90 de operațiuni din domeniul cercetării examinate. În plus, Curtea a raportat 2 erori necuantificabile legate de costurile cu personalul.

Costuri declarate pentru timp care nu a fost consacrat proiectului

5.17. Beneficiarii pot include în declarațiile de costuri doar timpul în care personalul lor a lucrat efectiv la proiectele finanțate de UE. Această regulă de bază nu a fost însă respectată pentru 7 dintre cele 50 de operațiuni din cadrul programului Orizont Europa incluse în eșantion: beneficiarii declaraseră fie zile în care persoanele respective erau absente, fie zile care nu erau justificate în sistemele de raportare a timpului. Curtea a identificat erori similare în una dintre cele 40 de operațiuni examinate din cadrul programului Orizont 2020.

5.18. Acesta este al treilea an consecutiv[1] în care Curtea raportează acest tip de eroare în cazul unei organizații interguvernamentale europene care pune în aplicare o anumită acțiune prin Orizont Europa. Cazul respectiv este explicat mai în detaliu în ***caseta 5.1***.

Caseta 5.1

Exemplu de caz în care utilizarea modelului de acord de grant nu este adecvată pentru finanțarea unei anumite acțiuni în cadrul programului Orizont Europa

Asociația COST (Cooperarea europeană în domeniul științei și tehnologiei) este o organizație interguvernamentală europeană stabilită în Belgia. Aceasta își propune să încurajeze colaborarea între cercetătorii și inovatorii din întreaga Europă și din afara acesteia, prin activități de *networking*. Această acțiune nu este un „proiect” de cercetare în sensul obișnuit și nici nu finanțează cercetarea în mod direct, iar Orizont Europa reprezintă singura sa sursă de finanțare. Cu toate acestea, Comisia a utilizat modelul de acord de grant din cadrul programului Orizont Europa pentru a asigura finanțarea acestei acțiuni specifice.

Într-o astfel de situație, un beneficiar este expus unui deficit structural de finanțare, deoarece nu toate costurile pot fi imputate acțiunii. Ca o consecință a acestei nealinieri structurale, anumite costuri, inclusiv perioadele corespunzătoare anumitor concedii și altor absențe, nu puteau fi reflectate în calculul costurilor cu personalul în conformitate cu normele din modelul de acord de grant, ceea ce ilustrează limitele acestora în raport cu acțiunile de acest tip.

[1] Punctul 5.21 și caseta 5.2 din Raportul anual pe 2024; punctul 5.18 și caseta 5.1 din Raportul anual pe 2023.

Calcul incorect al tarifelor orare și zilnice

5.19. În cadrul programului Orizont 2020, beneficiarii trebuie să calculeze tarife orare anuale sau lunare pentru personalul lor și să le înmulțească apoi cu numărul de ore lucrate în cadrul proiectelor UE. Pentru Orizont Europa însă, normele au fost simplificate: beneficiarii trebuie acum să calculeze tarife zilnice și să le înmulțească cu numărul de zile („echivalent-zile”) lucrate în cadrul proiectelor UE.

5.20. Curtea a constatat, atât în cadrul operațiunilor aferente programului Orizont 2020, cât și în cadrul celor aferente programului Orizont Europa, că beneficiarii nu au calculat în mod corect tarifele orare sau zilnice. Aceste tarife se calculează împărțind costurile cu personalul aferente unei perioade determinate la timpul productiv (ore sau echivalent-zile) din aceeași perioadă. În unele operațiuni auditate, beneficiarii au utilizat un timp productiv incorect, au calculat tarifele pentru o perioadă eronată sau au inclus, în calculul tarifelor, *costuri indirecte* ori costuri cu personalul neeligibile. În ***caseta 5.2*** sunt prezentate astfel de exemple.

Caseta 5.2

Exemple de costuri neeligibile incluse în costurile cu personalul declarate

În Danemarca, autoritățile naționale rambursează angajatorilor anumite costuri plătite angajaților în timpul concediului pentru creșterea copilului. Aceste costuri nu sunt deci eligibile pentru finanțare din partea UE. Curtea a auditat o operațiune din cadrul programului Orizont Europa în care beneficiarul inclusese astfel de costuri, supraestimând în acest fel costurile reale cu personalul. Costurile declarate de beneficiar au fost deci supraevaluate.

O entitate publică din Franța a declarat costuri pentru doi cercetători în cadrul unui grant acordat prin Orizont Europa. La calcularea costurilor cu personalul, beneficiarul a exclus în mod corect unele costuri neeligibile. Acesta nu a exclus însă contribuțiile de asigurări sociale aferente, ceea ce a condus la un tarif zilnic supraevaluat.

Alte *costuri directe* care nu sunt necesare pentru acțiune

5.21. O condiție esențială care reglementează eligibilitatea costurilor este aceea de a fi suportate în legătură cu acțiunea și de a fi necesare pentru implementarea acesteia. Așa cum s-a raportat în anii precedenți[2], Curtea a constatat și în acest an că, adesea, această condiție nu fusese îndeplinită. Este cazul a 10 dintre operațiunile auditate de Curte. Printre exemple se numărau costuri aferente echipamentelor și stocurilor care nu au fost utilizate în cadrul proiectului, servicii care nu au fost furnizate pe durata proiectului și costuri de deplasare care au fost declarate fără să existe o legătură directă cu proiectul.

Deficiențe în utilizarea granturilor pe bază de sume forfetare

5.22. Finanțarea pe bază de sume forfetare este o *opțiune simplificată în materie de costuri* prevăzută la articolul 125 din *Regulamentul financiar*, pentru care trebuie să se furnizeze în avans estimări detaliate pentru fiecare categorie de costuri, per beneficiar și per pachet de lucru. Înainte de semnarea acordului de grant, experți contractați de Comisie evaluează estimările costurilor în raport cu activitățile propuse, pentru a se asigura că acestea sunt rezonabile și neexcesive. Comisia plătește apoi cuantumul grantului sub rezerva „implementării corespunzătoare” a pachetelor de lucru, astfel cum a fost evaluată cu ajutorul experților.

5.23. Până la sfârșitul anului 2027, Comisia intenționează să aloce aproximativ jumătate din bugetul anual al programului Orizont Europa (prevăzut pentru cererile de propuneri) prin sume forfetare. Valoarea granturilor semnate în 2025 pentru proiectele finanțate prin sume forfetare a fost de 1 814 milioane de euro și a reprezentat aproximativ 19 % din totalul granturilor semnate în anul respectiv, după cum se arată în ***figura 5.4***.

---

[2] Punctul 5.22 din Raportul anual pe 2024; punctul 5.22 din Raportul anual pe 2023, punctul 5.22 din Raportul anual pe 2022.

Figura 5.4 – Acorduri de grant pe bază de sumă forfetară semnate în cadrul programului Orizont Europa: valoare și pondere din bugetul total alocat granturilor (2022-2025)

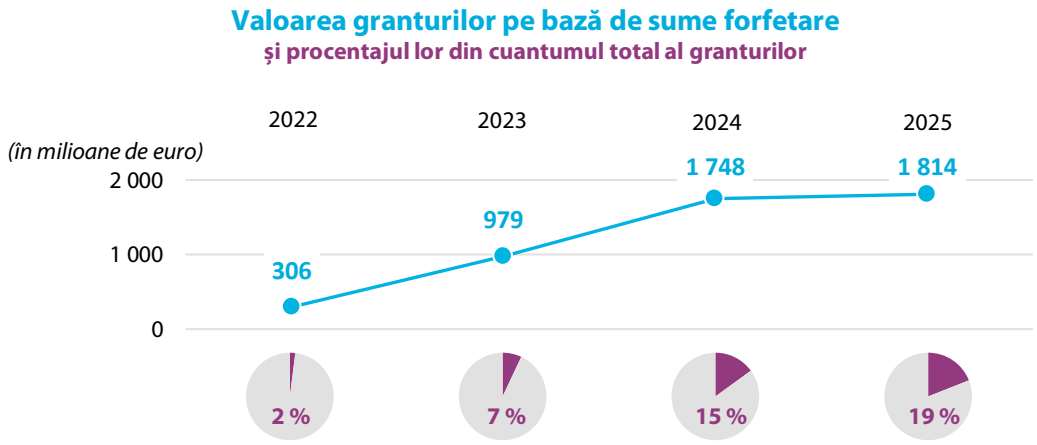

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

5.24. În 2025, cheltuielile efectuate prin finanțare pe bază de sume forfetare în cadrul programului Orizont Europa s-au ridicat la 232 de milioane de euro (sau 4 % din cheltuielile totale ale programului din 2025). Curtea a auditat trei proiecte de cercetare finanțate prin granturi cu sumă forfetară unică în cadrul programului Orizont Europa, implementate de consorții de proiecte formate din 5-17 beneficiari. În toate cazurile, Curtea a examinat atât modul în care a fost stabilit grantul sub formă de sumă forfetară, cât și dacă pachetele de lucru fuseseră finalizate în mod corespunzător, inclusiv verificarea acestora de către Comisie. La fel ca în anii precedenți[3], Curtea a identificat deficiențe în principal în două domenii, descrise în ***caseta 5.3***. În cazul uneia dintre cele trei operațiuni examinate, aceste deficiențe conduseseră la cuantificarea erorii.

[3] Caseta 5.3 din Raportul anual pe 2024; punctele 5.31-5.32 din Raportul anual pe 2022.

Caseta 5.3

Exemple de deficiențe în plățile aferente unui grant pe bază de sumă forfetară

Lipsă de dovezi cu privire la realizarea unei evaluări *ex ante* solide a bugetului

În propunerile bugetare, fiecare beneficiar a furnizat informații privind categoria de personal necesar pentru proiect (de exemplu, oameni de știință cu experiență sau debutanți), numărul de luni necesare pentru fiecare categorie și pachet de lucru și costul estimat pe lună („tarifele lunare”).

În toate cele trei proiecte, experții au exprimat unele rezerve cu privire la costurile cu personalul, la resursele prevăzute pentru gestionarea proiectelor sau la alte componente bugetare. Aceste preocupări au fost însă reflectate doar parțial în rapoartele finale de evaluare și nu au condus la nicio ajustare a bugetelor propuse.

În plus, deși experții externi au evaluat bugetele, nu existau dovezi care să demonstreze că a avut loc o analiză comparativă a tarifelor lunare propuse în raport cu datele de referință disponibile (cum ar fi costurile istorice) sau o evaluare critică a diferențelor dintre costurile diferitelor categorii de personal.

În consecință, Curtea a constatat că costurile cu personalul nu erau suficient justificate, cu riscul deci ca sume prea mari să fi fost utilizate pentru toate cele trei acorduri de grant.

Definirea neclară a livrabilelor și implementare insuficientă a pachetelor de lucru

În cazul a două dintre proiectele auditate, unele livrabile esențiale nu fuseseră clar definite, iar pentru unul dintre acestea, datele disponibile indicau că este posibil ca anumite pachete de lucru să nu fi fost finalizate în conformitate cu cerințele acordului de grant.

În unul dintre proiecte, un pachet de lucru includea o sarcină privind consolidarea capacităților, care presupunea punerea în aplicare a unui set de activități. În acordul de grant nu erau specificate nici domeniul de aplicare, nici modul de concepere a activităților, ceea ce împiedică atât punerea în aplicare, cât și evaluarea acestora.

În celălalt proiect, un livrabil ar fi trebuit să prezinte „lanțul valoric” pentru sectorul industrial respectiv. Acesta a fost descris însă în termeni generici, fără a se diferenția de lanțurile valorice din alte sectoare. Un alt livrabil a descris un lanț valoric semnificativ diferit, ceea ce evidențiază inconsecvențe între diferite documente ale proiectului. În plus, indicatorii de performanță raportați referitori la organizarea de webinare și la creșterea numărului de membri nu erau susținuți de dovezi verificabile. Comisia a acceptat pachetele de lucru declarate ca fiind finalizate și a autorizat plățile pentru acest proiect. Cu toate acestea, întrucât Curtea consideră că nu toate aceste pachete de lucru fuseseră finalizate în mod satisfăcător, rezultă că o parte din plată nu ar fi trebuit efectuată.

De asemenea, Curtea a raportat constatări în legătură cu sumele forfetare în cazul a patru operațiuni din cadrul programului Orizont Europa puse în aplicare de întreprinderea comună pentru căile ferate ale Europei.

5.25. Între timp, Comisia și-a clarificat orientările privind granturile pe bază de sume forfetare. În special, începând din octombrie 2023, Comisia a solicitat experților care evaluează propunerile de buget să utilizeze tabloul de bord al programului Orizont pentru evaluările de sume forfetare ca valoare de referință pentru costurile cu personalul. Operațiunile auditate se referă la propuneri prezentate în 2022 și 2023, când utilizarea tabloului de bord nu era încă obligatorie. În plus, în conformitate cu recomandarea 5.3 a Curții din 2022, Comisia și-a actualizat definiția „implementării corespunzătoare" a acestor granturi în 2024. În schimb, normele privind modul de evaluare a implementării parțiale și a implicațiilor financiare nu au fost încă clarificate, iar Comisia nu a emis orientări cu privire la această chestiune.

Beneficiarii din afara UE și *întreprinderile mici și mijlocii* sunt mai predispuși la erori

5.26. În rapoartele sale anuale anterioare[4], Curtea a subliniat că întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) sunt mai predispuse la erori. Anul acesta, IMM-urile au reprezentat 9 % din eșantion (11 din 126 de operațiuni), dar au contribuit cu 30 % la rata de eroare estimată. Curtea a identificat erori în declarațiile de cheltuieli ale IMM-urilor în cadrul a 6 operațiuni, dintre care 4 în domeniul cercetării și 2 din alte programe. Patru dintre aceste IMM-uri nu aveau experiență anterioară sau aveau o experiență foarte limitată în ceea ce privește proiectele finanțate de UE.

5.27. Atât Orizont 2020, cât și Orizont Europa permit entităților din țări terțe să participe și să primească finanțare. La sfârșitul anului, 21 de țări erau asociate la programul Orizont Europa și 2 dispuneau de dispoziții tranzitorii care permiteau participarea. Eșantionul Curții a inclus 13 operațiuni cu beneficiari din țări terțe. 5 dintre aceste operațiuni (38 %) conțineau erori. În ***caseta 5.4*** sunt prezentate două exemple.

[4] Punctul 5.24 din Raportul anual pe 2022; punctul 5.25 din Raportul anual pe 2023.

Caseta 5.4

Exemple de beneficiari din țări terțe care au declarat costuri neeligibile

Două IMM-uri private dintr-o țară terță au primit finanțare pentru a participa la proiecte de cercetare, unul finanțat în cadrul programului Orizont 2020 și unul în cadrul programului Orizont Europa.

Unul dintre beneficiari a declarat costuri de deplasare legate de participarea directorului general la adunarea generală a proiectului. Suma declarată includea costuri care nu erau legate de acțiune, cum ar fi biletele de avion pentru o rudă a directorului general.

Celălalt beneficiar a declarat costuri cu personalul, dar nu era în măsură să furnizeze nici calculele subiacente, nici dovezi fiabile care să justifice timpul de lucru. În plus, declarația de cheltuieli includea cheltuieli de deplasare și diverse cheltuieli care nu erau legate de acțiune, cum ar fi cheltuieli de natură privată.

Sistemele de control utilizate de Comisie pentru a preveni plagiatul și dubla finanțare în cadrul programului Orizont Europa

5.28. Plagiatul, și anume utilizarea ideilor, a muncii sau a cuvintelor unei alte persoane fără o recunoaștere adecvată, este un aspect-cheie pentru programele care implică cercetarea (cum ar fi Orizont Europa). Principiile de integritate în domeniul cercetării – cum ar fi cele din Carta europeană a cercetătorilor – pun accentul pe conduita etică și pe evitarea plagiatului pe tot parcursul procesului de cercetare. În plus, reutilizarea conținutului în cadrul a diferite proiecte finanțate ar putea crea riscul ca aceleași costuri să fie finanțate de două ori (dublă finanțare), ceea ce este interzis de cadrul juridic relevant (Regulamentul financiar și normele aplicabile programului Orizont Europa[5]).

5.29. În cadrul programului Orizont Europa, riscul de plagiat și de dublă finanțare este examinat în mod sistematic la evaluarea proiectelor. Din punct de vedere operațional, Comisia se bazează pe SIMBA (*SIMilarity-Based Analysis*), un sistem deținut de Direcția Generală Cercetare și Inovare (DG RTD), pentru a susține aceste verificări. În etapa de pregătire a granturilor, SIMBA compară automat componența consorțiului și descrierea acțiunii prevăzute de propunerile noi evaluate cu succes cu toate propunerile acceptate din baza de date *eGrants* a Comisiei. Sistemul aplică o potrivire cuvânt cu cuvânt și calculează un indice global de similaritate. Propunerile care depășesc un prag de 30 % sunt semnalate în vederea unor verificări suplimentare, rezultatele fiind afișate în sistemul de flux de lucru utilizat de Comisie pentru evaluarea și aprobarea granturilor (COMPASS).

[5] Regulamentul (UE) 2021/695 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa.

5.30. Dacă o propunere este semnalată de SIMBA, responsabilii de proiect trebuie să evalueze dacă asemănările sunt „critice” (de exemplu, dacă obiectivele, ideile, abordările sunt foarte similare sau – în raport cu dubla finanțare – dacă beneficiarii sunt aceiași sau consorțiile sunt foarte similare). Evaluarea poate include contactarea serviciului care gestionează proiectul identificat ca similar, explicații cerute din partea solicitanților, consultarea unor experți independenți sau implicarea serviciului juridic. Procesul se poate termina cu decizia de a finanța propunerea, cu sau fără o monitorizare consolidată ori, în cazuri grave, cu respingerea acesteia.

5.31. În ansamblu, Curtea consideră că SIMBA este un instrument matur și actualizat în mod continuu, care sprijină luarea deciziilor la nivel operațional și este, în linii mari, adecvat scopului urmărit. Examinarea Curții a confirmat, de asemenea, că toate cazurile incluse în eșantion care au fost semnalate ca depășind pragul au făcut obiectul unei monitorizări ulterioare corespunzătoare, inclusiv prin consultarea solicitanților și, în cazurile mai complexe, prin solicitarea unei evaluări din partea unor experți independenți.

5.32. Curtea a identificat totuși unele deficiențe.

- Pragul indicelui de similaritate care declanșează monitorizarea ulterioară obligatorie este stabilit la 30 %, dar nu erau documentate nici raționamentul care stă la baza acestui nivel, nici dovezile că acesta a fost aprobat oficial.

- În prezent, SIMBA compară propunerile noi evaluate cu succes cu toate propunerile acceptate din baza de date, chiar dacă unele dintre acestea nu au fost finanțate. Această practică poate duce la activități de monitorizare inutile și la creșterea timpului de prelucrare pentru responsabilii de proiect. Curtea a observat că DG RTD programase deja o actualizare a SIMBA la începutul anului 2026 care să excludă propunerile nefinanțate din rândul populației care face obiectul comparației, ceea ce ar îmbunătăți eficiența și relevanța rezultatelor.

- SIMBA reține doar cel mai recent indice de similaritate. În cazul în care se face o nouă comparație, aceasta suprascrie rezultatele anterioare. În plus, COMPASS afișează indicii doar sub formă de capturi de ecran. Aceste funcționalități limitează trasabilitatea pe parcursul întregului ciclu de viață al grantului.

- În fine, atunci când propunerile comparate includ documente cu diferențe semnificative de lungime, este posibil ca SIMBA să calculeze o valoare nereprezentativă a indicelui de similaritate. În cazuri excepționale, acest lucru riscă să denatureze comparațiile și ar putea produce rezultate înșelătoare.

Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

5.33. Curtea a examinat informațiile prezentate de Comisie în raportul anual pe 2025 privind gestiunea și performanța cu privire la *riscul la momentul plății* estimat pentru domeniile de politică incluse în rubrica 1 din CFM, calculat de Comisie la 2,1 %. Acest procentaj se situează în intervalul aferent nivelului de eroare estimat de Curte și ușor peste pragul de semnificație.

5.34. Curtea a examinat rapoartele anuale de activitate ale *agențiilor executive* HaDEA și REA, pentru ambele fiind acoperite principalele cheltuieli din 2025 legate de programele Orizont 2020 și Orizont Europa. În cazul Orizont 2020, Comisia a estimat o *rată de eroare reprezentativă* de aproximativ 3,8 % pentru întregul program. Rata de *eroare reziduală* pentru Orizont 2020, luând în considerare acțiunile corective, este de 1,8 % (și de aproximativ 2,1 % atât pentru HaDEA, cât și pentru REA).

5.35. În cazul Orizont Europa, Comisia a estimat o rată de eroare reprezentativă de 4,4 % pentru program și o rată de eroare reziduală de 4,1 % (cu rate similare pentru cele două agenții executive). În ansamblu, constatările examinărilor tehnice *ex post* ale granturilor pe bază de sume forfetare au contribuit cu mai puțin de 0,1 puncte procentuale la aceste rate globale.

5.36. Estimările în cauză se bazează pe un eșantion reprezentativ comun de 207 audituri și examinări *ex post*. Acestea au vizat 177 de granturi pentru acoperirea costurilor reale și 30 de granturi pe bază de sume forfetare. Pentru 2025, astfel cum se menționează în planul multianual de audit al Comisiei pentru programul Orizont Europa, dimensiunea eșantionului pentru granturile pe bază de sume forfetare a fost stabilită la nivelul minim acceptat de 30, dat fiind că rata de eroare preconizată a fost foarte scăzută. Curtea observă, de asemenea, că plățile efectuate în cadrul unor astfel de granturi au reprezentat doar o mică parte din total. Până în prezent, planul multianual de audit al Comisiei pentru Orizont Europa nu indică modul în care dimensiunea eșantionului pentru granturile pe bază de sume forfetare va fi ajustată în anii următori, pentru a ține seama de creșterea preconizată a cuantumurilor și a ponderii acestui tip de plăți.

5.37. Întrucât rata de eroare reziduală pentru programul Orizont Europa depășește *pragul de semnificație* de 2 %, HaDEA și REA au formulat rezerve în rapoartele lor anuale de activitate. În ceea ce privește programul Orizont 2020, aceste rate au fost foarte apropiate de 2 % atât pentru HaDEA, cât și pentru REA. Dat fiind că acest nivel se încadrează în intervalul-țintă stabilit de Comisie pentru programul Orizont 2020, nu au fost emise deci *rezerve*.

5.38. Pe baza celor de mai sus, Curtea consideră că rapoartele anuale de activitate ale HaDEA și REA reflectau informațiile de care dispuneau cele două entități și prezentau, pe această bază, o evaluare obiectivă a gestiunii financiare în ceea ce privește regularitatea operațiunilor subiacente cheltuielilor aferente rubricii 1 din CFM.

Concluzii și recomandări

Concluzii

5.39. Probele generale de audit obținute și prezentate de Curte în acest capitol arată că nivelul de eroare al cheltuielilor aferente rubricii Piața unică, inovare și sectorul digital a fost semnificativ. Pentru această rubrică din CFM, testele efectuate de Curte pe operațiuni au indicat un nivel de eroare global estimat de 2,9 %.

5.40. An de an, auditurile Curții în acest domeniu de politică constată un nivel de eroare care depășește pragul de semnificație. Acest lucru sugerează un risc recurent de plăți în exces către beneficiari. Principalul factor care a contribuit la erorile constatate în cadrul rubricii 1 din CFM este reprezentat de costurile cu personalul neeligibile sau declarate incorect în cadrul proiectelor pentru cercetare. În pofida tuturor simplificărilor aduse temeiului juridic de-a lungul timpului și a orientărilor elaborate de Comisie pentru beneficiari, situația rămâne neschimbată de mai mulți ani[6].

5.41. În ceea ce privește finanțarea pe bază de sume forfetare, auditurile Curții indică faptul că bugetele propuse erau, în unele cazuri, supraestimate și că acest lucru nu a fost detectat și corectat de experții care au evaluat propunerile. Alături de definițiile neclare ale livrabilelor și de verificările *ex ante* insuficiente ale faptului că pachetele de lucru au fost puse în aplicare conform planificării, există riscul ca acordurile de grant să aibă bugete excesive și ca plățile să fie efectuate pentru proiecte care nu au fost implementate în mod satisfăcător.

5.42. În ceea ce privește controalele efectuate de Comisie pentru a preveni plagiatul și dubla finanțare, Curtea consideră că SIMBA este un instrument matur și, în linii mari, adecvat scopului. Cu toate acestea, există posibilități de a formaliza mai bine procedurile.

---

[6] Punctul 5.16 din Raportul anual pe 2018; punctul 4.11 din Raportul anual pe 2019; punctul 4.13 din Raportul anual pe 2020; punctul 4.12 din Raportul anual pe 2021; punctul 5.13 din Raportul anual pe 2022; punctul 5.13 din Raportul anual pe 2023; punctul 5.15 din Raportul anual pe 2024.

Recomandări

5.43. În ***anexa 5.1*** sunt prezentate constatările rezultate în urma examinării de către Curte a situației acțiunilor întreprinse ca urmare a acelor recomandări formulate în rapoartele sale anuale pe 2022 și pe 2023 care trebuiau puse în aplicare până în 2025. Comisia a pus în aplicare o recomandare în anumite privințe și două recomandări în totalitate.

5.44. Pe baza constatărilor și a concluziilor formulate pentru exercițiul 2025, Curtea recomandă următoarele:

Recomandarea 5.1 – Să se amelioreze cadrul de control pentru finanțarea pe bază de sume forfetare în domeniul cercetării

Comisia ar trebui să amelioreze cadrul de control pentru finanțarea pe bază de sume forfetare în domeniul cercetării, în special:

(a) să se asigure că experții care efectuează evaluarea *ex ante* a propunerilor bugetare realizează și documentează în mod consecvent verificările necesare;

(b) să stabilească criterii clare, precum și intervale pentru ratele care trebuie aplicate pentru eventualele reduceri ale granturilor în cazul în care pachetele de lucru sunt doar parțial finalizate;

(c) să stabilească numărul de examinări tehnice *ex post* astfel încât să asigure o reprezentare adecvată a plăților pe bază de sume forfetare în eșantionul reprezentativ din punct de vedere statistic la nivel de program. Planul multianual de audit ar trebui actualizat în consecință.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Recomandarea 5.2 – Să se formalizeze procedurile de verificare a plagiatului și a dublei finanțări (în SIMBA)

Comisia ar trebui:

(a) să documenteze și să aprobe în mod oficial nivelul selectat pentru pragul indicelui de similaritate, inclusiv să prezinte justificarea nivelului ales;

(b) să definească procedura de aprobare și implementare a modificărilor viitoare ale pragului indicelui, care să acopere mecanisme minime de control și *pista de audit*.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: jumătatea anului 2027.

Anexe

Anexa 5.1 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată; nu există informații.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2022	Curtea recomandă Comisiei ca, până la sfârșitul anului 2025 (evaluarea la jumătatea perioadei a programului Orizont Europa): **Recomandarea 1 – Evaluarea finanțării pe bază de sume forfetare** (a) Să includă, în contextul evaluării la jumătatea perioadei a programului Orizont Europa, o evaluare a finanțării bazate pe sume forfetare pentru a determina dacă anumite tipuri de proiecte nu se pretează (din punctul de vedere al conținutului sau al dimensiunii etc.) la finanțarea pe bază de sume forfetare, precum și pentru a acoperi riscul de *nereguli* și de *fraudă*.			Comisia a emis un *document de lucru al serviciilor sale* privind evaluarea intermediară a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2024), publicat la 30 aprilie 2025. Acesta se baza pe date referitoare la implementare și pe un sondaj la scară largă în rândul participanților, al unor experți și al personalului intern al Comisiei.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2023	Curtea recomandă Comisiei ca, până la jumătatea anului 2025: **Recomandarea 1 – Să îmbunătățească respectarea de către beneficiari a normelor privind tarifele zilnice** În cazul raportării în cadrul programului Orizont Europa, să introducă măsuri care să meargă dincolo de acțiunile de sensibilizare întreprinse până în prezent, pentru a îmbunătăți respectarea de către beneficiari a normelor privind tarifele zilnice.	✓		Comisia a dat curs acestei recomandări prin două măsuri: a dezvoltat instrumentul *Personnel Costs Wizard* pentru Orizont Europa, menit să ajute beneficiarii să își introducă costurile cu personalul, iar când se apropie termenul de raportare, Comisia trimite și notificări personalizate către beneficiarii susceptibili să facă erori.
	Curtea recomandă Comisiei ca, până la jumătatea anului 2025: **Recomandarea 2 – Să asigure claritatea documentației utilizate în cadrul programului Orizont Europa** Pentru programul Orizont Europa, să clarifice într-o mai mare măsură normele și metodele de calculare a tarifelor zilnice pentru costurile cu personalul utilizate în modelul de acord de grant.	✓		Comisia a adăugat clarificări minore la acordul de grant adnotat și a luat și alte măsuri cu scop explicativ. Cu toate acestea, dispozițiile acordului de grant adnotat și modelul de acord de grant nu sunt încă pe deplin aliniate.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Capitolul 6

Coeziune, reziliență și valori

Cuprins

	Puncte
Introducere	**6.1.-6.17.**
Scurtă descriere	**6.3.-6.6.**
Obiectivele de politică și instrumentele de finanțare	**6.3.**
Gestiunea fondurilor	**6.4.-6.6.**
Sfera și abordarea auditului	**6.7.-6.17.**
Regularitatea operațiunilor	**6.18.-6.39.**
Rezultatele testelor efectuate de Curte pe operațiuni	**6.18.-6.19.**
Coeziune – gestiune partajată	**6.20.-6.38.**
Cheltuieli și proiecte neeligibile	**6.23.-6.25.**
Lipsa unor documente justificative esențiale	**6.26.-6.29.**
Încălcări ale normelor pieței interne privind achizițiile publice și ajutoarele de stat	**6.30.-6.36.**
Opțiunile simplificate în materie de costuri	**6.37.-6.38.**
Reziliență și valori – gestiunea Comisiei	**6.39.**
Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță	**6.40.-6.58.**
Evaluarea Comisiei pentru 2025	**6.40.-6.51.**
Sistemele de gestiune și de control ale statelor membre nu au funcționat bine pentru unele programe	**6.40.-6.41.**
Nivel semnificativ al cheltuielilor neconforme din conturile acceptate	**6.42.-6.49.**
Evaluare de risc scăzut pentru programele Interreg – neconfirmată de constatările Curții	**6.50.-6.51.**
Închiderea programelor din perioada 2014-2020	**6.52.-6.55.**
Perioada de programare 2021-2027	**6.56.-6.58.**

Concluzie și recomandări 6.59.-6.62.

Concluzie 6.59.-6.60.

Recomandări 6.61.-6.62.

Anexe

Anexa 6.1 – Eșantionul de operațiuni în gestiune partajată al Curții și erorile de conformitate, 2025

Anexa 6.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Introducere

6.1. Acest capitol prezintă rezultatele auditului Curții cu privire la rubrica 2 – Coeziune, reziliență și valori din *CFM*. *Figura 6.1* oferă o imagine de ansamblu a principalelor activități, a cheltuielilor și a populației de audit de la această rubrică pentru 2025.

Figura 6.1 – Plățile și populația auditată

Coeziune, reziliență și valori
52,8 miliarde de euro (29,9 % din cheltuielile de la bugetul UE)

(în miliarde de euro)

Defalcarea plăților din 2025 în funcție de fond

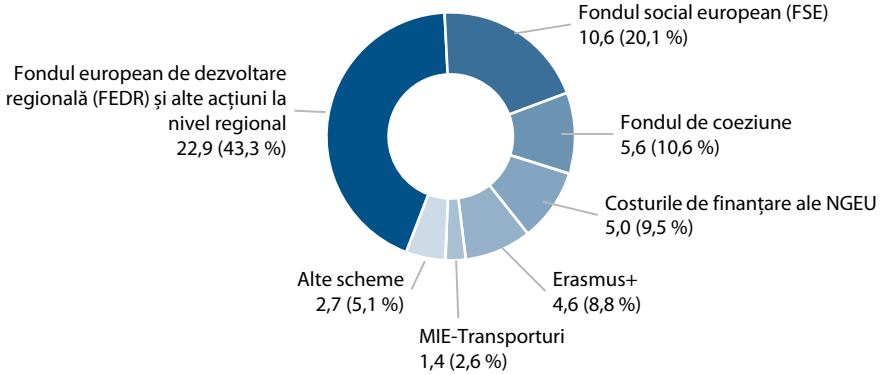

Populația auditată pentru 2025 în comparație cu plățile

Coeziune economică, socială și teritorială (subrubrica 2a)

Plăți – total 40,4

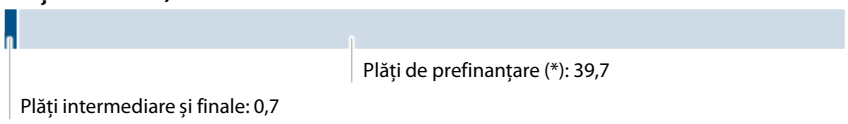

Populația auditată – total 9,7

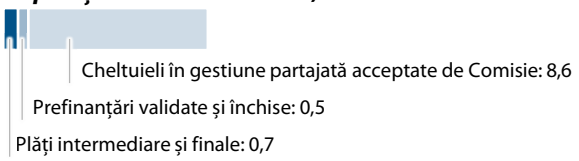

Reziliență și valori (subrubrica 2b)

Plăți – total 12,4

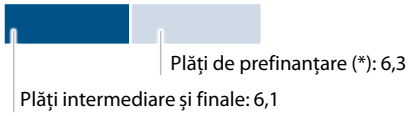

Populația auditată – total 8,6

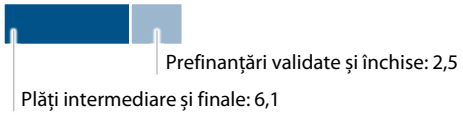

(*) Inclusiv avansurile anuale și plățile intermediare neacceptate încă de Comisie din cadrul *gestiunii partajate*.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din *conturile consolidate* ale Uniunii Europene pentru exercițiul 2025.

6.2. Rubrica 2 din CFM cuprinde două subrubrici. Majoritatea plăților de la subrubrica 2a au fost utilizate pentru prefinanțarea de *programe* aflate sub gestiune partajată pentru *perioada de programare* 2021-2027. Întrucât plățile de prefinanțare nu reprezintă cheltuieli finalizate, Curtea nu le auditează. *Operațiunile* pe care Curtea le auditează – și cu privire la care formulează o opinie – sunt cele care stau la baza cheltuielilor acceptate de Comisie, astfel cum sunt incluse în conturi. Subrubrica 2b constă în operațiuni *gestionate direct* sau *indirect* de Comisie. Pentru acestea, Curtea auditează cheltuielile plătite sau validate și închise în 2025. O parte din plata costurilor de finanțare ale *NextGenerationEU (NGEU)* este, de asemenea, alocată acestei subrubrici.

Scurtă descriere

Obiectivele de politică și instrumentele de finanțare

6.3. Scopul principal al cheltuielilor de la rubrica 2 din CFM este de a reduce decalajele de dezvoltare dintre diferitele state membre și regiuni ale UE (subrubrica 2a), precum și de a sprijini și a proteja valorile UE și de a spori reziliența UE la provocările actuale și viitoare (subrubrica 2b). A se vedea ***figura 6.2*** pentru mai multe detalii.

Figura 6.2 – Obiectivele urmărite în cadrul politicilor

Subrubrica 2a – coeziune economică, socială și teritorială

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)
atenuează dezechilibrele regionale prin sprijinul pentru inovare și cercetare, pentru agenda digitală, pentru IMM-uri, pentru economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon și pentru dezvoltarea durabilă și integrată a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale.

Fondul social european (FSE) și FSE+
urmăresc să asigure niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, o protecție socială echitabilă, o forță de muncă rezilientă și calificată, precum și societăți coezive/favorabile incluziunii ca factori esențiali pentru eradicarea sărăciei; FSE+ pentru perioada 2021-2027 include Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (**YEI**), Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (**FEAD**) și Programul UE pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială, punând totodată în aplicare programul privind Pilonul european al drepturilor sociale.

Fondul de coeziune
promovează dezvoltarea durabilă finanțând proiecte din domeniul transporturilor și al mediului în statele membre al căror venit național brut (VNB) pe cap de locuitor este mai mic de 90 % din media de la nivelul UE. El ajută la finanțarea proiectelor de rețele transeuropene prin intermediul **Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE)**.

Subrubrica 2b – reziliență și valori

Erasmus+
sprijină educația, formarea, tineretul și sportul prin promovarea mobilității tinerilor și a participării active a acestora.

***NextGenerationEU* (NGEU)**
costurile de finanțare a sprijinului nerambursabil acordat prin **NGEU** pentru a ajuta statele membre ale UE să se redreseze în urma efectelor pandemiei de COVID-19.

Alte scheme, de exemplu, programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori" (**CEDV**) și programul „Europa creativă" (**CREA**), și instrumente specifice de promovare a redresării economice în UE post-COVID-19 [programul „UE pentru sănătate" (**EU4Health**), programul „Justiție" (**JUST**) etc.].

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Gestiunea fondurilor

6.4. *Fondurile politicii de coeziune* [*Fondul social european (FSE)*, FSE+, *Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)* și *Fondul de coeziune*] sunt executate în principal în cadrul gestiunii partajate. *Autoritățile de management* au responsabilitatea principală pentru *regularitatea* plăților, dar Comisia este responsabilă, în ultimă instanță, de execuția bugetului UE și de asigurarea faptului că statele membre dispun de *sisteme de gestiune și control* funcționale. În prezent, Comisia pune în aplicare programe atât din perioada 2014-2020, cât și din perioada 2021-2027. Pentru această din urmă perioadă, autoritățile de management au preluat rolul de certificare a conturilor anuale pentru fiecare program. În trecut, acest lucru era realizat de *autoritățile de certificare*. Pentru ambele perioade de programare, *autoritățile de audit* naționale furnizează o asigurare cu privire la regularitatea cheltuielilor incluse în conturile anuale prezentate Comisiei.

6.5. ***Figura 6.3*** evidențiază principalele modificări ale rolurilor de gestiune, de control și de asigurare de la o perioadă de programare la alta[1].

[1] Pentru detalii privind procesele și responsabilitățile din perioada 2014-2020, a se vedea figura 6.3 din Raportul anual pe 2024 al Curții.

Figura 6.3 – Diferențe în ceea ce privește rolurile din cadrul gestiunii partajate introduse pentru perioada 2021-2027

Comisia Europeană

DG REGIO

DG EMPL

- A introdus opțiunea unor mecanisme proporționale consolidate pentru statele membre. Prin aceasta, Comisia poate efectua mai puține audituri sau poate să nu efectueze niciun audit.

Statele membre

Autoritățile de management

- Responsabilitate sporită pentru conceperea programelor, pentru monitorizarea performanței lor și pentru alinierea lor la prioritățile UE.
- Funcția de contabilitate înlocuiește fostele autorități de certificare.
- Condiționalități *ex ante* înlocuite cu condiții favorizante orizontale și tematice, aplicabile tuturor obiectivelor relevante – obținerea finanțării este condiționată de îndeplinirea lor.
- Abordare bazată pe riscuri a verificărilor de gestiune în loc de verificări la o scară de 100 % a tuturor cererilor de plată.

Autoritățile de audit

- Prag mai mare pentru eșantionarea nestatistică și modalități proporționate consolidate pentru eșantioanele statistice. În acest din urmă caz, nu au loc audituri de sisteme.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza *Regulamentului privind dispozițiile comune (RDC)* pentru perioada 2014-2020 și a RDC pentru perioada 2021-2027.

6.6. Rubrica 2 – Coeziune, reziliență și valori din CFM acoperă, de asemenea, finanțarea acordată de UE prin programe sau acțiuni care sunt gestionate fie direct de *direcțiile generale (DG-uri)* ale Comisiei (inclusiv prin *agenții executive* ale UE), fie indirect, cu sprijinul unor organizații partenere sau al altor autorități, cum ar fi agențiile naționale pentru programul *Erasmus+* (a se vedea ***figura 6.2***).

Sfera și abordarea auditului

6.7. Obiectivul activității de audit a Curții a fost de a contribui la *declarația de asigurare (DAS)*, astfel cum este descrisă în ***anexa 1.1***, și de a furniza o evaluare a regularității cheltuielilor din cadrul rubricii 2 a CFM.

6.8. În 2025, populația auditată de Curte este împărțită aproape egal între subrubricile 2a și 2b din CFM, în timp ce, în 2024, subrubrica 2a din CFM reprezenta 86 % din populație. ***Figura 6.4*** prezintă proporția populației auditate de Curte în cadrul fondurilor și al instrumentelor enumerate în ***figura 6.2***. Plata costurilor de finanțare ale NGEU reprezintă 27 % din populația auditată de Curte, o proporție semnificativ mai mare decât în 2024. Aceste costuri formează jumătate din populația subrubricii 2b. Aceste operațiuni sunt fundamental diferite de restul populației auditate de Curte în cadrul acestei rubrici, prezentând, prin natura lor, un risc scăzut, și Curtea a constatat că ele sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare.

Figura 6.4 – Populația auditată în 2025

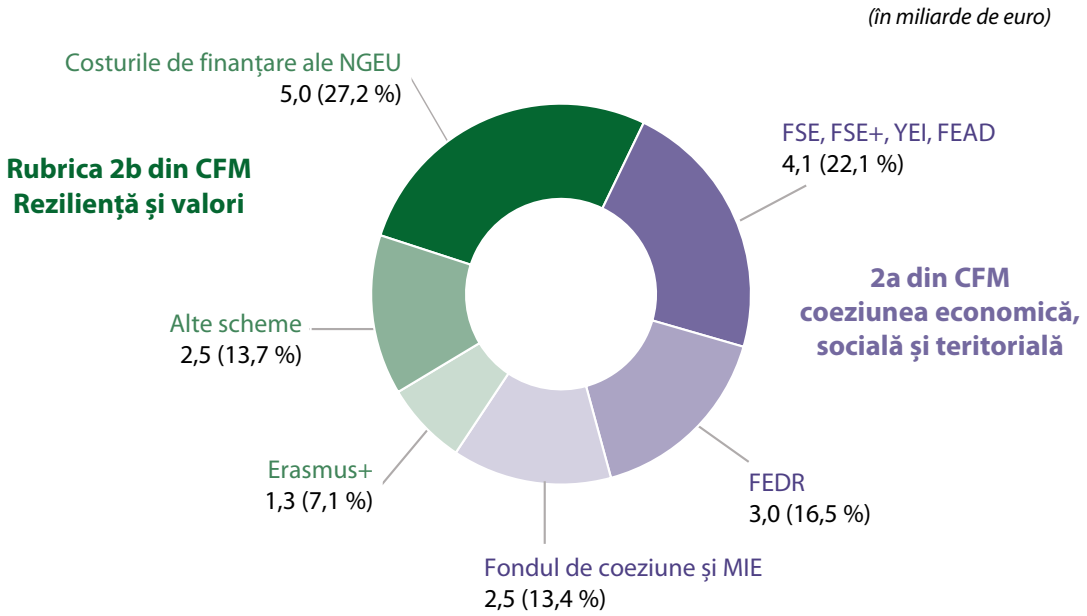

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

6.9. Curtea a auditat un **eșantion reprezentativ din punct de vedere statistic de 158 de operațiuni**, extras din populația de la această rubrică din CFM. Scopul este de a estima nivelul de *eroare* pentru rubrica 2 din CFM. ***Figura 6.5*** prezintă numărul de operațiuni incluse în eșantionul Curții.

Figura 6.5 – Numărul de operațiuni incluse în eșantionul Curții

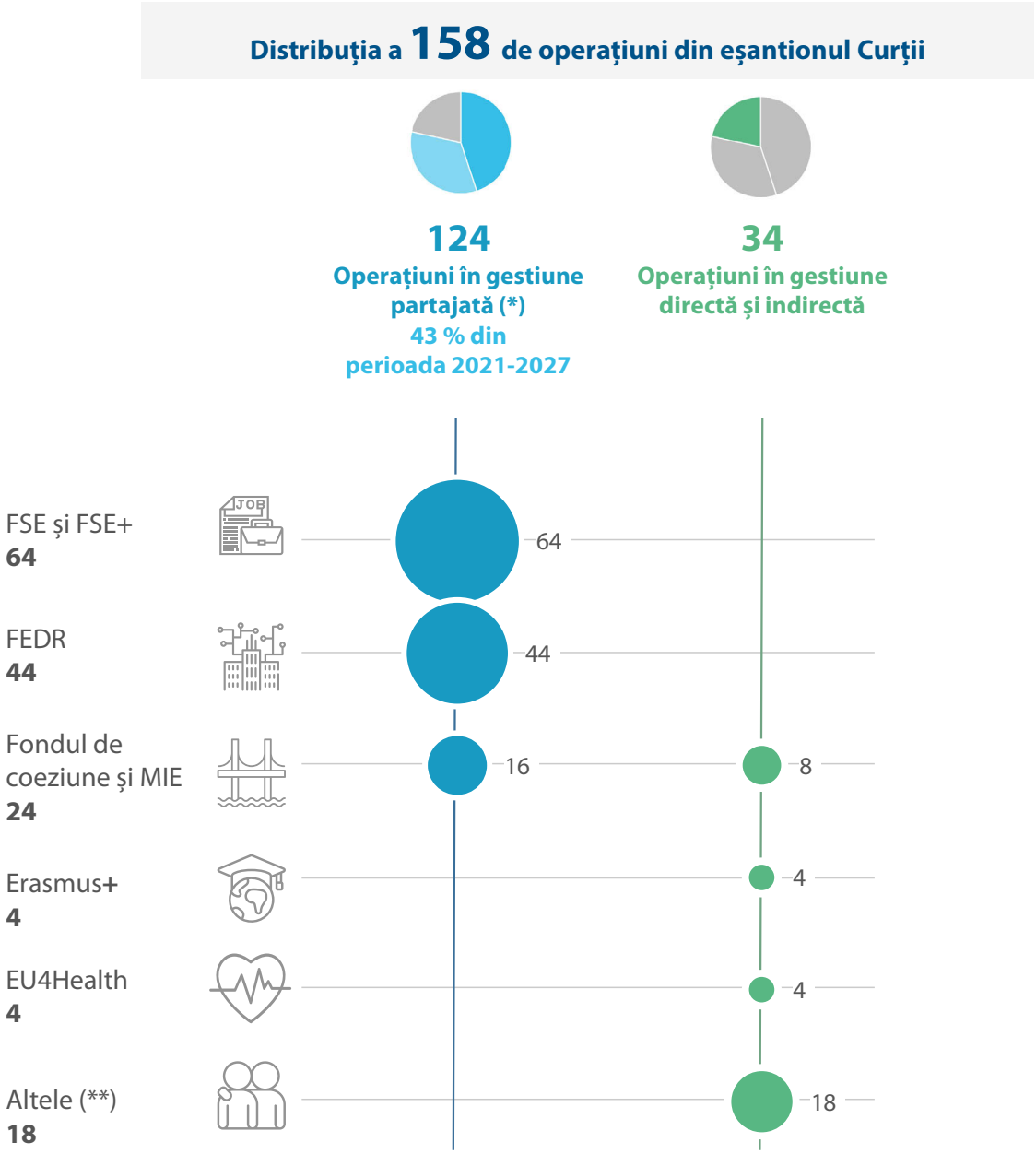

(*) Inclusiv **trei *instrumente financiare*** din cadrul cărora Curtea a auditat 17 *investiții în capitaluri proprii*, 11 împrumuturi și 2 elemente de cheltuieli de gestiune.
(**) **18 alte operațiuni**: 7 privind contracte de lucrări și servicii ale Comisiei; 3 din cadrul programului „Europa creativă" (CREA); 3 privind costuri de finanțare ale NGEU; 2 din cadrul *programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori" (CEDV)*; o operațiune din cadrul programului „Justiție"(JUST); o operațiune din cadrul Programului privind prerogativele sociale și liniile de competențe specifice (SOCPL); și o operațiune legată de rezultatele auditurilor anuale efectuate de Curte cu privire la agențiile UE finanțate în cadrul CFM 2.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

6.10. În plus, Curtea a auditat două operațiuni din cadrul *Fondului de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE)*. Acesta este un *instrument special* gestionat de DG REGIO, dar în afara rubricii 2 din CFM, motiv pentru care rezultatul acestei activități de audit nu este inclus în evaluarea specifică acestei rubrici.

6.11. Curtea a examinat și informațiile privind regularitatea din *rapoartele anuale de activitate* pe 2025 ale DG EMPL și DG REGIO și din *raportul anual privind gestiunea și performanța* al Comisiei.

6.12. Pentru exercițiile aferente declarațiilor de asigurare din perioada 2017-2024, abordarea Curții a implicat examinarea și reefectuarea activității de audit a autorităților naționale de audit și a Comisiei. Scopul a fost de a stabili măsura în care Curtea se putea baza pe activitatea acestora și de a obține propria asigurare pe baza rezultatelor lor. Curtea a identificat însă deficiențe la nivelul activității autorităților[2]. În plus, Curtea a concluzionat că modificările introduse în conceperea și configurarea sistemului de gestiune și control pentru perioada 2021-2027 (***figura 6.3***) nu au atenuat riscul de ineficacitate a acestor controale. Din aceste motive, pentru exercițiul financiar 2025 și ulterior, Curtea a revenit la abordarea de audit de dinainte de 2017 pentru această rubrică din CFM, selectând propriul eșantion de operațiuni subiacente și verificându-le în mod direct.

6.13. La fel ca în anii precedenți, populația de audit din care Curtea a extras eșantionul pentru auditul său din 2025 privind gestiunea partajată include cheltuielile declarate de autoritățile de certificare sau de management între 1 iulie 2023 și 30 iunie 2024 (exercițiul contabil) și acceptate de Comisie în pachetele de asigurare și de *închidere* în cursul anului 2025. Această abordare urmează ciclul anual al verificărilor realizate de autoritățile de audit și de cele de management înainte de transmiterea conturilor către Comisie. Cheltuielile se referă atât la perioada de programare 2014-2020, cât și la perioada de programare 2021-2027. În conformitate cu punctul ***20*** din ***anexa 1.1***, Curtea extrage eșantionul doar din populația de cheltuieli incluse în conturile acceptate de Comisie.

---

[2] Punctele 6.39-6.51 din Raportul anual pe 2024 și Documentul de analiză 03/2024: „Panoramă a cadrului de asigurare și a principalilor factori care au contribuit la erorile constatate în cheltuielile din domeniul coeziunii din perioada 2014-2020”.

6.14. Termenul pentru prezentarea pachetelor finale de asigurare și de închidere pentru perioada 2014-2020 a fost stabilit pentru 15 februarie 2025. Prin urmare, Curtea se aștepta ca eșantionul său pentru 2025 să cuprindă un număr mare de închideri de *programe*. Cu toate acestea, *Regulamentul STEP*[3] a amânat termenul până la 15 februarie 2026. Multe state membre au profitat de această flexibilitate. Prin urmare, doar aproximativ 20 % din programe au fost certificate de statele membre și acceptate de Comisie în 2025. În plus, cheltuielile declarate de statele membre pentru perioada 2021-2027 au fost reduse. Din aceste motive, populația auditată de Curte a fost de doar o treime din cea aferentă anului 2024.

6.15. Dată fiind populația relativ mică și atipică din conturile depuse de statele membre și acceptate de Comisie, natura operațiunilor auditate de Curte a variat considerabil față de anii precedenți. De exemplu, pentru gestiunea partajată, eșantionul Curții este compus într-o proporție mare din operațiuni FSE, în timp ce eșantionul pentru auditul său din 2024 era format în preponderență de operațiuni FEDR, acestea din urmă fiind expuse unor riscuri diferite. O altă caracteristică a auditului din 2025 este că 43 % din operațiunile din eșantion pentru ambele perioade de programare (53 din 124) sunt concentrate în programe din Cehia, Germania și Regatul Unit. Cheltuielile Regatului Unit se referă la închiderea programelor din perioada 2014-2020, care au fost aprobate pe când Regatul Unit era încă stat membru al UE. ***Anexa 6.1*** prezintă distribuția pe țări a operațiunilor din cadrul gestiunii partajate pe care Curtea le-a auditat.

6.16. O parte din populația auditată de curte în 2025 este reprezentată de conturile aferente ultimului an al perioadei de programare 2014-2020 și include proiecte implementate cu câțiva ani înainte de 2025. Unele dintre aceste proiecte au fost finanțate inițial din fonduri naționale și finalizate înainte de a fi prezentate spre rambursare în aceste ultime conturi ale Comisiei. Această practică permite statelor membre să absoarbă fondurile UE rămase disponibile la sfârșitul perioadei eligibile pentru finanțare. Practica este conformă cu normele, cu condiția ca beneficiarul să fi transmis autorității de management cererea de finanțare a proiectului înainte de finalizarea acestuia, astfel cum prevede Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC). Unele dintre cazurile de acest tip incluse în eșantionul Curții au fost dificil de auditat deoarece documentele justificative nu erau ușor accesibile sau disponibile.

[3] Articolul 14 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2024/795.

6.17. Populația auditată de Curte include sumele pe care Comisia le-a acceptat din conturile a patru programe din Ungaria: excluzând avansurile sub formă de *ajutor de stat* declarate de Ungaria (a se vedea punctul ***6.2***): Programele operaționale (PO) Dezvoltarea Resurselor Umane Plus, Implementare Plus, Dezvoltarea Integrată a Transporturilor Plus și Dezvoltare Economică și Inovare Plus. La momentul finalizării activității de audit a Curții, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu se pronunțase încă cu privire la acțiunea în anulare introdusă de Parlamentul European (C-225/24) referitoare la evaluarea Comisiei potrivit căreia condiția favorizantă orizontală privind independența sistemului judiciar fusese îndeplinită[4]. Pe baza acestei evaluări, Comisia a plătit Ungariei 781 de milioane de euro (inclusiv avansuri ca ajutor de stat) pentru trei din cele patru programe operaționale: Dezvoltarea Resurselor Umane Plus, Dezvoltarea Integrată a Transporturilor Plus și Dezvoltare Economică și Inovare Plus. Curtea nu formulează nicio opinie cu privire la evaluarea Comisiei. Totuși, în cadrul eșantionului său, Curtea a auditat alte aspecte legate de regularitate pentru două dintre aceste programe: Dezvoltarea Resurselor Umane Plus și Dezvoltarea Integrată a Transporturilor Plus.

[4] Punctele VII și 86 și anexa IV la Raportul special nr. 03/2024.

Regularitatea operațiunilor

Rezultatele testelor efectuate de Curte pe operațiuni

6.18. Dintre cele 158 de operațiuni auditate de Curte, 71 (45 %) erau afectate de eroare, 53 dintre acestea fiind *cuantificate* de Curte. Ca urmare a auditului său, Curtea estimează că nivelul de eroare pentru rubrica 2 din CFM este de 6,6 %[5] (a se vedea ***figura 6.6***).

Figura 6.6 – Rezultatele testelor efectuate pe operațiuni

Nivelul de eroare estimat

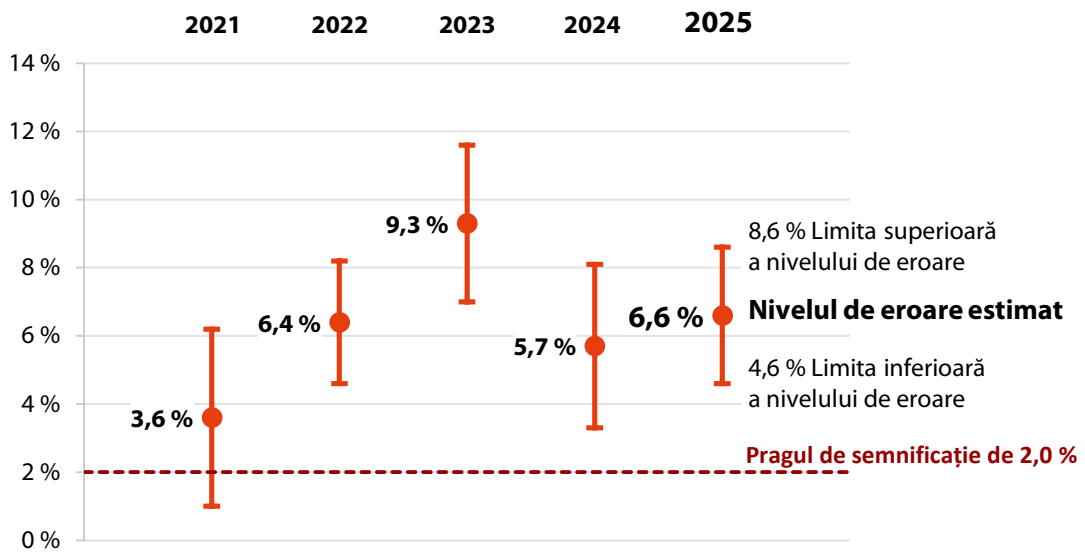

Dimensiunea eșantionului (operațiuni)

2021	2022	2023	2024	2025
243	260	238	223	**158**

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

6.19. Principalele tipuri de erori identificate de Curte în ceea ce privește nivelul de eroare estimat pentru acest exercițiu sunt prezentate în ***figura 6.7***, sub formă de puncte procentuale din rata totală de eroare (punctele ***6.23-6.36*** și ***6.39***).

[5] *Nivelul de eroare estimat* numai pentru subrubrica 2a este de 12,4 %.

Figura 6.7 – Principalele tipuri de erori (*)

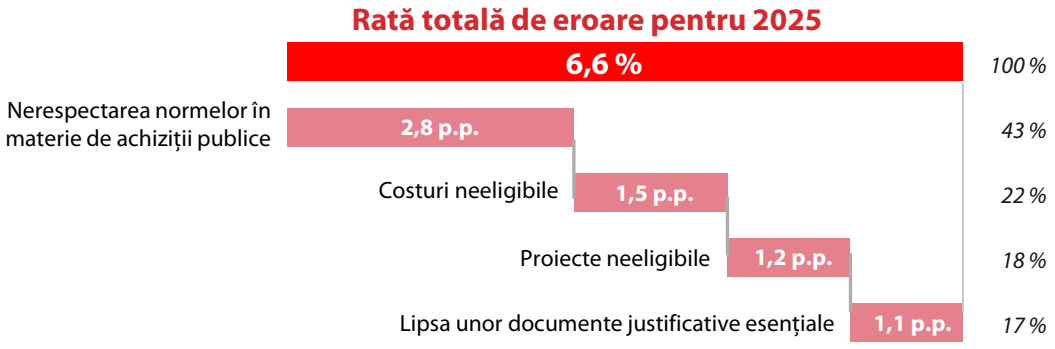

p.p.: puncte procentuale

(*) Această figură nu prezintă toate erorile identificate de Curte, deoarece unele operațiuni au fost afectate de mai multe tipuri de eroare. În astfel de cazuri, la estimarea ratei de eroare, Curtea ia în considerare doar eroarea cu cea mai mare valoare cuantificată.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Coeziune – gestiune partajată

6.20. Această secțiune a capitolului prezintă constatările Curții cu privire la cheltuielile care fac obiectul gestiunii partajate în cadrul subrubricii 2a din CFM (coeziune). ***Anexa 6.1*** oferă mai multe detalii cu privire la eșantionul Curții de operațiuni care fac obiectul gestiunii partajate și la constatările legate de acestea.

6.21. Atunci când declară Comisiei cheltuieli în conturile lor, autoritățile de management din statele membre certifică faptul că aceste cheltuieli au fost efectuate în conformitate cu normele UE și cu normele naționale aplicabile și că finanțarea respectivă a fost acordată unor *beneficiari* și unor proiecte care îndeplineau cerințele de eligibilitate prevăzute de programul operațional.

6.22. Deși, în acest an, Curtea nu a selectat operațiunile care fac obiectul gestiunii partajate pe baza eșantioanelor autorităților de audit (punctul ***6.12***), 27 % dintre operațiunile din eșantionul său fuseseră auditate anterior de autoritățile de audit. Curtea a identificat 16 erori neraportate de autorități pentru aceste operațiuni, pe care le-a cuantificat.

Cheltuieli și proiecte neeligibile

6.23. Pentru auditul său, Curtea verifică conformitatea cu Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC) relevant, cu legislația națională aplicabilă și cu orice alte condiții de acordare a sprijinului. Tipurile de erori identificate cel mai frecvent de Curte au fost cele legate de costuri sau de proiecte neeligibile. Dintre cele 48 de erori cuantificate, 21 (44 %) se încadrau în această categorie. 18[6] dintre aceste erori priveau costuri neeligibile. ***Caseta 6.1*** prezintă un exemplu de costuri suportate, dar nejustificate de nevoile exprimate.

Caseta 6.1

Exemplu de livrări de echipamente informatice peste nevoile destinatarilor

Scopul acestui proiect, pus în aplicare într-o regiune din Germania cu o finanțare de 100 % din *REACT-EU*, a fost de a dezvolta capacitatea digitală a unor centre regionale de educație și formare prin dotarea lor cu echipamente informatice. Pentru a stabili cererea atât pentru hardware, cât și pentru software, *beneficiarul* a organizat sesiuni online extinse de informare și consultare, în urma cărora a invitat aceste entități să completeze un sondaj detaliat și să precizeze nevoile lor. Beneficiarul a aplicat apoi un algoritm pentru a verifica dacă nevoile exprimate nu erau supraestimate în raport cu ce putea fi considerat rezonabil, date fiind dimensiunea și structura personalului fiecărui centru.

În cursul auditului său, Curtea a constatat că, adesea, cantitățile de echipamente informatice livrate *destinatarilor finali* erau mai mari decât cele solicitate ca răspuns la sondaj. De exemplu, un destinatar care solicitase 10 laptopuri a primit în realitate 30, pe lângă 44 de ecrane de calculator și 25 de tablete, pe care nu le solicitase. Într-un alt caz, numărul de tablete primite de un destinatar depășea numărul maxim determinat de algoritm. Acest lucru nu era în conformitate cu normele programului, care impun ca *granturile* publice să fie utilizate pentru a acoperi „numai cheltuielile necesare pentru implementarea imediată”. Întrucât nu a primit nicio justificare pentru cantitățile care depășeau nevoile exprimate de centrele de formare, Curtea a considerat costurile aferente neeligibile.

[6] Cehia, Germania, Franța, Italia, Polonia, Finlanda, Suedia și Interreg.

6.24. Pentru evaluarea eligibilității, Curtea se raportează atât la normele UE și la reglementările naționale aplicabile, cât și la acordurile de grant încheiate între beneficiari și autoritățile de management. Într-un caz din Franța, acordul de grant prevedea acțiunile care urmau să fie implementate. Curtea a constatat că modul în care a fost formulat acordul de grant a făcut dificilă stabilirea legăturii dintre costurile eligibile și aceste acțiuni. Cu toate acestea, Curtea a stabilit că activitățile eligibile au fost într-adevăr desfășurate, însă nu exista o legătură documentară clară între acestea și costurile declarate. În conformitate cu metodologia sa, Curtea a clasificat această situație drept o eroare pe care nu a putut să o cuantifice.

6.25. Într-un alt caz, Curtea a identificat în Ungaria un proiect care nu era eligibil pentru finanțare din partea UE. Curtea a cuantificat această eroare. Alte cinci proiecte din eșantionul Curții (trei în Cehia și două în Franța) nu îndeplineau toate criteriile stabilite în cererile de propuneri de proiecte relevante. Curtea consideră că aceste erori de conformitate sunt semnificative, însă nu au un impact financiar direct și cuantificabil. Prin urmare, nu le-a cuantificat.

Lipsa unor documente justificative esențiale

6.26. RDC prevede că beneficiarii și *autoritățile responsabile de programe* trebuie să dispună de sisteme, proceduri și documentație care să asigure o *pistă de audit* adecvată. În conformitate cu metodologia sa, Curtea selectează un eșantion reprezentativ de operațiuni pe baza căruia formulează concluzia generală. Aplicarea acestei abordări presupune obținerea unor probe de audit solide pentru fiecare operațiune selectată, astfel încât rezultatele Curții să fie pe deplin reprezentative. Solicitarea acestor probe poate interveni la mulți ani după desfășurarea activității respective, însă în conformitate cu cerințele prevăzute în RDC referitoare la păstrarea documentelor.

6.27. Curtea a constatat că, pentru 14[7] dintre operațiunile examinate (29 % dintre erorile din eșantionul pentru gestiunea partajată pe care le-a cuantificat), nici autoritățile responsabile de programe, nici beneficiarii nu au putut furniza Curții documentele pe care aceasta le considera esențiale pentru a demonstra conformitatea cu condițiile de eligibilitate și cu alte cerințe (***caseta 6.2***).

[7] Germania, Ungaria, Suedia, Regatul Unit și Interreg.

Caseta 6.2

Exemplu de lipsă a dovezilor care să demonstreze eligibilitatea participanților

În cazul unui proiect FSE+ pus în aplicare în 14 municipalități din Suedia, beneficiarul – un consorțiu de autorități publice – a oferit o gamă largă de măsuri de sprijin unor grupuri de persoane dezavantajate pentru a le ajuta să se integreze pe piața muncii. Acest sprijin putea lua forma unor cursuri de formare profesională sau a unor sesiuni de îndrumare bazate pe nevoi individuale. Participarea la proiect era limitată la 12 luni.

Pentru a fi eligibili, potențialii participanți trebuiau să fie evaluați ca aflându-se într-o „situație de viață complexă”. Pentru majoritatea participanților incluși în eșantionul său, Curtea nu a primit nicio dovadă care să susțină evaluarea situației lor, nici sub forma unei recomandări din partea serviciilor sociale, nici sub forma unei evaluări profesionale efectuate înainte de înscrierea în proiect. Curtea a constatat, de asemenea, că unii dintre participanți au rămas în această schemă de sprijin mai mult de 12 luni.

6.28. Criteriile de eligibilitate sunt stabilite nu numai în RDC, ci și în acordurile de grant elaborate de autoritățile naționale și aprobate de Comisie. În unele cazuri, autorităților de management li se permite să își bazeze evaluarea eligibilității pe declarația pe proprie răspundere a destinatarilor, fără o confirmare independentă a faptului că toate cerințele sunt îndeplinite efectiv. Curtea consideră că o astfel de declarație pe propria răspundere nu constituie o dovadă suficientă pe care să își întemeieze concluziile de audit. În două cazuri, Curtea nu a putut confirma respectarea criteriilor de eligibilitate și a altor cerințe, deoarece autoritățile de management se bazaseră exclusiv pe declarația pe propria răspundere a beneficiarilor. În alte cazuri, Curtea a fost în măsură să confirme declarațiile pe propria răspundere din alte surse (cum ar fi sistemele de informații naționale și regionale) pentru a demonstra eligibilitatea și, prin urmare, nu a raportat nicio eroare.

6.29. În trei cazuri, Curtea nu a putut verifica modul în care a fost stabilită metodologia *opțiunii simplificate în materie de costuri*, din cauză că lipseau documentele justificative (a se vedea, de asemenea, punctul ***6.38***).

Încălcări ale normelor pieței interne privind achizițiile publice și ajutoarele de stat

6.30. Atunci când auditează proceduri de *achiziții publice*, Curtea verifică conformitatea lor cu normele UE și cu normele naționale în vigoare în materie de achiziții publice, astfel cum prevede RDC. Normele privind achizițiile publice sunt astfel concepute încât să se asigure că banii publici sunt cheltuiți într-un mod *eficace*, *economic* și *eficient*, cu respectarea principiilor transparenței, proporționalității, egalității de tratament și nediscriminării.

6.31. 64 de operațiuni din eșantionul de cheltuieli în gestiune partajată auditat de Curte au implicat procese de achiziții publice. În 18 dintre acestea, Curtea a identificat cazuri de nerespectare a normelor UE sau a celor naționale în materie de achiziții publice în Cehia, Italia, Portugalia și Regatul Unit și în cadrul unor proiecte Interreg. Curtea a cuantificat 13 dintre ele în conformitate cu metodologia sa (care diferă de metodologia sa anterioară – punctele ***1.36*** și ***1.37***).

6.32. Un tip de eroare în materie de achiziții publice identificat de Curte a fost legat de acceptarea de către autoritățile contractante a unor modificări substanțiale aduse de contractant contractului inițial. Contractele pot fi modificate, însă cu respectarea directivelor UE și a normelor naționale privind achizițiile publice. ***Caseta 6.3*** ilustrează un caz în care normele aplicabile nu au fost respectate. Curtea a identificat erori similare în proiecte implementate în Cehia, în Italia și în Regatul Unit, aflate sub gestiune partajată sau sub *gestiune directă*.

Caseta 6.3

Exemplu de modificare substanțială a unui contract

În cadrul unui proiect finanțat din FSE în Anglia, beneficiarul, o instituție penitenciară, a primit un grant pentru a pregăti deținuții în vederea integrării lor pe piața muncii după eliberare. Contractul pentru serviciile de formare aferente a fost atribuit unei companii externe în urma unei proceduri deschise de achiziții publice. Acesta a fost semnat în 2015 și acoperea perioada până la sfârșitul anului 2020, cu posibilitatea unei prelungiri de 24 de luni.

Curtea a constatat că, în 2018, contractul a fost prelungit cu 32 de luni, iar valoarea sa a crescut cu peste 50 %. Beneficiarul a semnat actul adițional cunoscând faptul că prelungirea cu 8 luni peste limita prevăzută nu era conformă cu dispozițiile contractului inițial. Principalul obiectiv al beneficiarului era de a utiliza fondurile FSE disponibile în urma retragerii Regatului Unit din Uniunea Europeană.

Întrucât acest aspect nu afecta implementarea proiectului inițial, iar prelungirea peste perioada de 24 de luni nu era necesară pentru atingerea obiectivelor inițiale ale proiectului, nu existau motive valabile care să justifice actul adițional. Curtea consideră că această modificare substanțială a contractului, efectuată fără lansarea unei noi proceduri de achiziții publice, nu a fost conformă cu Directiva 2014/24/UE.

6.33. Curtea a identificat și alte tipuri de erori în cadrul procedurilor de achiziții publice (***caseta 6.4***).

Caseta 6.4

Exemplu de bariere la intrarea pe piață care creează obstacole nejustificate în calea concurenței

Proiectul, implementat de autoritatea feroviară din Cehia, avea ca scop instalarea componentei la sol a Sistemului european de control și comandă al trenului (ETCS) pe un tronson feroviar de 38 km. ETCS permite schimbul de informații între o interfață de bord instalată în cabina mecanicului și infrastructura de la nivelul căii ferate, sporind astfel siguranța traficului feroviar. În 2011 a fost finalizat proiectul-pilot și, de atunci, toate contractele pentru implementarea ETCS în Cehia au fost atribuite unei singure societăți responsabile cu integrarea ETCS cu sistemele naționale de semnalizare feroviară existente.

Pentru a selecta contractantul pentru proiectul auditat de tip „proiectare și execuție", autoritatea feroviară a lansat o procedură deschisă de achiziții publice, stabilind un termen de 37 de zile pentru depunerea ofertelor, adică nu cu mult peste numărul minim de 30 de zile prevăzut de directiva aplicabilă[8]. În opinia Curții, acest termen nu lasă suficient timp pentru ca alți potențiali ofertanți să prezinte o soluție alternativă compatibilă în proporție de 100 %, având în vedere complexitatea cerințelor și timpul necesar pentru elaborarea unei astfel de soluții.

Caietul de sarcini permitea ofertanților potențiali să propună o soluție alternativă. Nu au fost însă furnizate detalii tehnice care să le permită acestora să evalueze dacă erau sau nu în măsură să îndeplinească cerința de compatibilitate cu sistemul ETCS existent, iar furnizorul actual nu avea nicio obligație legală de a pune la dispoziție informații privind soluția din prezent.

Prin faptul că nu a prezentat cerințele tehnice în caietul de sarcini, beneficiarul a compromis accesul egal la procedura de achiziții. În plus, Curtea a constatat că procedura de aprobare pentru orice produs nou sau soluție tehnică nouă care să respecte standardele existente ar dura cel puțin 120 de zile. În practică, din punct de vedere tehnic, nu era fezabil ca alți ofertanți decât compania care deținea deja contractul să depună o ofertă conformă în termenul prevăzut. Curtea a concluzionat că aceasta constituia o barieră la intrarea pe piață care crea obstacole nejustificate în calea concurenței, contrar directivelor relevante ale UE.

Curtea a observat o situație similară în alte două proiecte feroviare implementate în Cehia.

---

[8] Articolele 45-49 din Directiva 2014/25/UE.

6.34. Respectarea normelor privind ajutoarele de stat este esențială pentru punerea în aplicare a programelor finanțate de UE, deoarece garantează că sprijinul public acordat nu denaturează schimburile comerciale dintre statele membre. Ajutoarele de stat, cu excepția cazului în care se situează sub pragul de reglementare relevant[9], sunt, în principiu, incompatibile cu funcționarea corectă a pieței interne. Există totuși excepții de la această regulă, în special dacă proiectul face obiectul *Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA)*[10].

6.35. În cazul unuia dintre proiectele Interreg auditate, Curtea a constatat că ajutorul a fost acordat la o rată mai mare decât cea prevăzută în RGECA. Deși aceasta constituie o eroare, Curtea nu a cuantificat-o, deoarece nu afecta eligibilitatea cheltuielilor declarate. Curtea a identificat alte două cazuri de nerespectare a RGECA, pe care însă nu le-a cuantificat, unul în Germania și unul în Franța.

6.36. Curtea a auditat un alt program Interreg, în care a identificat un exemplu de bună practică. Autoritatea de management elaborase o listă de verificare cuprinzătoare care acoperea toate cerințele aplicabile în materie de ajutoare de stat și efectuase controale la toate nivelurile, inclusiv cu privire la beneficiarii care primesc finanțare din partea UE și la destinatarii finali care beneficiază de activități finanțate de UE. Autoritatea de management a evaluat conformitatea cu normele privind ajutoarele de stat nu o singură dată, ci pe întreaga durată de viață a proiectului, la fiecare modificare a acordului de grant. Acest lucru a asigurat respectarea continuă a normelor.

---

[9] Regulamentele (UE) nr. 1407/2013 și 2023/2831 ale Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene *ajutoarelor de minimis*.

[10] Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă.

Opțiunile simplificate în materie de costuri

6.37. În cadrul politicii de coeziune, opțiunile simplificate în materie de costuri au fost introduse ca o măsură importantă de simplificare. Unele dintre ele sunt elaborate de autoritățile de management și pot simplifica procedurile pentru beneficiari. Normele UE prevăd cum trebuie elaborată metodologia care stă la baza opțiunilor simplificate în materie de costuri pentru a se asigura că acestea sunt corecte, echitabile și verificabile. Totuși, atunci când normele nu sunt stabilite sau aplicate corect, pot apărea erori, iar acestea pot fi sistematice, deoarece o singură opțiune simplificată în materie de costuri se poate aplica la numeroase operațiuni.

6.38. Beneficiarii au utilizat opțiuni simplificate în materie de costuri pentru 65 de operațiuni (52 %) din eșantionul Curții, aplicând fie rate forfetare, fie *bareme standard pentru costurile unitare* sau o combinație a celor două metode. În cazul a cinci operațiuni FSE+ în care au fost utilizate opțiuni simplificate în materie de costuri, Curtea fie nu a putut confirma baza utilizată pentru rata forfetară sau pentru costul unitar (***caseta 6.5***), fie a constatat că aceasta era depășită. În două dintre aceste cazuri, Curtea a constatat o complexitate inutilă, întrucât autoritățile de management au ales să își creeze propriile opțiuni simplificate în materie de costuri în loc să le utilizeze pe cele standard prevăzute în RDC. Curtea a constatat, de asemenea, într-un caz, o aplicare incorectă a baremelor standard pentru costurile unitare. În toate cele cinci cazuri, Curtea a cuantificat diferența dintre costurile declarate, pe care nu a putut să le confirme, și fie opțiunile simplificate în materie de costuri standard prevăzute de reglementări, fie cea mai bună estimare a Curții privind nivelul costurilor care ar fi trebuit suportate. În 10 dintre cele 65 de operațiuni cu opțiuni simplificate în materie de costuri, Curtea a identificat erori la nivelul *costurilor directe* sau al unităților pe care s-au bazat respectivele opțiuni.

Caseta 6.5

Exemplu de metodă de calcul al unei opțiuni simplificate în materie de costuri care nu poate fi verificată

Pentru un proiect FSE pus în aplicare în Germania în cadrul unui program regional din perioada 2014-2020 vizând sprijinirea șomerilor, grantul a fost calculat prin înmulțirea numărului de participanți cu o sumă fixă prestabilită per participant pe lună. Autoritățile naționale au explicat că această sumă fixă (cost unitar) a fost stabilită pe baza unor seturi de date istorice pentru proiecte similare din perioada de programare anterioară. Totuși, documentele justificative nu mai erau disponibile, ceea ce înseamnă că baza pentru costul unitar nu a putut fi verificată.

Curtea a constatat o situație similară în patru proiecte FSE+ din perioada 2021-2027: două dintr-un program din Germania și două dintr-un program din Italia. În cazurile din Germania, beneficiarii au aplicat o rată forfetară pentru a acoperi *costurile indirecte* ale proiectului. Metoda de calcul a ratei forfetare s-a bazat, în parte, pe rate istorice, una dintre acestea nefiind verificabilă din cauza lipsei datelor justificative corespunzătoare.

În două cazuri din Italia, o rată forfetară pentru costurile indirecte s-a bazat pe un studiu din 2007 privind furnizorii de servicii de formare din regiune. În 2009, Comisia a aprobat această rată forfetară, deși nu au existat verificări ale datelor subiacente și, la momentul auditului Curții, acest studiu nu fusese actualizat. Întrucât metoda de calcul se bazează pe date financiare incomplete, Curtea nu a putut verifica dacă aceasta respecta cerințele prevăzute de RDC.

Reziliență și valori – gestiunea Comisiei

6.39. Această secțiune a capitolului prezintă constatările Curții cu privire la cheltuielile *gestionate direct sau indirect* de Comisie. Curtea a cuantificat patru erori în cadrul unor proiecte finanțate direct de Comisie prin intermediul *Agenției Executive Europene pentru Climă, Infrastructură și Mediu (CINEA)*, al *Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA)* și al Direcției Generale Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune (DG EMPL) din cadrul Comisiei Europene. Curtea a cuantificat o altă eroare într-o acțiune finanțată prin programul Erasmus+. Contribuția acestor erori este luată în calcul în ***figura 6.6***. ***Caseta 6.6*** descrie un alt proiect Erasmus+ în care coordonatorul fondului a reținut fonduri în mod nejustificat.

Caseta 6.6

Exemplu de coordonator care și-a reținut dublul cotei sale inițiale din finanțare

În cadrul unui proiect Erasmus+ gestionat de EACEA, un consorțiu de patru cluburi sportive a primit o sumă fixă („*sumă forfetară*”) pentru a organiza cursuri de sport în centre de îngrijire și asistență, pentru a dezvolta un program de exerciții pentru persoanele în vârstă și pentru a oferi formare personalului. Alocarea grantului între cei patru parteneri era stabilită în mod clar în acordul de grant. Cu toate acestea, clubul care acționa în calitate de coordonator de proiect a semnat acorduri de parteneriat cu ceilalți trei parteneri de proiect pentru sume mai mici decât cele alocate inițial, deși responsabilitățile și sarcinile au rămas aceleași. La final, acesta a reținut 71 % din grant, cu mult peste cota care îi fusese atribuită inițial. Mai mult, această nouă redistribuire nu a fost oficializată printr-o eventuală modificare adusă acordului, astfel cum se prevede explicit în acesta.

Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

Evaluarea Comisiei pentru 2025

Sistemele de gestiune și de control ale statelor membre nu au funcționat bine pentru unele programe

6.40. În rapoartele sale anuale de activitate, Comisia raportează dacă procedurile de control instituite oferă o asigurare rezonabilă cu privire la legalitatea și regularitatea cheltuielilor. În rapoartele sale anuale de activitate pe 2025, Comisia a concluzionat că sistemele de gestiune și de control ale statelor membre (autorități de management/organisme intermediare și autorități de audit) nu au funcționat bine sau erau parțial afectate de deficiențe pentru 72 dintre cele 617 programe ale DG REGIO și pentru 41 dintre cele 384 de programe ale DG EMPL. Este vorba de programe atât din perioada 2014-2020, cât și din perioada 2021-2027. Prin urmare, Comisia a formulat opinii cu *rezerve* cu privire la majoritatea acestor programe în declarațiile sale de asigurare pentru 2025.

6.41. Având în vedere rezultatele auditului Comisiei și propriile constatări, Curtea coroborează concluzia Comisiei potrivit căreia sistemele de gestiune și de control ale statelor membre nu au funcționat bine în cazul anumitor programe.

Nivel semnificativ al cheltuielilor neconforme din conturile acceptate

6.42. În rapoartele sale anuale de activitate, Comisia evaluează ratele de eroare individuale raportate de statele membre, rezultatele propriilor activități în materie de regularitate, precum și alte informații disponibile, cum ar fi rezultatele activității de audit a Curții. Comisia utilizează toate acestea pentru a estima *riscul la momentul plății* și raportează această rată de eroare ca *indicator-cheie de performanță* privind *legalitatea și regularitatea*. Pentru 2025, indicatorul se referă doar la programele din perioada 2014-2020. Comisia furnizează, de asemenea, o estimare a ceea ce consideră a fi riscul probabil la închidere, care ține seama de *corecțiile financiare* pe care se așteaptă să le efectueze în urma propriilor audituri viitoare privind legalitatea și regularitatea și în urma celor efectuate de Curte.

6.43. Riscul la momentul plății este cea mai prudentă estimare a Comisiei cu privire la cuantumul cheltuielilor din cursul exercițiului care nu erau conforme cu legile și reglementările în vigoare la momentul efectuării plății, dintre care unele se așteaptă să fie detectate și corectate în anii următori. Comisia estimează o rată maximă cu intenția de a acoperi riscul de eroare aferent operațiunilor din afara eșantionului de operațiuni din cadrul programelor pe baza cărora au fost calculate ratele de eroare, precum și orice riscuri suplimentare pe care ea sau Curtea le-a identificat.

6.44. Pentru exercițiul contabil 2023/2024, DG REGIO a raportat un risc la momentul plății de 2,1 % pentru programele din perioada 2014-2020 care fac obiectul gestiunii partajate (2,5 % pentru exercițiul 2022/2023). Rata maximă de eroare a fost estimată la 3,1 % (3,6 % pentru exercițiul 2022/2023). Rata de eroare calculată de DG EMPL a fost aceeași ca pentru exercițiul precedent, situându-se la 2,2 %, cu o rată maximă de eroare de 3,2 % (3,0 % pentru exercițiul contabil anterior).

6.45. Doar aproximativ o treime din programele din perioada 2021-2027 și-au prezentat conturile în 2025. Din acest motiv, Comisia a decis să estimeze riscul la momentul plății pentru aceste programe la 2 % și nu l-a inclus în calculul indicatorului-cheie de performanță. Curtea a constatat că Comisia a formulat rezerve cu privire la unele dintre aceste programe.

6.46. Estimarea Comisiei cu privire la riscul la momentul plății raportat în rapoartele sale anuale de activitate pe 2025 pentru domeniul coeziunii s-a situat cu mult sub *nivelul de eroare estimat* de Curte (punctul ***6.18***). În mod excepțional, Comisia a calculat indicatorul-cheie de performanță din acest an utilizând ratele de eroare raportate de statele membre, cu privire la care a efectuat doar verificări documentare. Comisia a făcut acest lucru deoarece a considerat că numărul de conturi finale prezentate în 2024 era prea mic pentru a putea efectua un calcul fiabil al ratei de eroare confirmate. Comisia va analiza în continuare aceste rate de eroare pentru fiecare program în cadrul auditurilor sale *ex post* (din 2026 și ulterior) și este posibil ca acestea să se dovedească a fi mai mari odată cunoscute rezultatele acestor controale.

6.47. În raportul anual privind gestiunea și performanța, Comisia prezintă un risc global la plată pentru fondurile aferente politicii de coeziune. Acesta se bazează în principal pe valorile raportate de DG REGIO și DG EMPL și acoperă ambele perioade de programare. În 2025, rata combinată a erorilor a rămas semnificativă, situându-se între 2,0 % și 2,7 %, și reprezintă o scădere în comparație cu estimarea pentru 2024 (care se situa între 2,3 % și 3,2 %). Explicația Comisiei este că această scădere se datorează în principal ponderii mult mai mari a cheltuielilor aferente perioadei de programare 2021-2027 în anul 2025 (80,5 % din totalul cheltuielilor pentru coeziune, față de 15,3 % în 2024), pentru care Comisia a aplicat o rată forfetară de 2 % (a se vedea punctul ***6.45***).

6.48. Pentru rubrica 2 din CFM, Comisia a estimat riscul la plată la 2,3 % (față de 2,9 % pentru 2024). Prin urmare, rata rămâne semnificativă, deși se situează sub intervalul ratei de eroare calculat de Curte pentru această rubrică în urma auditului său (a se vedea punctul ***6.18***).

6.49. Diferența inerentă dintre rata de eroare calculată de Curte și rata calculată de Comisie este explicată în ***capitolul 1*** (punctele ***1.41***-***1.44***). În rapoartele sale anuale de activitate, Comisia subliniază diferențele în ceea ce privește modul în care sunt calculate cele două rate de eroare. Aceasta subliniază că, în conformitate cu obligațiile care îi revin în temeiul tratatului, Curtea raportează erori legate de încălcări ale normelor aplicabile. Comisia și autoritățile naționale de audit nu cuantifică însă decât neregulile care pot conduce la aplicarea de corecții financiare în conformitate cu RDC. În plus, rata de eroare calculată de Curte pentru 2025 se bazează pe auditul operațiunilor din ambele perioade de programare, în timp ce DG REGIO și DG EMPL își fundamentează indicatorii-cheie de performanță prezentați în rapoartele lor anuale de activitate numai pe perioada 2014-2020.

Evaluare de risc scăzut pentru programele Interreg – neconfirmată de constatările Curții

6.50. Programele Interreg sunt concepute pentru a promova cooperarea între regiunile din întreaga UE. Întrucât implică mai multe țări, gestionarea lor este supusă unor factori de risc diferiți de cei ai altor programe care fac obiectul gestiunii partajate. În 2025, Comisia a estimat că rata de eroare din cadrul programelor Interreg este sub 1 %. Comisia consideră că aceste programe prezintă un risc scăzut și grupează toate programele pentru a alcătui un singur eșantion de audit. Această abordare a fost introdusă ca măsură de simplificare pentru a reduce sarcina globală de audit. Curtea a observat însă că, în raportul său anual de activitate pe 2025, DG REGIO a inclus o rezervă care acoperea trei programe Interreg.

6.51. Structura atipică a eșantionului Curții (punctul ***6.15***) pentru 2025 a însemnat că aceasta a auditat un număr mai mare (12) de proiecte Interreg decât de obicei. De exemplu, în eșantionul aferent anului 2024 nu a existat niciun astfel de proiect. Acest lucru i-a dat Curții ocazia să dobândească o cunoaștere mai aprofundată a acestui domeniu. Curtea raportează șapte cazuri de neconformitate, dintre care a cuantificat cinci. Prin urmare, Curtea nu confirmă evaluarea riscului efectuată de Comisie.

Închiderea programelor din perioada 2014-2020

6.52. Până la sfârșitul lunii mai 2025, termenul-limită inițial pentru închiderea programelor din perioada 2014-2020 (înainte de Regulamentul STEP), Comisia acceptase ultimele conturi și rapoartele finale de implementare pentru 93 de programe. Pentru restul de 348 de programe, statele membre au profitat de prelungirea termenului de depunere acordată prin Regulamentul STEP (punctul ***6.14***).

6.53. Pentru a putea închide programele, Comisia efectuează verificări documentare cu privire la *pachetele de asigurare* finale pe care le primește de la autoritățile naționale la sfârșitul perioadei de programare. Aceste verificări constau în: examinarea informațiilor prezentate, evaluarea rapoartelor finale de implementare și apoi introducerea soldurilor finale în conturi. Ulterior, Comisia trimite statelor membre scrisori de închidere. Scrisoarea de închidere indică totuși că aceste programe pot face obiectul unor controale suplimentare privind legalitatea și regularitatea până la soluționarea tuturor problemelor.

6.54. Curtea a observat că Comisia poate introduce soldurile finale în conturile programelor fără să fi efectuat corecții financiare pentru a remedia erorile deja identificate. În eșantionul său de 16 programe din perioada de programare 2014-2020, Curtea a identificat trei cazuri în care erau încă deschise constatări pentru audituri pe care le finalizase, dar pentru care Comisia nu închisese încă procedurile de legalitate și regularitate. Ca atare, conturile finale acceptate de Comisie rămân în continuare susceptibile de a face obiectul unor corecții ulterioare.

6.55. În rapoartele sale anuale de activitate pe 2025, Comisia a raportat că a închis „complet” 21 de programe gestionate de DG REGIO și 13 programe gestionate de DG EMPL. Aceasta înseamnă că marea majoritate a programelor nu au fost încă închise „complet”. Condiția pentru închiderea „completă” este ca *rata de eroare reziduală* să fie estimată la mai puțin de 2 % și ca toate neregulile identificate să fi fost remediate în mod corespunzător de către autoritățile naționale.

Perioada de programare 2021-2027

6.56. Pentru perioada de programare 2021-2027, punerea în aplicare este mai lentă decât se planificase. *Absorbția* lentă raportată la punctul ***2.17*** poate duce la o presiune suplimentară asupra statelor membre de a cheltui fondurile de care dispun pe măsură ce se apropie sfârșitul perioadei de programare și ar putea reduce eficacitatea controalelor efectuate de autoritățile de management și de cele de audit. În septembrie 2025, au intrat în vigoare două noi regulamente de modificare a regulamentelor privind FEDR/Fondul de coeziune și FSE+[11], care au permis prelungirea perioadei de eligibilitate până la 31 decembrie 2030, sub rezerva anumitor condiții.

[11] Regulamentul (UE) 2025/1914 și Regulamentul (UE) 2025/1913.

6.57. RDC pentru perioada de programare 2021-2027 [articolul 73 alineatul (2)] stabilește cerințe mai explicite pentru statele membre atunci când acestea selectează proiecte în vederea finanțării. Printre aceste cerințe se numără evaluarea contribuției preconizate a proiectului la obiectivele programului, a rezultatelor preconizate și a conformității cu cerințele legale aplicabile și cu principiile orizontale (de exemplu, *impactul* proiectului asupra mediului și reziliența sa la efectele schimbărilor climatice). În cele 14 programe din perioada de programare 2021-2027 incluse în eșantionul său, Curtea a evaluat modul în care autoritățile de management au verificat dacă proiectele îndeplineau aceste cerințe. În 6 cazuri, Curtea a identificat deficiențe în ceea ce privește calitatea evaluărilor efectuate de autoritățile de management.

6.58. Autoritățile de management trebuie să efectueze „verificări de gestiune” înainte de prezentarea conturilor. Pentru perioada de programare 2021-2027, RDC prevede că aceste verificări trebuie să fie bazate pe riscuri și să fie proporționale cu riscurile identificate. Comisia a raportat în rapoartele anuale de activitate că, pentru majoritatea programelor, autoritățile de management au aplicat integral sau parțial verificări bazate pe riscuri. Cu toate acestea, în unele cazuri, aplicarea unei abordări bazate pe riscuri duce tot la verificări la o scară de 100 % a operațiunilor. Auditul Curții cu privire la programele din perioada 2021-2027 confirmă aceste informații furnizate de Comisie.

Concluzie și recomandări

Concluzie

6.59. Curtea estimează că nivelul global de eroare pentru rubrica Coeziune, reziliență și valori din CFM pentru exercițiul financiar 2025 este de 6,6 % (punctul ***6.18***).

6.60. Activitatea Curții arată că sistemul de gestiune și control existent nu previne, nu detectează și nu corectează întotdeauna erorile din cheltuielile declarate. Cel mai frecvent tip de eroare continuă să fie reprezentat de costurile și proiectele neeligibile (punctele ***6.23***-***6.25***).

Recomandări

6.61. ***Anexa 6.2*** prezintă rezultatul examinării de către Curte a situației acțiunilor întreprinse ca urmare a șase recomandări formulate în Raportul anual pe 2022.
S-a constatat că Comisia pusese în aplicare o recomandare în integralitate, două în majoritatea privințelor și trei în anumite privințe. Curtea a examinat, de asemenea, cinci recomandări pe care le-a formulat în rapoartele anuale pe 2023 și pe 2024 și care trebuiau să fie puse în aplicare până la finele anului 2025. Au fost evaluate din nou și recomandările din rapoartele anuale pe 2017, pe 2020 și pe 2021 care nu fuseseră încă puse în aplicare integral până la Raportul anual pe 2024, dar care rămân relevante. Dintre acestea, una nu a fost acceptată, iar șapte au fost acceptate, însă nu au fost încă puse în aplicare integral.

6.62. Pe baza constatărilor și a concluziilor formulate pentru exercițiul 2025, Curtea recomandă următoarele:

Recomandarea 6.1 – Să îmbunătățească alegerea opțiunilor simplificate în materie de costuri și justificarea utilizării acestora

Comisia ar trebui:

(a) să promoveze utilizarea de către autoritățile de management a opțiunilor simplificate de costuri „gata de utilizare” (standard), prevăzute de Regulamentul privind dispozițiile comune și de regulamentele specifice fiecărui fond;

(b) să reamintească autorităților de management cerința de a păstra documentația care justifică opțiunile simplificate în materie de costuri în vigoare din perioadele de programare anterioare și de a o actualiza în mod corespunzător;

(c) să ofere în continuare sprijin statelor membre pentru ca acestea să își îmbunătățească cunoștințele privind opțiunile simplificate de costuri, prin încurajarea schimbului de bune practici între autoritățile de management în ceea ce privește conceperea și aplicarea acestor opțiuni, cu un accent deosebit pe reducerea la minimum a complexității pentru beneficiari și destinatarii finali.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Recomandarea 6.2 – Să actualizeze evaluarea riscurilor pentru programele Interreg

Comisia ar trebui să își reanalizeze și, dacă este necesar, să își actualizeze evaluarea riscurilor pentru programele Interreg, ținând seama de erorile pe care Curtea le-a identificat în acest an, precum și de rezultatele activității sale de audit, și să ia măsurile corespunzătoare în consecință.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Anexe

Anexa 6.1 – Eșantionul de operațiuni în gestiune partajată al Curții și erorile de conformitate, 2025

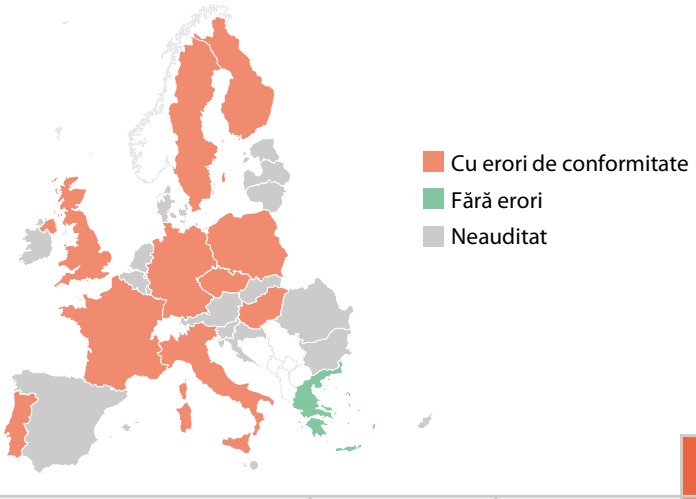

Stat membru (*)	Contribuția UE *(în milioane de euro)*	Operațiuni auditate	Erori de conformitate	
			Cuantificate	Necuantificate
Cehia	1 672	16	6	5
Regatul Unit	1 601	21	6	4
Germania	1 159	16	10	5
Ungaria	838	9	9	-
Grecia	598	8	-	-
Interreg (**)	598	12	5	2
Italia	564	9	5	8
Polonia	551	11	1	-
Suedia	374	9	2	-
Franța	222	8	2	4
Finlanda	210	4	1	1
Estonia	113	--	-	-
Lituania	64	--	-	-
Bulgaria	57	--	-	-
Spania	47	--	-	-
Portugalia	46	1	1	-
Slovacia	30	--	-	-
România	27	--	-	-
Cipru	20	--	-	-
Letonia	11	--	-	-
Slovenia	10	–	-	-
Austria	2	--	-	-
Luxemburg	2	--	-	-
Malta	0,9	--	-	-
Belgia	0,7	--	-	-
Irlanda	0,4	--	-	-
Croația	0	--	-	-
Danemarca	0	--	-	-
Țările de Jos	0	--	-	-
TOTAL	**8 817,2**	**124**	**48**	**29**

(*) Eșantionul Curții nu este conceput pentru a formula concluzii pentru fiecare stat membru în parte.
(**) Interreg VI-B Marea Nordului (Belgia, Danemarca, Germania, Franța, Țările de Jos și Suedia), Interreg V-A Franța-Regatul Unit și Interreg V-A Belgia-Țările de Jos. Ele nu sunt incluse în această ilustrație.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Anexa 6.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată; nu există informații.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2017	Curtea recomandă Comisiei următoarele: **Recomandarea 1:** să se asigure că dispozițiile în materie de audit privind instrumentele financiare gestionate de *FEI* sunt adecvate la nivelul *intermediarilor financiari*. Atunci când BEI/FEI utilizează proceduri convenite cu auditori externi, Comisia ar trebui, având în vedere necesitatea de a se furniza o asigurare, să definească condițiile minime aplicabile unor astfel de contracte, în special obligația de a se desfășura o activitate de audit suficientă la nivelul statului membru. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: imediat.)			*Regulamentul Omnibus* a introdus cerința ca autoritățile de audit să efectueze audituri ale sistemelor și audituri ale operațiunilor privind instrumentele financiare la nivelul intermediarilor financiari, inclusiv în ceea ce privește instrumentele financiare gestionate de *Grupul BEI*, dar excluzând programele din cadrul *Inițiativei pentru IMM-uri* create înainte de 2 august 2018. Această observație este în continuare relevantă. Auditurile Curții din 2020 și 2022 (Inițiativa pentru IMM-uri în Spania) au arătat că aceste controale la nivelul intermediarilor financiari nu erau încă efectuate în mod consecvent. Nu au fost furnizate elemente noi care să demonstreze că situația a fost corectată în 2025.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2020	Curtea recomandă Comisiei următoarele: **Recomandarea 5.2 – Urmărirea riscului de *fraudă* în cadrul auditurilor pe care autoritățile de audit le desfășoară cu privire la operațiuni** Să încurajeze în mod explicit autoritățile de audit să introducă în fișele lor de verificare întrebări specifice cu privire la riscurile de fraudă și să documenteze măsurile luate pentru a combate astfel de riscuri detectate în cursul unui audit. Autoritățile de audit ar trebui să colaboreze cu serviciile naționale de coordonare antifraudă (AFCOS) și să țină seama de cazurile de suspiciune de fraudă sau de fraudă constatată raportate Comisiei prin intermediul Sistemului de gestionare a neregulilor (IMS). A se vedea, de asemenea, recomandările Curții din Raportul special nr. 06/2019. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: iunie 2022).			

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2021	**Recomandarea 5.2 – Contribuția programelor naționale la obiectivele FSE** Să se asigure, atunci când programele operaționale se bazează pe programe naționale existente, că operațiunea implementată contribuie în mod eficace la obiectivele programului în cauză, ținând seama în special de situația constatată anul acesta în legătură cu *participanții care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET)* la programe operaționale finanțate în cadrul FSE/YEI în Spania. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: noiembrie 2022).			Comisia a luat măsuri în legătură cu cazul din Spania menționat în recomandare. Ea nu a abordat însă problema modului în care operațiunile finanțate prin programe operaționale, dar bazate pe sisteme naționale existente, contribuie în mod eficace la obiectivele programelor.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 5.4 – Respectarea de către producători a acordurilor preliminare de achiziție a vaccinurilor împotriva COVID-19 Să verifice dacă producătorii de vaccinuri împotriva COVID-19 respectă condițiile acordurilor preliminare de achiziție, în special în ceea ce privește estimarea costului de producție, utilizarea finanțării furnizate în avans și, după caz, respectarea clauzelor de vânzare fără profit, precum și să ia măsuri corective atunci când acestea se impun. [Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2025).			Comisia a luat unele măsuri și, în prezent, analizează posibile noi măsuri în lumina propriilor audituri recente.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2022	**Recomandarea 6.1 – Măsuri de atenuare pentru erorile recurente** Să consolideze măsurile menite să abordeze erorile recurente, în special în ceea ce privește costurile și proiectele neeligibile, să asigure faptul că activitatea sa de audit acoperă în mod suficient toate autoritățile de audit și să disemineze rezultatele pentru a reduce apariția și impactul cheltuielilor neconforme. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2025).	✓		Comisia a elaborat un plan de acțiune, dar Curtea constată că punerea în aplicare și sfera de acoperire sunt lacunare.
	Recomandarea 6.2 – Notificările privind *proiectele majore* Să verifice, la închiderea programelor pentru perioada 2014-2020, că au fost acceptate numai cheltuielile legate de proiectele majore notificate, ținând seama în special de situația detectată în acest an. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: cel târziu martie 2025).	✓		Din cauza procedurilor de închidere extinse, programele cel mai afectate de această problemă vor face obiectul auditului numai în cadrul DAS 2026. În consecință, Curtea nu este încă în măsură să evalueze pe deplin dacă recomandarea a fost abordată în toate privințele, în special dacă situațiile menționate în caseta 6.2 din Raportul anual pe 2022 au fost luate în considerare în mod corect.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 6.4 – Controale specifice privind corecțiile financiare aplicate pentru operațiunile multianuale la închidere Să efectueze controale direcționate specifice, în cadrul auditurilor sale de închidere pentru perioada 2014-2020, pentru a se asigura că statele membre au aplicat corecția financiară necesară pentru erorile care au fost detectate într-un exercițiu contabil și care afectează și cheltuieli din alte perioade contabile; (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând din februarie 2025 până la sfârșitul închiderii tuturor programelor operaționale din perioada 2014-2020.).	✓		Comisia a introdus unele inițiative, în special audituri tematice și proceduri de monitorizare a închiderii, și a informat Curtea că acordă o atenție deosebită acestui aspect în viitor. Curtea va continua să urmărească progresele în această direcție.
	Recomandarea 6.5 – Fiabilitatea declarațiilor pe proprie răspundere Să asigure faptul că autoritățile de audit dispun de metode adecvate pentru a verifica validitatea și fiabilitatea declarațiilor pe proprie răspundere și să partajeze bunele practici, ținând seama în special de situația detectată în acest an. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2023).	✓		Comisia a luat măsuri în această privință și intenționează să facă cunoscute mai multe exemple de bune practici. Totuși, în cadrul auditului său din 2025, Curtea a identificat patru cazuri în care, în opinia sa, declarația pe propria răspundere nu constituia o dovadă adecvată a eligibilității participanților.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 6.6 – Creșterea gradului de sensibilizare cu privire la riscul de fraudă pentru a asigura o raportare mai eficace a suspiciunilor de fraudă Să planifice și să desfășoare audituri tematice axate pe conștientizarea riscurilor de către autoritățile de management și pe utilizarea instrumentelor de extragere a datelor și de evaluare a riscurilor pentru programele din perioada 2021-2027. (Data-țintă pentru punerea în aplicare: decembrie 2025 […] pentru recomandarea 6.6 litera (a).			

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 6.7 – Implementarea instrumentului de extragere a datelor și de evaluare a riscurilor Să devanseze data de implementare a instrumentului informatic integrat unic pentru extragerea datelor și evaluarea riscurilor, din 2028 la 2025, primul an pentru care se preconizează declararea unui cuantum semnificativ de cheltuieli pentru perioada 2021-2027. Între timp, să se asigure că OLAF, EPPO și Curtea de Conturi Europeană au acces la *Arachne*. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2025).			Comisia a acordat acces Curții de Conturi Europene, EPPO și OLAF numai „în funcție de caz”. Curtea repetă că acest lucru nu este suficient pentru a-și putea desfășura activitatea în mod eficient. Comisia nu a acceptat recomandarea de a devansa data implementării.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2023	**Recomandarea 6.1 – Să monitorizeze deficiențele de la nivelul sistemelor de gestiune și de control ale statelor membre** (a) Să urmărească în timp util situația în legătură cu toate deficiențele din sistemele de gestiune și de control ale statelor membre pe care Curtea le-a identificat și semnalat în contextul exercițiului său referitor la declarația de asigurare pentru perioada 2014-2020 încheiată. (b) Să identifice, împreună cu autoritățile de audit, principalele învățăminte desprinse în cursul procesului de urmărire a situației menționat la litera (a) și să le aplice mecanismelor pentru perioada 2021-2027, precum și să comunice autorităților responsabile de programe din statele membre acțiunile necesare și bunele practici corespunzătoare. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2025).			Comisia a îmbunătățit monitorizarea și analiza cauzelor de la baza erorilor, dar cu lacune în ceea ce privește punerea în aplicare și sfera de acoperire.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 6.2 – Să asigure un tratament armonizat al erorilor legate de achiziții publice în cadrul gestiunii directe și al celei partajate Să stabilească un tratament armonizat al neregulilor legate de achiziții publice în cazul proiectelor finanțate atât în cadrul gestiunii directe, cât și în cel al gestiunii partajate, cum ar fi proiectele finanțate atât prin *MIE*, cât și prin FEDR. Neregulile care rezultă din încălcarea aceloraşi dispoziții legale ar trebui să beneficieze de aceeași evaluare și să ducă la aceeași rată de corecție. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2024).	⊗	⊗	

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 6.3 – Să combată riscurile financiare, verificând totodată îndeplinirea obiectivelor de performanță Să se asigure că statele membre instituie un proces de verificare sistematică, după efectuarea plății, a îndeplinirii obligațiilor contractuale prin care beneficiarul s-a angajat să atingă anumiți indicatori de performanță legați de acțiunile desfășurate în urma implementării proiectului. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: la momentul transmiterii de către statele membre a documentelor de închidere a programelor operaționale și cel târziu în martie 2026).			Curtea admite că Comisia a luat măsuri în acest domeniu, cum ar fi auditurile tematice, și că este în curs de punere în aplicare a recomandării.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 6.4 – Să asigure o pregătire solidă înainte de închiderea perioadei 2014-2020 Să elaboreze proceduri detaliate de închidere care să țină seama de riscurile identificate în rapoartele anuale ale Curții, prin: (a) instituirea unui sistem de monitorizare a închiderii pentru a urmări situația tuturor programelor operaționale din perioada 2014-2020, sumele închise efectiv în cursul anului și cumulat, sumele care încă nu au fost închise și acțiunile care sunt încă în așteptarea închiderii; (b) publicarea acestor informații în rapoartele anuale de activitate. Aceste informații privind închiderile aferente perioadei 2014-2020 ar trebui să facă referire și la *dezangajarea* fondurilor aferente angajamentelor restante din conturile Comisiei. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: iunie 2025).	✓		Comisia a introdus raportul preliminar „2014-2020 Closure monitoring Overview” și intenționează să acorde mai multă atenție acestui aspect în viitor. Curtea va continua să urmărească această chestiune.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2024	**Recomandarea 6.2 – Să asigure reluarea verificărilor după aplicarea unor rate forfetare** Să se asigure că, atunci când sunt detectate deficiențe sistematice în programele (operaționale) și, în consecință, este impusă o rată forfetară, autoritățile statelor membre nu utilizează mecanismul de corecție forfetară pentru a se sustrage responsabilității de a verifica eligibilitatea cheltuielilor înainte de a le declara Comisiei și că acestea procedează la diferitele recuperări necesare. (Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2025).	✓		Comisia a introdus o nouă secțiune în lista de verificare a Direcției comune de audit în domeniul coeziunii (DAC) pentru cerința-cheie nr. 13 privind auditurile operațiunilor. Curtea va continua să urmărească această chestiune.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Capitolul 7

Resurse naturale și mediu

Cuprins

	Puncte
Introducere	**7.1.-7.15.**
Scurtă descriere	**7.2.-7.14.**
Obiectivele și domeniile politicii	**7.2.-7.4.**
Instrumente și cadre de cheltuieli	**7.5.-7.14.**
Sfera și abordarea auditului	**7.15.**
Regularitatea operațiunilor	**7.16.-7.28.**
Rezultatele testelor efectuate pe operațiuni	**7.16.-7.28.**
Plățile directe	**7.21.-7.22.**
Dezvoltarea rurală, măsurile de piață și alte domenii de politică	**7.23.-7.28.**
Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță	**7.29.-7.42.**
Informațiile raportate de DG AGRI și de DG MARE cu privire la regularitatea cheltuielilor	**7.29.-7.34.**
Raportul anual privind gestiunea și performanța al Comisiei	**7.35.**
Examinarea raportării cu privire la performanță în cadrul PAC 2023-2027	**7.36.-7.42.**
Concluzie și recomandări	**7.43.-7.46.**
Concluzie	**7.43.**
Recomandări	**7.44.-7.46.**
Anexe	
Anexa 7.1 – Eșantionul de operațiuni al Curții și erorile de conformitate, 2025	
Anexa 7.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare	

Introducere

7.1. Acest capitol prezintă rezultatele auditului Curții cu privire la rubrica 3 – Resurse naturale și mediu din cadrul financiar multianual (CFM). ***Figura 7.1*** oferă o imagine de ansamblu a principalelor activități și cheltuieli efectuate pentru această rubrică în 2025.

Figura 7.1 – Plățile și populația auditată

Resurse naturale și mediu

59,6 miliarde de euro (33,8 % din cheltuielile de la bugetul UE)

Defalcarea plăților din 2025 în funcție de fond

(în miliarde de euro)

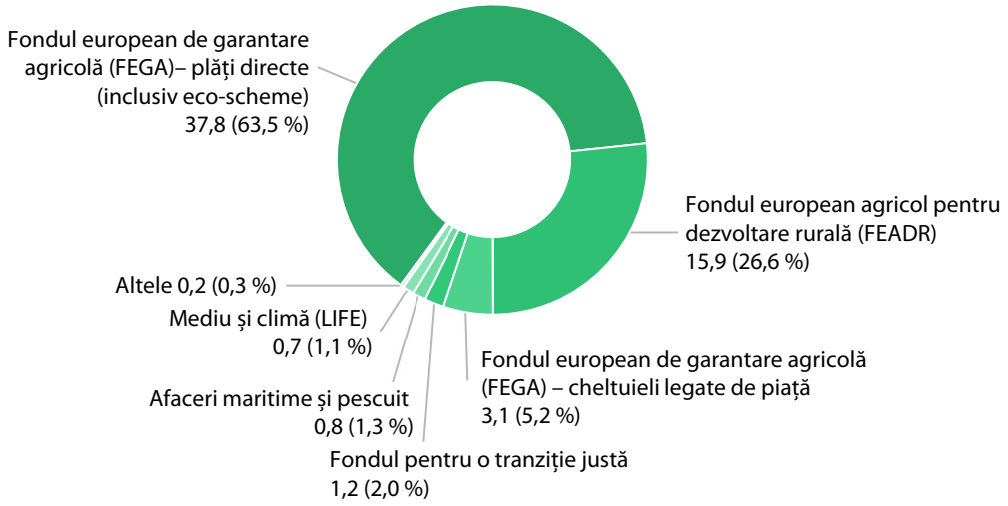

Populația auditată pentru 2025 în comparație cu plățile

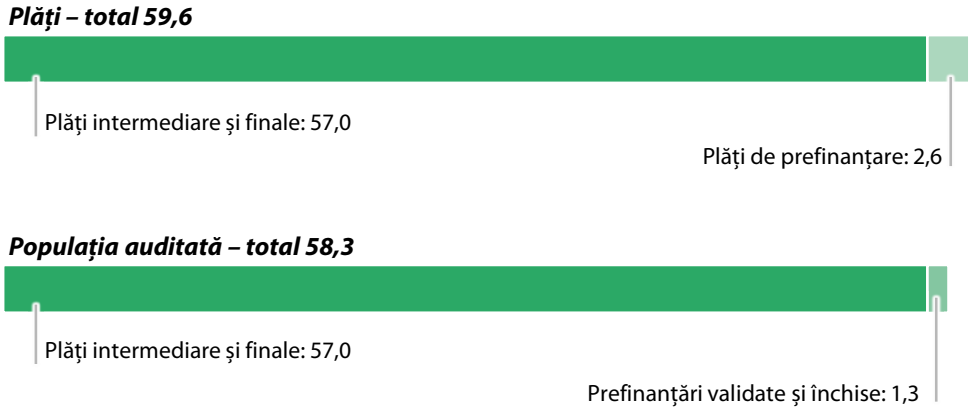

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din *conturile consolidate* ale Uniunii Europene pentru exercițiul 2025.

Scurtă descriere

Obiectivele și domeniile politicii

7.2. În 2025, *politica agricolă comună (PAC)* a reprezentat cea mai mare parte (95,3 %) din cheltuielile UE pentru rubrica Resurse naturale și mediu. PAC are trei obiective generale pentru perioada 2023-2027[1]:

- promovarea unui sector agricol inteligent, competitiv, rezilient și diversificat care să garanteze securitatea alimentară pe termen lung;
- sprijinirea și consolidarea protecției mediului, inclusiv a biodiversității, și a acțiunilor în domeniul climei;
- consolidarea structurii socioeconomice a zonelor rurale.

7.3. Responsabilitatea pentru PAC revine în ultimă instanță Comisiei Europene, în special Direcției Generale Agricultură și Dezvoltare Rurală (DG AGRI), dar gestiunea acestei politici este împărțită cu *agențiile de plăți* din statele membre. Acestea din urmă sunt responsabile de *legalitatea și regularitatea* cheltuielilor declarate Comisiei.

7.4. Cheltuielile aferente acestei rubrici din CFM care nu țin de PAC (4,7 %) acoperă:

- *Fondul pentru o tranziție justă (FTJ)*, care sprijină regiunile și persoanele afectate de tranziția către neutralitatea climatică[2] și ale cărui cheltuieli sunt gestionate de Direcția Generală Politică Regională și Urbană (DG REGIO);
- cheltuielile pentru politica în domeniul afacerilor maritime și al pescuitului finanțate de *Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA)*, care intră în responsabilitatea Direcției Generale Afaceri Maritime și Pescuit (DG MARE);
- *programul LIFE* pentru mediu și politici climatice, aflat sub responsabilitatea Direcției Generale Mediu (DG ENV), a Direcției Generale Politici Climatice (DG CLIMA) și a Direcției Generale Energie (DG ENER).

---

[1] Articolul 5 din Regulamentul (UE) 2021/2115 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC).

[2] Articolul 2 din Regulamentul (UE) 2021/1056 de instituire a Fondului pentru o tranziție justă.

Instrumente și cadre de cheltuieli

7.5. Pentru perioada 2023-2027, statele membre au elaborat *planuri strategice PAC* care acoperă cheltuielile din *Fondul european de garantare agricolă (FEGA)* și din *Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)*. În total, din cei 56,8 miliarde de euro reprezentând plăți PAC în 2025, 46,2 miliarde de euro au fost vărsați în cadrul *planurilor strategice PAC*, iar 10,6 miliarde de euro în afara acestora, inclusiv în cadrul cheltuielilor aferente PAC 2014-2022.

7.6. Pentru 2025, principalele instrumente de cheltuieli („intervenții”) din cadrul PAC au fost:

- *plățile directe* către fermieri, finanțate integral de la bugetul UE (FEGA);
- *intervențiile de dezvoltare rurală* naționale și regionale ale statelor membre, cofinanțate de la bugetul UE (FEADR) și de către statele membre; precum și
- *măsurile de piață* din domeniul agricol, finanțate integral de la bugetul UE (FEGA), cu excepția anumitor măsuri precum cele de promovare a produselor agroalimentare, care sunt cofinanțate de statele membre.

7.7. Plățile directe au reprezentat 63,5 % din cheltuielile de la rubrica 3 din *CFM* (37,8 miliarde de euro în 2025). Principalele intervenții sub formă de plăți directe au fost următoarele:

- *„sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității”* (18,8 miliarde de euro) și *„sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității”* (4,0 miliarde de euro). Ambele intervenții oferă sprijin pentru venit pe baza suprafeței de teren agricol declarate de fermieri;
- *„eco-schemele”* (9,1 miliarde de euro), care sunt scheme voluntare pentru fermieri introduse prin PAC 2023-2027 în sprijinul practicilor agricole care contribuie la obiectivele climatice și de mediu și la ameliorarea bunăstării animalelor;
- *„sprijinul cuplat pentru venit”* (4,5 miliarde de euro) pentru categorii specifice de sectoare agricole care se confruntă cu dificultăți, cum ar fi cel al cărnii de vită și mânzatului, al laptelui sau al culturilor proteice. ***Caseta 7.1*** prezintă un exemplu în acest sens.

Caseta 7.1

Exemplu de sprijin cuplat pentru venit

În Suedia, o fermă mică ce deținea 17 capete de bovine hrănite cu iarbă a primit sprijin cuplat pentru venit. Producția de carne de vită și de lactate din Suedia se bazează în principal pe pajiști și pășuni, care contribuie la captarea și stocarea carbonului, precum și la menținerea biodiversității. Fotografia prezintă animalele fermierului care pasc pe pășuni naturale. În cursul auditului, Curtea a confirmat că beneficiarul respectase condițiile de eligibilitate.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

7.8. Plățile directe către fermieri se bazează în principal pe așa-numitele „drepturi la plată”, întrucât primirea lor depinde de îndeplinirea anumitor condiții. Dacă condițiile aferente nu sunt complexe, astfel de plăți prezintă un risc mai scăzut de *eroare* decât plățile bazate pe rambursarea costurilor (punctul ***1.17***). În opinia Curții, cu excepția anumitor eco-scheme, condițiile pentru primirea plăților directe nu sunt complexe.

7.9. Plățile directe sunt gestionate de către fiecare stat membru prin *sistemul integrat de administrare și control (IACS)*, care interconectează bazele de date referitoare la exploatații, la cererile de ajutor, la registrele animalelor și la suprafețele agricole. IACS include un *sistem de identificare a parcelelor agricole*, *un sistem de depunere a cererilor cu informații geospațiale* și un *sistem de monitorizare a suprafețelor*. Cu ajutorul IACS, fermierii pot depune cereri de ajutor pe suprafață și pot furniza dovezi ale activităților lor, ceea ce facilitează controalele efectuate de agențiile de plăți. Este astfel posibil ca anumite erori din cererile de ajutor să fie corectate înainte de efectuarea plăților, ceea ce reduce riscul de eroare.

7.10. Dezvoltarea rurală a reprezentat 26,6 % din cheltuielile de la rubrica 3 din CFM (15,9 miliarde de euro) și a constat în:

- plăți către fermieri bazate pe criterii legate de mediu și de climă (5,2 miliarde de euro) aplicate suprafeței agricole sau pe numărul de animale din exploatație („plăți bazate pe suprafață/pe numărul de animale”), care sunt și ele acoperite de IACS din statele membre;
- ajutoare pentru proiecte de investiții (10,7 miliarde de euro) menite să sprijine dezvoltarea economică și socială în zonele rurale („plăți care nu sunt bazate pe suprafață”).

7.11. În 2025, majoritatea cheltuielilor de dezvoltare rurală ale statelor membre au continuat să fie corelate cu *angajamentele* asumate în cadrul programelor naționale și regionale de dezvoltare rurală aferente perioadei 2014-2022 (8,8 miliarde de euro).

7.12. Măsurile de piață din domeniul agricol, care au reprezentat 5,2 % din cheltuielile de la rubrica 3 din CFM (3,1 miliarde de euro), includ mai multe scheme, cum ar fi sprijinul pentru organizațiile de producători de fructe și legume sau cel pentru restructurarea plantațiilor viticole, fiecare cu propriile condiții de eligibilitate.

7.13. Cheltuielile aferente rubricii 3 din CFM care nu țin de PAC, în proporție de 4,7 %, în principal legate de FTJ, de FEAMPA și de programul LIFE, implică, de asemenea, o varietate de criterii de selecție, de cerințe de eligibilitate și de metode de plată.

7.14. Condițiile de eligibilitate pentru eco-scheme și pentru majoritatea cheltuielilor legate de dezvoltarea rurală, de măsurile de piață și de domeniile de politică din cadrul rubricii 3 a CFM care nu sunt acoperite de PAC sunt mai complexe decât condițiile aplicabile pentru plățile directe (cu excepția eco-schemelor), iar riscul de eroare este mai mare (punctul ***1.17***).

Sfera și abordarea auditului

7.15. Obiectivul auditului Curții a fost de a estima nivelul de eroare pentru această rubrică din CFM și de a contribui la *declarația de asigurare (DAS)*. Aplicând abordarea și metodele de audit descrise în ***anexa 1.1***, Curtea a examinat în 2025 pentru această rubrică din CFM:

(a) un eșantion reprezentativ din punct de vedere statistic de 228 de *operațiuni*, acoperind toate cheltuielile de la această rubrică din CFM (***figura 7.2***);

(b) informațiile privind regularitatea furnizate în *rapoartele anuale de activitate* ale DG AGRI și DG MARE și incluse ulterior în *raportul anual privind gestiunea și performanța* al Comisiei.

Figura 7.2 – Distribuția eșantionului pentru 2025

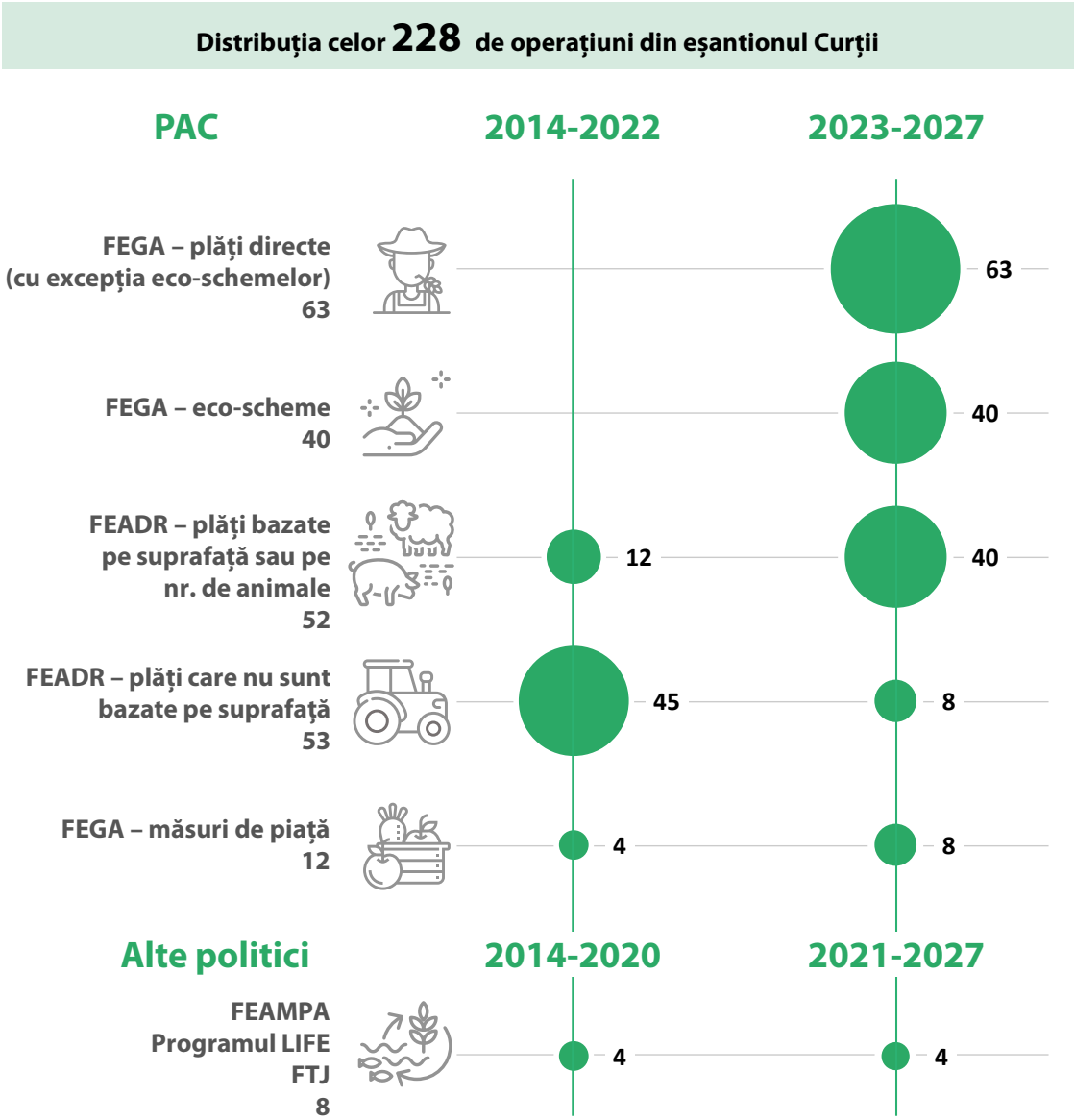

PAC	Politica agricolă comună
FEGA	Fondul european de garantare agricolă
FEADR	Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală
FEAMPA	Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Regularitatea operațiunilor

Rezultatele testelor efectuate pe operațiuni

7.16. Dintre cele 228 de operațiuni examinate, 46 (20 %) conțineau erori. Pe baza celor 36 de erori cuantificate, Curtea estimează că nivelul de eroare este de 3,9 % (*figura 7.3*). Anul trecut, dintr-un eșantion de 228 de operațiuni, 39 (17 %) conțineau erori, iar Curtea a cuantificat 22 de erori.

Figura 7.3 – Rezultatele testelor efectuate pe operațiuni

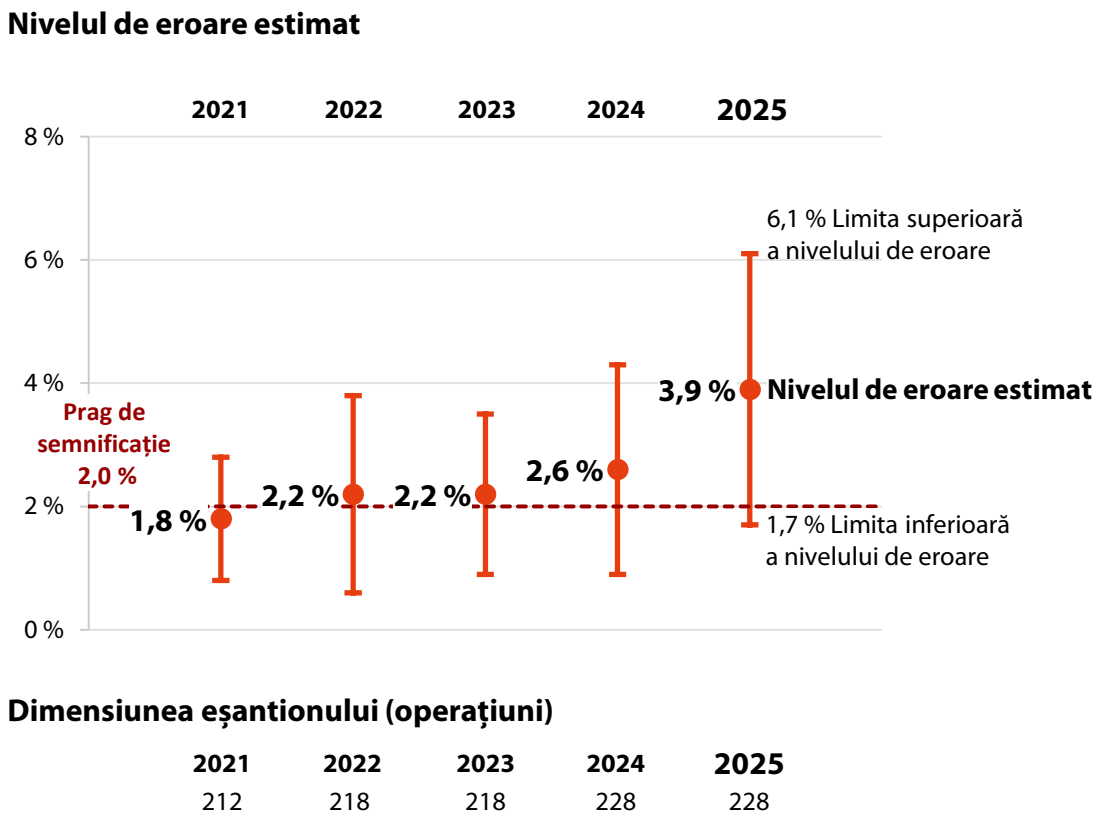

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

7.17. Rezultatele obținute arată că nivelul de eroare era mai scăzut în cazul plăților directe (excluzând eco-schemele), care reprezentau peste jumătate din cheltuielile PAC și 49 % din cheltuielile de la această rubrică din CFM, decât în cazul altor domenii de cheltuieli luate în ansamblu (eco-schemele, dezvoltarea rurală, măsurile de piață, FTJ, politica în domeniul maritim și al pescuitului și mediul și acțiunile climatice), care reprezentau 51 % din cheltuieli.

7.18. În *figura 7.4* se prezintă o repartizare pe categorie de erori a nivelului de eroare estimat de Curte pentru 2025. Creșterea nivelului de eroare estimat pentru 2025 este legată în mare măsură de declararea de către beneficiari a unor terenuri neeligibile. Curtea constată că, la momentul auditului său, Comisia desfășura audituri de conformitate privind deficiențe ale sistemelor de control care vizau erorile identificate.

Figura 7.4 – O mare parte din nivelul de eroare estimat este legată de declararea unor terenuri neeligibile

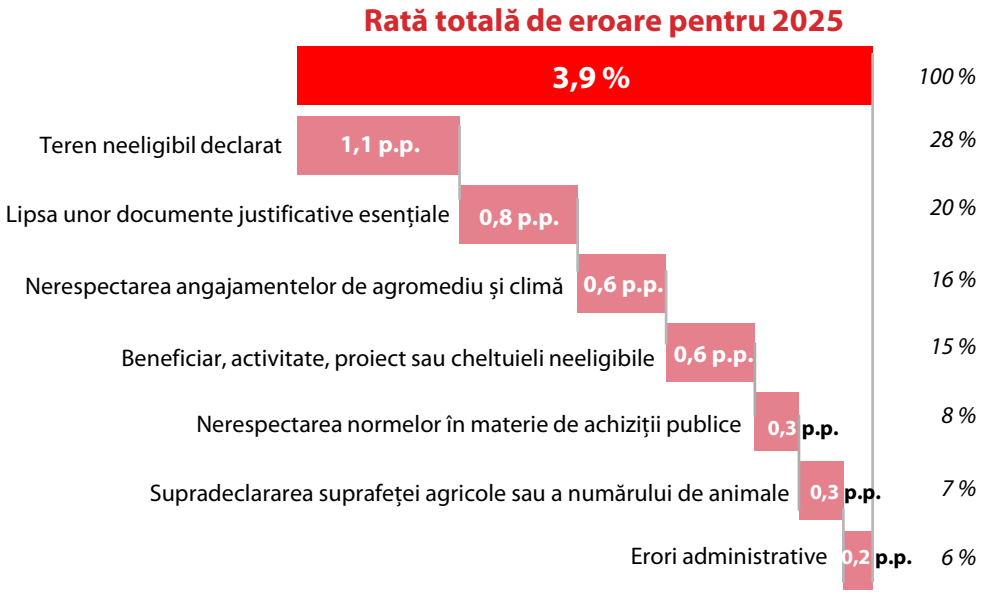

p.p.: puncte procentuale

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

7.19. Numărul cel mai mare de erori cuantificabile identificate de Curte (17) corespunde operațiunilor de plăți directe. Curtea a identificat erori cuantificabile și în rândul operațiunilor din domeniul dezvoltării rurale (14) și în rândul celor legate de măsurile de piață (1), dar și în cheltuielile din domenii politice din afara PAC (4).
De asemenea, au fost identificate 17 probleme de conformitate fără impact asupra ratei de eroare.

7.20. Autoritățile statelor membre aplicaseră măsuri corective care afectau în mod direct 45 dintre operațiunile incluse în eșantionul Curții. Aceste măsuri au fost relevante pentru calculele efectuate de Curte, întrucât au redus nivelul de eroare estimat pentru acest capitol cu 0,7 puncte procentuale. În 19 cazuri de *erori cuantificabile*, autoritățile statelor membre avuseseră la dispoziție suficiente informații astfel încât să fi putut preveni sau detecta și corecta erorile respective înainte de acceptarea cheltuielilor. Dacă autoritățile statelor membre ar fi utilizat în mod corespunzător toate informațiile aflate la dispoziția lor, nivelul de eroare estimat pentru acest capitol ar fi fost cu 2,4 puncte procentuale mai mic. ***Anexa 7.1*** oferă o privire de ansamblu asupra cheltuielilor de la rubrica 3 din CFM și a rezultatelor testelor efectuate de Curte pe operațiuni pentru cele 18 state membre vizate de audit[3].

Plățile directe

7.21. În rândul celor 63 de operațiuni de plăți directe (cu excepția eco-schemelor) pe care s-au efectuat teste, Curtea a identificat opt erori cuantificabile. Cinci dintre acestea au rezultat din supradeclarări minore ale suprafeței sau ale numărului de animale, două din declarări ale unor terenuri neeligibile și una din calcularea incorectă a drepturilor la plată. În ***caseta 7.2*** se prezintă un exemplu de teren declarat care nu este eligibil din cauză că nu se respectă cerința privind desfășurarea pe suprafața sa a unei activități agricole.

[3] Bulgaria, Cehia, Danemarca, Germania, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Croația, Italia, Lituania, Ungaria, Austria, Polonia, Portugalia, România, Slovacia și Suedia.

Caseta 7.2

Exemplu de nerespectare a unei cerințe privind desfășurarea unei activități agricole pe terenul declarat

În Grecia, un beneficiar a declarat 102 ovine și caprine și a solicitat acces la pășuni publice. În conformitate cu normele naționale, autoritățile elene i-au alocat acestuia 7,14 ha de pășune permanentă, împărțite în șase parcele, pe insula Kythnos, situată la peste 226 km de exploatația din Creta a fermierului și, deci, de locul în care se aflau animalele. Nici în registrul central al animalelor al autorităților elene, nici în cererea beneficiarului nu exista nicio mențiune care să ateste că animalele au fost transportate la Kythnos pentru pășunat. Potrivit normelor naționale, pentru a fi eligibilă pentru plăți destinate „pășunilor permanente aflate în producție”, o pășune permanentă trebuie să îndeplinească o densitate minimă de pășunat, respectiv un număr minim de animale care pasc pe suprafața respectivă. Cum nu s-au transportat animale la Kythnos, densitatea de pășunat pe parcelele alocate era zero. Curtea a constatat și că doar una dintre cele șase parcele alocate era în proprietate publică, iar celelalte nu ar fi trebuit considerate ca fiind în mod legal la dispoziția beneficiarului. La momentul auditului Curții, Comisia avea în curs o procedură de conformitate referitoare, printre altele, la deficiențe ale sistemelor de control ale autorităților elene pentru verificarea îndeplinirii cerinței privind desfășurarea unei activități agricole.

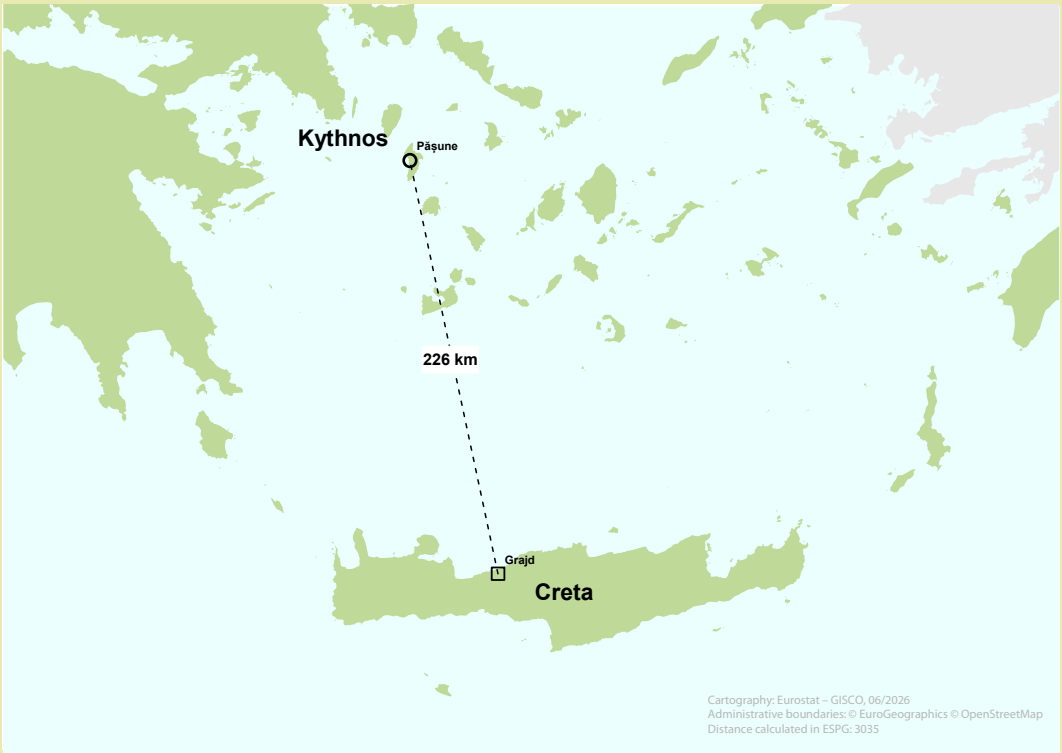

Sursa: Eurostat – GISCO.

7.22. În rândul celor 40 de operațiuni aferente eco-schemelor, Curtea a identificat nouă erori cuantificabile. Trei dintre ele priveau terenuri declarate care nu erau eligibile din cauza lipsei unor dovezi că acestea se aflau în mod legal la dispoziția beneficiarilor (***caseta 7.3***). În plus, Curtea a identificat două erori rezultate din lipsa documentației obligatorii, două din nerespectarea cerințelor de finanțare și două ca urmare a supradeclarării suprafeței.

Caseta 7.3

Exemple de cazuri în care nu existau dovezi care să ateste dreptul legal de folosință asupra terenului

Impunerea obligației ca beneficiarii intervențiilor bazate pe suprafață să poată prezenta dovezi privind dreptul lor legal de folosință asupra terenului, fie în cadrul cererii de plată pe care o depun, fie în urma unei solicitări, este esențială pentru prevenirea cererilor neconforme. În cazul a trei operațiuni din Croația, Curtea a constatat că, pentru una sau mai multe parcele luate în arendă declarate, beneficiarul nu a fost în măsură să prezinte documente justificative care să ateste că avea dreptul legal de folosință asupra respectivelor parcele. În temeiul legislației croate, fermierii trebuiau să prezinte, până la 31 ianuarie 2026, documente care să dovedească dreptul lor legal de folosință asupra terenurilor luate în arendă. Nici agenția de plăți, nici beneficiarul nu furnizaseră dovezi privind deținerea acestui drept pentru parcelele în cauză, înregistrate ca fiind luate în arendă. La momentul auditului Curții, Comisia avea în curs o procedură de conformitate referitoare la deficiențe ale sistemelor de control ale autorităților croate pentru verificarea dreptului legal de folosință asupra terenurilor declarate.

Dezvoltarea rurală, măsurile de piață și alte domenii de politică

7.23. Curtea a examinat 52 de plăți pentru dezvoltare rurală bazate pe suprafața sau pe numărul de animale declarate de fermieri. Au fost incluse aici plăți pentru îndeplinirea anumitor *angajamente în materie de agromediu și climă*, plăți compensatorii pentru agricultura ecologică, plăți către fermierii din zonele care se confruntă cu constrângeri naturale și plăți compensatorii pentru practicarea agriculturii în zonele protejate Natura 2000. Dintre cele 52 de plăți, 40 au fost efectuate în cadrul PAC 2023-2027 și 12, în cadrul PAC 2014-2022.

7.24. Dintre cele 52 de operațiuni – bazate de suprafață sau pe numărul de animale – din domeniul dezvoltării rurale pentru care s-au efectuat teste, 6 conțineau erori cuantificabile. Printre acestea se numărau trei supradeclarări ale suprafeței, două cazuri de neîndeplinire a angajamentelor de agromediu și climă și un caz în care lipseau dovezi privind dreptul legal de folosință asupra terenului.

7.25. Curtea a examinat 53 de plăți din domeniul dezvoltării rurale pentru proiecte de investiții, cum ar fi investiții în active fizice, servicii de bază și reînnoirea satelor și dezvoltare forestieră. Dintre cele 53 de plăți, 8 au fost efectuate în cadrul PAC 2023-2027 și 45, în cadrul PAC 2014-2022.

7.26. Curtea a cuantificat erori în 8 plăți, una efectuată în cadrul PAC 2023-2027 și 7, în cadrul PAC 2014-2022. Plățile includeau una sau mai multe erori rezultate din declarații de cheltuieli sau activități neeligibile, din nerespectarea normelor privind achizițiile publice sau din calcularea incorectă a ratei sprijinului. ***Caseta 7.4*** prezintă un exemplu de plată efectuată în cadrul PAC 2014-2022 care a inclus mai multe erori.

Caseta 7.4

Exemplu de proiect de investiții afectat de erori multiple

În Ungaria, o societate cu răspundere limitată fără scop lucrativ a depus, în iunie 2019, o cerere de sprijin ca răspuns la o cerere de candidaturi pentru proiectul „Sprijin pentru cooperare în vederea conceperii, a dezvoltării și a promovării lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale”. Decizia de acordare a grantului a fost emisă în octombrie 2020. Termenul de finalizare a proiectului, stabilit inițial pentru octombrie 2022, a fost prelungit până în iunie 2024, în urma unei solicitări din partea beneficiarului.

Erorile identificate de Curte includeau rambursarea unor costuri neeligibile pentru închirierea și amenajarea unui birou, precum și existența unor relații comerciale anterioare nedeclarate între beneficiar și ofertantul declarat câștigător în cadrul procedurii de achiziții. Curtea a constatat, de asemenea, că agenția de plăți a prelungit termenul de finalizare a proiectului cu peste un an și jumătate.

7.27. În rândul celor 12 operațiuni legate de măsuri de piață pentru care s-au efectuat teste, Curtea a identificat o eroare cuantificabilă. Aceasta era legată de supradeclararea suprafeței destinate replantării unei plantații viticole.

7.28. Pentru alte politici din afara PAC, Curtea a auditat opt operațiuni și a identificat patru erori cuantificabile. Trei dintre acestea priveau costuri neeligibile incluse în proiecte LIFE, iar una supraevaluarea contribuției în natură a unui beneficiar la un proiect aferent FTJ.

Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

Informațiile raportate de DG AGRI și de DG MARE cu privire la regularitatea cheltuielilor

7.29. În 2025, în raportarea sa cu privire la regularitatea cheltuielilor, DG AGRI a continuat să aplice două mecanisme: modelul de asigurare bazat pe performanță pentru cheltuielile din planurile strategice PAC 2023-2027, de o parte, și cadrul de conformitate aferent PAC 2014-2022, de cealaltă parte. Acesta din urmă continuă să se aplice pentru cheltuielile din afara planurilor strategice PAC, inclusiv pentru plățile rămase de efectuat de statele membre în cursul anului în cadrul programelor lor de dezvoltare rurală pentru perioada 2014-2022. Din 2024, nici Comisia, nici statele membre nu au obligația de a furniza estimări ale riscului de eroare la momentul plății pentru cheltuielile din cadrul planurilor strategice PAC.

7.30. Fiecare stat membru trebuie să transmită către DG AGRI un *„pachet de asigurare”*. Pachetul include conturile anuale privind cheltuielile și un *raport anual privind performanța* pentru fiecare agenție de plăți, precum și o declarație de gestiune din partea directorului agenției. Această declarație precizează că informațiile furnizate sunt complete și exacte și că sistemele de guvernanță – inclusiv cele care asigură legalitatea și regularitatea cheltuielilor declarate – funcționează în mod corespunzător. Pachetul include, de asemenea, rapoartele și opiniile *organismelor de certificare* independente cu privire la conturile financiare ale agențiilor de plăți, precum și cu privire la sistemele de guvernanță ale acestora, la raportul lor anual privind performanța și la legalitatea și regularitatea cheltuielilor lor din afara planurilor strategice PAC.

7.31. În ceea ce privește cheltuielile din cadrul planurilor strategice PAC 2023-2027 (46,3 miliarde de euro), DG AGRI a evaluat nivelul de risc pentru cheltuielile aferente intervențiilor pe baza rapoartelor organismelor de certificare și a propriei activități de audit. Pentru 2025, Comisia a evaluat 68 % din cheltuielile din cadrul planurilor strategice PAC ca prezentând un risc scăzut, 24 % un risc mediu, iar restul de 8 % un risc ridicat. Cheltuielile cu risc scăzut corespund intervențiilor neafectate de eventuale deficiențe grave ale sistemelor de guvernanță ale agențiilor de plăți. Majoritatea cheltuielilor cu risc scăzut corespund plăților directe și altor tipuri de sprijin acoperite de IACS (29,0 miliarde de euro).

7.32. În ceea ce privește cheltuielile din afara planurilor strategice PAC acoperite de cadrul de conformitate al PAC 2014-2022 (10,6 miliarde de euro), DG AGRI a continuat să calculeze un „risc de eroare la momentul plății” pentru plățile directe, cele legate de dezvoltarea rurală și cele aferente măsurilor de piață. Cifrele se bazează pe ratele de eroare raportate de agențiile de plăți, pe care Comisia le ajustează pentru a ține seama de auditurile sale și de cele realizate de organismele de certificare. Pentru 2025, DG AGRI a calculat „suma estimată expusă riscului la momentul plății” la aproximativ 3,5 % din cheltuielile în valoare de 10,6 miliarde de euro din afara planurilor strategice PAC, din care aproximativ 1,6 % din suma de 0,5 miliarde de euro pentru plățile directe, 3,8 % din cei 8,8 miliarde de euro pentru dezvoltarea rurală și 2,4 % din suma de 1,3 miliarde de euro pentru măsuri de piață.

7.33. În ansamblu, pentru 2025, DG AGRI a evaluat 64 % din cheltuielile PAC ca prezentând un risc scăzut (77 % în 2024), 20 %, un risc mediu (10 % în 2024) și 16 %, un risc ridicat (13 % în 2024). Comisia a evidențiat trei factori-cheie care stau la baza rezultatelor evaluării pentru 2025:

- formularea de rezerve cu privire la toate cheltuielile PAC din Grecia, în contextul în care agenția de plăți a fost supusă unei perioade de probă în exercițiul financiar 2025, ca urmare a unor deficiențe persistente care afectează respectarea mai multor criterii de acreditare, precum și a aplicării unei corecții financiare în valoare de 415 milioane de euro[4];

- îmbunătățirea evaluărilor efectuate de organismele de certificare în mai multe state membre, inclusiv în Franța, în al doilea an de aplicare a cadrului din perioada 2023-2027;

- accelerarea cheltuielilor de către unele state membre pentru a maximiza absorbția fondurilor înainte de închiderea programelor de dezvoltare rurală pentru perioada 2014-2022.

7.34. Curtea a procedat, de asemenea, la o examinare limitată a informațiilor privind regularitatea din raportul anual de activitate al DG MARE. Ea a observat că metodologia utilizată pentru calcularea riscului la momentul plății și la *închidere* pentru DG MARE era conformă cu orientările Comisiei.

---

[4] Decizia de punere în aplicare (UE) 2025/1147 a Comisiei din 11 iunie 2025.

Raportul anual privind gestiunea și performanța al Comisiei

7.35. Comisia nu mai prezintă o estimare a *riscului la momentul plății* pentru rubrica Resurse naturale și mediu în raportul său anual privind gestiunea și performanța, întrucât numai 20 % din această rubrică este acoperită de cadrele de conformitate ale DG AGRI, DG MARE, DG ENV și DG CLIMA.

Examinarea raportării cu privire la performanță în cadrul PAC 2023-2027

7.36. Agențiile de plăți întocmesc rapoarte anuale privind performanța care prezintă realizările și cheltuielile aferente intervențiilor din cadrul planurilor strategice PAC, a căror exactitate este verificată de organismele de certificare. Înainte de a accepta rapoartele privind performanța, Comisia efectuează controale automatizate bazate pe reguli de validare. Ulterior, ea utilizează aceste rapoarte și rezultatele verificărilor efectuate de organismele de certificare pentru a evalua coerența dintre realizările raportate și cheltuielile corespunzătoare. Comisia poate decide să reducă cheltuielile care nu sunt susținute de realizări corespunzătoare în cadrul *procedurii de verificare a performanței*.

7.37. Curtea a examinat abordarea aplicată de Comisie pentru a furniza o asigurare cu privire la exactitatea rapoartelor anuale privind performanța ale agențiilor de plăți pentru exercițiul financiar 2024. Au fost selectate 10 agenții de plăți, care acoperă nouă state membre[5], și s-au examinat principalele controale efectuate de organismele lor de certificare și de Comisie pentru a asigura exactitatea datelor privind performanța. Rapoartele privind performanța au fost prezentate Comisiei în februarie și martie 2025 și au fost utilizate pentru procedura de verificare a performanței din octombrie 2025. ***Figura 7.5*** sintetizează procesul de verificare al Comisiei și abordarea Curții în materie de examinare.

[5] Bulgaria, Germania (Saxonia Inferioară-Bremen-Hamburg), Spania (Andaluzia și Galicia), Franța (ASP), Grecia, Ungaria, Italia (AGREA), Polonia și România.

Figura 7.5 – Examinarea de către Curte a asigurării referitoare la raportarea cu privire la performanță

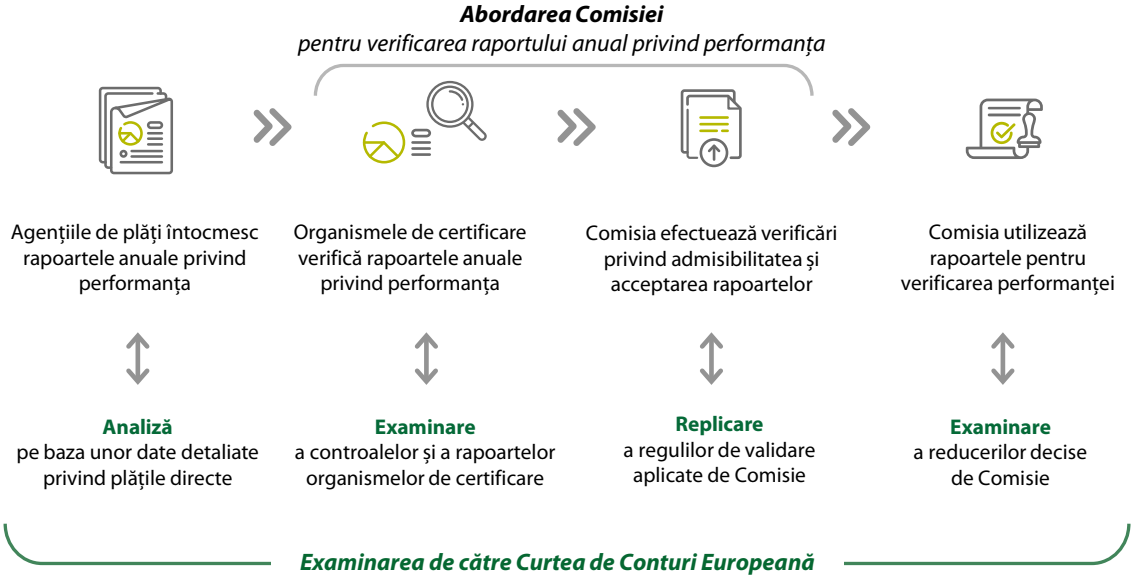

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

7.38. Analiza Curții cu privire la datele subiacente pentru plățile directe a confirmat cifrele raportate pentru 9 dintre cele 10 agenții de plăți selectate. În cadrul raportului anual al Franței privind performanța, analiza Curții a confirmat discrepanțele semnificative (peste 2 %) identificate de Comisie între cheltuielile nete și cele brute pentru 5 din 35 de cuantumuri unitare ale plăților directe, discrepanțe care ar putea conduce la reduceri ale cheltuielilor, precum și mai multe diferențe minore (sub 2 %) între datele subiacente ale agențiilor de plăți și datele raportate, în ceea ce privește cheltuielile și realizările.

7.39. Examinarea de către Curte a rapoartelor organismelor de certificare a confirmat că informațiile furnizate în cadrul acestora respectă cerințele legale[6]. Pentru 9 dintre cele 10 rapoarte, organismele de certificare au furnizat suficiente dovezi ale controalelor efectuate cu privire la exactitatea datelor referitoare la performanță. Organismul de certificare din Franța nu a putut efectua decât controale parțiale cu privire la anumite elemente ale raportului de performanță, din cauza transmiterii cu întârziere a datelor de către agenția de plăți.

[6] Articolul 12 din Regulamentul (UE) 2021/2116 și articolele 5-7 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/128 al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2116.

7.40. Curtea a replicat regulile de validare utilizate de Comisie pentru efectuarea controalelor automatizate cu privire la reconcilieri și pentru identificarea discrepanțelor dintre realizările raportate și cheltuieli. Rezultatele testelor efectuate de Curte au fost în concordanță cu cele ale Comisiei.

7.41. Curtea a constatat că reducerile pe care Comisia le-a aplicat cheltuielilor statelor membre în cadrul procedurii de verificare a performanței erau coerente cu datele din rapoartele anuale privind performanța și cu rezultatele controalelor. În cazul Germaniei, o parte din datele de raportare cu privire la performanță au fost prezentate Comisiei cu mult după termenul de transmitere stabilit pentru jumătatea lunii februarie.

7.42. În ansamblu, Curtea nu a identificat nicio problemă legată de asigurarea furnizată pentru 8 dintre cele 10 agenții de plăți incluse în analiza sa. În cazul Franței și al Germaniei, activitatea Curții a confirmat că întârzierile în transmiterea datelor au afectat capacitatea organismelor de certificare de a verifica cifrele și, implicit, de a oferi o asigurare cu privire la exactitatea unora dintre informațiile raportate. Curtea observă că, începând cu exercițiul financiar 2025, procedura de verificare a performanței a fost eliminată.

Concluzie și recomandări

Concluzie

7.43. Așa cum reiese din ansamblul probelor de audit obținute de Curte și prezentate în acest capitol, nivelul de eroare din cadrul cheltuielilor aferente rubricii Resurse naturale și mediu per ansamblu era semnificativ (punctul ***7.16***). Pentru această rubrică din CFM, testele efectuate de Curte pe operațiuni au indicat un nivel de eroare global estimat de 3,9 %.

Recomandări

7.44. Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandării formulate în Raportul anual pe 2022 a fost deja examinată în 2024[7]. Comisia a pus în aplicare integral această recomandare.

7.45. Curtea a examinat, de asemenea, punerea în aplicare a recomandărilor pe care le-a formulat în rapoartele anuale pe 2023 și pe 2024 și care fie au necesitat acțiuni imediate, fie au trebuit să fie puse în aplicare în cursul anului 2025. În Raportul anual pe 2023 a fost formulată o recomandare care a trebuit să fie pusă în aplicare în 2025 (anexa 7.2). Curtea consideră că aceasta a fost pusă în aplicare.

7.46. Pe baza constatărilor și a concluziilor formulate pentru exercițiul 2025, Curtea recomandă următoarele:

Recomandarea 7.1 – Să se colaboreze cu statele membre pentru a se îmbunătăți controalele pentru verificarea dreptului legal de folosință asupra terenurilor

În contextul planificării punerii în aplicare a PAC 2028-2034, Comisia ar trebui să colaboreze cu statele membre pentru îmbunătățirea sistemelor de control ale acestora menite să asigure faptul că terenurile declarate se află în mod legal la dispoziția beneficiarilor.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2027.

---

[7] Raportul anual pe 2024, anexa 7.2.

Anexe

Anexa 7.1 – Eșantionul de operațiuni al Curții și erorile de conformitate, 2025

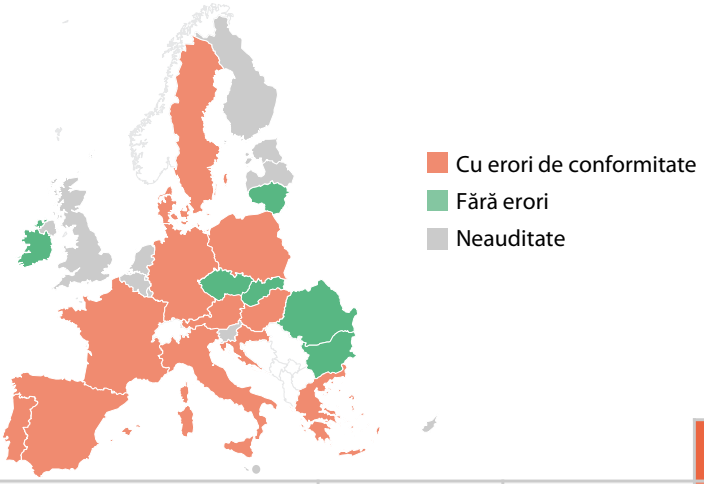

Stat membru	Contribuția din partea UE *(în milioane de euro)*	Operațiuni auditate	Erori de conformitate	
			Cuantificate	Necuantificate
Franța	9 538	26	5	1
Spania	7 361	24	4	3
Italia	6 457	17	1	1
Germania	6 296	24	5	-
Polonia	5 301	24	-	1
România	3 123	13	-	-
Grecia	2 609	12	3	3
Ungaria	1 725	8	2	2
Irlanda	1 466	5	-	-
Bulgaria	1 230	4	-	-
Portugalia	1 220	6	2	-
Austria	1 197	9	4	-
Cehia	1 056	5	-	-
Danemarca	1 023	9	1	5
Lituania	946	9	-	-
Suedia	918	11	-	1
Slovacia	913	4	-	-
Croația	721	10	5	-
State membre neauditate	4 519	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică
Cheltuieli PAC	56 900	**220**	**32**	**17**
Alte cheltuieli	2 700	**8**	**4**	**0**
TOTAL	59 600	**228**	**36**	**17**

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Comisiei.

Anexa 7.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
		Nivelul de punere în aplicare	Observații
2023	Recomandarea adresată Comisiei: **Recomandarea 7.1: Să examineze eficacitatea mecanismelor naționale de plafonare a sprijinului acordat de UE fermelor de mari dimensiuni** Având în vedere responsabilitatea statelor membre de a direcționa sprijinul pentru venit către cei care au cel mai mult nevoie de acesta, să examineze eficacitatea măsurilor luate de statele membre pentru a limita plățile directe pentru fermele de mari dimensiuni. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2025.		Curtea consideră că această recomandare a fost pusă în aplicare, deoarece, în cursul elaborării propunerilor sale pentru PAC 2028-2034, Comisia a examinat distribuția sprijinului pentru venit în rândul fermelor de diferite dimensiuni din statele membre.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Capitolul 8

Migrație și gestionarea frontierelor
Securitate și apărare

Cuprins

	Puncte
Introducere	**8.1.-8.10.**
Scurtă descriere	8.2.-8.6.
Sfera și abordarea auditului	8.7.-8.10.
Regularitatea operațiunilor	**8.11.-8.12.**
Examinarea unor elemente ale sistemelor de control intern	**8.13.-8.16.**
Evaluarea activității autorităților de audit	8.13.-8.15.
Examinarea acțiunilor Comisiei la închiderea perioadei de programare	8.16.
Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță	**8.17.-8.19.**
Concluzie și recomandări	**8.20.-8.22.**
Concluzie	8.20.
Recomandări	8.21.-8.22.
Anexă	
Anexa 8.1 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare	

Introducere

8.1. Acest capitol prezintă rezultatele auditului Curții cu privire la rubrica 4 – Migrație și gestionarea frontierelor și la rubrica 5 – Securitate și apărare din cadrul financiar multianual (*CFM*). ***Figura 8.1*** și ***figura 8.2*** oferă o imagine de ansamblu a principalelor activități, a cheltuielilor și a populației auditate din cadrul acestor două rubrici pentru 2025.

Figura 8.1 – Plățile și populația auditată – Migrație și gestionarea frontierelor

Migrație și gestionarea frontierelor
3,8 miliarde de euro (2,2 % din cheltuielile de la bugetul UE)

(în miliarde de euro)

Defalcarea plăților din 2025 în funcție de fond/domeniu de cheltuieli

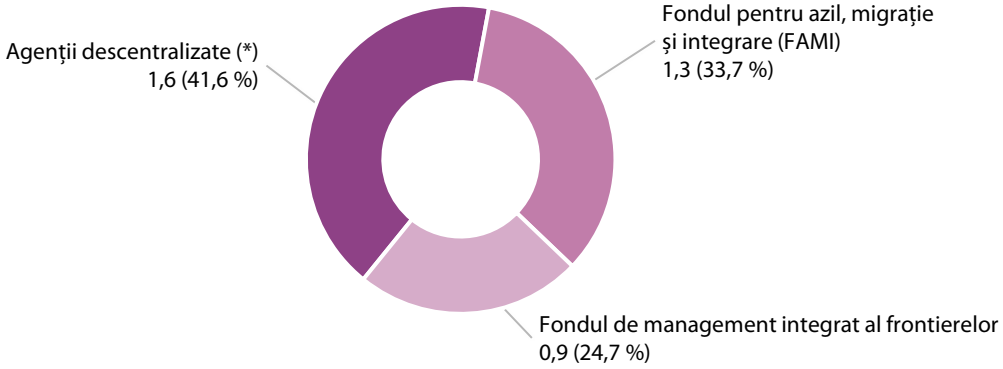

Populația auditată pentru 2025 în comparație cu plățile

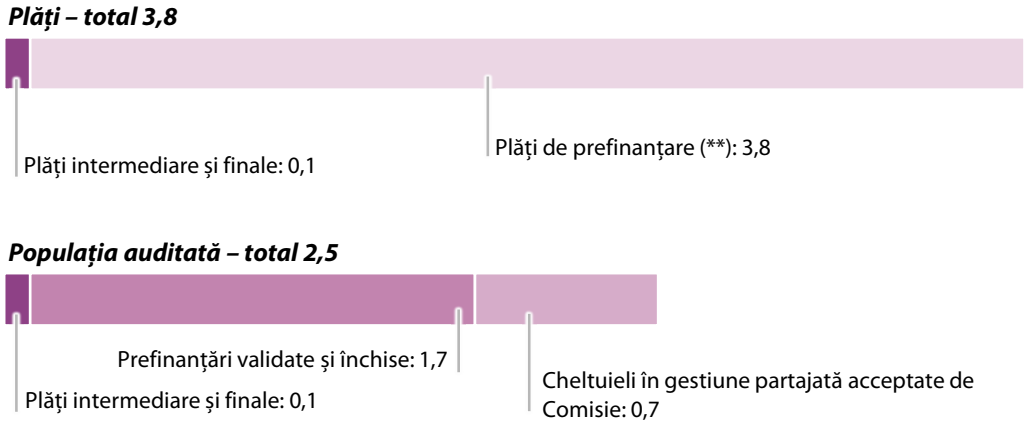

(*) Plățile efectuate către agențiile descentralizate sunt incluse în raportul anual al Curții consacrat agențiilor UE.
(**) Inclusiv avansurile anuale și plățile intermediare neacceptate încă de Comisie din cadrul gestiunii partajate.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din conturile consolidate ale Uniunii Europene pentru exercițiul 2025.

Figura 8.2 – Plățile și populația auditată – Securitate și apărare

Securitate și apărare
1,9 miliarde de euro (1,1 % din cheltuielile de la bugetul UE)

(în miliarde de euro)

Defalcarea plăților din 2025 în funcție de fond/domeniu de cheltuieli

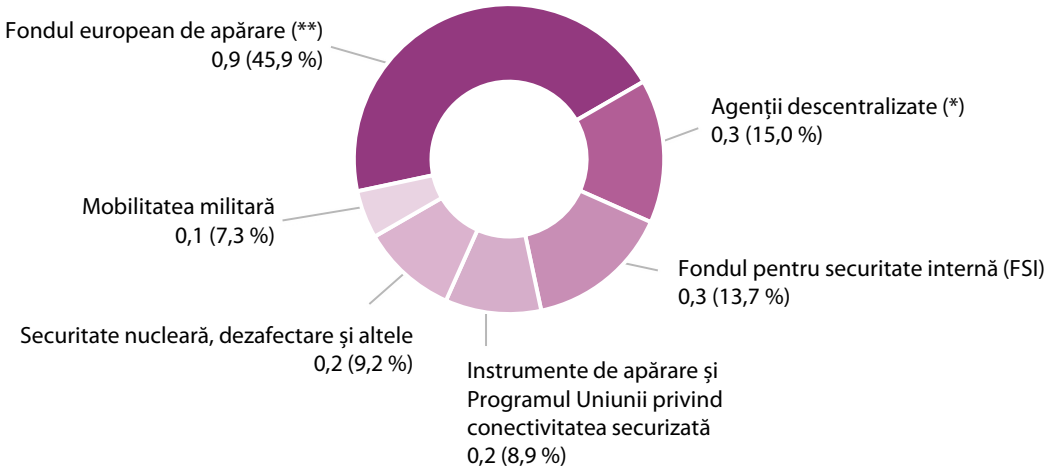

Populația auditată pentru 2025 în comparație cu plățile

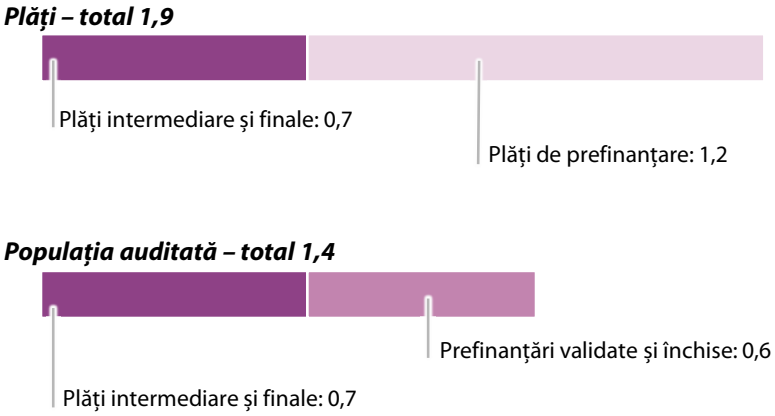

(*) Plățile efectuate către agențiile descentralizate sunt incluse în raportul anual al Curții consacrat agențiilor UE.
(**) Acesta este un domeniu de cheltuieli care include finanțare pentru proiecte din mai multe fonduri (Fondul european de apărare, Programul european de dezvoltare industrială în domeniul apărării și Actul privind sprijinirea producției de muniții).

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din conturile consolidate ale Uniunii Europene pentru exercițiul 2025.

Scurtă descriere

8.2. Cheltuielile de la rubrica 4 se axează pe sprijinul acordat autorităților naționale care se ocupă de primirea solicitanților de azil și a migranților imediat după sosire, pe elaborarea unei politici comune în materie de azil și migrație și pe asigurarea unor returnări eficace. Sunt acoperite aici și sprijinul pentru gestionarea frontierelor și politica de vize. Cheltuielile de la rubrica 5 includ *programe* care consolidează securitatea și siguranța cetățenilor europeni, îmbunătățind capacitățile de apărare ale UE și oferind instrumente de răspuns în situații de criză. În ***figura 8.3*** sunt prezentate obiectivele de politică ale celor două rubrici și ale fondurilor și instrumentelor aferente.

Figura 8.3 – Obiectivele politicilor și modurile de gestiune aplicabile

Modul de gestiune

Rubrica 4 – Migrație și gestionarea frontierelor

Fondul pentru azil, migrație și integrare

Partajată / Directă / Indirectă

Sprijin pentru servicii de cazare și de primire a solicitanților de azil, măsuri de informare în țările terțe cu privire la canalele de migrație legală, formări lingvistice, asistență pentru persoanele vulnerabile și cooperarea dintre statele membre ale UE

Fondul de management integrat al frontierelor

Sprijin pentru măsuri comune vizând controlul eficace al frontierelor externe ale UE

Instrumentul de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

Partajată / Directă / Indirectă

Asigurarea managementului european integrat al frontierelor externe, garantând în același timp libera circulație a persoanelor în UE, respectând drepturile fundamentale și contribuind la un nivel ridicat de securitate

Instrumentul pentru echipamente de control vamal

Directă

Sprijin pentru uniunea vamală și autoritățile vamale cu scopul de a proteja UE împotriva practicilor comerciale neloiale și ilegale și asigurarea securității și siguranței în UE, facilitând în același timp activitățile comerciale legitime

Rubrica 5– Securitate și apărare

Fondul pentru securitate internă

Partajată / Directă / Indirectă

Sprijin pentru rețelele tematice ale unităților naționale specializate și pentru un răspuns eficace și coordonat în situații de criză, formarea personalului și a experților și combaterea criminalității informatice

Directă / Indirectă

Securitate nucleară, dezafectare și altele

Protejarea mediului și a sănătății prin demontarea în condiții de siguranță a opt reactoare nucleare din epoca sovietică și dezafectarea instalațiilor nucleare învechite ale Centrului Comun de Cercetare și gestionarea deșeurilor aferente

Programul european de dezvoltare industrială în domeniul apărării

Promovarea cooperării dintre industrie și statele membre, sprijinirea competitivității industriei europene de apărare și îmbunătățirea exploatării rezultatelor cercetării în domeniul apărării

Fondul european de apărare

Promovarea competitivității și a capacității de inovare a bazei industriale și tehnologice de apărare europene și creșterea interoperabilității între capacitățile statelor membre

Actul privind sprijinirea producției de muniții

Consolidarea industriei de apărare a UE pentru a asigura furnizarea în timp util a muniției și a rachetelor

Directă

Mobilitatea militară

Dezvoltarea infrastructurii strategice de transport a UE pentru a sprijini mobilitatea duală

Instrumente de apărare și Programul Uniunii privind conectivitatea securizată

Consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun și asigurarea accesului global la servicii guvernamentale securizate de comunicații prin satelit, precum și posibilitatea pentru sectorul privat de a furniza servicii comerciale pe întreg teritoriul UE

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

8.3. Un alt domeniu de cheltuieli major este finanțarea acordată agențiilor descentralizate. În cadrul rubricii 4 din CFM, este vorba de *Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex)*, *Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA)* și *Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA)*. În cadrul rubricii 5 din CFM, acestea sunt *Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA)*, *Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol)* și *Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL)*.

8.4. Prin metoda gestiunii partajate, statele membre pun în aplicare programe multianuale care sunt în prealabil aprobate de Comisie. Acest mod de gestiune se aplică celei mai mari părți din finanțarea pusă la dispoziție prin *Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI)*, *Fondul pentru securitate internă – componenta frontiere și vize (FSI-BV)* și *Fondul pentru securitate internă – componenta de cooperare polițienească (FSI-P)* pentru perioada 2014-2020, precum și prin fondurile succesoare: FAMI, *Instrumentul pentru managementul frontierelor și politica de vize (IMFV*, fostul FSI-BV) și *Fondul pentru securitate internă (FSI*, fostul FSI-P) pentru perioada 2021-2027. În ceea ce privește FSI-BV și IMFV, sunt vizate și țările asociate spațiului Schengen, adică Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția (pentru perioada 2021-2027, întreaga finanțare pentru Liechtenstein este executată direct de către Comisie). ***Figura 8.4*** detaliază cum funcționează gestiunea partajată în aceste domenii de cheltuieli.

Figura 8.4 – Gestiunea partajată, controlul și procesele de asigurare pentru perioada de programare 2021-2027 în domeniul migrației, al gestionării frontierelor și al securității interne

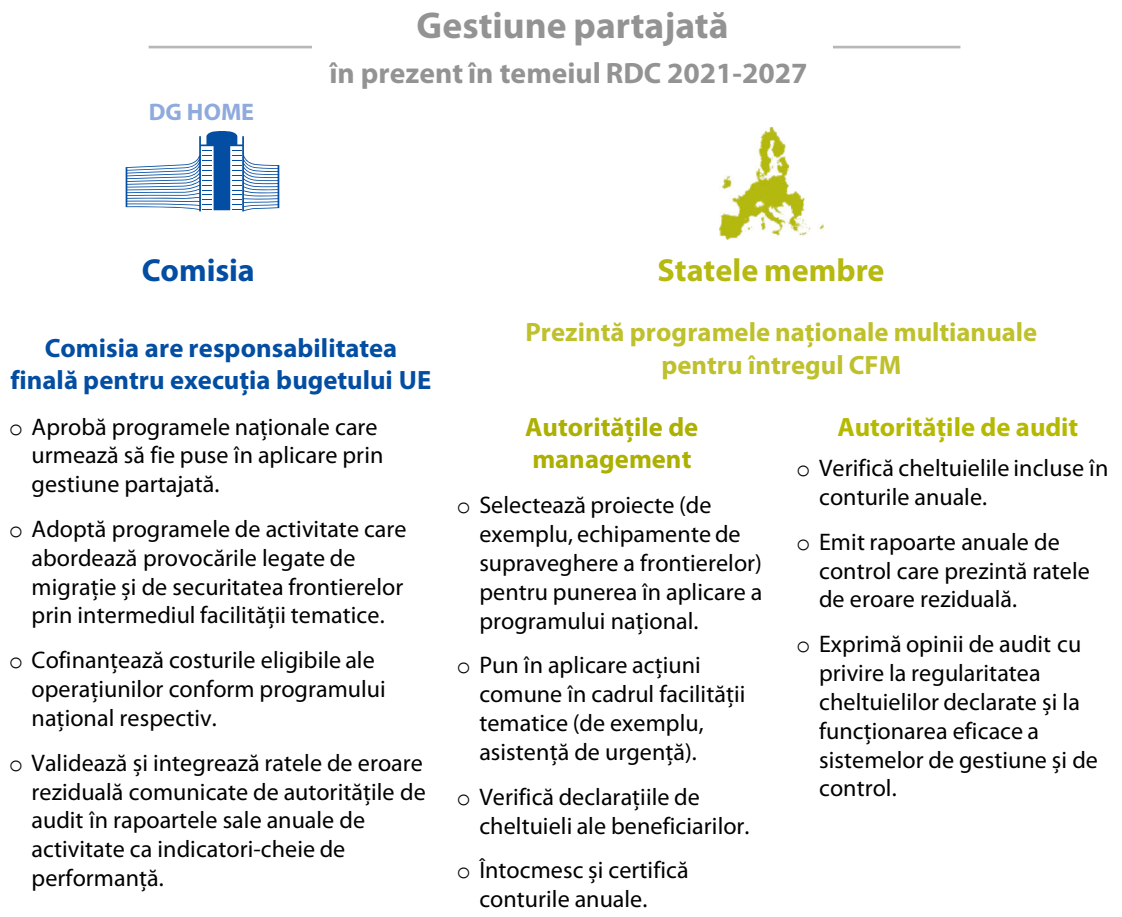

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

8.5. *Creditele* finale din cadrul programelor FAMI și FSI pentru perioada 2014-2020 s-au ridicat la 4 576 de milioane de euro și, respectiv, la 3 172 de milioane de euro. Până la *închiderea* programelor, statele membre declaraseră cheltuieli cumulate de 4 324 de milioane de euro pentru FAMI și de 2 996 de milioane de euro pentru FSI. Credite în valoare totală de 252 de milioane de euro (5,5 %) și 176 de milioane de euro (5,5 %) au rămas neutilizate și, prin urmare, vor fi dezangajate. Până la 31 decembrie 2025, Comisia acceptase 4 182 de milioane de euro și 2 726 de milioane de euro reprezentând cheltuieli cumulate în cadrul FAMI și, respectiv, în cadrul FSI. Alte cheltuieli în sumă de 142 de milioane de euro (3,3 %) declarate pentru FAMI și în sumă de 270 de milioane de euro (9,0 %) declarate pentru FSI nu fuseseră încă validate și închise. ***Figura 8.5*** prezintă stadiul actual al procesului de închidere a cheltuielilor pe care statele membre le-au declarat Comisiei de la începutul *perioadei de programare* 2014-2020 în vederea rambursării.

Figura 8.5 – Progresele înregistrate în execuția programelor FAMI și FSI din perioada 2014-2020 aflate în gestiune partajată

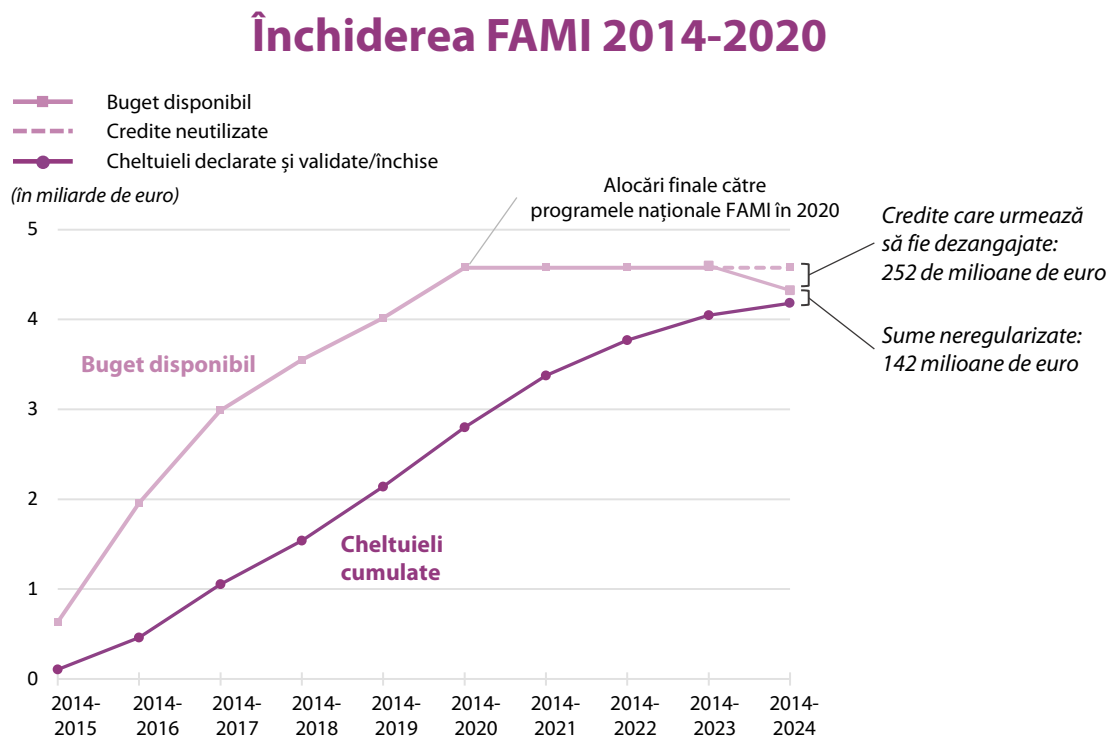

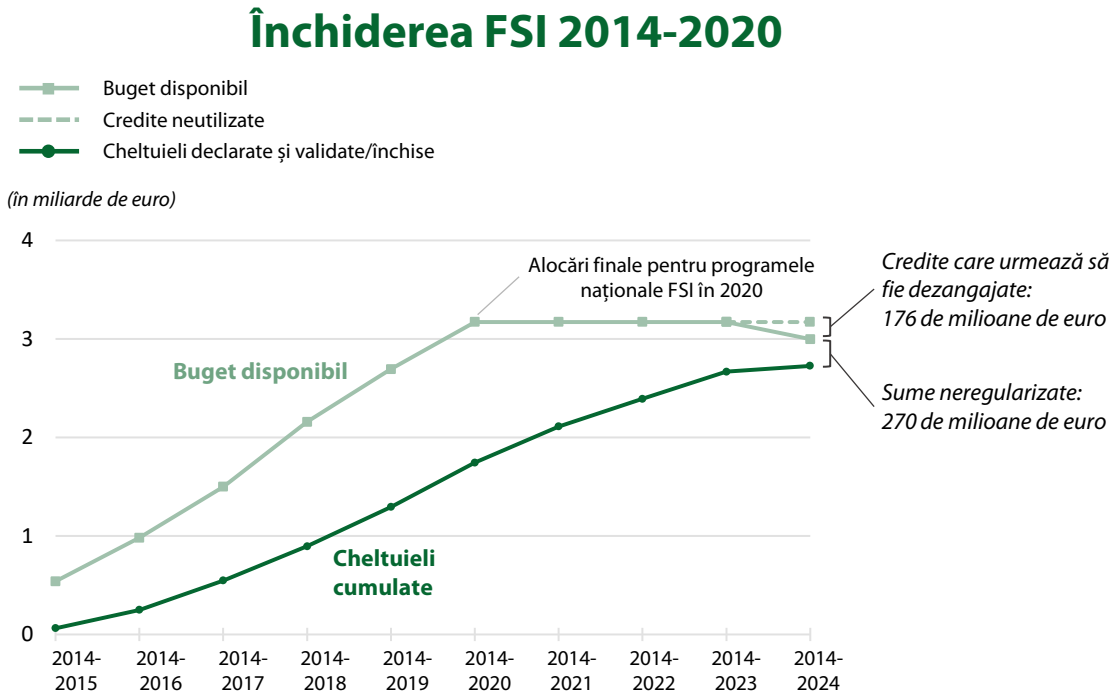

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor pentru 2024 prezentate Comisiei de statele membre și pe baza deciziilor Comisiei de validare și închidere a conturilor respective, conform situației de la 31 decembrie 2025.

8.6. ***Figura 8.6*** prezintă cheltuielile pe care Comisia a acceptat să le ramburseze statelor membre de la începutul *perioadei de programare* 2021-2027 încoace și compară absorbția cu cea din perioada anterioară până în anul N+4 de punere în aplicare (2018 față de 2025). Printre principalele motive ale întârzierii în execuție se numără aprobarea tardivă a legislației și a programelor pentru perioada 2021-2027 și prelungirea perioadei de punere în aplicare pentru perioada de programare 2014-2020. ***Punctul 2.13*** conține de asemenea informații cu privire la punerea în aplicare a acestor programe cu gestiune partajată.

Figura 8.6 – Execuția programelor cu gestiune partajată FAMI, IMFV și FSI în perioada 2021-2027

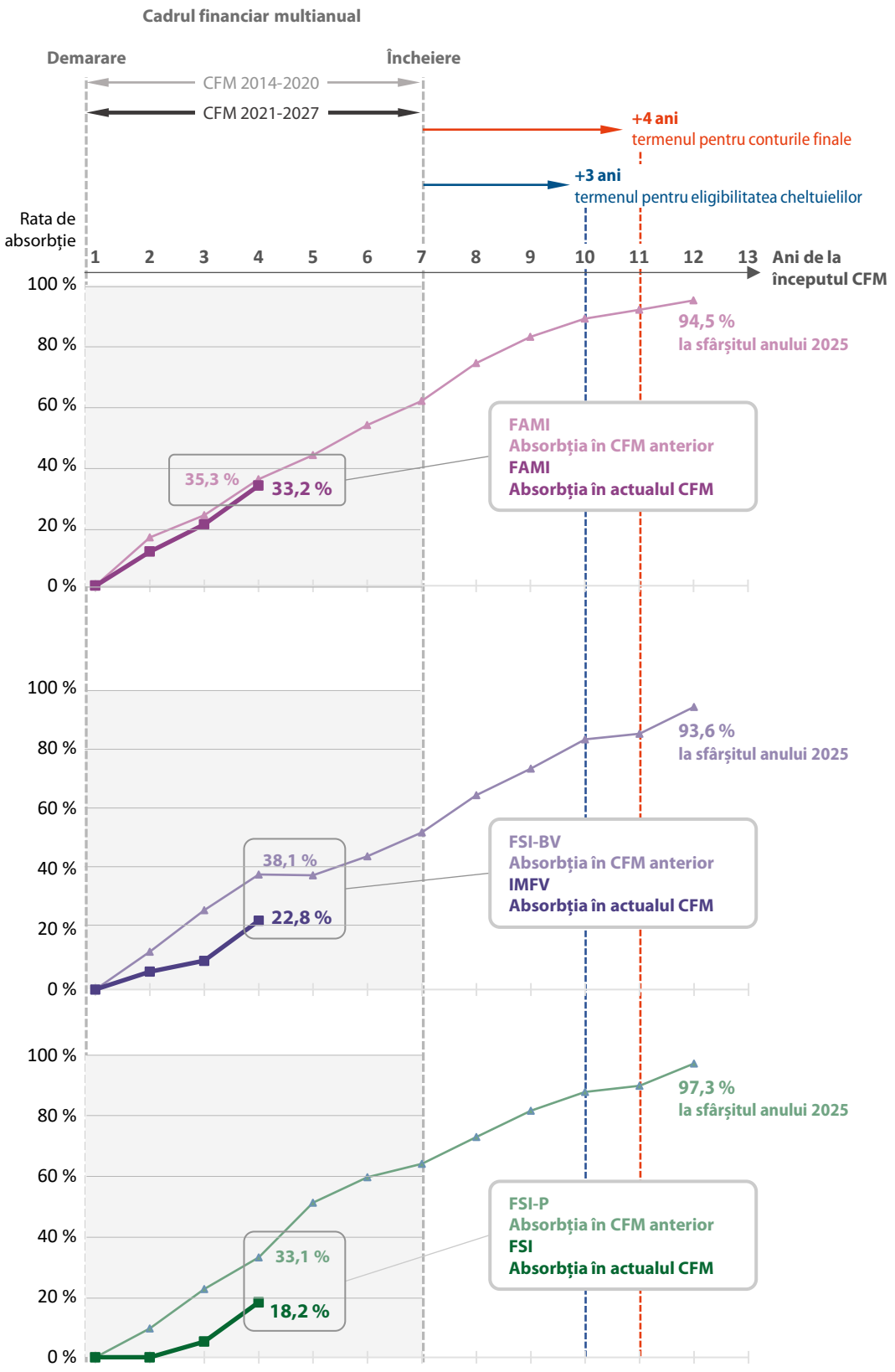

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza sumelor acceptate de Comisie așa cum reies din datele de pe portalul de sprijin *SFC support portal* valabile la 12 aprilie 2026.

Sfera și abordarea auditului

8.7. Pentru auditul rubricilor 4 și 5 din CFM pentru exercițiul 2025, Curtea a aplicat abordarea și metodele de audit prezentate în ***anexa 1.1***. S-a examinat un eșantion de 28 de *operațiuni*, care au contribuit la *declarația de asigurare* globală a Curții. Acest eșantion nu este însă reprezentativ pentru cheltuielile acestor rubrici din CFM și, prin urmare, Curtea nu poate *estima rata de eroare* pentru ansamblul lor. Eșantionul a cuprins:

(a) 11 operațiuni în *gestiune partajată* cu mai multe state membre – Bulgaria, Germania, Franța, Țările de Jos și Regatul Unit pentru rubrica 4, și Cehia pentru rubrica 5;

(b) 14 operațiuni în *gestiunea directă* a Comisiei (5 pentru rubrica 4 și 9 pentru rubrica 5);

(c) 3 operațiuni aflate în *gestiune indirectă* (2 pentru rubrica 4 și una pentru rubrica 5).

8.8. Curtea a examinat, de asemenea, o serie de sisteme de control selectate, verificând:

(a) *rapoartele anuale de control* ale *autorităților de audit* din Bulgaria, Cehia și Franța prezentate împreună cu conturile anuale pe 2024 pentru FSI în CFM 2021-2027;

(b) activitatea desfășurată de aceste autorități de audit cu privire la conturile anuale pe 2024 pentru FSI în statele membre respective; și

(c) dacă aceste autorități de audit[1]:

   (i) instituiseră proceduri adecvate pentru furnizarea unor opinii de audit și a unor rapoarte anuale de control fiabile;

   (ii) utilizaseră o metodologie de eșantionare adecvată;

   (iii) eșantionul de operațiuni era suficient de reprezentativ pentru a putea fi formulate concluzii la nivelul întregii populații;

   (iv) calculaseră corect rata de eroare.

[1] Așa cum prevede Regulamentul (UE) 2021/1060.

8.9. Curtea a examinat, de asemenea, închiderea programelor FAMI din perioada 2014-2020 pentru Țările de Jos și Regatul Unit și a evaluat acțiunile întreprinse de Comisie pentru a verifica eligibilitatea cheltuielilor declarate în conturile finale.

8.10. Totodată, s-a examinat corectitudinea informațiilor furnizate în *rapoartele anuale de activitate* ale Direcției Generale Migrație și Afaceri Interne (DG HOME) și ale Direcției Generale Industria Apărării și Spațiu (DG DEFIS), informații care sunt incluse apoi în *raportul anual al Comisiei privind gestiunea și performanța*.

Regularitatea operațiunilor

8.11. Dintre cele 28 de operațiuni examinate, 14 erau afectate de *erori*. Au fost cuantificate 9 erori care au avut un impact financiar asupra sumelor imputate bugetului UE. Aceste erori erau legate de deficiențe în procedurile de atribuire a granturilor și de modificarea necorespunzătoare a contractelor sau a acordurilor de grant, precum și de alte tipuri de cheltuieli neeligibile. ***Caseta 8.1*** prezintă exemple de erori cuantificate de Curte.

Caseta 8.1

Exemple de deficiențe în procedurile de acordare a granturilor

Curtea a auditat două proiecte derulate prin FAMI în gestiune partajată în Franța. Unul a oferit cursuri obligatorii de educație civică, iar celălalt consta în sprijin pentru primirea inițială a solicitanților de azil. Curtea a verificat derularea cererii deschise de propuneri publicate în 2022, pe baza căreia au fost acordate *granturile* respective. Cererea de propuneri prevedea că solicitanții trebuie să furnizeze servicii care să faciliteze integrarea în Franța a resortisanților țărilor terțe.

Curtea a constatat că solicitanții potențiali nu fuseseră informați în mod corespunzător cu privire la procesul de evaluare. *Autoritatea de management* a aplicat criterii de evaluare diferite de cele publicate în cererea de propuneri (de exemplu, s-a introdus un criteriu nou, iar pentru un alt criteriu s-a utilizat o scară de punctare diferită). A avut astfel loc o încălcare a principiului transparenței.

Curtea a considerat că ambele proiecte (cu cheltuieli acceptate în valoare totală de 34,7 milioane de euro și, respectiv, 43,1 milioane de euro) sunt afectate de o eroare de 10 %.

Exemplu de modificare a contractului fără procedură competitivă

Curtea a auditat un proiect derulat prin FAMI în gestiune partajată cu Regatul Unit. Proiectul a fost pus în aplicare din februarie 2021 până în decembrie 2023 de către autoritatea națională responsabilă. Acesta consta în transportul copiilor neînsoțiți solicitanți de azil și al adulților și familiilor care au nevoie de protecție în diferite locuri din Regatul Unit și plasarea lor în condiții de siguranță, în cadrul sistemului național de transfer.

În noiembrie 2021, în urma unei proceduri de *achiziții publice*, *beneficiarul* a semnat un contract de servicii pentru suma de 3,3 milioane de lire sterline cu un furnizor de servicii de transport. Curtea a constatat că beneficiarul a modificat acest contract de trei ori fără să organizeze o procedură competitivă, prelungind durata acestuia și serviciile care urmau să fie furnizate, valoarea contractului crescând în cele din urmă la 9,7 milioane de lire sterline. Această modificare substanțială a contractului încalcă normele aplicabile în materie de achiziții publice.

În consecință, Curtea a considerat ca fiind neeligibile pentru finanțare din partea UE 71 % din cheltuielile acceptate (care se cifrează în total la 1,3 milioane de lire sterline).

Exemplu de modificare substanțială a unui contract de mobilitate militară care afectează condițiile de atribuire a contractului

Curtea a auditat un proiect de transport pentru mobilitate militară aflat sub gestiunea directă a Comisiei. Proiectul a fost pus în aplicare de un organism public leton și a constat în achiziționarea de echipamente moderne de spargere a gheții pentru utilizare duală, militară și civilă, în Golful Riga. Comisia a acceptat toate costurile, cu excepția plății finale, deoarece aceasta avusese loc în afara perioadei de punere în aplicare.

Curtea a constatat că, în cursul proiectului, beneficiarul modificase în mod substanțial contractul de livrare în cursul proiectului, încălcând principiile transparenței și egalității de tratament. Echilibrul economic al contractului s-a modificat în favoarea furnizorului, deoarece o nouă plată intermediară a avansat trei sferturi din plata finală cu cinci luni, calendarul de livrare a navei a fost prelungit, iar clauzele de penalizare inițiale pentru livrarea cu întârziere nu au fost aplicate.

În consecință, Curtea a considerat ca fiind neeligibile pentru finanțare din partea UE 25 % din cheltuielile acceptate (care se cifrează în total la 10,1 milioane de euro).

8.12. Curtea a identificat, de asemenea, 17 cazuri de nerespectare a dispozițiilor juridice și financiare, care nu au avut însă un impact financiar asupra bugetului UE. Aceste cazuri se refereau, de exemplu, la o *pistă de audit* insuficientă, la nedocumentarea măsurilor luate pentru evitarea conflictelor de interese și la deficiențe în conceperea granturilor pe bază de *sume forfetare*. ***Caseta 8.2*** prezintă exemple de astfel de erori identificate de Curte.

Caseta 8.2

Exemplu de pistă de audit insuficientă

Curtea a auditat un proiect derulat prin FAMI în gestiune partajată în Țările de Jos. Acesta a fost pus în aplicare în temeiul Regulamentului FAST-CARE din iunie până în decembrie 2023. Proiectul viza rambursarea parțială către autoritățile neerlandeze a costurilor de primire și găzduire a persoanelor strămutate cărora li s-a acordat protecție temporară în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

Curtea a solicitat evidențele proiectului, astfel încât să poată verifica dacă sprijinul acordat de la bugetul UE era într-adevăr acordat pentru persoane strămutate din cauza agresiunii militare. Autoritățile neerlandeze nu menținuseră însă o pistă de audit adecvată. Orientările Comisiei nu cereau să se mențină o pistă de audit la nivel de persoană cu excepția cazului în care o evaluare a riscurilor determinase că există un risc specific de *neregulă* sau de *fraudă*. Acest lucru a împiedicat verificarea cerințelor de eligibilitate stabilite în legislația UE cu privire la numărul de persoane găzduite și durata sejurului lor. În lipsa unor astfel de evidențe, Curtea nu a fost în măsură să verifice dacă cheltuielile rezultate corespundeau într-adevăr unor persoane strămutate din cauza agresiunii militare.

Prin urmare, Curtea a concluzionat că proiectul era afectat de o eroare necuantificabilă.

Exemple de lipsă a documentării măsurilor referitoare la conflictele de interese

Curtea a auditat două proiecte FAMI derulate în gestiune partajată cu Franța. Unul a oferit cursuri obligatorii de educație civică, iar celălalt consta în sprijin pentru primirea inițială a solicitanților de azil.

Ambele proiecte au achiziționat servicii pentru punerea în aplicare a grantului prin intermediul a două cereri de oferte diferite. Curtea a examinat aceste cereri pentru a verifica dacă atribuirea contractelor a respectat cerințele în materie de achiziții publice.

Curtea a auditat de asemenea un proiect de transport pentru mobilitate militară aflat sub gestiunea directă a Comisiei. Acest proiect a fost derulat de un organism public suedez și a constat în construirea unui tunel nou cu două linii pentru utilizare duală, militară și civilă.

Curtea a constatat că procedurile de achiziții publice desfășurate de beneficiari în toate cele trei cazuri nu au menținut o pistă de audit adecvată cu privire la identitatea membrilor comisiei de evaluare. În plus, nu fuseseră întocmite declarații privind conflictele de interese. Astfel, Curtea nu a fost în măsură să verifice absența conflictelor de interese.

Prin urmare, Curtea a concluzionat că cele trei proiecte erau afectate de o eroare necuantificabilă.

Exemplu de deficiență a modului în care Comisia a conceput granturile pe bază de sume forfetare

Curtea a auditat un proiect implementat în baza *Actului privind sprijinirea producției de muniții (ASAP)* sub gestiunea directă a Comisiei. Scopul proiectului este de a sprijini extinderea instalațiilor de producție ale unei fabrici private din domeniul apărării din Germania. La momentul auditului Curții, proiectul era încă în derulare. Curtea a auditat prima plată intermediară.

Proiectul este finanțat printr-un grant cu sumă forfetară, care a fost stabilit pe baza bugetului estimat în propunerea solicitantului. Curtea consideră că bugetul estimat nu a fost suficient de precis, deoarece se preconiza că exactitatea bugetară necesară urma să fie stabilită abia în cursul execuției.

În mai multe cazuri, livrabilele de a căror realizare depindeau plățile nu au fost definite cu precizie. În consecință, Curtea nu a putut verifica dacă documentele pe care beneficiarul le-a prezentat Comisiei pentru livrabilele respective îndeplineau efectiv cerințele prevăzute în acordul de grant.

Prin urmare, Curtea a concluzionat că proiectul era afectat de o eroare necuantificabilă.

Examinarea unor elemente ale sistemelor de control intern

Evaluarea activității autorităților de audit

8.13. Cele trei autorități de audit [a se vedea punctul ***8.8*** litera ***(a)***] examinate elaboraseră și puseseră în aplicare proceduri detaliate de o calitate suficientă pentru a le permite să raporteze cu privire la activitatea lor în cadrul raportului anual de control.

8.14. Curtea a selectat șase dosare de audit de la aceste autorități pentru a verifica activitatea de audit subiacentă și pentru a vedea dacă acopereau trei cerințe-cheie specifice[2].

- cerința-cheie 12 – audituri de sistem adecvate;
- cerința-cheie 13 – audituri adecvate ale operațiunilor;
- cerința-cheie 15 – proceduri adecvate pentru furnizarea unei opinii de audit fiabile și pentru pregătirea raportului anual de control.

8.15. În general, s-a constatat că autoritățile de audit utilizau programe de audit detaliate și fișe de verificare ca bază pentru concluziile lor. Curtea a detectat însă o deficiență la nivelul unei autorități de audit, mai precis faptul că o parte dintr-un cost auditat nu era susținută de documente justificative (a se vedea ***caseta 8.3***).

Caseta 8.3

Exemplu de deficiență în activitatea unei autorități de audit

Fond	Deficiență	Impactul potențial
FSI în Cehia	Autoritatea de audit nu a obținut toată documentația necesară pentru a verifica eligibilitatea anumitor cheltuieli.	Risc de nedetectare a cheltuielilor neeligibile

[2] Anexa XI la Regulamentul (UE) 2021/1060.

Examinarea acțiunilor Comisiei la închiderea perioadei de programare

8.16. Curtea a evaluat, de asemenea, acțiunile întreprinse de Comisie pentru a verifica eligibilitatea cheltuielilor a două state membre la închiderea perioadei de programare 2014-2020. Curtea a detectat o deficiență în ceea ce privește închiderea efectuată pentru Regatul Unit. Mai precis, Comisia nu a exclus din decizia sa de validare și închidere o sumă pe care Curtea o identificase anterior ca fiind neeligibilă[3].

[3] Caseta 8.1 din Raportul anual pe 2023.

Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

8.17. Pentru exercițiul financiar 2025, Curtea a examinat raportul anual de activitate al DG HOME și pe cel al DG DEFIS. Ea și-a propus să analizeze dacă aceste direcții generale prezentaseră informațiile privind regularitatea în conformitate cu instrucțiunile Comisiei și dacă aplicaseră consecvent metodologia de estimare a corecțiilor viitoare.

8.18. S-a constatat că estimările celor două direcții generale cu privire la *riscul la momentul plății* global și riscul global la închidere au fost calculate și prezentate în raportul anual privind gestiunea și performanța în conformitate cu metodologia. Pentru cheltuielile din 2025 (3 782,0 milioane de euro), DG HOME a estimat la 40,3 milioane de euro (1,1 %) suma totală expusă riscului la momentul plății și la 36,9 milioane de euro (1,0 %) suma corespunzătoare riscului global la închidere rezultată în urma corecțiilor sale viitoare estimate. Principalele cheltuieli relevante ale DG DEFIS din cadrul rubricii 5 a CFM în 2025, în valoare de 490,7 milioane de euro, erau legate de granturi gestionate direct și indirect în cadrul programelor UE din domeniul apărării (și anume *Fondul european de apărare* și programele sale precursoare, ASAP și Actul privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun). În lipsa rezultatelor controalelor *ex post*, pentru acest domeniu nu există încă rate specifice de eroare rezultate din audituri. Prin urmare, DG DEFIS a considerat că era o abordare prudentă să raporteze o rată forfetară estimată a riscului la plată de 2,0 %.

8.19. Directorul general al DG HOME și directorul general al DG DEFIS au declarat că dispuneau de o asigurare rezonabilă că resursele alocate activităților descrise în rapoartele lor anuale de activitate fuseseră utilizate în scopul preconizat și în conformitate cu principiile bunei gestiuni, dar DG HOME a emis și unele *rezerve*. Întrucât numărul de operațiuni verificate de Curte reprezintă doar o mică parte din operațiunile gestionate de cele două direcții generale, aceasta nu este în măsură să confirme, pe baza rezultatelor activității sale de audit, declarațiile respective.

Concluzie și recomandări

Concluzie

8.20. În urma examinării operațiunilor și a sistemelor, Curtea a evidențiat trei domenii în care se pot aduce îmbunătățiri: măsuri adecvate pentru a se asigura că nu există conflicte de interese, gestionarea adecvată a contractelor de achiziții publice și asigurarea unei piste de audit adecvate. Deși Curtea nu a auditat suficiente operațiuni pentru a putea estima nivelul global de eroare al rubricilor CFM acoperite la acest capitol (a se vedea punctul ***8.7***), rezultatele auditului său arată că este vorba de un domeniu cu risc ridicat, având în vedere frecvența erorilor constatate. Rezultatele testelor efectuate pe operațiuni contribuie la declarația de asigurare a Curții.

Recomandări

8.21. ***Anexa 8.1*** prezintă constatările rezultate în urma examinării de către Curte a situației acțiunilor întreprinse ca urmare a celor două recomandări formulate în Raportul său anual pe 2023 și a recomandării formulate în Raportul său anual pe 2024. Toate aceste recomandări trebuiau să fie puse în aplicare până la sfârșitul anului 2025. Comisia pusese în aplicare integral două recomandări. Deși nu a acceptat a treia recomandare, Comisia a pus-o totuși în aplicare în anumite privințe.

8.22. Pe baza constatărilor și a concluziilor formulate pentru exercițiul 2025, Curtea recomandă următoarele:

Recomandarea 8.1 – Să se asigure că autoritățile de management din statele membre sunt mai conștiente de obligațiile care le revin

Comisia ar trebui să ia măsuri pentru ca autoritățile de management din statele membre să fie mai conștiente cu privire la obligațiile care le revin în raport cu atribuirea granturilor și a contractelor de achiziții publice, în special în ceea ce privește:

(a) măsurile necesare pentru a asigura absența conflictelor de interese și documentarea corespunzătoare a măsurilor respective;

(b) consecințele posibile ale încălcării normelor naționale sau ale UE privind modificarea contractelor de achiziții publice;

(c) obligația beneficiarilor de a păstra o documentație suficientă în sprijinul costurilor declarate.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Recomandarea 8.2 – Să se reexamineze controalele de verificare

În cazul proiectelor aflate sub gestiunea sa directă, Comisia ar trebui să reevalueze și, după caz, să consolideze controalele pentru a verifica dacă:

(a) beneficiarii au luat măsuri pentru a stabili că nu există conflicte de interese și dacă au documentat în mod corespunzător măsurile respective;

(b) beneficiarii au respectat normele naționale și ale UE privind modificarea contractelor de achiziții publice;

(c) beneficiarii au păstrat o documentație suficientă în sprijinul costurilor declarate.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Anexă

Anexa 8.1 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată; nu există informații.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2023	Curtea recomandă Comisiei următoarele: **Recomandarea 1:** Să pună la dispoziția autorităților statelor membre responsabile de execuția fondurilor acordate de DG HOME în gestiune partajată orientări suplimentare cu privire la respectarea:			Această recomandare a fost pusă în aplicare integral. În iunie 2024, Comisia a organizat un webinar cu autoritățile statelor membre responsabile cu execuția finanțării acordate de DG HOME pentru a da curs părții (a) din recomandare, referitoare la obligația de a păstra documente justificative adecvate care să poată fi prezentate în cazul unor verificări sau audituri.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	(a) normelor referitoare la păstrarea unor documente justificative adecvate care să poată fi prezentate în cazul unor verificări sau al unor audituri; (b) obligației de a asigura conformitatea cu normele naționale și ale UE privind transparența și egalitatea de tratament atunci când se acordă granturi în urma unor cereri de propuneri deschise.			Comisia a dat curs părții (b) a recomandării prin sesiunea de orientare organizată la 27 octombrie 2025 pentru autoritățile naționale responsabile cu execuția fondurilor DG HOME în gestiune partajată. În cadrul acesteia au fost discutate deficiențele din procedurile de atribuire a granturilor și s-a reiterat necesitatea de a se respecta principiile transparenței și egalității de tratament.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2023	**Recomandarea 2:** Să verifice și să documenteze cu atenție, în cursul procedurii de acordare a granturilor, aspectele tehnice ale cererilor de grant pentru mobilitate militară depuse în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei. În special, să identifice dacă proiectele de infrastructură cu dublă utilizare îndeplinesc condițiile de eligibilitate și să se asigure că sprijinul financiar din partea UE nu depășește nivelul cerințelor necesare pentru dubla utilizare.	⊗		Recomandarea nu a fost acceptată de Comisie. Curtea observă însă că, în urma auditului, Comisia a reamintit beneficiarului să descrie cu mai multă precizie elementele de infrastructură existente care urmau să fie modernizate sau înlocuite, precum și parametrii viitori care urmau să fie obținuți prin lucrări, astfel încât elementele respective și parametrii noi să poată fi evaluați în mod corespunzător în raport cu cerințele *TEN-T/MIE*.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2024	**Recomandarea 2:** Comisia ar trebui să ofere *autorităților de management* din statele membre implicate în gestiunea partajată orientări suplimentare cu privire la obligațiile lor de a respecta principiile egalității de tratament și transparenței în executarea cererilor de propuneri, cu scopul de a remedia deficiențele din procedurile de atribuire a granturilor.	✓		Această recomandare a fost pusă în aplicare integral. Comisia a dat curs recomandării prin sesiunea de orientare organizată la 27 octombrie 2025 pentru autoritățile naționale responsabile cu execuția fondurilor DG HOME în gestiune partajată. În cadrul acestei sesiuni au fost discutate deficiențele din procedurile de atribuire a granturilor și s-a reiterat necesitatea de a se respecta principiile transparenței și egalității de tratament, astfel cum se menționează mai sus.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Capitolul 9

Vecinătate și întreaga lume

Cuprins

	Puncte
Introducere	**9.1.-9.10.**
Scurtă descriere	9.2.-9.8.
Sfera și abordarea auditului	9.9.-9.10.
Regularitatea operațiunilor	**9.11.-9.23.**
Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță	**9.24.-9.29.**
Raportul anual de activitate al DG MENA	9.24.-9.27.
Raportul anual de activitate al DG INTPA	9.28.
Raportul anual privind gestiunea și performanța	9.29.
Alte elemente	**9.30.**
Concluzie și recomandări	**9.31.-9.33.**
Concluzie	9.31.
Recomandări	9.32.-9.33.
Anexe	
Anexa 9.1 – Plăți către diferite țări efectuate de DG INTPA, DG ENEST și DG MENA	
Anexa 9.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare	

Introducere

9.1. Acest capitol prezintă rezultatele auditului Curții cu privire la rubrica 6 – Vecinătate și întreaga lume din CFM. ***Figura 9.1*** oferă o imagine de ansamblu a principalelor activități, a cheltuielilor și a populației de audit de la această rubrică pentru 2025.

Figura 9.1 – Plățile și populația auditată

Vecinătate și întreaga lume
17,2 miliarde de euro (9,7 % din cheltuielile de la bugetul UE)

Defalcarea plăților din 2025 în funcție de fond *(în miliarde de euro)*

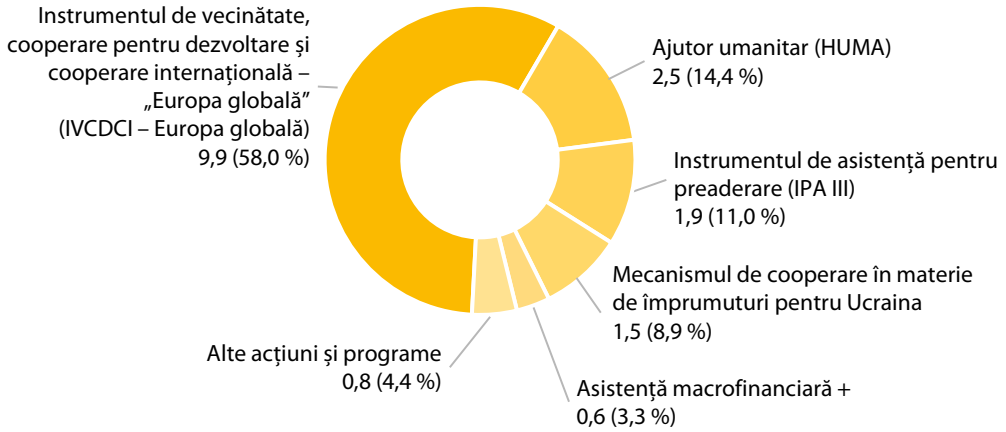

Populația auditată pentru 2025 în comparație cu plățile

Plăți – total 17,2

Populația auditată – total 12,5

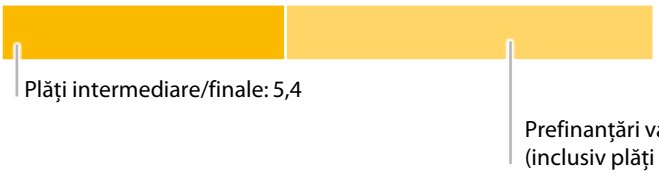

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din *conturile consolidate* ale Uniunii Europene pentru exercițiul 2025.

Scurtă descriere

9.2. UE pune în aplicare instrumente de acțiune externă în întreaga lume, adesea în medii geopolitice și organizaționale dificile. Aceste instrumente acoperă regiuni diverse, cu cadre juridice și instituționale diferite, și trebuie deci să poată să se adapteze la condiții normative și operaționale diferite. Cheltuielile din acest domeniu sunt canalizate prin mai multe instrumente, în special Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală" (IVCDCI – Europa globală)[1], bugetul pentru ajutor umanitar (HUMA) și Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA III)[2].

9.3. Obiectivul general al IVCDCI – Europa globală este de a susține și de a promova valorile, principiile și interesele fundamentale ale UE în întreaga lume, precum și de a contribui la promovarea multilateralismului și a unor parteneriate mai puternice cu țările terțe.

9.4. De asemenea, UE oferă asistență umanitară bazată pe nevoi persoanelor afectate de dezastre naturale și de cele provocate de om, cu un accent deosebit pe persoanele cele mai vulnerabile.

9.5. Obiectivul Instrumentului de asistență pentru preaderare este de a ajuta țările *beneficiare* să adopte și să pună în aplicare reformele necesare pentru alinierea la valorile UE în vederea aderării, contribuind astfel la stabilitatea, securitatea și prosperitatea acestora.

9.6. În 2025, rubrica 6 a inclus, pentru prima dată, plăți legate de Mecanismul de cooperare în materie de împrumuturi pentru Ucraina (MCIU)[3]. MCIU utilizează veniturile provenite din activele suverane rusești blocate pentru a rambursa împrumuturile de asistență macrofinanciară acordate Ucrainei de către UE și G7 și costurile conexe.

---

[1] Regulamentul (UE) 2021/947 de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală".

[2] Regulamentul (UE) 2021/1529 de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III).

[3] Regulamentul (UE) 2024/2773 de instituire a Mecanismului de cooperare în materie de împrumuturi pentru Ucraina și de acordare de asistență macrofinanciară excepțională Ucrainei.

9.7. Principalele direcții generale (DG-uri) și servicii care au executat acțiunea externă a UE în 2025 au fost: Direcția Generală Parteneriate Internaționale (DG INTPA), Direcția Generală Extindere și Vecinătate Estică (DG ENEST), Direcția Generală Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare Europene (DG ECHO), Direcția Generală Orientul Mijlociu, Africa de Nord și Golful Persic (DG MENA) și Serviciul Instrumente de Politică Externă (FPI).

9.8. În 2025, plățile pentru rubrica Vecinătate și întreaga lume s-au ridicat la 17,2 miliarde de euro (prefinanțări, plăți intermediare și finale). Ele au fost efectuate cu ajutorul mai multor instrumente (***figura 9.1***) și prin diferite metode de execuție. Acestea includ contracte de lucrări/de furnizare de bunuri/de prestare de servicii, granturi, împrumuturi speciale, garanții pentru împrumuturi și asistență financiară, *sprijin bugetar* și alte forme direcționate de ajutor bugetar în țările terțe (***anexa 9.1***). Plățile totale de la această rubrică s-au ridicat la 15,4 miliarde de euro în 2024.

Sfera și abordarea auditului

9.9. Obiectivul auditului Curții a fost de a estima nivelul de eroare pentru această rubrică din CFM și de a contribui la *declarația de asigurare*. Aplicând abordarea și metodele de audit descrise în ***anexa 1.1***, Curtea a examinat în 2025 pentru această rubrică din CFM:

(a) un eșantion reprezentativ din punct de vedere statistic de 138 de *operațiuni*, acoperind toate cheltuielile de la această rubrică din CFM. Eșantionul Curții a cuprins 57 de operațiuni de la DG INTPA, 30 de la DG ENEST, 21 de la DG ECHO, 13 de la FPI, 12 de la DG MENA, precum și 5 operațiuni de la alte direcții generale [Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare (DG ECFIN, 2 operațiuni), Direcția Generală Educație, Tineret, Sport și Cultură (DG EAC), Direcția Generală Comerț și Securitate Economică (DG TRADE), precum și Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură (EACEA)];

(b) o operațiune finanțată în afara plafonului anual al CFM, legată de Mecanismul pentru Ucraina[4]. Rezultatele activităților de audit ale Curții cu privire la această operațiune nu au niciun *impact* asupra *nivelului de eroare estimat* pentru rubrica 6 din CFM, dar afectează nivelul de eroare global estimat de Curte.

9.10. Curtea a examinat și informațiile privind regularitatea furnizate în *rapoartele anuale de activitate* ale DG MENA și DG INTPA și incluse ulterior în *raportul anual privind gestiunea și performanța* al Comisiei.

---

[4] Regulamentul (UE) 2024/792 de instituire a Mecanismului pentru Ucraina.

Regularitatea operațiunilor

9.11. Dintre cele 138 de operațiuni examinate, 52 (37,7 %) conțineau erori. Pe baza celor 43 de erori cuantificate, Curtea estimează că nivelul de eroare este de 2,5 % (a se vedea *figura 9.2*).

Figura 9.2 – Rezultatele testelor efectuate pe operațiuni

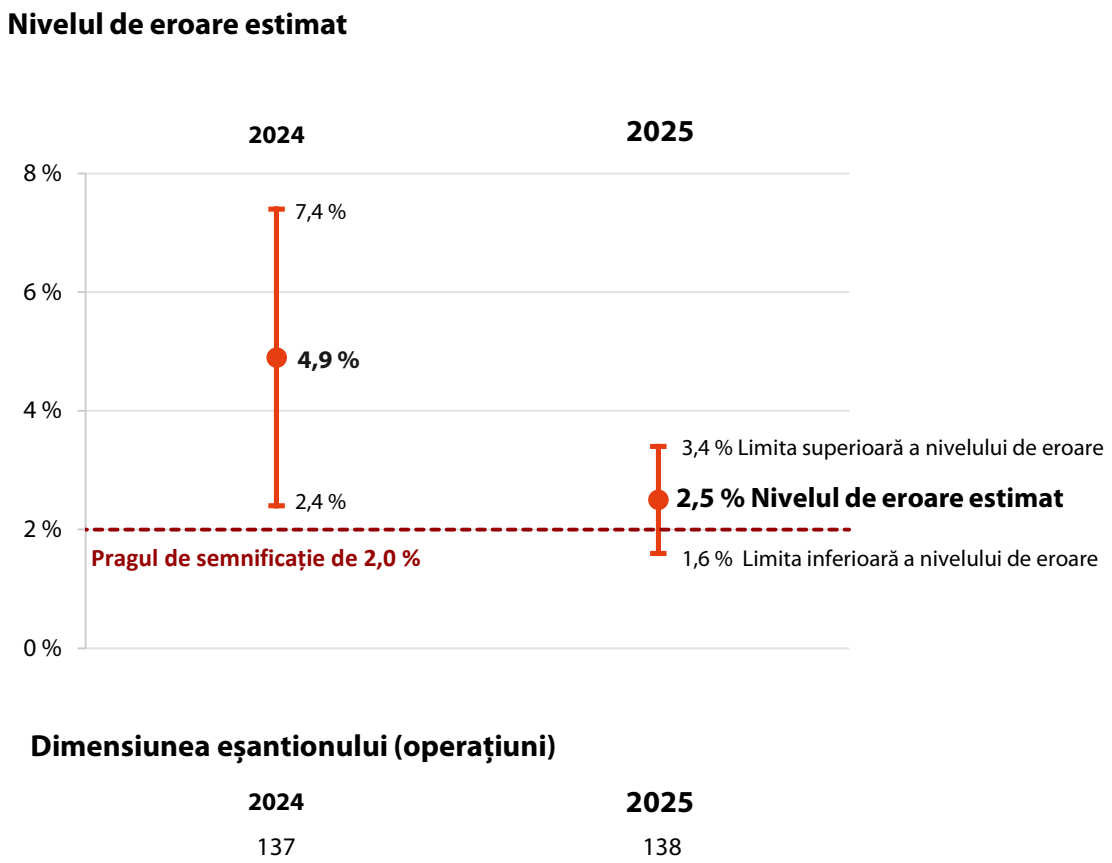

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

9.12. Plățile legate de MCIU s-au ridicat la 1,53 miliarde de euro (12 % din populația auditată de Curte, a se vedea *figura 9.1*). Acest instrument este temporar, iar operațiunile aferente (plata profiturilor excepționale către Ucraina) sunt fundamental diferite de restul populației auditate de Curte în cadrul acestei rubrici. Curtea a auditat două operațiuni legate de MCIU, în valoare totală de 1,23 miliarde de euro.

9.13. În *figura 9.3* se prezintă repartizarea pe tipuri de erori a nivelului de eroare estimat de Curte pentru 2025.

Figura 9.3 – Repartizarea pe tipuri de erori a nivelului de eroare estimat

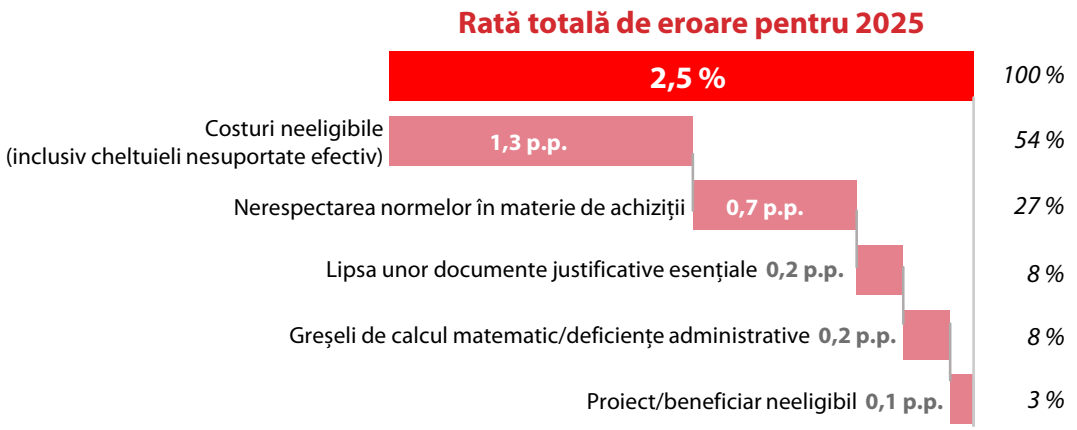

p.p.: puncte procentuale

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

9.14. Curtea a identificat diverse tipuri de erori care afectau mai multe operațiuni și care s-au repetat pe parcursul mai multor exerciții auditate (*caseta 9.1* și *caseta 9.2*). Principalele tipuri de erori au fost următoarele:

- includerea de *costuri indirecte* drept *costuri directe* în statul de plată;
- nerespectarea normelor în materie de *achiziții publice*;
- aplicarea unor cursuri de schimb incorecte; precum și
- *validarea și închiderea* unor sume în exces aferente prefinanțărilor.

9.15. La fel ca în anii precedenți, o parte dintre erorile identificate de Curte erau legate de contracte executate de entități care au făcut obiectul *evaluării pe piloni* (organizații internaționale, instituții financiare internaționale și agenții din statele membre ale UE) în cadrul *gestiunii indirecte*. Pentru astfel de contracte, Comisia a acceptat cheltuielile pe baza unui raport financiar și a unei declarații de gestiune. Aceasta din urmă este o declarație pe proprie răspundere din partea entității evaluate pe piloni prin care aceasta certifică faptul că informațiile financiare transmise sunt prezentate în mod corespunzător, sunt complete și exacte și sunt conforme cu obligațiile prevăzute în contract. Dintre cele 43 de erori cuantificate de Curte (punctul *9.11*), 14 erau legate de astfel de contracte, contribuind astfel cu 0,6 puncte procentuale la nivelul de eroare estimat.

9.16. Pentru 2025, organizațiile internaționale au acordat Curții acces deplin la documentele pe care le aveau în sprijinul operațiunilor auditate. Aceasta constituie o îmbunătățire față de anii precedenți, când accesul a fost limitat la o consultare electronică temporară, cu posibilitatea doar de a vizualiza documentele, fără a le putea descărca, ceea ce a împiedicat planificarea, punerea în aplicare și controlul calității auditului. Anul trecut, Curtea a recomandat Comisiei să ia măsuri suplimentare pentru a se asigura că organizațiile internaționale acordă Curții acces complet, nerestricționat și în timp util la documentele necesare pentru îndeplinirea sarcinilor care îi revin în conformitate cu TFUE și, în special, să se asigure că acordurile contractuale cu organizațiile internaționale sunt clare și respectă pe deplin dreptul Curții de a primi, la cererea sa, orice document sau informație necesară pentru îndeplinirea funcțiilor sale de audit[5]. Curtea va continua să monitorizeze și să raporteze cu privire la această chestiune.

9.17. ***Caseta 9.1*** conține exemple ale unor astfel de erori cuantificate de Curte.

Caseta 9.1

Exemplu de expert care nu îndeplinea cerințele privind experiența profesională

DG MENA

Curtea a auditat o factură emisă în cadrul unui contract în valoare de 1,88 milioane de euro vizând sprijinirea societății civile într-o țară din Africa de Nord.

Curtea a examinat onorariile percepute pentru un expert principal angajat în cadrul proiectului. S-a concluzionat că expertul nu îndeplinea nivelul minim de experiență profesională cerut pentru a putea fi considerat expert principal în conformitate cu termenii de referință ai contractului. Dată fiind durata experienței sale profesionale, expertul ar fi trebuit să fie considerat, în mod normal, expert debutant. În plus, contractantul și autoritatea contractantă nu au urmat o procedură adecvată de selecție și de aprobare.

Prin urmare, Curtea a considerat că diferența dintre nivelul onorariilor pentru experți cu experiență și cel pentru experți debutanți este neeligibilă.

Exemplu de costuri indirecte incluse în statul de plată

DG INTPA

Curtea a auditat o factură emisă în temeiul unui *acord de contribuție* în valoare de 7,94 milioane de euro pentru impulsionarea guvernanței economice regionale, încheiat cu o organizație internațională dintr-o țară din Africa de Vest.

[5] Punctul 8.13 și recomandarea 8.1 din Raportul anual pe 2024 privind execuția bugetului UE.

Atunci când a auditat cheltuielile cu personalul, Curtea a constatat că această organizație a inclus drept costuri directe și costuri care sunt indirecte – cum ar fi costurile de gestionare a salariilor, precum și costuri informatice și cu securitatea și formarea profesională. Costurile indirecte care sunt incluse în *remunerația* acestei organizații internaționale (de până la 7 % din costurile directe) nu pot fi declarate drept costuri directe eligibile.

În plus, Curtea nu a primit documente justificative care să confirme că aceste costuri fuseseră suportate efectiv sau că fuseseră calculate corect. Ea a considerat deci că aceste costuri erau neeligibile.

Curtea a identificat probleme similare în anii anteriori (caseta 9.3 din Raportul anual pe 2024).

Exemplu de costuri de transport neeligibile din cauza lipsei de documente

DG INTPA

Curtea a auditat o factură emisă în temeiul unui acord de contribuție din partea UE în valoare de 19,20 milioane de euro pentru activități de conservare a mediului într-o țară din Africa Centrală.

Beneficiarul a facturat costuri de transport, susținând că s-au utilizat vehicule pentru deplasări în cadrul proiectului finanțat de UE. Cu toate acestea, în cursul auditului, Curtea nu a primit documente justificative adecvate în acest sens, cum ar fi ordine de misiune, jurnale de bord ale vehiculelor sau evidențe ale activităților, care să demonstreze că aceste deplasări erau efectiv legate de punerea în aplicare a acțiunii UE.

În lipsa unor dovezi fiabile care să susțină imputarea acestor costuri proiectului respectiv, Curtea a considerat costurile în cauză neeligibile.

Exemplu de utilizare în alte scopuri decât cel preconizat și de subutilizare a echipamentelor

DG INTPA

Curtea a auditat o factură emisă în cadrul unui acord de *grant* în valoare de 2,56 milioane de euro de promovare a energiei solare într-o țară din Asia de Sud-Est.

În cursul vizitei sale la fața locului, Curtea a examinat 15 panouri solare achiziționate cu fondurile proiectului. Aceste panouri erau concepute ca situri demonstrative care să prezinte aplicații solare practice pentru micile întreprinderi.

În cursul auditului s-a constatat că beneficiarul păstrase panourile timp de cinci ani fără să le utilizeze. Ulterior, acesta le donase unui liceu public, o utilizare care nu era prevăzută în contract și care nu făcea obiectul unei rectificări bugetare aprobate. Ea a considerat deci că aceste costuri erau neeligibile.

În plus, în timpul vizitei sale la școala respectivă, Curtea a constatat că doar 2 panouri erau utilizate. Restul de 13 erau încă depozitate fără a fi utilizate.

Exemplu de criterii de evaluare care nu au fost aplicate în forma în care au fost publicate

DG INTPA

Curtea a auditat o factură emisă în temeiul unui acord de grant în valoare de 2,57 milioane de euro către o organizație neguvernamentală (ONG) pentru a finanța activități de răspuns la pandemia de COVID-19 într-o țară din Asia de Sud-Est.

Curtea a auditat achiziția de servicii de consultanță efectuată de ONG prin intermediul unei proceduri de negociere. S-a constatat că comisia de evaluare nu aplicase criteriile de atribuire și metoda de punctare prevăzute în documentele de atribuire: mai multe cerințe de calificare nu au fost evaluate, au fost introduse criterii suplimentare care nu fuseseră prevăzute în documentația de atribuire și au fost utilizate diferite bareme de punctare. Au fost astfel încălcate principiile transparenței și egalității de tratament.

Prin urmare, Curtea a considerat că procedura de achiziții publice a fost neconformă. Acest lucru a afectat eligibilitatea costurilor.

9.18. În 19 cazuri de erori cuantificabile comise de beneficiarii finali, Comisia dispunea de suficiente informații astfel încât să fi putut preveni sau detecta și corecta erorile respective înainte de acceptarea cheltuielilor. Dacă Comisia ar fi utilizat în mod corespunzător toate informațiile aflate la dispoziția sa, nivelul de eroare estimat pentru acest capitol ar fi fost cu 1,1 puncte procentuale mai mic.

9.19. Curtea a identificat, de asemenea, 33 de cazuri de nerespectare a dispozițiilor juridice și financiare, deși acestea nu au avut un impact financiar direct asupra bugetului UE. ***Caseta 9.2*** prezintă exemple de erori necuantificate de Curte.

Caseta 9.2

Exemplu de costuri cu personalul calculate incorect

DG ECHO

Curtea a auditat cheltuielile declarate prin șapte facturi diferite legate de acorduri de grant în gestiune directă încheiate cu ONG-uri.

În conformitate cu termenii acestor acorduri, costurile cu personalul trebuiau să fie calculate fie prin utilizarea unor tarife zilnice bazate pe costurile reale anuale și pe un număr prestabilit de zile lucrătoare, fie prin aplicarea unor costuri unitare conforme cu practicile de contabilitate analitică consacrate ale ONG-urilor.

Cu toate acestea, în toate operațiunile auditate, niciuna dintre aceste metode nu a fost utilizată pentru a calcula costurile cu personalul.

Deși a considerat că această abordare nu respecta normele aplicabile, Curtea nu dispunea de suficiente informații pentru a calcula suma neeligibilă corespunzătoare.

Exemplu de diferențe de curs de schimb valutar imputate proiectului

DG ENEST

Curtea a auditat o factură emisă în cadrul unui acord de contribuție în valoare de 2,03 milioane de euro pentru sprijinirea societății civile într-o țară din Caucazul de Sud.

În conformitate cu termenii acestui acord, fluctuațiile cursului de schimb valutar puteau fi acoperite numai dacă în buget era prevăzută o rezervă pentru astfel de situații neprevăzute, ceea ce nu era cazul. Curtea a constatat că pierderile și câștigurile din conversia valutară fuseseră totuși înregistrate drept cheltuieli ale proiectului.

Deși a considerat că această abordare nu respecta normele aplicabile, Curtea nu dispunea de suficiente informații pentru a calcula suma neeligibilă corespunzătoare.

Exemplu de nerespectare a cerințelor privind vizibilitatea prevăzute de UE

DG ENEST

Curtea a auditat o factură emisă în cadrul unui grant în valoare de 1,0 milioane de euro pentru dezvoltare teritorială integrată într-o țară din Caucazul de Sud. Auditul a inclus verificarea la fața locului a anumitor lucrări selectate.

În cursul vizitei sale, Curtea a constatat că un complex sportiv și sanitar, precum și sistemul de iluminat exterior, finanțate în cadrul proiectului, nu afișau niciun element vizibil care să indice sprijinul financiar din partea UE.

Curtea a concluzionat că acest lucru a încălcat obligațiile privind vizibilitatea impuse de contract, conform cărora beneficiarii trebuie să facă cunoscută finanțarea UE și să afișeze logoul UE pe infrastructura finanțată.

9.20. De-a lungul anilor, numărul de erori pe care Curtea le-a identificat în două domenii de cheltuieli a scăzut constant ca urmare a condițiilor lor specifice de plată. Aceste domenii sunt (i) *sprijinul bugetar* și (ii) proiectele supuse *„abordării noționale*”. În 2025, Curtea a auditat patru operațiuni de sprijin bugetar (trei în 2024) și 10 operațiuni bazate pe *„abordarea noțională”* (la fel ca în 2024).

9.21. Sprijinul bugetar reprezintă o contribuție la bugetul general al unui stat sau la bugetul pe care acesta îl consacră unei politici sau unui obiectiv specific. Plățile de sprijin bugetar finanțate de la bugetul general al UE s-au ridicat în 2025 la 58 de milioane de euro. Curtea a examinat dacă Comisia respectase condițiile aplicabile pentru efectuarea de plăți de sprijin bugetar în favoarea țărilor partenere și dacă verificase respectarea condițiilor de eligibilitate de către aceste țări, cum ar fi obținerea unor îmbunătățiri satisfăcătoare în ceea ce privește gestiunea finanțelor publice. Sfera auditului Curții cu privire la regularitate nu include nimic din ceea ce se întâmplă după momentul în care Comisia plătește ajutorul în favoarea țării beneficiare, întrucât fondurile transferate sunt ulterior integrate în resursele bugetare ale țării respective.

9.22. Conform „abordării noționale”, atunci când contribuțiile Comisiei la proiectele cu donatori multipli sunt puse în comun cu contribuțiile altor donatori și nu sunt alocate în vederea finanțării unor cheltuieli specifice clar identificabile, Comisia presupune că cheltuielile respectă normele UE privind eligibilitatea atât timp cât fondurile totale puse în comun includ cheltuieli eligibile suficiente pentru a acoperi contribuția UE. Acolo unde a fost cazul, Curtea a ținut seama de această abordare pentru testele de fond pe care le-a efectuat.

9.23. Atunci când a examinat regularitatea operațiunilor, Curtea a observat, de asemenea, exemple de controale eficace realizate de către Comisie. În ***caseta 9.3*** este prezentat un astfel de exemplu.

Caseta 9.3

Exemplu de punere în aplicare eficace a grantului

DG INTPA

Curtea a auditat o factură legată de un acord de grant încheiat cu un ONG, cu un buget total de 0,65 milioane de euro, într-o țară din Africa de Vest. Obiectivele proiectului au fost îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități și promovarea integrării și a incluziunii copiilor și tinerilor cu astfel de nevoi.

În cursul vizitei sale la fața locului, Curtea a verificat echipamentele și materialele livrate mai multor centre de reabilitare în 2022 și în 2023. Au fost inspectate articolele achiziționate și s-a constatat că acestea se aflau într-o stare excelentă. Echipamentele erau utilizate în mod activ, sporind în mod semnificativ capacitatea centrelor de a furniza servicii de reabilitare.

Probele colectate în cursul auditului au indicat că mecanismele de control ale Comisiei au contribuit la asigurarea faptului că fondurile au fost utilizate în scopul preconizat și că acțiunea a obținut realizările preconizate.

Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

Raportul anual de activitate al DG MENA

9.24. Curtea a examinat Raportul anual de activitate al DG MENA pentru exercițiul financiar 2025. S-a analizat dacă DG MENA prezentase informațiile privind regularitatea în acest raport în conformitate cu instrucțiunile Comisiei și dacă aplicase în mod consecvent metodologia de estimare a corecțiilor și a recuperărilor viitoare.

9.25. Din totalul cheltuielilor acceptate în 2025 (1,15 miliarde de euro), DG MENA a estimat că suma totală expusă *riscului la momentul plăț*ii se ridica la 11,92 milioane de euro (1,04 %). Valoarea estimată a corecțiilor și deducerilor viitoare este de 0,01 % din totalul cheltuielilor relevante, în timp ce riscul la închidere este calculat ca fiind de 1,03 %, sub *pragul de semnificație*.

9.26. Riscul la închidere al DG MENA se bazează pe un *studiu privind rata de eroare rezidual*ă (RER) realizat de un contractant extern. Studiul estimează rata erorilor care nu au fost detectate de controalele de gestiune ale DG MENA din sfera sa de răspundere și servește drept bază pentru evaluarea eficacității acestor controale. Studiul privind rata de eroare reziduală nu constituie o *misiune de asigurare* sau un audit. Pentru 2025, studiul a examinat un eșantion de 138 de contracte închise.

9.27. Directorul general al DG MENA a declarat că expunerea financiară a direcției generale era sub pragul de semnificație al Comisiei de 2 % din totalul cheltuielilor acceptate, care se ridicau la 1,15 miliarde de euro. Întrucât numărul de operațiuni pe care le-a verificat Curtea reprezintă doar o mică parte din operațiunile gestionate de DG MENA (a se vedea punctul ***9.9***), Curtea nu este în măsură să valideze această declarație pe baza rezultatelor activității sale de audit.

Raportul anual de activitate al DG INTPA

9.28. Rezultatele activității Curții cu privire la Raportul anual de activitate pe 2025 al DG INTPA sunt prezentate în detaliu în raportul anual al Curții referitor la Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare.

Raportul anual privind gestiunea și performanța

9.29. Curtea a examinat informațiile prezentate de Comisie în raportul anual pe 2025 privind gestiunea și performanța cu privire la riscul estimat la momentul plății pentru domeniile de politică de la rubrica Vecinătate și întreaga lume. Comisia nu a prezentat nicio cifră pentru riscul la momentul plății în cazul acestei rubrici din CFM.

Alte elemente

9.30. Curtea a auditat o operațiune referitoare la cheltuieli efectuate în afara plafoanelor anuale ale CFM (a se vedea punctul ***9.9***). Operațiunea a vizat granturi acordate în cadrul Mecanismului pentru Ucraina. Curtea nu a identificat nicio eroare în urma auditului acestei operațiuni. Întrucât aceste cheltuieli nu țin de rubrica 6 din CFM, rezultatele auditului lor nu au niciun impact asupra nivelului de eroare estimat pentru această rubrică, dar afectează nivelul de eroare global estimat de Curte.

Concluzie și recomandări

Concluzie

9.31. Probele generale de audit obținute și prezentate de Curte în acest capitol arată că nivelul de eroare din cadrul cheltuielilor aferente rubricii Vecinătate și întreaga lume a fost semnificativ. Pentru această rubrică din CFM, testele efectuate de Curte pe operațiuni au indicat un nivel de eroare global estimat de 2,5 %.

Recomandări

9.32. ***Anexa 9.2*** prezintă constatările rezultate în urma examinării de către Curte a situației acțiunilor întreprinse ca urmare a celor patru recomandări formulate în Raportul anual pe 2022. În Raportul său anual pe 2024, Curtea a raportat deja cu privire la trei dintre aceste recomandări. Comisia le-a pus în aplicare integral.
O a patra recomandare nu a fost acceptată și, prin urmare, nu i s-a dat curs deloc.

9.33. Pe baza constatărilor și a concluziilor formulate pentru exercițiul 2025, Curtea recomandă următoarele:

Recomandarea 9.1 – Să se îmbunătățească procedura de selecție a experților

Comisia ar trebui să se asigure că procedura sa de aprobare a experților în cadrul contractelor de prestare de servicii include verificarea conformității experienței lor profesionale cu termenii de referință în ceea ce privește durata și domeniul specific.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Recomandarea 9.2 – Să se consolideze controalele pentru a preveni situațiile în care unele costuri legate de remunerație sunt acceptate ca fiind directe

Pentru a atenua riscul ca unele costuri care pot fi acoperite de remunerație să fie acceptate incorect drept costuri directe în cheltuielile salariale în cadrul acordurilor de contribuție, Comisia ar trebui să ofere orientări suplimentare care să clarifice:

(a) distincția dintre costurile directe și remunerație; și

(b) necesitatea ca declarațiile de costuri salariale să excludă costuri care nu sunt directe și eligibile, dar care ar putea fi deja acoperite de remunerație.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Anexe

Anexa 9.1 – Plăți către diferite țări efectuate de DG INTPA, DG ENEST și DG MENA

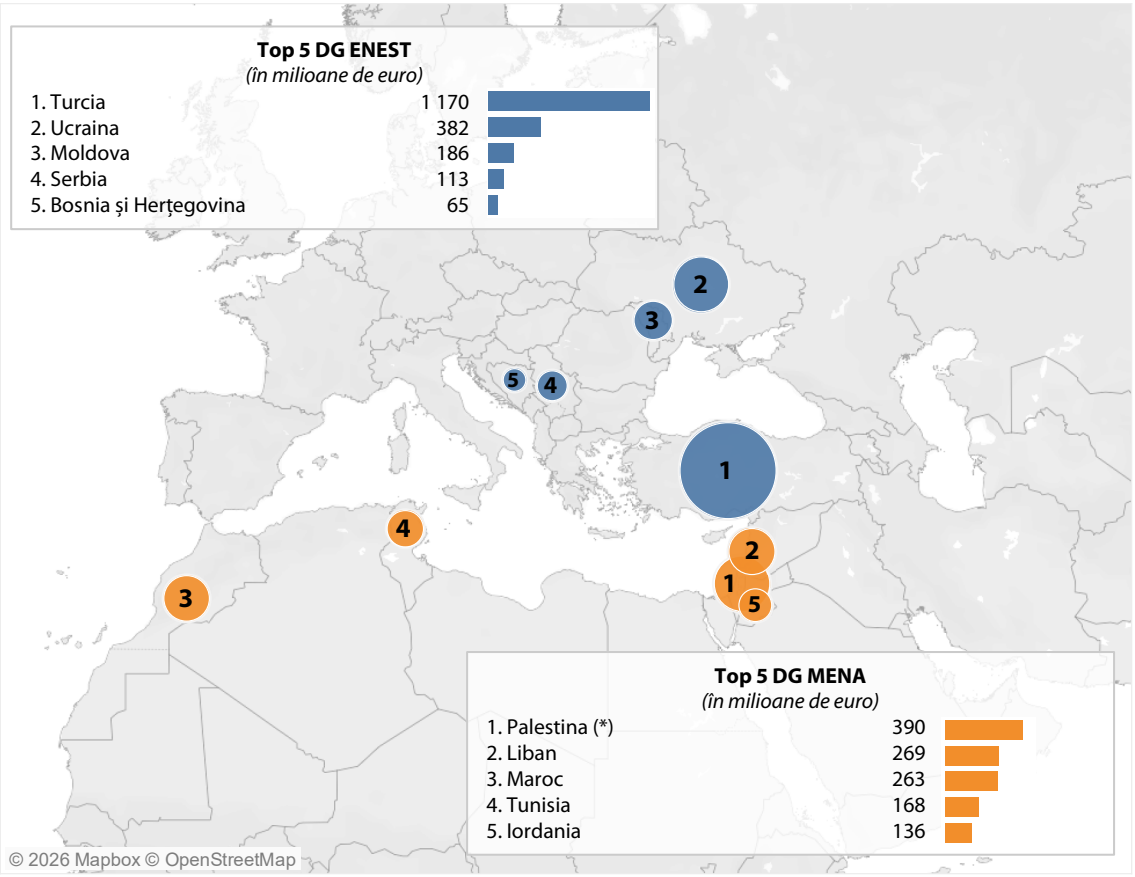

Sursa: harta de fundal ©Mapbox și © OpenStreetMap sub licența Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA).

DG NEAR[6]: primele 5 țări beneficiare ale fondurilor în anii anteriori *(în milioane de euro)*							
2021		**2022**		**2023**		**2024**	
Turcia	127	Ucraina	714	Turcia	992	Turcia	1 077
Republica Moldova	109	Tunisia	268	Ucraina	399	Ucraina	736
Maroc	106	Egipt	124	Serbia	338	Palestina (*)	429
Egipt	88	Palestina (*)	120	Palestina (*)	223	Tunisia	263
Iordania	70	Maroc	102	Maroc	195	Maroc	228
(*) Această denumire nu trebuie interpretată ca o recunoaștere a statului Palestina și nu aduce atingere pozițiilor individuale ale statelor membre privind această chestiune.							

[6] Începând cu 1 februarie 2025, DG NEAR a fost împărțită în două direcții generale separate: DG ENEST și DG MENA.

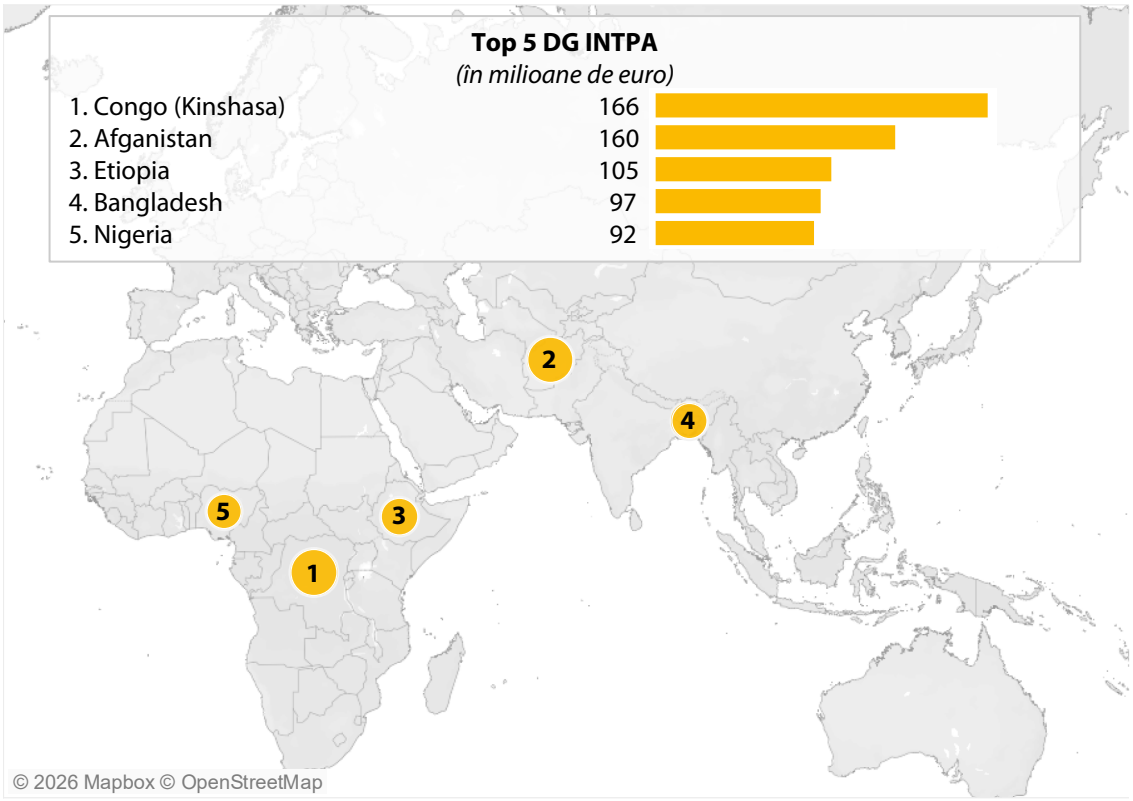

Sursa: harta de fundal ©Mapbox și © OpenStreetMap sub licența Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA).

În plus, DG INTPA a efectuat plăți pentru programe regionale care acoperă mai multe țări. În 2025, aceste plăți s-au ridicat la 1,1 miliarde de euro pentru Africa, la 197,1 milioane de euro pentru Asia și la 142,8 milioane de euro pentru America.

DG INTPA: primele 5 țări beneficiare ale fondurilor în anii anteriori *(în milioane de euro)*							
2021		**2022**		**2023**		**2024**	
Bangladesh	140	Afganistan	200	Afganistan	135	Bangladesh	166
Irak	103	Congo (Kinshasa)	79	Bangladesh	120	Afganistan	120
Pakistan	89	Pakistan	76	Irak	81	Somalia	88
Nepal	85	Etiopia	76	Pakistan	79	Zambia	82
Afganistan	77	Yemen	69	Congo (Kinshasa)	76	Nigeria	7

Anexa 9.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată; nu există informații.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2022	Curtea recomandă Comisiei următoarele: **Recomandarea 1:** Să consolideze controalele pentru a preveni modificarea neconformă a propunerilor în etapa de contractare atunci când atribuie granturi pe baza unei cereri de propuneri. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: iunie 2024.			
2022	Curtea recomandă Comisiei următoarele: **Recomandarea 2:** Să efectueze evaluări ale riscurilor, așa cum prevede Manualul de proceduri, pentru a se asigura că plățile de prefinanțare cu o valoare cuprinsă între 60 000 de euro și 300 000 de euro sunt efectuate fără garanție bancară numai dacă riscul este evaluat ca fiind scăzut. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2024.			

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2022	Curtea recomandă Comisiei următoarele: **Recomandarea 3:** Să stabilească un calendar adecvat, astfel încât rapoartele de verificare a cheltuielilor emise de contractanți pentru contractele de grant să fie disponibile înainte de procesarea plăților sau de verificarea și închiderea cheltuielilor. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2025.	⊗	✕	
2022	Curtea recomandă DG NEAR: **Recomandarea 4:** Să intensifice controalele pentru a exclude din calculul *capacității de corecție* a DG NEAR ordinele de recuperare pentru prefinanțările necheltuite. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând cu raportul anual de activitate pe 2023.	✓		

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Capitolul 10

Administrația publică europeană

Cuprins

	Puncte
Introducere	**10.1.-10.3.**
Scurtă descriere	10.2.
Sfera și abordarea auditului	10.3.
Regularitatea operațiunilor	**10.4.-10.21.**
Parlamentul European	10.7.-10.9.
Consiliul Uniunii Europene	10.10.-10.11.
Comisia Europeană	10.12.-10.19.
Curtea de Conturi Europeană	10.20.
Serviciul European de Acțiune Externă	10.21.
Examinarea unor elemente ale sistemelor de control intern	**10.22.-10.23.**
Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță	**10.24.**
Concluzie și recomandări	**10.25.-10.27.**
Concluzie	10.25.
Recomandări	10.26.-10.27.
Anexe	
Anexa 10.1 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare formulate cu privire la rubrica Administrația publică europeană	

Introducere

10.1. Acest capitol prezintă constatările Curții cu privire la rubrica 7 – Administrația publică europeană din CFM. ***Figura 10.1*** oferă o imagine de ansamblu a cheltuielilor efectuate de instituțiile și de organele UE pentru această rubrică în 2025.

Figura 10.1 – Plățile și populația auditată

Administrația publică europeană
13,8 miliarde de euro (7,8 % din cheltuielile de la bugetul UE)

(miliarde de euro)

Defalcarea plăților din 2025 în funcție de instituție

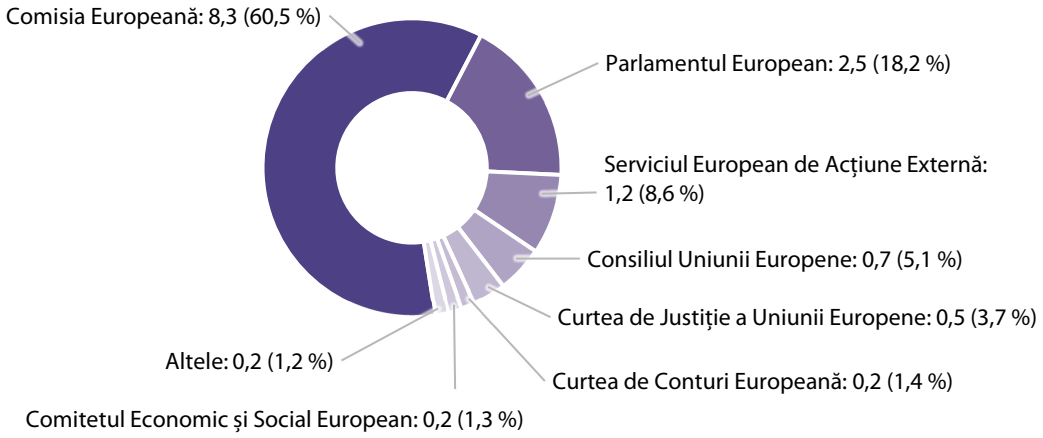

Populația auditată pentru 2025 în comparație cu plățile

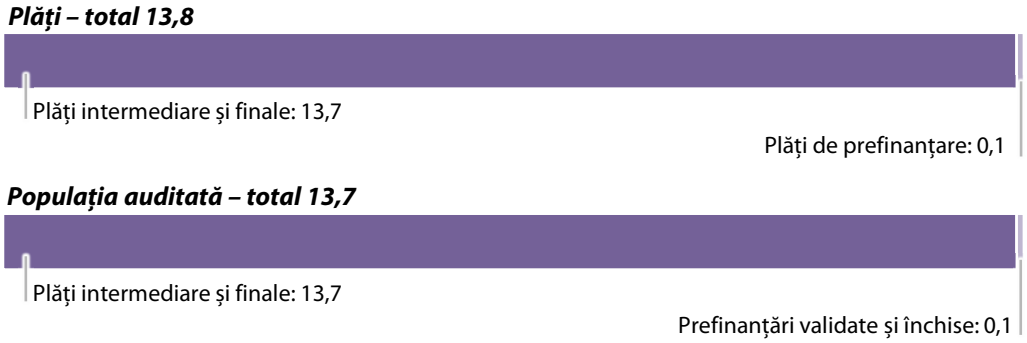

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din *conturile consolidate* ale Uniunii Europene pentru exercițiul 2025.

Scurtă descriere

10.2. Cheltuielile administrative cuprind cheltuielile cu resursele umane (inclusiv pensiile), care au reprezentat în 2025 aproximativ 71 % din total, precum și cheltuielile referitoare la clădiri, echipamente, comunicații și tehnologia informației. Activitatea desfășurată de Curte de-a lungul mai multor ani indică faptul că, în ansamblu, aceste cheltuieli prezintă un risc scăzut.

Sfera și abordarea auditului

10.3. Aplicând abordarea și metodele de audit descrise în ***anexa 1.1***, Curtea a examinat în 2025 pentru această rubrică din CFM:

(a) un eșantion reprezentativ din punct de vedere statistic de 70 de *operațiuni*, acoperind întreaga gamă de cheltuieli de la această rubrică, extrase de la fiecare instituție și organ al UE. Obiectivul Curții a fost de a estima nivelul de *eroare* și de a contribui la *declarația de asigurare*;

(b) sistemele de supraveghere și de control ale Oficiului de Administrare și Plată a Drepturilor Individuale (PMO), cu accent pe implementarea standardelor de control intern, managementul riscurilor și controalele-cheie;

(c) informațiile privind *regularitatea* prezentate în *rapoartele anuale de activitate* ale tuturor instituțiilor și organelor UE, inclusiv cele ale direcțiilor generale și ale oficiilor Comisiei care sunt în principal responsabile de cheltuielile administrative[1], astfel cum sunt reflectate în *raportul anual al Comisiei privind gestiunea și performanța*.

[1] Direcția Generală Resurse Umane și Securitate (DG HR), Direcția Generală Servicii Digitale (DG DIGIT), Oficiul de Administrare și Plată a Drepturilor Individuale (PMO) și Oficiile pentru Infrastructură și Logistică din Bruxelles (OIB) și Luxemburg (OIL).

Regularitatea operațiunilor

10.4. Dintre cele 70 de operațiuni examinate, 18 (26 %) conțineau erori. Pe baza celor 9 erori pe care le-a cuantificat, Curtea estimează că nivelul de eroare se situează sub *pragul de semnificație*.

10.5. *Erorile cuantificabile* identificate de Curte priveau cheltuielile Parlamentului European, ale Consiliului Uniunii Europene, ale Comisiei Europene și ale *Serviciului European de Acțiune Externă*. Aceste erori se referă în principal la deficiențe în procesele de *achiziții publice*, cum ar fi lipsa unor documente esențiale. Curtea a identificat erori necuantificabile în cazul Parlamentului European, al Comisiei Europene, al Curții de Justiție a Uniunii Europene și al Serviciului European de Acțiune Externă. Nu a fost identificată nicio problemă semnificativă privind Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor, Ombudsmanul European sau Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor. Auditorul extern al Curții de Conturi Europene a raportat o problemă (punctul ***10.20***). Acolo unde erorile sunt legate de procese de achiziții publice, Curtea le raportează în principal în secțiunea referitoare la instituția care a gestionat procesul respectiv.

10.6. O eroare necuantificabilă se aplică tuturor instituțiilor cu sediul la Luxemburg. Aceasta se referă la o plată pentru cheltuieli de transport efectuată către o asociație de părinți care gestionează transportul copiilor la Școlile Europene din Luxemburg. Curtea a constatat că nu există un cadru contractual scris care să stabilească drepturile și obligațiile părților implicate, precum și condițiile de calculare, de verificare și de efectuare a unor astfel de plăți. Această lipsă creează incertitudine în ceea ce privește responsabilitățile și poate îngreuna soluționarea litigiilor sau a erorilor de facturare.

Parlamentul European

10.7. Curtea a examinat 15 operațiuni și a identificat două care erau afectate de erori cuantificabile. O eroare se referea la o plată efectuată către un grup politic. Acesta a atribuit unul dintre contracte fără a solicita suficiente oferte, contrar dispozițiilor prevăzute în normele Parlamentului European[2]. Concurența a fost deci restrânsă. În cazul altui contract referitor la această plată, nu a existat o distincție clară între criteriile de selecție și cele de atribuire, iar ponderea criteriilor de atribuire nu era suficient de detaliată. Acest lucru a afectat transparența procesului de evaluare.

10.8. Cealaltă eroare privea o *procedură de achiziții* care implica un contract-cadru în domeniul informatic cu o durată de șase ani. Această durată nu era suficient justificată. *Regulamentul financiar* limitează contractele-cadru la patru ani, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător.

10.9. În plus, Curtea a identificat o operațiune afectată de o eroare necuantificabilă. Plata fusese efectuată de Comisia Europeană în cadrul unei proceduri de achiziții gestionate de Parlamentul European. Procedura nu conținea documentația prevăzută de Regulamentul financiar.

Consiliul Uniunii Europene

10.10. Curtea a examinat patru operațiuni și a constatat că două dintre acestea sunt afectate de erori cuantificabile. Una dintre erori se referea la o plată pentru servicii informatice furnizate de un prestator extern de servicii, în cazul căreia un criteriu de stabilire a tarifului orar pentru un consultant nu au fost aplicat în mod corespunzător.

10.11. A doua eroare cuantificabilă viza un contract gestionat de Comisia Europeană, astfel cum se explică la punctul ***10.16***.

---

[2] Norme privind postul bugetar 400, astfel cum au fost modificate ultima dată la 15 iulie 2024.

Comisia Europeană

10.12. Curtea a examinat 25 operațiuni și a identificat trei care erau afectate de erori cuantificabile.

10.13. O eroare se referea la plata necuvenită a unei indemnizații de reinstalare către un pensionar. Curtea a concluzionat că, în acest caz, controalele existente nu au fost suficiente pentru a preveni stabilirea incorectă a drepturilor pensionarului.

10.14. Celelalte erori priveau două operațiuni aferente clădirilor, afectate de deficiențe la nivelul procedurilor de achiziții și de lipsa unor documente esențiale. Pentru prima dintre aceste operațiuni, Curtea nu a obținut dovezi care să ateste că documentația esențială – cum ar fi o invitație de participare la procedura de ofertare, caietul de sarcini sau confirmarea numirii unei comisii de deschidere și de evaluare – era disponibilă în conformitate cu prevederile Regulamentului financiar referitoare la procedurile de negociere.

10.15. A doua operațiune din această categorie era o plată pentru lucrări de amenajare a unui centru de date, reprezentând peste 50 % din costurile totale ale contractului de închiriere pentru centrul respectiv. Cercetarea de piață înainte de procedura de negociere pentru contractul de închiriere a fost în mod evident incompletă, deoarece a acoperit numai costurile de închiriere, fără a include lucrările de amenajare. În consecință, lucrările de amenajare nu au făcut obiectul unei evaluări independente sau al unei comparații pe bază concurențială a costurilor. Prin urmare, Curtea consideră că procedura de negociere nu a respectat cerințele Regulamentului financiar. Auditorii au observat, de asemenea, că lipseau documente esențiale, la fel ca în cazurile raportate la punctul ***10.14***.

10.16. În plus, s-au identificat erori cuantificabile în trei operațiuni eșantionate pentru alte instituții, dar pentru care procedurile de achiziții au fost gestionate de Comisia Europeană. O operațiune, în care plata a fost efectuată de Consiliul Uniunii Europene, viza achiziționarea de echipamente de birou. Contractul-cadru aferent includea o clauză de revizuire a prețurilor care nu respecta legislația UE privind achizițiile publice, deoarece nu includea o trimitere la un indice independent, la o formulă sau la un criteriu de referință verificabil. Prin urmare, obiectivitatea și transparența cerute de Regulamentul financiar nu au fost asigurate.

10.17. În cazul celei de a doua operațiuni, pentru care plata a fost efectuată de Serviciul European de Acțiune Externă, invitația de participare la procedura de ofertare nu includea criterii de selecție și criterii de atribuire, contrar prevederilor Regulamentului financiar.

10.18. A treia operațiune, pentru care plata a fost efectuată de Curtea de Conturi Europeană, implica un contract de achiziționare de echipamente și de servicii profesionale. Durata specifică de șase ani a contractului nu a fost justificată în mod suficient. Problema identificată aici este similară cu cea raportată la punctul ***10.8***.

10.19. O altă operațiune legată de clădiri, pentru care s-a identificat o eroare necuantificabilă, viza un contract gestionat de Parlamentul European, astfel cum se explică la punctul ***10.9***.

Curtea de Conturi Europeană

10.20. Auditorul extern independent al instituției a examinat două operațiuni și a identificat o eroare cuantificabilă, legată de un contract gestionat de Comisia Europeană, astfel cum s-a raportat la punctul ***10.18***.

Serviciul European de Acțiune Externă

10.21. Curtea a examinat 15 operațiuni. A fost identificată o eroare cuantificabilă, legată de un contract gestionat de Comisia Europeană, astfel cum se explică la punctul ***10.17***.

Examinarea unor elemente ale sistemelor de control intern

10.22. Curtea a examinat sistemele de supraveghere și de control din cadrul Oficiului de Administrare și Plată a Drepturilor Individuale (PMO), astfel cum se descrie la punctul ***10.3*** litera ***(b)***. S-a constatat că, dintre cele opt unități ale oficiului, doar una își examinase recent *posturile sensibile*. În plus, strategia antifraudă a PMO pentru perioada 2022-2024 nu fusese actualizată și nu a existat o evaluare formală și în timp util a punerii în aplicare a acțiunilor incluse în planul de acțiune aferent.

10.23. Începând din 2019, PMO și-a automatizat treptat controalele pentru a verifica eligibilitatea pensionarilor pentru continuarea plății pensiilor. Atunci când a examinat funcționalitatea utilizată în sistemul informatic al PMO pentru păstrarea evidențelor de tip „dovadă de viață” pentru pensionari, Curtea a observat că lipseau:

(a) verificări periodice ale drepturilor de acces ale utilizatorilor;

(b) un proces de monitorizare pentru identificarea cazurilor în care dovada de viață a pensionarilor lipsea, nefiind indicate nici eventuale acțiuni ulterioare;

(c) proceduri oficiale pentru personalul administrativ responsabil cu introducerea datelor și pentru validatori cu privire la prelucrarea declarațiilor de viață ale pensionarilor și la verificarea identității pensionarilor în timpul vizitelor cu prezență fizică sau al convorbirilor telefonice.

Aceste probleme pot submina *eficacitatea* controalelor automatizate ale PMO, crescând riscul unor plăți necuvenite și necesitatea recuperării acestora.

Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

10.24. Rapoartele anuale de activitate examinate de Curte nu au identificat niveluri semnificative de eroare, ceea ce concordă cu constatările de audit ale Curții (punctul ***10.4***).

Concluzie și recomandări

Concluzie

10.25. Așa cum reiese din ansamblul probelor de audit obținute și prezentate de Curte în acest capitol, nivelul de eroare din cadrul cheltuielilor aferente rubricii Administrația publică europeană nu era semnificativ.

Recomandări

10.26. În ***anexa 10.1*** sunt prezentate acțiunile întreprinse ca urmare a recomandării adresate Parlamentului European în Raportul anual pe 2022. Curtea consideră că această recomandare a fost pusă în aplicare în anumite privințe. Auditul Curții pentru 2025 (punctul ***10.7***) indică faptul că această recomandare rămâne relevantă.

10.27. Pe baza activității sale de audit, Curtea recomandă următoarele:

Recomandarea 10.1 – Să se intensifice controalele pentru a verifica eligibilitatea pensionarilor pentru continuarea plăților pensiilor

PMO ar trebui:

(a) să își consolideze procesele de monitorizare pentru a identifica și a urmări în timp cazurile în care pensionarii nu prezintă dovada de viață necesară;

(b) să stabilească proceduri oficiale pentru prelucrarea declarațiilor de viață în sistemul său informatic și pentru verificarea identităților pensionarilor.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: jumătatea anului 2027.

Anexe

Anexa 10.1 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare formulate cu privire la rubrica Administrația publică europeană

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată; nu există informații.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2022	Curtea recomandă: **Recomandarea 1:** Administrația Parlamentului European ar trebui să își consolideze orientările privind execuția creditelor bugetare de către grupurile politice europene și să propună Biroului Parlamentului acțiuni prin care să se solicite acestora să aplice efectiv normele interne și să asigure respectarea procedurilor de achiziții. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2024.			Administrația Parlamentului European a depus eforturi pentru a-și consolida orientările privind execuția *creditelor* bugetare de către grupurile politice europene prin organizarea mai multor sesiuni de formare și prin asistența acordată grupurilor politice în ceea ce privește aplicarea normelor privind achizițiile publice. Administrația nu a propus însă Biroului Parlamentului nicio acțiune prin care să se solicite grupurilor politice să aplice în mod eficace normele interne ale Parlamentului și să asigure respectarea procedurilor de achiziții publice.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Capitolul 11

Mecanismul de redresare și reziliență

Cuprins

	Puncte
Introducere	**11.1.-11.10.**
Scurtă descriere a MRR	**11.1.-11.5.**
Obiectivele de politică	**11.2.**
Cadrul de gestiune și control	**11.3.-11.4.**
Stadiul punerii în aplicare	**11.5.**
Sfera și abordarea auditului	**11.6.-11.10.**
Evaluarea privind respectarea condițiilor de plată și de eligibilitate	**11.11.-11.21.**
Îndeplinirea nesatisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor	**11.13.-11.14.**
Măsuri demarate înainte de perioada de eligibilitate	**11.15.-11.17.**
Dubla finanțare	**11.18.-11.21.**
Examinarea sistemelor selectate de monitorizare și de control	**11.22.-11.38.**
Deficiențe în evaluarea preliminară a Comisiei	**11.22.**
Deși numărul recomandărilor semnificative neimplementate formulate în urma auditurilor Comisiei este mai mic, majoritatea și-au depășit termenul de punere în aplicare	**11.23.-11.28.**
Sistemele de control ale statelor membre sunt în continuare insuficient de eficace	**11.29.-11.38.**
Nevoia în continuare de jaloane legate de control	**11.29.-11.32.**
Deficiențe la nivelul sistemelor unor state membre de asigurare a respectării normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat	**11.33.-11.37.**
Deficiențe în ceea ce privește cererile de plată	**11.38.**

Analiza modificărilor aduse deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului 11.39.-11.48.

Mai multe decizii de punere în aplicare ale Consiliului au fost modificate după depunerea cererii de plată pentru a corespunde realizărilor efective 11.41.-11.42.

Circumstanțele obiective nu au fost întotdeauna explicate suficient și adesea nu au fost susținute cu probe adecvate 11.43.-11.44.

Unele modificări au eliminat etape importante de implementare din măsura din cadrul MRR 11.45.

Deficiențe în ceea ce privește impactul modificărilor asupra estimărilor costurilor 11.46.-11.48.

Probleme legate de conceperea măsurilor, a jaloanelor și a țintelor 11.49.-11.53.

Rapoartele anuale de activitate și raportul anual privind gestiunea și performanța 11.54.-11.59.

Concluzii și recomandări 11.60.-11.62.

Concluzii 11.60.-11.61.

Recomandări 11.62.

Anexe

Anexa 11.1 – Abordarea și metodologia auditului

Anexa 11.2 – Rezultatele auditului privind plățile aferente granturilor efectuate către statele membre

Anexa 11.3 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Introducere

Scurtă descriere a MRR

11.1. MRR a fost creat prin Regulamentul (UE) 2021/241 (denumit în continuare „regulamentul”), care a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Acesta a fost modificat de două ori: prima dată în februarie 2023, pentru a permite statelor membre să adauge un „capitol privind *REPowerEU*” în planurile lor naționale de redresare și reziliență (PNRR-uri)[1], și apoi în februarie 2024[2], pentru a le permite să includă în PNRR-uri, sub formă de costuri estimate, cuantumul contribuției lor la crearea *platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)*. MRR a sprijinit reforme și investiții în statele membre din februarie 2020, adică de la începutul pandemiei de COVID-19 (de la 1 februarie 2022 în cazul REPowerEU), și se va desfășura până la 31 decembrie 2026.

Obiectivele de politică

11.2. Principalul obiectiv al MRR este de a atenua consecințele economice și sociale ale pandemiei de COVID-19 și de a face totodată economiile statelor membre mai reziliente și mai bine pregătite pentru provocările viitoare, inclusiv prin accelerarea progreselor lor în ceea ce privește tranziția verde și cea digitală.
Planul REPowerEU – răspunsul UE la perturbările de pe piața mondială a energiei cauzate de războiul de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei – a adăugat obiectivul de a pune capăt dependenței UE de combustibilii fosili ruși prin transformarea sistemului energetic al UE.

---

[1] Regulamentul (UE) 2023/435.

[2] Regulamentul (UE) 2024/795.

Cadrul de gestiune și control

11.3. Comisia pune în aplicare MRR prin *gestiune directă*, ceea ce înseamnă că ea este direct responsabilă de punerea în aplicare a mecanismului. Plățile din MRR sunt condiționate de îndeplinirea în mod satisfăcător de către statele membre a *jaloanelor* și a *țintelor* stabilite în anexele la *deciziile de punere în aplicare ale Consiliului* prin care sunt aprobate PNRR-urile lor[3]. Alte cerințe care trebuie respectate: jaloanele și țintele care au fost îndeplinite anterior în mod satisfăcător trebuie să nu fi fost revocate și principiul privind evitarea dublei finanțări trebuie să nu fi fost încălcat. Printre condițiile de eligibilitate prevăzute în regulament se numără respectarea perioadei de eligibilitate și a principiului de „*a nu prejudicia în mod semnificativ*", precum și neînlocuirea cheltuielilor bugetare naționale recurente(cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător)[4]. Statele membre trebuie să se asigure că fondurile sunt utilizate cu respectarea legislației UE și a celei naționale aplicabile, în special în ceea ce privește prevenirea, detectarea și corectarea *fraudei*, a corupției și a conflictelor de interese. Ele pot depune cereri de plată de cel mult două ori pe an, care trebuie însoțite de un rezumat al auditurilor efectuate în ceea ce le privește și de o declarație de gestiune privind informațiile furnizate.

11.4. Așa cum se prevede în regulament, Comisia verifică dacă jaloanele și țintele au fost îndeplinite în mod satisfăcător, deoarece aceasta este condiția pentru efectuarea plăților în cadrul MRR. Plățile din MRR către statele membre nu sunt condiționate de conformitatea cheltuielilor cu normele UE și cu cele naționale. După cum s-a semnalat și în anii precedenți, pentru cheltuielile din MRR, Curtea desfășoară o activitate de audit semnificativ diferită[5] de cea care vizează alte domenii ale bugetului UE. În cazul acestora din urmă, Curtea evaluează conformitatea cu toate normele UE și naționale relevante până la nivelul destinatarului final (de exemplu, eligibilitatea costurilor suportate sau respectarea normelor privind *ajutoarele de stat* și *achizițiile publice*[6]).

---

[3] Articolul 24 alineatul (2) din regulamentul de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241.

[4] *Ibidem*, articolele 5 și 9, articolul 17 alineatul (2) și articolul 24 alineatul (3).

[5] Punctul XXXVIII din Raportul anual pe 2023.

[6] *Ibidem*, punctul 11.13.

Stadiul punerii în aplicare

11.5. Până la sfârșitul anului 2025, Comisia efectuase 102 plăți de *granturi* (una în 2021, 13 în 2022, 23 în 2023, 28 în 2024 și 37 în 2025), cheltuielile ridicându-se în total la 223,9 miliarde de euro. Aceasta înseamnă că 38 % din totalul fondurilor (granturilor) disponibile rămân pentru plată în ultimul an al MRR (a se vedea ***figura 11.1***).
Curtea observă că, până la sfârșitul anului 2025, Ungaria nu prezentase încă nicio cerere de plată.

Figura 11.1 – Progresul plăților de granturi din MRR către statele membre (situația la 31 decembrie 2025)

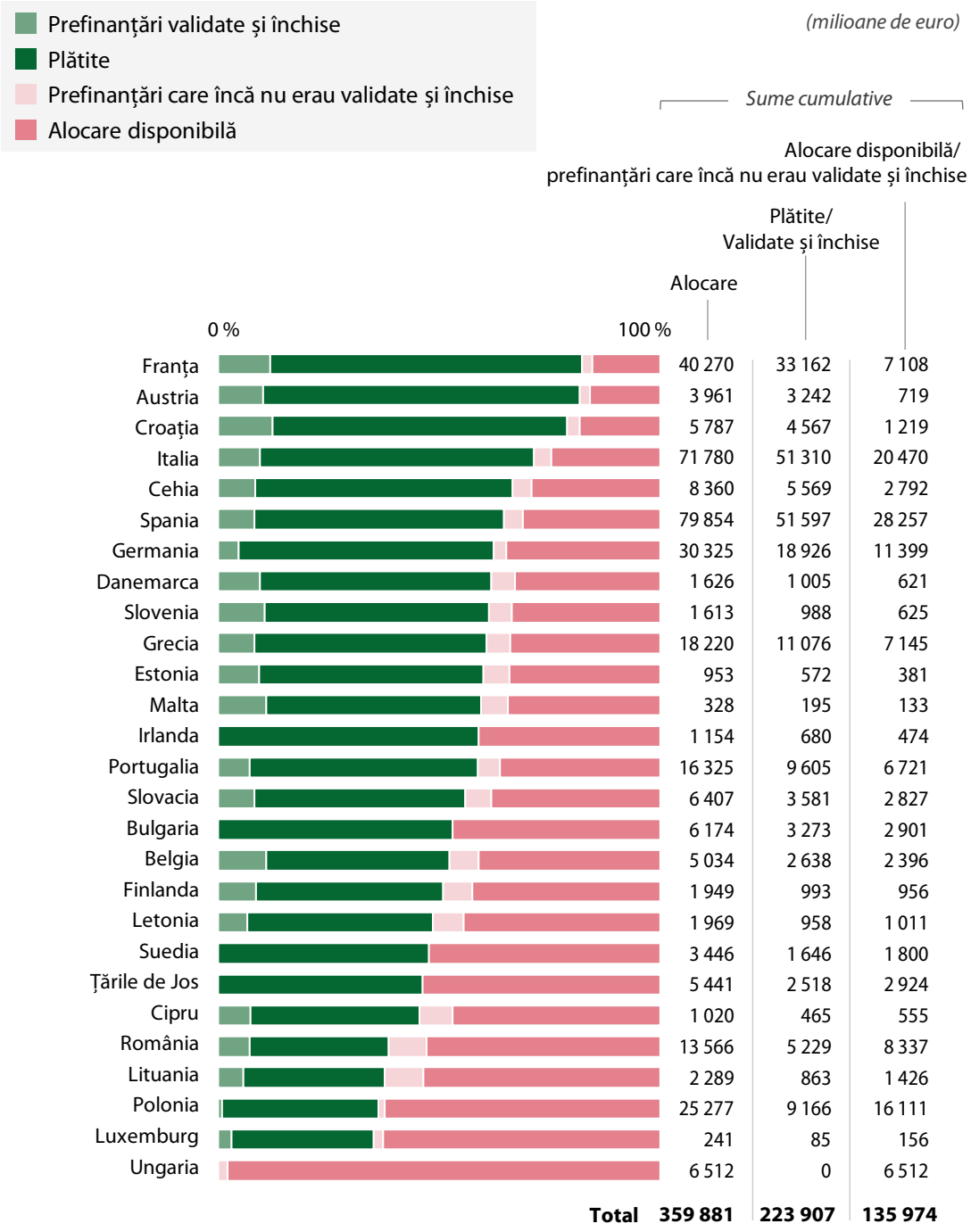

	2021	2022	2023	2024	2025	Total
Prefinanțări	36 373	271	1 692	2 412	0	**40 748**
Plătite	10 000	46 897	46 326	53 484	40 078	**196 785**
Validate și închise	1 494	6 803	7 150	6 370	5 305	**27 122**

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Sfera și abordarea auditului

11.6. Cheltuielile efectuate din MRR sub formă de granturi în 2025 s-au ridicat la 45,4 miliarde de euro. Auditul Curții a acoperit toate cele 37 de plăți de granturi, în valoare totală de 40,1 miliarde de euro, precum și prefinanțările *validate și închise*, în valoare totală de 5,3 miliarde de euro.

11.7. În conformitate cu abordarea sa de audit descrisă în ***anexa 11.1***, Curtea a examinat, în vederea exprimării unei opinii cu privire la regularitatea cheltuielilor din MRR efectuate în 2025:

(a) 200 de jaloane și 220 de ținte incluse în cele 37 de cereri de plată de granturi din 2025, pentru a evalua dacă ele respectă condițiile de eligibilitate și de plată (a se vedea ***figura 11.2***). Curtea acoperă 40 % din populația totală de jaloane și ținte auditată. Această evaluare a implicat:

(i) o examinare documentară a evaluărilor preliminare efectuate de Comisie, inclusiv a celor opt jaloane legate de sistemele de audit și de control ale statelor membre;

(ii) vizite la fața locului pentru 27 de jaloane și ținte, efectuate în cinci state membre (Belgia, Spania, Letonia, Austria și Polonia);

(b) rapoartele de audit *ex post* ale Comisiei pentru examinarea activității de audit a acesteia și a constatărilor raportate, inclusiv a punerii în aplicare a recomandărilor rezultate din aceste audituri;

(c) raportarea realizată de Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare (DG ECFIN) din cadrul Comisiei cu privire la regularitatea cheltuielilor din MRR efectuate în 2025 în *raportul său anual de activitate* și modul în care sunt prezentate aceste informații în *raportul anual privind gestiunea și performanța*.

Figura 11.2 – Jaloanele și țintele care stau la baza cheltuielilor din MRR efectuate în 2025: raportul dintre cele auditate și numărul lor total

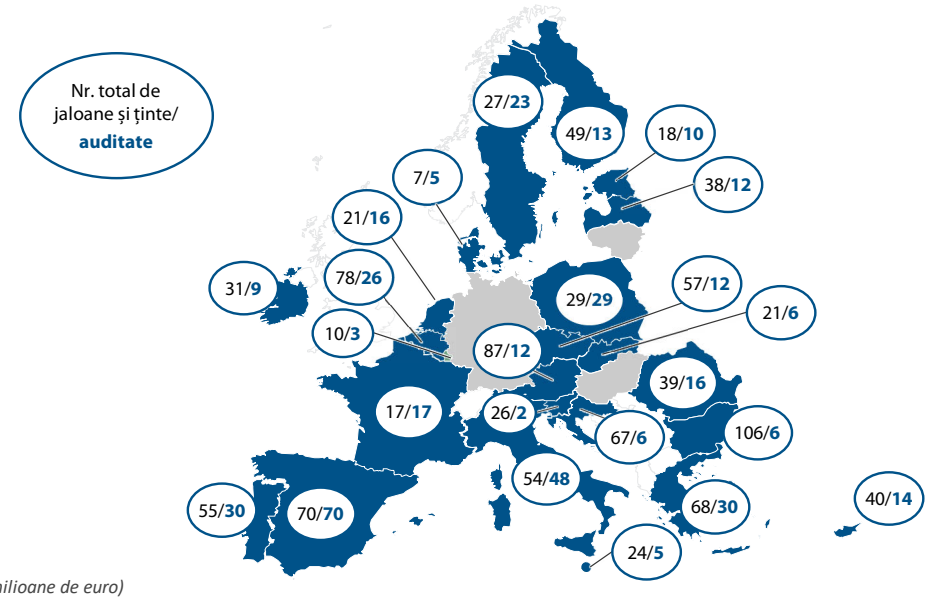

(milioane de euro)

		Populația auditată		Eșantionul de audit		Procentul jaloanelor și țintelor auditate din total
Stat membru	**Cheltuieli**	**Total jaloane**	**Total ținte**	**Jaloane auditate**	**Ținte auditate**	
Belgia (*)	1 695	55	23	10	16	33 %
Bulgaria (*)	1 904	96	10	2	4	6 %
Cehia (*)	2 003	31	26	2	10	21 %
Danemarca	148	5	2	3	2	71 %
Estonia	143	13	5	6	4	56 %
Irlanda (*)	356	19	12	2	7	29 %
Grecia (*)	3 997	58	10	20	10	44 %
Spania (*)	8 136	28	42	28	42	100 %
Franța	3 776	7	10	7	10	100 %
Croația (*)	1 204	29	38	2	4	9 %
Italia (*)	8 836	31	23	25	23	89 %
Cipru (*)	220	30	10	8	6	35 %
Letonia	339	27	11	7	5	32 %
Luxemburg	60	6	4	1	2	30 %
Malta	57	12	12	3	2	21 %
Țările de Jos	1 185	15	6	10	6	76 %
Austria (*)	2 438	63	24	6	6	14 %
Polonia	2 266	19	10	19	10	100 %
Portugalia (*)	2 176	31	24	6	24	55 %
România	1 044	34	5	11	5	41 %
Slovenia	463	20	6	1	1	8 %
Slovacia	569	15	6	4	2	29 %
Finlanda (*)	720	39	10	7	6	27 %
Suedia	1 646	14	13	10	13	85 %
Total	**45 383**	**697**	**342**	**200**	**220**	**40 %**

(*) Cel puțin o plată efectuată în 2025.
Pentru selectarea jaloanelor și a țintelor, a se vedea punctele *(9)*-*(11)* din *anexa 11.1*. Gradul de acoperire al auditului Curții variază de la o țară la alta, deoarece Curtea se concentrează asupra plăților cu valoare ridicată.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

11.8. Auditul Curții nu a acoperit nici regularitatea cheltuielilor efectuate de destinatarii finali, nici componenta de credite a MRR.

11.9. Având în vedere numărul mare de modificări ale deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului și importanța acestora pentru punerea în aplicare eficace a MRR, Curtea a examinat, de asemenea, un eșantion bazat pe o analiză a riscurilor format din 32 de modificări (legate de 20 de jaloane și ținte). Curtea a examinat măsura în care statele membre au justificat dacă modificarea s-a datorat unor circumstanțe obiective (articolul 21 din regulament), precum și analiza ulterioară din partea Comisiei. În plus, Curtea efectuează în prezent un audit specific pentru a evalua dacă ultimele runde de revizuiri ale PNNR-urilor din 2025/2026, astfel cum au fost evaluate de Comisie și aprobate de Consiliu, rămân coerente cu nivelul lor general de ambiție anterior.

11.10. În plus, Curtea a examinat un eșantion selectat pe baza unei analize de risc, format din 20 de achiziții publice din cinci state membre (Belgia, Spania, Franța, Portugalia și România) și 10 cazuri de ajutoare de stat din patru state membre (Danemarca, Franța, Cipru și Suedia) legate de plăți din MRR efectuate în 2025. Obiectivul a fost de a stabili dacă aceste operațiuni au fost implementate în conformitate cu normele UE și cu cele naționale.

Evaluarea privind respectarea condițiilor de plată și de eligibilitate

11.11. Curtea a observat că 16 din totalul de 420 de jaloane și ținte examinate au fost afectate de constatări cu un impact financiar (a se vedea ***anexa 11.2***). Acestea priveau 9 plăți din cele 37 din MRR (și prefinanțări conexe validate și închise) în 9 state membre. Concluzia Curții este că impactul financiar minim al acestor constatări depășește *pragul de semnificație* pe care îl utilizează.

11.12. Dată fiind natura modelului de cheltuieli din cadrul MRR și având în vedere că metodologia Comisiei pentru suspendarea plăților[7] se bazează pe numeroase aprecieri, care pot duce la interpretări diferite, Curtea nu prezintă o rată de *eroare* comparabilă cu cea estimată pentru alte domenii de cheltuieli ale UE (a se vedea ***anexa 11.1***). ***Figura 11.3*** prezintă tipurile de constatări care au un impact financiar.

Figura 11.3 – Tipuri de constatări care au un impact financiar

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

[7] COM(2023) 99: anexa II la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: „Mecanismul de redresare și reziliență: situația după doi ani – Un instrument unic aflat în centrul transformării verzi și digitale a UE”.

Îndeplinirea nesatisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor

11.13. În urma verificărilor efectuate de Curte, au fost identificate 10 jaloane și ținte din 7 state membre care nu fuseseră îndeplinite în mod satisfăcător. Curtea a constatat că nu au fost îndeplinite toate elementele impuse de jalon sau de țintă și că aceste elemente care lipseau reprezentau mai mult decât o abatere minimă acceptabilă (a se vedea exemplul din ***caseta 11.1***). Comisia efectuase însă plățile corespunzătoare.

Caseta 11.1

Exemplu de jalon care nu a fost îndeplinit în mod satisfăcător

Polonia – descrierea jalonului B5G: „Regulamentul stabilește standarde de calitate pentru combustibilii solizi din biomasă destinați utilizării casnice, inclusiv peletele din lemn”.

În mai 2025, Polonia a adoptat un regulament de stabilire a standardelor de calitate care acoperă numai peletele (12 standarde) și brichetele (8 standarde) din lemn, ce reprezintă 14,9 % din totalul unităților de încălzire care utilizează biomasă drept combustibil în gospodăriile din această țară. Celelalte tipuri de biomasă (în principal, lemnul de foc), care reprezintă 85,1 % din totalul unităților de încălzire, nu fac obiectul regulamentului.

Comisia a evaluat jalonul ca fiind îndeplinit în mod satisfăcător și a tratat excluderea altor tipuri de biomasă drept o „abatere minimă”. Comisia este de părere că nu era nevoie să se stabilească standarde de calitate pentru alte tipuri de biomasă deoarece acestea fac deja obiectul standardelor stabilite în rezoluții anti-smog.

Totuși, aceste rezoluții sunt acte legislative regionale, nu naționale, așa cum prevede decizia de punere în aplicare a Consiliului. Mai mult, astfel de rezoluții există doar în 14 din 16 regiuni poloneze și stabilesc un singur standard (umiditatea maximă) pentru toate tipurile de biomasă, inclusiv peletele și brichetele din lemn.

Curtea nu consideră că abaterea este minimă, deoarece marea majoritate a combustibililor din biomasă folosiți în gospodării sunt acoperiți de acest jalon. Prin urmare, ea a concluzionat că jalonul în cauză nu a fost îndeplinit în mod satisfăcător.

Curtea a identificat jaloane/ținte care nu au fost îndeplinite în mod satisfăcător în cadrul unor plăți efectuate către Bulgaria, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Italia și Suedia.

11.14. Anul trecut, Curtea s-a abținut să concluzioneze cu privire la îndeplinirea satisfăcătoare a două *jaloane legate de control* incluse în prima plată către Polonia[8]. Aceste jaloane, care au reprezentat o condiție prealabilă pentru orice plată din MRR către Polonia, urmăreau să consolideze independența și imparțialitatea instanțelor prin reformarea regimului disciplinar aplicabil judecătorilor. Deși Curtea a identificat deficiențe grave în numirea judecătorilor, ea nu s-a abținut să concluzioneze deocamdată, în așteptarea soluționării unei cereri pendinte de decizie preliminară în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) în cauza C-517/24, care viza în mod direct această chestiune. Ulterior, CJUE a declarat inadmisibilă cererea respectivă, considerând că aceasta depășea competența CJUE de a pronunța decizii preliminare. Prin urmare, CJUE nu a examinat fondul întrebărilor adresate de instanța de trimitere. Cu toate acestea, cauza este încă pendinte în fața instanței naționale. Curtea observă însă că alte cauze conexe legate de aceste jaloane sunt încă pendinte în fața CJUE (de exemplu, cauza C-555/24). Prin urmare, Curtea așteaptă hotărârile definitive ale CJUE cu privire la aceste cauze înainte de a concluziona cu privire la îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor respective și a altui jalon direct legat de acestea.

Măsuri demarate înainte de perioada de eligibilitate

11.15. Regulamentul prevede că numai măsurile inițiate începând cu 1 februarie 2020[9] pot fi finanțate din MRR, dar nu prevede alte criterii pentru a defini ce anume constituie „inițierea” unei măsuri. În octombrie 2024, Comisia a emis orientări[10] prin care a clarificat că, în interpretarea sa, o măsură este inițiată odată cu începerea punerii în aplicare pe teren, atunci când costurile se materializează efectiv.

11.16. Punctul de vedere al Curții continuă[11] să fie acela că inițierea unei măsuri ar trebui să corespundă datei primului *angajament* (juridic) (de exemplu, sub forma unui contract, a unei comenzi sau a unei decizii de finanțare), deoarece acesta constituie începutul primei activități legate de măsură. Un astfel de contract sau o astfel de decizie de finanțare stabilește o obligație care declanșează o activitate economică și productivă la nivelul contractanților și al subcontractanților și antrenează efectuarea unor plăți ulterioare.

---

[8] Raportul anual pe 2024, punctul 11.16.

[9] Articolul 17 alineatul (2) din regulament.

[10] COM(2024) 474: „Anexa II la Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență”.

[11] Raportul anual pe 2023, punctul 11.22.

11.17. Curtea a constatat că proiectele legate de patru ținte aferente unui număr de două plăți (în Belgia și în Suedia) fuseseră inițiate înainte de februarie 2020. Prin urmare, aceste patru proiecte nu ar fi trebuit să fie finanțate din MRR.

Dubla finanțare

11.18. Evitarea dublei finanțări este un principiu-cheie pentru eligibilitatea cheltuielilor UE[12] și fundamentală pentru protejarea intereselor financiare ale UE[13].

11.19. Regulamentul utilizează definiția tradițională, bazată pe costuri, a dublei finanțări, chiar dacă plățile din MRR nu rambursează costuri eligibile suportate, ci recompensează îndeplinirea satisfăcătoare a unor jaloane și a unor ținte. Curtea consideră că, în cazul MRR, dubla finanțare apare atunci când același cost subiacent aferent unui jalon sau unei ținte este finanțat de două ori și/sau atunci când aceleași livrabile sunt declarate – și deci finanțate – de două ori. Prin urmare, același livrabil nu poate fi finanțat de două ori din bugetul UE, chiar dacă unul dintre instrumentele de finanțare în cauză nu este bazat pe costuri.

11.20. În Raportul special nr. 22/2024, Curtea a concluzionat că sistemele instituite și puse în aplicare de Comisie și de statele membre nu erau suficiente pentru a atenua în mod adecvat riscul crescut de dublă finanțare atât din MRR, cât și din alte fonduri ale UE.

11.21. Curtea a identificat două cazuri de dublă finanțare (a se vedea exemplul din ***caseta 11.2***), care nu ar fi trebuit să fie finanțate din MRR.

---

[12] Articolul 191 alineatul (3) din Regulamentul financiar.

[13] Articolul 1 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului.

Caseta 11.2

Exemplu de jalon finanțat din MRR și din alte fonduri ale UE

Letonia – descrierea jalonului 144: „*Cartografierea resurselor umane din domeniul serviciilor medicale include informații detaliate privind numărul de profesioniști din domeniul sănătății care lucrează în diferite discipline, în sectorul public și în cel privat, la toate nivelurile de îngrijire medicală*”.

Comisia consideră că nu poate fi vorba de dublă finanțare acolo unde MRR nu acoperă același cost. Comisia utilizează costurile prezentate de statele membre în PNNR-uri pentru a stabili acest lucru.

Curtea a constatat că livrabilul jalonului, și anume cartografierea resurselor umane din domeniul serviciilor medicale, fusese deja finanțat integral, dezvoltat și adoptat în cadrul unui proiect prin instrumentul de sprijin tehnic al UE.

Acesta a fost unul dintre cele două cazuri de dublă finanțare identificate în Letonia.

Examinarea sistemelor selectate de monitorizare și de control

Deficiențe în evaluarea preliminară a Comisiei

11.22. În ceea ce privește 12 dintre cele 16 constatări cu impact financiar, Curtea a identificat deficiențe în evaluarea Comisiei. În plus, Curtea a identificat în evaluarea Comisiei alte 28 de cazuri de deficiențe fără impact asupra îndeplinirii satisfăcătoare a jalonului/țintei în cauză. În aceste cazuri, Comisia nu a efectuat suficiente verificări pentru a evalua fiabilitatea datelor comunicate odată cu cererea de plată, astfel încât Curtea a obținut de la statele membre informații suplimentare (a se vedea exemplul din ***caseta 11.3***).

Caseta 11.3

Exemplu de deficiență în evaluarea preliminară a Comisiei

Cipru – descrierea țintei 193: *„Reducerea numărului de cazuri nesoluționate pentru emiterea titlului de proprietate […] Din acest total de 20 000 de titluri de proprietate în curs, 80 % se soluționează fie ca urmare a emiterii titlurilor de proprietate, fie ca urmare a respingerii cazului.”*

Comisia și-a bazat evaluarea pe un raport privind progresele înregistrate prezentat de autoritățile cipriote și pe verificarea de la distanță a sistemului. Ea nu a verificat însă fiabilitatea informațiilor agregate.

Mai precis, Comisia nu a solicitat o listă a cazurilor nesoluționate sau finalizate și nici nu a selectat un eșantion de cereri individuale pentru a verifica exactitatea cifrelor raportate, astfel cum o cer propriile orientări privind eșantionarea.

Prin urmare, Comisia nu a dispus de probe suficiente și adecvate pentru a confirma dacă cele 20 000 de titluri de proprietate în curs pentru bunuri imobile fusese redus cu 80 %.

Deși numărul recomandărilor semnificative neimplementate formulate în urma auditurilor Comisiei este mai mic, majoritatea și-au depășit termenul de punere în aplicare

11.23. Conform *Regulamentului financiar*[14] și acordurilor de finanțare semnate cu statele membre, Comisia efectuează audituri *ex post* cu scopul de a detecta și de a corecta erorile legate de operațiuni după ce acestea au fost autorizate.

11.24. Începând din 2021, Comisia a publicat 37 de rapoarte finale de audit, cu 852 de recomandări adresate unui număr de 21 de state membre. La 11 mai 2026, Comisia considera că 758 (89 %) dintre recomandări fuseseră puse în aplicare și că celorlalte 94 (11 %) încă nu li se dăduse curs. Raportarea Comisiei este structurată în trei etape principale (un raport preliminar, un proiect de raport și un raport final). Comisia stabilește un termen intern de 40 de zile de la data încheierii activităților de teren pentru finalizarea proiectului de raport de audit. Curtea observă că, la sfârșitul lunii mai 2026, 34 de audituri erau la stadiul de raport preliminar de 9 luni, în medie, de la data încheierii activităților de teren, ceea ce prelungește adoptarea eventualelor recomandări.

11.25. Constatările sunt clasificate de Comisie ca fiind critice, foarte importante, importante sau a căror soluționare este recomandabilă. Constatările critice sau foarte importante pot avea ca efect introducerea unor jaloane legate de control (a se vedea punctul ***11.29***) sau formularea unei *rezerve* în raportul anual de activitate al Comisiei dacă statele membre nu le-au acceptat încă, le-au respins sau nu le-au dat curs. Constatările critice sau foarte importante respective pot reprezenta, de asemenea, o încălcare gravă a obligațiilor din acordul de finanțare.

11.26. Numărul de recomandări neimplementate legate de constatări critice sau foarte importante a scăzut, de la 136 în 2025 la 25 în 2026. În pofida acestui progres, 64 % dintre aceste din urmă recomandări înregistrau încă întârzieri (în decembrie 2025) în ultimul an de punere în aplicare a MRR (a se vedea ***figura 11.4***).

[14] Articolul 74 alineatul (6) din Regulamentul financiar.

Figura 11.4 – Întârzieri în punerea în aplicare a recomandărilor legate de constatări critice sau foarte importante rezultate în urma auditurilor Comisiei

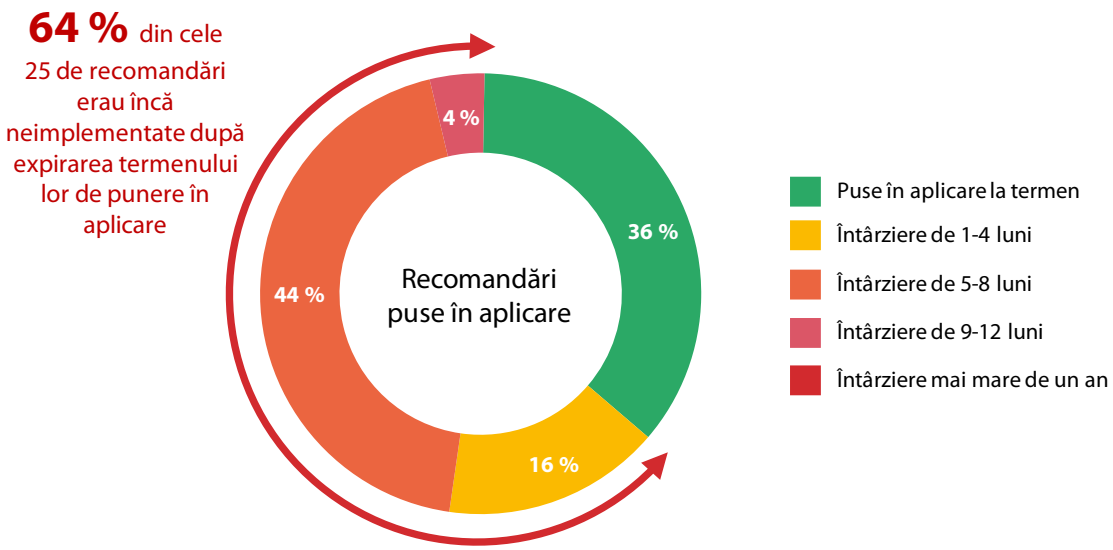

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

11.27. ***Tabelul 11.1*** prezintă numărul de recomandări legate de constatări critice sau foarte importante care se referă la sistemele de control ale statelor membre, precum și stadiul punerii lor în aplicare.

Tabelul 11.1 – Majoritatea recomandărilor neimplementate legate de constatări critice sau foarte importante nu sunt puse în aplicare în termenul stabilit

	Critice			Foarte important		
	Nepuse în aplicare		Închise	Nepuse în aplicare		Închise
	Nepuse în aplicare (dar încă în termen)	Nepuse în aplicare (termen expirat)		Nepuse în aplicare (dar încă în termen)	Nepuse în aplicare (termen expirat)	
Deficiențe în sistemele de control ale statelor membre și legate de protejarea intereselor financiare ale UE						
Deficiențe la nivelul controalelor privind conflictele de interese, dubla finanțare, frauda și corupția	-	5	22	-	1	65
Controale inadecvate sau insuficiente privind respectarea normelor UE și a celor naționale (inclusiv în domeniul achizițiilor publice și al ajutoarelor de stat) sau a principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative”	-	-	8	-	4	43
Caz de suspiciune de fraudă	-	-	2	-		7
Neutilizarea sau utilizarea limitată a instrumentului ARACHNE pentru detectarea riscurilor	-	-	-	2	-	7
Deficiențe în ceea ce privește cererea de plată						
Proiecte sau elemente de cost declarate care erau neeligibile	-	-	2	-	-	3
Deficiențe în auditurile efectuate de organismele naționale de audit (de exemplu, evaluare incorectă, deficiențe metodologice)	-	-	-	6	-	26
Pistă de audit sau proces de gestionare a datelor inadecvat(ă) sau deficitar(ă)	-	-	43	-	1	78
Alte deficiențe						
Colectarea inadecvată a datelor, contrar dispozițiilor de la articolul 22 alineatul (2) litera (d) din regulament	-	-	14	-	4	27
Lipsa capacității administrative/ cursurilor de formare sau a unei structuri organizaționale clare	-	-	1	-	-	28
Nerespectarea normelor privind publicitatea	-	-	4	1	1	43
Totaluri (Numărul de recomandări/ state membre)	**-**	**5/2**	**96/12**	**9/1**	**11/6**	**327/19**

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

11.28. Curtea a inclus în eșantion opt recomandări închise legate de constatări critice și foarte importante, pentru a verifica dacă acestea fuseseră puse în aplicare. S-a constatat că Comisia a închis două recomandări fără să dispună de probe adecvate. În aceste două cazuri, recomandările priveau constatări privind lipsa aplicării unor proceduri pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii (PIFUE). Probele de care s-a dispus nu indicau că aceste proceduri fuseseră efectiv puse în aplicare.

Sistemele de control ale statelor membre sunt în continuare insuficient de eficace

Nevoia în continuare de jaloane legate de control

11.29. În cazul în care Comisia detectează, în cursul auditurilor sale, deficiențe în sistemul de control al unui stat membru, ea poate impune *jaloane legate de control* la revizuirea PNRR-ului țării respective. Adăugarea unor jaloane legate de control blochează toate plățile viitoare din MRR până când statul membru le îndeplinește în mod satisfăcător. Curtea consideră că existența unor jaloane legate de control reprezintă un pas pozitiv spre îmbunătățirea sistemelor de control ale statelor membre[15], dar necesitatea unor astfel de jaloane indică, de cealaltă parte, că aceste sisteme nu sunt pe deplin eficace.

11.30. Prin activitatea sa de audit, Curtea nu urmărește să furnizeze o opinie cu privire la *eficacitatea* globală a sistemelor de control ale statelor membre. Cu toate acestea, evaluarea sa cu privire la îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor legate de control îi permite să evalueze componentele-cheie ale acestor sisteme. În 2025 (penultimul an al MRR), statele membre încă puneau în aplicare jaloane legate de control pentru a se asigura că sistemele lor de control erau pregătite pentru a pune în aplicare MRR. În ansamblu, Curtea concluzionează că toate cele opt jaloane legate de control aferente plăților de granturi efectuate din MRR în 2025 au fost îndeplinite în mod satisfăcător.

[15] Documentul de analiză nr. 02/2025: „Orientarea către performanță, obligația de răspundere de gestiune și transparența: ce învățăminte trebuie desprinse din punctele slabe ale MRR?”.

11.31. Deficiențele din sistemele de control ale statelor membre în cazul cărora a doua plată sau plățile ulterioare erau condiționate de îndeplinirea unor jaloane legate de control prezintă un risc pentru protecția intereselor financiare ale UE până când jaloanele sunt îndeplinite, cu impact potențial asupra regularității cheltuielilor. Curtea a constatat că, dintre cele opt jaloane legate de control menționate mai sus, cinci (două în Belgia și câte unul în Irlanda, Austria și Finlanda) au fost adăugate la a doua cerere de plată, în timp ce celelalte trei (toate în Suedia) se referă la prima cerere de plată.

Sistemele de control ale unora dintre statele membre prezintă deficiențe persistente

11.32. Pe baza examinării rapoartelor de audit ale Comisiei și a punerii în aplicare a recomandărilor relevante, Curtea a constatat următoarele:

- În ceea ce privește problemele legate de dubla finanțare, raportul *PIFUE* al Comisiei conține o constatare foarte importantă în legătură cu verificările menite să prevină dubla finanțate, care afectează o parte semnificativă a sistemului de control al statului membru. Astfel, nu este sigur că statul membru în cauză și-a pus în aplicare PNRR-ul fără garanții adecvate privind lipsa dublei finanțări între data formulării constatării de audit (decembrie 2023) și închiderea recomandării în ianuarie 2025.

- În ceea ce privește constatările privind conflictele de interese, rapoartele de audit *ex post* ale Comisiei conțin constatări foarte importante pentru două state membre. Astfel, nu este sigur că ambele state membre și-au pus în aplicare PNRR-urile fără garanții adecvate împotriva conflictelor de interese, cel puțin de la data formulării constatărilor de audit (august 2023 și, respectiv, mai 2024). Constatările erau încă deschise atunci când Curtea își desfășura verificările. De asemenea, Comisia a constatat (în octombrie 2023 și august 2024) deficiențe semnificative (constatări critice și foarte importante) în sistemele de control ale unui alt stat membru. Astfel, nu este sigură că statul membru în cauză și-a pus în aplicare PNRR-ul fără garanții adecvate împotriva conflictelor de interese, cel puțin între data formulării constatărilor de audit și închiderea recomandărilor în noiembrie 2025.

Curtea nu poate nominaliza statele membre vizate deoarece Comisia consideră că rapoartele de audit menționate mai sus sunt confidențiale până la încheierea procedurii de urmărire a situației acțiunilor întreprinse în urma tuturor recomandărilor sale.

Deficiențe la nivelul sistemelor unor state membre de asigurare a respectării normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat

11.33. Deși respectarea normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat nu este o condiție pentru ca fondurile MRR să poată fi plătite către statele membre, protecția intereselor financiare ale UE impune statelor membre să se asigure că proiectele finanțate din MRR respectă totuși aceste norme. În calitate de organism responsabil în ultimă instanță de execuția bugetului, Comisia trebuie să se asigure că sistemele statelor membre servesc în mod adecvat scopului în care sunt concepute. În Raportul său special nr. 09/2025[16], Curtea a identificat deficiențe în sistemele statelor membre care asigură respectarea normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat. S-a constatat că încălcarea acestor norme reprezintă o eternă problemă în domeniul coeziunii și în alte domenii de cheltuieli bugetare.

11.34. Curtea a constatat următoarele încălcări ale normelor privind achizițiile publice:

(a) în două cazuri (în Spania și România), autoritatea contractantă nu a justificat decizia de a nu împărți contractele în loturi;

(b) într-un caz din România, autoritatea contractantă a ales în mod ilegal o procedură simplificată și nu a asigurat publicarea corespunzătoare a anunțului de participare;

(c) într-un caz din România, autoritatea contractantă a utilizat în mod ilegal procedura de negociere fără publicare prealabilă.

11.35. În plus, Curtea a identificat și alte probleme de conformitate care nu afectează regularitatea de ansamblu a procedurilor în cauză. Este vorba de lipsa de verificări pentru a preveni/detecta conflictele de interese (patru cazuri în Belgia și Franța) și de nepublicarea anunțului de atribuire a contractului (patru cazuri în Franța).

---

[16] Raportul special nr. 09/2025: „Conformitatea cheltuielilor din MRR cu normele în materie de achiziții publice și de ajutoare de stat – Sistemele de control se îmbunătățesc, dar rămân insuficiente”.

11.36. În ceea ce privește normele privind ajutoarele de stat, Curtea a detectat următoarele nereguli:

(a) divizare artificială a proiectelor pentru a evita pragurile de notificare[17] (a se vedea exemplul din ***caseta 11.4***) și calcularea incorectă a costurilor eligibile (două cazuri/proiecte în Suedia);

(b) neîndeplinirea condițiilor de excludere (patru cazuri/proiecte în Franța) și publicarea cu întârziere a informațiilor privind transparența (un caz/proiect în Franța) și

(c) deficiențe în evaluarea respectării pragurilor *de minimis*[18] (două cazuri/proiecte în Danemarca).

---

[17] Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările ulterioare – text consolidat publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 1 iulie 2023 (RGECA) (astfel cum a fost modificat).

[18] Regulamentul (UE) nr. 2023/2831 al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*.

Caseta 11.4

Exemplu de neconformitate cu cerințele privind ajutoarele de stat

Suedia, ținta 1 – „Atribuirea proiectelor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon cu 300 000 de tone”

La 9 decembrie 2021, agenția suedeză pentru protecția mediului (EPA) a acordat ajutor de stat aceleiași societăți beneficiare prin 24 de decizii separate de acordare a ajutorului[19]. Costul total eligibil, pentru toate cele 24 de decizii, a fost de 506,9 milioane de coroane suedeze (echivalentul a 49,5 milioane de euro), iar valoarea totală a ajutorului acordat în temeiul tuturor celor 24 de decizii a fost de 354,9 milioane de coroane suedeze (echivalentul a 34,6 milioane de euro).

Curtea a constatat că toate deciziile au acordat ajutor aceluiași destinatar, în cadrul aceleiași scheme, de către aceeași autoritate care acordă ajutorul și au fost aprobate la aceeași dată. Detaliile cererii depuse de destinatarul unic și ale rapoartelor de progres evidențiază intenția de a crea o rețea de stații de alimentare cu hidrogen.

Pe baza celor de mai sus, Curtea consideră că cele 24 de decizii de acordare a ajutorului constituie un singur proiect. Întrucât costurile eligibile totale și ajutorul total acordat depășesc pragurile de notificare[20], ajutorul nu ar fi trebuit acordat fără notificarea lui către Comisie.

Curtea observă că 13 dintre cele 24 de decizii de acordare a ajutorului au fost ulterior anulate, ceea ce a dus la recuperarea a 192,3 milioane de coroane suedeze.

11.37. Curtea a identificat și alte probleme de conformitate care nu afectează regularitatea de ansamblu a procedurilor sau a cazurilor respective. Este vorba de cazuri de neconformitate nesemnificativă cu RGECA în ceea ce privește statutul de „întreprindere mică și mijlocie”[21] (un caz/proiect în Franța) și de deficiențe ale obligației de a păstra evidențe pentru ajutoarele *de minimis* (două cazuri/proiecte în Danemarca).

---

[19] Articolul 56 din RGECA.

[20] În temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (cc) din RGECA.

[21] Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (Text cu relevanță pentru SEE) (notificată ca documentul C(2003) 1422) (2003/361/CE).

Deficiențe în ceea ce privește cererile de plată

11.38. Curtea a identificat inexactități în cererile de plată ale patru state membre (Italia, Polonia, Slovacia și Suedia). În două dintre acestea (Italia și Suedia), Curtea a identificat probleme în declarațiile de gestiune. Scopul acestor declarații este de a oferi o asigurare că informațiile prezentate împreună cu cererile de plată sunt complete, exacte și fiabile[22]. Atunci când este cazul, în declarațiile de gestiune pe care le transmit Comisiei, statele membre ar trebui să includă *rezerve* prin care să atragă atenția că lipsesc dovezi cu privire la atingerea jaloanelor și a țintelor. Curtea a constatat că aceste două state membre aveau cunoștință, la momentul depunerii cererii de plată, că dovezile pentru îndeplinirea satisfăcătoare a anumitor jaloane și ținte erau insuficiente. Niciunul dintre aceste două state membre nu a inclus însă o rezervă în declarația de gestiune care să evidențieze faptul că un jalon/o țintă era îndeplinit(ă) doar parțial la momentul transmiterii cererii de plată.

[22] Articolul 22 alineatul (2) litera (c) din regulament.

Analiza modificărilor aduse deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului

11.39. Statele membre pot solicita[23] o modificare a PNRR-ului dacă unul sau mai multe jaloane și ținte nu mai pot fi atinse din cauza unor circumstanțe obiective. În cazul unei evaluări pozitive din partea Comisiei, aceasta propune o decizie modificată de punere în aplicare, care trebuie adoptată de Consiliu. În iunie 2025, Comisia[24] a publicat o comunicare în care oferă statelor membre opțiuni de simplificare a PNNR-urilor lor, asigurând totodată protejarea alocărilor financiare aferente și respectarea tuturor criteriilor de evaluare prevăzute de regulament. De la începutul MRR și până la sfârșitul lunii decembrie 2025, Consiliul adoptase 99 de modificări, variind de la una în Ungaria la șapte în Belgia (a se vedea ***figura 11.5***). Activitatea Curții a acoperit jaloane și ținte în 18 modificări ale deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului.

[23] Articolul 21 alineatul (1) din regulament.

[24] COM(2025) 310 final/2 – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: NextGenerationEU – Calea către 2026.

Figura 11.5 – Modificări ale deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului, adoptate până la sfârșitul anului 2025

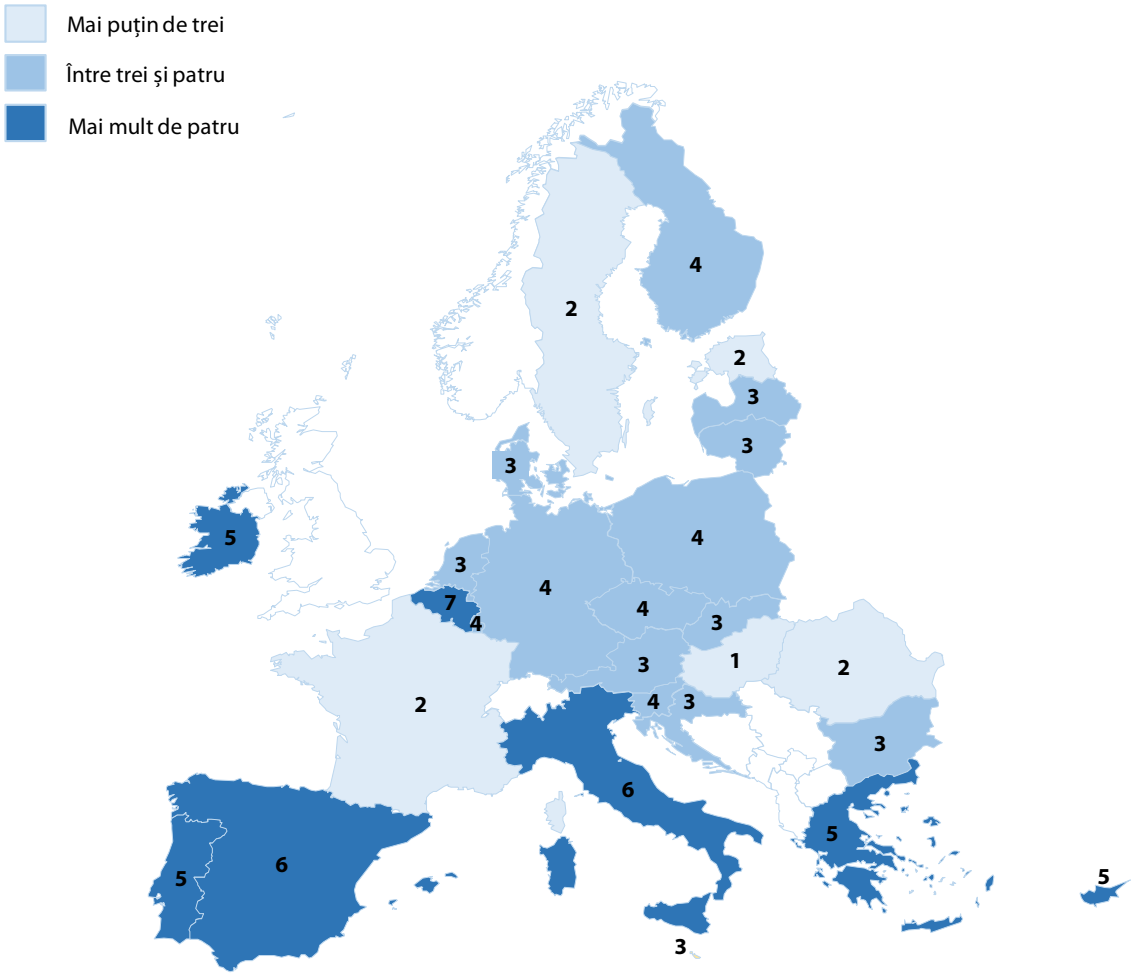

31.12.2025

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor tabloului de bord privind MRR.

11.40. Curtea a examinat 32 de modificări aduse unui număr de 20 de jaloane și ținte, modificări care făceau parte din 18 modificări ale deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului pentru opt state membre[25]. Ea a analizat dacă statele membre au justificat în mod corespunzător circumstanțele obiective pentru a solicita modificarea deciziei de punere în aplicare a Consiliului. Curtea a examinat și dacă modificările au fost evaluate de Comisie pe baza unor probe suficiente pentru justificarea furnizată de statele membre.

[25] Irlanda, Grecia, Spania, Italia, Letonia, Țările de Jos, Polonia și Slovacia.

Mai multe decizii de punere în aplicare ale Consiliului au fost modificate după depunerea cererii de plată pentru a corespunde realizărilor efective

11.41. În cazul a 13 jaloane și ținte analizate (implicând 13 din 32 de modificări), Curtea a constatat că cerințele din deciziile de punere în aplicare ale Consiliului pentru aceste jaloane și ținte au fost modificate după ce statele membre prezentaseră Comisiei cererea de plată respectivă (a se vedea exemplul din ***caseta 11.5***).
În nouă cazuri, cererea de modificare a deciziei de punere în aplicare a Consiliului a fost depusă abia după cererea de plată. Deciziile de punere în aplicare ale Consiliului au fost adoptate în cursul evaluării preliminare a îndeplinirii satisfăcătoare și au fost aliniate la *realizările* efective obținute, ceea ce a făcut posibilă plata.

11.42. Regulamentul nu stabilește un termen pentru solicitarea de modificări. Curtea consideră că practica de a modifica cerințele privind jaloanele și țintele care fac obiectul plăților reduce eficacitatea efectului de levier financiar al UE și transmite mesajul că îndeplinirea nesatisfăcătoare poate fi evitată prin modificarea unei decizii de punere în aplicare a Consiliului pentru a debloca plata.

Circumstanțele obiective nu au fost întotdeauna explicate suficient și adesea nu au fost susținute cu probe adecvate

11.43. Statele membre trebuie să furnizeze o justificare adecvată și să demonstreze o legătură de cauzalitate clară între circumstanțele obiective și faptul că măsura nu mai este realizabilă astfel cum s-a prevăzut/necesitatea de a reduce sarcina administrativă[26]. Drept sprijin, statele membre ar trebui să furnizeze dovezi pentru a demonstra circumstanțele invocate.

11.44. În cazul a 17 dintre cele 32 de modificări, Curtea a constatat că circumstanțele obiective erau descrise suficient, dar nu erau însoțite de probe suficiente. În alte 12 cazuri, Curtea a constatat că statele membre nu au explicat suficient circumstanțele obiective și nu au furnizat probe suficiente (a se vedea exemplul din ***caseta 11.5***).

---

[26] Orientări privind planurile de redresare și reziliență în contextul planului REPowerEU (2023/C 80/01); Orientări privind planurile de redresare și reziliență (C/2024/4618).

Unele modificări au eliminat etape importante de implementare din măsura din cadrul MRR

11.45. Curtea a identificat cinci modificări ale deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului care au eliminat fie integral, fie parțial partea din măsură legată de etapa de implementare. De exemplu, obținerea unor realizări concrete a fost înlocuită cu pași pregătitori. Cu jaloanele și țintele revizuite, plățile sunt corelate cu *resurse* sau procese, lăsând realizările de fond în afara perioadei de punere în aplicare a MRR. Aceste cazuri arată că anumite modificări ale deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului au mers mai departe de simpla ajustare a termenelor sau a specificațiilor tehnice, eliminând, în schimb – integral sau parțial – realizările care constituiau inițial elemente-cheie pentru finalizarea măsurilor. Orientările Comisiei[27] subliniază că modificările aduse PNRR-urilor în temeiul articolului 21 nu ar trebui să reducă nivelul general de ambiție al acestora. Ele nu abordează însă în mod specific situațiile descrise la acest punct.

Deficiențe în ceea ce privește impactul modificărilor asupra estimărilor costurilor

11.46. Curtea a observat că 10 din 32 de modificări, care afectează 9 din 20 de jaloane/ținte, au dus la revizuirea estimărilor de costuri. Comisia a verificat explicațiile detaliate ale costurilor furnizate de statele membre. Cu toate acestea, în pofida unei justificări detaliate, elementele de probă justificative au fost adesea limitate la calcule narative fără documentație primară. Deși regulamentul nu impune statelor membre să furnizeze astfel de probe în mod sistematic, lipsa datelor subiacente și a dovezilor directe slăbește pista de audit și reduce asigurarea care poate fi obținută cu privire la soliditatea estimărilor revizuite ale costurilor.

11.47. În Raportul său special nr. 14/2026 privind transparența și trasabilitatea MRR, Curtea a constatat, de asemenea, că unele state membre utilizează datele privind costurile efective pentru a actualiza estimările și pentru a realoca fondurile în cazul unor economii, însă nu există o abordare uniformă pentru toate statele membre, iar Comisia nu solicită în mod sistematic astfel de informații, nici măcar atunci când statul membru le poate pune la dispoziție. Ea a concluzionat că limitările în ceea ce privește disponibilitatea datelor subiacente, costurile efective și documentele justificative au redus transparența și asigurarea în ceea ce privește utilizarea fondurilor UE.

---

[27] C/2024/4618 – Orientări privind planurile de redresare și reziliență (Orientările din 2024).

11.48. Spre deosebire de măsurile bazate pe costuri, în cazul cărora reducerea realizărilor trebuie să se reflecte în ajustarea costurilor estimate, modificările aduse reformelor „cu costuri zero” nu constituie o modificare a costurilor estimate totale și nici nu afectează cuantumul plăților aferente (a se vedea exemplul din ***caseta 11.5***), atât timp cât sunt îndeplinite criteriile de evaluare a planurilor. Acest lucru poate descuraja menținerea sferei și a nivelului de ambiție inițial al reformelor.

Caseta 11.5

Exemplu de deficiențe în modificările deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului

Reforma 2.7 din PNRR-ul Irlandei constă într-o măsură de creștere a numărului de absolvenți cu competențe TIC avansate. După prima modificare din 2024, ținta 75 aferentă acestei reforme presupunea ca cel puțin 12 450 de cursanți TIC să fi absolvit în 2021.

Irlanda a prezentat o cerere de plată la 23 decembrie 2024 împreună cu declarația de gestiune, afirmând că erau în curs de a fi colectate și urmau să fie furnizate dovezi suplimentare pentru ținta 75. Cu toate acestea, la 31 ianuarie 2025, Irlanda a solicitat modificarea PNRR-ului său, revizuind pentru a doua oară ținta 75: obiectivul de 12 450 de absolvenți a fost redus cu aproximativ 12,5 %, la 10 900. Irlanda a justificat această modificare printr-o sarcină administrativă nejustificată, iar Comisia a aprobat solicitarea. În consecință, ținta a fost modificată în 2025, în momentul în care se evalua îndeplinirea sa satisfăcătoare, iar Comisia a efectuat plata corespunzătoare.

Circumstanțele obiective nu au fost demonstrate prin dovezi care să arate că ținta inițială a generat o sarcină administrativă nejustificată și cum a fost aceasta evitată prin modificare. Modificarea din 2025 a fost aprobată pe baza unor documente care atestau îndeplinirea satisfăcătoare a țintei revizuite, și nu pe baza motivelor care au stat la baza modificării. Ținta era expusă unui risc de neîndeplinire, care a fost evitat la momentul evaluării Comisiei grație modificării deciziei de punere în aplicare a Consiliului. În plus, această reformă nu avea o estimare a costurilor în PNRR (măsură „cu costuri zero”), ceea ce înseamnă că reducerea indicatorului cantitativ nu a afectat costul total al planului și nu a avut consecințe financiare pentru statul membru.

Probleme legate de conceperea măsurilor, a jaloanelor și a țintelor

11.49. Această parte a capitolului prezintă probleme care nu sunt direct legate de declarația de asigurare a Curții, însă evidențiază deficiențe în concepția măsurilor, a jaloanelor și a țintelor. Anumite rapoarte speciale anterioare ale Curții și un document de analiză[28] al acesteia oferă o imagine mai cuprinzătoare a aspectelor legate de *buna gestiune financiară* în ceea ce privește MRR.

11.50. Jaloanele și țintele ar trebui să măsoare progresele înregistrate de statele membre în punerea în aplicare a investițiilor și a reformelor cuprinse în PNRR-urile lor – și, prin urmare, în realizarea obiectivelor MRR. Pentru a se asigura că aceste jaloane și ținte sunt pertinente și în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare, este important ca ele să acopere toate elementele principale ale reformei sau investiției subiacente și, în special, finalizarea acesteia[29].

11.51. Curtea a identificat șapte cazuri de reforme sau de investiții în care nu existau jaloane sau ținte pentru toate elementele măsurii sau în care finalizarea nu era reflectată de niciun jalon/nicio țintă. Cazuri similare au fost constatate în anii precedenți[30].

11.52. În plus, în Suedia, un jalon legat de control existent a fost modificat cu scopul de a da curs constatărilor foarte importante și critice identificate în auditul Comisiei din 2023 pentru protecția intereselor financiare ale UE. Jalonul prezintă însă o deficiență de concepție, deoarece nu garantează că organismele de punere în aplicare instituie și aplică în mod eficace procedurile necesare (a se vedea ***caseta 11.6***).

---

[28] Documentul de analiză nr. 02/2025.

[29] Raportul special nr. 26/2023: „Cadrul de monitorizare a performanței Mecanismului de redresare și reziliență – Măsoară progresele înregistrate în punerea în aplicare, dar nu este suficient pentru a surprinde performanța”, punctele 30-32.

[30] Punctul 11.36 din Raportul anual pe 2022, punctele 11.44-11.46 din Raportul anual pe 2023 și punctele 11.50-11.52 din Raportul anual pe 2024.

Caseta 11.6

Exemplu de deficiență de concepție a unui jalon legat de control

PNRR-ul din Suedia are trei jaloane legate de control, printre care jalonul 41, conform căruia guvernul trebuie să atribuie mandate autorităților relevante pentru a asigura punerea în aplicare eficace a planului. Acest jalon a fost modificat după ce Comisia a formulat o serie de constatări semnificative în urma unui audit.

În urma evaluării preliminare a acestui jalon, Comisia a concluzionat că acesta fusese atins în mod satisfăcător, pe baza mandatelor guvernamentale emise, care impun organismelor de punere în aplicare să stabilească procedurile legate de fraudă, corupție, conflicte de interese, dublă finanțare și colectarea datelor. Curtea recunoaște că guvernul a emis în mod oficial aceste mandate, însă jalonul prezintă o deficiență de concepție, deoarece impune doar emiterea oficială a mandatelor/misiunilor de către guvern, fără să oblige organismele de punere în aplicare să instituie procedurile necesare și să le aplice în mod eficace.

Prin urmare, jalonul nu a abordat cauzele profunde ale constatărilor formulate în urma auditului Comisiei care a dus la modificare. Principalele recomandări de audit rămân neimplementate, iar un audit ulterior al Comisiei a constatat aceleași probleme.

11.53. Curtea a identificat, de asemenea, șase cazuri de jaloane sau ținte vag definite și ia notă de faptul că astfel de jaloane și ținte sporesc riscul unei evaluări discreționare a îndeplinirii lor satisfăcătoare.

Rapoartele anuale de activitate și raportul anual privind gestiunea și performanța

11.54. Rapoartele anuale de activitate constituie principalul instrument utilizat de direcțiile generale ale Comisiei pentru a declara dacă dispun de o asigurare rezonabilă că procedurile de control garantează regularitatea cheltuielilor.

11.55. Comisia nu estimează un *risc la momentul plății* cuantificabil, însă atribuie un nivel de risc (scăzut, mediu sau ridicat) pentru regularitatea fiecărei plăți din MRR. Comisia a atribuit un risc ridicat pentru plata către Polonia, astfel încât directorul general al DG ECFIN a emis o opinie cu o rezervă financiară. O plată către Italia a fost evaluată cu un risc mediu, iar restul de 35 de plăți cu risc scăzut. În ansamblu, această evaluare nu concordă cu constatările Curții.

11.56. Pentru a atribui un nivel de risc fiecărei plăți efectuate în cadrul MRR, Comisia utilizează, printre altele, informații provenite din rapoartele sale de audit *ex post*, inclusiv din rapoarte preliminare și proiecte de rapoarte, în funcție de gradul de maturitate al constatărilor acestora la momentul evaluării. Pentru raportul anual de activitate pe 2025, Comisia a considerat toate plățile aferente celor 24 de rapoarte preliminare ca prezentând un risc scăzut, deși 9 dintre aceste rapoarte conțin indicii privind neregularități care afectează regularitatea plăților respective. Deși Curtea recunoaște că această abordare permite Comisiei să ia în considerare toate informațiile disponibile, ea poate conduce la subestimarea nivelului de risc atribuit acestor nouă plăți. De exemplu, în 2023, Comisia a emis un raport preliminar în urma unei misiuni într-un stat membru, care conținea o constatare referitoare la regularitatea plății în cauză, și a evaluat respectiva plată în raportul anual de activitate pe 2023 ca prezentând un risc scăzut. Cu toate acestea, în 2026, raportul final de audit *ex post* a concluzionat că un jalon nu fusese îndeplinit, astfel că riscul evaluat inițial pentru plata respectivă fusese subestimat.

11.57. În ceea ce privește asigurarea în domeniul achizițiilor publice și al ajutoarelor de stat, Comisia a clasificat 12 plăți ca având un risc mediu. Pentru aceste cazuri, auditurile Comisiei au condus la constatări critice sau foarte importante cu privire la cel puțin un organism de punere în aplicare, în legătură cu care nu există nicio dovadă că statul membru ar fi luat măsurile corective recomandate. Abordarea utilizată pentru formularea unei concluzii cu privire la evaluarea riscului nu este în concordanță cu recomandarea anterioară a Curții[31] și este susceptibilă să conducă la subestimarea nivelului estimat de risc, întrucât nu există nicio asigurare că statele membre vor adopta măsuri corective.

11.58. Curtea a recomandat[32] de asemenea că Comisia ar trebui să indice, în raportul anual de activitate, gradul de acoperire al verificărilor sale pentru fiecare stat membru pe care l-a auditat, și anume proporția organismelor de punere în aplicare ce aveau în portofoliu investiții care implicau achiziții publice și ajutoare de stat. Comisia nu a acceptat această recomandare și, prin urmare, aceste informații nu sunt prezentate în raportul anual de activitate.

11.59. În ceea ce privește neregulile grave care nu au fost corectate de statele membre, opinia directorului general al DG ECFIN este modificată, conținând o rezervă financiară, referitor la două plăți efectuate către Cehia, în legătură cu două cazuri separate de conflict de interese. Comisia a evaluat, de asemenea, 25 de plăți ca prezentând un risc mediu și 10 plăți ca prezentând un risc scăzut. Întrucât abordarea privind evaluarea riscului este similară celei utilizate pentru verificarea achizițiilor publice și a ajutoarelor de stat, Curtea consideră că și această evaluare este de natură să subestimeze nivelul de risc.

---

[31] Raportul special nr. 09/2025.

[32] *Ibidem*.

Concluzii și recomandări

Concluzii

11.60. Normele care reglementează cheltuielile MRR sunt semnificativ diferite de cele aplicate pentru cheltuielile din cadrul bugetului general al UE. În cadrul MRR, efectuarea de către Comisie a plăților către statele membre nu este condiționată de regularitatea cheltuielilor suportate de destinatarii finali. Acest fapt afectează sfera de acoperire a auditului Curții cu privire la regularitate, precum și amploarea asigurării pe care o poate furniza. Ansamblul probelor de audit pe care le-a obținut Curtea prin activitatea sa și care sunt prezentate în acest capitol arată următoarele:

(a) 16 dintre cele 420 de jaloane și ținte examinate de Curte nu respectau condițiile de plată și de eligibilitate. Sunt afectate nouă plăți efectuate către nouă state membre (a se vedea punctele ***11.13***-***11.21***). Impactul financiar minim al celor 16 constatări depășește *pragul de semnificație* utilizat de Curte.

(b) Curtea a detectat deficiențe în evaluarea *' ex ante* a Comisiei. În 40 de cazuri, Comisia s-a bazat pe informațiile și pe controalele statelor membre, fără să testeze la un nivel suficient toate cerințele din decizia de punere în aplicare a Consiliului (a se vedea punctul ***11.22***).

(c) recomandările neimplementate încă formulate în urma auditurilor *ex post* ale Comisiei în legătură cu constatări critice și foarte importante au scăzut, dar, pentru majoritatea acestora (64 %), termenele convenite au expirat deja (a se vedea punctele ***11.23***-***11.27***);

(d) în penultimul an de punere în aplicare a MRR, persistă deficiențe în sistemele de control ale statelor membre, inclusiv nereguli privind achizițiile publice și ajutoarele de stat (a se vedea punctele ***11.33***-***11.37***);

(e) informațiile pe care le-au inclus statele membre în cererile lor de plată nu erau întotdeauna fiabile (a se vedea punctul ***11.38***);

(f) au existat șapte reforme și investiții pentru care jaloanele/țintele corespunzătoare nu acopereau toate elementele măsurii, limitând astfel rezultatele pe care MRR le poate obține în cadrul măsurilor respective (a se vedea punctul ***11.51***);

(g) au existat șase cazuri de jaloane/ținte definite în termeni vagi care au sporit riscul unei evaluări discreționare a îndeplinirii satisfăcătoare a acestora (a se vedea punctul ***11.53***); și

(h) constatările și concluziile Curții nu coroborează declarația furnizată de directorul general al DG ECFIN (a se vedea punctele ***11.54***-***11.59***).

11.61. Până la sfârșitul anului 2025, Consiliul adoptase 99 de modificări ale măsurilor din deciziile de punere în aplicare ale Consiliului. Mai multe jaloane și ținte au fost revizuite în cursul evaluării preliminare a Comisiei și au fost aliniate la realizările efective, facilitând astfel plățile din MRR. În urma analizei Curții a jaloanelor și a țintelor revizuite, s-a observat că s-au adus frecvent modificări fără explicații suficiente sau dovezi justificative adecvate cu privire la circumstanțele obiective, astfel cum se prevede la articolul 21 alineatul (1) din regulament. Unele modificări au eliminat etape importante de implementare a măsurilor din cadrul MRR, ceea ce înseamnă că plățile au fost uneori corelate mai degrabă cu resurse sau procese pregătitoare decât cu realizările preconizate inițial. În plus, Curtea a constatat că nu există neapărat un impact financiar atunci când modificările în sens descrescător se referă la reforme „cu costuri zero” (a se vedea punctele ***11.39***-***11.48***).

Recomandări

11.62. ***Anexa 11.3*** prezintă constatările rezultate în urma examinării de către Curte a situației acțiunilor întreprinse ca urmare a recomandărilor pe care aceasta le-a formulat în rapoartele anuale pe ***2022***, ***2023*** și ***2024***. Comisia a pus în aplicare o recomandare integral și trei recomandări în majoritatea privințelor, iar cinci recomandări rămân deschise sau nu au fost acceptate. Întrucât punerea în aplicare a MRR se va încheia în decembrie 2026, Curtea nu va formula nicio recomandare suplimentară. Curtea și-a exprimat însă punctele de vedere cu privire la utilizarea finanțării nelegate de costuri și la riscurile legate de astfel de instrumente într-o serie de avize referitoare la propunerile legislative ale Comisiei pentru CFM 2028-2034[33].

[33] Bugetul UE 2028-2034 – Poziția Curții de Conturi Europene: multe schimbări, dar nu neapărat înspre bine.

Anexe

Anexa 11.1 – Abordarea și metodologia auditului

Remarci de ordin general

(1) Prezenta anexă descrie abordarea și metodologia de audit a Curții pentru declarația de asigurare cu privire la regularitatea cheltuielilor din MRR.

(2) Curtea exprimă, în cadrul declarației sale de asigurare privind bugetul UE, o opinie separată cu privire la regularitatea cheltuielilor din MRR, întrucât consideră că modelul de acordare a finanțării în cadrul acestui mecanism este diferit și că acesta este un instrument temporar. Prin această opinie, Curtea urmărește să ofere o asigurare rezonabilă cu privire la plăți și oferă informații detaliate pe baza ei în declarația de asigurare.

(3) Cea mai mare parte a asigurării pe care o obține Curtea se bazează pe teste de fond și pe evaluarea sistemelor de supraveghere și de control. Asigurarea pe care o obține este completată de rapoartele anuale de activitate și de raportul anual privind gestiunea și performanța, precum și de rapoartele Serviciului de Audit Intern (a se vedea ***figura 11.1***).

Figura 11.1 – Opinia de audit

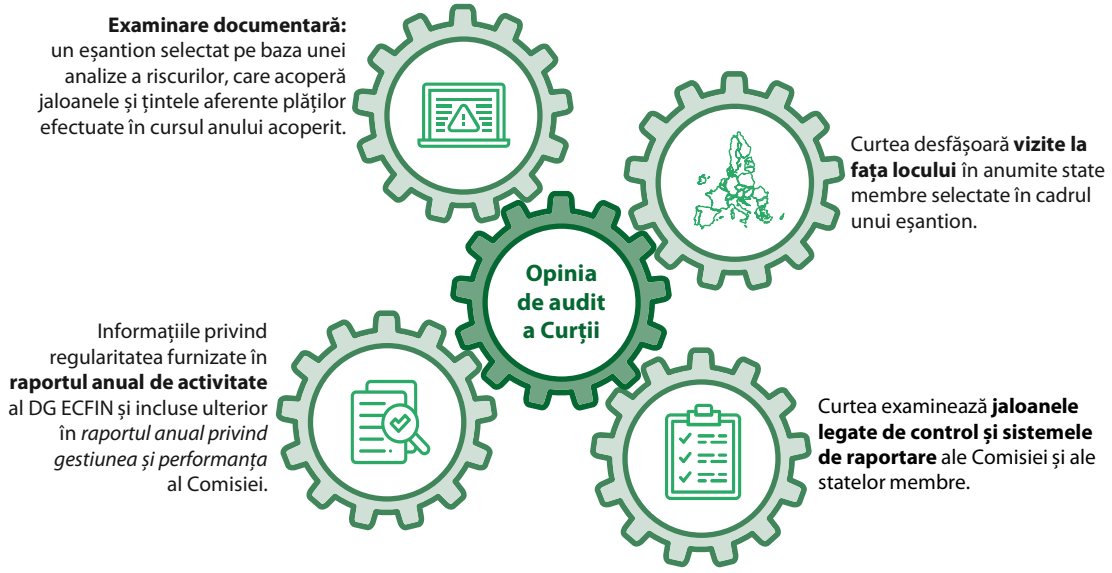

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

(4) Activitatea Curții este conformă cu standardele internaționale de audit și asigură faptul că opiniile de audit ale acesteia se sprijină pe probe de audit suficiente și adecvate.

(5) În ceea ce privește procedurile de audit legate de fraudă, Curtea urmează abordarea descrisă în mod detaliat în partea 3 din ***anexa 1.1***.

Regularitatea *operațiunilor*

Cum sunt definite operațiunile subiacente și cum sunt acestea testate de Curte?

(6) Operațiunile subiacente relevante pentru activitatea legată de declarația de asigurare a Curții privind MRR sunt plățile de granturi efectuate către statele membre și/sau validarea și închiderea prefinanțărilor anterioare. Spre deosebire de majoritatea cheltuielilor aferente *cadrului financiar multianual*, cererile de plată din MRR nu se fondează pe costurile suportate, ci pe justificarea îndeplinirii satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor. Întrucât creditele din partea MRR nu sunt recunoscute drept cheltuieli în conturile UE, ele nu sunt acoperite de auditul Curții.

(7) Testele de fond efectuate de Curte constau în principal în a evalua dacă plățile din MRR au fost efectuate în conformitate cu condițiile de plată prevăzute în regulament[34]. În cazul în care este fezabil, Curtea verifică și dacă s-a înregistrat vreo revocare a măsurilor ale căror jaloane și ținte au fost îndeplinite anterior și acoperă principiul privind evitarea dublei finanțări. Ea evaluează și îndeplinirea altor condiții de eligibilitate, cum ar fi neînlocuirea cheltuielilor bugetare naționale recurente, respectarea perioadei de eligibilitate sau respectarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”[35].

[34] Articolul 24 alineatul (3) din regulament.

[35] *Ibidem*, articolele 5 și 9 și articolul 17 alineatul (2).

(8) În auditul său cu privire la regularitatea plăților aferente granturilor din cadrul MRR către statele membre, Curtea examinează, în principal, dacă jaloanele și țintele predefinite au fost îndeplinite în mod satisfăcător și dacă condițiile de eligibilitate stabilite în regulament au fost respectate. Pentru cheltuielile din MRR, Curtea desfășoară o activitate de audit semnificativ diferită de cea care vizează alte domenii ale bugetului UE. În cazul acestora din urmă, Curtea evaluează conformitatea cu toate normele UE și naționale relevante până la nivelul destinatarului final (de exemplu, eligibilitatea costurilor suportate și respectarea normelor privind ajutoarele de stat și achizițiile publice). ***Figura 11.2*** prezintă o comparație între elementele auditate, pe de o parte, în cazul cheltuielilor aferente politicii de coeziune și, pe de altă parte, în cazul celor din cadrul MRR și ilustrează diferențele dintre activitățile desfășurate de Curte în cele două domenii.

Figura 11.2 – Activitățile de audit ale Curții cu privire la regularitatea cheltuielilor aferente politicii de coeziune și a celor din MRR

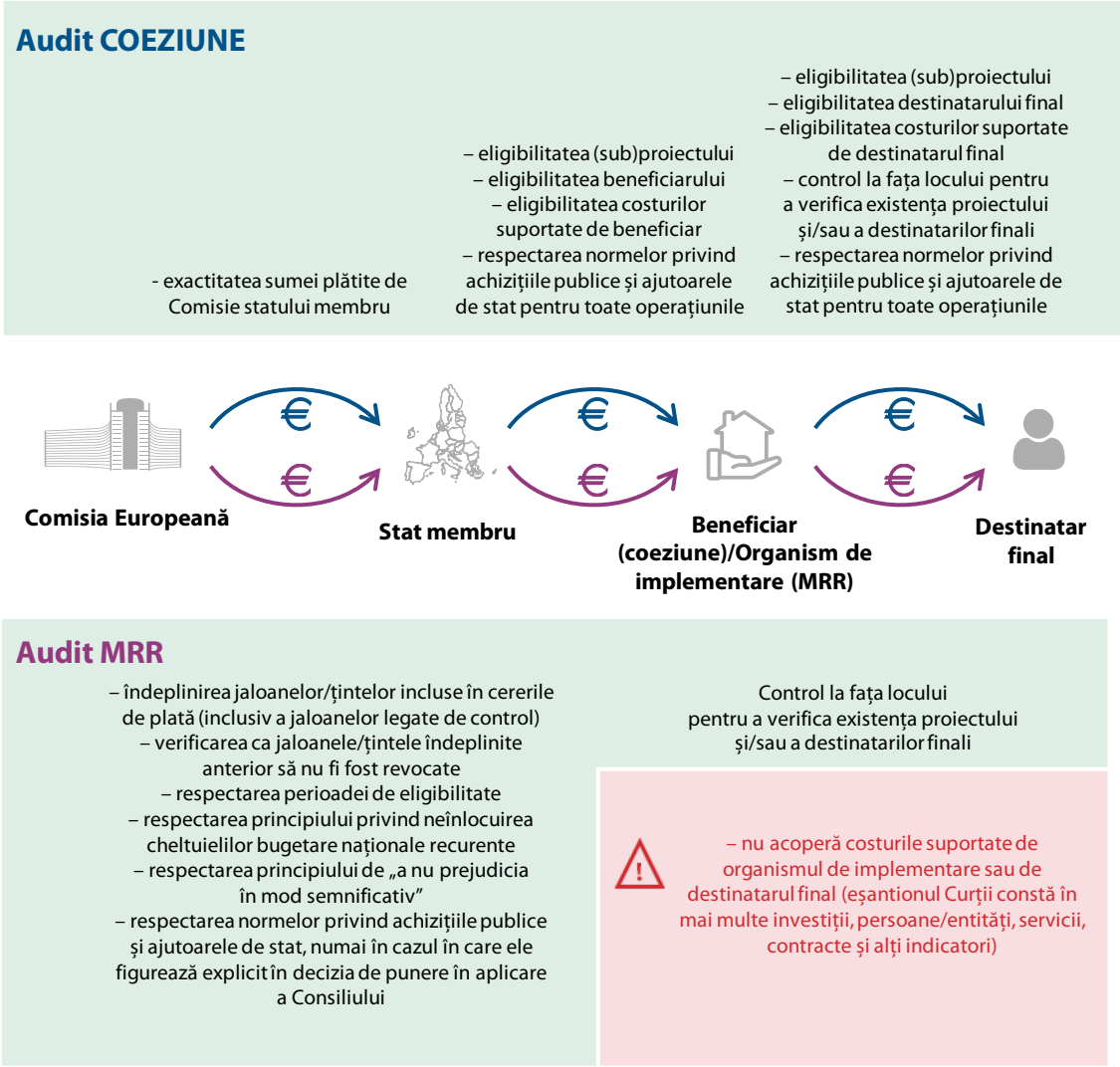

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

(9) Pentru a ajunge la o concluzie, Curtea a utilizat mai întâi un eșantion selectat pe baza unei analize a riscurilor pentru a examina dacă Comisia colectase probe suficiente și adecvate în cursul evaluărilor sale preliminare pentru a sta la baza evaluării sale cu privire la îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor. În cazul în care consideră că probele disponibile în dosarele Comisiei nu sunt suficiente pentru a-i permite să ajungă la o concluzie, Curtea solicită direct statului membru să furnizeze probe suplimentare. De asemenea, Curtea desfășoară vizite la fața locului în anumite state membre selectate în cadrul unui eșantion.

(10) Mai întâi, se selectează jaloane legate de control și jaloane legate de *regimul general de condiționalitate* pentru protecția bugetului Uniunii[36]. O serie de criterii de risc sunt apoi aplicate pentru a se selecta restul eșantionului.

(11) Pentru a determina dacă diferitele jaloane și ținte au fost îndeplinite în mod satisfăcător, Curtea utilizează cadrul Comisiei[37]. În conformitate cu acest cadru, dacă natura jalonului (și, după caz, natura țintei) nu permite o evaluare bazată pe elemente cantitative, Curtea va accepta abateri minime în ceea ce privește fondul, forma și orizontul de timp. În cazul jaloanelor sau al țintelor pentru care este posibilă o evaluare bazată pe elemente cantitative, se vor accepta abateri mai mici de 5 %.

(12) Curtea poate detecta cazuri de fraudă, de corupție, de conflicte de interese, de dublă finanțare sau de nerespectare a acordului de finanțare (de exemplu, indisponibilitatea informațiilor privind destinatarii finali sau finanțarea din alte fonduri ale UE). În aceste cazuri, se evaluează (acolo unde este fezabil) modul în care aceste „nereguli grave” afectează legalitatea și regularitatea cheltuielilor din MRR.

Cum evaluează Curtea rezultatele testelor efectuate pe *operațiuni*?

(13) Curtea determină tipul fiecărei constatări.

(14) Constatările cantitative sunt legate de cazuri de nerespectare a condițiilor de plată și de eligibilitate prevăzute în regulament: îndeplinirea nesatisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor; revocarea unor jaloane sau a unor ținte îndeplinite anterior; nerespectarea perioadei de eligibilitate, a principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ” și a condiției referitoare la dubla finanțare.

---

[36] Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092.

[37] COM(2023) 99.

În conformitate cu standardele de audit, auditorul ar trebui să aibă în vedere utilizarea criteriilor existente[38]. Așadar, pentru a cuantifica impactul financiar al acestor constatări, Curtea utilizează ca bază metodologia Comisiei de suspendare a plăților[39]. Această metodologie implică o abordare în trei etape pentru a se determina suma care va fi suspendată:

(i) determinarea valorii unitare a unui jalon sau a unei ținte incluse într-un plan;

(ii) corectarea valorilor unitare prin aplicarea unui coeficient și

(iii) ajustarea valorilor unitare corectate.

Curtea nu estimează în mod sistematic un impact financiar atunci când jalonul sau ținta este îndeplinit(ă) în mod satisfăcător în termen de șase luni[40] de la efectuarea plății și în cursul anului auditat.

(15) Constatările legate de suspiciuni de fraudă, de corupție și de conflicte de interese sunt cuantificate numai dacă există probe suficiente care să ateste că au un impact asupra îndeplinirii unui jalon sau a unei ținte (de exemplu, un caz de fraudă care pune sub semnul întrebării existența anumitor elemente sau chiar lipsa completă a unei proceduri de achiziții).

(16) Constatările fără impact financiar sunt constatări calitative.

Examinarea sistemelor de supraveghere și de control

(17) Examinarea de către Curte a sistemelor de supraveghere și de control poate permite identificarea:

(i) unor deficiențe în activitățile de control și de audit ale Comisiei și ale statelor membre destinate să asigure regularitatea cheltuielilor din MRR și protecția intereselor financiare ale UE;

(ii) unor deficiențe în ceea ce privește disponibilitatea listei destinatarilor finali, a contractanților, a subcontractanților și a beneficiarilor reali;

(iii) unor deficiențe în ceea ce privește disponibilitatea informațiilor cu privire la măsură și la finanțarea publică totală implicată;

(iv) unor deficiențe în ceea ce privește ținerea evidențelor.

---

[38] ISSAI 4000.

[39] Anexa II la COM(2023) 99.

[40] Articolul 24 alineatul (8) din regulament.

(18) Astfel de deficiențe ar putea afecta regularitatea cheltuielilor din MRR la nivelul statelor membre și pot conduce la o recuperare (mai precis, o reducere a cuantumului total aferent planului) după ce Comisia a efectuat plata către statul membru. În cazul unor încălcări grave, acordurile de finanțare prevăd corecții forfetare, care țin seama de frecvența și de amploarea acestor încălcări. În scopul evaluării sale, Curtea consideră deficiențele de sistem și încălcările acordurilor de finanțare drept constatări calitative.

(19) Curtea evaluează, de asemenea, auditurile *ex post* desfășurate de Comisie. Acestea pot permite identificarea jaloanelor și a țintelor neîndeplinite în mod satisfăcător. Acolo unde este posibil, Curtea utilizează, pentru a-și formula opinia, constatările pentru care nu s-au făcut corecții în cursul anului în care a fost efectuată plata.

Formularea opiniei de audit a Curții

(20) Importanța semnificativă este un concept fundamental, deoarece corespunde nivelului de abatere care, în opinia Curții, riscă să influențeze deciziile părților interesate.

(21) Curtea definește importanța semnificativă din punct de vedere atât cantitativ, cât și calitativ.

(22) Prin analogie cu alte audituri, Curtea utilizează nivelul de 2 % ca prag de semnificație pentru opinia sa și ține seama, de asemenea, de natura, de valoarea și de contextul erorilor, precum și de alte informații disponibile.

(23) Constatările cantitative constituie un element important pentru formularea concluziei Curții. Pentru a evalua regularitatea cheltuielilor din MRR, Curtea va formula o concluzie – pe baza constatărilor cantitative – cu privire la cum se raportează valoarea estimată a erorii la pragul de semnificație. Pentru a calcula impactul global al constatărilor cantitative (inclusiv al celor identificate inițial în cadrul controalelor *ex post* ale Comisiei), Curtea utilizează ca bază metodologia Comisiei de suspendare a plăților.

(24) Curtea ia în considerare și impactul constatărilor calitative și pe cel al deficiențelor de sistem. Pe lângă raționamentul profesional, auditorii Curții țin seama de numărul acestor constatări și de importanța plăților vizate.

(25) Opinia de audit a Curții nu prezintă o valoare a erorii/o rată de eroare. Având în vedere modelul de cheltuieli utilizat de MRR, nu este posibil să se determine o rată de eroare comparabilă cu cele raportate în alte capitole referitoare la CFM, deoarece nu există nicio legătură între plățile din MRR și costurile suportate de destinatarii finali. În plus, natura jaloanelor și a țintelor și eșantionarea bazată pe analiza riscurilor nu permit extrapolarea rezultatelor Curții. Aceasta înseamnă că rezultatele testelor efectuate de Curte oferă doar o estimare a valorii minime a erorii.

Anexa 11.2 – Rezultatele auditului privind plățile aferente granturilor efectuate către statele membre

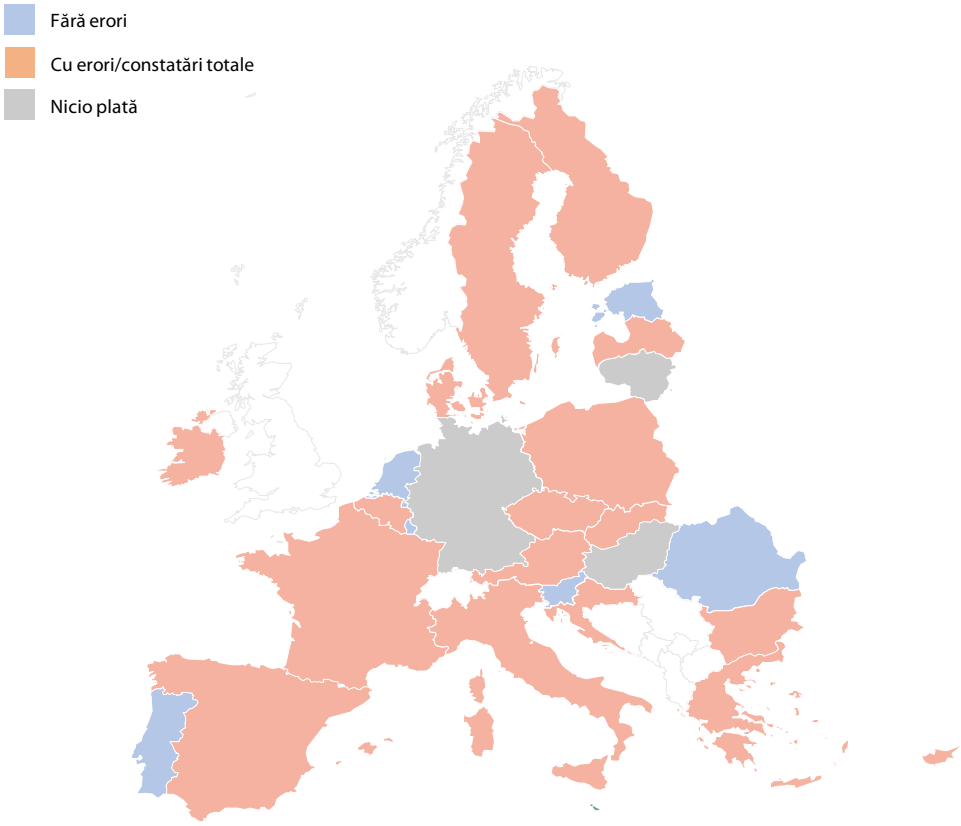

Stat membru	Numărul total de jaloane și ținte auditate	Numărul de jaloane și ținte cu constatări	Constatări cantitative	Deficiențe în evaluarea *ex ante* a Comisiei	Jaloane și ținte definite vag	Deficiențe de sistem	Total constatări
Belgia (*)	26	3	2	1	0	0	3
Bulgaria (*)	6	3	1	2	1	0	4
Cehia (*)	12	1	0	1	0	0	1
Danemarca	5	1	0	1	0	1	2
Estonia	10	0	0	0	0	0	0
Irlanda (*)	9	1	1	1	0	1	3
Grecia (*)	30	6	3	5	1	0	9
Spania (*)	70	3	1	3	0	1	5
Franța	17	3	0	3	0	0	3
Croația (*)	6	1	0	0	1	0	1
Italia (*)	48	7	1	6	0	1	8
Cipru (*)	14	1	0	1	0	0	1
Letonia	12	2	2	2	0	0	4
Luxemburg	3	0	0	0	0	0	0
Malta	5	0	0	0	0	0	0
Țările de Jos	16	0	0	0	0	0	0
Austria (*)	12	4	0	4	1	0	5
Polonia	29	6	2	4	0	3	9
Portugalia (*)	30	0	0	0	0	0	0
România	16	0	0	0	0	0	0
Slovenia	2	0	0	0	0	0	0
Slovacia	6	3	0	2	2	1	5
Finlanda (*)	13	2	0	2	0	0	2
Suedia	23	4	3	2	0	2	7
Total	**420**	**51**	**16**	**40**	**6**	**10**	**72**

(*) Cel puțin o plată efectuată în 2025.
Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Anexa 11.3 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată; nu există informații.

Nivelul de punere în aplicare pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2022	**Recomandarea 1 litera (a):** să acopere, în evaluările sale preliminare și în auditurile sale *ex post*, respectarea perioadei de eligibilitate și a principiului neînlocuirii cheltuielilor bugetare naționale recurente;			Evaluările preliminare și auditurile *ex post* ale Comisiei includ anumite controale referitoare la respectarea perioadei de eligibilitate, dar nu și a principiului neînlocuirii cheltuielilor bugetare naționale recurente. Cu toate acestea, criteriul utilizat de Comisie pentru a determina inițierea unei măsuri este demararea lucrărilor fizice, și nu momentul semnării primului angajament juridic.
	Recomandarea 1 litera (b): să revizuiască procedurile sale de audit *ex post* astfel încât acestea să prevadă controale prin care să se verifice dacă țintele auditate care au fost evaluate anterior ca fiind îndeplinite nu au fost revocate după efectuarea plății.			Comisia a actualizat strategia de audit *ex post* astfel încât aceasta să includă verificări privind revocarea.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 2: pe baza experienței dobândite în cursul punerii în aplicare a MRR, să verifice dacă planurile examinate definesc în mod clar toate jaloanele și țintele și dacă toate elementele-cheie ale unei măsuri sunt acoperite de jaloane și ținte.	✓		În cursul auditului din 2025, Curtea a identificat șase cazuri de jaloane/ținte definite în termeni vagi care au sporit riscul unei evaluări discreționare a îndeplinirii satisfăcătoare a acestora (a se vedea punctul ***11.53***). Curtea a identificat și șapte cazuri de reforme sau de investiții în care nu existau jaloane sau ținte pentru toate elementele măsurii sau în care finalizarea nu era reflectată de niciun jalon/nicio țintă (a se vedea punctul ***11.51***).
2023	**Recomandarea 1:** Să aplice criterii mai stricte atunci când evaluează dacă a fost respectată perioada de eligibilitate.	✗	✗	Nu a fost acceptată și nu a fost pusă în aplicare.
	Recomandarea 2: Să definească criterii specifice în funcție de care să evalueze dacă s-au înlocuit cheltuieli bugetare naționale recurente.	✓		Anexa III la Raportul anual privind MRR pe 2024 prezintă criteriile utilizate de Comisie pentru a evalua chestiunea înlocuirii cheltuielilor bugetare naționale recurente.
	Recomandarea 3: Să remedieze deficiențele rămase în sistemele de control ale statelor membre.	✓		Numărul de recomandări neimplementate legate de constatări critice sau foarte importante a scăzut, de la 136 în 2025 la 25 în 2026 (a se vedea punctul ***11.26***). Curtea a raportat totuși că unele state membre aveau sisteme de control cu deficiențe persistente, cum ar fi sistemele de asigurare a conformității cu normele UE și cu cele naționale (a se vedea punctele ***11.32***-***11.37***).
	Recomandarea 4: Să ofere asigurări cu privire la funcționarea eficace a sistemelor de control ale statelor membre.	✗	✗	Nu a fost acceptată și nu a fost pusă în aplicare.

Anul	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2024	**Recomandarea 1:** Să extindă sfera de acoperire a controalelor efectuate în cursul evaluărilor preliminare.			În cursul auditului său din 2025, Curtea a identificat 40 de cazuri în care verificările Comisiei erau limitate (a se vedea punctul ***11.22***).
	Recomandarea 2: Să abordeze problema întârzierilor înregistrate în punerea în aplicare de către statele membre a recomandărilor de audit formulate de Comisie.			Deși numărul total de recomandări neimplementate și foarte importante a scăzut, 64 % dintre recomandările neimplementate legate de constatări critice și foarte importante privind sistemele de control ale statelor membre își depășiseră termenul de punere în aplicare (a se vedea punctul ***11.26***).

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Capitolul 12

Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor formulate de Curte în rapoartele sale speciale publicate în 2022

Cuprins

	Puncte
Introducere	**12.1.-12.3.**
Scurtă descriere	12.1.
Sferă și abordare	12.2.-12.3.
Observații	**12.4.-12.17.**
Proporția recomandărilor puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor a rămas, în linii mari, constantă	12.4.-12.5.
74 % dintre recomandările adresate Comisiei Europene au fost puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor	12.6.-12.10.
78 % dintre recomandările adresate altor entități auditate au fost puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor	12.11.-12.13.
Proporția recomandărilor puse în aplicare la timp a crescut ușor	12.14.-12.15.
Recomandările legate de etapa de elaborare a unor politici sau *programe* prezintă cel mai înalt nivel de punere în aplicare și de respectare a termenului	12.16.-12.17.
Concluzie	**12.18.**
Anexe	
Anexa 12.1 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor din rapoartele speciale din 2022 – Comisia Europeană	
Anexa 12.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor din rapoartele speciale din 2022 – Alte entități auditate	

Introducere

Scurtă descriere

12.1. În fiecare an, Curtea analizează în ce măsură entitățile auditate au dat curs recomandărilor sale în decurs de trei ani de când au fost formulate. Acest exercițiu de urmărire a situației acțiunilor întreprinse ca răspuns la recomandările Curții constituie o etapă importantă din ciclul de audit. El oferă Curții un feedback care îi permite să constate dacă entitățile auditate au pus în aplicare acțiunile recomandate, precum și dacă problemele semnalate de aceasta au fost remediate. Urmărirea situației acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor este de asemenea importantă pentru conceperea și planificarea activității de audit viitoare a Curții și pentru monitorizarea riscurilor.

Sferă și abordare

12.2. În acest an, Curtea a analizat recomandări din toate cele 28 de rapoarte speciale publicate în 2022. Curtea a urmărit situația acțiunilor întreprinse în urma unui număr total de 226 de recomandări, dintre care 194 (86 %) au fost adresate Comisiei Europene. Restul de 32 (14 %) au fost adresate Parlamentului European, Consiliului Uniunii Europene, Curții de Justiție a Uniunii Europene, Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor, Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe, Agenției Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică și Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală.

12.3. În scopul activității sale de urmărire a situației acțiunilor întreprinse, Curtea a recurs la examinări documentare și la interviuri cu reprezentanți ai entităților auditate. Pentru a asigura o analiză corectă și echilibrată, Curtea a transmis entităților auditate constatările sale și a ținut seama de răspunsurile acestora în analiza sa finală. Pentru a evita repetarea, recomandările sunt grupate în funcție de entitatea auditată căreia i-au fost adresate. Rezultatele activității Curții reflectă situația de la sfârșitul lunii aprilie 2026.

Observații

Proporția recomandărilor puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor a rămas, în linii mari, constantă

12.4. Termenele de punere în aplicare pentru 4 dintre cele 226 recomandări urmărite de Curte nu expiraseră încă până la momentul examinării de către aceasta a situației acțiunilor întreprinse. Dintre celelalte 222 de recomandări, entitățile auditate de Curte au pus în aplicare integral sau în cea mai mare parte 165 (74 %, astfel cum se arată în ***figura 12.1***). Această proporție a rămas, în linii mari, constantă în comparație cu cifra corespunzătoare din anul precedent (76 %).

12.5. Proporția recomandărilor care nu au fost puse în aplicare a rămas stabilă: 6 %. Pentru o treime din cazurile în care entitățile auditate nu au pus în aplicare recomandările Curții, acest lucru s-a întâmplat pentru că ele nu acceptaseră de fapt recomandările respective. În două cazuri (1 %), Curtea nu a fost în măsură să tragă concluzii deoarece circumstanțele descrise în recomandări nu se produseseră încă[1]. ***Anexa 12.1*** prezintă stadiul punerii în aplicare a recomandărilor adresate Comisiei, iar ***anexa 12.2*** se concentrează pe recomandările adresate altor entități auditate. De asemenea, în anexe sunt descrise pe scurt îmbunătățirile realizate și deficiențele rămase.

[1] A se vedea ***anexa 12.1*** pentru informații privind recomandarea 1 litera (a) și recomandarea 2 litera (b) din Raportul special nr. 25/2022.

Figura 12.1 – Punerea în aplicare de către entitățile auditate a recomandărilor formulate de Curte în rapoartele speciale din 2022 și din 2021

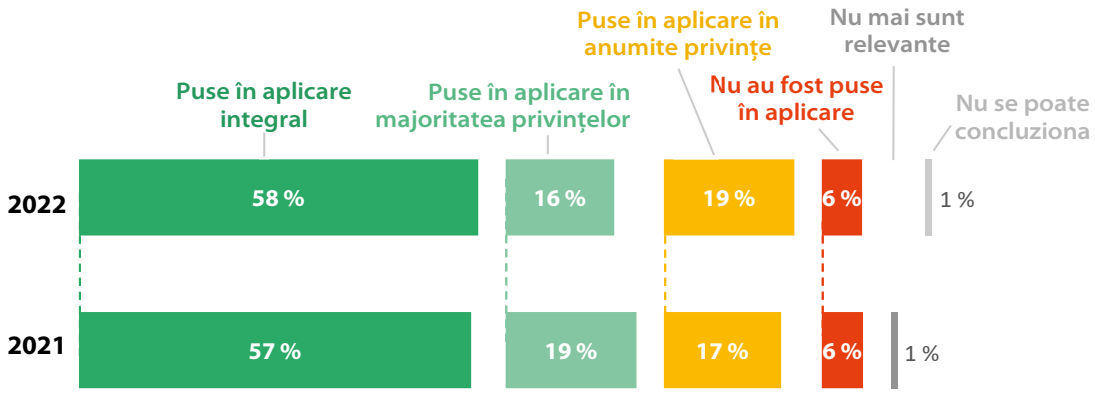

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

74 % dintre recomandările adresate Comisiei Europene au fost puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor

12.6. Termenele de punere în aplicare pentru 4 dintre cele 194 de recomandări adresate Comisiei în 2022 nu expiraseră încă până la momentul examinării de către Curte a situației acțiunilor întreprinse. Din restul de 190 de recomandări, Comisia a pus în aplicare integral 110 (58 %) (a se vedea un exemplu în ***caseta 12.1***). Altele 30 (16 %) fuseseră puse în aplicare în majoritatea privințelor. În comparație cu anul anterior, proporția totală a recomandărilor puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor a scăzut de la 77 % la 74 %.

Caseta 12.1

Un exemplu de recomandare pusă în aplicare integral de Comisie

În Raportul special nr. 01/2022 privind sprijinul acordat de UE pentru supremația legii în Balcanii de Vest, Curtea a recomandat Comisiei să ajute societatea civilă și organizațiile mass-mediei independente din această regiune pentru a le permite să dezvolte instrumente personalizate de monitorizare a evoluției corupției. Această recomandare a fost acceptată de Comisie, care a sprijinit ulterior inițiative regionale de combatere a corupției, de exemplu prin contractul „Integrity Watch în Balcanii de Vest și în Turcia: implicarea societății civile în combaterea corupției prin date privind integritatea politică" (*Integrity Watch in the Western Balkans and Turkey: civil society combating corruption with political integrity data*). Acest sprijin va ajuta actorii cu rol de supraveghere din cadrul autorităților de stat, al societății civile și al mass-mediei să prevină și să detecteze riscurile de corupție politică prin utilizarea de date deschise.

Sursa: © Proxima Studio, stock.adobe.com.

12.7. De asemenea, Comisia a pus în aplicare 35 de recomandări (18 %) în anumite privințe, în timp ce 13 (7 %) recomandări nu au fost puse deloc în aplicare (***figura 12.2***). În comparație cu anul anterior, proporția recomandărilor care nu au fost puse în aplicare a crescut de la 4 % la 7 %.

Figura 12.2 – Punerea în aplicare a recomandărilor adresate Comisiei în rapoartele speciale publicate în 2022 și în 2021

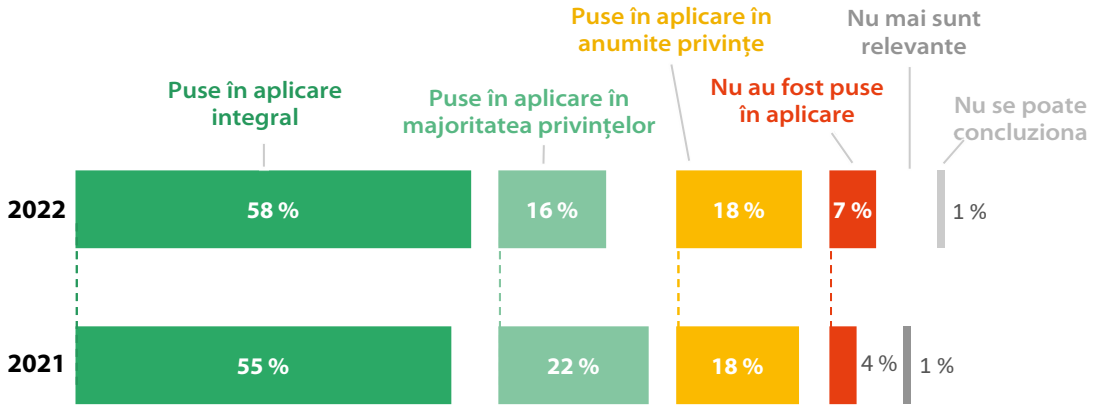

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

12.8. Curtea măsoară nivelul de punere în aplicare a recomandărilor în raport cu ce s-a recomandat, în timp ce Comisia îl măsoară în raport cu ce a acceptat ca recomandări. De aceea, evaluarea Comisiei diferă de cea a Curții când se stabilește dacă și în ce măsură recomandările au fost puse în aplicare. Atunci când consideră că o recomandare a fost pusă în aplicare integral, Comisia încetează, de obicei, să o monitorizeze, chiar dacă Curtea a evaluat în mod diferit nivelul ei de punere în aplicare. Curtea continuă să monitorizeze recomandările restante din cele două exerciții anterioare de urmărire subsecventă (referitoare la rapoartele speciale ale Curții din 2020 și din 2021) analizând datele Comisiei, fără să procedeze la o examinare aprofundată.

12.9. Drept urmare, Curtea a examinat 89 de recomandări din rapoartele sale speciale din 2020 și 92 de recomandări din rapoartele sale speciale din 2021, pe care le evaluase, în cadrul exercițiilor sale de urmărire subsecventă din 2023 și 2024, ca fiind în continuare deschise[2]. Baza de date a Comisiei arăta că, pentru 133 dintre cele 181 de recomandări, Comisia nu a luat nicio măsură suplimentară (***figura 12.3***). În răspunsurile sale la rapoartele speciale, Comisia nu acceptase 18 dintre cele 133 de recomandări. Ea considera că restul de 115 recomandări fuseseră puse în aplicare integral până la data exercițiilor de urmărire subsecventă din cei doi ani anteriori, dar Curtea nu era de aceeași părere.

[2] Raportul anual pe 2023, punctele 3.73-3.76; Raportul anual pe 2024, punctele 12.10-12.12.

Figura 12.3 – Urmărirea situației acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor din rapoartele speciale din 2020 și 2021 care nu fuseseră puse în aplicare integral de Comisie până la momentul exercițiilor de urmărire subsecventă desfășurate de Curte în cei 2 ani anteriori

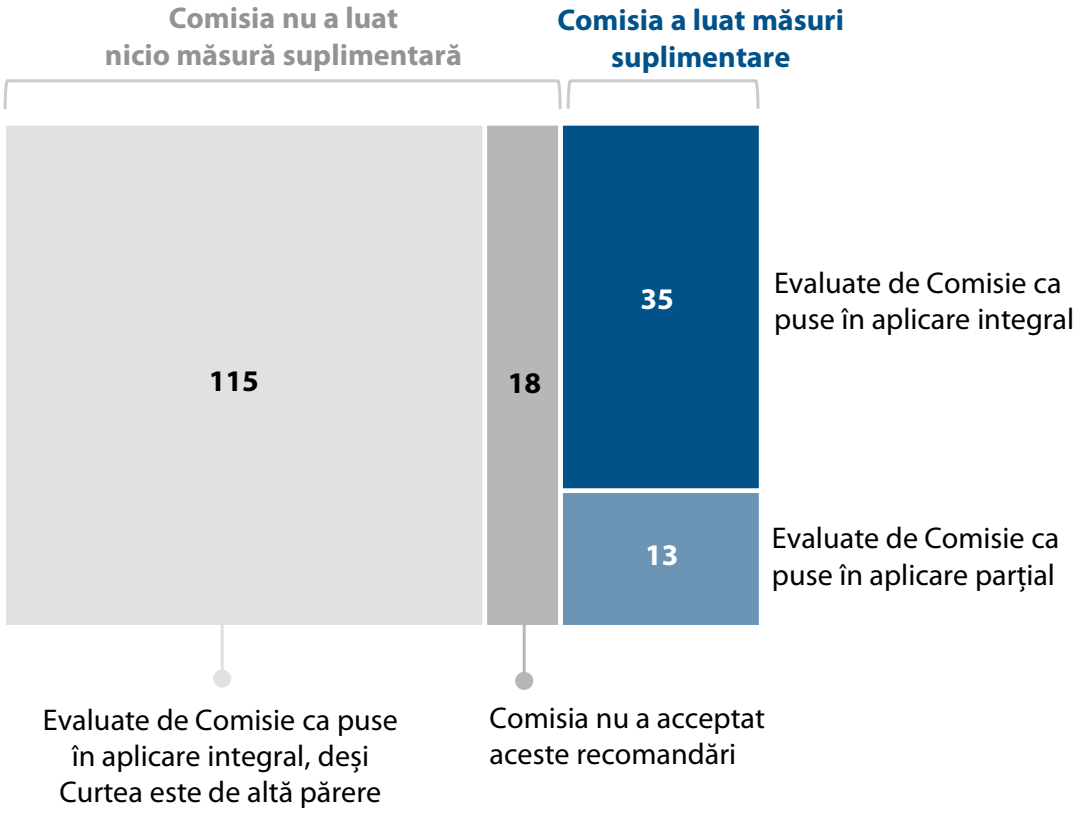

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

12.10. Comisia a adoptat măsuri suplimentare cu privire la restul de 48 de recomandări care nu fuseseră puse în aplicare integral. Ea considera că finalizase între timp punerea în aplicare a 35 dintre cele 48 de recomandări.

78 % dintre recomandările adresate altor entități auditate au fost puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor

12.11. Rapoartele speciale nr. 04/2022, 05/2022, 06/2022, 13/2022 și 18/2022 conțineau în total 32 de recomandări adresate altor entități auditate decât Comisia Europeană (punctul ***12.2***).

12.12. Aceste entități auditate au pus în aplicare integral 20 de recomandări (62 %) (a se vedea un exemplu în ***caseta 12.2***). Altele 5 (16 %) fuseseră puse în aplicare în majoritatea privințelor, iar 7 (22 %), în anumite privințe.

Caseta 12.2

Un exemplu de recomandare pusă în aplicare integral de alte entități auditate

În Raportul special nr. 18/2022 privind răspunsul instituțiilor UE la pandemia de COVID-19, Curtea a recomandat Parlamentului European, Consiliului Uniunii Europene, Comisiei și Curții de Justiție a Uniunii Europene să accelereze introducerea fluxurilor de lucru fără hârtie și să extindă utilizarea semnăturii electronice. Această recomandare a fost acceptată de toate instituțiile, ceea ce a dus la o creștere semnificativă a utilizării semnăturilor electronice calificate în cadrul EU Sign. Parlamentul European nu utilizează EU Sign, dar, din 2022, s-a utilizat un volum mare de semnături electronice avansate, iar introducerea în 2023 a semnăturilor electronice calificate va îmbunătăți și mai mult procedurile digitale.

Sursa: © WrightStudio, stock.adobe.com.

12.13. În comparație cu anul precedent, proporția recomandărilor puse în aplicare integral sau în cea mai mare parte a crescut de la 75 % la 78 %, în timp ce proporția recomandărilor puse în aplicare în unele privințe sau care nu au fost deloc puse în aplicare a scăzut ușor de la 23 % la 22 % (***figura 12.4***).

Figura 12.4 – Punerea în aplicare a recomandărilor adresate altor entități auditate decât Comisia în rapoartele speciale publicate în 2022 și în 2021

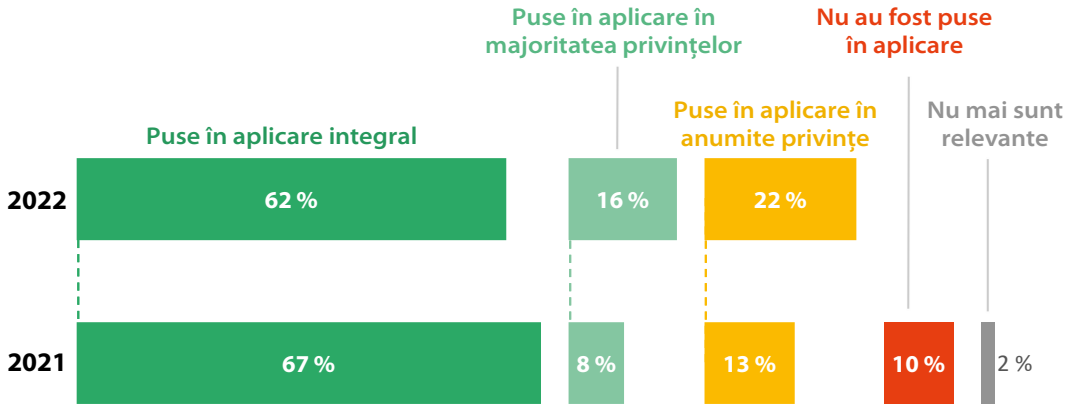

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Proporția recomandărilor puse în aplicare la timp a crescut ușor

12.14. Termenele pentru punerea în aplicare a recomandărilor sunt discutate și convenite cu entitatea auditată și sunt specificate în rapoartele speciale ale Curții.

12.15. În comparație cu anul precedent, proporția recomandărilor puse în aplicare în termen a crescut de la 56 % la 60 %, în timp ce proporția recomandărilor în cazul cărora luarea măsurilor a fost întârziată a scăzut de la 38 % la 34 % (a se vedea ***figura 12.5***).

Figura 12.5 – Promptitudinea acțiunilor întreprinse de entitățile auditate pentru a da curs recomandărilor formulate de Curte în rapoartele speciale din 2022 și 2021

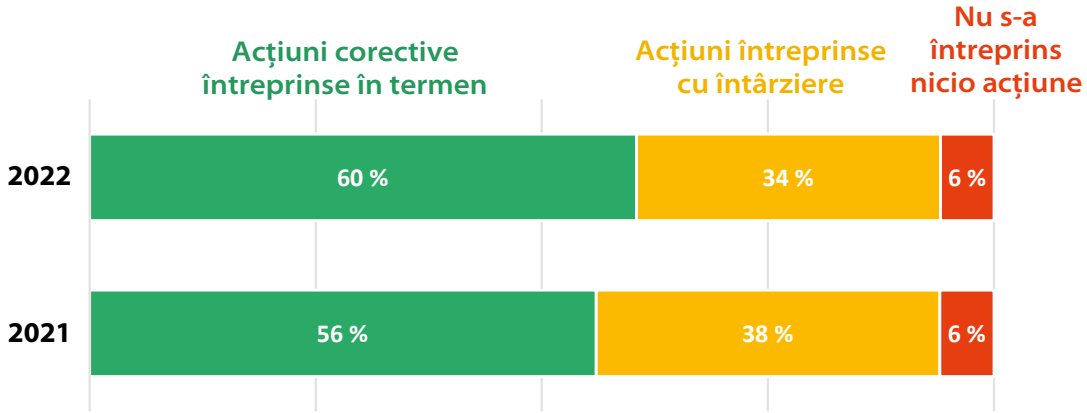

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Recomandările legate de etapa de elaborare a unor politici sau *programe* prezintă cel mai înalt nivel de punere în aplicare și de respectare a termenului

12.16. Curtea și-a clasificat recomandările din rapoartele speciale publicate în 2022 în funcție de etapa ciclului de viață a politicilor pe care o vizează: etapa de elaborare, etapa de implementare sau etapa de examinare (monitorizare și evaluare). Această clasificare a permis Curții să analizeze dacă există diferențe între cele trei etape în ceea ce privește nivelul de acceptare, nivelul de punere în aplicare și promptitudinea acțiunilor corective întreprinse ca răspuns la recomandările sale.

12.17. Aproximativ jumătate dintre recomandările Curții (45 %) abordează deficiențe din etapa de implementare, un sfert (27 %), din etapa de elaborare și tot un sfert (28 %), deficiențe din etapa de examinare. Nivelul de acceptare era relativ uniform pentru toate etapele unei politici (variind de la 95 % la 98 %). Procentul de recomandări puse în aplicare integral sau în cea mai mare parte era cel mai ridicat pentru etapa de elaborare (78 %). Entitățile auditate au dat curs la timp recomandărilor Curții într-un procent simțitor mai scăzut pentru etapa de implementare și pentru cea de examinare (57 % fiecare) decât pentru etapa de elaborare (70 %). Rezultatele detaliate ale acestei analize sunt prezentate în ***figura 12.6***.

Figura 12.6 – Nivelul de acceptare, nivelul de punere în aplicare și gradul de respectare a termenului în funcție de etapa vizată din ciclul de viață a politicilor

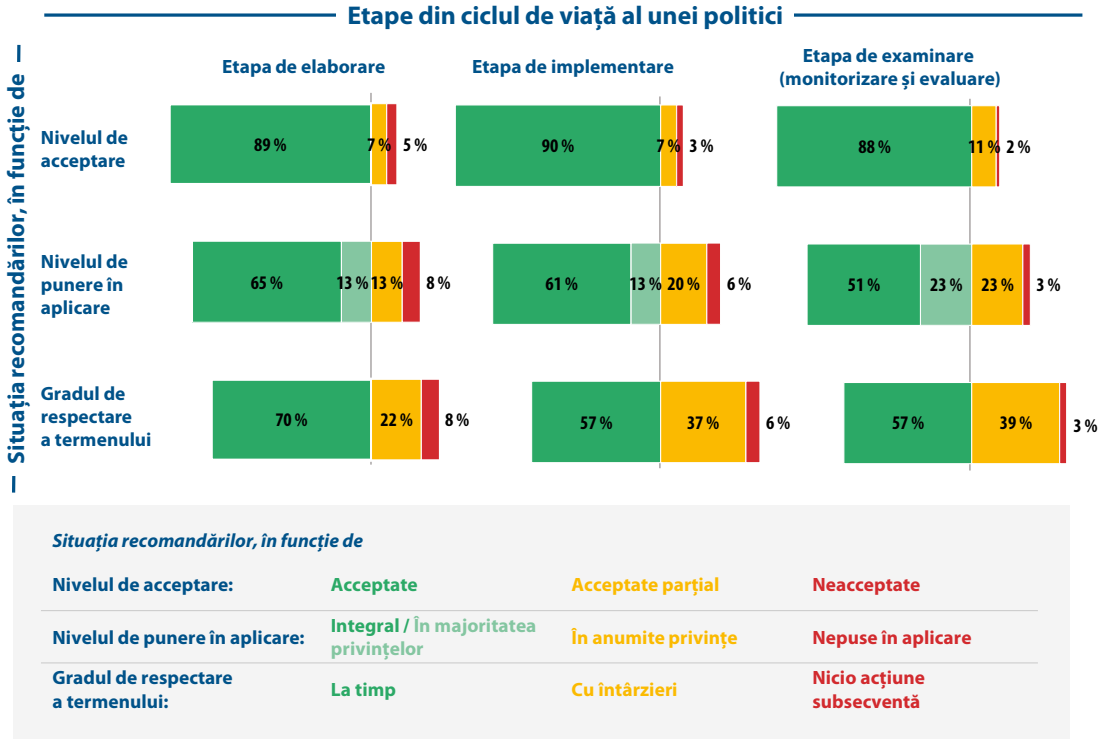

Situația recomandărilor, în funcție de			
Nivelul de acceptare:	**Acceptate**	**Acceptate parțial**	**Neacceptate**
Nivelul de punere în aplicare:	**Integral / În majoritatea privințelor**	**În anumite privințe**	**Nepuse în aplicare**
Gradul de respectare a termenului:	**La timp**	**Cu întârzieri**	**Nicio acțiune subsecventă**

Notă: cifrele sunt prezentate fără cifre zecimale pentru a facilita lizibilitatea, ceea ce poate duce la diferențe datorate rotunjirilor.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Concluzie

12.18. Curtea concluzionează că 74 % dintre recomandările publicate în rapoartele sale speciale din 2022 au fost puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor (comparativ cu 76 % anul trecut). Proporția recomandărilor puse în aplicare în termen a crescut la 60 % în acest an față de proporția de 56 % de anul trecut. Aproximativ jumătate dintre recomandările Curții (45 %) vizează etapa de implementare a unor politici sau programe. Recomandările care abordează etapa de elaborare a unor politici sau programe prezintă cel mai înalt nivel de punere în aplicare (78 %) și de respectare a termenului (70 %).

Anexe

Anexa 12.1 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor din rapoartele speciale din 2022 – Comisia Europeană

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Gradul de respectare a termenului: punere în aplicare la timp; punere în aplicare cu întârzieri; termenul-limită încă nu a expirat; nu s-au întreprins acțiuni corective; nu a fost evaluată respectarea termenului pentru punerea în aplicare.

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 01/2022: „Sprijinul UE pentru supremația legii în Balcanii de Vest: în pofida eforturilor, persistă probleme fundamentale”	1	72				
	2 litera (a)	75				
	2 litera (b)	75			Comisia sprijină organizațiile societății civile și organizațiile mass-mediei prin intermediul Facilității UE pentru societatea civilă în cadrul politicii de vecinătate și al Programului Media pentru Balcanii de Vest și Turcia. Fondurile totale alocate facilității au crescut semnificativ, de la 48,1 milioane de euro pe an în perioada 2014-2020 la 70,18 milioane de euro pe an	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					în perioada 2021-2027. Comisia a publicat Orientările privind sprijinul acordat de UE societății civile în regiunea vizată de extindere (2021-2027), cu scopul de a ajuta personalul UE să conceapă și să pună în aplicare sprijinul acordat de UE societății civile. Orientările sunt evaluate în fiecare an. În pofida creșterii sprijinului financiar, dovezile furnizate nu demonstrează că acesta constituie o finanțare pe termen lung pentru organizațiile societății civile și organizațiile mass-mediei independente, într-un alt mod care să nu se bazeze exclusiv pe finanțarea prin proiecte.	
	2 litera (c)	75				
	2 litera (d)	75				
	3	77				
	4 litera (a)	80				
	4 litera (b)	80				
	4 litera (c)	80				

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 02/2022: „Eficiența energetică în întreprinderi – S-au obținut unele economii de energie, dar există deficiențe la nivelul planificării și al selecției proiectelor”	1 litera (a)	125			Încă nu există o evaluare sistematică a contribuției potențiale a fondurilor UE la eficiența energetică în întreprinderi în etapa de programare și nici o legătură structurată între alocările politicii de coeziune și nevoile de finanțare identificate în planurile naționale privind energia și clima. Prin urmare, deciziile de programare continuă să se bazeze în principal pe justificările statelor membre, fără a se evalua la nivelul UE dacă amploarea și arhitectura investițiilor planificate în eficiența energetică în întreprinderi răspund în mod adecvat nevoilor identificate.	
	1 litera (b)	125				
	2	134				
RS 03/2022: „Implementarea tehnologiei 5G în UE: întârzieri în instalarea rețelelor și probleme de securitate încă nerezolvate”	1 litera (a)	83			Comisia a luat primele măsuri, dar nu există încă o definiție comună la nivelul UE a calității preconizate a serviciului furnizat de rețelele 5G care să acopere aspecte precum viteza minimă sau pragurile maxime de latență.	
	1 litera (b)	83				
	1 litera (c)	83				
	2 litera (a)	91				
	2 litera (b)	91				

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	2 litera (c)	91			Comisia, împreună cu statele membre, a evaluat pentru ce aspecte ale securității rețelelor 5G este necesar să se specifice cerințe cu forță executorie. La începutul anului 2026, Comisia a propus o revizuire a Regulamentului privind securitatea cibernetică, prin care stabilea un mecanism de abordare a riscurilor strategice din lanțurile de aprovizionare cu tehnologii ale informației și comunicațiilor (TIC). Comisia intenționează să publice acte de punere în aplicare menite să stabilească cerințe cu forță executorie, însă aceste acte sunt încă în curs de elaborare.	
	3 litera (a)	93			Comisia a monitorizat și a raportat periodic cu privire la cadrele juridice adoptate sau propuse de statele membre pentru a le acorda operatorilor de rețele mobile timp să înlocuiască echipamentele achiziționate de la furnizori cu risc ridicat. *Evaluarea impactului* Regulamentului revizuit privind securitatea cibernetică a analizat costurile financiare ale înlocuirii echipamentelor 5G achiziționate de la furnizori cu risc ridicat. Nu există informații complete, deoarece nu toate statele membre au luat măsuri cu privire la toate aspectele relevante și nu există informații specifice cu privire la modul de tratament al costurilor suportate de operatorii de rețele mobile pentru înlocuirea echipamentelor 5G achiziționate de la furnizori cu risc ridicat.	
	3 litera (b)	93				

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 04/2022: „Fondurile de investiții: acțiunile UE nu au creat încă o adevărată piață unică în beneficiul investitorilor”	1 litera (a)	129			Comisia a efectuat o consultare specifică pentru a colecta, de la părțile interesate, feedback cu privire la barierele din calea integrării pieței financiare în întreaga UE. La 4 decembrie 2025, Comisia a prezentat pachetul privind Uniunea economiilor și a investițiilor (UEI), care revizuiește parțial Directiva privind administratorii de fonduri de investiții alternative și Directiva privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare, oferind îmbunătățiri în special în domeniul distribuției transfrontaliere și al *convergenței* în materie de supraveghere. Recentul compromis privind strategia de investiții de retail a fost susținut de alte trei evaluări ale impactului. Consultarea specifică abordează barierele din calea activității transfrontaliere care decurg din cadrul de reglementare, care nu este pe deplin armonizat. Factorii structurali – cum ar fi cererea, rețelele de distribuție și sistemele de supraveghere – au fost fie ignorați, fie luați în considerare doar parțial. Pachetul UEI contribuie doar într-o anumită măsură la atingerea într-un mod mai eficace a obiectivelor unei piețe unice pentru fondurile de investiții, deoarece nu abordează factorii structurali care determină concentrarea domiciliului fondurilor în câteva jurisdicții, cum ar fi sistemele de supraveghere divergente sau clusterele de servicii pentru fonduri. În plus, multe *dispoziții* se bazează în continuare mai degrabă pe directive decât pe regulamente.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	1 litera (b)	129			Comisia nu a îmbunătățit setul de indicatori pentru măsurarea *performanței* fondurilor de investiții din planul de gestiune pentru 2025 al Direcției Generale Stabilitate Financiară, Servicii Financiare și Uniunea Pieților de Capital (DG FISMA). Singurul indicator nou din plan nu aduce valoare în evaluarea modului în care cadrul de reglementare al Comisiei și-a atins obiectivele preconizate în sectorul fondurilor de investiții.	
	2 litera (a)	132				
	3 litera (a)	134			Propunerea Comisiei referitoare la Strategia privind investițiile de retail a îmbunătățit informațiile și transparența cu privire la costuri. Strategia avea drept scop să limiteze stimulentele și sublinia principiul deja existent al „interesului superior al clientului”. Stimulentele au fost interzise în cazul plăților pentru fluxul ordinelor (PFOF), ceea ce este relevant în principal pentru întreprinderile care doar execută ordine (*execution-only*). Brokerii care oferă consultanță pot continua să vândă produse cu comisioane ridicate. În propunerea sa, Comisia a sugerat, de asemenea, interzicerea stimulentelor în anumite canale și impunerea unor obligații mai stricte privind interesul superior al clientului, în timp ce colegiuitorii au introdus un nou test pentru stimulente în acordul provizoriu privind strategia, permițând menținerea acestora dacă sunt justificate (beneficiu tangibil).	
	5 litera (a)	138				
	5 litera (b)	138				

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 05/2022: „Securitatea cibernetică a instituțiilor, organelor și agențiilor UE – Per ansamblu, nivelul de pregătire nu este proporțional cu amenințările”	1 litera (a)	98	✓			
	1 litera (b)	98	✓			
	1 litera (c)	98	✓			
	1 litera (d)	98	✓			
	1 litera (e)	98	✓			
	1 litera (f)	98	✓			
	1 litera (g)	98	✓			
	2 litera (a)	99	✓			
	2 litera (b)	99	✓			
	2 litera (c)	99	✓			
RS 06/2022: „Drepturile de proprietate intelectuală în UE – O protecție cu lacune”	1 litera (a)	96	✓			
	1 litera (b)	96	✓		Comisia a extins domeniul de aplicare al drepturilor asociate desenelor sau modelelor înregistrate pentru a include mărfurile contrafăcute care trec prin UE sau care fac obiectul regimului vamal. Ea nu a introdus însă un prag de intervenție pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) de către autoritățile vamale și nici nu a extins definiția transporturilor mici astfel cum i s-a recomandat.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	2	97	✓	✗	Comisia nu a furnizat nicio dovadă că ar fi evaluat – în contextul evaluării pe care trebuie să o realizeze în temeiul articolului 210 din Regulamentul (UE) 2017/1001 – mecanismele de guvernanță sau că ar fi abordat problema lipsei unei metodologii clare pentru stabilirea taxelor.	✗
	4	100	✓	▨		⏱
	5 litera (a)	101	✓	▨	Comisia a lansat mai multe studii, grupuri de lucru și evaluări pentru a pune în aplicare recomandarea. *Rezultatele* vor sta la baza viitoarei legislații. Cu toate acestea, proiectul de propunere privind o strategie de control bazată pe gestionarea riscurilor asociate DPI nu a fost încă finalizat.	⏱
	5 litera (b)	101	✓	▨		⏱
	5 litera (c)	101	✓	✗	Comisia a lansat un studiu privind standardizarea activităților de raportare aferente, dar raportul nu este încă disponibil, iar Comisia nu a inițiat procedura legislativă.	✗
RS 07/2022: „Instrumente pentru internaționalizarea IMM-urilor – Un număr mare de acțiuni de sprijin, care nu sunt însă pe deplin coerente și coordonate”	1 litera (a)	90	✓	▨		✓
	1 litera (b)	90	✓	▨		✓
	1 litera (c)	90	✓	▨		✓
	1 litera (d)	90	✓	▨		✓
	2 litera (a)	90	✓	▨		⏱

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	2 litera (b)	90				
	2 litera (c)	90				
	2 litera (d)	90				
	3 litera (a)	90			Au fost stabiliți *indicatori-cheie de performanță* pentru proiectele din cadrul inițiativei Startup Europe. Lipsa unor practici coerente de raportare a indicatorilor-cheie de performanță și faptul că nu se realizează o monitorizare pe termen lung îngreunează evaluarea întreprinderilor nou-înființate la nivel de proiect, precum și a *eficacității* și sustenabilității generale a inițiativei Startup Europe.	
	3 litera (b)	90				
	3 litera (c)	90			Criterii care măsoară contribuția întreprinderilor nou-înființate la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă în UE au fost incluse în cererile de propuneri drept criterii de selecție. În prezent nu există însă criterii care să măsoare gradul în care o întreprindere nou-înființată propusă ar beneficia de pe urma participării la proiectul finanțat – în special în ceea ce privește dezvoltarea deplină a potențialului și a competitivității sale.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 08/2022: „Sprijinul din FEDR pentru competitivitatea IMM-urilor – Deficiențele de concepție reduc eficacitatea finanțării”	1 litera (a)	80				
	1 litera (b)	80				
	1 litera (c)	80				
	2 litera (a)	80			Comisia nu a acceptat această recomandare. Ea nu a invitat statele membre să revizuiască procedurile de selecție din cadrul *Fondului european de dezvoltare regională* (FEDR) – în special pentru finanțarea prin *granturi* – cu scopul de a selecta proiecte printr-un proces neconcurențial numai atunci când acest lucru este justificat corespunzător și nici nu a sprijinit statele membre în acest sens.	
	2 litera (b)	80				
	3 litera (a)	80				
	3 litera (b)	80				
RS 09/2022: „Cheltuielile legate de climă din bugetul UE pentru perioada 2014-2020 – Nivelul acestora nu este la fel de ridicat precum cel raportat”	1	58			În ianuarie 2026, Comisia a publicat un studiu privind urmărirea bugetară a contribuției politicii agricole comune la schimbările climatice. Studiul indică o supraestimare cu 24 % utilizând metodologia actuală de urmărire a cheltuielilor legate de climă, comparativ cu metodologia dezvoltată în cadrul acestuia, însă Comisia a decis să nu efectueze nicio ajustare.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	2 litera (a)	60			Comisia nu a acceptat și nici nu a pus în aplicare recomandarea de a identifica cheltuielile UE care ar putea avea un *impact* negativ asupra climei și de a raporta cu privire la acestea.	
	2 litera (b)	60				
	2 litera (c)	60				
	3	63			În *rapoartele sale anuale privind gestiunea și performanța* bugetului UE pentru 2023 și 2024, Comisia a raportat valori pentru indicatorii privind economiile în materie de eficiență energetică, emisiile evitate și capacitatea instalată de energie din surse regenerabile. Politica agricolă comună, un element major al cheltuielilor UE legate de climă, nu este însă luată în considerare în niciuna dintre valorile prezentate în rapoartele respective. Nici efectele negative ale cheltuielilor UE asupra climei nu sunt luate în considerare.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 10/2022: „LEADER și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității au facilitat implicarea locală, însă beneficiile suplimentare nu sunt încă suficient demonstrate”	1 litera (a)	84				
	1 litera (b)	84				
	1 litera (c)	84				
	1 litera (d)	84				
	1 litera (e)	84			În 2023, Comisia a publicat un studiu de sprijin pentru evaluarea costurilor și a beneficiilor punerii în aplicare a LEADER. LEADER este o abordare care implică comunitățile locale în conceperea și implementarea strategiilor și în alocarea resurselor pentru dezvoltarea zonelor rurale. În etapa de definire a sferei de aplicare a evaluării s-a convenit că se va analiza măsura în care fondurile LEADER finanțează sarcinile statutare ale organismelor UE, naționale, regionale sau locale, însă acest lucru nu s-a realizat în mod sistematic și nici cantitativ, deoarece nu existau decât puține date suficient de detaliate și comparabile.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	2	84			Comisia a lansat două evaluări: una pentru politica de coeziune și una pentru *Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime* (FEPAM). Judecând pe baza dovezilor disponibile [de exemplu, publicarea evaluării privind politica de coeziune și a termenilor de referință, precum și publicațiile Rețelei de monitorizare, evaluare și sprijin local pentru pescuit și acvacultură (FAMENET) pentru evaluarea FEPAM], evaluările acoperă doar unele dintre aspectele detaliate în recomandarea 1 literele (a)-(e). Evaluarea privind FEPAM nu a fost încă publicată.	
RS 11/2022: „Protejarea bugetului UE – Includerea pe o listă neagră trebuie să fie mai bine utilizată”	1	90				
	2 punctul (1)	93				
	2 punctul (2)	93			Comisia a înregistrat progrese în ceea ce privește îmbunătățirea supravegherii la nivel de instituție a sistemului de detectare timpurie și de excludere (EDES) prin instituirea unor mecanisme de monitorizare a informațiilor furnizate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de Parchetul European (EPPO) și prin formalizarea controalelor centrale prin intermediul normelor interne modificate. Integrarea supravegherii în normele interne reprezintă o îmbunătățire semnificativă, deoarece consolidează răspunderea și coerența în deciziile în materie de excludere. Instituirea unor sisteme de monitorizare pentru recomandările OLAF și pentru cele ale EPPO asigură un proces de urmărire mai sistematic și bazat pe dovezi. În pofida acestor îmbunătățiri, există în continuare deficiențe semnificative. În special, Comisia	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					nu a demonstrat existența unei monitorizări la nivel de instituție a niciuneia dintre principalele surse de date menționate în mod specific în recomandare, printre care evidențele Sistemului de gestionare a neregulilor (IMS), rezultatele finale ale auditurilor, hotărârile legate de concurență și notificările partenerilor de implementare. Deși a explicat că utilizarea acestor surse intră în principal în responsabilitatea *ordonatorilor de credite*, în conformitate cu gestionarea descentralizată a bugetului UE, Comisia nu a demonstrat modul în care utilizarea lor este supravegheată la nivel de instituție pentru a asigura identificarea consecventă a potențialelor cazuri EDES în cadrul serviciilor. Aceste lacune limitează capacitatea Comisiei de a identifica în mod corespunzător posibilele cazuri de excludere și reprezintă o deficiență fundamentală în punerea în aplicare a recomandării 2 punctul (2). În plus, deși cadrul de monitorizare pentru EPPO a fost instituit recent, iar primele exerciții au fost realizate în 2025, eficacitatea sa în practică nu a fost încă demonstrată.	
	2 punctul (3)	93			Cerința de a verifica baza de date EDES în mai multe etape ale procedurilor de achiziții publice, precum și avertizările integrate în sistemul contabil *ABAC* (și ulterior în *SUMMA*) reflectă o abordare sistematică menită să atenueze riscurile asociate încheierii de contracte cu entități aflate într-o situație de excludere. Trimiterea la documente interne de orientare detaliate demonstrează instituționalizarea acestor verificări. Aceste mecanisme de protecție sunt în prezent integrate în	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					orientările actualizate și în noul sistem SUMMA, însă Comisia nu a introdus noi verificări *ex post* substanțiale în plus față de cele deja existente la momentul auditului Curții. Deși Comisia a dezvoltat un serviciu web menit să faciliteze accesul sistemelor externe la baza de date EDES, această funcționalitate nu este operațională în practică. În plus, verificările analitice consolidate și interconexiunile eficace cu alte instrumente instituționale nu s-au materializat încă.	
	2 punctul (4)	93			Comisia a elaborat orientări care sprijină funcționarea EDES și a oferit un sprijin mai clar ordonatorilor de credite, în special în ceea ce privește procedurile legate de OLAF. Orientările din 2024 privind utilizarea rapoartelor OLAF urmăresc să asigure o gestionare coerentă și transparentă a informațiilor la nivelul UE de către ordonatorii de credite. Împreună, aceste acțiuni consolidează guvernanța și responsabilitatea sistemului la nivel global și constituie progrese semnificative în domeniul vizat de recomandare. În pofida acestor realizări, domeniul de aplicare al orientărilor formale rămâne în cea mai mare parte limitat la proceduri legate de OLAF din cadrul EDES. Pentru celelalte surse de date de la nivelul UE (cum ar fi evidențele IMS, cazurile EPPO, constatările de audit, cazurile legate de concurență sau notificările partenerilor de implementare), Comisia se bazează pe mecanisme ad-hoc preexistente care nu au fost standardizate într-un cadru coerent. În consecință, obiectivul recomandării – acela de a asigura proceduri standard cuprinzătoare pentru utilizarea surselor de date de la nivelul UE – nu a fost încă atins pe deplin.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	2 punctul (5)	93			Comisia a înregistrat progrese în integrarea sensibilizării cu privire la EDES în mecanisme instituționale. Lansarea atelierului anual EDES și a platformei de experți EDES marchează o tranziție de la inițiative ad-hoc de sensibilizare la o abordare mai structurată, mai durabilă și bazată pe colaborare pentru actorii implicați pe plan intern. Deși s-au realizat progrese substanțiale la nivelul Comisiei, nu au fost documentate activități de sensibilizare destinate partenerilor de implementare în cadrul gestiunii indirecte. De asemenea, activitățile de această natură pentru autoritățile statelor membre au fost limitate. Întrucât aceste grupuri gestionează părți semnificative ale bugetului UE, excluderea lor totală sau parțială din eforturile de sensibilizare reprezintă o deficiență fundamentală în punerea în aplicare a recomandării.	
	3	95			Prin actualizarea modelului de declarație de gestiune și a modelelor de *acorduri de contribuție*, Comisia a consolidat cadrul formal, asigurându-se că partenerilor li se reamintește obligația de a raporta cazurile de *fraudă*, neregulile și situațiile de excludere. Comisia se bazează pe autonomia administrativă a partenerilor și nu a completat această abordare cu activități de monitorizare sau de verificare pentru a se asigura că aceștia își respectă obligația de a raporta situațiile de excludere.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	4	96			Propunerea Comisiei de revizuire a *Regulamentului financiar* a dat curs recomandării prin extinderea EDES la *gestiunea partajată* și la fondurile executate în cadrul gestiunii directe cu statele membre. Domeniul de aplicare final al Regulamentului financiar adoptat în ceea ce privește această chestiune este însă mai limitat din cauza compromisurilor cu colegiuitorii în cursul procesului legislativ.	
	5 punctul (1)	97				
	5 punctul (2)	97				
	5 punctul (3)	97			Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 impune tuturor entităților care execută bugetul UE să alimenteze cu date relevante instrumentul de extragere a datelor și de evaluare a riscurilor, consolidând astfel capacitatea Comisiei de a identifica riscurile și de a proteja bugetul UE. El prevede, de asemenea, ca noul instrument să introducă o arhitectură informatică modernă care să valorifice *interoperabilitatea* și inteligența artificială, modernizând mecanismele de gestiune financiară și de supraveghere la nivelul UE. Comisia nu a finalizat încă dezvoltarea instrumentului comun de extragere a datelor și de evaluare a riscurilor. În plus, întrucât instrumentul va fi utilizat în mod voluntar, eficacitatea sa ar putea fi limitată până la evaluarea propusă pentru 2027, când se va analiza posibilitatea introducerii unei aplicări obligatorii. Se preconizează că interoperabilitatea deplină cu sistemele naționale va fi atinsă până în 2028.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	5 punctul (4)	97			Comisia a luat măsuri pentru a promova coordonarea la nivel instituțional în ceea ce privește schimbul de date, inclusiv prin reuniuni periodice ale grupurilor de lucru și prin evenimente specifice, cum ar fi atelierul *Arachne* din 2025. Aceste inițiative au contribuit la creșterea gradului de sensibilizare cu privire la Arachne și au oferit un cadru ce a permis direcțiilor generale (DG) să facă schimb de informații cu privire la nevoile și evoluțiile în materie de date. În pofida acestor eforturi, instrumentul central de extragere a datelor și de evaluare a riscurilor, care stă la baza disponibilității și partajării datelor la nivel instituțional, nu a atins încă un nivel deplin de maturitate în ceea ce privește funcționalitățile avansate și interoperabilitatea. În consecință, gradul de utilizare a acestuia de către DG-uri rămâne inegal, iar schimbul de date nu este încă sistematic sau complet. Aceste limitări sunt fundamentale, deoarece decurg din provocările mai ample identificate în recomandarea 5 punctul (3), afectând capacitatea generală a Comisiei de a asigura disponibilitatea și schimbul cuprinzător de date la nivel instituțional.	
	5 punctul (5)	97			Regulamentul financiar (reformare) oferă un cadru juridic ce consolidează eforturile Comisiei de a îmbunătăți accesibilitatea datelor, integrarea acestora și mecanismele de evaluare a riscurilor în cadrul programelor finanțate de UE. Dezvoltarea continuă a Arachne, care dispune în prezent de funcționalități și indicatori suplimentari, demonstrează un angajament clar față de modernizarea supravegherii financiare bazate pe date. Deși Regulamentul financiar (reformare) stabilește un cadru	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					care sprijină utilizarea de date digitale, accesibile și interoperabile, Comisia nu a elaborat încă o strategie cuprinzătoare pentru a se asigura că datele naționale și cele ale UE privind contrapărțile UE sunt standardizate și interoperabile, astfel cum s-a recomandat. Cadrul nu include încă mecanisme specifice sau mecanisme de guvernanță pentru coordonarea armonizării datelor între statele membre. Prin urmare, realizarea obiectivului de interoperabilitate rămâne în parte dependentă de măsura în care statele membre își aliniază sistemele naționale și pun la dispoziție datele relevante într-un format compatibil.	
RS 12/2022: „Durabilitatea în domeniul dezvoltării rurale – Majoritatea proiectelor rămân operaționale în perioada cerută, dar există posibilități de a se obține rezultate mai durabile”	1	69	✓			
	2 litera (a)	69	✓			
	2 litera (b)	69	✓			
	3 litera (a)	70	✓		Comisia a realizat un sondaj în rândul statelor membre pentru a identifica surse relevante de informații privind continuarea funcționării proiectelor finanțate de UE. În urma acestui demers, ea nu a reușit însă să identifice astfel de surse după încheierea perioadei legale de durabilitate. Niciun stat membru nu a furnizat indicii cu privire la asemenea surse.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	3 litera (b)	70	✓	✗	Punerea în aplicare a recomandării 3 litera (a) (și anume, de a identifica surse relevante de informații privind continuarea funcționării proiectelor finanțate de UE) reprezintă o condiție prealabilă pentru punerea în aplicare a recomandării 3 litera (b) (și anume, de a utiliza aceste informații pentru a elabora o listă cu factorii de risc). Întrucât recomandarea 3 litera (a) a fost pusă în aplicare doar în anumite privințe, Comisia nu a putut întocmi o listă a factorilor de risc pe baza unor exemple de proiecte care sunt mai puțin durabile.	✗
RS 13/2022: „Libera circulație în UE în timpul pandemiei de COVID-19 – O supraveghere limitată a controalelor la frontierele interne și acțiuni necoordonate ale statelor membre”	1 litera (a)	80	✓			✓
	1 litera (b)	80	✓			✓
	1 litera (c)	80	✓			✓
	1 litera (d)	80	✓			✓
	1 litera (e)	80	✗	✗	Comisia nu a acceptat această recomandare și nici nu a elaborat o abordare clară pentru consolidarea evaluării conformității și pentru aplicarea de sancțiuni.	✗
	2	82	✓			✓
	3 litera (a)	83	✓			✓
	3 litera (b)	83	✓			✓

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 14/2022: „Răspunsul Comisiei la fraudă în cadrul politicii agricole comune – Este timpul să se meargă mai în profunzime”	1 litera (a)	112				
	1 litera (b)	112				
	1 litera (c)	112				
	2 litera (a)	112				
	2 litera (b)	112				
	2 litera (c)	112			Comisia a organizat diverse schimburi cu statele membre pe tema inteligenței artificiale și a învățării automate, însă aceste discuții au avut loc într-un context general [adică nespecific *politicii agricole comune* (PAC)]. În contextul specific al PAC, Comisia a inițiat o evaluare orizontală a riscului de fraudă, care acoperă, printre altele, utilizarea, la nivelul *agențiilor de plăți*, a inteligenței artificiale și a altor instrumente avansate. Comisia nu a finalizat și nu a diseminat încă evaluarea orizontală a riscului de fraudă. Programul de lucru antifraudă al Comisiei pentru 2024 a inclus finanțarea de *asistență tehnică* menită să sprijine achiziționarea de sisteme de inteligență artificială și de instrumente de extragere a datelor de către autoritățile publice naționale sau regionale. Curtea nu a identificat însă dovezi care să ateste că fondurile de asistență tehnică ar fi fost utilizate pentru a finanța și proiecte în cadrul PAC.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 15/2022: „Măsurile de extindere a participării la programul *Orizont 2020* au fost bine proiectate, dar apariția unei schimbări durabile la acest nivel va depinde în mare parte de eforturile autorităților naționale”	1 litera (a)	90				
	1 litera (b)	90				
	2	92				
	3	94			Comisia a adoptat o comunicare privind sinergiile dintre programele FEDR și *Orizont Europa*, care promovează o abordare integrată și consolidează sinergiile dintre aceste două programe pentru a spori impactul finanțării pentru cercetare și inovare. În ceea ce privește finanțarea complementară pentru proiectele din cadrul acțiunii de teaming „Formarea de echipe pentru excelență”, comunicarea privind sinergiile clarifică faptul că cofinanțarea proiectelor de teaming este exceptată de la obligația de notificare a *ajutoarelor de stat* către Comisie. Ea introduce, de asemenea, o evaluare unică a propunerii de proiect, care acoperă ambele părți ale proiectului (și anume partea aferentă programului Orizont Europa și partea referitoare la sursa de finanțare complementară aleasă, cum ar fi un program al politicii de coeziune). Comunicarea privind sinergiile nu oferă detalii cu privire la modul în care aceste evaluări unice ar trebui realizate în practică și nici nu clarifică responsabilitățile. În plus, ea nu specifică modul în care resursele naționale pot fi alocate proiectelor din cadrul componentei „Răspândirea excelenței și extinderea participării”. Alte documente menționate de Comisie — cum ar fi noul model pentru declarația privind finanțarea complementară pentru proiectele de teaming	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					din 2025, documentul referitor la stadiul de implementare a proiectelor de teaming și noile modele pentru rapoartele de implementare — vizează monitorizarea și asigurarea respectării angajamentelor; ele nu au drept scop principal să încurajeze *autoritățile de management* să adopte un proces simplificat de aprobare a granturilor, așa cum s-a recomandat.	
	4 litera (a)	96	✓			
	4 litera (b)	96	✓			
	4 litera (c)	96	✓		Prin actualizarea periodică a rezultatelor proiectelor pe platforma de prezentare a rezultatelor programului Orizont și prin asigurarea faptului că acestea sunt accesibile publicului, Comisia a îmbunătățit vizibilitatea proiectelor pe platformele UE. *Beneficiarii* sprijiniți prin instrumentul *widerAdvance Facility* sunt încurajați să își pună rezultatele la dispoziția publicului prin intermediul unor astfel de mecanisme de diseminare. Proiectul *widerAdvance Facility* a început în ianuarie 2025. Este deci prea devreme pentru a evalua impactul său global asupra vizibilității proiectelor. În raportul său special, Curtea a concluzionat că informațiile privind rezultatele proiectelor de extindere nu erau actualizate în mod adecvat în baza de date CORDIS (Serviciul comunitar de informare pentru cercetare și dezvoltare) și erau doar parțial fiabile. Comisia nu a furnizat informații cu privire la eventuale modificări survenite de atunci.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	5 litera (a)	99	✓	✗	Curtea a recomandat Comisiei să stabilească obiective specifice și indicatori-cheie de performanță adecvați la nivelul măsurilor pentru a monitoriza în mod eficace măsurile de extindere și impactul acestora. Curtea ia act de faptul că Comisia a actualizat modelele pentru rapoartele de implementare a proiectelor din cadrul măsurii „Formarea de echipe” și a identificat indicatori-cheie de performanță mai buni. Comisia nu a furnizat însă dovezi care să ateste că ar fi stabilit obiective și că ar fi monitorizat atingerea acestora la nivelul măsurilor (și anume gradul în care măsurile „Formarea de echipe” și „Catedrele SEC” au contribuit la creșterea performanței în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice în țările care participă la proiecte de extindere).	✗
	5 litera (b)	99	✓	▨	Pentru a da curs acestei recomandări, Comisia nu a introdus decât o singură inițiativă, și anume un sondaj privind proiectele din cadrul măsurii „Formarea de echipe”, la care au răspuns 25 % dintre proiectele în cauză. Sondajul a arătat că „doar 38 % dintre proiectele din cadrul măsurii «Formarea de echipe pentru excelență» consideră că au atins durabilitatea pe termen lung” și că „finanțarea și stabilitatea financiară reprezintă principalele obstacole în calea durabilității pe termen lung, după cum au declarat 50 % dintre respondenți”. Comisia nu a elaborat o abordare sistematică pentru a colecta informații *ex post* cu privire la proiectele din cadrul măsurii „Formarea de echipe” după sfârșitul perioadei de finanțare, care sunt necesare pentru a evalua impactul acestora pe termen mediu și lung.	⏲

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 16/2022: „Datele în politica agricolă comună – Potențialul volumelor mari de date pentru evaluările PAC nu este valorificat”	1	87	✓			
	2 litera (a)	87	✓			
	2 litera (b)	87	✓			
	2 litera (c)	87	✓			
RS 17/2022: „Consultanți externi la Comisia Europeană – Există loc de îmbunătățiri”	1 litera (a)	87	✓			
	1 litera (b)	87	✓			
	1 litera (c)	87	✓			
	2 litera (a)	89	✓			
	2 litera (b)	89	✓			
	2 litera (c)	89	✓			
	2 litera (d)	89	✓			
	3 litera (a)	90	✓			
	3 litera (b)	90	✓			
	3 litera (c)	90	✓			
	4	91	✓			

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 18/2022: „Instituțiile UE și pandemia de COVID-19 – Acestea au acționat cu promptitudine, dar mai au de abordat unele provocări pentru a valorifica la maximum inovarea și flexibilitatea determinate de criză”	1	96				
	2 litera (a)	99				
	2 litera (b)	99				
	3 litera (a)	101				
	3 litera (b)	101				
	3 litera (c)	101				
	3 litera (d)	101				
RS 19/2022: „Achiziționarea de vaccinuri împotriva COVID-19 de către UE – După unele dificultăți inițiale, au fost asigurate suficiente doze, dar performanța procesului nu a fost suficient evaluată”	1	78				
	2 litera (a)	81			Elaborarea orientărilor privind achizițiile publice în situații de criză a inclus unele elemente de evaluare a riscurilor. Comisia nu a efectuat însă până la momentul de față o evaluare a riscurilor abordării UE în materie de achiziții publice și nici nu a propus măsuri adecvate pentru a remedia deficiențele identificate.	
	2 litera (b)	81			Comisia a semnat contractul-cadru unic necesar pentru realizarea testelor de rezistență și a exercițiilor de simulare. Ea nu a efectuat încă exerciții pentru a testa toate părțile cadrului său actualizat de achiziții publice în caz de pandemie, inclusiv colectarea de informații și de date operative, pentru a identifica eventualele deficiențe și elementele care necesită îmbunătățiri.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 20/2022: „Acțiunile întreprinse de UE pentru a combate pescuitul ilegal – Există sisteme de control, dar acestea sunt fragilizate de aplicarea neuniformă a controalelor și a sancțiunilor de către statele membre”	1 litera (a)	98				
	1 litera (b)	98			Comisia a revizuit criteriile de risc și obligațiile de raportare introduse prin Regulamentul (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei privind pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat, prin adoptarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2025/1522 al Comisiei. Revizuirea ar trebui să asigure utilizarea uniformă a criteriilor de risc de către statele membre și să permită Comisiei să monitorizeze dacă verificările și controalele sunt aliniate la aceste noi criterii. Comisia va fi în măsură să monitorizeze dacă controalele și verificările statelor membre s-au axat pe criteriile de risc revizuite numai după ce va primi din partea acestora, în 2028, primele rapoarte bienale, care vor acoperi perioada 2026-2027.	
	1 litera (c)	98			Comisia a publicat un raport privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului, bazat pe analiza sa asupra rapoartelor prezentate de statele membre pentru perioada 2018-2021, și a lansat o *procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor* împotriva unuia dintre acestea. Ea nu a finalizat încă analiza rapoartelor statelor membre privind pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat pentru perioada 2022-2023. Numai după finalizarea analizei va putea Comisia să ia măsurile adecvate și să remedieze eventualele deficiențe.	
	2 litera (a)	103				

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	2 litera (b)	103				
	2 litera (c)	103				
	2 litera (d)	103				
RS 21/2022: „Evaluarea planurilor naționale de redresare și reziliență de către Comisie – În general adecvată, dar persistă riscuri legate de punerea în aplicare”	1 litera (a)	113			Orientările actualizate pentru *REPowerEU* din 2023 și noua actualizare din 2024 introduc criterii suplimentare pentru evaluarea modificărilor aduse *planurilor naționale de redresare și reziliență* (PNRR), cu scopul de a standardiza abordarea între toate statele membre. În acest sens, orientările stabilesc un set comun de criterii de evaluare pentru toate revizuirile PNRR-urilor. Orientările interne actualizate din 2024 includ anexele IIA și IIB, care pot fi considerate o listă de verificare pentru evaluarea calitativă a revizuirilor PNRR-urilor și care trebuie completate. Curtea consideră că aceasta este o îmbunătățire importantă. Pentru planurile modificate, *documentul de lucru al serviciilor* Comisiei care însoțește propunerea Comisiei de modificare a *deciziei de punere în aplicare a Consiliului* prezintă, prin structura sa, rezultatul evaluărilor Comisiei, urmând structura criteriilor de evaluare prevăzute în anexele IIA și IIB. În ceea ce privește completarea anexelor IIA sau IIB pentru planurile modificate, Curtea a observat diferențe de calitate și de exhaustivitate. În unele cazuri, justificarea motivată a evaluărilor este insuficientă și/sau lipsesc elementele justificative.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	1 litera (b)	113	✓	✗	Comisia nu a modificat și nici nu a îmbunătățit modul în care documentează evaluarea revizuirilor PNRR-urilor sau procesul de colectare a documentelor justificative. Prin urmare, există în continuare aceleași dificultăți legate de trasabilitatea și identificarea rapidă a documentelor esențiale.	✗
	2	114	✓			✓
	3 litera (a)	116	✓			✓
	3 litera (b)	116	✓		În ansamblu, rapoartele elaborate de statele membre pentru ciclul semestrului european oferă suficiente *informații* pentru ca Comisia să poată urmări punerea în aplicare a măsurilor din cadrul *Mecanismului de redresare și reziliență* (MRR) și relevanța acestora pentru anumite recomandări specifice fiecărei țări. Date fiind însă abordările diferite adoptate de echipele responsabile de diferitele țări și marja de apreciere de care dispun acestea, nu există garanția că toate rapoartele de țară oferă o listă clară și completă a măsurilor MRR care au contribuit la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandărilor specifice primite. În plus, rapoartele nu arată cât de mult au contribuit aceste măsuri la progresele realizate în direcția punerii în aplicare a recomandărilor specifice în fiecare stat membru și dacă au avut un rol esențial în acest sens.	!
	4 litera (a)	117	✓			✓

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	4 litera (b)	117				
	5 litera (a)	119				
	5 litera (b)	119			Comisia a încercat să dea curs acestei recomandări în cadrul procesului de aprobare a revizuirilor PNRR-urilor și a clarificat o serie de *jaloane* și *ținte* definite vag sau incomplete. În cadrul auditurilor de *conformitate* și al auditurilor performanței pe care le realizează, Curtea continuă să identifice măsuri ale căror seturi de jaloane și ținte nu acoperă în totalitate etapele-cheie ale fazei de punere în aplicare sau toate elementele esențiale ale unei măsuri, în special în ceea ce privește finalizarea acesteia. În plus, Curtea a identificat cazuri în care Comisia a aplicat practici divergente de la un stat membru la altul pentru jaloanele și țintele unor tipuri similare de măsuri.	
	6 litera (a)	121				
	6 litera (b)	121				
RS 22/2022: „Sprijinul UE pentru regiunile carbonifere – Accent limitat pe tranziția socioeconomică și energetică”	2	63			A fost adoptat Regulamentul (UE) 2024/1787 privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic. În conformitate cu dispozițiile sale, a fost constituit un grup de experți, care a convenit că va exista o discuție privind bunele practici pentru măsurarea și gestionarea emisiilor de metan provenite de la minele de cărbune închise sau abandonate. Nu este clar când se va reuni efectiv grupul de experți pentru a face schimb de exemple de bune practici.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 23/2022: „Sinergii între programul Orizont 2020 și *fondurile structurale și de investiții europene* – Nu sunt încă utilizate la potențialul lor maxim”	1 litera (a)	80	✓			
	1 litera (b)	80	✓			
	2 litera (a)	83	✓			
	2 litera (b)	83	✓		Prin lansarea tabloului de bord al mărcii de excelență din cadrul Consiliului European pentru Inovare (CEI) și prin crearea noului subgrup al Forumului SEC „Acces la excelență” – Rețeaua autorităților de management pentru cercetare, inovare și coeziune (RIMA), Comisia a furnizat exemple de instrumente pe care le utilizează pentru a monitoriza sinergiile existente și pentru a identifica și a promova exemple de bune practici. Modulul nou dezvoltat al tabloului de bord al mărcii de excelență din cadrul CEI și instrumentul de *text mining* CORTEX asigură însă doar o acoperire parțială a fondurilor și a sinergiilor. Tabloul de bord al mărcii de excelență CEI acoperă exclusiv sinergiile legate de finanțări alternative, în timp ce CORTEX rămâne limitat la fondurile UE aflate sub *gestiune directă*. Activitatea desfășurată de Comisie cu privire la *eGrants* a constituit un exercițiu singular și nu există nicio dovadă că rezultatele sale au fost utilizate pentru a promova exemple de bune practici în rândul autorităților statelor membre.	
	3 litera (a)	89	✓			
	3 litera (b)	89	✓			

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	3 litera (c)	89			Comisia a finanțat proiectul *widerAdvance Facility* în cadrul cererii de propuneri „Mecanismul de sprijin pentru diseminare și exploatare (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05)”. De asemenea, ea a adoptat planul strategic Orizont Europa pentru perioada 2025-2027. Aceste două exemple de acțiuni întreprinse de Comisie reprezintă un început bun, dar ele nu răspund decât parțial la recomandarea 3 litera (c). Trebuie menționat că proiectul *widerAdvance Facility* a început abia în ianuarie 2025, fiind astfel prea devreme pentru o evaluare a impactului său general. În plus, sfera geografică a proiectului este limitată la țările vizate de extinderea participării și, deși aceste țări primesc, de regulă, fonduri structurale substanțiale, majoritatea beneficiarilor programului Orizont (și anume entitățile principale cărora li se adresează recomandarea) își au sediul în țări care nu sunt vizate de extinderea participării. De asemenea, planul strategic Orizont Europa pentru perioada 2025-2027 există în prezent doar pe hârtie și nu a condus încă la acțiuni concrete. În plus, deși Platforma de prezentare a rezultatelor programului Orizont poate servi drept sursă de informare pentru beneficiarii (potențiali ai) FEDR, rămâne neclar în ce mod ar putea ea să furnizeze beneficiarilor programului Orizont Europa informații cu privire la oportunitățile de finanțare din FEDR, aspect care a constituit principalul punct al recomandării Curții.	
	4	90				

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 24/2022: „Acțiunile din domeniul e-guvernării care vizau întreprinderile – Acțiunile Comisiei au fost implementate, dar disponibilitatea serviciilor electronice încă variază în UE”	1 litera (a)	93				
	1 litera (b)	93				
	1 litera (c)	93				
	2	97			Comisia a înregistrat unele progrese prin adoptarea Regulamentului privind Europa interoperabilă, instituirea unui cadru de guvernanță și dezvoltarea unui portal unic de acces, destinat în principal responsabililor cu strategia politică, funcționarilor relevanți din administrația publică, inginerilor de date, specialiștilor IT și arhitecților de afaceri, care oferă acces la o serie de facilități și instrumente (de exemplu, formare, conferințe, tablouri de bord, software cu sursă deschisă). Comisia a continuat să încurajeze colaborarea și schimbul de bune practici între statele membre prin diferite mijloace (de exemplu, grupuri de experți, platforme, ateliere, seminare). Ea nu a emis însă o strategie cuprinzătoare pentru promovarea, în rândul principalilor utilizatori finali (întreprinderi sau cetățeni) la nivelul UE, a serviciilor de e-guvernare disponibile și pentru coordonarea acestor servicii cu acțiunile întreprinse la nivel național de către statele membre. Nu s-au realizat sondaje specifice în rândul utilizatorilor finali pentru a evalua nivelul de informare a acestora. În plus, foile de parcurs strategice naționale privind deceniul digital nu au inclus în mod consecvent măsuri similare de diseminare care să fie puse în aplicare de statele membre.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 25/2022: „Verificarea *venitului național brut* în scopul finanțării bugetului UE – Riscurile legate de compilarea datelor sunt bine acoperite per ansamblu, dar se mai pot face progrese în ceea ce privește prioritizarea acțiunilor”	1 litera (a)	106			Curtea a recomandat ca, atunci când există numeroase probleme transversale de soluționat, Eurostat să acorde prioritate celor susceptibile să aibă un impact foarte ridicat în majoritatea statelor membre. Având însă în vedere numărul scăzut de probleme (trei) identificate de Eurostat pentru ciclul de verificare 2025-2029, nu a fost necesar să se stabilească o ordine de prioritate, deoarece toate vor fi abordate. Curtea nu a fost deci în măsură să evalueze punerea în aplicare a acestei recomandări legate de prioritizarea activităților.	
	1 litera (b)	106				
	1 litera (c)	106				
	1 litera (d)	106				
	2 litera (a)	107				
	2 litera (b)	107			Curtea a recomandat Eurostat ca, atunci când trebuie luată o decizie de a limita perioada de aplicare a viitoarelor *rezerve*, să efectueze o analiză solidă a raportului cost-eficacitate pe baza unor informații cantitative sau calitative suficiente și pe baza nivelului de risc specific atribuit fiecărui stat membru în cauză. La momentul de față, Curtea nu poate însă să evalueze nivelul de punere în aplicare a acestei recomandări, întrucât deciziile privind limitarea perioadei de aplicare a rezervelor s-au bazat pe aspecte tehnice specifice și nu au necesitat o analiză a raportului cost-eficacitate.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	3 litera (a)	109	✓			
	3 litera (b)	109	✓			
	3 litera (c)	109	✓			
RS 26/2022: „Statisticile europene – Calitatea lor mai poate fi îmbunătățită”	1	92	✓	✗	Comisia nu a luat măsuri pentru a asigura o reprezentare mai echilibrată a tuturor utilizatorilor în cadrul Comitetului consultativ european pentru statistică.	
	2 litera (a)	93	✓			
	2 litera (b)	93	✓			
	3 litera (a)	98	✓			
	3 litera (b)	98	✓			
	4 litera (a)	100	✗	✗	Comisia nu a acceptat și nici nu a pus în aplicare recomandarea de a evalua necesitatea și valoarea adăugată a acordării unui acces înainte de publicare.	
	4 litera (b)	100	✓			

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	5	103	⊗	✕	Comisia nu a acceptat recomandarea și nu a luat măsuri pentru a evalua fezabilitatea și oportunitatea extinderii mandatului actual al Comitetului consultativ european pentru guvernanță statistică în sensul includerii de competențe decizionale cu privire la toate elementele principale de concepție a exercițiului de evaluare *inter pares*.	⊗
RS 27/2022: „Sprijinul UE pentru cooperarea transfrontalieră cu țările învecinate – Un sprijin valoros, dar punerea în aplicare a început foarte târziu și trebuie remediate problemele de coordonare”	1 litera (a)	91	✓	▨		✓
	1 litera (b)	91	✓	▨		✓
	2	92	✓	▨		✓
	3	95	✓	▨		!
	4	99	✓	▨		✓
	5	101	✓	▨		!
	6	102	✓	▨		✓

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
RS 28/2022: *„Instrumentul de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE)* – Finanțarea din SURE a contribuit la menținerea locurilor de muncă în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19, dar nu se cunoaște întregul său impact”	1	70				

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Anexa 12.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor din rapoartele speciale din 2022 – Alte entități auditate

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Gradul de respectare a termenului: punere în aplicare la timp; punere în aplicare cu întârzieri; termenul-limită încă nu a expirat; nu s-au întreprins acțiuni corective; nu a fost evaluată respectarea termenului pentru punerea în aplicare.

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA)						
RS 04/2022: „Fondurile de investiții: acțiunile UE nu au creat încă o adevărată piață unică în beneficiul investitorilor”	2 litera (b)	132				
	2 litera (c)	132			În ceea ce privește evaluările *inter pares*, ESMA a cartografiat practicile observate ale autorităților naționale competente (ANC) și le-a comparat cu așteptările stabilite. Prioritățile strategice ale Uniunii în materie de supraveghere și acțiunile de supraveghere comune pot oferi, de asemenea, informații cu privire la nivelul de convergență al ANC-urilor. ESMA a început să cartografieze practicile ANC-urilor și progresele realizate de acestea la nivel de instrument sau de subiect (de exemplu, prin evaluări *inter pares*, discuții de caz, bilanțuri referitoare la prioritățile strategice ale Uniunii în materie de supraveghere). Nu există însă un	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					plan cuprinzător care să stabilească cum și în ce domenii ar trebui să se cartografieze sistematic practicile divergente în cadrul altor instrumente și subiecte. ESMA încă nu a demonstrat că utilizează cunoștințele dobândite din alte activități decât evaluările *inter pares* și bilanțurile privind prioritățile strategice ale Uniunii în materie de supraveghere pentru a cartografia în mod sistematic nivelul de convergență și pentru a asigura o monitorizare ulterioară a divergențelor. ESMA nu și-a adaptat indicatorii-cheie de performanță pentru a evalua practicile divergente ale ANC-urilor și nivelul global de convergență al acestora. Deși și-a îmbunătățit indicatorii-cheie de performanță pentru a măsura evoluția riscurilor de supraveghere, ESMA nu măsoară încă nivelul de convergență în cadrul sistemului său de evaluare a performanței. În schimb, această evaluare se realizează ad-hoc în contextul bilanțurilor privind prioritățile strategice ale Uniunii în materie de supraveghere, în anumite domenii selectate.	
	3 litera (b)	134				
	3 litera (c)	134			ESMA a promovat în mod activ crearea unui instrument de comparare a costurilor și a contribuit la procesul legislativ. Analize ulterioare au clarificat faptul că, pentru ca acest instrument să poată fi dezvoltat, vor fi necesare modificări legislative. Ideea a fost inclusă în poziția de negociere privind Strategia referitoare la	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					investițiile de retail a Comisiei. Instrumentul nu există încă. Mandatul pentru dezvoltarea sa se află în mâinile colegiuitorilor.	
	4	136			ESMA și Comitetul european pentru risc sistemic (CERS) au înregistrat progrese măsurabile în direcția construirii, la nivelul sectorului fondurilor de investiții, a unei arhitecturi coerente de *simulări de criză*. Ciclul anual de simulare a situațiilor de criză la nivelul fiecărui fond de piață monetară a devenit o practică consacrată. În ceea ce privește articolul 25 din Directiva privind administratorii fondurilor de investiții alternative, a fost instituită o procedură de monitorizare periodică. Simularea de criză realizată în comun, la nivel transsectorial, pentru fondurile de investiții de Fondul Monetar Internațional împreună cu ESMA în cadrul programului de evaluare a sectorului financiar pentru zona euro a îmbunătățit profunzimea analitică. Dezvoltarea de către CERS a unui model transsectorial descendent reprezintă un pas important către un cadru macroprudențial coerent la nivelul UE. În pofida progreselor concrete, persistă mai multe deficiențe fundamentale. Nu există un cadru armonizat la nivelul UE care să definească tipurile de fonduri pentru care sunt necesare simulări de criză prudențiale. Fragmentarea datelor între sectoare și acordurile limitate privind schimbul de date continuă să împiedice punerea în aplicare pe deplin a modelelor la nivelul întregului sistem. Aceste probleme sunt abordate în	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					cadrul consultării Comisiei privind un cadru macroprudențial pentru instituțiile financiare nebancare. Există în continuare incertitudini în ceea ce privește utilizarea în scopuri de supraveghere a indicatorilor de tip „valoare la risc” pentru organismele de plasament colectiv în valori mobiliare cu efect de levier ridicat. În plus, publicarea incompletă a rezultatelor simulărilor de criză reduce transparența și limitează disciplina pieței.	
Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică (ENISA)						
RS 05/2022: „Securitatea cibernetică a instituțiilor, organelor și agențiilor UE – Per ansamblu, nivelul de pregătire nu este proporțional cu amenințările”	3 litera (a)	100	✓			
	3 litera (b)	100	✓			
Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO)						
RS 06/2022: „Drepturile de proprietate intelectuală în UE – O protecție cu lacune”	3 litera (a)	99	✓			
	3 litera (b)	99	✓			
	3 litera (c)	99	✓			

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC)						
RS 13/2022: „Libera circulație în UE în timpul pandemiei de COVID-19 – O supraveghe re limitată a controalelor la frontierele interne și acțiuni necoordonate ale statelor membre”	4	86				
Parlamentul European						
RS 18/2022: „Instituțiile UE și pandemia de COVID-19 – Acestea au acționat cu promptitudine, dar mai au de abordat unele provocări pentru a valorifica la maximum inovarea și flexibilitatea determinate de criză”	1	96				
	2 litera (a)	99				
	2 litera (b)	99				
	3 litera (a)	101				
	3 litera (b)	101				
	3 litera (c)	101			Rezultatele noilor modalități de lucru sunt prezentate în declarațiile anuale de mediu și se concentrează pe aspecte de mediu precum consumul de apă sau consumul de hârtie de birou. Impactul noilor modalități de lucru nu a fost cuantificat în termeni monetari, ceea ce limitează capacitatea de a evalua consecințele lor financiare.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	3 litera (d)	101				
Consiliul Uniunii Europene						
RS 18/2022: „Instituțiile UE și pandemia de COVID-19 – Acestea au acționat cu promptitudine, dar mai au de abordat unele provocări pentru a valorifica la maximum inovarea și flexibilitatea determinate de criză”	1	96			În ceea ce privește cooperarea interinstituțională, instituțiile UE au actualizat regulamentul de procedură al Comitetului de pregătire pentru chestiuni ce țin de Statutul funcționarilor (*Comité de préparation pour les questions statutaires*), atribuindu-i acestuia sarcina de a asigura cooperarea între instituții în caz de criză. Planurile de continuitate a activității includ o nouă secțiune privind cooperarea între instituțiile UE în cazul unor perturbări pe termen lung, precum și privind măsurile aplicabile în cazul unor perturbări pe termen scurt. Secretariatul General al Consiliului a acceptat recomandarea și a precizat că planurile vor fi actualizate în ceea ce privește crizele pe termen mai lung, însă ele tot nu prevăd măsuri specifice pentru perturbările pe termen lung.	
	2 litera (a)	99				
	2 litera (b)	99				
	3 litera (a)	101				
	3 litera (b)	101				

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
	3 litera (c)	101			Studiul realizat în 2022 de Consiliul de administrație consultativ din cadrul Consiliului a evaluat economiile potențiale asociate mai multor scenarii diferite bazate pe niveluri variate de telemuncă. Rapoartele privind amprenta de carbon a instituțiilor pentru 2023 și 2024 indică naveta între domiciliu și locul de muncă (adică deplasările zilnice ale personalului către și de la locul de muncă) și mobilitatea ca surse de emisii. Emisiile aferente telemuncii sunt incluse în valorile raportate. Studiul realizat în 2022 de Consiliul de administrație consultativ se bazează pe scenarii, nu pe date reale. În cele două rapoarte menționate mai sus, cifrele nu sunt defalcate în funcție de tipul de consum (de exemplu, încălzire, energie electrică, apă sau hârtie) și nici nu sunt exprimate în termeni monetari. Prin urmare, impactul efectiv al noilor modalități de lucru nu a fost cuantificat în termeni monetari, ceea ce limitează capacitatea de a evalua consecințele lor financiare.	
	3 litera (d)	101			Studiul realizat în 2022 de Consiliul de administrație consultativ din cadrul Consiliului a evaluat emisiile potențiale de CO_2 și posibila reducere a amprentei de carbon în cazul mai multor scenarii diferite bazate pe niveluri variate de telemuncă. Rapoartele privind amprenta de carbon a instituțiilor pentru 2023 și 2024 indică naveta între domiciliu și locul de muncă (adică deplasările zilnice ale personalului către și de la locul de muncă) și mobilitatea ca surse de emisii. Emisiile aferente telemuncii sunt incluse în valorile raportate.	

Numărul și titlul raportului	Nr. recomandării	Punctul din raportul special	Nivelul de acceptare	Analiza Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării		
				Nivelul de punere în aplicare	Observații	Gradul de respectare a termenului
					Ambele rapoarte furnizează, de asemenea, o valoare pentru consumul suplimentar de gaze și de energie electrică asociat telemuncii prestate de angajați de la domiciliu. Studiul realizat în 2022 de Consiliul de administrație consultativ se bazează pe scenarii, nu pe date reale. În cele două rapoarte menționate anterior, emisiile aferente telemuncii sunt prezentate ca o singură valoare, ce reflectă consumul suplimentar de gaze și energie electrică la domiciliile angajaților. Nu se furnizează nicio defalcare în funcție de tipul de consum (de exemplu, încălzire, apă sau hârtie), care ar permite evaluarea impactului asupra mediului al noilor modalități de lucru.	
Curtea de Justiție a Uniunii Europene						
RS 18/2022: „Instituțiile UE și pandemia de COVID-19 – Acestea au acționat cu promptitudine, dar mai au de abordat unele provocări pentru a valorifica la maximum inovarea și flexibilitatea determinate de criză”	1	96	✓			
	2 litera (a)	99	✓			
	2 litera (b)	99	✓			
	3 litera (a)	101	✓			
	3 litera (b)	101	✓			
	3 litera (c)	101	✓			
	3 litera (d)	101	✓			

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Apendice

Raport

[în temeiul articolului 92 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 806/2014]

cu privire la orice datorie contingentă rezultată, pentru exercițiul financiar 2025, ca urmare a îndeplinirii de către Comisie și de către Consiliu a sarcinilor care le revin în temeiul acestui regulament

Introducere

Temei juridic

01 Articolul 92 alineatul (4) din Regulamentul privind mecanismul unic de rezoluție (MUR) prevede obligația Curții de Conturi Europene de „[a raporta] cu privire la orice datorie contingentă (pentru [C]omitet[ul Unic de Rezoluție – SRB], Consiliu, Comisie sau pentru altă entitate) rezultată ca urmare a îndeplinirii de către [SRB], Consiliu sau Comisie a sarcinilor care le revin în temeiul [acestui] regulament”. Prezentul apendice acoperă datoriile contingente legate de MUR ale Comisiei și ale Consiliului, datoriile contingente ale SRB fiind acoperite în raportul anual al Curții privind agențiile UE pentru exercițiul financiar 2025. Datoriile contingente legate de MUR ale Comisiei și ale Consiliului sunt, de asemenea, acoperite de opinia Curții privind fiabilitatea conturilor consolidate ale UE (a se vedea punctul II din declarația de asigurare a Curții adresată Parlamentului European și Consiliului – raportul auditorului independent).

Datorii contingente: definiție și criterii de recunoaștere

02 O datorie contingentă este definită după cum urmează:

- o obligație potențială apărută ca urmare a unor evenimente trecute și a cărei existență va fi confirmată doar de apariția sau de neapariția unuia sau a mai multor evenimente viitoare incerte, care nu depind în totalitate de controlul Uniunii Europene, sau
- o obligație curentă, apărută ca urmare a unor evenimente trecute, dar care nu este recunoscută, deoarece este puțin probabil să fie nevoie de ieșiri de resurse economice încorporând beneficii economice sau potențial de servicii pentru stingerea obligației sau deoarece valoarea obligației nu poate fi măsurată cu suficientă fiabilitate.

03 Pentru a stabili dacă trebuie prezentată o datorie contingentă sau dacă trebuie recunoscut un provizion, este necesar să se evalueze probabilitatea unei ieșiri de resurse economice (de numerar, în general). În cazul în care o ieșire viitoare de resurse:

- este probabilă, trebuie recunoscut provizionul aferent;
- este posibilă, trebuie prezentată datoria contingentă corespunzătoare;

- are o probabilitate redusă, nu este necesară prezentarea niciunei informații.

Informații contextuale privind datoriile contingente legate de mecanismul unic de rezoluție

04 În contextul îndeplinirii sarcinilor care le revin în temeiul Regulamentului MUR, SRB, Consiliul și Comisia pot contracta datorii contingente legate de proceduri judiciare pendinte (în fața instanțelor UE sau a unor instanțe naționale) în legătură cu:

- **deciziile de rezoluție și cele de neinițiere a rezoluției pe care le-au adoptat** – în hotărârea sa din 18 iunie 2024 (cauza C-551/22 P), Curtea de Justiție a pronunțat că numai deciziile Comisiei de aprobare a unei scheme de rezoluție pot fi contestate în fața instanțelor UE. Atât decizia de a aplica, cât și cea de a nu aplica instrumente de rezoluție pot fi atacate în instanță;

- **principiul potrivit căruia niciun creditor nu trebuie să fie dezavantajat:** pentru a garanta respectarea drepturilor de proprietate fundamentale, Regulamentul MUR prevede că niciun creditor nu trebuie să fie mai dezavantajat în cadrul procedurii de rezoluție decât ar fi în cadrul procedurii obișnuite de insolvență. Conform acestui principiu, toți creditorii care ar fi beneficiat de un tratament mai bun în cadrul procedurii obișnuite de insolvență trebuie să fie despăgubiți din Fondul unic de rezoluție. Pentru a se evalua tratamentul creditorilor și al acționarilor, trebuie evaluată diferența dintre tratamente.

Observații

Partea I – Datoriile contingente ale Comisiei

05 ***Tabelul 1*** prezintă numărul de proceduri judiciare legate de MUR care ar putea afecta Comisia ca rezultat al îndeplinirii de către aceasta a sarcinilor care îi revin în temeiul Regulamentul MUR și datoriile contingente aferente în valoare de 0 euro, prezentate în conturile Comisiei, precum și provizioanele aferente în valoare de 0 euro, recunoscute în aceste conturi.

Tabelul 1 – Procedurile judiciare legate de MUR care ar putea afecta Comisia, datoriile contingente și provizioanele aferente

Cauze legate de	Numărul cauzelor aflate pe rolul instanțelor UE	Datoriile contingente aferente prezentate în conturile Comisiei (*în milioane de euro*)	Provizioanele aferente recunoscute în conturile Comisiei (*în milioane de euro*)
	(cifrele din paranteze sunt cele din raportul Curții pe 2024)		
Decizii de rezoluție și decizii de neinițiere a rezoluției	**2 (6)**	**0 (0)**	**0 (0)**
Rezoluția Banco Popular Español S.A. (BPE)	*0 (4)*	*0 (0)*	*0 (0)*
Rezoluția Sberbank d.d. și a Sberbank banka d.d. și neinițierea rezoluției pentru Sberbank Europe AG	*2 (2)*	*0 (0)*	*0 (0)*
Decizii legate de principiul „niciun creditor nu trebuie să fie dezavantajat”	**2 (2)**	**0 (nu se aplică)**	**0 (nu se aplică)**
TOTAL	**4 (8)**	**0 (0)**	**0 (0)**

Sursa: conturile Comisiei pentru 2025 și informațiile suplimentare furnizate de Comisie, precum și informații de pe curia.europa.eu.

06 La 7 iunie 2017, Comisia a aprobat decizia de rezoluție a SRB în ceea ce privește **Banco Popular Español S.A** (BPE). La jumătatea anului 2026, nu mai exista nicio cauză pendinte în fața instanțelor UE care să afecteze Comisia în această privință, spre deosebire de jumătatea anului 2025, când existau patru astfel de cauze[1]. Prin Ordonanța din 21 iulie 2025, Tribunalul a respins toate aceste acțiuni ca fiind vădit nefondate.

07 La 1 martie 2022, Comisia a aprobat decizia de rezoluție a SRB în ceea ce privește **Sberbank banka d.d.** și **Sberbank d.d.** În aceeași zi, SRB a adoptat o decizie de neinițiere a rezoluției cu privire la **Sberbank Europe AG**. În raportul său pe 2024, Curtea a indicat că, la jumătatea anului 2025, existau două cauze pendinte[2] în fața instanțelor UE care puteau afecta Comisia în această privință. Pentru aceste cauze, Tribunalul a respins acțiunea în justiție introdusă de reclamanți, prin hotărârea sa din 26 noiembrie 2025. Ulterior, în februarie 2026, au fost introduse două recursuri[3] împotriva hotărârii Tribunalului din 26 noiembrie 2025 în cauza T-523/22 și, respectiv, în cauza T-524/22. Recursurile erau în continuare pendinte la jumătatea anului 2026.

08 În martie 2025 au fost introduse două acțiuni[4] împotriva unor decizii legate de principiul „niciun creditor nu trebuie să fie dezavantajat” vizând Sberbank banka d.d. și Sberbank d.d. Ambele acțiuni erau în curs la jumătatea anului 2026. Comisia a intervenit pentru a apăra legalitatea Regulamentului MUR și a deciziilor luate de SRB.

09 Comisia consideră că probabilitatea unui rezultat nefavorabil în aceste cauze este redusă și, prin urmare, nu a prezentat datorii contingente și nici nu a recunoscut provizioane aferente.

Partea II – Datoriile contingente ale Consiliului

10 ***Tabelul 2*** prezintă numărul de proceduri judiciare legate de MUR care ar putea afecta Consiliul ca rezultat al îndeplinirii de către acesta a sarcinilor care îi revin în temeiul Regulamentul MUR și datoriile contingente aferente în valoare de 0 euro,

---

[1] Cauzele T-678/17, T-600/17, T-499/17 și T-498/17.

[2] Cauzele T-523/22 și T-524/22.

[3] Cauzele C-61/26 P și C-62/26 P.

[4] Cauzele T-147/25 și T-149/25.

prezentate în conturile Consiliului, precum și provizioanele aferente în valoare de 0 euro, recunoscute în aceste conturi.

Tabelul 2 – Procedurile judiciare legate de MUR care ar putea afecta Consiliul, datoriile contingente și provizioanele aferente

Cauze legate de	Numărul cauzelor aflate pe rolul instanțelor UE	Datoriile contingente aferente prezentate în conturile Consiliului (*în milioane de euro*)	Provizioanele aferente recunoscute în conturile Consiliului (*în milioane de euro*)
	(cifrele din paranteze sunt cele din raportul Curții pe 2024)		
Decizii de rezoluție și decizii de neinițiere a rezoluției	**0 (0)**	**Nu se aplică**	
Decizii legate de principiul „niciun creditor nu trebuie să fie dezavantajat”	**0 (0)**	**Nu se aplică**	
TOTAL	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Sursa: conturile Consiliului pentru 2025 și informațiile suplimentare furnizate de Consiliu, precum și informații de pe curia.europa.eu.

11 Consiliul nu a prezentat nicio datorie contingentă (și nu a recunoscut niciun provizion) care să fi rezultat în urma îndeplinirii sarcinilor care îi revin în temeiul Regulamentului MUR, deoarece nu există cauze pendinte în fața instanțelor UE în care Consiliul să fie pârât și care să poată antrena datorii contingente.

Răspunsurile instituțiilor la raportul anual privind execuția bugetului UE pentru exercițiul financiar 2025

Cuprins

		Pagina
Capitolul 1	Declarația de asigurare și informații în sprijinul acesteia	
	Răspunsurile Comisiei Europene	465
Capitolul 2	Gestiunea bugetară și financiară	
	Răspunsurile Comisiei Europene	476
Capitolul 3	Obținerea de rezultate pornind de la bugetul UE	
	Răspunsurile Comisiei Europene	481
Capitolul 4	Venituri	
	Răspunsurile Comisiei Europene	489
Capitolul 5	Piața unică, inovare și sectorul digital	
	Răspunsurile Comisiei Europene	495
Capitolul 6	Coeziune, reziliență și valori	
	Răspunsurile Comisiei Europene	503
Capitolul 7	Resurse naturale și mediu	
	Răspunsurile Comisiei Europene	519
Capitolul 8	Migrație și gestionarea frontierelor Securitate și apărare	
	Răspunsurile Comisiei Europene	525

Capitolul 9	**Vecinătate și întreaga lume**	
	Răspunsurile Comisiei Europene	**530**
Capitolul 10	**Administrația publică europeană**	
	Răspunsurile Parlamentului European	**534**
	Răspunsurile Consiliului Uniunii Europene	**536**
	Răspunsurile Comisiei Europene	**537**
	Răspunsurile Curții de Justiție a Uniunii Europene	**540**
	Răspunsurile Curții de Conturi Europene	**541**
Capitolul 11	**Mecanismul de redresare și reziliență**	
	Răspunsurile Comisiei Europene	**542**
Capitolul 12	**Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor formulate de Curte în rapoartele sale speciale publicate în 2022**	
	Răspunsurile Parlamentului European	**553**
	Răspunsurile Comisiei Europene	**554**
	Răspunsurile Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA)	**579**

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, CAPITOLUL 1: Declarația de asigurare

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

1. Fiabilitatea conturilor

Comisia recunoaște validitatea constatărilor generale ale Curții de Conturi Europene (CCE) cu privire la fiabilitatea conturilor, astfel cum se subliniază în capitolul 1. Comisia a luat deja măsuri sau pune în aplicare modificări pentru a răspunde multora dintre aceste observații.

În conturile finale, Comisia a corectat toate erorile semnificative identificate în scrisorile de închidere adresate comisarilor în ceea ce privește operațiunile și programele puse în aplicare sub responsabilitatea acestora. Acest lucru este valabil, în special, în ceea ce privește erorile legate de programele multianuale în cazul cărora angajamentele juridice necesare nu au fost înregistrate în mod corespunzător în conturile provizorii, pe lângă corectarea erorilor din conturile finale. Comisia va introduce controale sistematice pentru a preveni repetarea erorilor în programele relevante.

Comisia ar dori să sublinieze că multe dintre observațiile formulate de CCE pe baza auditului sistemului informatic SUMMA decurg din contextul excepțional și tranzitoriu în care SUMMA a funcționat în cursul anului 2025. Faptul că 2025 a fost un an de tranziție nu afectează în niciun fel pertinența observațiilor CCE, pe care Comisia este hotărâtă să le abordeze. Cu toate acestea, Comisia ar dori să reamintească pe scurt faptul că punerea în aplicare a unei modificări profunde a sistemului său de raportare financiară va necesita în mod inevitabil o adaptare.

Anticipând provocările care ar rezulta în mod inevitabil dintr-o transformare atât de profundă a sistemului, Comisia a pus în aplicare controale sistematice și intensificate pentru a menține fiabilitatea primelor conturi anuale pe baza informațiilor financiare raportate prin intermediul SUMMA.

În primele luni de la intrarea în funcțiune a SUMMA, au fost raportate un număr mare de erori și incidente, pe măsură ce o mare parte a echipelor financiare și contabile ale Comisiei și ale agențiilor executive s-au familiarizat cu noile mecanisme introduse de SUMMA. Această situație a impus cerințe semnificative în ceea ce privește sprijinul acordat utilizatorilor finali și a crescut atât timpii de răspuns, cât și necesitatea de a ajuta utilizatorii să pună în aplicare soluții alternative.

În cazul în care experiențele inițiale au evidențiat necesitatea unor corecții ale configurațiilor SUMMA, echipa de punere în aplicare a SUMMA a implementat rapid îmbunătățiri țintite, atunci când a fost posibil. Documentarea modificărilor de proces a fost, de asemenea, întârziată în acest context solicitant și dinamic.

Aspectele tranzitorii sunt soluționate treptat, fiind aduse îmbunătățiri prin introducerea constantă a îmbunătățirilor/modernizărilor SUMMA în cursul anului 2026. În conformitate cu recomandarea emisă de CCE, în cursul anului 2026 vor fi luate măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți calitatea datelor, pentru a consolida sistemul și arhitectura SUMMA, procesele informatice de sprijin și continuitatea activității.

2. Regularitatea operațiunilor

În contextul numeroaselor provocări cu care se confruntă Uniunea Europeană, Comisia a continuat să acorde prioritate utilizării optime a banilor contribuabililor, asigurându-se că bugetul UE este cheltuit în mod responsabil și corect. În ansamblu, Comisia se străduiește să găsească echilibrul adecvat între un nivel scăzut de eroare, plăți rapide, costuri rezonabile ale controalelor și realizarea la timp a tuturor obiectivelor sale de politică.

Ca parte a strategiilor lor de control, în cadrul de control intern, Comisia și statele membre efectuează mii de controale în fiecare an pentru a preveni, a detecta și a corecta erorile și deficiențele din sistemele de gestiune și control pentru execuția bugetului UE. Toate controalele și auditurile efectuate au furnizat Comisiei dovezi detaliate și solide cu privire la nivelul de risc diferențiat pentru cheltuielile și veniturile bugetului UE. Prin urmare, Comisia consideră că, în 2025, bugetul UE a fost, în general, bine protejat. Acest lucru este confirmat și de concluzia generală a auditorului intern.

Comisia ia notă de nivelul de eroare raportat (3,8 %) estimat de CCE pentru cheltuieli, a se vedea ***secțiunea II.2 de mai jos***. Comisia salută evaluarea CCE potrivit căreia, la fel ca în anii precedenți, nivelul de eroare din cadrul veniturilor și al cheltuielilor administrative nu a fost semnificativ.

Abordarea Comisiei, în calitate de gestionar al bugetului UE, este diferită de cea urmată de CCE în rolul său de auditor extern.

În calitate de auditor independent al UE, mandatul CCE este de a estima un nivel de eroare care afectează toate cheltuielile UE, raportat la un moment dat pe o bază anuală și pe baza unui eșantion statistic (**punctul 1.22**).

Comisia și statele membre execută bugetul în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare a fondurilor UE prevăzute în Regulamentul financiar al UE. Pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, Comisia instituie sisteme de gestiune și control pentru a preveni, a detecta și a corecta neregulile și fraudele. Reflectând **caracterul multianual** al programelor și al acțiunilor finanțate de la bugetul UE, acțiunile corective pot fi întreprinse după unul sau mai mulți ani de la materializarea și detectarea unui risc de neregulă sau de fraudă. Prin urmare, Comisia stabilește ratele de eroare pentru cuantificarea riscului la momentul plății (și la închidere) ca unul dintre instrumentele de gestiune pentru a preveni cheltuielile neconforme.

Începând din 2024, Comisia își prezintă concluziile cu privire la nivelul de protecție a bugetului UE la nivelul rubricilor din cadrul financiar multianual (CFM). Acest lucru se datorează trecerii la modele de performanță bazate într-o mai mare măsură pe rezultatele obținute în cadrul politicii agricole comune (PAC) pentru perioada 2023-2027 și, începând din 2025, în cadrul mecanismelor pentru Ucraina, Balcanii de Vest și Moldova, în cazul cărora Comisia nu mai poate stabili un risc cantitativ la momentul plății (și la închidere). Pentru **rubricile „Resurse naturale și mediu”** și **„Vecinătate și întreaga lume”**, acest lucru a condus la utilizarea unui nou indicator: **ponderea cheltuielilor considerate ca prezentând un risc scăzut**. Acest indicator se bazează pe clasificarea de tip scăzut-mediu-ridicat a cheltuielilor bazate pe performanță. Pentru **toate celelalte rubrici ale CFM, riscurile la momentul plății și la închidere** continuă să fie cuantificate. Ar trebui remarcat faptul că, în 2025, pentru prima dată de la începutul perioadei de programare 2021-2027, plățile aferente perioadei de programare respective au fost mai mari decât plățile aferente perioadei 2014-2020.

În 2025, pentru rubricile din CFM în care s-a stabilit **un risc cantitativ la momentul plății și la închidere**, **riscul la închidere a rămas sub pragul de semnificație de 2 % pentru toate rubricile**. Pentru toate rubricile din CFM în care s-a stabilit un risc cantitativ la momentul plății, Comisia determină un **risc la închidere**, care măsoară nivelul de eroare rămas după efectuarea

tuturor controalelor ex post și a corecțiilor. Aceasta este în concordanță cu **caracterul multianual al cheltuielilor Comisiei** și al strategiilor sale diferențiate de control, prin care, împreună cu statele membre în cadrul gestiunii partajate, aceasta depune eforturi substanțiale pentru a efectua controale și pentru a opera corecții după efectuarea plăților și până la sfârșitul ciclului de programare. Comisia consideră că riscul la închidere este cel mai reprezentativ indicator al acțiunilor sale și al celor întreprinse de statele membre. **Riscul la momentul plății a rămas sub 2 %, cu excepția rubricilor „Coeziune, reziliență și valori" și „Piața unică, inovare și sectorul digital".**

Persistă diferențe între nivelul de eroare estimat de CCE și riscul la momentul plății estimat de Comisie (**punctul 1.42**). De exemplu, CCE cuantifică erorile atunci când sunt afectate condițiile de plată, indiferent dacă o corecție financiară sau o recuperare este aplicabilă sau nu în temeiul regulamentului existent (**punctul 1.43**). În cazul neregulilor cauzate de o deficiență a propriilor proceduri, Comisia nu aplică recuperări; cu toate acestea, în cazul erorilor procedurale grave în materie de achiziții publice, eroarea este cuantificată și este inclusă în risc la momentul plății. Această diferență în ceea ce privește modul în care sunt cuantificate erorile continuă să aibă un impact asupra rubricii „Coeziune, reziliență și valori", pe lângă caracteristicile specifice ale populației auditate în domeniul coeziunii în 2025 – și, prin urmare, asupra eșantionului CCE (**punctele 6.14** și **6.15**). În cele din urmă, Comisia consideră că este necesară o cooperare suplimentară cu CCE în ceea ce privește interpretarea normelor aplicabile și a abordărilor metodologice, întrucât, în continuare, Comisia a prezentat concluzii diferite în evaluarea unor cazuri individuale auditate de CCE.

În ceea ce privește rubrica **„Resurse naturale și mediu"**, ponderea cheltuielilor cu risc scăzut a fost de 64 %, ceea ce a fost în concordanță cu intervalul cuprins între 50,6 % și 77,6 % pentru anii 2020-2024. Pentru rubrica „**Vecinătate și întreaga lume**", ponderea cheltuielilor cu risc scăzut a fost de 89,6 %, ceea ce a fost, de asemenea, în concordanță cu intervalul cuprins între 76,6 % și 100 % pentru anii 2020-2024.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CCE

1. Fiabilitatea conturilor

Rezultatul economic al exercițiului este negativ, însă rezultatul bugetar este pozitiv

Comisia ia act de caracterizarea de către CCE a tratamentului bugetar al sumelor împrumutate în cadrul NextGenerationEU (NGEU) ca fiind „o abordare neobișnuită". NGEU a fost un răspuns excepțional la circumstanțe temporare, dar extreme, oferind mijloace suplimentare extraordinare și temporare pentru a aborda consecințele crizei provocate de pandemia de COVID-19 în temeiul articolului 5 din Decizia (UE, Euratom) 2020/2053. NGEU a fost instituit din cauza necesității urgente de a aborda criza și consecințele sale economice, în deplină conformitate cu normele TFUE care permit abordarea unor astfel de situații și crize extraordinare.

Diferența dintre buget și rezultatele economice menționată de CCE la punctul 1.6 este o consecință normală a principiilor conceptuale diferite care stau la baza conturilor bugetare și a conturilor pe bază de angajamente. În timp ce, în conturile bugetare, intrările și ieșirile de numerar se echilibrează reciproc în exercițiul bugetar, în contabilitatea pe bază de angajamente – și pe baza standardelor de contabilitate acceptate la nivel internațional – partea de grant (nerambursabilă în cadrul

Mecanismului de redresare și reziliență) nu conferă niciun drept la un activ și, prin urmare, crește activele nete negative (și anume datoriile care nu sunt încă acoperite de buget).

După cum observă CCE, temeiul juridic impune ca sumele împrumutate în cadrul NGEU care sunt direcționate către granturi NGEU și către suplimentări ale programelor UE să fie tratate ca venituri alocate externe, care sunt contabilizate în plus față de bugetul anual. Conturile pe bază de angajamente prezintă în mod fidel realitatea economică potrivit căreia sumele împrumutate și plătite ca sprijin nerambursabil creează active nete negative reprezentând sume care urmează să fie finanțate din bugetele viitoare.

Observații referitoare la conturile anuale consolidate pentru 2025 și la cadrul de control intern aferent

Conturile anuale consolidate pentru 2025 sunt primul set de conturi întocmite utilizând SUMMA și, într-un astfel de proiect la scară largă, pot apărea probleme de tranziție, astfel cum a subliniat CCE la punctul 1.11.

Astfel cum subliniază CCE la **punctul 1.12**, valoarea totală a angajamentelor juridice pentru contractele multianuale nu a fost, în general, disponibilă în SUMMA – nici pentru contractele migrate de la ABAC la SUMMA, nici pentru contractele nou create în SUMMA. Prin urmare, a fost necesar ca aceste cheltuieli înregistrate în avans în conturi la sfârșitul exercițiului să fie corectate pentru conturile finale. Comisia a identificat soluția tehnică pentru rectificarea acestor informații lipsă în SUMMA, iar aceasta este în curs de punere în aplicare. Comisia lucrează, de asemenea, la sensibilizarea la nivelul tuturor serviciilor (direcții generale, oficii și agenții executive) cu privire la soluția existentă și la emiterea de instrucțiuni cu privire la utilizarea corectă a acesteia. Scopul este de a preveni repetarea acestei probleme în viitor.

Problema transferului facturilor de la eGrants la SUMMA (**punctul 1.13**) a fost detectată de Comisie suficient de devreme în 2025, înainte de închiderea conturilor anuale pentru exercițiul financiar 2025, datorită solidității sistemului de control intern al Comisiei. Acest lucru a permis ca serviciile să fie instruite în timp util pentru a reflecta valoarea facturilor lipsă la sfârșitul exercițiului. În februarie 2026, a fost convenit un plan de acțiune cu DG RTD pentru a soluționa problema abordată în observația CCE, permițând introducerea în SUMMA a sumelor corecte din facturi începând din mai 2026.

Comisia recunoaște că a existat o configurare eronată (**punctul 1.14**) instrumentului de raportare la nivel de grup al SUMMA, care a condus la prezentarea unei sume nesemnificative ca sold al unei părți terțe, și nu ca sold intragrup. Această eroare de configurare a fost corectată imediat. Au fost puse în aplicare controale suplimentare pentru a preveni repetarea unor probleme similare.

În ceea ce privește observația CCE de la **punctul 1.15** privind validarea cuprinzătoare a sistemelor contabile locale ale Comisiei, Comisia ar dori să sublinieze că Regulamentul financiar (RF) nu impune contabilului Comisiei să efectueze o validare cuprinzătoare a tuturor sistemelor contabile locale.

În conformitate cu RF, toate sistemele locale existente au fost validate atunci când au fost dezvoltate și puse în aplicare în ABAC, iar activitatea desfășurată de Comisie a fost evaluată pozitiv de CCE în ultimul deceniu. Întrucât introducerea SUMMA a afectat modul în care informațiile financiare din sistemele contabile locale sunt transmise sistemului contabil central al Comisiei (către SUMMA, mai degrabă decât către ABAC), contabilul Comisiei a luat măsurile necesare pentru a obține un nivel adecvat de asigurare atât înainte, cât și după intrarea în funcțiune a SUMMA.

Pentru a atenua riscurile în timpul tranziției și pentru a se asigura că sistemele locale funcționează în mod corespunzător, toate direcțiile generale responsabile de astfel de sisteme au fost obligate să efectueze teste de fond și să transmită rezultatele contabilului Comisiei înainte de lansarea SUMMA. Acest proces a făcut parte integrantă din documentarea deciziei de lansare și toată documentația de testare aferentă este disponibilă.

În plus, pentru a reduce și mai mult riscurile, în 2025, serviciile contabilului Comisiei au efectuat revizuiri specifice ale celor trei sisteme principale integrate cu SUMMA (acoperind peste 90 % din plățile Comisiei în 2025), axându-se în mod specific pe riscurile care decurg din introducerea SUMMA. Comisia este de acord că o validare cuprinzătoare a tuturor sistemelor contabile locale ar fi benefică. Cu toate acestea, activitatea desfășurată – pe baza unei abordări bazate pe riscuri – a fost suficientă pentru a atenua riscurile la adresa fiabilității conturilor.

Un număr mai mare de erori este inevitabil atunci când se trece la un nou sistem contabil, astfel cum a identificat de CCE la **punctul 1.16**, din cauza contextului excepțional și tranzitoriu în care SUMMA a funcționat în cursul anului 2025. În primul an de utilizare a SUMMA, o mare parte a echipelor financiare și contabile ale serviciilor au fost nevoite să se familiarizeze cu SUMMA. În același timp, echipa de punere în aplicare a SUMMA efectuase deja un număr mare de îmbunătățiri țintite pentru a aborda problemele recurente și pentru a îmbunătăți funcționarea sistemului. Comisia va continua să abordeze aceste probleme, cu scopul de a reduce frecvența erorilor și, în cele din urmă, de a le elimina.

Observații din auditul sistemelor informatice privind SUMMA

Astfel cum a remarcat CCE la **punctul 1.18**, Comisia a lansat SUMMA la începutul anului 2025, cu accent pe funcționalitatea de bază, reducând în același timp la minimum riscul unei astfel de implementări la scară largă. Alte funcționalități neesențiale au fost amânate și au fost lansate treptat începând din 2025. Aceasta este o abordare standard pentru implementarea sistemelor informatice la scară largă. Obiectivul este de a reduce la minimum riscul operațional și perturbarea operațiunilor prin reducerea domeniului de aplicare pe cât posibil și prin concentrarea primei implementări asupra caracteristicilor de bază.

De la introducerea SUMMA, Comisia a lucrat la îmbunătățirea în continuare a sistemului prin introducerea de noi elemente pentru a spori eficiența proceselor financiare în cadrul Comisiei. Lucrările necesare în perioada de tranziție vor fi eliminate treptat până în 2027.

Iar controalele în domeniul gestionării accesului tehnic și al gestionării modificărilor informatice vor fi îmbunătățite. Pentru a limita riscurile, măsurile de atenuare, monitorizarea cu ajutorul tablourilor de bord, un proces de gestionare a versiunilor și consiliul de control al modificărilor ca organism de guvernanță operațională au fost instituite începând din 2025, înainte de închiderea conturilor anuale pentru 2025. Pentru aprobări s-a aplicat principiul celor „patru ochi", implicând cel puțin două unități diferite, și nu s-a constatat nicio modificare nejustificată în cursul anului. Deficiențele constatate de CCE în ceea ce privește gestionarea soluționării incidentelor (**punctul 1.19**) au fost abordate printr-un sprijin amplu acordat utilizatorilor finali prin canale consacrate de succes pentru comunicarea periodică.

În acest context, au fost puse în aplicare mai multe măsuri de sprijin: toate tichetele au fost înregistrate într-un instrument dedicat. De asemenea, a fost creată o comunitate de coordonatori locali ai SUMMA și de experți SUMMA în cadrul serviciilor, aceștia având acces direct la DG BUDG prin canale specifice, inclusiv săli de chat moderate și cursuri de formare specifice. În plus, a fost instituită o structură extinsă de sprijin pentru utilizatorii finali, cu raportare săptămânală către personalul de conducere de nivel superior al DG BUDG. Au avut loc reuniuni de sprijin pentru utilizatorii finali cel puțin o dată pe săptămână, cu o abordare de tip „ușă deschisă" și cu participarea experților DG BUDG

pentru a sprijini utilizatorii. În cele din urmă, au fost organizate sesiuni de formare suplimentare pentru un public mai larg pe teme specifice, cum ar fi închiderea exercițiului, dar și orice funcționalitate în cazul căreia comunitatea utilizatorilor a avut un interes mai larg în ceea ce privește sprijinul. Compararea acestei etape cu practicile standard de gestionare a incidentelor ale unui sistem stabil nu ține seama de realitatea unei situații complexe și de factorii atenuanți puși în aplicare.

2. Regularitatea operațiunilor

Venituri

În ceea ce privește partea de venituri a bugetului UE, Comisia salută, încă o dată, faptul că CCE consideră că veniturile nu sunt afectate de un nivel semnificativ de eroare și că sistemele de gestionare a veniturilor au fost, în general, eficace [**punctul 1.24 litera (a)**].

Comisia își menține angajamentul deplin de a aborda și soluționa chestiunile rămase nerezolvate în domeniul resurselor proprii bazate pe TVA și al resurselor proprii tradiționale. În primul trimestru al anului 2026, Comisia a încheiat primul ciclu de inspecție pentru veniturile din deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate și monitorizează îndeaproape problemele identificate cu statele membre (a se vedea, de asemenea, ***răspunsul detaliat la capitolul 4***).

Cheltuieli

Comisia ia act de creșterea globală a nivelului de eroare estimat de CCE pentru 2025 la 3,8 % [**punctul 1.24 litera (b)**], de la 3,6 % pentru 2024. Per ansamblu, nivelul de eroare estimat de CCE care este legat de normele, sistemele și organismele de punere în aplicare a actualelor cheltuieli din CFM se situează în intervalul înregistrat în anii precedenți [a se vedea **figura 1.7** – Nivelurile de eroare estimate (2021 - 2025)].

În rubrica **„Coeziune, reziliență și valori”** (**punctul 1.27**), Comisia observă că rata de eroare calculată de CCE se bazează pe un eșantion de audit care reflectă particularitățile unei populații de audit atipice și substanțial mai mici decât în anii precedenți, astfel cum a explicat CCE în **capitolul 6** (**punctele 6.8-6.15**). Acest lucru limitează posibilitatea de a efectua comparații directe cu rezultatele raportate în anii precedenți.

În plus, CCE a revenit la abordarea sa de audit anterioară anului 2017, care implică selectarea operațiunilor direct din întreaga populație auditată (conturi prezentate de statele membre și acceptate de Comisie), mai degrabă decât auditarea exclusivă a operațiunilor auditate anterior de autoritățile de audit. Prin urmare, autoritățile de management (în locul autorităților de audit) au devenit principalii interlocutori în ceea ce privește operațiunile auditate, dar nu au fost întotdeauna în măsură să furnizeze în timp util toate probele de audit solicitate de CCE (**punctul 6.14**). Comisia consideră că este posibil ca acest lucru să fi influențat rata de eroare calculată de CCE. Comisia va depune eforturi pentru a sensibiliza autoritățile de management cu privire la noua abordare, precum și cu privire la lecțiile învățate în urma acestui prim exercițiu, astfel încât acestea să fie mai bine pregătite pentru a răspunde solicitărilor auditorilor CCE în anii următori.

Acest calcul al unei rate globale de eroare efectuat de CCE pentru plățile anuale din domeniul coeziunii diferă de abordarea Comisiei, care aplică o evaluare pentru fiecare program în parte. Calculul Comisiei se bazează pe o agregare a tuturor ratelor de eroare specifice fiecărui program raportate de autoritățile de audit, rezultate în urma auditurilor efectuate de acestea cu privire la peste 9 000 de (părți de) operațiuni, ca parte a eșantioanelor reprezentative selectate pentru fiecare program (sau grup de programe). Scopul „abordării de tip audit unic”, aplicată de Comisie, este de a reduce sarcina administrativă și de a obține o asigurare rezonabilă prin examinări aprofundate ale

rezultatelor auditurilor naționale și ale opiniilor raportate în fiecare an pentru toate programele, completate cu propriile audituri bazate pe riscuri.

Ca în fiecare an, Comisia va monitoriza în mod corespunzător toate erorile raportate de CCE și va solicita măsuri corective sau corecții financiare, după cum se consideră necesar și fezabil din punct de vedere juridic. Comisia va recomanda, de asemenea, ca autoritățile de management în cauză să îmbunătățească în continuare sistemele de gestiune și control, după caz, în vederea punerii în aplicare a perioadei 2021-2027 (a se vedea, de asemenea, ***răspunsurile la capitolul 6***).

În rubrica **„Resurse naturale și mediu"** (**punctul 1.30**), Comisia ia act de constatările CCE privind **condiția** referitoare la „**terenurile [care] se aflau [...] la dispoziți[e]**", care este o cerință de eligibilitate importantă pentru sprijinul direct. Verificarea sa este abordată în mod sistematic în auditurile Comisiei și ale organismelor de certificare, având în vedere importanța sa pentru protejarea intereselor financiare ale UE și pentru asigurarea faptului că sprijinul este acordat în conformitate cu normele aplicabile. În prezent, Comisia are în desfășurare proceduri de verificare a conformității care abordează deficiențele sistemelor de control pentru terenurile aflate la dispoziție în aceleași state membre în care CCE a detectat erori. Aceste proceduri de conformitate au început înainte de vizitele CCE. În ceea ce privește eco-schemele și angajamentele de agromediu și climă, evaluarea CCE este în concordanță cu propria evaluare a Comisiei, care identifică, de asemenea, un risc mai mare de erori în cadrul acestor măsuri din cauza complexității lor, a condițiilor de eligibilitate diverse și, în cazul eco-schemelor, a introducerii lor recente în cadrul PAC 2023-2027. Comisia continuă să sprijine statele membre prin orientări și prin schimbul de bune practici și recomandări pentru a le ajuta să conceapă, să controleze și să pună în aplicare în mod eficace aceste măsuri și condiții de eligibilitate, monitorizând în același timp riscurile identificate prin proceduri de conformitate, atunci când este necesar pentru a proteja bugetul UE (a se vedea, de asemenea, ***răspunsurile la capitolul 7***).

Comisia împărtășește opinia CCE potrivit căreia modul în care sunt plătite fondurile are un impact asupra riscului de eroare (**punctul 1.28**) și, în special, riscul de eroare este mai mic în cazul cheltuielilor bazate pe drepturi la plată, pentru care beneficiarii trebuie să îndeplinească anumite condiții (cum ar fi granturile Erasmus+). Cu toate acestea, majoritatea plăților de la bugetul UE sunt **plăți bazate pe rambursare**, pentru care beneficiarii trebuie să demonstreze respectarea **normelor de eligibilitate** și, după caz, a normelor privind achizițiile publice sau ajutoarele de stat. Aceste plăți sunt predispuse la erori (**punctele 1.32-1.35**), deoarece, pentru a aborda obiectivele programului, normele aplicabile privind eligibilitatea și rambursarea sunt adesea complexe.

Comisia continuă să promoveze utilizarea schemelor care contribuie la o punere în aplicare mai simplă a finanțării UE, reducând astfel riscul de eroare. Aceasta include, printre altele, promovarea opțiunilor simplificate privind costurile și finanțarea nelegată de costuri. Prin urmare, schemele de finanțare simplificate sunt utilizate din ce în ce mai mult în diferite domenii de politică, inclusiv utilizarea sumelor forfetare în **inițiativele de cercetare și sănătate**. În ceea ce privește **politica de coeziune**, Comisia a continuat să promoveze utilizarea opțiunilor simplificate privind costurile sau a finanțării nelegate de costuri în cadrul programelor din perioada 2021-2027. În plus, trecerea, începând din 2026, la modele bazate mai mult pe performanță (PAC 2023-2027, mecanisme în cadrul acțiunii externe sau Fondul social pentru climă) se aliniază la această tendință de raționalizare a abordărilor în materie de finanțare.

În rubrica „**Piața unică, inovare și sectorul digital**", Comisia recunoaște că **costurile neeligibile cu personalul** au rămas principala sursă de erori, ceea ce se preconizează, deoarece aceste costuri reprezintă în continuare cea mai mare parte a costurilor totale declarate de beneficiari în cadrul programului Orizont Europa. Comisia își menține angajamentul deplin de a simplifica în continuare normele și procedurile prin utilizarea sporită a sumelor forfetare și a costurilor unitare pentru a reduce atât sarcina administrativă asupra beneficiarilor, cât și riscul de eroare. În ceea ce privește

alte costuri directe, la fel ca în cazul erorilor la nivelul costurilor cu personalul, Comisia continuă să atenueze riscul de eroare prin contactarea beneficiarilor prin intermediul unor evenimente de comunicare și al unor seminare online, prin furnizarea de orientări în modelul adnotat de acord de grant aferent programului Orizont 2020 și în acordul de grant adnotat pentru programul Orizont Europa, precum și prin încurajarea utilizării Serviciului de informare în domeniul cercetării (a se vedea și ***răspunsurile la capitolul 5***).

În plus, Comisia salută **abordarea** mai **diferențiată** și mai **proporțională** a CCE în ceea ce privește **cuantificarea erorilor în materie de achiziții publice** (**punctul 1.36**), care este aliniată la cea utilizată de Comisie și de statele membre în cadrul gestiunii partajate, în special în domeniul coeziunii, unde a condus la o scădere semnificativă a erorilor aferente raportate de CCE.

Comisia ia act de faptul că CCE a aplicat, de asemenea, această metodologie, începând din 2025, **în cazul altor rubrici ale CFM și al tuturor procedurilor de achiziții publice și de atribuire de granturi**. Pentru unele rubrici din CFM, în special în ceea ce privește administrația publică europeană (**figura 1.14**), noua abordare a condus la o creștere a ratei de eroare din cauza erorilor din cadrul operațiunilor care nu au fost considerate cuantificabile în trecut (cum ar fi aspectele procedurale din cadrul procedurilor de achiziții publice în sectorul construcțiilor, a se vedea ***răspunsurile la capitolul 10***). Prin urmare, aplicarea generală de către CCE a noii metode conduce la cuantificarea erorilor procedurale în materie de achiziții publice care nu au cauzat nicio pierdere bugetului UE.

Informațiile furnizate de Comisie cu privire la regularitate

Evaluarea Comisiei cu privire la nivelul de risc al cheltuielilor

Comisia își bazează **asigurarea** pe o abordare ascendentă și adaptată, și anume per program sau alt segment relevant de cheltuieli, deoarece punerea în aplicare nu este uniformă între programe și între statele membre. Miile de controale efectuate în fiecare an de Comisie și de statele membre în cadrul gestiunii partajate sunt utilizate pentru a determina **riscurile la momentul plății** și **riscurile la închidere**, precum și **ponderea cheltuielilor considerate ca prezentând un risc scăzut, mediu și ridicat**, care reprezintă cea mai bună estimare a serviciilor Comisiei cu privire la riscul de eroare.

Informațiile fiabile, verificate și bazate pe dovezi astfel obținute permit, de asemenea, Comisiei să demonstreze că nu toate plățile bazate pe rambursare prezintă un risc ridicat și că nivelul riscurilor nu este uniform și ar putea fi diferit în cadrul aceluiași domeniu de politică și chiar în cadrul aceluiași program de cheltuieli.

Acest lucru permite Comisiei să clasifice cheltuielile relevante în trei categorii de risc:

- **risc mai scăzut:** cheltuieli care prezintă un risc la momentul plății mai mic de 2 % sau care se încadrează în categoria „risc scăzut” pe baza unei evaluări calitative (cheltuielile din cadrul PAC 2023-2027 și mecanismele din cadrul acțiunii externe), reprezentând **58,6 %** din totalul cheltuielilor de la bugetul UE în 2025 (54,7 % în 2024);

- **risc mediu:** cheltuieli care prezintă un risc la momentul plății cuprins între 2 % și 2,5 % sau care se încadrează în categoria „risc mediu”, reprezentând **25,2 %** din cheltuielile totale (24,5 % în 2024); și

- **risc mai ridicat:** cheltuieli care prezintă un risc la momentul plății de peste 2,5 % sau care se încadrează în categoria „risc ridicat”, reprezentând **16,2 %** din totalul cheltuielilor (20,8 % în 2024).

Scăderea ponderii cheltuielilor cu risc mai ridicat în comparație cu 2024 se explică în principal: (i) printr-o scădere a programelor cu cheltuieli cu risc ridicat pentru coeziune; fie pentru perioada 2014-2020, în care conturile finale au fost prezentate cu multe corecții efectuate în avans de către statele membre, fie pentru perioada 2021-2027, în care, în această etapă, nivelul erorilor rămâne mai scăzut în comparație cu perioada de programare anterioară și (ii) printr-o scădere a cheltuielilor cu risc ridicat în agricultură.

Evaluările Comisiei bazate pe performanță

Raportul anual privind gestiunea și performanța prezintă rezultatele controalelor pentru fiecare rubrică și fără niciun indicator cantitativ pentru Comisie în ansamblu (**punctul 1.40**). Nu există **nicio estimare cantitativă a riscului la momentul plății și la închidere** pentru rubrica „**Resurse naturale și mediu**" din 2024 și, din 2025, pentru rubrica „**Vecinătate și întreaga lume**" ca urmare a introducerii instrumentelor bazate pe performanță (a se vedea RAGP 2025 Vol I p 22, Vol II, anexa 2, p. 23 și 24).

Evaluarea Comisiei privind rubrica „Coeziune, reziliență și valori"

În ceea ce privește **politica de coeziune**, Comisia ia act de evaluarea CCE cu privire la rata de eroare a Comisiei (**punctul 1.40** și **figura 1.15**) și de faptul că **sistemele de gestiune și control ale statelor membre** nu sunt întotdeauna eficace în prevenirea sau detectarea tuturor neregulilor (**punctele 1.47-1.48**). Pe baza tuturor rezultatelor de audit disponibile, inclusiv a propriilor audituri, Comisia a evaluat și a raportat în rapoartele sale anuale de activitate că sistemele de gestiune și control funcționează bine pentru 85 % din programele din perioada 2014-2020 și pentru 92 % din programele din perioada 2021-2027 și, datorită abordării sale de audit specifice pentru fiecare program, a solicitat îmbunătățirile necesare pentru toate programele sau pentru o parte din programele despre care s-a constatat că sunt afectate de deficiențe grave. Comisia este convinsă că capacitatea de corecție multianuală a politicii de coeziune va permite aducerea riscului la închidere sub pragul de semnificație. După punerea în aplicare a tuturor măsurilor corective, Comisia a estimat în rapoartele sale anuale de activitate că riscul la închidere în această etapă este mai mic de 2 % pentru toate exercițiile contabile până în 2024, în timp ce alte acțiuni corective continuă să fie aplicate ca parte a evaluării legalității și regularității la închidere, atunci când se consideră necesar.

Pe baza constatărilor și recomandărilor CCE și a propriilor sale constatări și recomandări din ultimii ani, la sfârșitul anului 2024, Comisia a convenit cu autoritățile naționale de audit și de management asupra unui plan de acțiune pentru a consolida și mai mult capacitatea lor de detectare și pentru a aborda problemele nesoluționate înainte de închiderea perioadei de programare 2014-2020. Evoluțiile pozitive care decurg din punerea în aplicare a planului de acțiune sunt monitorizate periodic și au fost raportate în rapoartele anuale de activitate (pentru mai multe detalii, a se vedea ***răspunsurile la capitolul 6, secțiunea II.2***).

De asemenea, Comisia și-a revizuit strategia de audit pentru: (i) a efectua mai multe audituri de conformitate în vederea reefectuării auditurilor realizate de autoritățile de audit mai devreme în perioada de programare, acoperind toate autoritățile de audit principale cel puțin o dată până la sfârșitul anului 2026; și (ii) a examina preventiv listele de verificare utilizate de autoritățile de audit pentru perioada 2021-2027. La nivelul autorităților de audit, rezultatele încep să se materializeze, deoarece, pentru prima dată, rata de eroare raportată de autoritățile de audit este de 3,9 % și de 3,7 % pentru fondurile DG EMPL și, respectiv, DG REGIO, ceea ce demonstrează o eficacitate îmbunătățită.

Cu toate acestea, Comisia consideră că sunt necesare eforturi suplimentare pentru fiabilitatea și trasabilitatea controalelor de gestiune bazate pe riscuri. Comisia a lansat recent o cerere de oferte privind consolidarea capacității administrative pentru viitoarea politică de coeziune, cu scopul de a

analiza cauzele profunde ale celor mai frecvente erori și provocări în materie de punere în aplicare și de a le transpune în priorități de consolidare a capacităților.

Comisia a integrat toate lecțiile învățate în conceperea perioadei de programare de după 2027, propunând un model de plată bazat pe obiective și un model de asigurare mai simplu și mai solid, asigurându-se că Comisia continuă să aibă un rol de supraveghere important și că cheltuielile declarate respectă legislația aplicabilă.

Comisia continuă să ia măsuri pentru a îmbunătăți eficacitatea controalelor *ex post*. Cu toate acestea, reamintește că, pentru a rămâne eficiente din punctul de vedere al costurilor, controalele trebuie să fie specifice și bazate pe riscuri, iar abordarea bazată pe audit trebuie să rămână proporțională, în conformitate cu solicitările autorităților responsabile de programe și ale beneficiarilor de simplificare și de reducere a sarcinii de audit.

3. Raportul privind suspiciunile de fraudă

Comisia reamintește că doar un număr mic de nereguli sau cazuri de nerespectare a normelor constituie o fraudă.

Comisia salută evaluarea CCE din capitolul 6 (**punctul 1.55**), potrivit căreia recomandarea 5.2 din Raportul anual pe 2020 (privind urmărirea riscului de fraudă în cadrul auditurilor pe care autoritățile de audit le desfășoară cu privire la operațiuni) și recomandarea 6.6 din Raportul anual pe 2022 (privind creșterea gradului de sensibilizare cu privire la riscul de fraudă la nivelul autorităților de management) au fost puse în aplicare pe deplin.

În ceea ce privește raportul special privind **organismele UE de combatere a fraudei** (**punctul 1.56**), Comisia salută constatarea CCE potrivit căreia mandatele respective ale actorilor antifraudă din UE sunt stabilite în mod clar și nu se suprapun (**punctul 3.25**) și recunoaște că schimbul de informații și supravegherea de către Comisie pot fi consolidate pentru a asigura o arhitectură antifraudă mai coerentă. Comisia a acceptat recomandările CCE în acest sens, astfel cum sunt detaliate în *răspunsurile la capitolul 3* (*partea 1, Rezultatele auditurilor performanței efectuate de CCE: mesaje-cheie*) și va continua să reflecteze asupra acțiunilor subsecvente corespunzătoare.

Raportul special 06/2026 al CCE recunoaște că Comisia a luat măsuri pentru a îmbunătăți **cadrul antifraudă al MRR** (**punctul 1.57**) și că auditurile Comisiei au contribuit la îmbunătățirea sistemelor naționale antifraudă. În ceea ce privește observațiile CCE privind detectarea, raportarea și corectarea fraudelor, Comisia reamintește că, în temeiul articolului 22 din Regulamentul privind MRR, statelor membre le revine responsabilitatea principală pentru prevenirea, detectarea și corectarea fraudelor și că Regulamentul privind MRR permite statelor membre să își utilizeze sistemele naționale obișnuite de gestiune bugetară, ceea ce poate conduce în mod natural la o diversitate de abordări. Comisia a pus deja în aplicare recomandările acceptate referitoare la MRR, și-a actualizat orientările[1] și a publicat instrucțiuni detaliate privind obligațiile statelor membre după încheierea MRR, inclusiv obligațiile de raportare pentru cazurile de suspiciune de fraudă[2].

Prin urmare, diversitatea abordărilor în ceea ce privește raportarea fraudelor este o consecință logică a cadrului juridic al MRR. Statele membre sunt cele mai în măsură să stabilească cele mai eficace și adecvate acțiuni de prevenire și detectare a fraudei în contextele lor specifice și în conformitate cu

[1] Orientări adresate statelor membre pentru pregătirea rezumatului auditurilor din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență; Orientări privind procesul de evaluare a sistemelor de control intern instituite de statele membre în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

[2] Orientări pentru statele membre cu privire la aspectele operaționale aferente fazei finale și închiderii Mecanismului de redresare și reziliență.

cadrul juridic național aplicabil. În cazul în care, totuși, un stat membru detectează nereguli specifice, acesta trebuie să ia măsuri pentru a le corecta și să informeze Comisia în consecință, în special în declarația de gestiune.

La rândul său, Comisia verifică dacă sistemele naționale funcționează în mod eficace și respectă cerințele-cheie ale cadrului juridic, monitorizează punerea în aplicare și ia măsuri corective sau de redresare atunci când este necesar pentru a proteja bugetul Uniunii.

În ceea ce privește **raportul special privind strategia antifraudă a Comisiei (SAFC), Comisia susține în continuare că SAFC** reflectă un nivel adecvat de ambiție și include acțiuni antifraudă orientate spre viitor. Cu toate acestea, Comisia va utiliza raportul pentru a consolida și mai mult SAFC și strategiile antifraudă adoptate de serviciile și de agențiile executive ale Comisiei. Comisia subliniază că evaluarea riscului de fraudă la nivel de instituție se bazează pe un proces cuprinzător care implică informații solide și relevante, sprijinind supravegherea eficace la nivel de instituție a riscurilor de fraudă. Această supraveghere este asigurată prin combinarea diferitelor surse de informații care permit identificarea riscurilor de fraudă la nivel de instituție. În cele din urmă, Comisia recunoaște importanța indicatorilor comuni de rezultat pentru monitorizarea rezultatelor și va identifica un set relevant de astfel de indicatori în următoarea strategie antifraudă a Comisiei.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 1.1 – Să se elimine lacunele funcționale și să se consolideze controalele sistemului SUMMA

Pe baza auditului pe care l-a realizat cu privire la sistemul informatic SUMMA, Curtea recomandă Comisiei următoarele:

(a) să identifice lacunele funcționale rămase, să le prioritizeze în funcție de impactul lor potențial asupra fiabilității operațiunilor financiare și să le remedieze pe cele considerate prioritare;

(b) să se asigure că soluțiile provizorii sunt eficace, oferă controalele necesare pentru prevenirea erorilor financiare, sunt monitorizate îndeaproape și sunt însoțite de un plan pentru implementarea la timp a soluțiilor permanente;

(c) să prioritizeze remedierea deficiențelor de control intern legate de implementarea și funcționarea SUMMA.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2026.

Comisia **acceptă** recomandarea 1.1 literele (a), (b) și (c).

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, CAPITOLUL 2: Gestiunea bugetară și financiară

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

În 2025, bugetul UE a continuat să joace un rol vital în sprijinirea UE în **îndeplinirea priorităților sale de politică**. Pe lângă contribuția la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, la sprijinirea fermierilor și la îmbunătățirea productivității agricole, acesta a contribuit, de asemenea, la consolidarea frontierelor externe și a capabilităților de apărare ale UE, a abordat presiunile migrației și a oferit un sprijin de neclintit Ucrainei, pentru a menționa doar câteva priorități.

Astfel cum a subliniat și Curtea (**punctele 2.25-2.29**), **nivelul angajamentelor restante** (RAL, „*reste à liquider*") a continuat să scadă în 2025. Mai mult de jumătate din RAL-urile rămase [excluzând fondurile NextGenerationEU (NGEU)] sunt legate de politica de coeziune, prin care Comisia sprijină statele membre în stimularea capacității administrative și în eliminarea blocajelor din calea investițiilor. Comisia **va continua să monitorizeze punerea în aplicare** a programelor și a instrumentelor UE, publicând informații cu privire la previziunile anuale privind execuția bugetară și un raport privind progresele înregistrate în ceea ce privește angajamentele restante.

În ceea ce privește **angajamentele restante aferente NGEU**, multe state membre și-au revizuit planurile de redresare și reziliență (PNRR), au realocat fonduri unor proiecte mai avansate, au ajustat jaloanele și țintele și au abordat întârzierile în punerea în aplicare, menținând în același timp ambițiile inițiale ale planurilor. **Revizuirile au vizat adaptarea la noile circumstanțe** și asigurarea finalizării la timp a plăților din MRR până la sfârșitul anului 2026.

În iulie 2025, Comisia și-a prezentat propunerea privind un **cadru financiar multianual (CFM)** ambițios, flexibil și orientat spre viitor **pentru perioada 2028-2034**. Acesta se bazează pe punctele forte, principiile fundamentale și lecțiile învățate din actualul CFM, făcându-l în același timp mai simplu și mai flexibil și conferindu-i un impact mai mare. Comisia colaborează îndeaproape cu Parlamentul și Consiliul pentru a ajunge la un acord ambițios, echilibrat și prompt cu privire la următorul CFM și la programele sectoriale.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CURȚII

1. Gestiunea bugetară în 2025

Execuția bugetului UE

Comisia subliniază că ar trebui să se facă o distincție între **creditele NGEU** și bugetul votat. Având în vedere natura creditelor NGEU (venituri alocate externe care pot fi reportate), orice comparație între utilizarea creditelor de angajament și a creditelor de plată ar trebui interpretată cu prudență.

În ceea ce privește **fondurile politicii de coeziune**, **consumul** sumelor nete este publicat periodic pe platforma de date deschise în scopul transparenței și al monitorizării financiare exacte.

Comisia observă că în analiza efectuată de Curte au fost incluse toate tipurile de credite (**punctele 2.2-2.9**). Atunci când analizează ratele finale de **execuție a bugetului UE**, Comisia reamintește că Regulamentul financiar și unele dintre temeiurile juridice **prevăd posibilitatea reportării** în exercițiul următor a creditelor de angajament și de plată care nu au fost executate la încheierea exercițiului. Acest lucru este valabil în special pentru veniturile alocate.

Astfel cum subliniază și Curtea (**punctul 2.6**), a fost reportată o sumă de aproximativ 1,9 miliarde EUR în **credite de angajament**. Ținând seama de aceste reportări, **execuția bugetului de angajamente votat a atins 99,4 %**. Aproximativ 100 de milioane EUR din creditele de angajament neexecutate au fost anulate la încheierea exercițiului și doar 50 de milioane EUR din această sumă au provenit din secțiunea din buget consacrată Comisiei (13,8 milioane EUR din Fondul european de ajustare la globalizare, care nu a fost mobilizat; suma rămasă s-a datorat sumelor limitate rămase neutilizate după finalizarea procedurilor de achiziții publice sau de acordare de granturi).

În ceea ce privește **creditele de plată** (**punctele 2.7 și 2.8**), Comisia ar dori să adauge că, datorită reportării creditelor din 2025 în 2026, rata de execuție a atins 99,9 % din totalul plăților disponibile. Prin urmare, 111 milioane EUR din creditele de plată votate au rămas neutilizate la încheierea exercițiului și doar 55,4 milioane EUR provin din secțiunea din buget consacrată Comisiei.

Execuția bugetară a fondurilor cu gestiune partajată în temeiul Regulamentului privind dispozițiile comune (RDC) în perioada 2021-2027

În ceea ce privește rata de absorbție (**punctele 2.13-2.17, figurile 2.7-2.9**), Comisia reamintește că **programele** din perioada 2021-2027 **au fost adoptate cu 7 luni mai târziu** decât cele din perioada de programare 2014-2020 din cauza unor factori externi. În plus, MRR a avut, de asemenea, un impact asupra demarării politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, deoarece a deturnat o parte din rezerva de investiții în domeniul coeziunii și a exercitat o presiune administrativă suplimentară asupra organismelor de punere în aplicare și deoarece investițiile MRR au fost adesea prioritizate din cauza termenului mai apropiat de punere în aplicare.

În ceea ce privește **nivelul ridicat al cererilor de plată** depuse la sfârșitul exercițiului și care au rămas nesoluționate, este un semnal pozitiv că, din cauza ritmului tot mai accelerat de selecție a proiectelor, punerea în aplicare a programelor s-a accelerat în mod clar. Plățile restante la sfârșitul anului 2025 au fost, într-adevăr, **rezultatul nivelului de punere în aplicare mai ridicat decât se preconizase** și al concentrării masive a cererilor de plată depuse chiar la sfârșitul anului. Un nivel record de 32 % din totalul cererilor de plată pentru toate fondurile **politicii de coeziune** în temeiul RDC (**aproximativ** 14 miliarde EUR) a fost depus în ultimele două săptămâni ale lunii decembrie 2025. Acestea sunt, de regulă, cereri de plată care se preconizează că vor fi plătite în bugetul exercițiului următor.

Un factor care conduce la o astfel de **depunere cu întârziere a cererilor de plată** poate fi dispoziția de la articolul 91 alineatul (1) din Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC), care limitează numărul de cereri de plată care pot fi depuse anual pentru fiecare program. Acest lucru poate duce la **amânarea cererilor de plată** spre sfârșitul fiecărei perioade de depunere, cu o concentrare tot mai mare a cererilor de plată în ultimul trimestru al anului.

Granturile din MRR și punerea în aplicare a NGEU

Comisia ia act de observațiile Curții cu privire la **absorbția plăților sub formă de granturi din MRR** (**punctele 2.19-2.24**). În urma comunicării de anul trecut a Comisiei[1], toate statele membre și-au revizuit planurile de redresare și reziliență pentru a facilita punerea lor în aplicare cu succes până la sfârșitul anului 2026. Comisia **colaborează îndeaproape cu statele membre** pentru a atinge acest obiectiv și ia toate măsurile necesare pentru a prelucra restul plăților din MRR în 2026.

2. Gestiunea financiară în 2025

Comisia ia act de observația Curții cu privire la **creșterea împrumuturilor restante ale UE** (**punctele 2.30-2.47**). Acest lucru este în concordanță în special cu profilul **NextGenerationEU**, pentru care **rambursarea va începe în 2028**, și cu noile programe care oferă împrumuturi finanțate prin împrumuturi care au fost adoptate în ultimii ani. După cum subliniază raportul Curții, scadențele sunt structurate pe o perioadă lungă de timp pentru a evita concentrările mari de obligațiuni scadente într-un singur an.

În ceea ce privește observațiile formulate de Curte la **punctul 2.43**, inclusiv cele privind absența unor informații publicate cu privire la impactul unor evenimente specifice – cum ar fi conflictul din Orientul Mijlociu sau războiul din Ucraina – asupra **costurilor de finanțare a Instrumentului de redresare al UE**, Comisia subliniază că monitorizează în permanență impactul bugetar al emisiunilor sale de pe piață – nu numai pentru un anumit eveniment, ci și în ceea ce privește condițiile generale de piață. Acest lucru este apoi transpus în propuneri bugetare și poate duce la modificări în cazul în care orice eveniment ar avea un impact semnificativ asupra **costurilor estimate ale îndatorării**. Comisia subliniază, de asemenea, că există un decalaj de timp între un eveniment de piață și transpunerea acestuia în costuri de finanțare. Costurile de finanțare reflectă condițiile de piață la momentul finanțării sprijinului, iar Comisia a pus în aplicare o **strategie constantă de emisiuni** care limitează impactul idiosincratic al unui anumit eveniment asupra costurilor sale medii de împrumut. Impactul conflictului din Orientul Mijlociu asupra costurilor de finanțare s-ar reflecta, prin urmare, în principal în următorul CFM și doar parțial în 2027.

Comisia subliniază că **nivelul costurilor preconizate ale îndatorării NGEU** pentru actualul CFM va depinde de plățile efective din NGEU până la sfârșitul celui de al treilea trimestru al anului 2026. După cum s-a observat în anii precedenți, este destul de dificil să se prevadă sumele care vor fi plătite până la sfârșitul celui de al treilea trimestru al exercițiului financiar. În plus, există incertitudini cu privire la evoluția **ratelor dobânzii**. Comisia **monitorizează îndeaproape piața** și își ajustează previziunile pe baza unor indicatori prospectivi. Aceasta **va continua să furnizeze actualizări periodice** cu privire la plăți și la costurile ratei dobânzii prin intermediul raportării sale cu privire la operațiunile de împrumut și de credit[2].

În plus, Comisia ia act de evaluarea Curții privind expunerile garantate de **marja de manevră a bugetului UE** (**punctele 2.60-2.65**) și reamintește că evaluează periodic **sustenabilitatea datoriilor contingente** acoperite de marja de manevră și raportează cu privire la acest aspect într-un raport anual, în conformitate cu articolul 256 din Regulamentul financiar. Atunci când se

[1] Comunicarea COM(2025) 310 final/2.

[2] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/analyses-and-reports_en#report.

introduce un nou program, Comisia evaluează în continuare sustenabilitatea marjei de manevră, inclusiv în cadrul unor scenarii nefavorabile.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 2.1 – Să se reducă riscul de acumulare a plăților restante în cazul fondurilor politicii de coeziune

Comisia ar trebui să ia măsuri în timp util, împreună cu statele membre, pentru a asigura o planificare și o execuție adecvate ale nevoilor de plată, în limitele bugetului anual și în conformitate cu plafoanele CFM, acordând o atenție specială fondurilor politicii de coeziune. Scopul ar trebui să fie reducerea oricărui risc de acumulare a plăților restante din cauza insuficienței creditelor de plată în bugetul anual, pentru a limita presiunea asupra creditelor de plată în exercițiile bugetare viitoare.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2026.

Comisia **acceptă** recomandarea și a început deja să o pună în aplicare.

Deși depunerea cererilor de plată la sfârșitul anului este normală și preconizată, creșterea cererilor de plată în a doua jumătate a lunii decembrie 2025 a fost mult mai mare decât de obicei. Această întârziere mai mare decât se preconizase în materie de coeziune la sfârșitul anului 2025 a pus sub presiune bugetul pentru 2026. Prin urmare, Comisia a propus deja un proiect de buget rectificativ la 9 iunie 2026 pentru a consolida bugetul de coeziune pentru 2026 și pentru a asigura rambursarea la timp a cererilor de plată depuse de statele membre. Comisia va continua să monitorizeze îndeaproape situația și să ia măsuri, dacă este necesar, pe baza previziunilor actualizate ale statelor membre.

Recomandarea 2.2 – Să se elaboreze o strategie de gestionare și de rambursare a datoriilor pentru datoria asociată NGEU

Comisia ar trebui să elaboreze o strategie de gestionare și de rambursare a datoriilor pentru datoria asociată NGEU, care să acopere perioada de rambursare până în 2058, ținând seama de riscurile macroeconomice și financiare, inclusiv de riscurile legate de reînnoire, de rata dobânzii, de lichiditate și de piață. Pentru perioada acoperită de actualul și viitorul CFM, Comisia ar trebui să țină seama de constrângerile bugetare aplicabile, inclusiv de plafonul anual pentru rambursările principalului și de creditele de plată disponibile. În ceea ce privește sprijinul nerambursabil, întrucât costurile de finanțare aferente vor fi suportate din bugetul UE, Comisia ar trebui să stabilească criteriile și prioritățile pentru a decide cât din datoria scadentă urmează să fie reînnoită, în vederea limitării costurilor de finanțare, asigurând în același timp un acces eficient la piață și flexibilitate operațională.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** recomandarea.

Comisia **este de acord** cu importanța evidențelor contabile pentru profilurile de rambursare ale diferitelor programe atunci când planifică noi împrumuturi și confirmă că acest aspect este deja

integrat la nivelul planurilor sale de finanțare semestriale. În ceea ce privește datoria asociată sprijinului nerambursabil NGEU, propunerea Comisiei pentru CFM 2028-2034 include provizioane pentru o sumă anuală fixă de 24 de miliarde EUR în prețuri curente pentru serviciul datoriei NGEU în perioada 2028-2034 (incluzând atât dobânda, cât și principalul) în cadrul plafoanelor CFM. Această propunere reflectă o reducere constantă și previzibilă a datoriilor și oferă previzibilitate pentru planificarea bugetară și pentru contribuțiile statelor membre la buget, ținând seama de riscurile legate de rata dobânzii. Comisia va continua să formuleze propunerile privind rambursarea datoriei asociate sprijinului nerambursabil, ținând seama de aceste considerații. Autoritatea bugetară decide cu privire la sumele care trebuie rambursate. Condițiile de rambursare a datoriei legate de împrumuturile acordate în cadrul NGEU sunt stabilite în acordurile de împrumut respective.

Comisia **este de acord** cu importanța limitării costurilor de finanțare, menținând în același timp accesul eficient pe piață și flexibilitatea operațională. Cadrul juridic în vigoare în prezent oferă cadrul pentru rambursarea datoriei emise pentru finanțarea NGEU. În ceea ce privește împrumuturile MRR, calendarul de rambursare convenit cu statele membre în cauză asigură faptul că împrumuturile vor fi rambursate UE până cel târziu în 2058. Datoria corespunzătoare sprijinului nerambursabil NGEU trebuie rambursată prin bugetul UE într-un mod constant și previzibil, cu rambursare integrală până la sfârșitul anului 2058, în conformitate cu deciziile autorității bugetare. Sumele care urmează să fie alocate costurilor de finanțare ale NGEU în următorul CFM sunt în prezent în curs de negociere în contextul propunerii Comisiei menționate mai sus privind următorul buget pe termen lung al UE pentru perioada 2028-2034. Comisia subliniază că abordarea propusă ar oferi o protecție naturală: în cazul în care ratele dobânzii sunt mai mari într-un anumit an decât se preconizase la momentul adoptării CFM, rambursarea efectivă din anul respectiv va fi oarecum mai mică, necesitând astfel o reînnoire mai mare, în timp ce, în cazul în care costurile îndatorării sunt mai mici decât se preconizase, rambursarea efectivă va crește.

Comisia își va continua comunicarea semestrială cu privire la planurile sale de finanțare într-un mod structurat și transparent. O astfel de comunicare asigură previzibilitatea pentru investitori, limitând astfel costurile de finanțare și menținând în același timp accesul eficient pe piață și flexibilitatea operațională, în conformitate cu recomandarea Curții.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, CAPITOLUL 3: Obținerea de rezultate pornind de la bugetul UE

PARTEA 1 – REZULTATELE AUDITURILOR PERFORMANȚEI EFECTUATE DE CURTE: MESAJE PRINCIPALE

Concluziile prezentate în partea 1 a capitolului 3 sunt extrase din rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene (CCE) publicate în 2025. Aceste rapoarte speciale au făcut obiectul unei ample lichidări și al unor proceduri contradictorii, în conformitate cu cerințele Regulamentului financiar. Răspunsurile detaliate ale Comisiei care reflectă poziția sa cu privire la rapoartele speciale și recomandările formulate în rapoartele respective au fost publicate împreună cu acestea și sunt puse la dispoziția publicului.

Comisia ia act de rezumatele Curții privind declarațiile Parlamentului European și ale Consiliului emise după publicarea rapoartelor speciale din 2025 și enumerate în partea 1 din capitolul 3.

Comisia subliniază că rata de acceptare a recomandărilor Curții, emise în 2025, astfel cum este reflectată în partea 1 (**punctul 3.4**), este, în general, foarte ridicată (94 % din recomandări fiind acceptate integral sau parțial), ceea ce ilustrează abordarea constructivă a Comisiei în ceea ce privește găsirea de soluții pentru problemele identificate de Curte. Doar 6 % din recomandările Curții nu au fost acceptate de Comisie.

Mai precis, Comisia ar dori să reamintească poziția sa cu privire la anumite rapoarte speciale menționate de Curte în partea 1 din capitolul 3.

Raportul special 11/2025:Transparența finanțării acordate de UE ONG-urilor[1]

În ceea ce privește recomandarea 1, Comisia[2] a fost de acord să analizeze dacă această definiție recentă a organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri) ar putea fi clarificată în continuare. În același timp, a subliniat necesitatea de a nu crește sarcina administrativă asupra ONG-urilor sau de a limita accesul acestora la fondurile UE, deoarece nu există niciun indiciu că statutul de ONG prezintă un risc mai mare pentru bugetul UE decât pentru alte tipuri de entități. De asemenea, statutul de ONG nu este, în general, o condiție prealabilă pentru a primi finanțare din partea UE. În 2025, Comisia a analizat dacă definiția actuală a unui ONG – în special noțiunea de „independență față de guvern" și posibilitatea ca un ONG să urmărească interesele comerciale ale membrilor săi – ar putea fi clarificată în continuare. Aceasta a concluzionat că ar putea fi furnizate clarificări suplimentare. Orientările sunt în curs de finalizare și vor fi publicate în curând.

În ceea ce privește recomandarea 2, Comisia va analiza fezabilitatea creșterii treptate a frecvenței actualizărilor în sistemul de transparență financiară. În plus, în conformitate cu articolul 38 și cu articolul 277 alineatul (6) din RF, Comisia va pune la dispoziție informații privind beneficiarii

[1] A se vedea răspunsurile Comisiei la Raportul special nr. 11/2025 al Curții:Transparența finanțării acordate de UE ONG-urilor, COM-Replies-SR-2025-11_EN.pdf.

fondurilor UE în cadrul tuturor modurilor de gestiune în STF pentru programele adoptate și finanțate din cadrele multianuale post-2027.

În ceea ce privește recomandarea 3, Comisia ar dori să sublinieze că raportul de audit nu a demonstrat nicio încălcare a valorilor UE. Cu toate acestea, Comisia și-a exprimat deschiderea față de explorarea fezabilității introducerii unor indicatori de risc suplimentari pentru a consolida controalele privind respectarea valorilor UE, cu condiția ca acest lucru să fie posibil din punct de vedere tehnic și în conformitate cu normele aplicabile.

Raportul special 12/2025: Strategia UE privind microcipurile[3]

Comisia ia act de evaluarea Curții cu privire la provocările legate de atingerea obiectivului deceniului digital ca UE să dețină o cotă de 20 % din piața mondială a semiconductorilor (**punctul 3.17**). În același timp, Actul privind cipurile a produs deja rezultate semnificative prin mobilizarea unor investiții anunțate în valoare de peste 80 de miliarde EUR și prin accelerarea punerii în aplicare în cadrul celor trei piloni ai săi. Aceste investiții consolidează ecosistemul european al semiconductorilor, sporesc reziliența și consolidează poziția competitivă a UE pe o piață mondială extrem de dinamică.

În conformitate cu cea de a doua recomandare a Curții, pe baza experienței dobândite în punerea în aplicare a Actului privind cipurile și în urma unor consultări ample cu părțile interesate, a unor studii de sprijin, a unor activități de evaluare și a unei evaluări a impactului, Comisia a adoptat, la 3 iunie 2026, o strategie revizuită privind semiconductorii („Actul privind cipurile 2.0”). Propunerea respectivă răspunde evoluției pieței și contextului geopolitic, face bilanțul lecțiilor învățate și urmărește să consolideze și mai mult competitivitatea, reziliența și poziția de lider tehnologic pe termen lung a ecosistemului european al semiconductorilor.

Raportul special 9/2025: Sisteme de control pentru MRR[4]

Curtea a constatat că Comisia nu a fost în măsură să obțină o asigurare suficientă că statele membre dispun de sisteme de control intern eficace pentru a garanta că cheltuielile din MRR respectă normele privind achizițiile publice și ajutoarele de stat (**punctul 3.8**). Comisia nu împărtășește opiniile Curții cu privire la existența unui deficit de asigurare la nivelul UE în ceea ce privește respectarea de către statele membre a normelor UE și a normelor naționale. Comisia consideră că, de la începutul punerii în aplicare a mecanismului, a obținut o asigurare rezonabilă cu privire la respectarea de către statele membre a obligației de a verifica periodic conformitatea cu normele privind achizițiile publice și ajutoarele de stat.

Regulamentul privind MRR prevede în mod clar că responsabilitatea principală pentru a asigura respectarea legislației UE și a legislației naționale, în special a normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat, revine statelor membre. Comisia efectuează audituri pentru a se asigura că statele membre își îndeplinesc obligațiile. Totodată, Comisia reamintește că legalitatea și regularitatea plăților din MRR către statele membre se bazează exclusiv pe atingerea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor. Încă de la început, Comisia a analizat dacă sistemele de control ale statelor membre asigură conformitatea cu legislația națională și cu legislația UE.

În urma recomandărilor anterioare ale Curții, Comisia a pus în aplicare toate recomandările acceptate referitoare la achizițiile publice și la ajutoarele de stat. Comisia și-a intensificat activitatea de audit. În 2023, Comisia și-a actualizat strategia de audit pentru a verifica în mod sistematic, în cadrul

[3] A se vedea răspunsurile Comisiei la Raportul special 12/2025 al Curții:Strategia UE privind microcipurile |Curtea de Conturi Europeană, COM-Replies-SR-2025-12_EN.pdf.

[4] A se vedea răspunsurile Comisiei la Raportul special nr. 09/2025 al Curții:Conformitatea cheltuielilor din MRR cu normele în materie de achiziții publice și de ajutoare de stat |Curtea de Conturi Europeană, COM-Replies-SR-2025-09_EN.pdf.

tuturor tipurilor de audituri, dacă statele membre verifică în mod regulat respectarea normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat, inclusiv eficacitatea unor astfel de controale. Pe baza acestei activități de audit extinse, Comisia dispune de o asigurare rezonabilă că statele membre își respectă obligațiile legale de a verifica periodic respectarea normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat, inclusiv eficacitatea acestor controale.

Raportul special 18/2025: Flexibilitatea bugetară a UE[5]

În ceea ce privește recomandarea 1, care solicita Comisiei să furnizeze informații suplimentare pentru a sprijini conceperea cadrului de flexibilitate pentru viitorul CFM, Comisia a abordat deja acest aspect în documentul de lucru al serviciilor Comisiei (SWD) care însoțește propunerea privind cadrul financiar multianual (CFM) din 2025. Recomandarea 2, care propune simplificarea cadrului de flexibilitate pentru următorul CFM, a fost pusă în aplicare integral prin propunerea privind CFM 2028-2034 în iulie 2025, înainte de data-țintă pentru 2026. În cele din urmă, în ceea ce privește recomandarea 3, Comisia și-a revizuit procedura internă pentru a arăta în mod clar și mai structurat că, înainte de a utiliza instrumente speciale, examinează întotdeauna posibilitățile de realocare și de redefinire a priorităților atunci când apar noi nevoi. În același timp, Comisia observă că realocările reflectă adesea modificări ale priorităților politice și, prin urmare, este posibil să nu fie întotdeauna posibil să se documenteze realocările, deoarece acestea pot implica opțiuni de politică și compromisuri decise la nivel politic (de exemplu, de către Consiliul European).

Raportul special RS 26/2025: Cooperarea organismelor UE responsabile de combaterea fraudei[6]

Comisia salută concluzia Curții potrivit căreia mandatele respectivilor actori antifraudă ai UE sunt stabilite în mod clar și nu se suprapun (**punctul 3.25**). Comisia recunoaște, de asemenea, că mai multe domenii ale ciclului antifraudă pot fi consolidate pentru a asigura o arhitectură antifraudă mai coerentă. Comisia recunoaște că procedurile de sprijinire a consultării și a schimbului de informații privind acuzațiile de fraudă dintre OLAF și EPPO sunt complexe. Prin urmare, salută recomandarea 1 de a institui un sistem informatic antifraudă interoperabil pentru schimbul eficient de informații privind acuzațiile de fraudă. În urma recomandării 2, Comisia va analiza variațiile în ceea ce privește raportarea fraudelor de către statele membre și instituțiile, organele, oficiile și agențiile UE, ținând seama de motivele intrinseci care ar putea explica nivelurile diferite de raportare. Comisia a acceptat recomandarea 3 în vederea elaborării unei metodologii coerente pentru a măsura toate sumele aferente fraudelor sau neregulilor constatate, prevenite și recuperate efectiv pe baza procedurilor administrative și penale, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, pornind de la sistemele existente.

Raportul special 22/2025: Corecțiile financiare în politica de coeziune[7]

Raportul special este foarte important, deoarece se referă la capacitatea de corecție a Comisiei în cadrul politicii de coeziune. Raportul Curții consideră că numai corecțiile financiare nete au un efect disuasiv pentru protejarea bugetului UE și că fiecare corecție financiară ar fi trebuit să conducă la o pierdere a contribuției UE pentru a „penaliza" statul membru în cauză (**punctul 3.36**). Cu toate acestea, Comisia consideră că toate tipurile de corecții financiare, nu numai corecțiile financiare nete, vizează protejarea bugetului UE. Bugetul UE este protejat indiferent dacă corecțiile financiare sunt

[5] A se vedea răspunsurile Comisiei la Raportul special nr. 18/2025 al Curții: Flexibilitatea bugetară a UE |Curtea de Conturi Europeană, COM-Replies-SR-2025-18_EN.pdf.
[6] A se vedea răspunsurile Comisiei la Raportul special nr. 26/2025 al Curții: Organismele UE responsabile de combaterea fraudei |Curtea de Conturi Europeană, COM-Replies-SR-2025-26_EN.pdf.
[7] A se vedea răspunsurile Comisiei la Raportul special nr. 22/2025 al Curții: Corecțiile financiare în politica de coeziune |Curtea de Conturi Europeană, COM-Replies-SR-2025-22_EN.pdf.

executate de Comisie sau de statele membre sau dacă conduc sau nu la o reducere a contribuției UE, deoarece cheltuielile neconforme sunt excluse din bugetul UE.

În plus, în pofida condițiilor stricte ale cadrului juridic al corecțiilor financiare nete în perioada 2014-2020, Comisia a adoptat prima sa decizie de corecție financiară netă în septembrie 2025, alte trei proceduri fiind în curs.

Deși recunoaște că propriile controale ale Comisiei au condus la un volum semnificativ de corecții financiare (peste 1,578 miliarde EUR până în aprilie 2026), raportul nu menționează capacitatea de corecție fără precedent a statelor membre care au retras ele însele 22,9 miliarde EUR din conturile anuale (inclusiv 3,4 miliarde EUR sub formă de corecții definitive). Prin urmare, dispozițiile legale privind corecțiile financiare care protejează bugetul UE au un efect preventiv, iar posibilitatea unor corecții financiare nete are un efect disuasiv și consolidează capacitatea de detectare și de corecție.

În cele din urmă, cadrul juridic pentru perioada 2021-2027 simplifică și raționalizează aplicarea imediată a corecțiilor financiare nete, indiferent dacă se demonstrează sau nu o deficiență gravă în sistem, sporind stimulentele pentru proceduri naționale de control solide în primă instanță. În plus, Comisia a elaborat deja orientări interne și și-a actualizat abordarea pentru a aplica cu atenție aceste dispoziții pentru perioada 2021-2027.

În raportul său, Curtea a emis patru recomandări, dintre care trei au fost acceptate, iar una parțial acceptată de Comisie, acestea fiind în prezent în curs de punere în aplicare.

Raportul special 16/2025: Finanțarea din partea UE pentru combaterea incendiilor forestiere[8]

Comisia salută raportul special al Curții privind finanțarea acordată de UE pentru incendiile forestiere (**punctul 3.29**). În ceea ce privește lipsa unei imagini de ansamblu complete a cheltuielilor UE pentru măsurile de combatere a incendiilor forestiere, Comisia observă că, pentru fondurile executate în cadrul gestiunii partajate, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au convenit asupra unui număr limitat de indicatori. Declarația Curții cu privire la modul în care a fost alocată finanțarea[9] din Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) se bazează pe un număr limitat de cazuri care nu pot fi considerate reprezentative pentru toate măsurile relevante din cadrul MRR. Propunerea Comisiei de Regulament de instituire a unui cadru de monitorizare a cheltuielilor bugetare și de performanță a bugetului conține domeniul de intervenție 276 Măsuri de prevenire pentru atenuarea riscului de incendii forestiere, fiind asociați indicatori specifici de realizare și de rezultat.

Comisia a acceptat toate recomandările Curții și va promova bunele practici pentru a viza proiectele cu cel mai mare impact potențial. În practică, acest lucru se traduce prin utilizarea unor hărți ale riscurilor clare și actualizate, ținând seama de sustenabilitatea pe termen lung și utilizând atât acoperirea geografică, cât și criterii complementare bazate pe riscuri.

Comisia a publicat o nouă Comunicare privind gestionarea integrată a riscurilor de incendii forestiere (2026), care prezintă o abordare globală a UE în materie de prevenire, pregătire, răspuns și redresare, cu acțiuni care urmează să fie întreprinse de Comisie și de statele membre.

[8] A se vedea răspunsurile Comisiei la Raportul special nr. 16/2025 al Curții: Finanțarea din partea UE pentru combaterea incendiilor forestiere |Curtea de Conturi Europeană, COM-Replies-SR-2025-16_EN.pdf.
[9] A se vedea subtitlul Curții de Conturi Europene care precedă punctul 29, punctele 10 și 32, caseta 2 și caseta 3.

PARTEA 2 – PERFORMANȚA PROGRAMELOR DE LA RUBRICA 2 DIN CADRUL FINANCIAR MULTIANUAL

Cadrul de raportare cu privire la performanță

Comisia salută evaluarea Curții potrivit căreia raportarea de către Comisie cu privire la performanță pentru rubrica 2 din CFM în Raportul anual pe 2024 privind gestiunea și performanța a urmat instrucțiunile interne și nu au fost identificate erori semnificative în angajamentele sau plățile raportate (**punctele 3.45-3.46**).

Indicatori de performanță

Comisia salută evaluarea Curții potrivit căreia indicatorii de performanță raportați pentru perioadele 2014-2020 și 2021-2027 au fost definiți în mare măsură în conformitate cu principiul SMART (**punctul 3.50**).

Principalii indicatori de performanță raportați în fișele de performanță a programelor (anexa 4 la raportul anual privind gestiunea și performanța) sunt cei prevăzuți în cadrele legislative ale programelor respective adoptate de Parlamentul European și de Consiliu, cum ar fi cadrul de performanță al politicii de coeziune.

Comisia consideră că, în contextul monitorizării și al raportării anuale cu privire la performanța programelor bugetare ale UE, realizările și rezultatele sunt indicatorii cei mai adecvați și mai utili pentru evaluarea performanței. Acești indicatori permit monitorizarea în timp util a progreselor înregistrate în punerea în aplicare și pot fi atribuiți direct intervențiilor finanțate de UE (**punctele 3.52-3.54**).

Comisia este de acord cu importanța evaluării impactului finanțării UE în contextul evaluărilor. Cu toate acestea, astfel cum se recunoaște în setul de instrumente pentru o mai bună legiferare, utilizarea indicatorilor de impact în monitorizarea anuală face obiectul unor limitări metodologice semnificative, în special dificultatea de a stabili legături între activitățile finanțate și modificările observate, precum și decalajul de timp inerent obținerii unor efecte măsurabile. Această limitare este deosebit de relevantă în domeniul ocupării forței de muncă, al educației și al formării, precum și în cel al incluziunii sociale. Pentru intervențiile care vizează persoane fizice, măsurarea fiabilă a impactului necesită, în general, evaluări contrafactuale ale impactului, precum și utilizarea datelor privind grupurile de control și a metodologiilor analitice avansate.

Cadrul de performanță pentru perioada 2021-2027 a reflectat lecțiile învățate din perioada de programare anterioară și a abordat limitările identificate, inclusiv disponibilitatea limitată a indicatorilor de rezultat în cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020.

Selectarea indicatorilor de performanță în fișele de performanță a programelor

Fișele de performanță a programelor includ o selecție de până la nouă indicatori de performanță din indicatorii principali de performanță prevăzuți în regulamentele respective privind programele. Selecția se bazează în principal pe relevanța indicatorilor și pe capacitatea acestora de a asigura o acoperire semnificativă a obiectivelor programului. În plus, setul complet de indicatori principali de performanță rămâne disponibil publicului într-un fișier PDF specific, publicat pe site-ul web al fișelor de performanță a programelor.

Pentru Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC), indicatorii au fost selectați pe baza frecvenței utilizării lor în toate statele membre și a contribuției lor la obiectivele de politică relevante ale UE. Prin urmare, valorile raportate oferă o imagine de ansamblu reprezentativă a progreselor înregistrate în direcția atingerii obiectivelor programelor UE.

Secțiunea „Exemple concrete de realizări”

Fișele de performanță a programelor conțin mai multe secțiuni complementare care prezintă informații privind performanța programelor (**punctul 3.49**). Una dintre aceste secțiuni este „Exemple concrete de realizări”, care oferă exemple ilustrative de punere în aplicare a programului și de rezultate. În funcție de natura programului și de stadiul său de punere în aplicare, aceste exemple se pot referi fie la rezultatele deja obținute pe teren, fie la alte obiective de etapă relevante în materie de punere în aplicare, inclusiv la realizările și rezultatele preconizate ale operațiunilor selectate. Acest lucru este deosebit de relevant pentru programele cu cicluri de punere în aplicare mai lungi, cum ar fi FEDR și Fondul de coeziune (FC). Descrierile incluse în această secțiune indică în mod transparent natura și stadiul realizărilor raportate.

Evaluarea progreselor înregistrate în direcția atingerii valorilor-țintă ale indicatorilor

Comisia salută evaluarea Curții potrivit căreia faptul că metodologia de evaluare a progreselor înregistrate de indicatori în direcția atingerii țintelor lor a rămas neschimbată a contribuit la stabilitatea cadrului general de performanță (**punctul 3.78**).

Comisia recunoaște că, în unele cazuri, există diferențe între evaluările Curții și cele ale Comisiei cu privire la măsura în care indicatorii de performanță sunt pe drumul cel bun pentru a-și atinge țintele. Aceste diferențe rezultă din aplicarea unor abordări metodologice diferite, care pot conduce la concluzii diferite. Evaluarea Comisiei ia în considerare nu numai rezultatele raportate anterior, ci și informații suplimentare relevante, inclusiv situația actuală a operațiunilor selectate și puse în aplicare, execuția financiară, precum și lecțiile învățate din perioadele de programare anterioare.

În ceea ce privește numărul limitat de obiective de etapă pentru FEDR și FC, Comisia observă că structura actuală a sistemului de monitorizare a performanței este pe deplin aliniată la cadrul aplicabil stabilit de Parlamentul European și de Consiliu.

În ceea ce privește indicatorii Erasmus+, atingerea timpurie a anumitor ținte reflectă contextul în care au fost stabilite. Unele ținte au fost stabilite la începutul programului pe baza unor ipoteze prudente, într-o perioadă marcată de redresarea mobilității în scopul învățării în urma pandemiei de COVID-19, progresând progresat mai rapid decât se preconizase inițial. Comisia va revizui valorile-țintă pentru perioada de punere în aplicare rămasă, după caz.

Comisia subliniază, de asemenea, că o evaluare cuprinzătoare a performanței programelor necesită o analiză combinată a datelor privind indicatorii și a altor dovezi cantitative și calitative.

Trasabilitatea datelor raportate

Comisia salută evaluarea Curții potrivit căreia majoritatea trimiterilor cantitative la programe s-au bazat pe dovezi justificative relevante și că trasabilitatea datelor raportate privind performanța a fost bună (**punctul 3.47, punctele 3.55-3.57**).

În ceea ce privește indicatorii Erasmus+, Comisia salută evaluarea Curții potrivit căreia programul este un exemplu de bună practică în monitorizarea și evaluarea performanței (**punctul 3.76**). În acest context, Comisia salută evaluarea pozitivă a Curții în ceea ce privește monitorizarea indicatorilor de performanță și își exprimă angajamentul de a continua să urmărească îndeaproape progresele înregistrate, inclusiv să asigure alinierea deplină la instrucțiunile din raportul anual privind gestiunea și performanța bugetului UE, în viitoarele cicluri de raportare (**punctul 3.55, punctul 3.76**).

Comisia consideră că asigurarea fiabilității, a coerenței și a calității datelor privind performanța este esențială pentru o monitorizare solidă și pentru raportarea cu privire la punerea în aplicare a programului. Comisia acordă o atenție deosebită acestui aspect pe parcursul întregului ciclu de raportare cu privire la performanță.

Recomandarea 3.1 – Să se îmbunătățească raportarea cu privire la performanță

Comisia ar trebui:

a) să identifice indicatori de impact care să faciliteze evaluarea performanței pe termen lung a programelor care ar contribui la evaluările *ex post* ale CFM 2021-2027;

b) să actualizeze valorile-țintă pentru Erasmus+ pe baza realizărilor actuale și a perioadei rămase de punere în aplicare.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: raportul anual pe 2026 privind gestiunea și performanța bugetului UE.

Comisia **nu acceptă** recomandarea 3.1 litera (a).

Comisia consideră că monitorizarea performanței ar trebui să se bazeze în principal pe indicatori de realizare și de rezultat, care sunt direct legați de intervențiile finanțate și care pot fi măsurați în timp util. Pe de altă parte, în majoritatea domeniilor, impactul poate fi evaluat în mod semnificativ numai prin evaluări efectuate în temeiul cadrului pentru o mai bună legiferare, care necesită adesea o activitate analitică specifică bazată pe metodologii avansate, inclusiv o analiză contrafactuală a impactului. Această activitate analitică se bazează adesea pe mai multe surse de date și este susținută de informații suplimentare, inclusiv de date calitative, precum și de studii specifice. În plus, publicarea unor astfel de indicatori în contextul unui exercițiu anual de raportare bugetară ar putea fi percepută ca implicând o legătură strânsă între modificările aduse acestor indicatori și finanțarea aferentă. Identificarea indicatorilor de impact în acest context riscă să introducă indicatori care nu reflectă în mod semnificativ efectele cauzale și poate duce la simplificarea excesivă a evaluărilor.

Comisia **acceptă** recomandarea 3.1 litera (b).

Recomandarea 3.2 – Să se îmbunătățească rezumatul care prezintă principalele realizări ale programului

Comisia ar trebui să prezinte în titlul introductiv „Exemple concrete de realizări” din fișele de performanță a programelor numai realizările efective.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: raportul anual pe 2026 privind gestiunea și performanța bugetului UE.

Comisia **acceptă parțial** această recomandare.

Comisia este de acord că informațiile prezentate în titlul introductiv care prezintă exemple concrete ar trebui să includă realizările efective. Pentru anumite programe care fac obiectul gestiunii partajate, raportarea cu privire la proiectele selectate care sunt în curs de punere în aplicare rămâne relevantă, deoarece multe investiții au un caracter multianual și necesită o perioadă semnificativă de timp pentru a fi puse în aplicare. Comisia va continua să asigure o raportare transparentă în anexa 4 la raportul anual privind gestiunea și performanța, indicând în mod clar cazurile în care cifrele raportate se referă la proiecte selectate sau în curs, care nu sunt încă puse în aplicare integral. Pe măsură ce punerea în aplicare avansează, raportarea se va baza din ce în ce mai mult pe valorile și rezultatele reale ale punerii în aplicare.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, CAPITOLUL 4: VENITURI

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Comisia salută observația Curții de Conturi Europene (Curtea) potrivit căreia operațiunile aferente veniturilor continuă să nu fie afectate de erori semnificative, iar sistemele legate de venituri care au fost examinate erau, în general, eficace. Comisia va monitoriza aspectele identificate de Curte și prin propria sa activitate de control și audit.

În ceea ce privește **resursele proprii bazate pe venitul național brut (VNB)**, Comisia acordă o importanță deosebită monitorizării atente a promptitudinii transmiterii lucrărilor privind rezervele legate de VNB de către statele membre. Comisia a instituit un sistem de monitorizare a respectării de către statele membre a cerințelor legale și informează părțile interesate în mod transparent cu privire la statutul rezervelor.

În ceea ce privește **resursa proprie bazată pe TVA**, Comisia salută observația Curții potrivit căreia s-a înregistrat o reducere semnificativă a numărului de rezerve în materie de TVA, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește retragerea rezervelor nesoluționate de peste cinci ani. Comisia își continuă eforturile de reducere a numărului de rezerve deschise. Comisia își menține pe deplin angajamentul de a aborda și de a soluționa chestiunile nesoluționate.

În ceea ce privește **resursele proprii tradiționale** (RPT), Comisia va continua monitorizarea punctelor deschise în legătură cu resursele proprii tradiționale și a inclus examinarea conturilor normale și separate ca subiect secundar în programul de inspecție pentru 2026 pentru 19 state membre.

În ceea ce privește **veniturile UE provenite din deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate**, în primul trimestru al anului 2026, Comisia a încheiat primul ciclu de inspecție privind această nouă resursă proprie. Comisia a formulat rezerve cu privire la statele membre care nu utilizează cele două metode de compilare și cu privire la alte cazuri în care au fost identificate deficiențe.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CURȚII

Regularitatea operațiunilor

Comisia salută evaluarea Curții (**punctul 4.8**) a unui eșantion de 65 de ordine de recuperare, care a constatat că niciunul dintre acestea nu era afectat de o eroare cuantificabilă.

1. Examinarea unor elemente ale sistemelor de gestiune și de control

Întârzieri înregistrate de unele state membre în ceea ce privește soluționarea rezervelor referitoare la VNB

Comisia acordă o importanță deosebită monitorizării atente a promptitudinii transmiterii lucrărilor privind rezervele legate de VNB de către statele membre (**punctele 4.10-4.11**). Comisia a instituit un sistem de monitorizare a respectării de către statele membre a cerințelor legale în această privință (inclusiv trimiterea de atenționări și perceperea de dobânzi penalizatoare, după caz) și informează părțile interesate cu privire la situația actuală a rezervelor într-un mod transparent.

Limitări în aplicarea dobânzii pentru rezervele privind VNB

În ceea ce privește observațiile Curții privind perceperea de dobânzi de întârziere (**punctele 4.12-4.13 și 4.15**), Comisia nu este de acord cu afirmația potrivit căreia utilizează în mod limitat acest instrument legislativ.

Astfel cum a menționat deja în răspunsul său la raportul Curții din 2023[1], Comisia ar dori să sublinieze că a evaluat, pentru toate rezervele retrase, dacă erau aplicabile dispozițiile legale referitoare la dobânzile de întârziere. În 2025, Comisia a retras 19 rezerve în 10 state membre și a perceput dobânzi pentru cele 2 rezerve pentru care erau datorate dobânzi de întârziere.

Comisia sprijină observația Curții (**punctul 4.16**) potrivit căreia dobânda penalizatoare stimulează statele membre să abordeze rezervele în timp util. Comisia clarifică faptul că toate statele membre sunt tratate în același mod. În cazurile în care este posibil să se cuantifice impactul rezervelor care fac obiectul dobânzilor, dobânzile penalizatoare se aplică întotdeauna în mod egal și fără nicio discriminare tuturor statelor membre.

Simplificarea sistemului de resurse proprii bazate pe TVA

Comisia salută evaluarea Curții (**punctul 4.17**) potrivit căreia simplificarea resursei proprii bazate pe TVA pentru CFM 2021-2027 a redus în mod semnificativ numărul rezervelor în materie de TVA.

Gestionarea și evidența contabilă a resurselor proprii tradiționale de către statele membre

În ceea ce privește monitorizarea punctelor deschise referitoare la resursele proprii tradiționale (**punctul 4.18**), Comisia subliniază că creșterea (14 %) a numărului de puncte deschise referitoare la resursele proprii tradiționale la sfârșitul anului 2025 se datorează în principal emiterii unui număr dublu de rapoarte de inspecție în 2025 față de 2024 ca urmare a aplicației TORMIS nou implementate, ceea ce a permis Comisiei să finalizeze mai multe rapoarte în anul efectiv al inspecției. Creșterea numărului de rapoarte a condus la un număr de puncte noi de peste două ori mai mare în 2025 față de 2024.

[1] Rapoartele anuale pe 2023 privind execuția bugetului UE aferent exercițiului financiar 2023 și privind activitățile finanțate de Al 9-lea, Al 10-lea și Al 11-lea fond european de dezvoltare (FED) pentru exercițiul financiar 2023.

În ceea ce privește scăderea numărului de puncte închise în 2025 față de 2024 și punctele deschise de mult timp în legătură cu resursele proprii tradiționale (**punctul 4.19**), Comisia ar dori să sublinieze că complexitatea și varietatea punctelor deschise în legătură cu resursele proprii tradiționale necesită o evaluare de la caz la caz. În majoritatea cazurilor, aceste puncte se referă la situații foarte complexe sau sunt în așteptarea rezultatului procedurilor judiciare în curs din statele membre sau a modificărilor aduse procedurilor interne, sistemelor informatice sau legislației statelor membre.

Datele statelor membre privind materialele plastice și rezervele aferente

Astfel cum se menționează și în răspunsul său la Raportul special 16/2024 (COM-Replies-SR-2024-16_EN.pdf), în cursul inspecțiilor sale, Comisia efectuează verificări ale datelor-sursă pentru calcularea deșeurilor de ambalaje din plastic nereciclate (**punctele 4.25-4.27**) pentru a se asigura că datele sunt adecvate, de o calitate suficientă și cu o acoperire suficientă, că sunt colectate într-un mod adecvat, că metodele de calculare a deșeurilor de ambalaje din plastic nereciclate sunt solide și trasabile și că rezultatele sunt coerente. Pentru deficiențele identificate, Comisia a formulat rezerve ori de câte ori a fost necesar și a inclus termene până la care rezervele trebuiau soluționate. Până în iunie 2026, Comisia formulase 52 de rezerve pe baza inspecțiilor efectuate până în acel moment, acoperind, printre alte subiecte numărându-se calculul deșeurilor de ambalaje din plastic generate și cele două metode utilizate pentru estimarea acestuia. În primul trimestru al anului 2026, Comisia a încheiat primul ciclu de inspecție a acestei noi resurse proprii prin vizitarea celor cinci state membre rămase. Comisia reiterează importanța mecanismului de rezerve în procesul de îmbunătățire a datelor și este convinsă că datele vor atinge nivelurile necesare de calitate, acuratețe și conformitate înainte de retragerea rezervelor.

Autoritatea vamală a UE și Platforma de date vamale a UE

Curtea raportează că Comisia a luat măsuri în procesul de achiziții publice pentru selectarea dezvoltatorului fazei de comerț electronic a Platformei de date vamale a UE (**punctele 4.28-4.30**). Un prim prototip a fost dezvoltat în perioada T2 2025-T4 2025 pentru a modela principalele elemente fundamentale ale Platformei de date vamale a UE și pentru a confirma fezabilitatea acestora. În paralel, a fost dezvoltată soluția tranzitorie pentru eliminarea pragului *de minimis* pentru expedierile cu valoare scăzută din comerțul electronic și pentru aplicarea taxelor și a comisionului de manipulare în valoare de 3 EUR, care este în curs de implementare pentru operațiuni (de la 1 iulie 2026 pentru taxele de 3 EUR și de la 1 noiembrie 2026 pentru comisionul de manipulare).

O licitație completă pentru achiziționarea Platformei de date privind comerțul electronic prin intermediul unui proces de dialog competitiv a fost publicată la 8 iunie 2026.

În paralel, în cadrul mai multor reuniuni începând cu al patrulea trimestru al anului 2025, grupul de lucru ad-hoc cu statele membre a efectuat o evaluare *inter pares* privind activitatea Comisiei și a integrat observații. Discuții paralele similare au avut loc, de asemenea, cu principalii furnizori de comerț electronic. Se preconizează că procesul de licitație se va încheia până în primul trimestru al anului 2027. Astfel, ar rămâne un an și un trimestru pentru dezvoltarea, testarea și implementarea Platformei de date vamale a UE pentru comerțul electronic înainte ca aceasta să devină operațională la 1 iulie 2028. Având în vedere complexitatea inerentă a unui astfel de proiect, există întotdeauna riscul unor mici întârzieri, dar ar trebui remarcat faptul că taxa vamală de 3 EUR pentru expedierile cu valoare mică (datorată începând cu 1 iulie 2026) și taxa UE de manipulare pentru comerțul electronic (datorată începând cu 1 noiembrie 2026) sunt gestionate în afara acestui contract și vor fi operaționale până la termenele preconizate.

Pe baza experienței Platformei de date privind comerțul electronic, întreaga Platformă de date vamale a UE va fi dezvoltată sub guvernanța Autorității vamale a UE, care va fi instituită în mod oficial. Se preconizează că Platforma completă de date a UE va fi operațională până în 2030, înainte de 2031, când vor intra în vigoare dispozițiile relevante (o combinație între articolele 39 și 208 din acordul final[2]).

Tranziția către un mediu vamal digital și interoperabil al UE

Comisia este de acord că beneficiile depline ale digitalizării actuale a Codului vamal al Uniunii (CVU) pot fi realizate pe deplin numai după ce toate statele membre au finalizat implementarea sistemelor relevante și transmit Comisiei seturi de date complete (**punctele 4.31-4.34**). O astfel de implantare va facilita integrarea rapidă a tuturor sistemelor informatice vamale ale UE și va oferi un mediu informatic armonios întreprinderilor private și părților interesate.

Comisia observă că implementarea generală a mediului electronic al CVU a avansat substanțial și că majoritatea sistemelor prevăzute în programul de lucru al CVU sunt operaționale, statele membre lucrând într-un mediu digital complet integrat al CVU și aducând beneficiile reale oferite de CVU. Întârzierile rămase se referă la un număr limitat de state membre și, în mai multe cazuri, se referă numai la etapele finale ale migrării către noile sisteme. În prezent, au fost implementate 100 % din toate sistemele centrale și 97 % din toate sistemele naționale. Pentru sistemele transeuropene descentralizate, gradul de finalizare este de 93 %; cinci state membre se confruntă în continuare cu întârzieri în ceea ce privește una sau mai multe funcționalități neesențiale ale AES (sistemul automatizat de export), unsprezece state membre nu au pus încă în aplicare întregul domeniu de aplicare al proiectului privind vămuirea centralizată pentru import iar trei state membre se confruntă cu întârzieri în ceea ce privește componenta națională a sistemului de gestionare a garanțiilor. Celelalte sisteme transeuropene care necesită dezvoltări naționale au fost implementate între timp, și anume sistemul de control al importurilor 2 (ICS2) versiunea 1-2-3, noul sistem computerizat de tranzit (NCTS) etapele 5 și 6, sistemul automatizat de export (AES) etapa 1 sau funcțiile de bază, dovada statutului vamal unional (PoU) etapele 1 și 2 (deși aceasta din urmă nu conține încă interfața cu ghișeul unic european în domeniul maritim, pentru care a fost acordată o derogare până la 1 martie 2027).

În 2025, au fost inițiate proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre care nu își respectaseră încă obligațiile privind instalarea sistemelor naționale de import (NIS), stocarea temporară pentru sistemul aerian (TS Air) și transmiterea datelor Surveillance III. În ceea ce privește NIS și TS Air, au fost inițiate proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva a opt state membre pentru fiecare dintre sistemele electronice, din cauza întârzierilor în punerea în aplicare. Mai multe state membre au asigurat deja conformitatea în urma intervenției Comisiei, iar aceasta se așteaptă ca încălcările să înceteze în viitorul foarte apropiat. Mai multe alte state membre sunt în curs de finalizare a punerii în aplicare și s-au angajat să asigure conformitatea în cursul anului 2026, sub monitorizarea atentă a Comisiei. În ceea ce privește NIS și TS Air, doar un număr foarte limitat de cazuri necesită în continuare o escaladare în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

În ceea ce privește sistemul automatizat de export (AES), o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor este în curs, iar serviciile Comisiei verifică conformitatea pentru alte câteva state membre, cărora le sunt adresate scrisori administrative. În funcție de răspunsuri, Comisia poate decide să inițieze proceduri suplimentare de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în viitorul apropiat.

[2] Acordul politic dintre Parlamentul European și Consiliu din 26 martie 2026 referitor la propunerea Comisiei din 2023 privind o reformă cuprinzătoare a uniunii vamale a UE https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs/eu-customs-reform_en.

În mod similar, în ceea ce privește Surveillance III, au fost lansate proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva a treisprezece state membre care nu au transmis setul complet de date din anexa 21-03. În urma deschiderii acestor proceduri, mai multe state membre au asigurat conformitatea, iar încălcările respective au fost propuse pentru închidere. Dintre celelalte cazuri, celelalte state membre s-au angajat să finalizeze tranziția către setul complet de date în prima jumătate a anului 2026 și s-au înregistrat deja progrese tehnice semnificative. Comisia monitorizează îndeaproape aceste angajamente și este pregătită să ia măsuri suplimentare de asigurare a respectării legislației, dacă este necesar.

Prin urmare, Comisia consideră că procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor s-au dovedit a fi un instrument eficace pentru accelerarea conformării. În ceea ce privește procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor aflate în curs, planurile actuale de punere în aplicare indică faptul că, în majoritatea cazurilor, conformitatea deplină ar putea fi asigurată înainte ca următoarea etapă procedurală a procesului de constatare a neîndeplinirii obligațiilor să devină necesară.

Comisia continuă să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a tuturor sistemelor electronice prevăzute în CVU și să sprijine statele membre atunci când este necesar.

Până la sfârșitul anului 2026, proiecția ratei globale de finalizare digitală a CVU ar trebui să atingă aproximativ 99 %. Implementarea sistemelor transeuropene ar trebui să ajungă la 99,3 %, iar gradul de pregătire operațională a sistemelor naționale ar trebui să ajungă la 98,5 %. Unele întârzieri se vor prelungi, cel mai probabil, după 2026; acestea sunt cunoscute, au fost identificate și sunt în curs de gestionare. Statele membre cu date de finalizare ulterioare anului 2026 sunt încurajate să le devanseze ori de câte ori este posibil.

Comisia va continua să urmărească punerea în aplicare deplină a programului de lucru privind CVU și, dacă este necesar, va utiliza toate instrumentele de executare disponibile, inclusiv sesizarea Curții de Justiție, pentru a asigura punerea în aplicare uniformă a legislației vamale a Uniunii.

2. Rapoartele anuale de activitate

Comisia salută evaluarea Curții (**punctele 4.35-4.36**) potrivit căreia informațiile privind regularitatea resurselor proprii furnizate în rapoartele anuale de activitate pe 2025 publicate de DG BUDG și de Eurostat au confirmat, în general, constatările și concluziile sale.

3. Concluzie și recomandări

A se vedea răspunsul Comisiei din secțiunea III în ceea ce privește **punctul 4.41**, recomandarea 4.1.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 4.1 – Să se propună norme mai clare pentru perceperea de dobânzi de întârziere

În propunerea sa de regulament privind punerea la dispoziție a resurselor bazate pe VNB, să clarifice normele clare și complete privind dobânzile de întârziere, astfel încât să se perceapă dobânzi atunci când statele membre nu furnizează informațiile necesare în termenul prevăzut.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă parțial** recomandarea 4.1.

Comisia evaluează în mod sistematic aplicarea dobânzii atunci când statele membre nu furnizează informațiile necesare în termenul prevăzut și aplică dobânda în toate cazurile în care sunt îndeplinite condițiile pentru calcularea dobânzii.

În viitoarea sa propunere de Regulament privind metodele și procedura de punere la dispoziție a resurselor proprii tradiționale, care face în prezent obiectul unor discuții interne, Comisia intenționează să simplifice și să armonizeze aplicarea dobânzilor de întârziere pentru VNB în cazurile în care statele membre nu furnizează informațiile solicitate. Cu toate acestea, Comisia subliniază că, în această etapă, nu este în măsură să își asume angajamente specifice în ceea ce privește eventualele propuneri legislative și rezultatul negocierilor legislative cu Parlamentul și Consiliul.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE CAPITOLUL 5: Piața unică, inovare și sectorul digital

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Plățile efectuate în 2025 în temeiul rubricii 1 „Piața unică, inovare și sectorul digital" din Cadrul financiar multianual (CFM1) acoperă mai multe programe, cum ar fi Orizont Europa, care este actualul program-cadru emblematic pentru cercetare și inovare în Uniunea Europeană, predecesorul său, Orizont 2020 (Horizon 2020 - „H2020"), și Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE). Având în vedere caracterul de obicei multianual al proiectelor de cercetare, în 2024 două treimi din plățile pentru cercetare auditate se refereau încă la programul Orizont 2020.

Comisia ia notă de nivelul de eroare estimat de Curtea de Conturi Europeană (CCE) (**punctul 5.11**), care se situează în intervalul constatat în ultimii ani, dar este ușor mai scăzut decât în 2024.

Modul în care sunt eliberate fondurile are un impact direct asupra riscului de eroare, iar simplificarea normelor are potențialul de a reduce acest risc. Comisia amintește, de asemenea, că Programul Orizont Europa utilizează deja modelul instituțional de acord de grant (*Model Grant Agreement* - MGA), astfel cum figurează în anexa la normele interne ale Comisiei, pentru toate programele de finanțare ale UE și preconizează o utilizare pe scară largă a opțiunilor simplificate în materie de costuri (costuri unitare, rate forfetare și sume forfetare) și folosește sisteme simplificate de rambursare a costurilor în domeniile corespunzătoare. Orientări suplimentare cu privire la modelul de acord de grant sunt furnizate în acordul de grant adnotat. Comisia își menține angajamentul deplin în ceea ce privește simplificarea și mai mult a normelor și a procedurilor pentru a reduce atât riscul de eroare, cât și sarcina pentru beneficiari.

În acest context, obiectivul Comisiei este de a furniza, până în 2027, sub formă de sume forfetare, în jur de 50 % din bugetul cererilor de propuneri care figurează în programele de lucru publicate. Comisia se angajează să monitorizeze și să evalueze în permanență utilizarea sumelor forfetare pentru a menține calitatea și integritatea și își actualizează cu regularitate orientările din acest domeniu.

Analiza realizată de Comisie cu privire la un eșantion de granturi (120 de granturi pe bază de sume forfetare selectate din pilonul II al programului Orizont Europa) arată că nu există nicio diferență semnificativă în ceea ce privește costurile totale cu personalul ca procent din costurile totale atunci când se compară granturile pe bază de sume forfetare cu granturile pe bază de costuri reale. De asemenea, din analiza noastră nu reiese că ratele costurilor cu personalul sunt sistematic mai ridicate atunci când se utilizează sume forfetare.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CCE

1. Regularitatea operațiunilor

Comisia ia notă de nivelul de eroare de 2,9 % estimat de CCE (**punctul 5.11**) și va monitoriza aspectele identificate de CCE (**punctele 5.11-5.27**), astfel cum este indicat în secțiunea de mai jos.

Comisia ia notă de cazurile de erori cuantificabile raportate de CCE pentru acțiuni ulterioare.

Costurile cu personalul sunt cele mai afectate de erori

Comisia recunoaște că principala sursă de erori o reprezintă în continuare costurile cu personalul (**punctul 5.16**), ceea ce pare a fi o consecință logică a faptului că aceste costuri reprezintă cea mai mare parte din costurile totale declarate de beneficiari în cadrul programului Orizont 2020. Comisia ia act, de asemenea, de faptul că din aplicarea incorectă a normelor privind calcularea costurilor cu personalul în cadrul proiectelor Orizont Europa au rezultat două erori necuantificabile.

Costuri declarate pentru timp care nu a fost consacrat proiectului

În ceea ce privește observația de la **punctul 5.17**, Comisia ia act de constatările potrivit cărora, în cadrul anumitor proiecte, timpul petrecut pentru acțiune a fost declarat în mod incorect. Într-adevăr, în cadrul granturilor pe bază de costuri reale, costurile cu personalul necesare pentru implementarea acțiunii trebuie să fie măsurate direct. Acest lucru necesită înregistrarea numărului real de ore (în cadrul programului Orizont 2020) sau de zile (în cadrul programului Orizont Europa) petrecute pentru implementarea acțiunii, prin intermediul unor sisteme fiabile de înregistrare a timpului.

Pe parcursul evenimentelor de informare trecute și actuale, s-a pus în mod constant accentul pe acest aspect esențial. Este în mod special cazul campaniei „Tour des capitales", lansate recent și în cadrul căreia au loc în 2026, în diferite țări ale UE, evenimente naționale legate de implementarea programului Orizont Europa. Acestea pun un accent deosebit pe evitarea erorilor în declarațiile de cheltuieli, inclusiv a erorilor legate de costurile cu personalul.

Comisia monitorizează în permanență implementarea programelor de finanțare ale UE și trage învățăminte în vederea identificării celor mai adecvate modele de finanțare, ținând seama de obiectivele de politică și de prioritățile politice, în limitele cadrului juridic aplicabil. În ceea ce privește observațiile specifice din **caseta 5.1**, Comisia recunoaște importanța asigurării faptului că modelul de finanțare rămâne adecvat scopului și va evalua implicațiile practice ale acestuia pentru beneficiarul în cauză.

Calcul incorect al tarifelor orare și zilnice

În ceea ce privește observațiile de la **punctele 5.19** și **5.20**, Comisia ia act de constatările potrivit cărora, în cazul anumitor proiecte, tariful orar (pentru programul Orizont 2020) și tariful zilnic (pentru programul Orizont Europa) au fost calculate incorect. Într-adevăr, beneficiarii trebuie să își calculeze costurile cu personalul aplicând formulele prevăzute în acordurile de grant aplicabile din cadrul programelor Orizont 2020 și Orizont Europa și care sunt detaliate și explicate mai amănunțit în modelul instituțional de acord de grant din cadrul programului Orizont 2020 (AGA H2020) și în acordul instituțional de grant adnotat, care este folosit și pentru programul Orizont Europa (AGA).

În cadrul programului Orizont 2020, existau, într-adevăr, mai multe opțiuni pentru a determina orele productive care trebuie utilizate pentru a calcula în mod corect tariful orar. În schimb, Orizont Europa urmează un calcul comun pentru majoritatea programelor UE din actualul cadru financiar multianual (CFM), cu un calcul simplificat al ratei zilnice, utilizând o bază proporțională de 215 zile pe durata perioadei de raportare.

În ceea ce privește observațiile specifice din **caseta 5.2** cu privire la *costurile neeligibile incluse în costurile cu personalul declarate*, Comisia ia act de faptul că unele costuri nu au fost suportate în mod definitiv de beneficiari, deoarece au fost rambursate de sistemele naționale de securitate socială. După cum s-a menționat în mod corect, în conformitate cu condițiile generale de eligibilitate a costurilor aplicabile costurilor reale, acestea trebuie să fie suportate în mod real și definitiv de către beneficiari.

Comisia a pus în mod constant accentul pe calculul și formulele corecte care trebuie utilizate în acest sens pe parcursul evenimentelor de informare trecute și actuale, inclusiv în timpul evenimentelor naționale din 2026 legate de implementarea programului Orizont Europa, lansate recent („Tour des capitales”).

Alte costuri directe care nu sunt necesare pentru acțiune

În ceea ce privește observațiile de la **punctul 5.21**, Comisia ia act de faptul că au existat cazuri în care unele costuri nu au fost considerate necesare pentru implementarea acțiunii. Aceasta este una dintre condițiile generale de eligibilitate a costurilor care se aplică în toate domeniile tuturor categoriilor de costuri și care trebuie respectate de beneficiari (articolul 6.1 din modelul de acord de grant aplicabil).

În această privință, Comisia a subliniat importanța respectării condițiilor de eligibilitate a costurilor, atât a celor generale, cât și a celor specifice, pe parcursul evenimentelor de informare trecute și actuale și în răspunsurile la întrebările primite de la beneficiari, de exemplu prin intermediul serviciului de asistență al Serviciului de informare în domeniul cercetării.

Deficiențe în utilizarea granturilor pe bază de sume forfetare

Răspunsul referitor la caseta 5.3

Exemple de deficiențe în plățile aferente unui grant pe bază de sumă forfetară

Lipsa dovezii unei evaluări *ex ante* solide a bugetului

Comisia reamintește că scopul reuniunilor de consens, care au ca rezultat raportul de sinteză a evaluării, este ca experții evaluatori să ajungă la o viziune și la o evaluare comune. În cursul acestor reuniuni, opiniile individuale ale experților sunt testate și se pot schimba. Prin urmare, nu este neobișnuit ca preocupările exprimate în raportul individual de evaluare al unui expert să nu fie reținute în raportul final de sinteză a evaluării. În cazurile în care nu există consens în rândul evaluatorilor, experții pot înregistra opinii minoritare/divergente în raportul de consens. În niciunul dintre cele trei cazuri auditate nu s-a înregistrat o astfel de opinie minoritară, ceea ce indică faptul că preocupările inițiale ale unora dintre experți au fost abandonate în unanimitate în cursul reuniunilor de consens.

În ceea ce privește analiza comparativă a costurilor cu personalul propuse, Comisia subliniază că organizațiile care participă la mai multe proiecte Orizont Europa înscriu frecvent în bugete rate ale costurilor cu personalul și costuri totale cu personalul substanțial diferite de la un proiect la altul.

Acest lucru poate fi determinat, de exemplu, de natura diferită a proiectelor respective sau de faptul că sunt implicate departamente diferite din cadrul organizației în cauză.

Tabloul de bord al programului Orizont Europa pentru evaluările de sume forfetare se bazează pe ratele medii ale costurilor cu personalul din granturile anterioare pe bază de costuri reale. Este așadar normal că ratele înscrise în buget pentru personalul de rang înalt sunt superioare acestor medii, inclusiv superioare celei de a 80-a percentile. Experții sunt informați în mod explicit să accepte acest lucru ca motiv pentru costuri mai ridicate cu personalul, cu condiția să considere că nivelul de calificare al personalului de rang înalt este adecvat și necesar. De asemenea, se preconizează că costurile cu personalul înscrise în buget pentru anii următori vor fi mai mari decât valorile istorice, având în vedere creșterile salariale și inflația.

În cazul celor trei granturi auditate, Comisia consideră că era justificat să accepte sumele înscrise în buget la momentul evaluării.

Definirea neclară a livrabilelor și implementarea insuficientă a pachetelor de lucru

În ceea ce privește acceptarea pachetelor de lucru, granturile pe bază de sume forfetare sunt vărsate dacă proiectul este implementat astfel cum se prevede în descrierea acțiunii din anexa 1 la acordul de grant adnotat[1]. În cadrul programului Orizont Europa, pachetele de lucru sunt evaluate pe baza activităților desfășurate, indiferent de rezultatele obținute sau de obiectivele atinse. Nu ar trebui să existe nicio abatere de la principiul conform căruia granturile pe bază de sume forfetare din cadrul programului Orizont Europa se bazează pe activități și nu pe rezultate sau pe reușită.

Cu toate acestea, beneficiarii trebuie nu numai să desfășoare activitățile, ci și să asigure un standard minim de calitate pentru ca activitățile să fie acceptate ca finalizate. Există obligația „implementării corespunzătoare", care impune ca activitatea să fie efectuată în mod corespunzător (și anume, să fie de bună calitate și să respecte standardele domeniului în cauză) și la timp[2].

Standardul minim de calitate aplicat trebuie să fie același pentru toate proiectele Orizont Europa, indiferent dacă se utilizează costuri reale sau opțiuni simplificate în materie de costuri.

Comisia consideră că, în cazul unuia dintre cele trei granturi auditate, acțiunea ar fi putut fi definită mai în detaliu în descrierea pachetului de lucru. Cu toate acestea, în opinia Comisiei, consorțiul a furnizat un nivel acceptabil de activități în cadrul fiecărui pachet de lucru și a raportat cu privire la activitățile pe baza cărora pachetul de lucru poate fi considerat complet.

În plus, propunerile care stau la baza granturilor auditate de CCE au fost evaluate în 2022. De atunci, Comisia a furnizat serviciilor de punere în aplicare și evaluatorilor experți orientări mai detaliate atât cu privire la modul de evaluare a bugetului pe bază de sume forfetare și de documentare a acestuia în rapoartele de evaluare, cât și cu privire la modul de evaluare a finalizării pachetului de lucru pentru a declanșa plățile. În plus, modelele de propunere ale programului Orizont Europa au fost, de asemenea, actualizate în aprilie 2024 în ceea ce privește nivelul de detaliere cu care sunt descrise pachetele de lucru și sarcinile.

Per ansamblu, Comisia consideră că finanțarea sa pe bază de sume forfetare în cadrul programului Orizont Europa se bazează pe o abordare robustă, care asigură buna gestiune financiară, oferind în același timp beneficiarilor granturilor o simplificare substanțială. Cu toate acestea, Comisia își menține angajamentul deplin de a monitoriza îndeaproape finanțarea pe bază de sume forfetare și va ajusta orientările și metodologia, dacă este nevoie și în funcție de necesități. Acest proces de

[1] A se vedea orientările instituționale privind sumele forfetare pentru granturile UE:Cum să vă gestionați granturile pe bază de sume forfetare (orientări externe) și Ghidul privind sumele forfetare de la A la Z (orientări interne)

[2] Acordul de grant adnotat (AGA), articolul 11

îmbunătățire continuă ține seama de recomandările CCE și de învățămintele desprinse din feedbackul de la utilizatori, din datele privind implementarea și din constatările reexaminărilor.

În ceea ce privește observația de la **punctul 5.25**, Comisia recunoaște că orientările privind evaluarea implementării parțiale a pachetelor de lucru și a implicațiilor financiare aferente pot fi clarificate și mai mult, în special în ceea ce privește plățile finale, pentru a reflecta abordarea deja stabilită în orientările pentru examinările tehnice *ex post* și reducerile granturilor. În același timp, Comisia consideră că gradul de finalizare a unui pachet de lucru este evaluat de experții care efectuează examinarea și, în cazul unei finalizări parțiale, rata rezultată de reducere a grantului trebuie evaluată întotdeauna de la caz la caz, ținând seama de particularitățile fiecărui grant pentru cercetare și inovare.

Beneficiarii din afara UE și întreprinderile mici și mijlocii sunt mai predispuși la erori

Comisia este de acord cu evaluarea CCE potrivit căreia întreprinderile nou-intrate pe piață și IMM-urile sunt beneficiarii cei mai predispuși la erori. Cu toate acestea, participarea acestora este considerată esențială pentru succesul programului și este încurajată de Comisie la toate nivelurile.

Pentru a atenua riscul de erori, Comisia oferă sprijin solicitanților și beneficiarilor prin campanii de informare și comunicare online și prin ateliere privind modul în care aceștia pot evita erorile atunci când declară costurile. Aceste acțiuni vizează entitățile care sunt mai „predispuse la erori”.

Comisia ia act de constatările CCE privind beneficiarii din afara UE. Comisia continuă să colecteze și să prelucreze informații și, prin urmare, nu poate, în acest stadiu, să confirme că beneficiarii din afara UE sunt mai predispuși la erori. Comisia va continua să monitorizeze în mod activ conformitatea activităților și a tranzacțiilor cu beneficiari din țări terțe pentru a identifica orice risc suplimentar potențial.

Răspuns referitor la caseta 5.4

Exemple de beneficiari din țări terțe care au declarat costuri neeligibile

Comisia recunoaște neeligibilitatea costurilor menționate în caseta 5.4. Comisia a furnizat beneficiarilor orientări clare, în care se precizează că acest tip de cheltuieli sunt neeligibile, și aceste orientări le vor fi reamintite beneficiarilor. Comisia a informat beneficiarii cu privire la constatările CCE și va recupera sumele neeligibile.

2. Sistemele de control utilizate de Comisie pentru a preveni plagiatul și dubla finanțare în cadrul programului Orizont Europa

Comisia recunoaște deficiențele identificate în sistemele de control pentru prevenirea plagiatului și a dublei finanțări în cadrul programului Orizont Europa (**punctul 5.32**) și planifică să consolideze procedurile prin formalizarea procesului de validare și aprobare pentru stabilirea unui prag al indicelui de similaritate și prin eliminarea propunerilor respinse din baza de date. În ceea ce privește ultima deficiența identificată, Comisia observă că aceasta apare numai în cazul în care propunerile comparate diferă în mod semnificativ ca lungime, în special atunci când documentul-sursă este substanțial mai lung decât documentul în raport cu care este evaluat. Cu toate acestea, în practică,

foarte puține propuneri prezintă disparități atât de mari în ceea ce privește lungimea. În plus, comportamentul SIMBA (*„SIMilarity-Based Analysis" system* - sistemul de analiză bazată pe similaritate) este în concordanță cu cel al altor sisteme comerciale de verificare a plagiatului.

3. Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

Comisia salută evaluarea CCE potrivit căreia rapoartele anuale de activitate ale HaDEA și REA au oferit o evaluare corectă a gestiunii financiare în ceea ce privește regularitatea operațiunilor care intră în sfera lor de competență.

În ceea ce privește sumele forfetare, Comisia va ține seama de creșterea preconizată a ponderii acestor granturi în cadrul programului Orizont Europa și, pe baza rezultatelor examinărilor *ex post* ale acestor operațiuni, își va actualiza planul multianual de audit pentru a oferi în continuare o asigurare rezonabilă cu privire la regularitatea plăților aferente programului Orizont Europa la nivel de program.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 5.1 – Să se amelioreze cadrul de control pentru finanțarea pe bază de sume forfetare în domeniul cercetării

Comisia ar trebui să amelioreze cadrul de control pentru finanțarea pe bază de sume forfetare în domeniul cercetării, în special:

(a) să se asigure că experții care efectuează evaluarea *ex ante* a propunerilor bugetare realizează și documentează în mod consecvent verificările necesare;

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** subrecomandarea 5.1 litera (a).

(b) să stabilească criterii clare, precum și intervale ale ratelor care trebuie aplicate pentru eventualele reduceri ale granturilor în cazul în care pachetele de lucru sunt doar parțial finalizate;

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** subrecomandarea 5.1 litera (b).

Comisia ia act de faptul că orientările și modelele sale pentru examinările tehnice *ex post* prezintă deja unele principii generale și stabilesc modul de calculare a impactului financiar al oricăror constatări negative rezultate în urma unei astfel de examinări. În plus, orientările instituționale interne ale Comisiei privind reducerile granturilor includ instrucțiuni privind modul de calculare a impactului financiar în cazurile de nerespectare a obligațiilor nefinanciare.

Comisia va actualiza în continuare aceste orientări interne în ceea ce privește evaluarea implementării parțiale a pachetelor de lucru și a implicațiilor financiare aferente la momentul plății

finale pentru granturile pe bază de sume forfetare, pentru a stabili criterii și intervale clare ale ratelor care urmează să fie aplicate pentru reducerea grantului. Actualizarea orientărilor va include, de asemenea, exemple ilustrative pentru aplicarea criteriilor și a ratelor la pachetele de lucru care sunt comune mai multor proiecte.

Cu toate acestea, Comisia consideră că gradul de finalizare a unui pachet de lucru trebuie întotdeauna evaluat de la caz la caz.

În acest context, Comisia reamintește că performanța granturilor pe bază de sume forfetare nu este evaluată mai strict sau mai puțin strict decât performanța granturilor pe bază de costuri reale. Se aplică aceleași standarde.

Conform propriilor date ale Comisiei, se constată că aproximativ 4 % din proiectele pe bază de sume forfetare nu sunt finalizate integral și, prin urmare, nu sunt plătite integral. Acest procent este mult mai mare decât în cazul granturilor pe bază de costuri reale, ceea ce sugerează că, în cazul granturilor pe bază de sume forfetare, se pune un accent mai puternic pe activitățile de cercetare și pe calitatea acestora.

(c) să stabilească numărul de examinări tehnice *ex post* astfel încât să asigure o reprezentare adecvată a plăților forfetare în cadrul eșantionului reprezentativ din punct de vedere statistic la nivel de program. Planul multianual de audit ar trebui actualizat în consecință.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** subrecomandarea 5.1 litera (c).

Recomandarea 5.2 – Să se formalizeze procedurile de verificare a plagiatului și a dublei finanțări (în SIMBA)

Comisia ar trebui:

(a) să documenteze și să aprobe în mod formal nivelul selectat pentru pragul indicelui de similaritate, inclusiv să prezinte justificarea nivelului ales;

(b) să definească procedura de aprobare și implementare a modificărilor viitoare ale pragului indicelui, care să acopere mecanisme minime de control și pista de audit.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: jumătatea anului 2027.

Comisia **acceptă** subrecomandarea 5.2 litera (a) de a documenta și de a aproba în mod formal nivelul selectat pentru pragul indicelui de similaritate, inclusiv să prezinte justificarea nivelului ales.

Comisia **acceptă** subrecomandarea 5.2 litera (b) privind stabilirea unei proceduri documentate pentru aprobarea și punerea în aplicare a oricăror modificări viitoare ale pragului indicelui, inclusiv mecanismele minime de control și pista de audit.

Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

(**punctul 5.43, anexa 5.1**)

Recomandarea 1 litera (a) din 2022: Comisia salută evaluarea potrivit căreia recomandarea a fost pusă în aplicare integral.

Pe viitor, dispunând de mai multe date și de o experiență tot mai bogată în ceea ce privește finanțarea pe bază de sume forfetare, Comisia va analiza mai în detaliu caracterul adecvat al granturilor pe bază de sume forfetare pentru diferite tipuri de proiecte și de beneficiari.

Recomandarea 2 din 2023:

Comisia consideră că această recomandare a fost **pusă în aplicare integral**.

Normele instituționale pentru modelul de acord de grant în ceea ce privește costurile reale cu personalul necesită detalii practice suplimentare pentru a acoperi parametri specifici și situații individuale, cum ar fi durata efectivă a perioadei de raportare, perioada de încadrare în muncă a angajatului și modelul de lucru din perioada respectivă. În consecință, AGA oferă orientări suplimentare cu privire la modul de luare în considerare a acestor elemente atunci când se calculează costurile reale cu personalul eligibile.

În acest context, AGA clarifică atât metoda standard recomandată pentru calcularea ratei zilnice pe parcursul perioadei de raportare, cât și o metodă alternativă pe an calendaristic (pe baza lunilor unui an calendaristic care se încadrează într-o perioadă de raportare). Posibilitatea de a utiliza această metodă alternativă de calcul a fost introdusă în mod formal printr-o notă de subsol specifică în versiunea 1.0 din 1 aprilie 2023.

Cea mai recentă versiune a acordului de grant adnotat (versiunea 2.0 din 1 aprilie 2025) include acum peste 20 de pagini dedicate prezentării normelor care reglementează costurile cu personalul. Aceasta oferă orientările necesare și detaliate cu privire la modul de calculare a acestor costuri și de stabilire a tarifelor zilnice, însoțite de exemple practice. În plus, au fost oferite în mod constant explicații cu privire la normele juridice prin intermediul webinarelor, cursurilor de formare, serviciilor de asistență, punctelor naționale de contact, evenimentelor de informare (inclusiv evenimentele naționale din 2026 privind implementarea programului Orizont) și schimburilor cu părțile interesate, ceea ce le-a permis beneficiarilor să înțeleagă mai bine și să aplice în mod consecvent dispozițiile instituționale privind ratele zilnice în cadrul diferitelor proiecte și organizații.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, CAPITOLUL 6: Coeziune, reziliență și valori

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

În 2025, politica de coeziune a continuat să joace un rol esențial în **promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale**, în beneficiul tuturor regiunilor, astfel cum a fost confirmat în evaluarea *ex post* pentru perioada 2014-2020 și în evaluarea la jumătatea perioadei pentru perioada 2021-2027[1]. **Regulamentul privind evaluarea la jumătatea perioadei**, adoptat în septembrie 2025, a permis modernizarea politicii de coeziune și reorientarea punerii în aplicare a programelor pentru perioada 2021-2027, cu ajutorul statelor membre, către **prioritățile strategice europene**: competitivitatea, apărarea și pregătirea civilă a UE, locuințele durabile și la prețuri accesibile, reziliența în domeniul apei și tranziția energetică. În domeniul politicii privind ocuparea forței de muncă și afacerile sociale, Comisia a continuat să își respecte agenda ambițioasă de consolidare a competitivității și coeziunii sociale a Europei, oferind cetățenilor și întreprinderilor competențele și condițiile necesare pentru a le permite să prospere într-o lume a muncii în schimbare, consolidând modelul social european și contribuind la o Europă orientată spre exterior, care promovează drepturile sociale și de muncă la nivel mondial.

Fondurile dedicate coeziunii economice, sociale și teritoriale în UE sunt plătite printr-un **sistem de gestiune partajată între Comisia Europeană și autoritățile naționale**. Statele membre sunt responsabile de punerea în aplicare a unor sisteme de gestiune și control adecvate pentru îndeplinirea obiectivelor convenite și pentru prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor în ceea ce privește cheltuielile declarate. În ceea ce privește programele din perioada 2021-2027, procesul de consolidare a asigurării este similar cu cel din perioada 2014-2020, însă au fost introduse mai multe modificări menite să sporească simplificarea, menținând în același timp un sistem de control solid. Punerea în aplicare rămâne supusă unei supravegheri atente și unor audituri efectuate de Comisie, în cooperare cu autoritățile responsabile de program, pe baza experienței acumulate și a rezultatelor auditurilor din perioada 2014-2020. În conformitate cu strategia sa de audit, **Comisia supraveghează și evaluează funcționarea eficace** a acestor sisteme pe baza tuturor rezultatelor de audit disponibile și formulează recomandări de îmbunătățire. De asemenea, Comisia urmărește să obțină anual o asigurare rezonabilă că rata de eroare pentru fiecare program se situează sub pragul de semnificație de 2 %, dacă este necesar, după inițierea procedurilor de corecție financiară care pot veni în completarea celor deja aplicate de statele membre.

Sub responsabilitate partajată, **autoritățile de audit ale statelor membre sunt principalele responsabile** de efectuarea auditurilor cheltuielilor din domeniul coeziunii și de raportarea către Comisie. Pentru a reduce sarcina de audit suportată de beneficiari și de administrații și pentru a-și utiliza în mod eficient resursele, Comisia aplică **abordarea auditului unic**, care are ca scop obținerea unei asigurări rezonabile prin verificări documentare aprofundate ale rezultatelor auditurilor naționale și ale opiniilor raportate în fiecare an pentru toate programele, la care se adaugă propriile audituri bazate pe riscuri. Acestea din urmă includ reefectuarea activității de control a autorităților responsabile de programe pentru a evalua fiabilitatea raportării lor. Prin evaluarea continuă a calității sistemului de gestiune și control al fiecărui program și prin reefectuarea verificărilor sau a auditurilor efectuate de autoritățile responsabile de programe, Comisia poate

[1] SWD_2025_299_F1_SWD_EVALUATION_EN_V3_P1_4373705.pdf.

identifica programele sau părțile din programe care prezintă deficiențe și, astfel, poate solicita aplicarea unor măsuri de corecție specifice pentru a corecta cheltuielile anterioare, dacă se consideră necesar, și pentru a îmbunătăți sistemele pentru viitor. De asemenea, pentru o mai bună orientare a activității sale de audit și a măsurilor de corecție, Comisia poate evalua dacă deficiențele sau neregulile respective au apărut în alte părți ale programului, în alte programe din același stat membru sau în alte state membre.

Această abordare de audit este completată, de asemenea, de **acțiuni de consolidare a capacităților** care includ schimbul de metodologii comune, acțiunile corective recomandate, promovarea schimburilor inter pares și feedbackul cu privire la erorile detectate pentru a îmbunătăți capacitatea de detectare a erorilor la toate nivelurile, acolo unde este necesar. În urma recomandărilor formulate în auditurile Curții de Conturi Europene (CCE) și ale Comisiei, în decembrie 2024, Comisia a convenit cu statele membre asupra unui **plan de acțiune pentru îmbunătățirea capacității de detectare a autorităților responsabile de programe**. Acest plan de acțiune are ca scop remedierea deficiențelor identificate în detectarea erorilor, reducerea riscului de erori semnificative rămase la închidere și îmbunătățirea legalității și a regularității cheltuielilor în perioada 2021-2027. Comisia a monitorizat punerea în aplicare a planului de acțiune pe parcursul anului 2025, iar realizările au fost raportate în rapoartele anuale de activitate (RAA) pe 2025. Primul impact a putut fi observat în nivelul mai ridicat de eroare raportat în pachetele de asigurare primite în 2026.

În 2025, **populația cheltuielilor din cadrul politicii de coeziune a fost atipică** și semnificativ mai redusă decât în anii precedenți, înregistrându-se un număr neobișnuit de mic de conturi transmise Comisiei. Deși închiderea programelor din perioada 2014-2020 a început oficial în anul de raportare, peste 80 % dintre programe au beneficiat de posibilitatea, în temeiul Regulamentului STEP[2], de a o amâna până în februarie 2026. În același timp, punerea în aplicare pentru perioada 2021-2027 a început să se materializeze în plăți, dar nu pentru toate programele.

În 2025, pe baza rezultatelor auditurilor disponibile la nivel național și la nivelul Comisiei, Comisia a concluzionat în rapoartele sale anuale de activitate (RAA) și în raportul său anual privind gestiunea și performanța (RAGP) că **riscul la momentul plății** în cadrul politicii de coeziune, în ansamblu, **a rămas semnificativ** (peste pragul de 2 %), **deși la un nivel mai scăzut** decât cel raportat de CCE. Evaluarea legalității și regularității cheltuielilor din pachetele de asigurare primite în februarie 2026 pentru închidere este în curs și va fi luată în considerare în viitoarele concluzii privind asigurarea. Rezultatele auditului raportate în aceste pachete de asigurare reflectă, printre altele, continuarea punerii în aplicare a măsurilor menite să consolideze detectarea și raportarea erorilor de către autoritățile responsabile de programe[3].

Comisia reamintește că rata de eroare pe care o raportează **nu poate fi comparată în mod direct** cu cea calculată de CCE, din motivele explicate în secțiunea II de mai jos și de CCE în raportul său anual (**punctele 1.41-1.44 și 6.47**). În special în acest an, **populația atipică** a conturilor și cheltuielilor acceptate de Comisie se reflectă automat în eșantionul de audit al CCE, fiind de dimensiuni mai reduse decât în anii precedenți și prezentând caracteristici specifice, în special **concentrarea în trei state membre**: Cehia, Germania și Regatul Unit (**punctul 6.15**). De asemenea, ia act de **modificarea abordării de audit a CCE**. CCE a revenit la abordarea sa de audit anterioară anului 2017, care implică o selecție directă a operațiunilor din întreaga populație auditată (conturi prezentate de statele membre și acceptate de Comisie), mai degrabă decât auditarea

[2] Regulamentul (UE) 2024/795.

[3] Autoritățile de audit au raportat o rată totală de eroare de 3,7 % pentru programele REGIO și de 3,9 % pentru programele EMPL, în comparație cu ratele mai scăzute din anii precedenți. A se vedea paginile 34 și 33 din RAA pentru REGIO și, respectiv, EMPL.

exclusivă a operațiunilor auditate anterior de autoritățile de audit. Prin urmare, autoritățile de management (în locul autorităților de audit) au devenit principalul furnizor de informații privind operațiunile auditate, dar nu au fost întotdeauna bine pregătite pentru acest exercițiu, și anume să furnizeze în timp util toate probele de audit solicitate, în conformitate cu așteptările CCE de a obține probe solide pentru fiecare operațiune selectată, uneori la mulți ani după ce a avut loc activitatea (**punctul 6.29**). Comisia consideră că **este posibil ca acest lucru să fi avut un impact asupra ratei de eroare** calculate de CCE.

Comisia salută faptul că CCE a cuantificat pentru primul an **erorile în materie de achiziții publice** pe care le-a detectat **utilizând propria grilă de cuantificare a Comisiei** aplicată în cadrul gestiunii partajate, ceea ce a dus la o mai bună aliniere la abordarea Comisiei și a statelor membre și la un impact mai mic al erorilor constatate în materie de achiziții publice.

Rezultatele analizei Comisiei pentru fiecare program în parte arată că situația diferă de la un stat membru la altul și de la un program la altul: Comisia a concluzionat că **sistemele de gestiune și control funcționează bine pentru 85 %** dintre cele 441 de programe ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 și pentru 92 % dintre cele 380 de programe pentru perioada 2021-2027. Comisia a constatat, de asemenea, că au rămas erori nedetectate sau neraportate în mod corespunzător de unele autorități de audit[4]. Comisia a solicitat efectuarea îmbunătățirilor necesare pentru toate programele sau pentru o parte a programelor în care s-au constatat deficiențe, inclusiv în cadrul planului de acțiune menționat mai sus; aceasta a întrerupt plățile și va solicita corecții financiare (nete) suplimentare, dacă se consideră necesar.

Comisia este convinsă că, grație **capacității de corecție multianuală a politicii de coeziune**, riscul la închidere va putea fi adus sub pragul de semnificație, inclusiv prin înlocuirea cheltuielilor neconforme sau retrase cu alte cheltuieli considerate eligibile, astfel cum permite Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC). Într-adevăr, în fiecare an, autoritățile responsabile de programe retrag din conturile certificate sume importante care au fost deja declarate și care s-au dovedit a fi neconforme sau expuse riscului. La închidere, în conturile primite până la 15 februarie 2026, statele membre au corectat o sumă totală fără precedent de 6,5 miliarde EUR din fondurile UE, ceea ce ilustrează eforturile semnificative depuse la închidere pentru a elimina erorile rămase din programe. În total, de la începutul perioadei de programare 2014-2020, aceste retrageri efectuate de statele membre au însumat 22,9 miliarde EUR din fondurile destinate politicii de coeziune. În aceeași perioadă, ca urmare a activității sale de audit și a rolului său de supraveghere, precum și ca urmare a constatărilor CCE și ale OLAF, **Comisia a solicitat corecții financiare suplimentare în valoare de peste 1,58 miliarde EUR** pentru fonduri, pe care autoritățile responsabile de programe le-ar putea reutiliza în temeiul RDC. Comisia poate aplica, de asemenea, corecții financiare nete, care au ca efect pierderea directă a finanțării pentru statul membru, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile legale și criteriile stricte aferente. Până în prezent, Comisia a lansat cinci proceduri de corecții financiare nete pentru programele finanțate din mai multe fonduri și pentru programele FEDR/FC: o decizie a fost adoptată în 2025, trei proceduri se află într-un stadiu avansat, iar o procedură a fost închisă pe motivul lipsei unui temei juridic. După punerea în aplicare a tuturor măsurilor de corecție, **Comisia a raportat în rapoartele sale anuale de activitate că riscul la închidere este**, în această etapă, **sub 2 %** pentru toate exercițiile contabile până în 2024, în timp ce alte acțiuni corective continuă să fie aplicate în cursul evaluării legalității și regularității programelor la închidere, acolo unde se consideră necesar.

Prin urmare, în rapoartele sale anuale de activitate, Comisia a concluzionat că **dispune de o asigurare rezonabilă** că sistemele de gestiune și control funcționează în general bine pentru a asigura legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, **cu excepția programelor pentru care**

[4] 21 de autorități de audit pentru perioada 2014-2020 și 6 autorități de audit pentru perioada 2021-2027.

a emis o rezervă, și că se iau măsuri corective proporționale și eficace în conformitate cu cadrul juridic atunci când sunt identificate deficiențe ale sistemului sau încălcări ale normelor aplicabile care amenință legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente.

În acest context și pe baza rezultatelor auditurilor CCE și ale Comisiei de-a lungul anilor, Comisia a concluzionat că **actualul model de performanță** pentru politica de coeziune, care se bazează în continuare în principal pe rambursarea costurilor, combinat cu complexitatea normelor detaliate de eligibilitate, **face ca abordarea să fie predispusă la erori și complexă** pentru administrațiile naționale și beneficiari. Pentru perioada 2021-2027, Comisia continuă să colaboreze cu statele membre pentru a încuraja punerea în aplicare a unor **sisteme de rambursare alternative, simplificate și mai puțin predispuse la erori** (opțiuni simplificate în materie de costuri sau finanțare nelegată de costuri), urmărind în mod activ suprareglementarea și furnizând instrumente de consolidare a capacității administrative, acolo unde este necesar. Pentru următorul cadru financiar multianual, Comisia a propus colegiuitorilor un **model nou, bazat pe obiective**, pentru plățile UE, asociat unui sistem de asigurare mai simplu și solid, care să asigure respectarea continuă a legislației aplicabile și o protecție solidă a intereselor financiare ale UE.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CCE

1. Regularitatea operațiunilor

Rezultatele testelor efectuate de CCE pe operațiuni

Comisia ia act de faptul că rata de eroare raportată de CCE pentru rubrica 2 din CFM (**punctele 6.18-6.19**) se bazează pe un eșantion de audit care reflectă particularitățile populației atipice de conturi acceptate din acest an (a se vedea mai sus și **figurile 6.4 și 6.5** din raportul anual al CCE). Acest lucru face **dificilă comparația directă** cu rezultatele raportate în anii precedenți; în consecință, orice astfel de comparații ar trebui interpretate cu prudență.

În plus, spre deosebire de anii precedenți, o mare parte din operațiunile auditate de CCE fuseseră verificate exclusiv de autoritățile de management și **doar** pentru **27 %** dintre acestea, **și de autoritățile de audit**. Astfel cum s-a indicat mai sus, autoritățile de management, care sunt în prezent auditate direct și cărora li se adresează constatările preliminare ale CCE (în locul autorităților de audit din anii precedenți), **nu au fost întotdeauna bine pregătite** în acest prim an de tranziție pentru a furniza, în timp util, toate probele de audit solicitate în raport cu așteptările CCE de a obține probe solide pentru fiecare operațiune selectată, **uneori la mulți ani după** ce a avut loc activitatea (**punctul 6.29**). Este posibil ca acest lucru să fi avut un impact asupra ratei de eroare. Comisia va colabora cu CCE pentru a **sensibiliza autoritățile de management** cu privire la această abordare, precum și cu privire la lecțiile învățate în acest an, astfel încât acestea să fie mai bine pregătite pentru a răspunde solicitărilor auditorilor CCE în anii următori. În plus, unele erori constatate în eșantionul de audit al CCE pentru exercițiul financiar în cauză, în pofida controalelor anuale efectuate (**punctul 6.13**), pot fi identificate în continuare în cadrul controalelor de gestiune sau al auditurilor ulterioare din exercițiile contabile următoare sau la închidere în cursul evaluării legalității și regularității de către Comisie, care urmează să aibă loc, ca parte a ansamblului **complet** de **mecanisme de asigurare** integrate în mod normal în sistemele de gestiune și control ale politicii de coeziune și a **capacității corective multianuale** a acesteia.

În 2025, Comisia a estimat că **riscul la momentul plății** pentru perioada 2014-2020 rămâne semnificativ, ajungând la maximum 3,2 %, pentru toate fondurile politicii de coeziune, ceea ce reprezintă o ușoară creștere față de ratele raportate în anii precedenți, însă la un nivel mai scăzut decât cel calculat de CCE. În conformitate cu metodologia Comisiei și cu obligația directorilor generali care sunt ordonatori de credite delegați de a furniza o asigurare la nivelul fiecărui program pentru care s-au efectuat plăți în cursul anului, această estimare se bazează pe o **analiză cuprinzătoare a tuturor opiniilor de audit și a ratelor de eroare** raportate de autoritățile de audit ale programelor, ajustată de Comisie, dacă este cazul, în urma propriei sale evaluări și ținând seama, de asemenea, de constatările CCE cu privire la tranzacțiile individuale. Abordarea Comisiei îi permite acesteia să formuleze concluzii cu privire la riscurile la nivel de stat membru și chiar la nivel de program individual, indicând astfel o situație diferențiată pentru fiecare program.

Există mai mulți factori care explică faptul că **ratele de eroare** ale Comisiei și ale CCE **nu pot fi comparate direct**, iar acest lucru este cu atât mai evident în acest an, având în vedere populația atipică inclusă în eșantionul CCE. Comisia face trimitere la capitolul 1 din raport (**punctele 1.42-1.44**) și la răspunsurile sale la acesta pentru a explica diferența dintre nivelurile ratelor de eroare raportate de cele două instituții și motivul pentru care Comisia nu poate, în toate cazurile de erori raportate de CCE, să aplice corecții financiare.

CCE a clarificat faptul că populația de operațiuni din conturile acceptate de Comisie a fost **relativ mică și atipică** pentru rubrica 2 din CFM în acest an (**punctul 6.15**). În consecință, eșantionul CCE, de asemenea mai mic decât de obicei, a fost compus dintr-o combinație de operațiuni din perioadele 2014-2020 și 2021-2027, rata globală de eroare acoperind ambele perioade. Comisia a raportat două rate de eroare în rapoartele sale anuale de activitate, una pentru perioada 2014-2020 pe baza ratelor de eroare raportate de autoritățile de audit, iar cealaltă pentru perioada 2021-2027 pe baza unei estimări prudente bazate pe rate forfetare, din cauza profilului de risc diferit pentru primele plăți, care includ adesea plăți în avans (a se vedea punctul 6.53).

O altă caracteristică specifică a acestui an, inclusiv ca urmare a populației anormal de mici auditate de CCE, a fost **concentrarea operațiunilor eșantionate în câteva țări**, astfel cum a raportat CCE (**punctul 6.15**). În special, CCE a auditat un număr relativ mare de programe din Regatul Unit, deoarece, **în urma Brexitului**, toate **programele din Regatul Unit au prezentat rapoarte de închidere anticipată** în 2025. Ca urmare a desființării autorităților responsabile de programele de coeziune și a realocării personalului cu experiență și a sarcinilor către administrațiile naționale în urma Brexitului, s-a dovedit dificil să se obțină probe de audit pentru programele britanice auditate în termenul solicitat, în unele cazuri în care CCE a semnalat probleme (în special în cadrul unor proceduri de licitație publică sau pe perioada de incertitudine generată de discuțiile privind Brexitul, cu un impact semnificativ asupra ratei de eroare, în special în ceea ce privește erorile din domeniul achizițiilor publice). Aspectele specifice legate de situația din Regatul Unit nu sunt neapărat reprezentative pentru situația din statele membre.

În sfârșit, Comisia consideră că există posibilitatea unui **dialog continuu cu** serviciile **CCE**, în special în ceea ce privește interpretarea juridică a anumitor cerințe [cum ar fi posibilitatea oferită în temeiul articolului 13 alineatul (5) din Regulamentul privind FSE] care au determinat Comisia să ajungă la **concluzii diferite** în evaluarea unor cazuri auditate de CCE în acest an. De exemplu, în ceea ce privește definirea opțiunilor simplificate în materie de costuri, Comisia ia act de **așteptarea CCE** de a obține **probe subiacente solide** pentru a putea verifica metodologia stabilită la nivelul statelor membre, astfel cum se prevede în regulament, uneori la mai mult de 15 ani de la stabilirea metodologiei (**punctul 6.29**). **În opinia Comisiei** și ținând seama de **principiul proporționalității**, ar putea fi aplicate cerințe mai puțin stricte pentru metodologiile definite și utilizate în perioadele de programare anterioare și reutilizate în perioadele de programare succesive, astfel cum sunt autorizate în RDC, deoarece astfel de **costuri simplificate** au făcut obiectul mai multor verificări

prin intermediul sistemului de gestiune și control aplicat de-a lungul timpului. Comisia este de acord că actualizarea unor astfel de metodologii este o bună practică care ar permite, de asemenea, reducerea perioadei necesare pentru păstrarea documentației subiacente care stă la baza instituirii unor astfel de metodologii (și arhivarea datelor vechi). În ceea ce privește eligibilitatea anumitor categorii de participanți, cum ar fi cele care aparțin grupurilor vulnerabile (constatate anul acesta în Suedia și Germania), Comisia **a emis orientări** pe care le-a transmis statelor membre cu privire la abordarea de audit proporțională care trebuie adoptată pentru astfel de operațiuni din domeniul coeziunii sociale, ținând seama de caracteristicile specifice și de sensibilitatea grupurilor sociale în cauză.

Deși nu toate cazurile semnalate de CCE constituie nereguli în temeiul RDC, astfel cum s-a clarificat în cursul procedurii contradictorii cu CCE cu privire la cazuri individuale, **Comisia va monitoriza în mod corespunzător toate erorile raportate de CCE** și va solicita **măsuri corective sau corecții financiare**, după cum se consideră necesar și fezabil din punct de vedere juridic. De asemenea, Comisia va recomanda autorităților responsabile de programe în cauză să îmbunătățească în continuare sistemele de gestiune și control, după caz, în vederea punerii în aplicare a programelor în perioada 2021-2027.

Coeziune – gestiune partajată

Comisia ține seama în mod corespunzător de deficiențele raportate de CCE în activitatea autorităților de management și de audit (**punctele 6.20-6.38**), pe lângă cazurile pe care le-a raportat deja în rapoartele anuale de activitate. Cu toate acestea, Comisia consideră că **unele** dintre **constatări reflectă** mai degrabă **diferențe în ceea ce privește așteptările de audit** referitoare la natura, nivelul de detaliere și disponibilitatea elementelor justificative, decât deficiențe care ar fi putut fi identificate în mod necesar de către autoritățile responsabile de program în timpul punerii în aplicare a operațiunilor. Așteptările cu privire la ceea ce ar trebui considerat documentație de audit esențială pot fi diferite între statele membre și CCE (a se vedea secțiunea de mai jos privind „Disponibilitatea documentelor justificative esențiale"). Comisia subliniază, în acest sens, că așteptarea de a găsi documentația de audit, care uneori durează mai mult de zece ani de la încheierea unui program, nu este neapărat compatibilă cu constrângerile administrative zilnice cu care se confruntă autoritățile responsabile de programe și **poate conduce la o sarcină disproporționată** atât pentru autoritățile de management, cât și pentru beneficiari, cu efect disuasiv asupra atractivității fondurilor UE.

Cu toate acestea, Comisia recunoaște anumite probleme de sistem detectate de CCE. Comisia va continua să lucreze la **îmbunătățirea suplimentară a capacității autorităților responsabile de programe de detectare a erorilor** în cadrul planului de acțiune convenit la sfârșitul anului 2024 cu toate autoritățile responsabile de programe. În 2025, Comisia a realizat un sondaj în rândul autorităților de management și de audit pentru a evalua gradul general de adoptare a acțiunilor propuse, iar progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a **planului de acțiune** au fost discutate în cadrul reuniunilor relevante dintre autoritățile fiecărui stat membru și Comisie. Constatările sondajului au indicat evoluții pozitive deja existente, chiar dacă eforturile continue rămân esențiale în domenii precum **sprijinul acordat beneficiarilor, controalele de gestiune bazate pe riscuri, gestionarea cunoștințelor, utilizarea inteligenței artificiale**/a bazelor de date disponibile în activitatea de control și colaborarea dintre autoritățile de management și cele de audit. Mai multe detalii cu privire la rezultatele acestor sondaje sunt disponibile în rapoartele anuale de activitate ale direcțiilor generale EMPL și REGIO (secțiunea „Eficacitatea controalelor").

În ceea ce privește **tipurile de erori**, pe baza tipologiei lor comune, contribuția la ratele de eroare calculate de Comisie și de autoritățile de audit provine, în general, din aceleași categorii de nereguli ca cele calculate de CCE, și anume: **cheltuieli neeligibile, pistă de audit, achiziții publice** și, într-o mai mică măsură (la fel ca în anii precedenți), ajutoare de stat. Această **convergență** confirmă

faptul că principalele surse de eroare sunt bine identificate la toate nivelurile cadrului de asigurare și continuă să se afle în centrul acțiunilor preventive și corective. Comisia va continua să colaboreze cu autoritățile responsabile de programele relevante pentru a le ajuta să își **consolideze capacitățile de a preveni și detecta mai bine astfel de nereguli**. De asemenea, Comisia va continua să promoveze simplificarea și utilizarea schemelor mai puțin predispuse la erori, în special a **opțiunilor simplificate în materie de costuri** și a **finanțării nelegate de costuri**, prin intermediul rețelelor sale transnaționale dedicate, care permit reprezentanților organismelor de coordonare ale tuturor statelor membre, autorităților de management și autorităților de audit, precum și serviciilor Comisiei să lucreze la definirea unor astfel de scheme, să facă schimb de bune practici și de experiență.

În cele din urmă, Comisia consideră că erorile raportate de CCE, uneori din cauza faptului că autoritățile de management sau beneficiarii nu înțeleg pe deplin **normele complexe** implicate și fac greșeli sau, din cauza lipsei sau a insuficienței documentelor justificative, nu pun sub semnul întrebării **performanțele sau impactul proiectelor cofinanțate** pentru obiectivele de politică avute în vedere (a se vedea exemplele descrise în casetele din capitolul 6 sau în răspunsurile Comisiei din secțiunile următoare).

Cheltuieli și proiecte neeligibile

Cheltuielile neeligibile (**punctele 6.23-6.25**) rămân **cel mai frecvent tip de eroare** constatat de autoritățile de audit și de Comisie. Acest lucru indică în continuare **necesitatea unei îmbunătățiri continue** a activității autorităților de management în acest domeniu, pe baza unui model care se bazează în continuare, în majoritate, pe rambursarea costurilor reale declarate de beneficiari. Acest aspect va fi luat în considerare în contextul **planului de acțiune** aflat în prezent în derulare împreună cu autoritățile responsabile de programe, precum și în cadrul ofertei îmbunătățite a Comisiei privind consolidarea capacităților destinată autorităților responsabile de programe, pe baza experienței acumulate în cadrul implementării și a rezultatelor auditurilor. Având în vedere rolul esențial al autorităților de management în prevenirea și detectarea erorilor și necesitatea de a consolida capacitatea de detectare la nivelul controalelor de gestiune, **Comisia le încurajează să utilizeze opțiuni simplificate în materie de costuri sau finanțarea nelegată de costuri** pentru a declara cheltuielile și pentru a evita complexitatea justificării costurilor reale. În plus, se efectuează o **analiză** continuă **a cauzelor fundamentale ale erorilor** care nu au fost depistate de autoritățile responsabile de programe. O astfel de analiză contribuie la evaluarea anuală a riscurilor efectuată de Comisie pentru auditurile sale bazate pe riscuri și este comunicată autorităților responsabile de programe, astfel încât acestea să își poată adapta propriile evaluări ale riscurilor și abordări de audit. De asemenea, Comisia încurajează autoritățile de audit să **raporteze** și să discute cu autoritățile de management **rezultatele detaliate ale auditului**. Printre acestea se numără, în special, erorile care nu au fost depistate la primul nivel, în vederea îmbunătățirii capacității de prevenire și depistare la primul nivel, de exemplu prin punerea în aplicare a unor orientări și/sau cursuri de formare suplimentare atât pentru personalul autorităților de management, cât și pentru beneficiari și pentru a **actualiza** în mod corespunzător **evaluările riscurilor** care stau la baza controalelor de gestiune bazate pe riscuri.

Comisia recunoaște unele dintre erorile cuantificate de CCE pe acest motiv, dar nu pe toate. De exemplu, în ceea ce privește operațiunea FSE din Germania prezentată în **caseta 6.1** (care se referea la transformarea centrelor de formare în centre de formare digitale ca urmare a pandemiei de COVID-19), Comisia nu împărtășește decizia CCE de a respinge (ca neeligibile) echipamentele informatice furnizate de beneficiar centrelor de formare, care depășesc cantitățile indicate inițial de acestea în răspunsul la chestionarul preliminar al beneficiarului, pe baza argumentului CCE conform căruia nu s-a demonstrat că aceste cantități suplimentare au fost într-adevăr necesare. Obiectivul operațiunii a fost nu numai furnizarea de echipamente informatice către centrele de formare, ci și

sprijinirea acestora în identificarea nevoilor lor, pentru a le dota complet în vederea adoptării noii abordări digitale a formării. Prin urmare, pentru unele centre, comenzile finale de echipamente au fost mai mari decât cele estimate inițial chiar de centre, în timp ce pentru altele (atât în afara, cât și în sub-eșantionul CCE) acestea au fost mai mici decât cele estimate inițial. În plus, Comisia constată că **revizuirile periodice ale nevoilor estimate** la nivel global și individual, efectuate pe parcursul punerii în aplicare a operațiunii de către beneficiar sub supravegherea autorității de management (prin intermediul a patru reuniuni ale experților și al unor orientări individuale personalizate pentru fiecare centru de formare), au asigurat, de asemenea, egalitatea de tratament între toate centrele de formare și ajustarea nevoilor exprimate ale acestora. Prin urmare, Comisia consideră că cantitățile comandate **au fost conforme cu normele programului**, deoarece au acoperit nevoile identificate de beneficiar, pe baza sondajelor, a orientărilor individuale și a raționamentului lor profesional, precum și a utilizării algoritmului pe care l-au conceput și validat cu un expert universitar.

Disponibilitatea unor documente justificative esențiale

În ceea ce privește **punctele 6.26-6.29**, Comisia este de acord că sunt necesare documente esențiale pentru a asigura o pistă de audit adecvată a cheltuielilor declarate pentru fiecare operațiune, în conformitate cu articolul 72 litera (g) din RDC 2014-2020 și până la sfârșitul **perioadei de păstrare a documentelor**; în caz contrar, eligibilitatea operațiunii sprijinite nu poate fi dovedită. Comisia observă că lipsa informațiilor sau a documentației justificative rămâne a **treia cea mai mare sursă de erori** raportate **atât de autoritățile de audit, cât și de auditorii Comisiei** în perioada de programare 2014-2020.

Totuși, informațiile solicitate de la beneficiari și de la autoritățile responsabile de programe **ar trebui să rămână proporționale** în fiecare caz, ținând seama de impactul și de costurile administrative ale cererilor de documente, de apelurile lansate de părțile interesate și de eforturile depuse în cadrul propriei agende a Comisiei în vederea simplificării suplimentare a execuției fondurilor UE. În 2019, Comisia a elaborat împreună cu autoritățile de audit un **document de reflecție menit să îmbunătățească documentația de audit**, oferind recomandări minime, respectând în același timp proporționalitatea costurilor administrative. CCE a raportat acest lucru ca fiind un pas pozitiv în Raportul său anual pe 2019 (**caseta 5.8**). Comisia face referire, de asemenea, la răspunsurile sale referitoare la **punctul 6.26**.

Comisia depune eforturi similare pentru documentarea pistei de audit și în alte domenii. De exemplu, în ceea ce privește cheltuielile **FSE+**, având în vedere importanța vitală a operațiunilor alocate pentru sprijinirea grupurilor defavorizate și/sau vulnerabile în cadrul obiectivului de incluziune socială, Comisia a emis și a transmis statelor membre o **notă metodologică** cu privire la ceea ce consideră a fi o **abordare de audit proporțională și echilibrată** pentru această populație-țintă din cadrul incluziunii sociale. Cerințele de audit nu pot fi aceleași ca pentru alte tipuri de operațiuni și trebuie să ia în considerare contextul specific în care sunt puse în aplicare astfel de operațiuni, cu personal specializat și profesionist responsabil și cu necesitatea de a respecta atât proporționalitatea, cât și demnitatea grupurilor vulnerabile sau a persoanelor vizate de astfel de acțiuni. Declarațiile pe propria răspundere, confirmate de asistenți sociali specializați, pot constitui un document justificativ suficient în cadrul controalelor de gestiune (cu condiția ca autoritățile de audit să efectueze verificări suplimentare în cadrul auditurilor pe care le realizează asupra unor eșantioane reprezentative de operațiuni). Comisia consideră că, în cazul unora dintre erorile raportate de CCE pentru lipsa unor documente justificative esențiale, o astfel de **situație specifică** și fiabilitatea activității asistenților sociali specializați responsabili în mod oficial de astfel de grupuri în statele membre în cauză nu au fost luate în considerare în mod suficient (a se vedea exemplul FSE+ din Suedia citat în **caseta 6.3**).

Acestea fiind spuse, Comisia va continua să **sensibilizeze** autoritățile de gestionare cu privire la **modul în care pot păstra o pistă de audit adecvată** pentru toate controalele de gestiune pe care le efectuează, în special în ceea ce privește eligibilitatea participanților la un moment dat.

Respectarea normelor privind piața internă în legătură cu achizițiile publice și ajutoarele de stat

Comisia constată că normele privind achizițiile publice (**punctele 6.30-6.36**) rămân o sursă de erori, astfel cum a raportat CCE. Comisia apreciază faptul că **CCE și-a aliniat abordarea** în ceea ce privește cuantificarea erorilor în materie de achiziții publice la orientările Comisiei. Această evoluție contribuie la o **mai mare coerență și proporționalitate** a evaluării (**punctele 1.36** și **1.37** și **figura 1.14**). Cu toate acestea, Comisia observă că, în acest an, programele din Regatul Unit contribuie în mod semnificativ la acest tip de erori cauzate de Brexit (astfel cum s-a explicat mai sus în secțiunea „*Rezultatele testelor efectuate de CCE pe operațiuni*"). Comisia nu împărtășește neapărat evaluarea CCE cu privire la toate erorile pe care le-a cuantificat pentru nerespectarea normelor UE sau naționale privind achizițiile publice (de exemplu, într-un sistem dinamic de achiziții utilizat în Regatul Unit) sau consideră că trebuie luate în considerare **circumstanțele specifice** la aprecierea încălcării, de exemplu, în exemplul descris în **caseta 6.4**, prelungirea contractului a avut loc în 2018 pentru circumstanțele cu adevărat imprevizibile care au apărut după atribuirea contractelor în contextul incertitudinii cauzate de Brexit. Această prelungire a permis utilizarea alocărilor rămase din FSE înainte de încheierea programului pentru Regatul Unit.

În ceea ce privește cazurile raportate în cadrul gestiunii directe, cel puțin în două cazuri (**punctul 6.32**-Cehia și **punctul 6.39**-CINEA), Comisia nu este de acord nici cu faptul că a existat o nerespectare a normelor UE sau naționale privind achizițiile publice în ceea ce privește modificările substanțiale aduse contractului inițial. În ambele cazuri, Comisia nu dispune de un temei juridic suficient pentru a cuantifica modificările ca eroare, iar costurile aferente nu au fost niciodată declarate pentru cofinanțare din partea UE.

Comisia observă că nerespectarea normelor privind ajutoarele de stat nu a fost o sursă de erori cuantificate în acest an.

Opțiunile simplificate în materie de costuri

RDC prevede posibilitatea **utilizării sporite a schemelor de finanțare simplificate, care nu sunt legate de costuri reale**, cum ar fi opțiunile simplificate în materie de costuri și schemele de finanțare care nu sunt legate de costuri (**punctele 6.37-6.38**). Pe baza experienței și astfel cum a raportat CCE în rapoartele anterioare, astfel de scheme sunt mai puțin predispuse la erori, iar Comisia încurajează ferm utilizarea lor (care este chiar obligatorie pentru operațiunile mai mici în temeiul RDC), mobilizând autoritățile de management și de audit să conceapă astfel de scheme în cadrul programelor lor.

Comisia recunoaște că pot apărea în continuare erori legate de utilizarea acestor sisteme, astfel cum au fost raportate în cadrul propriilor audituri sau al auditurilor autorităților de audit (a se vedea Raportul anual de activitate pe 2025 al DG EMPL – anexa 7L). Acest lucru demonstrează că punerea în aplicare a sistemelor simplificate trebuie **monitorizată în permanență**.

Cu toate acestea, Comisia nu este de acord cu toate constatările pe care CCE le-a cuantificat în raport cu metodele de calcul al opțiunilor simplificate în materie de costuri. În ceea ce privește cele două cazuri de rate forfetare pentru costurile indirecte menționate în **caseta 6.6**, Comisia subliniază că aprobase reportarea acestor rate forfetare din perioada de programare 2007-2013 în perioadele de programare ulterioare. O astfel de posibilitate este prevăzută în mod explicit în RDC și se reflectă în

orientările Comisiei privind opțiunile simplificate în materie de costuri. Nu există nicio obligație legală pentru autoritățile responsabile de programe de a actualiza metodologiile aprobate anterior, în cazul în care condițiile de aplicare a acestora rămân neschimbate, chiar dacă Comisia împărtășește opinia potrivit căreia ajustările periodice sunt într-adevăr o bună practică (astfel cum se recomandă în orientările sale pentru astfel de opțiuni simplificate în materie de costuri). Într-un caz, în urma auditului CCE, autoritatea de management a furnizat documente justificative pentru a justifica metoda 2007-2013 și utilizarea unei rate forfetare de 20 % pentru costurile indirecte. În plus, autoritatea de management a lansat în paralel un nou studiu bazat pe situațiile financiare aprobate pentru anii 2023 și 2024 pentru 21 de centre de formare acreditate, care indică faptul că procentul de 20 % rămâne o rată forfetară satisfăcătoare pentru estimarea costurilor indirecte pentru centrele de formare acreditate. Comisia consideră că **elementele** furnizate pentru acest caz **nu susțin o neregulă cuantificată**. În celălalt caz, Comisia este de acord cu CCE că baremul standard de costuri unitare utilizat în cadrul proiectului și calculat în urmă cu 12 ani pe baza a peste 500 de operațiuni puse în aplicare în perioada 2007-2013 conținea inexactități nedetectate la momentul respectiv, calculate la aproximativ 4 %.

Reziliență și valori – gestiunea Comisiei

În ceea ce privește constatările menționate la **punctul 6.39**, Comisia face trimitere la răspunsurile sale din secțiunea „Respectarea normelor pieței interne în ceea ce privește achizițiile publice și ajutoarele de stat" de mai sus (**punctele 6.30-6.36**) pentru erorile raportate în cadrul proiectelor sprijinite prin intermediul *Agenției Executive Europene pentru Climă, Infrastructură și Mediu (CINEA)*.

Comisia nu împărtășește opinia cu privire la constatarea raportată în **caseta 6.7** și atrage atenția asupra **orientărilor** sale intitulate „*Cum să gestionați granturile dumneavoastră forfetare*", care prevăd în mod clar că „*consorțiul este liber să cheltuiască suma forfetară după cum consideră de cuviință, cu condiția ca proiectul să fie realizat astfel cum se descrie în acordul de grant*." Deși Comisia poate fi de acord că o modificare poate constitui o bună practică, ea nu consideră că aceasta reprezintă o încălcare a vreunei condiții de eligibilitate prevăzute în acordul de finanțare.

2. Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

Evaluarea Comisiei pentru 2025

Sistemele de gestiune și control ale statelor membre

Comisia a raportat în **rapoartele anuale de activitate (RAA) pe 2025 ale direcțiilor generale EMPL și REGIO** respective că **sistemele de gestiune și control** ale statelor membre (**punctele 6.40-6.41**) **nu au funcționat bine pentru aproape 15 % dintre programe**, atât pentru perioada de programare 2014-2020, cât și pentru perioada de programare 2021-2027.

Pentru toate aceste programe, Comisia asigură o vigilență și o **monitorizare sporite și colaborează îndeaproape cu autoritățile responsabile de programe pentru atenuarea riscurilor identificate.** În cazul în care criteriile pentru formularea unei rezerve au fost îndeplinite, **Comisia și-a calificat declarațiile de asigurare pentru 2025** în consecință în rapoartele anuale de activitate respective.

Rezervele sunt retrase numai după ce autoritățile responsabile de programe pun în aplicare suficiente măsuri corective. Faptul că între 25 % (pentru REGIO) și 33 % (pentru EMPL) dintre rezervele de anul anterior sunt retrase arată că statele membre în cauză au luat deja măsuri corective eficace,

îmbunătățind astfel eficacitatea sistemelor existente și reducând astfel riscul de declarare a unor cheltuieli neconforme cu reglementările pentru programele în cauză.

Nivelul cheltuielilor neconforme din conturile de coeziune

În ceea ce privește observația CCE menționată la **punctele 6.42-6.49**, se subliniază că evaluarea pentru perioada de programare 2014-2020 reflectă circumstanțele specifice ale închiderii programului, caracterizate de **un volum și o valoare ridicate ale cheltuielilor declarate în conturile finale** (**punctul 6.16**). Pe baza celui mai recent set de **pachete de asigurare** prezentate pentru 2014-2020, directorii generali au concluzionat în rapoartele lor anuale de activitate că există în continuare nereguli semnificative în ceea ce privește cheltuielile certificate Comisiei în conturile acceptate în 2025, așa cum s-a întâmplat și anul trecut. Pentru a determina **riscul la momentul plății (indicator-cheie de performanță - ICP)**, Comisia a utilizat ratele de eroare raportate de statele membre cu privire la care a efectuat doar examinări documentare până în prezent, mai degrabă decât rate de eroare „confirmate" pe baza întregului său ciclu de audit, astfel cum s-a procedat în anii precedenți. Acest lucru reflectă situația în care aproximativ 80 % din pachetele de asigurare pentru ultimul exercițiu financiar 2014-2020 au fost primite în 2026. Aceasta a permis, de asemenea, furnizarea unei evaluări reprezentative a riscurilor asociate, inclusiv pentru 20 % dintre închiderile prezentate în 2025. În continuare, **planul** cuprinzător **de audit** al **Comisiei pentru 2026** – care include verificări la fața locului acolo unde se consideră necesar – **va permite evaluarea indicatorilor-cheie de performanță (KPI)**, asigurându-se identificarea și remedierea oricăror abateri. Acest **proces de validare în două etape** consolidează încrederea în integritatea cheltuielilor raportate, permițând în același timp ajustări în timp util pe baza constatărilor detaliate ale auditului.

În plus, **Comisia raportează**, de asemenea, un **nivel maxim** prudent **estimat al riscului la momentul plății** pentru a ține seama de potențialele riscuri suplimentare, utilizând rate forfetare pentru fiecare program, în funcție de situația sa specifică. În conformitate cu recomandarea CCE[5], această valoare maximă include, de asemenea, o abordare conservatoare pentru a ține seama de potențialele erori în ceea ce privește cheltuielile care nu au fost auditate, de exemplu atunci când a fost efectuată doar o verificare documentară sau atunci când sunt încă necesare activități de audit suplimentare în cadrul procedurilor contradictorii în curs și/sau ținând seama, de asemenea, de rezultatele auditurilor din anii anteriori, care indică posibile riscuri rămase în cheltuielile care fac obiectul analizei.

În urma unei astfel de evaluări pentru fiecare program în parte, Comisia a fost în măsură să identifice programele (părțile din programe) care prezentau **deficiențe grave** (a se vedea anexele 7.F la rapoartele anuale de activitate respective) și **pentru care au fost solicitate acțiuni corective și au raportat** cu privire la corecțiile financiare aplicate pentru a soluționa neregulile detectate în anii anteriori.

Pentru perioada de programare 2021-2027, având în vedere nivelul scăzut al operațiunilor raportate, Comisia a adoptat o estimare prudentă de 2 % pentru riscul la momentul plății.

Evaluarea riscurilor pentru programele Interreg

În perioada 2021-2027, programele Interreg (**punctele 6.50-6.51**) sunt auditate de autoritățile de audit ale programelor în cauză în cadrul unui **eșantion unic de audit**, selectat de Comisie pentru toate **programele ETC** grupate. Aceasta reprezintă o **simplificare importantă** și o reducere a

[5] A se vedea recomandarea 3a din Raportul special nr. 26/2021 și concluzia de la p. 23 din documentul de analiză 03/2024.

sarcinii de audit pentru programele Interreg care prezintă, în mod tradițional, riscuri mai mici decât programele generale, pe baza ratelor de eroare raportate pentru fiecare program Interreg în parte în perioada 2014-2020. Pentru conturile aferente perioadei 2024-2025, **rata totală de eroare** pentru eșantionul Interreg care acoperă 48 de programe **este sub 1 %** (similară și pentru anul precedent), confirmând un profil de risc scăzut al acestor programe și eficacitatea abordării comune de audit.

Comisia ia act de erorile identificate de CCE în cele trei programe Interreg pe care le-a auditat în acest an și va monitoriza aceste erori, după cum consideră necesar și fezabil din punct de vedere juridic. Comisia va continua să monitorizeze și să evalueze posibilul impact al problemelor identificate în auditurile CCE și ale Comisiei asupra abordării sale de audit pentru programele în cauză în cursul punerii în aplicare în perioada 2021-2027.

3. Închiderea programelor din perioada 2014-2020

Termenele administrative **pentru închidere** au fost **prelungite până în februarie 2026**[6] de către colegiuitori pentru a permite autorităților responsabile de programe să efectueze toate verificările și procesele de diligență necesare înainte de declararea cheltuielilor finale.

Închiderea programelor pentru perioada 2014-2020 **cuprinde două etape** la nivelul Comisiei: **acceptarea conturilor programului și a raportului final de execuție aferent**, împreună cu operațiunea financiară corespunzătoare (plata soldului din ultimul exercițiu financiar sau recuperarea sumelor), urmată de o **confirmare în scris adresată statului membru care să stabilească dacă toate aspectele legate de legalitate și regularitate sunt considerate prelucrate în mod corespunzător**. Numai atunci închiderea este considerată finalizată.

Astfel cum se prevede în RDC (UE) nr. 1303/2013 pentru perioada 2014-2020, acceptarea conturilor de către Comisie trebuie să fie diferită de evaluarea legalității și regularității. Ca atare, Comisia va continua să **efectueze controale amănunțite ale legalității și regularității pentru toate programele**, chiar și după plata soldului (sau după recuperarea sumelor) la închidere. Acest lucru asigură faptul că, înainte de finalizarea procesului de închidere, nicio problemă de audit nu rămâne nesoluționată. Comisia poate închide definitiv un program numai atunci când are asigurarea că **rata totală de eroare reziduală estimată nu depășește 2 %** pentru fiecare exercițiu contabil al perioadei de programare în cauză și că toate neregulile și riscurile identificate au fost abordate în mod corespunzător de autoritățile responsabile de programe. Comisia a început să raporteze cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește închiderea programelor din perioada 2014-2020 în rapoartele sale anuale de activitate pe 2025. Până la sfârșitul lunii mai 2025, 73 de programe REGIO și 56 de programe EMPL au fost închise, dintre care 21 și, respectiv, 13 programe au fost închise „integral”, ceea ce înseamnă, de asemenea, din punctul de vedere al legalității și regularității.

Pentru a verifica gradul de pregătire pentru închidere al autorităților responsabile de programe, în 2024 și în 2025, Comisia a efectuat **audituri preventive** pentru un eșantion de programe considerate a fi expuse riscului, pentru a se asigura că autoritățile în cauză au efectuat în timp util toate verificările necesare în conformitate cu orientările Comisiei privind închiderea, inclusiv pentru a preveni și a corecta neregulile rămase și pentru a urmări în mod corespunzător toate rezultatele de audit raportate până la închidere. Mai multe detalii cu privire la aceste audituri sunt disponibile în anexele 7I la rapoartele anuale de activitate pe 2024 ale DG REGIO și DG EMPL.

Închiderea constituie o garanție esențială în cadrul de asigurare pentru politica de coeziune pentru protejarea bugetului UE. La închidere, statele membre au raportat în februarie 2026 un nivel

[6] Regulamentul (UE) 2024/795 de instituire a *platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP)*, adoptat de colegiuitori la 29 februarie 2024.

record al corecțiilor financiare de 6,5 miliarde EUR, cu mult peste anii precedenți. În cazul în care ratele de eroare reziduală raportate depășesc în continuare 2 % (sau atunci când Comisia a recalculat aceste rate la peste 2 % în urma evaluării pachetului de închidere sau ca urmare a auditurilor sale), Comisia aplică corecții financiare pentru a se asigura că riscurile pentru toate programele rămân sub pragul de semnificație înainte de închiderea definitivă a unui program. Acest lucru asigură faptul că riscurile reziduale sunt reduse sub pragul de semnificație înainte ca programul să fie închis definitiv și că cheltuielile neconforme sunt excluse în mod corespunzător din bugetul UE.

4. Perioada de programare 2021-2027

Comisia oferă sprijin statelor membre **pentru a-și consolida capacitatea administrativă, pentru a îmbunătăți și a accelera punerea în aplicare și pentru a elimina blocajele** în materie de investiții în mai multe moduri. În ultimii ani, Comisia a prezentat mai multe propuneri, inclusiv **evaluarea la jumătatea perioadei** recent adoptată **a politicii de coeziune**, ajutându-le să abordeze prioritățile emergente, sporind în același timp flexibilitățile disponibile și introducând măsuri suplimentare de simplificare. Având în vedere că **nivelul de selecție a proiectelor** pe teren este de **aproximativ 65 %** din pachetele financiare disponibile pentru programele de coeziune din perioada 2021-2027, execuția financiară s-a accelerat semnificativ în 2025, iar multe state membre au depus cereri de plată care depășesc cu mult obiectivul lor de dezangajare n+3. Comisia consideră că modificările introduse în proiectarea și instituirea sistemului de gestiune și control în perioada 2021-2027 permit **creșterea eficacității controalelor (punctul 6.12)**. În prezent, autoritățile de management trebuie să își concentreze eforturile și resursele asupra domeniilor celor mai expuse la erori prin **controale de gestiune bazate pe riscuri**, în urma unei evaluări prudente a riscurilor, care trebuie să țină seama în permanență de rezultatele tuturor controalelor și auditurilor efectuate. În 2025, majoritatea programelor din statele membre aplicau efectiv astfel de controale bazate pe riscuri, în timp ce în alte programe se aplica în continuare o abordare de 100 % pentru controale din motive de prudență. **Auditurile** (efectuate de autoritățile de audit și de Comisie) verifică în mod continuu dacă autoritățile de gestionare evaluează în mod eficient riscurile din cadrul programelor lor și pun în aplicare, acolo unde este cazul, acele controale de gestiune bazate pe riscuri, **pentru a asigura o eficiență sporită și o capacitate îmbunătățită de detectare a erorilor**. În plus, pentru reducerea sarcinii de audit atunci când evidențele arată că sistemele funcționează bine, regulamentul permite programelor să utilizeze „**modalități consolidate proporționate**”, care oferă un set de flexibilități și simplificări în ceea ce privește controalele și auditurile. În cazul în care dovezile demonstrează o deteriorare a situației, Comisia poate solicita statului membru să reinstituie controale complete pentru programul (programele) în cauză.

În pofida nivelului scăzut de punere în aplicare până în prezent, **capacitatea de corecție multianuală** funcționează deja pentru programele din perioada 2021-2027: Statele membre au retras deja 1 miliard EUR din conturile anuale pentru perioada 2021-2027. În plus, aplicarea corecțiilor financiare nete, care acționează ca un stimulent pentru proceduri de control solide, a fost raționalizată. Pe baza recomandărilor CCE și a dispozițiilor RDC, în prezent, Comisia lansează imediat proceduri în cazurile în care cheltuielile din conturile acceptate se dovedesc a fi neconforme și nu au fost detectate și raportate de statele membre.

5. Concluziile raportului CCE

Comisia are convingerea că calculele sale privind **riscul la momentul plății**, inclusiv riscul maxim, care iau în considerare rezultatele CCE fără extrapolare, dar în urma unei evaluări atente pentru a stabili dacă alte programe ar putea fi afectate, **constituie o reprezentare fidelă** a realității de pe teren, ținând seama de riscurile identificate pentru fiecare program.

Cu toate acestea, faptul că riscul la momentul plății calculat de Comisie era **în continuare peste pragul de semnificație** pentru perioada 2014-2020, chiar dacă nu la nivelul raportat de CCE din motivele menționate în secțiunea II.1 de mai sus, indică **probleme persistente de legalitate și regularitate pentru unele programe, care necesită o monitorizare atentă**.

În ultimii ani, ținând seama, de asemenea, de concluziile și recomandările CCE, Comisia și-a **consolidat** în mod semnificativ **sistemul de supraveghere**, în special printr-o supraveghere sporită a autorităților responsabile de programe prin intermediul unui plan de acțiune specific convenit de comun acord la sfârșitul anului 2024 pentru a aborda deficiențele în materie de capacitate de detectare identificate atât de CCE, cât și de Comisie. De asemenea, **Comisia și-a revizuit strategia de audit** pentru a efectua mai multe audituri de conformitate cu scopul de a reefectua activitatea autorităților de audit într-o etapă mai timpurie a perioadei de programare, acoperind toate autoritățile de audit principale cel puțin o dată până la sfârșitul anului 2026, și pentru a revizui preventiv listele de verificare utilizate de autoritățile de audit pentru perioada 2021-2027.

La nivelul autorităților de audit, rezultatele încep să se materializeze deoarece, pentru prima dată, **rata de eroare raportată de autoritățile de audit** a fost de 3,9 % și de 3,7 % pentru fondurile DG EMPL și, respectiv, DG REGIO, ceea ce **demonstrează o eficacitate îmbunătățită**. În plus, planurile de acțiune convenite bilateral pentru consolidarea capacității de detectare a autorităților responsabile de programe sunt revizuite anual împreună cu toate statele membre, asigurându-se că problemele sunt abordate cu promptitudine pentru a raționaliza punerea în aplicare. Comisia consideră că sunt necesare eforturi suplimentare pentru fiabilitatea și trasabilitatea controalelor de gestiune bazate pe riscuri. În acest sens, Comisia a lansat recent și o procedură de ofertare privind **consolidarea capacității administrative pentru viitoarea politică de coeziune**: abordarea erorilor, a provocărilor legate de punerea în aplicare și a nevoilor emergente în materie de capacitate. Pentru a se asigura că eforturile de consolidare a capacităților aduc îmbunătățiri concrete, este esențial să se coreleze serviciile de sprijin cu învățămintele desprinse din experiența punerii în aplicare și din rezultatele auditului. Prin analizarea cauzelor fundamentale ale celor mai frecvente erori și a provocărilor legate de punerea în aplicare, precum și prin transpunerea acestora în priorități de consolidare a capacităților, Comisia își poate adapta și perfecționa oferta în materie de consolidare a capacităților. Această **abordare bazată pe dovezi** contribuie la asigurarea faptului că instrumentele, cursurile de formare și orientările oferite de Comisie răspund în mod direct provocărilor practice cu care se confruntă autoritățile responsabile de programe.

Comisia a integrat toate aceste **experiențe** și rezultatele lor în **conceperea perioadei de programare de după 2027**, propunând un sistem de plăți bazat pe rezultate, utilizând lecțiile învățate pentru a dezvolta un model de asigurare mai simplu și mai solid, care să asigure un rol de supraveghere puternic și continuu pentru Comisie și conformitatea cheltuielilor declarate cu legislația aplicabilă. Obiectivul este de **a reduce și mai mult riscurile de eroare**, menținând în același timp buna gestiune financiară la toate nivelurile.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 6.1 – Să aleagă și să justifice mai bine alegerea opțiunilor simplificate în materie de costuri

Comisia ar trebui:

(a) să promoveze utilizarea de către autoritățile de management a opțiunilor simplificate în materie de costuri „gata de utilizare" (standard) prevăzute în Regulamentul privind dispozițiile comune și în regulamentele conexe specifice fondurilor;

(b) să reamintească autorităților de management cerința de a păstra documentația care justifică opțiunile simplificate în materie de costuri în vigoare din perioadele de programare anterioare și de a se asigura că aceasta este actualizată în mod corespunzător și

(c) să încurajeze schimbul de bune practici între autoritățile de management în ceea ce privește instituirea și aplicarea opțiunilor simplificate în materie de costuri, cu un accent deosebit pe reducerea la minimum a complexității pentru beneficiari și destinatarii finali.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** recomandările 6.1(a), 6.1(b) și 6.1(c).

Comisia sprijină în permanență statele membre în adoptarea și utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri printr-o gamă largă de inițiative, inclusiv prin intermediul rețelelor transnaționale FSE+ și REGIO privind simplificarea, al atelierelor multinaționale și al evenimentelor naționale. Comisia va continua să promoveze schimbul de cunoștințe și de informații cu autoritățile responsabile de programe din statele membre prin intermediul acestor foruri și evenimente.

În special, **Comisia va promova în continuare simplificarea prin facilitarea schimbului de bune practici între statele membre**. Simplificarea poate fi realizată prin diferite metode, în funcție de nevoile specifice ale statului membru. Pentru programele care prezintă nevoi specifice și necesită cunoștințe aprofundate, simplificarea poate fi realizată prin elaborarea și punerea în aplicare a unor metodologii specifice privind opțiunile simplificate în materie de costuri, în timp ce pentru alte programe este mai simplu să se utilizeze opțiunile simplificate în materie de costuri gata de utilizare prevăzute în RDC și în regulamentele specifice fondurilor relevante, precum și cele adoptate de Comisie în regulamentele delegate. **Comisia va încuraja statele membre să își adapteze utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri în funcție de nevoile programelor**.

În ceea ce privește utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri din perioadele de programare anterioare, Comisia a publicat întrebări de interpretare pe această temă și a clarificat condițiile în care acest lucru poate fi realizat în nota de orientare privind utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri C/2024/7467, secțiunea 3.2.6. De asemenea, Comisia continuă să promoveze bunele practici de actualizare a datelor utilizate pentru metodologiile mai vechi. Informațiile au fost comunicate ulterior statelor membre în contextul unui webinar pe tema opțiunilor simplificate în materie de costuri organizat la 26 martie 2026 de DG EMPL, DG REGIO și DAC și al reuniunii Grupului de experți privind RDC care a avut loc la 17 iunie 2026.

Pentru perioada de programare 2021-2027, **Comisia va continua să dedice sesiuni specifice utilizării opțiunilor simplificate în materie de costuri**, inclusiv utilizării din perioadele de programare anterioare, cu accent pe simplificare pentru beneficiari în cadrul următoarelor reuniuni ale rețelelor transnaționale privind simplificarea, al atelierelor multinaționale și al evenimentelor naționale.

Recomandarea 6.2 – Să actualizeze evaluarea riscurilor pentru programele Interreg

Comisia ar trebui să evalueze și să actualizeze, după caz, evaluarea riscurilor pentru programele Interreg, ținând seama de erorile detectate de Curte în acest an, precum și de rezultatul activității sale de audit, și să acționeze în consecință în urma auditului său.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** recomandarea 6.2.

Comisia va evalua și va actualiza în permanență, dacă este necesar, evaluarea riscurilor pentru programele Interreg din perioada 2021-2027, ținând seama de erorile detectate. Rezultatele auditurilor efectuate asupra eșantionului anual de programe Interreg vor fi monitorizate pentru a se asigura atenuarea corespunzătoare a riscurilor identificate. Abordarea de audit stabilită pentru perioada 2021-2027, bazată pe temeiul juridic convenit de colegiuitor, permite să se țină seama de riscurile specifice care pot fi identificate în timpul punerii în aplicare și să se ia măsuri de atenuare (cum ar fi creșterea numărului de rezultate pozitive în cadrul programelor specifice considerate ca fiind mai expuse riscului).

Comisia va efectua din nou activitatea desfășurată în cadrul eșantionului Interreg. După primirea rezultatelor următorului exercițiu (cel de al treilea), **Comisia va face un bilanț și va decide dacă** este necesară o **activitate suplimentară de audit**.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, CAPITOLUL 7: Resurse naturale și mediu

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Rubrica 3 din cadrul financiar multianual (CFM), „Resurse naturale și mediu", acoperă cheltuielile UE pentru: (i) politica agricolă comună (PAC); (ii) Fondul pentru o tranziție justă; (iii) politica maritimă și în domeniul pescuitului; și (iv) programul LIFE pentru mediu și politici climatice.

Obiectivele PAC, astfel cum sunt prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și în regulamentele PAC, sunt: (i) creșterea productivității agricole; (ii) asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă; (iii) stabilizarea piețelor; (iv) garantarea siguranței aprovizionărilor; și (v) asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori. În plus, PAC sprijină investițiile pentru modernizarea agriculturii, creșterea sustenabilității mediului și a climei și dezvoltarea zonelor rurale.

PAC 2023-2027 a marcat o trecere de la o abordare bazată pe conformitate la un model bazat pe performanță, oferind statelor membre o mai mare flexibilitate în elaborarea planurilor strategice PAC cu intervenții adaptate care să răspundă nevoilor lor specifice. Un raport al Comisiei din 2025[1] privind punerea în aplicare a acestor planuri a confirmat că, în medie, majoritatea jaloanelor legate de mediu și climă stabilite în planurile strategice respective au fost depășite în 2024.

PAC funcționează în cadrul gestiunii partajate, fiind sprijinită de un sistem cuprinzător de gestiune și control. Acest cadru de asigurare solid și pe mai multe niveluri include controale la nivel național, audituri independente și supravegherea de către Comisie, precum și evaluări ale performanței o dată la doi ani. Acesta a asigurat cu succes protecția intereselor financiare ale UE.

Comisia se axează pe rezultatele în materie de performanță și pe buna funcționare a sistemelor de guvernanță ale statelor membre, asigurând atât calitatea rezultatelor în materie de performanță, cât și legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente. În consecință și spre deosebire de perioada anterioară de programare PAC 2014-2022, statele membre nu mai sunt acum obligate să raporteze cu privire la statisticile detaliate de control la nivelul beneficiarilor. În schimb, acestea trebuie să raporteze cu privire la performanța politicii pe baza indicatorilor de realizare și de rezultat. Prin urmare, Comisia nu mai calculează o rată de eroare sau un risc la momentul plății pentru cheltuielile din cadrul planurilor strategice PAC[2].

Comisia salută nivelul estimat comparativ mai scăzut al erorilor în ceea ce privește plățile directe (cu excepția eco-schemelor), care reafirmă rolul important jucat de Sistemul integrat de administrare și control, inclusiv de Sistemul său de identificare a parcelelor agricole (ISAP), în prevenirea și reducerea riscului de eroare.

---

[1] COM(2026) 37 EUR-Lex - 52026DC0037 - RO - EUR-Lex.

[2] În loc să determine o rată de eroare și un risc la momentul plății, Comisia grupează cheltuielile din cadrul PAC 2023-2027 în trei categorii de risc (scăzut, mediu și ridicat) pe baza clasificării finale ajustate a sistemelor de guvernanță instituite de statele membre. Organismele de certificare stabilesc această clasificare anual prin evaluări ale bunei funcționări a sistemelor de guvernanță instituite pentru fiecare intervenție și pentru fiecare agenție de plăți, care poate fi ajustată de Comisie de la caz la caz, ținând seama de propriile sale constatări de audit și de cele ale Curții de Conturi.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CURȚII

1. Regularitatea operațiunilor

Rezultatele testelor efectuate pe operațiuni

PAC aplică un sistem de planificare, audit și corecție care se întinde pe mai mulți ani. Salutăm faptul că, la **punctul 7.18** și în **casetele 7.2** și **7.3**, Curtea recunoaște că, în șase cazuri [care vizează terenuri aflate la dispoziția Curții în Croația (**caseta 7.3**) și în Franța și nerespectarea cerinței privind activitatea agricolă în Grecia (**caseta 7.2**), Comisia a identificat constatări similare în cursul propriilor sale audituri, independent de auditurile Curții și înainte de acestea, în aceste state membre. Procedurile de conformitate pentru aceste audituri sunt în curs, iar riscul pentru fonduri va fi acoperit de corecția financiară propusă, în cazul căreia potențialele deficiențe grave vor fi confirmate ca rezultat al procedurii.

Aceste șase cazuri reprezintă o rată de eroare de 1,1 % (categoria „terenuri neeligibile declarate" din **figura 7.4**), ceea ce înseamnă că, dacă ar fi fost exclusă, rata de eroare estimată de Curte ar fi fost cu 1,1 puncte procentuale mai mică.

Un element-cheie al cadrului de control pentru intervențiile bazate pe suprafață și pe numărul de animale din cadrul PAC este Sistemul integrat de administrare și control, care acoperea 66 % din cheltuielile PAC în gestiune partajată în 2025 și, prin urmare, a continuat să joace un rol foarte important în asigurarea supravegherii financiare.

Astfel cum s-a menționat la **punctul 7.20** din raportul Curții, autoritățile statelor membre dispuneau de informațiile necesare pentru a preveni sau a corecta erorile în 19 cazuri de erori cuantificabile, ceea ce ar fi putut reduce rata de eroare estimată cu 2,4 puncte procentuale. Comisia sprijină în mod activ statele membre în reducerea erorilor prin simplificarea normelor, promovarea unor instrumente precum opțiunile simplificate în materie de costuri (OSC) și valorificarea tehnologiilor precum datele Copernicus Sentinel și sistemul de monitorizare a suprafețelor (AMS). Orientările suplimentare, consolidarea capacităților și schimbul de bune practici consolidează și mai mult prevenirea și detectarea erorilor.

Comisia consideră că, potrivit propriei sale evaluări, aproximativ jumătate din rata de eroare estimată de Curte poate fi atribuită unor erori legate de terenuri neeligibile declarate, inclusiv terenuri aflate la dispoziție, și de nerespectarea angajamentelor de agromediu și a celor aferente eco-schemelor.

Comisia nu este de acord cu evaluarea Curții în cazul a 2 operațiuni, dintre care una se referă la absența unor documente justificative esențiale, deoarece, în opinia sa, prezența documentelor justificative nu este un element de eligibilitate pentru operațiunea respectivă.

Plățile directe

Comisia salută concluzia Curții care indică faptul că rata de eroare a fost mai mică în cazul plăților directe (cu excepția eco-schemelor) (**punctul 7.17**).

Terenul aflat la dispoziție

Fermierii trebuie să respecte condiția legală de a avea terenul la dispoziție pentru a primi plăți directe. Verificarea acestei condiții este importantă pentru a preveni neregulile și pentru a proteja interesele financiare ale UE.

Încă din 2021, DG AGRI a emis o notă[3] adresată statelor membre, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1307/2013 și al hotărârii pronunțate în cauza C-216/19[4]. Actualul Regulament (UE) 2021/2115 nu a modificat această cerință, iar jurisprudența a fost dezvoltată în continuare prin hotărârea în cauza C-434/24[5]. Orientările Comisiei adresate statelor membre clarifică cele patru puncte principale prezentate mai jos.

- Utilizarea legală și efectivă a terenului de către fermier trebuie să fie stabilită pe baza unui temei juridic în conformitate cu legislația națională aplicabilă.
- Statele membre ar trebui să accepte orice tip de acord sau titlu juridic care face ca utilizarea terenului să fie „legală" în temeiul dreptului lor intern. De exemplu, statele membre pot baza îndeplinirea condiției privind „terenul aflat la dispoziție" pe o relație faptică convenită de utilizator și de proprietarul terenului, cum ar fi un acord verbal, sau pot solicita un contract oficial de arendare.
- Posibilitatea de a presupune că terenul se află la dispoziția fermierului, atunci când sunt îndeplinite anumite condiții, este, de asemenea, de competența statului membru.
- Statele membre au obligația generală de a efectua controale sistematice, fără a se limita la cererile duble. Statele membre pot decide cu privire la amploarea acestor controale în funcție de particularitățile lor naționale și în conformitate cu principiul proporționalității. Statele membre pot decide, de asemenea, în ce moment fermierii trebuie să demonstreze că au la dispoziție terenurile: la momentul depunerii cererii, în timpul controalelor la fața locului, în timpul controalelor administrative etc.

Comisia și organismele de certificare abordează în mod sistematic verificarea terenurilor aflate la dispoziție în cadrul auditurilor lor. Aceasta include testarea specifică a sistemelor de control puse în aplicare de agențiile de plăți pentru a asigura respectarea acestei condiții de eligibilitate. Terenurile aflate la dispoziție sunt identificate în mod explicit în documentul de lucru al Comisiei privind deficiențele grave[6], având în vedere potențialul acestora de a compromite interesele financiare ale UE și obiectivele PAC. Din acest motiv, se aplică o toleranță mai scăzută pentru marja prezentărilor eronate în cadrul testării controalelor, ceea ce reflectă importanța sa critică.

În cazul în care sunt identificate deficiențe, Comisia acționează prin intermediul procedurii de verificare a conformității, aplicând corecții financiare atunci când este necesar pentru a proteja bugetul. Organismele de certificare urmează dispozițiile din Orientarea nr. 2 (EF 2025)[7] pentru a acorda prioritate testării controalelor legate de terenurile aflate la dispoziție, alături de alte domenii cu risc ridicat, cum ar fi conflictele de interese și dubla finanțare. Acest lucru asigură o supraveghere solidă și acțiuni corective pentru atenuarea riscurilor sistemice.

---

[3] Notă privind cerința referitoare la noțiunea de „hectare eligibile la dispoziția fermierului".

[4] Land Berlin - ECLI:EU:C:2020:1046.

[5] APIA – Centrul Județean Bistrița-Năsăud - ECLI:EU:C:2026:247.

[6] Document de lucru privind identificarea potențialelor deficiențe grave în scopul misiunii Direcției de asigurare și audit a DG AGRI de a oferi asigurări.

[7] Orientare privind auditul anual de certificare a cheltuielilor FEGA/FEADR, exercițiul financiar (EF) 2025.

Statele membre în cauză

Comisia este conștientă de situația de lungă durată din Grecia și urmărește situația din această țară de mai mulți ani. În trecut au fost aplicate corecții financiare substanțiale, iar în prezent sunt în curs noi proceduri de conformitate. Una dintre aceste proceduri acoperă deficiențele în ceea ce privește verificarea respectării cerinței privind activitatea agricolă, care este citată de Curte în **caseta 7.2**.

Eco-scheme și angajamente în materie de agromediu și climă

Eco-schemele și măsurile de agromediu și climă sunt instrumente centrale ale PAC 2023-2027, concepute pentru a alinia practicile agricole la obiectivele UE în materie de mediu și climă. Introduse ca instrument voluntar în cadrul plăților directe, eco-schemele recompensează fermierii pentru adoptarea unor practici durabile (cum ar fi diversificarea culturilor, îmbunătățirea sănătății solului sau reducerea factorilor de producție chimici) care sporesc biodiversitatea, îmbunătățesc utilizarea eficientă a resurselor și stimulează sechestrarea carbonului. În schimb, măsurile de agromediu și climă (în cadrul dezvoltării rurale) sprijină angajamentele agroecologice pe termen mai lung, vizând provocări precum protecția apei, conservarea habitatelor și reziliența la schimbările climatice. Ambele instrumente reflectă angajamentul dublu al PAC față de durabilitate și productivitate, asigurând faptul că agricultura UE rămâne competitivă pe piețele mondiale, furnizând în același timp bunuri publice. Ambiția și adaptabilitatea sistemelor dau naștere unei complexități inerente. Pentru a asigura eficacitatea, proiectarea lor trebuie să țină seama de diverse condiții regionale, structuri agricole și priorități de mediu, combinate cu norme clare de eligibilitate.

Comisia recunoaște erorile identificate de Curte în ceea ce privește eco-schemele (**punctul 7.22**) și angajamentele de agromediu și climă (**punctul 7.24**). Erorile pot fi atribuite complexității inerente a acestor scheme, astfel cum s-a menționat mai sus. Acest lucru se datorează faptului că natura voluntară și inovatoare a acestor scheme presupune că ele trebuie adaptate la diverse condiții regionale, la criterii de eligibilitate detaliate și la structuri agricole diferite. În plus, deoarece eco-schemele sunt un instrument nou în cadrul planurilor strategice PAC, unele scheme s-au confruntat cu provocări în materie de punere în aplicare, în special în cazul în care statele membre au introdus măsuri noi sau foarte personalizate. Pentru a aborda aceste aspecte, Comisia a oferit un sprijin substanțial statelor membre, inclusiv orientări privind cele mai bune practici pentru angajamentele în materie de agromediu și climă, precum și recomandări privind modul de îmbunătățire a sistemelor de control. Recenta simplificare a procedurilor de modificare a planurilor strategice naționale PAC permite, de asemenea, ajustări mai rapide pentru a face schemele mai atractive și pentru a spori conformitatea. Orice risc pentru fond continuă să fie monitorizat prin proceduri de conformitate, în timp ce colaborarea continuă cu statele membre urmărește să asigure o punere în aplicare coerentă și eficace.

2. Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

Informațiile raportate de DG AGRI și de DG MARE cu privire la regularitatea cheltuielilor

În fiecare an, statele membre au obligația de a transmite Comisiei „pachetele de asigurare”, inclusiv noile rapoarte anuale privind performanța, precum și avizele și rapoartele organismului de certificare. Comisia utilizează aceste informații, rezultatele propriilor sale constatări de audit și rezultatele constatărilor de audit ale Curții pentru a formula o concluzie cu privire la asigurarea pentru cheltuielile PAC.

Pentru cheltuielile PAC (incluzând atât cheltuielile bazate pe performanță, cât și cele bazate pe conformitate), Comisia estimează că 64 % sunt în segmentul cu risc scăzut, în timp ce 20 % și 16 % din cheltuieli sunt estimate a fi în segmentul cu risc mediu și, respectiv, în segmentul cu risc ridicat.

Aceste rezultate nu sunt direct comparabile cu estimările Curții privind rata de eroare, întrucât clasificarea riscurilor efectuată de Comisie se bazează mai degrabă pe evaluări ale funcționării sistemelor de guvernanță ale statelor membre decât pe măsurători statistice ale erorilor. Cu toate acestea, rezultatele continuă să indice un nivel ridicat de asigurare, reflectând eficacitatea sistemelor de control ale statelor membre ca urmare a îmbunătățirii evaluărilor și a clasificărilor rezultate ale sistemelor de către organismele de certificare, pe de o parte, și a acțiunilor Comisiei de a proteja în permanență bugetul UE, pe de altă parte.

Scăderea din 2025 a cheltuielilor estimate în segmentul cu risc scăzut la 64 % (de la 77 % în 2024) reflectă în primul rând un control mai strict din partea organismelor de certificare, în special în domenii de cheltuieli precum sprijinul de bază pentru venit, sprijinul cuplat pentru venit și eco-schemele, mai degrabă decât o creștere efectivă a riscurilor subiacente. Această ajustare reflectă îmbunătățirea capacităților de detectare și efectele de închidere ale programelor de dezvoltare rurală pentru perioada 2014-2022, în cadrul cărora statele membre au accelerat cheltuielile pentru a maximiza absorbția fondurilor și pentru a evita dezangajarea. Împreună, acești factori confirmă faptul că sistemele de control funcționează în mod corespunzător.

DG AGRI colaborează în permanență cu statele membre pentru a aborda principalele provocări legate de punerea în aplicare a PAC, prin diferite acțiuni de consolidare a capacităților și prin promovarea bunelor practici. Dacă este necesar, sunt lansate proceduri de conformitate pentru a exclude de la finanțarea UE cheltuielile care nu au fost efectuate în conformitate cu normele UE, protejând astfel bugetul UE de cheltuieli care nu ar fi trebuit să îi fie imputate.

Examinarea raportării cu privire la performanță în cadrul PAC 2023-2027

Comisia ia act de observațiile Curții, care confirmă eficacitatea procedurilor proprii ale Comisiei pentru asigurarea exactității raportării cu privire la performanța PAC. Curtea salută recunoașterea de către Curte a faptului că verificările și ajustările cheltuielilor efectuate de Comisie au fost aplicate în mod corect.

După cum observă Curții, verificarea performanței a fost întreruptă din 2025, având în vedere relația disproporționată dintre eforturi și rezultate în cursul acestui exercițiu, urmărind, în același timp, simplificarea procedurilor. Comisia își menține angajamentul deplin de a menține mecanisme solide de asigurare în cadrul PAC.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 7.1 – Să colaboreze cu statele membre pentru a îmbunătăți controalele privind terenurile aflate la dispoziție

În contextul planificării punerii în aplicare a PAC 2028-2034, Comisia ar trebui să colaboreze cu statele membre pentru a-și îmbunătăți sistemele de control pentru a se asigura că terenurile declarate se află în mod legal la dispoziția beneficiarilor.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2027.

Comisia **acceptă** această recomandare.

Deși sistemele de control ale statelor membre nu trebuie să se limiteze la cazurile evidente, Comisia reamintește că Curtea de Justiție a afirmat puterea de apreciere a statelor membre în ceea ce privește conceperea unor controale proporționale și eficiente, adaptate la particularitățile lor naționale.

Pentru a sprijini statele membre, Comisia lucrează la schimbul de bune practici și de exemple cu privire la modul de abordare a situațiilor dificile (de exemplu, în cazul în care nu există un acord scris de utilizare a terenurilor), subliniind că controalele trebuie să se extindă dincolo de verificarea cererilor duble pentru a asigura eficacitatea fără a impune sarcini nejustificate fermierilor sau administrațiilor.

Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

Comisia salută evaluarea Curții (**punctul 7.45, anexa 7.2**) potrivit căreia recomandarea 7.1 din Raportul anual pe 2023 (privind examinarea eficacității mecanismelor naționale de plafonare și care trebuie pusă în aplicare până la sfârșitul anului 2025) a fost pusă în aplicare.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, CAPITOLUL 8: MIGRAȚIE ȘI GESTIONAREA FRONTIERELOR, SECURITATE ȘI APĂRARE

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Comisia își va continua eforturile în domeniile în care au fost identificate deficiențe, pentru a reduce riscul de erori în viitor.

Comisia salută concluziile Curții de Conturi Europene potrivit cărora (1) autoritățile de audit vizitate au elaborat și au pus în aplicare proceduri detaliate care să le permită să raporteze cu privire la activitatea lor în raportul anual de control; și (2) în general, autoritățile de audit vizitate dispuneau de programe de audit detaliate și utilizau fișe de verificare ca bază pentru concluziile lor.

Comisia estimează că riscul general la momentul plății este sub 2 % (**punctul 8.20**). Această estimare se bazează pe controalele și auditurile efectuate de Comisie și de statele membre. Au fost testate numeroase tranzacții.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CURȚII

1. Regularitatea operațiunilor

În ceea ce privește operațiunile examinate care erau afectate de erori (**punctul 8.11**), Comisia va remedia problemele identificate, consolidând orientările, acolo unde este necesar, pentru a reduce numărul de erori în viitor.

Răspunsul referitor la caseta 8.1

Exemple de deficiențe în procedurile de acordare a granturilor

Comisia ia act de observațiile Curții și va investiga în continuare observațiile împreună cu Franța.

Comisia ar dori să menționeze că, în urma recomandărilor emise de Curte în 2023 și 2024, au fost furnizate orientări suplimentare autorităților naționale ale statelor membre cu privire la procedurile de atribuire a granturilor în cadrul unei sesiuni care a avut loc la 27 octombrie 2025. S-a acordat o atenție deosebită principiilor transparenței și egalității de tratament în toate etapele procesului, iar cele mai frecvente erori identificate de Curte au fost împărtășite. Comisia se așteaptă ca acest lucru să aibă un impact asupra viitoarelor cereri de propuneri organizate de autoritățile naționale.

Exemplu de modificare a contractului fără procedură competitivă

Comisia ia act de observațiile Curții și va investiga în continuare observațiile împreună cu Regatul Unit.

Exemplu de modificare substanțială a unui contract de mobilitate militară care afectează condițiile de atribuire a contractului

În ceea ce privește proiectul de transport pentru mobilitate militară aflat în gestiune directă în Letonia, Comisia ia act de observațiile Curții cu privire la modificările contractului. Cu toate acestea, Comisia consideră că aceste modificări ale contractului nu au constituit încălcări ale principiilor transparenței și egalității de tratament.

Răspunsul referitor la caseta 8.2

Exemplu de pistă de audit insuficientă

Comisia consideră că pista de audit menținută de autoritățile neerlandeze este în conformitate cu pista de audit pentru orientările FAST CARE și, prin urmare, pare suficientă pentru a concluziona cu privire la metoda de calcul. În plus, Comisia consideră că nu a existat niciun risc pentru bugetul UE. Această abordare pledează pentru proporționalitate în raportare, evaluare, gestionare și control.

Exemple de lipsă a documentării măsurilor referitoare la conflictele de interese

În ceea ce privește cele două proiecte din cadrul Fondului pentru azil, migrație și integrare (FAMI) aflate în gestiune partajată cu Franța, Comisia subliniază importanța unor garanții procedurale solide (inclusiv a unui mecanism de verificare bazat pe riscuri) pentru a asigura integritatea evaluărilor cererilor de propuneri. În acest context, Comisia a furnizat orientări privind conflictele de interese în nota metodologică pentru evaluarea sistemelor de gestiune și control. Aceste orientări clarifică obligația de a declara orice potențial conflict. Obligația respectivă face obiectul verificării de către autoritățile de audit în cadrul auditurilor lor de sistem, precum și în cursul auditurilor Comisiei (dacă este cazul).

Comisia ia act de observațiile Curții și va investiga în continuare observațiile împreună cu Franța.

Exemplu de deficiență a modului în care Comisia a conceput granturile pe bază de sume forfetare

Actul privind sprijinirea producției de muniții (ASAP) este un instrument pe termen scurt care a fost instituit ca răspuns la situația de urgență declanșată de invadarea pe scară largă a Ucrainei de către Rusia. ASAP vizează intensificarea capacității de producție de muniții în întreaga UE prin sprijinirea producătorilor de produse din domeniul apărării. Scopul este de a permite o adaptare urgentă a bazei industriale și tehnologice de apărare europeană (EDTIB). Punerea rapidă în aplicare a programului este solicitată în mod explicit de colegiuitori, astfel cum se menționează în considerentele regulamentului. Această urgență a condus la o presiune semnificativă de a reduce timpul acordat pentru pregătirea și prezentarea propunerilor, precum și pentru pregătirea și semnarea acordurilor de grant.

Comisia consideră că bugetul estimat a fost suficient de precis. Detaliile bugetare furnizate reflectau tipul de informații disponibile la momentul prezentării propunerii, având în vedere complexitatea și faza incipientă de dezvoltare a proiectului. În cursul pregătirii acordului de grant, Comisia a efectuat o evaluare pentru a obține detalii suplimentare cu privire la bugetul propus și la ipotezele subiacente, cu scopul de a obține o asigurare rezonabilă cu privire la nivelul cheltuielilor necesare pentru îndeplinirea sarcinilor.

Comisia va examina în continuare observațiile detaliate ale Curții cu privire la definirea rezultatelor preconizate și va trage învățăminte pentru proiectele viitoare. Cu toate acestea, Comisia a obținut, în timpul punerii în aplicare a proiectului, suficiente informații și acces la documentele relevante într-un mediu securizat care să îi permită să verifice dacă lucrările avansau pentru a atinge principala creștere a obiectivelor de producție stabilite în acordul de grant.

2. Examinarea unor elemente ale sistemelor de control intern

Evaluarea activității autorităților de audit

Răspunsul referitor la caseta 8.3

Exemplu de deficiență în activitatea unei autorități de audit

Comisia ia act de impactul potențial[1] al deficienței identificate în Cehia. Acest lucru nu s-a materializat deoarece autoritatea de audit a efectuat ulterior o verificare, obținând de la beneficiar documentația completă.

Autoritatea de audit a acceptat constatarea și își va consolida procesele de control de audit prin ajustarea fișelor de verificare internă. Aceasta va verifica dacă documentele contabile sunt complete.

Examinarea acțiunilor Comisiei la închiderea perioadei de programare

În ceea ce privește trimiterea la deficiența legată de închiderea perioadei de programare 2014-2020 pentru Regatul Unit (**punctul 8.16**), astfel cum se explică în răspunsul Comisiei la caseta 8.1 din Raportul anual pentru 2023, statul membru și Comisia consideră că (1) au fost furnizate suficiente elemente de probă în ceea ce privește sumele în cauză și (2) prin urmare, suma nu a fost exclusă din decizia finală de verificare și închidere a conturilor. Comisia consideră că nu a existat nicio deficiență în ceea ce privește închiderea.

3. Rapoartele anuale de activitate și alte mecanisme de guvernanță

Comisia reamintește că declarațiile de asigurare ale directorilor generali se bazează pe examinarea mai multor informații din surse multiple (cum ar fi autoevaluarea, controalele ex post, rapoartele

[1] Risc de nedetectare a cheltuielilor neeligibile.

Serviciului de Audit Intern sau ale Curții) – care asigură fiabilitatea acestor declarații, în conformitate cu instrucțiunile Comisiei (**punctul 8.19**).

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 8.1 – Să se sporească gradul de sensibilizare a autorităților de management din statele membre cu privire la obligațiile care le revin

Comisia ar trebui să ia măsuri pentru a spori gradul de sensibilizare a autorităților de management din statele membre cu privire la obligațiile care le revin în ceea ce privește atribuirea granturilor și a contractelor de achiziții publice, în special în ceea ce privește:

(a) măsurile necesare pentru a asigura absența conflictelor de interese și documentarea corespunzătoare a măsurilor respective;

(b) consecințele posibile ale încălcării normelor naționale sau ale UE privind modificarea contractelor de achiziții publice;

(c) obligația beneficiarilor de a păstra o documentație suficientă în sprijinul costurilor declarate.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** recomandarea 8.1 literele (a), (b) și (c).

Recomandarea 8.2 – Să se revizuiască controalele de verificare

În cazul proiectelor aflate sub gestiunea sa directă, Comisia ar trebui să verifice și, dacă este necesar, să consolideze controalele pentru a verifica dacă:

(a) beneficiarii au luat măsuri pentru a stabili că nu există de interese și dacă au documentat în mod corespunzător măsurile respective;

(b) beneficiarii au respectat normele naționale și ale UE privind modificarea contractelor de achiziții publice;

(c) beneficiarii au păstrat o documentație suficientă în sprijinul costurilor declarate.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** subrecomandarea 8.2 litera (a), înțelegându-se că aceste controale de verificare pot fi puse în aplicare și *ex post*.

Comisia **nu acceptă** subrecomandarea 8.2 litera (b), deoarece nu este de acord cu constatarea care se referă la modificări substanțiale ale unui contract.

Comisia **acceptă** subrecomandarea 8.2 litera (c), înțelegându-se că aceste controale de verificare pot fi puse în aplicare și *ex post*.

Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare

(**punctul 8.21** și **anexa 8.1**)

Comisia salută analiza Curții și recunoașterea de către aceasta a faptului că au fost puse în aplicare integral (1) una dintre cele două recomandări formulate în Raportul anual pe 2023; și (2) una dintre cele trei recomandări formulate în Raportul anual pe 2024 care trebuia pusă în aplicare până la sfârșitul anului 2025.

Comisia remarcă observația corectă din punct de vedere faptic cu privire la **recomandarea 2 din anul 2023**, care a fost pusă în aplicare în anumite privințe, chiar dacă Comisia nu acceptase această recomandare.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE – CAPITOLUL 9: VECINĂTATE ȘI ÎNTREAGA LUME

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Rubrica 6 „Vecinătate și întreaga lume" din bugetul UE acoperă mai multe instrumente de finanțare, în special Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală" (IVCDCI – „Europa globală"), Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA III), care însoțește țările candidate în drumul lor către aderare, și bugetul pentru ajutor umanitar (HUMA), precum și alte programe specifice (de exemplu, Instrumentul european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară). Prin IVCDCI – „Europa globală", UE vizează cooperarea cu țările partenere, pentru depășirea provocărilor pe termen mediu și lung în materie de dezvoltare cu care se confruntă acestea și urmărirea valorilor și a intereselor UE, răspunzând totodată nevoilor urgente și imediate. IVCDCI – „Europa globală" este executat prin gestiune directă (de către Comisie și delegațiile UE în țările terțe) și prin gestiune indirectă (de către entități precum agențiile statelor membre ale UE, organizațiile internaționale sau țările partenere). Pentru a maximiza impactul finanțării acordate de UE, asistența poate fi acordată prin granturi, contracte de achiziții publice, sprijin bugetar, garanții bugetare, operațiuni de finanțare mixtă și asistență financiară. Mandatul bugetului aferent ajutorului umanitar constă în salvarea și protejarea vieților omenești, prevenirea și atenuarea suferinței umane și protejarea integrității și a demnității populațiilor afectate de dezastre naturale și de crize provocate de om, chiar și în cele mai dificile contexte.

Comisia subliniază că execuția IVCDCI, a IPA III și a bugetului pentru ajutor umanitar are loc adesea în medii cu grad ridicat de risc, complexe și aflate într-o evoluție din ce în ce mai rapidă. Execuția acestor fonduri se caracterizează prin diversitate:

- dispersie geografică și distanțe mari, implicând numeroase delegații ale Uniunii Europene (DUE) din întreaga lume în cazul IVCDCI și al IPA III;
- entități de implementare și țări partenere cu capacități diferite de gestionare și control, de la organizații neguvernamentale (ONG-uri) locale de mici dimensiuni până la organizații internaționale și agenții de stat;
- sprijinul acordat de UE beneficiarilor este furnizat prin diferite metode de execuție, de la abordarea tradițională bazată pe proiecte până la forme inovatoare de operațiuni de finanțare mixtă, contribuții la instrumente globale și asistență umanitară multisectorială.

Comisia salută rezultatele pozitive raportate de Curtea de Conturi Europeană (CCE), evidențiate în special de faptul că nivelul de eroare estimat pentru rubrica 6 a scăzut semnificativ în comparație cu anul trecut, de la 4,9 % la 2,5 % (punctul **9.11**). Această scădere substanțială a ratei de eroare se bazează pe îmbunătățirea regularității operațiunilor subiacente și pe eforturile continue ale Comisiei de a-și consolida sistemele de gestiune și control (astfel cum a evidențiat CCE în **caseta 9.3**, care indică implementarea eficace de către Comisie a granturilor), precum și de a da curs recomandărilor CCE. Comisia ia act, de asemenea, cu satisfacție, de îmbunătățirea accesului la documente în cadrul auditării operațiunilor cu organizații internaționale, astfel cum este raportată de CCE. În ultimii ani, Comisia a acordat o atenție deosebită monitorizării îndeaproape a cazurilor de acces limitat la

documente și a îmbunătățit comunicarea cu beneficiarii fondurilor UE pentru a atenua limitările constatate de CCE în anii anteriori.

Comisia ia totodată act în mod corespunzător de constatările formulate de CCE și se angajează să pună în aplicare măsurile corective adecvate, inclusiv recuperarea cheltuielilor neeligibile, atunci când este necesar.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CCE

1. Regularitatea operațiunilor

Comisia ia act de nivelul de eroare de 2,5 % estimat de CCE (**§9.11**). Comisia va remedia erorile identificate de CCE prin adoptarea de măsuri subsecvente adecvate împreună cu beneficiarii fondurilor UE.

Ca răspuns la observațiile privind regularitatea operațiunilor auditate, Comisia oferă clarificări cu privire la erorile raportate în acest capitol din raportul anual al CCE.

În 2025, ratele de eroare reziduală calculate de DG INTPA, DG ENEST, DG MENA, DG ECHO și FPI rămân sub pragul de semnificație de 2 %. Evaluarea nivelurilor de risc se realizează în conformitate cu metodologia Comisiei și este prezentată în Raportul anual al Comisiei pentru 2025 privind gestiunea și performanța.

Rata anuală de eroare a CCE include măsurarea erorilor din contracte care pot face în continuare obiectul unor controale și corecții efectuate de Comisie în exercițiile contabile ulterioare. Prin studiul privind rata de eroare reziduală (RER), Comisia estimează nivelul de eroare pe baza unui eșantion reprezentativ de contracte închise, pentru care toate controalele au fost deja efectuate, identificând astfel erorile care este posibil să fi scăpat controalelor anterioare. Din cauza acestei diferențe metodologice, rata de eroare raportată de CCE și ratele de eroare reziduală raportate de DG INTPA, DG ENEST, DG MENA, DG ECHO și FPI în 2025, care reprezintă cea mai mare parte a cheltuielilor aferente rubricii 6, nu sunt comparabile.

Răspunsul referitor la caseta 9.1

Exemplu de costuri indirecte incluse în statul de plată

Comisia recunoaște că CCE poate considera anumite costuri aferente personalului ca fiind legate de funcționarea generală a organizației, mai degrabă decât de acțiunea specifică. Comisia împărtășește opinia potrivit căreia costurile cu personalul și alte costuri care sunt în mod clar și exclusiv atribuibile unei anumite acțiuni, care au fost suportate efectiv și înregistrate în mod corespunzător în conturile beneficiarului (inclusiv costurile repartizate în mod corespunzător), și care nu sunt deja acoperite de rata forfetară pentru costurile indirecte/remunerație, ar trebui tratate drept costuri eligibile directe.

Răspunsul referitor la caseta 9.2

Exemplu de costuri cu personalul calculate incorect

Comisia va continua să desfășoare acțiuni de sensibilizare adresate ONG-urilor, pentru a se asigura că cele două metode de calculare a costurilor cu personalul pe baza costurilor unitare, stabilite în acordul relevant, sunt aplicate cu strictețe.

Exemplu de diferențe de curs de schimb valutar imputate proiectului

În documentele sale de orientare, Comisia va clarifica interpretarea normelor aplicabile în ceea ce privește pierderile generate de fluctuațiile cursurilor de schimb, pentru a evita repetarea acestui tip de eroare.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 9.1 – Să se îmbunătățească procedura de selecție a experților

Comisia ar trebui să se asigure că procedura sa de aprobare a experților în cadrul contractelor de prestare de servicii include verificarea conformității experienței lor profesionale cu termenii de referință în ceea ce privește durata și domeniul specific.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** această recomandare.

Procedura de verificare a profilurilor experților principali este stabilită în Ghidul practic privind procedurile de contractare pentru acțiunile externe ale Uniunii Europene (PRAG). Pentru a evita repetarea erorilor în acest domeniu, Comisia va desfășura acțiuni de sensibilizare cu privire la aplicarea acestei proceduri. Comisia va verifica, de asemenea, dacă procedura de aprobare a experților care nu sunt experți principali asigură în mod corespunzător verificarea profilurilor acestora.

Recomandarea 9.2 – Să se consolideze controalele pentru a preveni situațiile în care costuri salariale indirecte sunt acceptate ca fiind directe

Pentru a reduce riscul acceptării în mod incorect, drept costuri directe în cadrul cheltuielilor salariale aferente acordurilor de contribuție, a unor costuri care pot fi deja acoperite de remunerație, Comisia ar trebui să ofere orientări suplimentare care să clarifice:

(a) distincția dintre costurile directe și remunerații și

(b) necesitatea excluderii din declarațiile privind cheltuielile salariale a cheltuielilor care nu constituie costuri directe eligibile, dar care pot fi deja incluse în remunerație.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** recomandările 9.2(a) și 9.2(b).

Situația măsurilor subsecvente luate în urma recomandărilor anterioare

În ceea ce privește măsurile subsecvente luate în urma recomandărilor anterioare adresate Comisiei în acest capitol (punctul **9.32, anexa 9.2**), trei recomandări din Raportul anual pe 2022 au fost evaluate ca fiind puse în aplicare integral; una dintre acestea (recomandarea 3) nu a fost acceptată de Comisie și, prin urmare, nu a fost pusă în aplicare nicio acțiune pentru a o remedia.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

RĂSPUNSURILE PARLAMENTULUI EUROPEAN LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE

CAPITOLUL 10: ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ EUROPEANĂ

RĂSPUNSURILE PARLAMENTULUI EUROPEAN LA OBSERVAȚII

Regularitatea operațiunilor

10.6. Parlamentul ia act de observațiile Curții de Conturi (CCE).

Deși Parlamentul nu are un acord oficial sau un memorandum de înțelegere cu Association Transport Scolaire de l'École Européenne (ATSEE), există o procedură clară pentru a se asigura faptul că toate costurile rambursate sunt verificate în mod adecvat.

ATSEE prezintă o listă a elevilor care folosesc transportul școlar organizat de asociație și ai căror părinți au indicat că lucrează la Parlament. Serviciul Parlamentului responsabil cu rambursarea cheltuielilor de școlarizare verifică, în temeiul articolului 3 din anexa VII la Statutul funcționarilor, dacă părintele este membru al personalului instituției și are dreptul la rambursarea cheltuielilor de școlarizare pentru copilul indicat în listă. Orice discrepanțe sunt comunicate ATSEE înainte de emiterea facturii. Această procedură se repetă în fiecare trimestru al anului școlar.

Dacă o modificare a dosarului unui membru al personalului necesită o rectificare a unei facturi deja emise, ATSEE emite o notă de credit care este compensată la următoarea factură. Până în prezent nu au apărut litigii.

Având în vedere numărul elevilor care frecventează Școala Europeană de tip I, plata directă a costurilor de transport generează economii administrative și bugetare semnificative.

Pentru a răspunde îngrijorărilor exprimate de Curtea de Conturi, Parlamentul va lua măsuri pentru a formaliza procedura într-un memorandum de înțelegere scris cu ATSEE.

10.7. Parlamentul ia act de observațiile CCE.

Conform articolului 1.4 din Normele privind postul bugetar 400, grupurile politice răspund în fața instituției pentru gestionarea creditelor, în limita competențelor ce le sunt conferite de către Birou în vederea aplicării normelor respective. Grupurile politice se asigură că aceste credite sunt gestionate în conformitate cu dispozițiile respective și iau măsurile necesare pentru a preveni orice cheltuială care nu este conformă cu aceste norme.

Cu toate acestea, administrația Parlamentului a continuat să acorde asistență grupurilor politice pentru îmbunătățirea gestiunii lor financiare interne, prin organizarea, în noiembrie 2025, a unei noi sesiuni de formare privind achizițiile publice, extinsă pentru a include buna gestiune financiară și conflictele de interese. Serviciile competente ale Parlamentului oferă întotdeauna, la cererea grupurilor politice, consiliere personalizată cu privire la chestiuni

generale și în cazuri individuale. Administrația Parlamentului va oferi în continuare îndrumări și formare specifică grupurilor politice.

10.8. Parlamentul ia act de observațiile CCE.

Pentru ca contractantul să poată executa serviciile contractate la nivelul necesar, complexitatea tehnică și organizațională a acestui contract-cadru de servicii necesită o perioadă lungă de implementare treptată, astfel încât contractantul să dobândească cunoștințele necesare privind infrastructura TIC a Parlamentului. În practică, acest proces indispensabil de învățare ia forma unei perioade de preluare care curge simultan cu o perioadă de predare și de încheiere, în care contractantul care preia contractul și cel al cărui contract se încheie execută contractul în paralel.

Prin urmare, este oportun să se poată încheia un contract de „servicii pe termen lung”, în care autoritatea contractantă să poată beneficia de serviciile contractantului pentru o perioadă mai mare de 4 ani.

Așadar, durata maximă de 6 ani a contractului-cadru poate fi justificată prin perioada lungă necesară și dificultatea contractantului de a înțelege în profunzime infrastructura TIC a Parlamentului, ceea ce impune necesitatea de a avea o perioadă inițială de implementare treptată și o perioadă de încheiere treptată.

Având în vedere cele de mai sus, Parlamentul consideră că durata contractului-cadru de maximum 6 ani este legitimă.

Cu toate acestea, Parlamentul poate fi de acord că justificările oferite pentru prelungirea duratei acestui contract-cadru pot fi îmbunătățite. Astfel, explicațiile în cazul eventualelor viitoare contracte-cadru cu o durată mai mare de 4 ani vor fi mai detaliate.

10.9. Parlamentul ia act de observațiile Curții privind contractul de închiriere pentru sediul Reprezentanței Comisiei Europene din Madrid.

De la procedura în curs de revizuire care a avut loc în 2011, Parlamentul și-a consolidat și mai mult cadrul intern care reglementează contractele imobiliare negociate după prospectarea pieței locale.

Au fost adoptate orientări scrise specifice și au fost consolidate cerințele privind documentația pentru a asigura o înregistrare mai sistematică a diferitelor etape ale procedurilor negociate legate de contractele imobiliare.

Parlamentul își menține angajamentul deplin de a asigura atât respectarea Regulamentului financiar, cât și buna gestiune financiară a fondurilor Uniunii.

10.26. Parlamentul ia act de observațiile CCE.

Administrația Parlamentului consideră că actualul cadru de reglementare atribuie deja grupurilor politice responsabilitatea clară de a asigura aplicarea efectivă a normelor interne și respectarea procedurilor de achiziții publice. Administrația Parlamentului își reconfirmă disponibilitatea de a sprijini punerea în aplicare consecventă a cadrului aplicabil, inclusiv prin orientări, cursuri de formare și clarificări ad-hoc, după caz.

RĂSPUNSUL CONSILIULUI UNIUNII EUROPENE
LA RAPORTUL ANUAL AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE PENTRU EXERCIȚIUL FINANCIAR 2025
CAPITOLUL 10: ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ EUROPEANĂ, PUNCTUL 10.10

După trei încercări nereușite de a recruta un candidat cu un anumit profil IT în cadrul unui contract-cadru în cascadă, s-a luat decizia de a renunța la unul dintre criteriile predefinite folosite pentru calcularea anilor de experiență, pentru a găsi un al patrulea candidat cu profilul dorit în ceea ce privește experiența de nivel superior. Această decizie a fost avantajoasă din punct de vedere economic pentru instituție, deoarece alternativele pentru găsirea unui candidat ar fi implicat un profil diferit, cu costuri mai mari. Decizia a permis, de asemenea, efectuarea unor activități urgente și complexe, acordând-se astfel prioritate principiului mai larg al bunei gestiuni financiare și al performanței.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE – CAPITOLUL 10: ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ EUROPEANĂ

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Comisia ia act de concluzia Curții potrivit căreia nivelul de eroare estimat pentru cheltuielile de la rubrica 7 „Administrația publică europeană" rămâne sub pragul de semnificație. Comisia consideră că sistemele sale de control și de supraveghere au oferit o asigurare rezonabilă cu privire la legalitatea și la regularitatea operațiunilor subiacente.

Mai multe observații se referă la aspecte procedurale legate de achizițiile publice care nu conduc la pierderi financiare reale pentru bugetul UE. Comisia oferă un context și explicații suplimentare în răspunsurile detaliate de mai jos.

Comisia își menține angajamentul față de o bună gestiune financiară și pune în aplicare măsuri de consolidare a guvernanței achizițiilor publice, de îmbunătățire a monitorizării proceselor legate de pensii și de optimizare în continuare a mecanismelor sale de control intern.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CCE

1. Regularitatea operațiunilor

În ceea ce privește observația referitoare la absența unui cadru contractual scris pentru plata cheltuielilor de transport în Luxemburg (**punctul 10.6**), Comisia ar dori să reamintească faptul că aplică Decizia C(2013) 8971 de stabilire a dispozițiilor generale de punere în aplicare pentru acordarea alocației școlare. Articolul 4 alineatul (2) din decizie stabilește condițiile de calculare a costurilor pe elev.

Comisia ar dori să sublinieze două aspecte în particular. În primul rând, asociațiile de părinți emit facturi separate pentru fiecare instituție sau agenție a UE. În al doilea rând, Oficiul de Administrare și Plată a Drepturilor Individuale (PMO) al Comisiei gestionează numai facturile asociațiilor de părinți care se referă la personalul Comisiei. Comisia verifică listele furnizate de asociațiile de părinți cu ajutorul surselor sale interne de date (Sysper) pentru a identifica eligibilitatea pentru alocația școlară. Aceste controale *a posteriori* conduc la corecții financiare în facturile ulterioare prezentate de asociațiile de părinți (atât în Luxemburg, cât și în Bruxelles). Până în prezent, acest sistem a funcționat bine și nu a dat naștere unor litigii. Prin urmare, riscul semnalat de CCE nu s-a materializat până în prezent în ceea ce privește Comisia. Cu toate acestea, Comisia consideră utilă oficializarea procedurii într-un memorandum de înțelegere scris cu Asociația de transporturi a școlii europene (Association Transports de l'École Européenne - ATSEE); sunt în curs discuții cu instituțiile, organele și agențiile Uniunii Europene (EUIBA) cu sediul la Luxemburg pentru a asigura o abordare coordonată.

În ceea ce privește observația referitoare la plata necuvenită a unei indemnizații de reinstalare către un pensionar (**punctul 10.13**), Comisia recunoaște eroarea detectată de CCE cu privire la o

operațiune. Între timp, controalele preventive au fost consolidate prin acțiuni de sensibilizare și prin întocmirea unei liste de verificare îmbunătățite.

Comisia consideră constatările privind prezența documentelor esențiale (**punctul 10.14**) și pe cele privind criteriile de selecție și de atribuire (**punctul 10.17**) ca fiind aspecte procedurale. Comisia dorește să sublinieze faptul că se iau măsurile necesare pentru a îmbunătăți în continuare procedura de achiziții publice pentru clădiri. Gestionarea standard a dosarelor imobiliare asigură în prezent o documentare a etapelor de prospectare, guvernanță și validare. Este important să se sublinieze faptul că aceste aspecte procedurale nu conduc la pierderi financiare reale și nu cauzează niciun prejudiciu măsurabil pentru bugetul UE.

În ceea ce privește observația referitoare la operațiunea legată de o procedură de achiziții publice pentru clădiri aflată sub responsabilitatea Parlamentului European (**punctele 10.9** și **10.19**), Comisia consideră că este important să se facă distincția între deficiențele procedurale din trecut și evaluarea legalității și a regularității acestei plăți specifice. Operațiunea de plată din 2025 a fost executată în deplină conformitate cu contractul de închiriere aplicabil, cu obligațiile contractuale în vigoare și cu condițiile predominante de pe piață.

Comisia nu a fost niciodată în măsură să remedieze sau să reexamineze deficiențele legate de procedura de achiziții publice, având în vedere că acestea nu intrau în sfera sa de responsabilitate și de control.

Sistemele de control intern ale Comisiei au identificat și au abordat constatarea privind utilizarea procedurii de negociere (**punctul 10.15**). Comisia a identificat și a semnalat această problemă independent de CCE și a inclus-o în Raportul anual de activitate pe 2025 al Oficiului pentru Infrastructură și Logistică - Bruxelles (OIB) al Comisiei. Faptul că problema a fost identificată și abordată la nivel intern demonstrează că sistemele de control intern ale Comisiei au funcționat în mod eficace. În ceea ce privește constatarea privind revizuirea prețurilor (**punctul 10.16**), Comisia constată că clauza de revizuire a prețurilor din contractul-cadru era obiectivă, transparentă și verificabilă – astfel cum se prevede în Regulamentul financiar. Din aceste motive, Comisia nu este de acord cu evaluarea CCE.

Constatarea de la **punctul 10.18** rezultă din examinarea unei operațiuni efectuate de CCE. Aceasta se referă la prelungirea duratei contractului-cadru aferent gestionat de Comisie. Acest contract-cadru a făcut deja obiectul aceleiași observații în Raportul anual pe 2024 al CCE (a se vedea **punctul 10.16**). Comisia reiterează faptul că standardul juridic (definit în Regulamentul financiar) pentru depășirea limitei de 4 ani a fost justificat în mod corespunzător și respectat pe deplin și în mod demonstrabil. Justificarea furnizată în documentele achiziției pentru prelungirea duratei contractului-cadru dincolo de patru ani este cuprinzătoare, voluntară și proporțională. Prelungirea duratei contractului a vizat crearea unor condiții care să conducă la o concurență efectivă – după cum demonstrează dispozițiile documentației de licitație și rezultatul procedurii – și asigurarea continuității infrastructurilor critice. Deși Regulamentul financiar impune o justificare pentru contractele-cadru care depășesc patru ani, acesta nu necesită o justificare pentru fiecare an suplimentar care depășește pragul de patru ani. Procentajul cuantificat al erorii nu reflectă pierderea financiară reală și nu evaluează daunele reale.

2. Examinarea unor elemente ale sistemelor de control intern

În ceea ce privește observația privind identificarea posturilor sensibile din cadrul PMO [**punctul 10.22 litera (a)**], acest tip de posturi au fost identificate în toate unitățile din cadrul PMO. Cu toate acestea, evaluarea trebuie revizuită, în special în contextul evoluțiilor tehnologice și al

controalelor integrate. Una dintre unități a finalizat deja acest exercițiu, iar o a doua unitate este pe punctul de a-l finaliza. Acesta este un proces continuu care va viza toate unitățile din cadrul PMO.

În ceea ce privește observația privind strategia antifraudă și planul de acțiune aferent [**punctul 10.22 litera (b)**], proiectul de strategie antifraudă a integrat observațiile și recomandările primite de la OLAF și face în prezent obiectul unei evaluări *inter pares*.

În ceea ce privește observațiile referitoare la controalele automatizate privind eligibilitatea pensionarilor pentru continuarea plății pensiilor, inclusiv monitorizarea evidențelor de tip „dovadă de viață" și prelucrarea declarațiilor de viață (**punctul 10.23**), Comisia își reiterează angajamentul de a consolida procedurile de conformitate și monitorizare în cadrul PMO. Un exercițiu la scară largă (care vizează aproape 600 de pensionari) este în curs pentru verificarea și monitorizarea evidențelor de tip „dovadă de viață". Este în curs de elaborare o procedură oficială pentru prelucrarea declarațiilor de viață și a identităților pensionarilor. Vă informăm că exercițiul de revizuire a drepturilor de acces a fost finalizat și va fi efectuat anual de către serviciile responsabile.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 10.1 – Să se intensifice controalele pentru a verifica eligibilitatea pensionarilor pentru continuarea plăților pensiilor

PMO ar trebui:

(a) să își consolideze procesele de monitorizare pentru a identifica și a urmări în timp cazurile în care pensionarii nu prezintă dovada de viață necesară și

(b) să stabilească proceduri oficiale pentru prelucrarea declarațiilor de viață în sistemul său informatic și pentru verificarea identităților pensionarilor.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: jumătatea anului 2027.

Comisia **acceptă** recomandarea 10.1 litera (a). Comisia consolidează procedurile de conformitate și monitorizare în cadrul PMO. Un exercițiu la scară largă (care vizează aproape 600 de pensionari) este în curs pentru verificarea și monitorizarea evidențelor de tip „dovadă de viață".

Comisia **acceptă** recomandarea 10.1 litera (b). Este în curs de elaborare o procedură oficială pentru prelucrarea declarațiilor de viață și pentru verificarea identităților pensionarilor.

Aceste acțiuni fac parte din eforturile mai ample ale Comisiei de a consolida procedurile de conformitate și monitorizare în cadrul PMO.

**RĂSPUNS AL CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
LA RAPORTUL ANUAL AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE PENTRU ANUL 2025
CAPITOLUL 10: ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ EUROPEANĂ**

10.6

În ceea ce privește observația referitoare la lipsa unui cadru contractual scris pentru plata costurilor de transport în Luxemburg (punctul 10.6), CJUE dorește să reamintească faptul că cadrul general existent al CJUE, care a rămas neschimbat în ultimii 20 de ani, se întemeiază pe decizia Comitetului administrativ al CJUE din 12 mai 2004, prin care se stabilesc dispozițiile generale de punere în aplicare referitoare la articolul 3 din anexa VII la Statutul funcționarilor (denumită în continuare „decizia”).

Articolul 4 alineatul (2) din decizie reglementează cazul specific al transportului școlar organizat de asociația părinților (ATSEE) și a fost considerat întotdeauna de administrația CJUE drept temeiul juridic al plăților. Situația este identică, din câte știm, pentru celelalte instituții ale Uniunii, care au adoptat decizii similare de punere în aplicare.

Procesul de lucru existent se bazează pe un mecanism pragmatic în care administrațiile instituțiilor Uniunii acționează ca intermediari între agenții lor, pe de o parte, și asociația ATSEE, pe de altă parte. În sistemul actual, plățile către ATSEE efectuate de fiecare instituție sunt realizate în numele agenților lor, pe baza declarațiilor privind educația pe care aceștia le-au depus. Cu alte cuvinte, plățile către ATSEE efectuate de CJUE sunt, în opinia noastră, pur și simplu plăți efectuate (indirect) către părinți în temeiul articolului 3 din anexa VII la Statutul funcționarilor.

CJUE compară listele furnizate de ATSEE cu sursele sale interne de date (Sysper) pentru a identifica eligibilitatea pentru alocația școlară. Aceste controale *a posteriori* conduc la corecții financiare în facturile ulterioare prezentate de ATSEE. În pofida lipsei unui acord formal cu ATSEE, CJUE nu a avut până în prezent niciun litigiu și nicio dificultate în soluționarea erorilor de facturare.

Cu toate acestea, CJUE consideră că este utilă formalizarea procedurii printr-un memorandum de înțelegere scris cu ATSEE, pentru a defini mai bine responsabilitățile tuturor părților interesate; sunt în curs discuții cu celelalte instituții ale Uniunii cu sediul în Luxemburg pentru a asigura o abordare coordonată.

RĂSPUNSURILE CURȚII DE CONTURI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE

CAPITOLUL 10: ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ EUROPEANĂ

Punctele 10.5, 10.18 și 10.20

Administrația Curții nu a gestionat procedura de achiziții pentru acest contract-cadru.

Contractul acoperă echipamente și servicii profesionale care sprijină infrastructura TIC critică a organizației, pentru care continuitatea, stabilitatea și sprijinul pe termen lung sunt esențiale. Tehnologiile în cauză nu sunt produse de bază standard, ci componente-cheie ale unor sisteme critice din punct de vedere operațional, a căror înlocuire sau migrare implică riscuri tehnice, operaționale și financiare semnificative.

În acest context, înlocuirea unor astfel de tehnologii o dată la patru ani ar putea fi disproporționată. Curtea de Conturi Europeană dispune de resurse bugetare sau umane limitate pentru a realiza acest tip de actualizări tehnologice recurente la scară largă. O astfel de abordare ar genera costuri substanțiale de tranziție, ar crește riscurile operaționale și ar putea pune în pericol continuitatea unor servicii esențiale.

Aceleași considerații se aplică serviciilor profesionale acoperite de contract. Având în vedere resursele limitate de personal intern de suport, menținerea continuității expertizei și a cunoașterii mediului tehnic este esențială. Schimbările frecvente ale contractanților ar duce la pierderea cunoștințelor, la eforturi suplimentare de integrare și de instruire, precum și la creșterea riscului operațional.

De asemenea, trebuie luată în considerare și structura pieței pentru soluțiile vizate. Durata extinsă poate asigura un interes suficient din partea pieței și o participare adecvată, fără de care disponibilitatea soluțiilor tehnice și a serviciilor de suport specializate necesare pentru susținerea infrastructurii critice ar putea fi redusă.

În plus, contractul-cadru nu garanta atribuirea de contracte contractanților, întrucât majoritatea achizițiilor rămâneau supuse reluării procedurii concurențiale. Prin urmare, durata extinsă nu a conferit o poziție exclusivă pe piață niciunui furnizor, ci a asigurat continuitatea acordurilor de achiziții publice concurențiale.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, CAPITOLUL 11: Mecanismul de redresare și reziliență

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Comisia Europeană ia act de capitolul 11 al Curții de Conturi Europene (CCE) referitor la Mecanismul de redresare și reziliență (MRR).

În 2025, Comisia a evaluat 37 de cereri de plată care vizau 1174 de jaloane și ținte, dintre care 11 au fost considerate ca nefiind îndeplinite în mod satisfăcător. Aceasta a plătit 87,3 miliarde EUR sub formă de granturi și împrumuturi, pe baza a 1163 de jaloane și ținte îndeplinite în mod satisfăcător, inclusiv trei legate de ridicarea suspendărilor emise în 2025. Curtea a examinat 420 de jaloane și ținte, care acoperă toate plățile de granturi. Dintre acestea, CCE a identificat constatări „cu impact financiar" doar pentru 16 jaloane și ținte legate de nouă plăți din MRR către nouă state membre. Pentru celelalte 404 jaloane și ținte auditate, reprezentând 96 % din populația auditată, CCE nu a identificat probleme de natură financiară.

În ceea ce privește respectarea condițiilor de plată și de eligibilitate, Comisia observă că cele 16 constatări ale CCE cu impact financiar (**punctul 11.11**) reprezintă 1,5 % din totalul jaloanelor și țintelor aferente granturilor evaluate de Comisie în 2025.

Cele 10 constatări ale CCE, în care aceasta nu este de acord cu evaluarea Comisiei privind „îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor", se datorează diferențelor specifice fiecărui caz în ceea ce privește interpretarea de către CCE fie a cerințelor legale stabilite de Consiliu, fie a dovezilor furnizate de statul membru în cauză pentru a demonstra că aceste cerințe au fost îndeplinite. Comisia a evaluat îndeaproape analizele și concluziile CCE pentru fiecare caz și și-a menținut opinia potrivit căreia jaloanele și țintele au fost atinse în mod satisfăcător în aproape toate cazurile pe care le-a evaluat pozitiv în 2025. În ceea ce privește un jalon, pe baza faptelor identificate de CCE, Comisia a trimis un proiect de raport de reexaminare statului membru în cauză, solicitând informații și dovezi suplimentare pentru îndeplinirea satisfăcătoare a jalonului respectiv, în temeiul articolului 12 din Acordul de finanțare privind MRR. Comisia consideră, pe baza dovezilor suplimentare furnizate de statul membru, că jalonul a fost atins în mod satisfăcător. În acest sens, Comisia mulțumește CCE pentru analiza sa diligentă. Comisia observă, de asemenea, că, dacă ar fi fost de acord cu constatările CCE, ar fi aplicat în mod diferit metodologia sa publicată pentru suspendări[1] în unele cazuri, pentru a ține seama pe deplin de progresele înregistrate în punerea în aplicare și/sau de importanța măsurii.

Celelalte patru constatări ale CCE referitoare la perioada de eligibilitate a MRR, precum și cele două constatări ale CCE privind „dubla finanțare" se bazează pe diferențe de interpretare a dispozițiilor juridice din Regulamentul privind MRR. Aceste diferențe de interpretare au condus la constatări similare ale CCE în anii precedenți și se preconizează că acest model va continua pe întreaga durată de viață a MRR. În urma recomandărilor CCE, Comisia a publicat orientări privind dubla finanțare și

[1] COM(2023) 99 final din 21.2.2023: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Mecanismul de redresare și reziliență: Situația după doi ani - Un instrument unic aflat în centrul transformării verzi și digitale a UE.

eligibilitatea[2]. Cu toate acestea, CCE interpretează ambele aspecte (dubla finanțare și eligibilitatea) în mod diferit față de Comisie și de statele membre. Comisia susține că interpretarea pe care a dat-o dispozițiilor legale este pe deplin conformă cu cadrul juridic aplicabil și observă că nu poate soluționa diferențele în acest stadiu de punere în aplicare, având în vedere încetarea efectelor MRR în decembrie 2026. De asemenea, Comisia reamintește că, în opinia sa, constatările referitoare la aspectele de eligibilitate nu au niciun impact asupra legalității și regularității plăților din MRR. Astfel cum s-a menționat în răspunsul Comisiei la rapoartele anuale ale CCE pentru 2022, 2023 și 2024, după ce Comisia evaluează eligibilitatea măsurilor în cadrul evaluării planurilor naționale de redresare și reziliență (PNRR), Consiliul decide, printr-o decizie de punere în aplicare, dacă o măsură este sau nu eligibilă. Comisia nu poate anula decizia Consiliului în etapa de plată pe motiv că o măsură este sau nu eligibilă. Comisia reamintește că verifică dacă dovezile respectă conceptul de dată de începere a eligibilității aplicat atât de ea însăși, cât și de statele membre, dar confirmă că nu verifică conformitatea cu interpretarea CCE.

La fel ca în anii precedenți, CCE raportează constatări de „deficiențe" în legătură cu evaluarea preliminară a Comisiei (**punctul 11.22**), cu documentația statelor membre atunci când depun cereri de plată (**punctul 11.38**) și cu modul în care au fost concepute măsurile în decizia de punere în aplicare a Consiliului (**punctul 11.51**). Comisia observă că, în multe cazuri, CCE raportează mai multe constatări pe baza unui singur caz. Aceasta vizează, de exemplu, constatarea că o țintă nu a fost atinsă în mod satisfăcător și, întrucât Comisia a ajuns la o concluzie diferită, CCE raportează, de asemenea, o „deficiență în evaluarea Comisiei". Comisia observă, de asemenea, că, pentru mai mult de jumătate dintre jaloanele sau țintele în cazul cărora CCE identifică probleme, aceasta raportează două sau mai multe constatări. Prin urmare, Comisia consideră că numărul de jaloane și ținte pentru care CCE identifică constatări oferă un indicator mai exact al numărului de probleme distincte decât numărul total de constatări, deoarece mai multe constatări se pot referi la același jalon sau la aceeași țintă.

Comisia salută recunoașterea de către CCE a progreselor înregistrate în punerea în aplicare a recomandărilor de audit. Acest rezultat a fost obținut printr-o metodologie bine definită, printr-o cooperare continuă și strânsă cu statele membre, precum și printr-o monitorizare riguroasă din partea Comisiei. Faza finală și închiderea MRR nu marchează sfârșitul acțiunilor întreprinse ca urmare a recomandărilor de audit; mai degrabă, Comisia va menține o supraveghere riguroasă a punerii lor în aplicare în această perioadă, Comisia anunțând că activitatea sa de audit privind MRR va continua în 2027 și ulterior.

În ceea ce privește sistemele de control ale statelor membre pentru asigurarea respectării normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat, Comisia observă că CCE a detectat unele nereguli individuale în procedurile de achiziții publice și în procedurile privind ajutoarele de stat. Comisia va stabili măsurile adecvate luate ca urmare a acestor constatări în ceea ce privește statele membre în cauză. Totuși, aceste nereguli nu pun sub semnul întrebării legalitatea și regularitatea plăților, deoarece efectuarea plăților la nivelul UE către statele membre se bazează exclusiv pe îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor relevante. În special, în ceea ce privește ajutoarele de stat, Comisia nu împărtășește interpretarea CCE potrivit căreia Regulamentul *de minimis* a fost încălcat în Danemarca. În ceea ce privește un alt stat membru (Franța), Comisia înțelege că constatările CCE sunt de natură procedurală (de exemplu, lipsa unei piste de audit) (**punctul 11.37**). Mai general, Comisia reamintește că, în ceea ce privește ajutoarele de stat, statele membre rămân responsabile de asigurarea respectării normelor aplicabile, în temeiul cărora statele membre ar trebui să notifice Comisiei orice măsuri de ajutor de stat care nu intră sub incidența regulamentelor de exceptare privind ajutoarele de stat.

---

[2] COM(2024) 474, anexa II *Eligibilitatea măsurilor în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență – data de începere a măsurilor eligibile* și anexa IV *Conceptul dublei finanțări în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență*.

CCE raportează, de asemenea, cu privire la un nou flux de lucru pentru a analiza modificarea deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului. Regulamentul privind MRR prevede posibilitatea ca statele membre să solicite modificarea deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului în cazul în care *„planul de redresare și reziliență, inclusiv jaloanele și țintele relevante, nu mai poate fi îndeplinit, în totalitate sau parțial"*[3], și anume pentru a aborda provocările legate de punerea în aplicare. Comisia evaluează fiecare cerere pe baza unei analize detaliate în conformitate cu criteriile stabilite în Regulamentul privind MRR[4]. În cazul unei evaluări pozitive, Comisia publică o propunere pentru o nouă decizie de punere în aplicare în vederea examinării de către Consiliu, care ia decizia finală. În conformitate cu intenția legislativă ca jaloanele și țintele să fie realizabile, statele membre pot solicita, de exemplu, reducerea domeniului de aplicare al unei măsuri și reducerea proporțională a estimării costurilor acesteia (atât timp cât costurile totale estimate corespund în continuare alocării) sau eliminarea jaloanelor intermediare inutile pentru a reduce sarcina administrativă. Deși ia act de preocupările CCE cu privire la păstrarea evidențelor interne, Comisia consideră că toate modificările au avut loc în conformitate cu temeiul juridic.

Comisia observă că CCE nu emite recomandări suplimentare privind MRR, având în vedere încetarea efectelor acestuia în decembrie 2026 (**punctul 11.62**), și salută această abordare pragmatică. În ceea ce privește recomandările cuprinse în rapoartele anuale ale CCE pentru 2022, 2023 și 2024, Comisia consideră că toate recomandările au fost puse în aplicare în măsura în care au fost acceptate în răspunsurile sale inițiale.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CCE

1. Evaluarea privind respectarea condițiilor de plată și de eligibilitate

Atingerea jaloanelor și a țintelor

Pentru a primi o plată din MRR, statul membru trebuie să îndeplinească un set de jaloane (indicatori calitativi) și ținte predefinite (indicatori cantitativi), care măsoară progresele înregistrate în punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor din planul de redresare și reziliență. Regulamentul privind MRR prevede obligația Comisiei de a evalua dacă fiecare jalon și fiecare țintă a fost „atins (ă) în mod satisfăcător". În februarie 2023, Comisia a publicat un cadru care definește modul în care evaluează dacă un jalon sau o țintă a fost atins (ă) în mod satisfăcător, în conformitate cu temeiul juridic[5]. Pentru fiecare jalon sau țintă, Comisia examinează toate dovezile furnizate de statul membru și își prezintă analiza în cadrul unei „evaluări preliminare" publice[6]. Înainte de a adopta o decizie a Comisiei și de a efectua plata, Comisia primește avizul Comitetului economic și financiar, precum și al unui

[3] Articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (Regulamentul privind MRR).
[4] Regulamentul privind MRR, articolul 22 și anexa V.
[5] COM (2023) 99 final, anexa I, „Cadru pentru evaluarea jaloanelor și a țintelor în temeiul Regulamentului privind MRR".
[6] Toată documentația este disponibilă prin intermediul paginilor pe țări ale Mecanismului de redresare și reziliență; https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages_ro.

comitet special format din experți din statele membre, cu privire la evaluarea preliminară[7]. Prin urmare, în ceea ce privește **punctele 11.13-11.14**, Comisia consideră că fiecare decizie de plată este atât luată în mod transparent, cât și supusă unui control strict.

Dintre cele 420 de jaloane și ținte pe care le-a auditat, în 10 cazuri, CCE a ajuns la o opinie diferită față de cea a Comisiei. În toate aceste cazuri, acest punct de vedere s-a datorat, la fel ca în anii precedenți, fie unei interpretări diferite a cerințelor, fie unei interpretări diferite privind caracterul adecvat al elementelor de probă furnizate pentru a demonstra îndeplinirea acelor cerințe.

În ceea ce privește îndeplinirea jalonului B5G din Polonia intitulat „Intrarea în vigoare a regulamentului de stabilire a standardelor de calitate pentru combustibilii solizi din biomasă" (**caseta 11.1**), Comisia a considerat că jalonul B5G impunea intrarea în vigoare a unui regulament de stabilire a standardelor de calitate pentru peletele din lemn și brichetele din lemn (și nu pentru toată biomasa destinată utilizării casnice; cu excepția, în special, a reglementărilor împotriva smogului). O astfel de interpretare este susținută, printre alți factori, de descrierea măsurii în decizia de punere în aplicare a Consiliului, de dovezile anterioare adoptării planului de redresare și reziliență inițial, precum și de faptul că, la momentul elaborării planului de redresare și reziliență, cadrul juridic polonez nu dispunea de standarde de calitate adecvate pentru paletele din lemn. În schimb, existau deja standarde de calitate adecvate pentru alte tipuri de combustibili solizi din biomasă, inclusiv, în special, reglementări regionale împotriva smogului. Pe această bază, Comisia nu împărtășește opinia CCE potrivit căreia jalonul nu a fost atins în mod satisfăcător. În plus, Comisia observă că, dacă s-ar fi acceptat interpretarea CCE a cerințelor jalonului (potrivit căreia îndeplinirea jalonului ar fi trebuit să acopere alte tipuri de biomasă solidă, cum ar fi lemnul de foc), măsura ar fi fost considerată mai degrabă neeligibilă pentru sprijin în cadrul MRR decât îndeplinită în mod nesatisfăcător. Acest lucru se datorează faptului că astfel de standarde de calitate au fost adoptate și puse în aplicare în Polonia înainte de 1 februarie 2020.

În ceea ce privește cele două jaloane privind sistemul judiciar polonez (**punctul 11.14**), Comisia își menține răspunsurile la Raportul anual al CCE pentru 2024[8]. Comisia observă că a plătit fonduri pentru aceste jaloane încă din 2024. CCE oferă informații actualizate cu privire la acest caz începând cu 2024 în Raportul anual pe 2025, dar nu ajunge încă la o concluzie pe baza informațiilor de care dispune. Comisia ia act de faptul că CCE așteaptă viitoarele hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene înainte de a concluziona. Comisia observă că a trebuit să verifice independența și imparțialitatea Camerei pentru răspunderea profesională din Polonia în 2024 pe baza jurisprudenței existente la momentul evaluării și nu a putut utiliza hotărâri date după mai mulți ani atunci când a stabilit dacă jaloanele au fost atinse în mod satisfăcător. Comisia își menține evaluarea privind jaloanele, astfel cum se explică în evaluarea preliminară relevantă[9].

Perioada de eligibilitate pentru MRR

În ceea ce privește cele patru constatări privind perioada de eligibilitate pentru MRR, astfel cum a observat și CCE (**punctele 11.15-11.17**), persistă interpretări diferite între Comisie și statele membre, pe de o parte, și CCE, pe de altă parte, în ceea ce privește „inițierea" unei măsuri. În acest sens, Comisia face trimitere la răspunsurile sale la Rapoartele anuale ale CCE pe 2023 și 2024[10].

---

[7] Comitetul Mecanismului de redresare și reziliență; toate documentele reuniunii sunt disponibile la adresa https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/committees/C102400/consult?lang=en.

[8] Răspunsurile Comisiei la capitolul 11 din Raportul anual pentru 2024 al CCE, pagina 485.

[9] A se vedea Evaluarea preliminară pozitivă a atingerii în mod satisfăcător a jaloanelor și a țintelor legate de prima cerere de plată prezentată de Polonia la 15 decembrie 2023, transmisă Comitetului economic și financiar de către Comisia Europeană (52bd45c7-da37-4ba0-b623-95da8cdad7f9_en).

[10] Răspunsurile Comisiei la capitolul 11 din Raportul anual pe 2023 al Curții de Conturi Europene, pagina 485.

Ca răspuns la o recomandare anterioară a CCE[11], Comisia a publicat în octombrie 2024 orientări[12] suplimentare care prezintă cele două teste aplicate pentru a asigura o abordare coerentă: (1) *„Punerea în aplicare a măsurii propuse a fost inițiată numai la 1 februarie 2020 sau după această dată?"*; și (2) *„Costurile suportate pentru punerea în aplicare respectivă au început numai la 1 februarie sau după această dată? Mai precis, toate costurile sunt înregistrate [în termenii Sistemului European de Conturi (SEC 2010)] după 1 februarie 2020?"*. Comisia ia act de faptul că măsurile pentru care CCE formulează acest tip de constatări trec cele două teste.

Dubla finanțare

Astfel cum s-a menționat în răspunsul la Rapoartele anuale ale CCE[13] pe 2022 și 2024 și în răspunsul la un Raport special specific al CCE pe această temă, CCE aplică un concept diferit de „dublă finanțare" decât Comisia și statele membre. CCE consideră că *„dubla finanțare apare atunci când același cost subiacent aferent unui jalon sau unei ținte este finanțat de două ori și/sau atunci când aceleași livrabile sunt declarate – și deci finanțate – de două ori"* (**punctul 11.19**). În schimb, Comisia urmează conceptul de dublă finanțare prevăzut în Regulamentul privind MRR, potrivit căruia *„sprijinul acordat în cadrul mecanismului se adaugă sprijinului furnizat în cadrul altor programe și instrumente ale Uniunii. Reformele și proiectele de investiții pot beneficia de sprijin din partea altor programe și instrumente ale Uniunii, cu condiția ca acest sprijin să nu acopere aceleași costuri"*. Aceasta înseamnă că sprijinul UE pentru o singură măsură poate proveni din mai multe instrumente, cu condiția ca acestea *„să nu acopere aceleași costuri"*. În acest sens, atât în Regulamentul financiar, cât și în Regulamentul privind MRR, conceptul dublei finanțări este legat de costuri. Comisia a furnizat orientări[14], explicând modul de aplicare a conceptului dublei finanțări bazat pe costuri la logica de punere în aplicare bazată pe performanță a MRR.

Comisia reamintește, de asemenea, că includerea în planurile de redresare și reziliență a unor reforme care, în cea mai mare parte, nu presupun costuri, este o condiție esențială pentru o evaluare pozitivă a planurilor de redresare și reziliență și, prin urmare, este prevăzută în mod explicit și chiar impusă de Regulamentul privind MRR. Mai multe considerente ale Regulamentului privind MRR enumeră posibile măsuri de reformă care este puțin probabil să aibă costuri directe, cum ar fi reformele de consolidare a dialogului social sau de reducere la minimum a sarcinii administrative, clarificând astfel faptul că Parlamentul și Consiliul se așteptau și chiar impuneau ca măsurile cu costuri zero să fie incluse în planurile de redresare și reziliență. În multe cazuri, întrucât nu există costuri legate de punerea în aplicare a acestor reforme, statul membru declară „costuri zero" în estimarea costurilor pe care o prezintă atunci când își elaborează planul de redresare și reziliență. În cadrul conceptului său, CCE consideră astfel de acțiuni, pe care statele membre s-au angajat să le întreprindă utilizând alte resurse decât fondurile din MRR, ca fiind „finanțate" sau „dublu finanțate" în cazul în care alte fonduri ale UE contribuie la finanțarea acestora.

Constatarea privind „dubla finanțare", pe care CCE o raportează în legătură cu jalonul leton 144 *„Adoptarea cartografierii resurselor umane din domeniul serviciilor medicale"* (**caseta 11.2**), demonstrează această problemă. Deși CCE afirmă că *„cartografierea resurselor umane din domeniul serviciilor medicale, fusese deja finanțată integral prin instrumentul de sprijin tehnic al UE"*, Comisia consideră că, prin definiție, nu poate exista o dublă finanțare în acest caz, deoarece statul membru nu a prezentat niciun cost în legătură cu acest jalon. În plus, instrumentul de sprijin tehnic (IST) nu oferă fonduri statului membru, ci impune mai degrabă statului membru să pună la dispoziție personal și resurse pentru a sprijini punerea în aplicare a proiectului. Prin urmare, MRR nu ar fi putut acoperi

[11] Răspunsurile Comisiei la capitolul 11 din Raportul anual pentru 2023 al CCE, pagina 491.
[12] COM (2024) 474, anexa II: *„Eligibilitatea măsurilor în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență – data de începere a măsurilor eligibile"*.
[13] Răspunsurile Comisiei la capitolul 11 din Raportul anual pe 2022 al Curții de Conturi Europene, pagina 453; Răspunsurile Comisiei la capitolul 11 din Raportul anual pentru 2024 al CCE, pagina 486.
[14] COM(2024)474, anexa IV *„Conceptul dublei finanțări în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență"*.

același cost ca IST. În plus, Comisia observă că, indiferent de sprijinul acordat, IST nu poate asigura în sine o „adoptare" a unei astfel de strategii, care depinde de acțiunile și sprijinul din partea autorităților naționale.

2. Examinarea sistemelor selectate de monitorizare și de control

Deficiențe legate de evaluarea cererilor de plată

CCE constată 40 de cazuri de „deficiențe în evaluarea Comisiei" (**punctul 11.22**). Acestea vizează o gamă largă de constatări care acoperă, de exemplu, lipsa unei documentații specifice sau faptul că Comisia nu a examinat în mod specific un element pe care CCE consideră că ar fi trebuit să îl verifice. Comisia recunoaște unele dintre aceste constatări, dar nu este de acord cu majoritatea lor.

Comisia ia act de identificarea de către CCE a 12 „deficiențe în evaluarea Comisiei" raportate (**punctul 11.22**) legate de constatări cu impact financiar. În cazurile în care CCE consideră că un jalon sau o țintă nu a fost atins (ă) și în care Comisia a ajuns la o concluzie diferită, CCE raportează, de asemenea, această concluzie ca fiind o „deficiență". Comisia observă, de asemenea, că, în unele cazuri, CCE raportează pentru un singur jalon sau o țintă mai multe deficiențe fără impact financiar [de exemplu, un „cazuri de jaloane sau ținte vag definite" (**punctul 11.53**), alături de o „deficiență în evaluarea Comisiei". Prin urmare, Comisia consideră că numărul de jaloane și ținte pentru care CCE identifică constatări oferă un indicator mai exact al numărului de probleme distincte decât numărul total de constatări.

În ceea ce privește exemplul ținteі 193 a Ciprului „Reducerea numărului de cazuri nesoluționate pentru emiterea titlului de proprietate fie ca urmare a emiterii titlurilor de proprietate, fie ca urmare a respingerii cazului" (**caseta 11.3**), CCE consideră că Comisia ar fi trebuit să efectueze verificări suplimentare. Cu toate acestea, Comisia observă că evaluarea sa a fost adecvată și observă că CCE a solicitat și a examinat dovezi primare pe bază de eșantion și nu a identificat nicio abatere, confirmând evaluarea îndeplinirii satisfăcătoare.

CCE raportează, de asemenea, patru „deficiențe în ceea ce privește cererile de plată", deoarece consideră că declarațiile de gestiune conțineau informații parțial inexacte (**punctul 11.38**). Comisia ia act de constatări, dar nu este de acord cu toate cazurile și reamintește că autoritățile naționale transmit declarația de gestiune pe baza propriei aprecieri și a informațiilor de care dispun la momentul transmiterii. Comisia reamintește că declarația de gestiune este însoțită de o documentație cuprinzătoare și, prin urmare, nu trebuie să conțină fiecare informație și că procesul de evaluare oferă autorităților de management posibilități ample de a furniza, iar Comisiei de a solicita, orice informații sau clarificări suplimentare. Comisia consideră că, în toate cazurile identificate de CCE, în care informațiile relevante nu au fost găsite în declarația de gestiune ca rezervă, acestea au fost puse la dispoziție în documentația completă a cererii de plată.

Recomandările de audit ale Comisiei

CCE recunoaște progresele înregistrate de Comisie în punerea în aplicare a recomandărilor de audit (**punctul 11.26**), dar observă că unele recomandări „critice" și „foarte importante" rămân deschise în ultimul an de punere în aplicare a MRR.

De la lansarea instrumentului, Comisia a emis peste 2 700 de recomandări de audit în toate cele 27 de state membre. Până la 28 mai 2026, marea majoritate a acestora (91 %) fuseseră deja închise sau evaluate preliminar ca fiind închise de către Comisie. Acest rezultat a fost obținut printr-o metodologie bine definită. Comisia aplică o abordare conservatoare și închide recomandările de audit

numai în cazul în care statul membru prezintă dovezi suficiente, fiabile și adecvate privind punerea în aplicare. Acest rezultat reflectă, de asemenea, o cooperare continuă și strânsă cu statele membre, precum și o monitorizare riguroasă din partea Comisiei. Acest lucru demonstrează progresele concrete înregistrate în ceea ce privește sistemele de control intern ale statelor membre.

Comisia va continua să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a recomandărilor sale emise după 31 decembrie 2026 și a celor emise înainte de această dată care rămân deschise[15]. De asemenea, Comisia va continua să își exercite drepturile de a se implica în recuperarea fondurilor în cazurile prevăzute în cadrul pentru „Reduceri și recuperări de fonduri în cadrul MRR"[16]. CCE prezintă date privind numărul de recomandări deschise „critice" și „foarte importante" pentru 37 de rapoarte finale de audit selectate, emise între inițierea mecanismului și data-limită de 11 mai 2026 (**figura 11.4**). În acest sens, Comisia subliniază că, din totalul de 448 de recomandări legate de constatările „critice" și „foarte importante" emise în aceste rapoarte finale de audit incluse în eșantion, doar 25 rămân „deschise", reprezentând 5,6 % din totalul respectiv. Dintre acestea, în cazul a nouă recomandări, termenul până la care statul membru trebuia să răspundă nu expirase încă. Pentru celelalte cazuri, au fost transmise răspunsurile statelor membre. Pentru 12 recomandări, cazurile sunt evaluate ca fiind închise, iar scrisorile de monitorizare sunt în curs de pregătire. În ceea ce privește celelalte patru recomandări, Comisia monitorizează îndeaproape cazurile corespunzătoare pentru a se asigura că sunt puse în aplicare acțiuni corective.

În ceea ce privește cele două recomandări de audit pe care CCE le consideră închise fără probe suficiente (**punctul 11.28**), concluzia CCE nu reflectă întregul domeniu de aplicare al bazei probatorii a Comisiei utilizate pentru a închide aceste două recomandări de audit. Comisia reamintește că închiderea unei recomandări nu se bazează exclusiv pe dovezile prezentate de statul membru în procesul oficial de monitorizare; în conformitate cu practica standard de audit, Comisia ia în considerare, de asemenea, informațiile din alte audituri, rezumate de audit și date disponibile prin intermediul instrumentelor informatice, cum ar fi Arachne.

Eficacitatea sistemelor de control ale statelor membre

Comisia salută recunoașterea de către CCE a jaloanelor de audit și control ca fiind un pas pozitiv către consolidarea sistemelor de control ale statelor membre. Cu toate acestea, Comisia nu este de acord cu afirmația potrivit căreia *„deficiențele din sistemele de control ale statelor membre în cazul cărora a doua plată sau plățile ulterioare erau condiționate de îndeplinirea unor jaloane legate de control prezintă un risc pentru protecția intereselor financiare ale UE până când jaloanele sunt îndeplinite, cu impact potențial asupra regularității cheltuielilor*" (**punctul 11.31**). Comisia a reevaluat în mod sistematic caracterul adecvat al sistemelor de control propuse de statele membre în raport cu criteriul 2.10 din anexa V la Regulamentul privind MRR de fiecare dată când statele membre depun cereri de revizuire a planurilor lor de redresare și reziliență. Într-o logică a monitorizării dinamice, acest lucru se realizează pe baza informațiilor furnizate de statele membre, completate cu probe suplimentare obținute de Comisie, inclusiv cu constatări de audit. Comisia consideră că intensificarea activității sale de audit a evidențiat deficiențe specifice care pot fi remediate printr-un jalon legat de audit și de control fără a pune sub semnul întrebării caracterul adecvat al sistemelor de control ale statelor membre. În acest context, jaloanele de audit și control se axează pe măsurile care trebuie instituite de statul membru pentru a aborda constatările relevante ale auditului. În consecință, îmbunătățirile ulterioare aduse de statele membre sistemelor naționale de control au consolidat nivelul de asigurare. Prin urmare, introducerea jaloanelor de audit și control nu ar trebui interpretată în sensul că sistemele de control ale statelor membre nu erau adecvate pentru punerea în aplicare a MRR până la momentul respectiv. În plus, Comisia reamintește că regularitatea cheltuielilor din

[15] C(2026) 2647, „*Orientări pentru statele membre cu privire la aspectele operaționale aferente fazei finale și închiderii Mecanismului de redresare și reziliență*" (secțiunea 6.3).
[16] C/2024/4990 Comunicarea Comisiei – Orientări privind planurile de redresare și reziliență, anexa IV.

cadrul MRR este determinată exclusiv de îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor, care face obiectul atât al controalelor *ex ante*, cât și al controalelor *ex post*.

CCE raportează „deficiențe persistente" în sistemele de control din patru state membre în perioada în care recomandările specifice de audit ale Comisiei adresate statelor membre respective rămăseseră deschise (**punctul 11.32**). Comisia observă că constatările și recomandările de audit raportate se referă mai degrabă la deficiențe în punerea în aplicare a controalelor decât la modul în care este conceput sistemul de control intern al statului membru. Aceste constatări au fost acceptate în mod corespunzător de statele membre și, între timp, toate recomandările au fost evaluate de Comisie ca fiind puse în aplicare în mod adecvat ca parte a acțiunilor subsecvente auditului. Comisia consideră că niciuna dintre aceste constatări de audit nu a pus sub semnul întrebării garanțiile generale oferite de sistemele de control ale statelor membre respective și, prin urmare, nu a justificat introducerea unui jalon de audit și de control. În consecință, Comisia susține că plățile către aceste state membre au fost efectuate cu mecanisme de control adecvate.

Comisia ia act de faptul că CCE a identificat, prin activitatea sa de audit, o serie de posibile nereguli în procedurile de achiziții publice din două state membre și posibile nereguli în ceea ce privește procedurile privind ajutoarele de stat din trei state membre. Comisia va stabili măsurile adecvate luate ca urmare a acestor constatări în ceea ce privește statele membre în cauză. Aceste cazuri nu afectează însă legalitatea sau regularitatea plăților aferente, deoarece plata fondurilor se bazează exclusiv pe îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor relevante. La rândul său, Comisia și-a extins sfera auditului în urma Raportului anual pe 2023 al CCE și și-a actualizat strategia de audit pentru a verifica în mod sistematic, în toate tipurile de audituri, respectarea de către statele membre a obligației care le revine în temeiul articolului 22 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul privind MRR. Aceasta include verificarea, după caz, a faptului că statele membre verifică periodic dacă finanțarea acordată este utilizată în mod corespunzător în conformitate cu toate normele UE și naționale aplicabile, în special în domeniul achizițiilor publice și al ajutoarelor de stat, inclusiv eficacitatea unor astfel de controale. Aceste verificări au fost efectuate utilizând setul de instrumente consolidat al Comisiei, inclusiv liste de verificare cuprinzătoare.

3. Modificări ale deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului

Ca flux de lucru specific al procesului aferent declarației de asigurare din acest an, CCE a analizat modificările ale deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului și a examinat 32 de modificări ale jaloanelor și ale țintelor în opt state membre (**punctul 11.9**). Comisia reamintește că Regulamentul privind MRR permite fiecărui stat membru să solicite ca decizia de punere în aplicare a Consiliului de aprobare a planului național de redresare și reziliență să fie modificată sau înlocuită „*în cazul în care planul de redresare și reziliență, inclusiv jaloanele și țintele relevante, nu mai poate fi îndeplinit, în totalitate sau parțial*"[17]. Recunoscând că este de competența exclusivă a CCE să decidă sfera auditului, Comisia observă că sfera auditului acoperă numai modificările jaloanelor și ale țintelor pentru care a fost efectuată o plată. Prin urmare, sfera auditului nu acoperă cazurile în care Comisia nu a propus Consiliului să modifice decizia de punere în aplicare a Consiliului, deși astfel de cazuri sunt la fel de relevante pentru orice concluzii privind interacțiunea dintre modificarea deciziei de punere în aplicare a Consiliului și cererile de plată. Concluziile rezultate, în special afirmația că acest lucru „*reduce eficacitatea efectului de levier financiar al UE și transmite mesajul că îndeplinirea nesatisfăcătoare poate fi evitată prin modificarea unei decizii de punere în aplicare a Consiliului pentru a debloca plata*" (**punctul 11.42**), rezultă din această sferă a auditului. Comisia nu împărtășește acest punct de vedere și subliniază dispoziția legală explicită care justifică o revizuire atunci când unul sau mai multe jaloane sau ținte „*nu mai pot fi atinse*". Prin urmare, Comisia observă

[17] Regulamentul privind MRR, articolul 21 alineatul (1).

că colegiuitorii au ales în mod explicit să permită revizuirea jaloanelor și a țintelor atunci când circumstanțe obiective împiedică finalizarea acestora, cu condiția ca planul de redresare și reziliență să respecte în continuare, în general, toate celelalte criterii.

În ceea ce privește constatările CCE privind justificarea și dovezile pentru circumstanțe obiective (**punctul 11.43**, **punctul 11.44**), CCE observă că Comisia a furnizat orientări cu privire la modificări în 2023, 2024 (**punctul 11.43**) și 2025 (**punctul 11.39**). Deși astfel de orientări oferă un cadru, evaluarea trebuie efectuată în continuare de la caz la caz, având în vedere diversitatea posibilelor circumstanțe obiective care pot justifica o revizuire. Întrucât evaluările sale implică aprecieri calitative, Comisia recunoaște că CCE poate avea o opinie diferită cu privire la justificările și dovezile furnizate de statele membre. Cu toate acestea, Comisia susține că evaluările sale au fost solide și s-au bazat pe documentație, precum și pe discuții aprofundate cu statele membre. Comisia a identificat în mod transparent motivele care stau la baza opiniilor sale în propunerile de modificare a deciziilor de punere în aplicare ale Consiliului.

Comisia ia act de observația CCE potrivit căreia unele modificări au eliminat părți ale unor faze specifice ale unei măsuri din planul de redresare și reziliență (**punctul 11.45**), dar observă că astfel de modificări sunt permise de Regulamentul privind MRR, astfel cum s-a explicat mai sus. Comisia observă că evaluează dacă planul de redresare și reziliență revizuit respectă criteriile de evaluare prevăzute în regulament și codifică această evaluare în propunerile sale de revizuire a deciziei de punere în aplicare a Consiliului. Această abordare transparentă demonstrează modul în care Comisia se asigură că toate modificările sunt efectuate într-un mod care asigură respectarea Regulamentului privind MRR. În cazul în care modificările aduse domeniului de aplicare al unei măsuri reduc costul total estimat al planului de redresare și reziliență sub alocarea financiară a statului membru, Comisia impune statului membru fie să extindă în mod proporțional o altă măsură, fie să reducă alocarea financiară solicitată. În conformitate cu orientările Comisiei potrivit cărora „în cazul în care modificarea se referă numai la amploarea măsurii, revizuirea costurilor estimate ar trebui efectuată în mod proporțional”, o astfel de modificare nu necesită o nouă justificare a costurilor estimate[18].

În cazul în care statele membre includ o reformă cu o estimare a costurilor de zero euro în planul lor de redresare și reziliență, acest lucru nu majorează și nici nu reduce alocarea financiară. Astfel, Comisia confirmă constatarea CCE (**punctul 11.48**) potrivit căreia modificarea unei astfel de măsuri nu are implicații financiare directe, care decurge din temeiul juridic al MRR. Cu toate acestea, Comisia ia în considerare impactul unei astfel de modificări asupra planului de redresare și reziliență în ansamblu, în special asupra respectării tuturor criteriilor de evaluare stabilite prin lege. În acest sens, Comisia respinge cu fermitate declarația CCE potrivit căreia modificările aduse măsurilor cu costuri zero „*[pot] descuraja menținerea sferei și a nivelului de ambiție inițial al reformelor*”, în cazul în care Regulamentul privind MRR a instituit garanții ferme – care sunt aplicate într-un mod transparent și accesibil publicului de către Comisie și Consiliu – pentru a se asigura că toate planurile de redresare și reziliență, inclusiv reformele acestora, respectă în orice moment cadrul juridic al MRR.

Exemplul reformei 2.7 a Irlandei „Abordarea decalajului digital și consolidarea competențelor digitale” (**caseta 11.5**) ilustrează pe deplin acest aspect. Fiind unul dintre cele patru elemente ale reformei, care a fost finanțat și pus în aplicare integral din fonduri naționale, Irlanda s-a angajat să ia măsuri care să crească numărul de absolvenți în domeniul TIC și a prezentat inițial un obiectiv de măsurare a *impactului* acestei măsuri. Având în vedere că acest obiectiv face parte dintr-o reformă necritică cu costuri zero, Irlanda a întrebat dacă ar putea modifica obiectivul pentru a pune în aplicare o alternativă mai bună care să permită reducerea sarcinii administrative, atingând în același timp obiectivele măsurii respective. Comisia a propus modificarea deciziei de punere în aplicare a Consiliului în conformitate cu solicitarea Irlandei, iar Consiliul a fost de acord. Deși acest amendament a redus obiectivul de măsurare a impactului reformei (cu 12 %), el nu modifică obiectivul de politică

[18] C/2024/4618, secțiunea II.IV.

sau punerea sa în aplicare de către statul membru, și anume punerea în aplicare a reformelor în materie de competențe digitale. Atât înainte, cât și după revizuire, toți cursanții rămân pe deplin finanțați la nivel național și, în consecință, alocarea financiară din MRR nu a fost afectată de această modificare.

4. Conceperea măsurilor, a jaloanelor și a țintelor

La fel ca în anii precedenți[19], CCE afirmă că jaloanele și țintele ar trebui *„să acopere toate elementele principale ale reformei sau investiției subiacente și, în special, finalizarea acesteia"* (**punctul 11.50**). Comisia recunoaște că asigurarea unei bune acoperiri a reformelor și a investițiilor prin jaloane și ținte este esențială pentru măsurarea progreselor înregistrate de acestea și consideră că acest lucru este valabil pentru toate planurile de redresare și reziliență. Cu toate acestea, reamintește că Regulamentul privind MRR definește în mod explicit jaloanele și țintele ca fiind *„măsuri de progres"*[20].

În ceea ce privește exemplul *jalonului 41 de audit și control suedez „M 1: Decizii guvernamentale care asigură o punere în aplicare eficace și eficientă a planului de redresare și reziliență, inclusiv a structurii de audit și control"* (**caseta 11.6**), Comisia reamintește că jaloanele de audit și control au ca scop să remedieze deficiențele în conceperea mecanismelor de control prevăzute în planurile de redresare și reziliență, pentru a asigura conformitatea cu articolul 22 din Regulamentul privind MRR. Comisia a introdus acest jalon axat pe conceperea și punerea în aplicare a sistemului de control necesar la nivel național în Suedia, precum și pe cerința existenței unui cadru clar care să impună obligații legale tuturor organismelor de punere în aplicare din sistemul național de control suedez. Aspectele legate de punerea în aplicare a unor astfel de măsuri la nivelul organismelor individuale de punere în aplicare, care nu contestă în niciun fel sistemul general de control din țară, sunt apoi monitorizate și examinate prin activități de audit aprofundate ale Comisiei, inclusiv prin controale la fața locului. Această abordare prin care se asigură protecția intereselor financiare de sus în jos prin intermediul jaloanelor de audit și control și de jos în sus prin verificarea detaliată a organismelor individuale de punere în aplicare asigură o abordare eficientă și cuprinzătoare pentru a proteja interesele financiare ale Uniunii, mai degrabă decât un proces de cerere de plată cu termene precise și bazat pe documente.

5. Rapoartele anuale de activitate și raportul anual privind gestiunea și performanța

Raportul anual de activitate al DG ECFIN (**punctele 11.54-11.59**) prezintă modul în care Comisia a obținut asigurarea cu privire la (i) legalitatea și regularitatea plăților; (ii) sistemele statelor membre legate de achizițiile publice și de ajutoarele de stat și (iii) corecțiile în conformitate cu articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul privind MRR, evidențiind totodată în mod transparent nivelul de risc prevăzut în legătură cu fiecare dintre aceste aspecte pentru fiecare stat membru. Pe parcursul anului 2025, Comisia a efectuat un număr mai mare de controale *ex ante* și *ex post* legate de plățile din MRR decât în orice an anterior. Rezultatele acestor controale sunt luate în considerare împreună cu activitatea CCE și a OLAF atunci când se stabilește nivelul adecvat de risc.

[19] Raportul anual al CCE pe 2024, punctul 11.51, Raportul anual al CCE pe 2023, punctul 11.45.

[20] Regulamentul privind MRR, articolul 2 punctul 4: „«jaloane și ținte» înseamnă măsuri de progres în direcția realizării unei reforme sau a unei investiții, jaloanele fiind realizări calitative, iar țintele fiind realizări cantitative". A se vedea, de asemenea, răspunsurile Comisiei la capitolul 11 din Rapoartele anuale pe 2024 ale CCE, pagina 493.

Punând în aplicare recomandările anterioare ale CCE, Comisia și-a actualizat metodologia de evaluare a riscurilor în ceea ce privește pragul de semnificație pe întreaga durată de viață a MRR[21]. Aceasta a inclus luarea în considerare a rapoartelor preliminare ale auditurilor înainte de finalizarea activității, în care Comisia salută recunoașterea de către CCE a faptului că această abordare permite Comisiei să ia în considerare toate informațiile disponibile (**punctul 11.56**). Comisia consideră că avantajele pe care luarea în considerare a celor mai recente informații disponibile le aduce transparenței sale în ceea ce privește riscurile depășesc dezavantajele care pot apărea în acest sens.

Comisia consideră că rezultatele generate de metodologia revizuită de evaluare a riscurilor oferă o asigurare rezonabilă în ceea ce privește nivelul de risc atribuit fiecărui stat membru. În acest sens, la fel ca în anii precedenți, Comisia nu este de acord cu afirmația CCE potrivit căreia este probabil ca această abordare să subestimeze nivelul de risc.

6. Recomandări

Pe tot parcursul punerii în aplicare a MRR, Comisia a menținut o abordare constructivă și proactivă în cooperarea sa cu CCE. Aceasta a acceptat majoritatea recomandărilor CCE din auditurile legate de MRR și va continua să își consolideze cadrul de control bazându-se pe constatările și recomandările CCE până la încheierea MRR. Comisia observă că CCE nu emite recomandări suplimentare, având în vedere că punerea în aplicare a MRR se va încheia până în decembrie 2026 (**punctul 11.62**) și salută această abordare pragmatică. Propunerile Comisiei pentru cadrul financiar multianual (CFM) 2028-2034 se bazează pe lecțiile învățate din programele puse în aplicare în cadrul actualului CFM, precum și pe recomandările emise de CCE. Comisia a luat act în mod corespunzător de avizele CCE cu privire la propunerile sale.

Dintre cele nouă recomandări din Rapoartele anuale ale CCE pe 2022, 2023 și 2024, Comisia a acceptat sau a acceptat parțial șapte. Comisia consideră că a pus în aplicare pe deplin elementele acceptate ale tuturor celor șapte recomandări, în conformitate cu răspunsurile sale inițiale.

Comisia observă că CCE evaluează nivelul de punere în aplicare în raport cu recomandarea pe care a formulat-o, indiferent dacă recomandarea respectivă a fost sau nu pe deplin acceptată de Comisie. Pe de altă parte, Comisia evaluează nivelul de punere în aplicare în raport cu angajamentul pe care și l-a asumat în răspunsurile la rapoartele speciale. Prin urmare, în unele cazuri, CCE consideră că recomandările sunt puse în aplicare doar parțial, în timp ce Comisia le consideră puse în aplicare integral.

Comisia ia act de evaluarea de către CCE a recomandării nr. 3 din Raportul anual al CCE pe 2023. Cu toate acestea, Comisia consideră că a fost luat un set cuprinzător de măsuri pentru a se asigura că statele membre iau măsuri prompte de remediere pentru a remedia deficiențele rămase în sistemele de control, inclusiv în domeniul achizițiilor publice și al ajutoarelor de stat. Aceste acțiuni includ verificări cuprinzătoare ale tuturor tipurilor de audituri, introducerea unor jaloane de audit și control în care sunt identificate deficiențe sistemice și monitorizarea riguroasă a acțiunilor întreprinse ca urmare a recomandărilor de audit.

[21] A se vedea anexa 5 la Rapoartele anuale de activitate pe 2024 și 2025 ale DG ECFIN.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

RĂSPUNSURILE PARLAMENTULUI EUROPEAN LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE

CAPITOLUL 12: SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA RECOMANDĂRILOR FORMULATE DE CURTE ÎN RAPOARTELE SALE SPECIALE PUBLICATE ÎN 2022

RĂSPUNSURILE PARLAMENTULUI LA SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA RAPORTULUI SPECIAL 18/2022: „Instituțiile UE și pandemia de COVID-19 – Acestea au acționat cu promptitudine, dar mai au de abordat unele provocări pentru a valorifica la maximum inovarea și flexibilitatea determinate de criză”

Anexa 12.2 – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor formulate în rapoartele speciale din 2022 – Alte entități auditate

Parlamentul ia act de analiza progreselor înregistrate în punerea în aplicare a recomandărilor Curții de Conturi (CCE).

În urma pandemiei de COVID-19, Parlamentul nu a introdus o nouă modalitate de lucru cuprinzătoare care să îi afecteze politica imobiliară. În schimb, și-a consolidat strategia existentă și și-a menținut parcul imobiliar actual. Modelul respectiv pune pe primul loc optimizarea generală a activelor existente și, prin urmare, nu generează niciun impact bugetar deosebit în ceea ce privește politica imobiliară.

Este esențial ca Parlamentul să le ofere sprijin direct, personal și continuu deputaților în Parlamentul European în a-și îndeplini sarcinile zilnice. Astfel, este nevoie de asistență susținută la fața locului, servicii de proximitate, spații securizate pentru reuniuni și continuitate operațională constantă – factori care influențează abordarea Parlamentului în ceea ce privește administrarea clădirilor de birouri necesare personalului său și care îi determină necesitățile în materie de infrastructură. Creșterile bugetare sunt, prin urmare, limitate, iar impactul telemuncii asupra mediului este considerabil.

În consecință, Parlamentul consideră că recomandarea 3c nu este aplicabilă.

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE – CAPITOLUL 12: Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor formulate de curte în rapoartele sale speciale publicate în 2022

În ceea ce privește recomandările Curții de Conturi Europene (CCE) adresate Comisiei (**punctele 12.6-12.10**), **Comisia acordă cea mai mare importanță punerii în aplicare a tuturor recomandărilor acceptate**. Comisia monitorizează acțiunile pe care s-a angajat să le întreprindă și care intră sub incidența mandatului său. Curtea evaluează nivelul de punere în aplicare în raport cu recomandarea pe care a formulat-o, indiferent dacă aceasta a fost sau nu acceptată integral de către Comisie. Pe de altă parte, Comisia evaluează nivelul de punere în aplicare în raport cu angajamentul pe care și l-a asumat în răspunsurile la rapoartele speciale. Prin urmare, în unele cazuri, CCE consideră că recomandările sunt puse în aplicare doar parțial, în timp ce Comisia le consideră puse în aplicare integral.

În acest context, Comisia ia act de evaluarea CCE potrivit căreia **nivelul de punere în aplicare a recomandărilor adresate Comisiei a atins** 74 % din recomandările puse în aplicare integral sau în majoritatea privințelor (o ușoară scădere față de 77 % în ceea ce privește măsurile luate pentru a da curs recomandărilor CCE din 2021) (**punctul 12.6**). Comisia confirmă că pot exista diferențe în ceea ce privește evaluarea măsurii în care recomandările au fost puse în aplicare (**punctul 12.8**). Deși stabilește momentul în care s-a dat curs pe deplin unei recomandări, Comisia își menține angajamentul de a se asigura că obiectivele care stau la baza tuturor recomandărilor sunt îndeplinite în mod efectiv.

În termeni generali, în ceea ce privește nivelul de acceptare a recomandărilor, proporția recomandărilor neacceptate în 2022 a crescut ușor față de 2021 (aproximativ patru la sută dintre recomandările emise în 2022, față de două la sută în 2021). În 2022, Comisia a acceptat parțial 9 % dintre recomandările CCE. **Neacceptarea sau acceptarea parțială a recomandărilor** poate avea mai multe motive, de exemplu: (i) limitele impuse de cadrul de reglementare existent și/sau dificultatea de a anticipa viitoarea legislație a UE; (ii) domeniul de aplicare al rolurilor și competențelor (inclusiv mecanismele de responsabilitate și răspundere) între diferitele instituții, organisme, state membre și părți interesate ale UE; (iii) complementaritatea cu politicile, legislația și programele; (iv) evaluarea de către Comisie a fezabilității recomandărilor și/sau a resurselor și a implicațiilor temporale.

În ceea ce privește **punerea în aplicare la timp a recomandărilor** (**punctul 12.18**), Comisia salută concluzia CCE potrivit căreia proporția recomandărilor puse în aplicare la timp de către Comisie a continuat să crească în acest an. Comisia observă, în acest context, că respectarea termenelor punerii în aplicare trebuie analizate, de asemenea, în coroborare cu nivelul de acceptare a recomandărilor CCE. Comisia își menține integral angajamentul să pună în aplicare toate recomandările acceptate în termenele stabilite în rapoartele speciale ale CCE. Totuși, acest lucru nu este însă valabil pentru recomandările pe care Comisia nu le-a acceptat inițial, din motivele prezentate în răspunsurile publicate la raportul special în cauză.

În unele cazuri, punerea în aplicare poate necesita mai mult timp decât s-a preconizat inițial, din cauza complexității măsurilor, a evoluțiilor legislative sau în materie de politică, a constrângerilor legate de resurse, a factorilor externi sau a necesității de a implica alte instituții sau entități. Faptul că o recomandare nu a fost pusă în aplicare integral până la data de finalizare prevăzută inițial nu înseamnă că această recomandare nu va fi pusă în aplicare ulterior. Evoluția circumstanțelor sau

schimbările în contextul politic sau al politicilor pot conduce, de obicei, la stabilirea de noi priorități de acțiune.

Anexa prezintă răspunsurile Comisiei la 53 de recomandări care, potrivit evaluării CCE, sunt puse în aplicare în anumite privințe sau nu au fost încă puse în aplicare. Dintre acestea, Comisia nu a acceptat 7 recomandări, consideră că 33 de recomandări au fost puse în aplicare și continuă să monitorizeze 13 recomandări care erau încă în curs de punere în aplicare la sfârșitul lunii mai 2026.

Anexă – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor din rapoartele speciale din 2022 – Comisia Europeană

Raportul special 01/2022: Sprijinul UE pentru supremația legii în Balcanii de Vest: în pofida eforturilor depuse, persistă probleme fundamentale

Răspunsul la recomandarea 2 (b), punctul 75. Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) au acceptat parțial recomandarea 2b și consideră că aceasta a fost pusă în aplicare în ceea ce privește elementele care au fost acceptate.

Comisia consideră că finanțarea proiectelor este cea mai adecvată formă de finanțare pentru organizațiile societății civile (OSC), având în vedere că sprijinul organizațional sau de bază este inerent riscant, deoarece creează dependență. În acțiunile privind statul de drept, se acordă atenția cuvenită finanțării OSC-urilor. Cadrul de programare al Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA) III consideră că sprijinul acordat societății civile și mass-mediei este una dintre prioritățile pentru îmbunătățirea democrației și a statului de drept. Comisia consideră că un factor-cheie pentru realizarea de progrese în domeniul statului de drept în ceea ce privește beneficiarii IPA vizați este sprijinirea rolului activ al organizațiilor societății civile în procesul de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor, în promovarea bunei guvernanțe, a eforturilor de combatere a corupției, a integrării perspectivei de gen, a protecției drepturilor omului, precum și în rolul lor de „câini de pază". De exemplu, Comisia acordă sprijin financiar proiectelor puse în aplicare de organizațiile societății civile active în lupta împotriva corupției. Acest sprijin include în prezent proiecte de creare a unor instrumente regionale de evaluare comparativă pentru detectarea corupției. În conformitate cu recomandările emise de CCE, programul multinațional privind societatea civilă a oferit un sprijin substanțial pentru dezvoltarea societății civile în regiune (218,5 milioane EUR în perioada 2021-2023). În cadrul programului IPA III, în aprilie 2022 a fost lansată o cerere regională de propuneri pentru societatea civilă, cu un lot specific privind buna guvernanță, statul de drept și combaterea corupției. O altă cerere de propuneri a fost lansată în 2024, vizând, de asemenea, subiecte relevante, cum ar fi libertatea mass-mediei și libertatea de exprimare, mediile favorabile organizațiilor societății civile și participarea civică, precum și buna guvernanță și dezvoltarea economică. În urma unei ample consultări cu societatea civilă din Balcanii de Vest, în iunie 2022, Comisia și-a revizuit „Orientările privind sprijinul acordat de UE societății civile în regiunea vizată de extindere". Orientările sunt ancorate într-un set solid de standarde, în special în acquis-ul UE privind statul de drept (capitolul 23 „Sistemul judiciar și drepturile fundamentale" și capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate"). În plus, acestea sunt aliniate la recomandările, avizele și orientările adoptate de organizațiile internaționale și de forurile interguvernamentale.

Finanțarea pentru organizațiile societății civile și organizațiile mass-media a crescut semnificativ în cadrul programului IPA III. Comisia a luat măsuri în vederea asigurării „finanțării de bază" în cazurile în care acest lucru a fost identificat ca fiind relevant și posibil. Se preconizează realizarea unor progrese suplimentare în această direcție. Prin parteneriate strategice, Comisia explorează modalități de a asigura continuitatea și o perspectivă pe termen mai lung pentru activitățile organizațiilor independente ale societății civile, ale rețelelor mass-media și ale organizațiilor din regiune, în special în țările în care spațiul civic se deteriorează. În plus, Comisia își aliniază în prezent sprijinul pentru organizațiile societății civile la Strategia UE pentru societatea civilă. În sfârșit, Comisia continuă să își consolideze rolul de coordonator al donatorilor în vederea direcționării asistenței către organizațiile societății civile și mass-media, pentru a contracara amenințarea reprezentată de restrângerea spațiului civic.

Deși SEAE nu participă la procesul de punere în aplicare a programelor sau de monitorizare a rezultatelor pentru sprijinul financiar IPA abordat în raportul CCE, SEAE asigură: a) sprijinirea, prin

mesaje politice, a importanței societății civile și a mass-mediei în abordarea aspectelor legate de statul de drept; b) sprijinirea OSC-urilor și a mass-mediei în combaterea dezinformării (în conformitate cu *Planul de acțiune împotriva dezinformării și cu Planul de acțiune pentru democrația europeană ale UE*); și c) informații pentru OSC-urile și mass-media din Balcanii de Vest cu privire la angajamentul UE, inclusiv la procesul de integrare în UE.

Raportul special 02/2022: Eficiența energetică în întreprinderi – S-au obținut unele economii de energie, dar există deficiențe la nivelul planificării și al selecției proiectelor

Răspunsul la recomandarea 1 litera (a), punctul 125. Comisia nu a acceptat recomandarea.

În evaluarea programelor pentru perioada 2021-2027, Comisia a analizat dacă finanțarea planificată pentru eficiența energetică poate produce cea mai mare valoare adăugată posibilă, în conformitate cu obiectivele și prioritățile UE, precum și cu nevoile și constrângerile de la nivel național, regional și local. Totodată, aceasta a evaluat în ce măsură este îndeplinită „condiția favorizantă" legată de planurile naționale privind energia și clima.

Raportul special 03/2022: Implementarea tehnologiei 5G în UE: întârzieri în instalarea rețelelor și probleme de securitate încă nerezolvate

Răspunsul la recomandarea 1 litera (a), punctul 83. În urma consultării publice cu privire la cel de al doilea proiect de metodologie pentru cartografierea calității serviciilor în rețelele 5G, Comisia a înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește elaborarea unei metodologii comune a UE pentru a sprijini viitoarea punere în aplicare a noilor indicatori-cheie de performanță privind calitatea serviciilor 5G în cadrul deceniului digital și raportarea cu privire la aceștia. Pe baza rezultatelor procesului de consultare publică și a schimburilor cu Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice și cu statele membre, de la începutul anului 2026, activitatea s-a axat pe consultări tehnice cu vânzătorii relevanți de echipamente radio și de instrumente de planificare a rețelei, pentru a se asigura că metodologia poate fi pusă în practică prin intermediul instrumentelor existente ale operatorilor, menținând în același timp comparabilitatea, proporționalitatea și posibilitatea auditării în toate statele membre. Obiectivul acestei activități este de a depăși abordarea existentă bazată exclusiv pe acoperirea semnalelor, permițând raportarea indicatorilor armonizați ai calității 5G în cadrul unei metodologii comune în viitor. În special, cadrul emergent este structurat în jurul unor indicatori bazați pe praguri, derivați din rezultate armonizate obținute în baza unui scenariu orar de referință comun și a unui profil de referință al echipamentelor utilizatorilor, astfel încât rezultatele să poată fi agregate, raportate și verificate în mod consecvent la nivel național și la nivelul UE, evitându-se în același timp o sarcină disproporționată de raportare, ipoteze artificiale de modelare și publicarea inutilă a datelor sensibile din punct de vedere comercial.

Răspunsul la recomandarea 2 litera (c), punctul 91. Grupul de cooperare pentru rețele și sisteme informatice a discutat despre necesitatea stabilirii unor cerințe care să poată fi impuse. Constatările au fost integrate în cel de al doilea raport privind progresele înregistrate de statele membre în punerea în aplicare a setului de instrumente al UE privind securitatea cibernetică a rețelelor 5G din secțiunea 4 „Punerea în aplicare a recomandărilor Curții de Conturi Europene" (p. 21-22). În plus, în Comunicarea sa din 15 iunie 2023 privind punerea în aplicare a setului de instrumente [C(2023) 4049 final], Comisia a anunțat că, în cadrul politicii sale privind securitatea cibernetică instituțională și în conformitate cu setul de instrumente al UE, va lua măsuri pentru a evita expunerea comunicațiilor sale instituționale la rețelele mobile care utilizează furnizori cu grad ridicat de risc. Printre aceste măsuri se numără neachiziționarea de noi servicii de conectivitate care se bazează pe

echipamente de la furnizorii respectivi, în conformitate cu condițiile de securitate relevante. De asemenea, Comisia pune în aplicare această decizie, în conformitate cu competențele sale în temeiul normelor de guvernanță respective, în toate programele și instrumentele de finanțare relevante ale UE.

Comisia a propus, de asemenea, un cadru legislativ pentru securitatea lanțurilor de aprovizionare din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), inclusiv pentru rețelele 5G, în conformitate cu recomandarea CCE de a iniția acte legislative privind securitatea cibernetică a rețelelor 5G. Propunerea de regulament privind securitatea cibernetică din 2 (CSA2), publicată la 20 ianuarie 2026, stabilește un cadru pentru un lanț de aprovizionare de încredere în domeniul TIC, pentru a aborda riscurile strategice, fără caracter tehnic, din lanțurile de aprovizionare TIC. În special pentru rețelele 5G, CSA2 propus prevede o interdicție privind utilizarea componentelor TIC furnizate de furnizori cu grad ridicat de risc în active TIC esențiale. Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului privind securitatea cibernetică și a actului de punere în aplicare relevant de desemnare a țărilor terțe care prezintă motive de îngrijorare în materie de securitate cibernetică și de furnizare a listei furnizorilor cu grad ridicat de risc, operatorii de rețele mobile ar avea la dispoziție 36 de luni pentru a elimina treptat echipamentele de la furnizorii cu grad ridicat de risc din activele TIC esențiale. Propunerea Comisiei ar transforma recomandarea privind setul de instrumente 5G referitoare la furnizorii cu grad ridicat de risc într-o cerință obligatorie. Actele de punere în aplicare ar urma să fie adoptate după intrarea în vigoare a CSA2.

Răspunsul la recomandarea 3 litera (a), punctul 93. Recomandarea a fost abordată în cel de al doilea raport intermediar privind punerea în aplicare a setului de instrumente 5G, publicat la 15 iunie 2023. Setul de instrumente conține informații cu privire la modul în care statele membre tratează costurile operatorilor de rețele mobile (MNO) pentru înlocuirea echipamentelor 5G achiziționate de la furnizori cu grad ridicat de risc, prevăzute în secțiunea 2.1.3 privind restricțiile impuse furnizorilor cu grad ridicat de risc. Se precizează că, în 12 state membre, cadrele juridice care au fost adoptate sau propuse specifică perioade de tranziție, fie sub forma unor date specifice (de exemplu, 2025), fie a unui număr de ani după intrarea în vigoare a măsurilor, oferind astfel MNO timpul necesar pentru a înlocui echipamentele de la furnizorii cu grad ridicat de risc.

Evaluarea impactului Regulamentului revizuit privind securitatea cibernetică oferă informații cu privire la costurile economice pe care le suportă MNO pentru înlocuirea echipamentelor 5G de la furnizori cu grad ridicat de risc. Evaluarea impactului abordează, de asemenea, riscurile strategice care decurg din prezența furnizorilor cu grad ridicat de risc, care implică costuri pentru securitatea UE.

Raportul special 04/2022: Fondurile de investiții: acțiunile UE nu au creat încă o adevărată piață unică în beneficiul investitorilor

Răspunsul la recomandarea 1 litera (a), punctul 129. Comisia nu a acceptat recomandarea 1 litera (a).

În ceea ce privește atingerea obiectivelor urmărite pentru o piață internă eficace, Comisia consideră că cadrul juridic general al UE pentru gestionarea activelor s-a dovedit a fi adecvat și eficace. Acesta este revizuit periodic pentru a identifica și a remedia deficiențele. Între 2022 și 2023, a avut loc o revizuire a Directivei privind administratorii de fonduri de investiții alternative (DAFIA) și a Regulamentului privind fondurile europene de investiții pe termen lung, pentru a le alinia la evoluțiile pieței și la practicile din industrie, astfel cum au convenit Parlamentul și Consiliul. Acestea au intrat în vigoare și sunt în prezent însoțite de măsurile de punere în aplicare necesare. Efectele modificărilor legislative propuse trebuie să fie observate și evaluate în conformitate cu principiile unei mai bune legiferări. Comisia consideră că următoarea evaluare a acestor modificări ale cadrului UE de

gestionare a activelor va fi posibilă și adecvată numai în termen de cinci ani de la finalizarea transpunerii, cel mai devreme.

În plus, la 4 decembrie 2025, Comisia a adoptat o propunere de îmbunătățire a funcționării și a integrării pieței la nivelul UE în sectorul administrării activelor (propunerea SIU MISP) prin eliminarea barierelor care decurg atât din dreptul Uniunii, cât și din dreptul intern, prin modificarea Directivei privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare, a Directivei AFIA și a Regulamentului privind distribuția transfrontalieră a fondurilor. Propunerea simplifică furnizarea transfrontalieră de fonduri, facilitează operațiunile pentru administratorii de active, creează un pașaport al depozitarilor și conferă Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) competențe consolidate în materie de convergență. Având în vedere eliminarea amplă și ambițioasă a barierelor, Comisia consideră că propunerea abordează factorii structurali ai concentrării domiciliului și consolidează competențele ESMA în materie de convergență a supravegherii. În prezent, aceasta se află în negocieri cu Parlamentul și Consiliul.

În cele din urmă, Comisia lucrează în prezent la adoptarea inițiativei UE privind fondurile cu capital de risc și de creștere. Această inițiativă urmărește să îmbunătățească condițiile de funcționare ale administratorilor de fonduri cu capital de risc și cu capital de creștere din UE, precum și să sporească competitivitatea acestora astfel încât să poată sprijini în continuare economia UE și întreprinderile inovatoare. Inițiativa ar putea genera un set de norme simplificate, mai proporționale și mai eficiente din punctul de vedere al costurilor, pentru ca administratorii de fonduri cu capital de risc și de creștere din UE să poată funcționa și atinge o amploare mai mare, stimulând finanțarea disponibilă în UE. În funcție de rezultatul activității de politică în curs, de evaluarea impactului și de alți factori, reforma poate duce la modificări tehnice ale Directivei AFIA, în special în ceea ce privește funcționarea administratorilor de fonduri de investiții alternative sub prag și a AFIA mici și mijlocii autorizați în temeiul Directivei AFIA, precum și la îmbunătățiri tehnice ale Regulamentului privind fondurile europene cu capital de risc.

Răspunsul la recomandarea 1 litera (b), punctul 129. Comisia a acceptat parțial recomandarea 1 litera (b) și a luat mai multe măsuri relevante pentru a da curs recomandării CCE.

Astfel cum s-a subliniat în răspunsul la recomandarea 1 litera (a), la 4 decembrie 2025, Comisia a adoptat propunerea SIU MISP. Activitățile de măsurare și monitorizare a performanței depășesc setul în mod necesar limitat de indicatori din planul de gestiune al DG FISMA. Comisia publică anual o listă de indicatori pentru a urmări dezvoltarea piețelor de capital și pentru a monitoriza progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor uniunii piețelor de capital, care include, printre altele, indicatori privind fondurile de investiții. În plus, modificările aduse Directivei AFIA și normelor de raportare în scopuri de supraveghere privind investițiile colective în valori mobiliare, în temeiul Directivei (UE) 2024/927 vor îmbunătăți, începând din 2027, disponibilitatea și calitatea datelor privind fondurile de investiții și administratorii acestora, facilitând astfel monitorizarea performanței participanților la piață respectivi.

În plus, ESMA efectuează evaluări și monitorizări continue ale riscurilor în sectorul fondurilor de investiții, care sunt publicate într-o serie de rapoarte, precum rapoartele privind tendințele, riscurile și vulnerabilitățile (TRV), Tabloul de bord al riscurilor și seria de rapoarte de piață. În acest context, ESMA elaborează în prezent indicatorii structurali TRV ai pieței, care oferă indicatori structurali pentru fondurile de investiții pentru Spațiul Economic European, pentru UE și pentru fiecare stat membru și furnizează date din registrele gestionate de ESMA. Prin urmare, după revizuirea cadrului, Comisia consideră că actualul set de indicatori și canale de publicare constituie un cadru adecvat.

Răspunsul la recomandarea 3 litera (a), punctul 134. Comisia a acceptat parțial recomandarea 3 litera (a) și consideră că aceasta a fost pusă în aplicare în ceea ce privește aspectele care au fost acceptate. La 24 mai 2023, Comisia și-a publicat propunerea de strategie privind investițiile de retail, cu scopul de a-i capacita pe investitorii de retail și de a se asigura că aceștia beneficiază de o

protecție adecvată și sunt încurajați să investească pe piețele de capital. Strategia acoperă o gamă largă de subiecte, inclusiv abordarea potențialelor conflicte de interese ale intermediarilor financiari generate de stimulente. Parlamentul și Consiliul au ajuns la un acord politic provizoriu la 18 decembrie 2025.

Acordul introduce măsuri menite să sporească încrederea investitorilor de retail și să îmbunătățească modul în care aceștia interacționează cu piețele financiare, în special prin:

- consolidarea normelor privind proiectarea produselor pentru a se asigura că produsele care nu oferă un raport calitate-preț avantajos nu sunt propuse sau vândute investitorilor de retail;
- contribuția la atenuarea potențialelor conflicte de interese în distribuția produselor de investiții prin introducerea unor garanții mai stricte și a transparenței în cazurile în care stimulentele sunt permise, printre altele, prin intermediul unui test privind stimulentele;
- facilitarea accesului investitorilor de retail la produse simple, bine diversificate și eficiente din punct de vedere al costurilor;
- punerea la dispoziția investitorilor de retail a unor informații clare și standardizate cu privire la produsele de investiții și actualizarea normelor de informare în contextul erei digitale;
- promovarea utilizării terminologiei standard și a prezentării costurilor pentru a le face transparente și comparabile, ajutând astfel investitorii să evalueze valoarea produselor;
- asigurarea faptului că toți clienții de retail primesc un rezumat anual al performanței investiționale a portofoliului lor;
- protejarea investitorilor de retail împotriva marketingului înșelător prin asigurarea faptului că firmele sunt pe deplin responsabile pentru comunicările cu caracter publicitar, inclusiv pentru cele difuzate prin intermediul platformelor de comunicare socială, al celebrităților sau al altor părți terțe pe care firmele le remunerează sau le stimulează;
- reducerea sarcinilor administrative și îmbunătățirea accesibilității produselor și a serviciilor pentru investitorii de retail experimentați, prin asigurarea unei mai mari proporționalități a criteriilor de eligibilitate pentru accesul la profesia de investitor experimentat;
- intensificarea cooperării în materie de supraveghere între autoritățile UE și cele naționale pentru a permite aplicarea adecvată și eficace a normelor în întreaga UE și pentru a combate frauda și practicile incorecte.

În urma adoptării formale a acordului provizoriu de către Parlament și Consiliu, se preconizează că strategia privind investițiile de retail va consolida protecția investitorilor de retail și va îmbunătăți accesul acestora la piețele de capital.

Raportul special 06/2022: Drepturile de proprietate intelectuală în UE – O protecție cu lacune

Răspunsul la recomandarea 1 (b), punctul 96. Comisia a întreprins mai multe acțiuni relevante pentru a da curs recomandării CCE. Directiva (UE) 2024/2823 reformată din 23 octombrie 2024 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale și Regulamentul (UE) 2024/2822 din 23 octombrie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 6/2002 al Consiliului privind desenele sau modelele industriale comunitare și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2246/2002 al Comisiei privind taxele care trebuie plătite către Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală au intrat în vigoare la 9 decembrie 2024.

În ceea ce privește legislația privind mărcile UE, atât articolul 16 alineatul (3) din directiva reformată, cât și noul articol 19 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 privind desenele sau modelele industriale ale UE, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/2822, extind în prezent domeniul de aplicare al drepturilor conferite de desenele sau modelele înregistrate pentru a combate mărfurile contrafăcute care tranzitează UE sau care sunt plasate într-o altă situație vamală. Deși

directiva reformată trebuie transpusă de statele membre până la data de 9 decembrie 2027, dispoziția din noul articol 19 alineatul (3) din Regulamentul UE privind desenele și modelele industriale, astfel cum a fost modificat, se aplică deja începând cu 1 mai 2025. În ceea ce privește pragul de intervenție și definiția transporturilor mici, în septembrie 2022, în urma unei analize aprofundate, Comisia a prezentat autorităților vamale ale statelor membre, titularilor de drepturi și reprezentanților, spre avizare, o propunere de revizuire a definiției transporturilor mici [prin intermediul unui act delegat, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) nr. 608/2013]. Având în vedere preocupările și îndoielile exprimate cu privire la ridicarea pragurilor atât de către autoritățile vamale ale statelor membre, cât și de către titularii de drepturi, Comisia a decis să retragă această propunere. Unele state membre au fost în favoarea unei modificări mai radicale a procedurii privind transporturile mici decât simpla creștere a pragurilor cantităților. Procedura privind transporturile mici face parte din evaluarea în curs a Regulamentului (UE) nr. 608/2013. Pragurile de intervenție nu sunt prevăzute în regulamentul actual, dar fac parte din evaluarea menționată anterior.

Răspunsul la recomandarea 2, punctul 97. Comisia a luat mai multe măsuri pentru a da curs recomandării CCE și consideră că punerea în aplicare a acestei recomandări este în curs. Comisia a inițiat procesul de evaluare în temeiul articolului 210 din Regulamentul privind marca Uniunii Europene în 2022. Un contractant extern a furnizat un studiu în sprijinul evaluării, care a fost acceptat de Comisie la 17 noiembrie 2024, în așteptarea deciziei de publicare a studiului. Studiul se axează pe evaluarea modificărilor introduse de Regulamentul privind marca UE începând din 2017, precum și pe eficacitatea generală și eficiența din punctul de vedere al costurilor a procesului de acordare a mărcilor UE. Activitatea analitică care stă la baza evaluării mecanismelor de guvernanță și a caracteristicilor legate de cadrul privind taxele se desfășoară, de asemenea, în cadrul acestui proces. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei (SWD) privind evaluarea Regulamentului privind marca UE, astfel cum se prevede la articolul 210 din Regulamentul privind marca UE, este în curs de elaborare de către Comisie, studiul de sprijin oferind baza pentru evaluare. În plus, având în vedere feedbackul primit de la utilizatorii sistemului de mărci și de la statele membre, Comisia va lua probabil în considerare includerea în evaluare a anumitor dispoziții de fond ale Regulamentului privind marca UE. Acest demers se înscrie în spiritul simplificării, astfel încât rezultatul evaluării să cuprindă toate aspectele posibile în vederea unei eventuale revizuiri a Regulamentului privind marca UE.

Răspunsul la recomandarea 5 litera (a), punctul 101. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare integral.

Comisia, împreună cu nouă state membre voluntare, a instituit un subgrup al Grupului de experți în domeniul vamal privind controalele vamale și gestionarea riscurilor pentru a elabora criterii comune de risc (CRC) pentru drepturile de proprietate intelectuală (DPI) și pentru a verifica dacă acestea ar putea fi puse în aplicare în mod eficient și eficace. Subgrupul a elaborat un proiect de text juridic (decizia de punere în aplicare a Comisiei și anexele relevante) și l-a testat în cadrul a două proiecte-pilot, unul utilizând date istorice, iar celălalt utilizând date obținute în timp real, cu controale bazate pe rezultatele pozitive create de indicatorii de risc propuși în proiectul CRC. Rezultatele acestor două proiecte-pilot, în special cel cu controale vamale efectuate asupra declarațiilor de import în timp real, au fost totuși dezamăgitoare și nu au condus la prea multe rețineri. Unul dintre motivele menționate de statele membre a fost acela că valabilitatea indicatorilor de risc identificați pentru DPI nu a putut fi confirmată, ceea ce înseamnă că acești indicatori de risc nu erau suficient de maturi pentru a fi încorporați într-o CRC obligatorie.

Pe baza rezultatelor activității desfășurate până în prezent, subgrupul a ajuns la concluzia că, pentru moment, ar fi prematur să se procedeze la introducerea unor CRC obligatorii. Cu toate acestea, statele membre au recunoscut necesitatea de a îmbunătăți gestionarea riscurilor la nivel european. Prin urmare, s-a propus testarea utilizării listelor consolidate de date legate de riscurile DPI, permițând statelor membre să colecteze și să integreze aceste liste în sistemul lor de gestionare a riscurilor (de

exemplu, operatori cunoscuți în mod negativ), fără a crea nicio obligație pentru statele membre de a utiliza listele pentru controale. Aceste liste ar trebui integrate în sistemul comun de gestionare a riscurilor (CRMS 2). Fiecare stat membru va contribui la completarea listei, iar Comisia va avea sarcina de a sintetiza informațiile primite într-o listă comună pentru toate statele membre. Această soluție va fi o măsură temporară până la punerea în aplicare a abordării comune consolidate de gestionare a riscurilor în cadrul pachetului de reformă vamală în curs, în special prin intermediul Platformei de date vamale.

Răspunsul la recomandarea 5 litera (c), punctul 101. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare integral.

Prin intermediul Grupului de experți în domeniul vamal, Comisia reamintește statelor membre că trebuie să își înregistreze datele privind reținerile în temeiul DPI în Sistemul de informații privind contrafacerea și combaterea pirateriei (baza de date COPIS) într-un anumit termen, subliniind, în același timp, calitatea necesară a raportării datelor.

La sfârșitul anului 2024, Comisia a contractat un studiu extern în sprijinul evaluării Regulamentului nr. 608/2013, care a fost finalizat recent. Studiul menționează problema calendarului de raportare. Acest subiect va fi abordat, de asemenea, în cadrul evaluării Comisiei privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 608/2013, pentru a evalua dacă un termen obligatoriu de raportare ar îmbunătăți calitatea și calendarul raportării.

Raportul special 07/2022: Instrumente pentru internaționalizarea IMM-urilor: un număr mare de acțiuni de sprijin, care nu sunt însă pe deplin coerente și coordonate

Răspunsul la recomandarea 3 litera (a), punctul 90. Pentru proiectele din cadrul inițiativei „Startup Europe" care sunt gestionate de Consiliul European pentru Inovare și care au, de asemenea, o legătură directă cu politica digitală de conectare, au fost elaborați indicatori privind:

- numărul de întreprinderi nou-înființate sprijinite de ecosistem și instituite în cadrul proiectului;
- numărul de locuri de muncă vacante create de întreprinderile nou-înființate sprijinite de ecosistemul Startup Europe;
- activitățile desfășurate pe durata proiectului cu scopul de a continua după încheierea proiectului.

În plus, Comisia cooperează cu CEI pentru a sprijini activitatea acestuia de monitorizare a proiectelor Startup Europe. Aceasta include raportarea cu privire la proiecte, livrabile, urmărirea indicatorilor-cheie de performanță, precum și evaluările intermediare și finale pe care le organizează CEI.

Răspunsul la recomandarea 3 litera (c), punctul 90. Criteriile de evaluare și selecție ale programului Orizont Europa acordă prioritate proiectelor care îndeplinesc cel mai bine trei criterii de atribuire relevante: excelența, impactul, calitatea și eficiența punerii în aplicare [în conformitate cu articolul 28 alineatul (1) din Regulamentul privind programul Orizont Europa]. Aceste trei criterii de atribuire asigură contribuția proiectelor la: (i) creșterea amprentei de piață a întreprinderilor europene nou-înființate în domeniul tehnologiilor digitale strategice și al inovării în domeniul tehnologiei profunde; (ii) conectarea întreprinderilor nou-înființate cu ecosistemele, comunitățile și potențialele piețe noi locale și europene; și (iii) extinderea capabilităților de corelare a soluțiilor tehnologice și a întreprinderilor nou-înființate din domeniul tehnologiei profunde cu oportunitățile de investiții și de creștere. Astfel, se va asigura că proiectele finanțate vor reuni întreprinderile nou-înființate care aduc cea mai mare contribuție la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă. În cadrul cererilor de propuneri legate de inițiativa „Startup Europe", Comisia subliniază că este important ca o

propunere de proiect să prezinte modul în care va ajuta întreprinderile nou-înființate să își valorifice pe deplin și să își dezvolte potențialul și competitivitatea.

Raportul special 08/2022: Sprijinul din FEDR pentru competitivitatea IMM-urilor – Deficiențele de concepție reduc eficacitatea finanțării

Răspunsul la recomandarea 2 litera (a), punctul 80. Comisia nu a acceptat recomandarea 2 litera (a).

Comisia este de acord că criteriile de selecție ar trebui să fie suficient de ambițioase, dar nu este de acord că cererile de propuneri competitive reprezintă întotdeauna opțiunea implicită adecvată pentru sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii. Temeiul juridic lasă la latitudinea autorităților de management alegerea procedurii de selecție pe care o consideră cea mai adecvată pentru a maximiza contribuția finanțării din partea Uniunii în raport cu fiecare situație ori program sau cu practicile lor administrative obișnuite. Autoritățile de management pot alege între cereri de propuneri concurențiale și neconcurențiale [cf. considerentul 60 din Regulamentul (UE) 2021/1060], ținând cont de avantajele și dezavantajele fiecărei metode, de la caz la caz.

Raportul special 09/2022: Cheltuielile legate de climă din bugetul UE pentru perioada 2014-2020 – Nivelul acestora nu este la fel de ridicat precum cel raportat

Răspunsul la recomandarea 1, punctul 58. Comisia urmărește în mod consecvent să măsoare contribuțiile politicii agricole comune (PAC) în modul cel mai fiabil posibil și bazat pe date științifice ținând seama, în același timp, de faptul că metodologia trebuie să fie simplu de pus în aplicare și că sarcinile administrative nejustificate ar trebui evitate. În ianuarie 2026, Comisia a publicat un studiu privind urmărirea bugetară a contribuției politicii agricole comune la schimbările climatice. Metodologia actuală de urmărire estimează o contribuție pozitivă la climă care este, în linii mari, în concordanță cu ponderile prevăzute la articolul 100 din Regulamentul (UE) 2021/2115, în special pentru plățile directe și zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice anumitor zone.

Pentru următoarea perioadă de programare, coeficienții de ponderare de 40 % și 100 % care sunt planificați în prezent să fie utilizați pentru domeniile de intervenție legate de agricultură sunt coeficienții care sunt cei mai apropiați de contribuțiile pozitive ale cheltuielilor PAC determinate utilizând noua metodologie a studiului. Constatările studiului sprijină, în linii mari, noua metodologie prezentată în propunerea de regulament privind performanța.

Răspunsul la recomandarea 2 litera (a), punctul 60. Comisia nu a acceptat această recomandare.

Toate actele de bază ale programelor bugetare ale UE impun respectarea unei versiuni adecvate și adaptate a principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ", iar Legea europeană a climei impune Comisiei să evalueze, înainte de adoptare, coerența oricărui proiect de măsură sau propunere legislativă (inclusiv a propunerilor bugetare) cu obiectivul UE de realizare a neutralității climatice până în 2050 și cu obiectivele climatice ale UE pentru 2030 și 2040. Prin urmare, Comisia consideră că nu ar fi relevant să se extindă metodologia de integrare a aspectelor legate de schimbările climatice pentru a acoperi impactul negativ, astfel cum a propus CCE, inclusiv având în vedere sarcina suplimentară pe care acest lucru ar impune-o tuturor actorilor relevanți.

Răspunsul la recomandarea 3, punctul 63. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare integral.

Comisia a luat mai multe măsuri pentru a raporta cu privire la impactul bugetului UE asupra obiectivelor climatice în rapoartele anuale privind gestiunea și performanța (RAGP) pentru 2023 și 2024. Pentru anii respectivi, RAGP raportează cu privire la economiile anuale în materie de eficiență energetică realizate de clădirile private și publice, la emisiile de CO_2 evitate pe an și la capacitatea instalată de energie din surse regenerabile și agregă rezultatele diferitelor programe bugetare ale UE. Cu toate acestea, absența unor indicatori armonizați și agregabili la nivelul programelor bugetare împiedică Comisia să extindă domeniul de aplicare al acestei monitorizări a impactului.

Propunerea de regulament privind performanța pentru cadrul financiar multianual 2028-2034 stabilește cadrul de performanță pentru monitorizarea cheltuielilor și a performanței în toate programele și activitățile bugetare ale UE. Acest cadru include o listă comună de domenii de intervenție, indicatori și coeficienți care permit monitorizarea cheltuielilor și a performanței legate atât de atenuarea schimbărilor climatice, cât și de adaptarea la acestea. În ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice, un indicator-cheie este evitarea emisiilor de gaze cu efect de seră, care au fost incluse în domeniile de intervenție relevante și care vor permite agregarea acestui rezultat important la nivelul întregului buget al UE.

Raportul special 10/2022: LEADER și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității au facilitat implicarea locală, însă beneficiile suplimentare nu sunt încă suficient demonstrate

Răspunsul la recomandarea 1 litera (e), punctul 84. Comisia a acceptat parțial recomandarea, sub rezerva fezabilității acesteia în ceea ce privește colectarea datelor și a existenței unei definiții comune a sarcinilor statutare.

Comisia a analizat împreună cu contractantul său posibilitatea de a evalua utilizarea fondurilor LEADER pentru a finanța sarcinile statutare ale organismelor UE, naționale, regionale sau locale, ca parte a studiului de sprijin pentru evaluare privind costurile și beneficiile punerii în aplicare a LEADER, publicat la 9 noiembrie 2023. Explorarea a arătat că o analiză a sarcinilor statutare nu a fost fezabilă din cauza lipsei unei definiții și înțelegeri comune a ceea ce se încadrează în sarcinile statutare, precum și a indisponibilității datelor pentru o astfel de analiză. Prin urmare, Comisia consideră că a dat curs în mod corespunzător recomandării în ceea ce privește partea pe care a acceptat-o, întrucât a analizat fezabilitatea efectuării unei astfel de analize înainte de a concluziona că aceasta nu este fezabilă.

Răspunsul la recomandarea 2 punctul 84. Comisia a întreprins mai multe acțiuni relevante pentru a da curs recomandării CCE.

Evaluarea *ex post* a Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) și a Fondului de coeziune pentru perioada de programare 2014-2020 (documentul de lucru al serviciilor Comisiei și rezumatul) a identificat dovezi că autoritățile de management au adaptat măsurile la contextele locale și că sprijinul a fost în mare măsură relevant pentru abordarea nevoilor continue și emergente ale beneficiarilor pe parcursul întregii perioade de programare. Instrumentele teritoriale integrate, cum ar fi investițiile teritoriale integrate și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC), s-au dovedit a fi, în linii mari, eficace în aplicarea unei perspective teritoriale pentru direcționarea resurselor FEDR și în promovarea guvernanței pe mai multe niveluri și a unei abordări integrate, multisectoriale pentru dezvoltarea strategiilor teritoriale.

Studiul privind instrumentele teritoriale care contribuie la evaluarea *ex post* a programelor politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 finanțate de FEDR urma să fie publicat în 2025. DLRC s-a bazat pe abordarea LEADER a dezvoltării rurale, în cadrul căreia grupurile de acțiune locală (GAL) asigură o conducere ascendentă pentru dezvoltarea locală. Deși utilizarea LEADER, finanțat din

Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, este obligatorie pentru toate statele membre, utilizarea altor fonduri, inclusiv a fondurilor politicii de coeziune, este voluntară. Marea majoritate a GAL-urilor DLRC (574) erau rurale și toate funcționaseră deja ca GAL-uri LEADER pentru cel puțin o perioadă de programare anterioară.

Unul dintre cei mai importanți factori care au motivat DLRC să adopte DLRC a fost experiența pozitivă anterioară cu LEADER în perioada 2007-2013, care a inclus atât existența unor structuri eficace de punere în aplicare, cât și a unor echipe cu experiență care doreau să își continue activitatea. Coerența a fost facilitată în cazul DLRC în zonele rurale, întrucât GAL-urile au fost în măsură să se bazeze pe experiența lor în ceea ce privește elaborarea cadrelor strategice pentru LEADER în perioadele de programare anterioare (Inforegio – Evaluări ale perioadei de programare 2014-2020).

Evaluarea *ex post* a Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) pentru perioada de programare 2014-2020 a constatat că DLRC finanțată de FEPAM a implicat în mod eficient părțile interesate locale prin intermediul grupurilor locale de acțiune în domeniul pescuitului, promovând astfel dezvoltarea incluzivă și consolidând capacitățile locale. În pofida unor bugete relativ modeste, acesta a sprijinit peste 14 000 de proiecte, creând locuri de muncă, întreprinderi și parteneriate și promovând în același timp durabilitatea și inovarea. DLRC a consolidat rolul pescuitului în economiile locale și a contribuit la apropierea politicilor UE de comunitățile costiere. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind evaluarea va fi publicat în T2 2026 și, prin urmare, data preconizată de finalizare a fost revizuită în consecință.

Raportul special 11/2022: Protejarea bugetului UE – Includerea pe o listă neagră trebuie să fie mai bine utilizată

Răspunsul la recomandarea 2 punctul 2, punctul 93. Comisia, sub egida Consiliului pentru gestiunea corporativă al Comisiei, a inițiat un proces de supraveghere instituțională a funcționării eficiente a Sistemului UE de detectare timpurie și de excludere (EDES). Aceasta a inclus, în special, acțiunile întreprinse ca urmare a rapoartelor și recomandărilor Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) privind detectarea timpurie sau excluderea și acțiunile întreprinse ca urmare a recomandărilor comitetului.

Comisia prevede, de asemenea, supravegherea instituțională în ceea ce privește investigațiile în curs ale Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) și ale Parchetului European (EPPO)[1], respectând totodată pe deplin posibilele cerințe de confidențialitate. Rolul ordonatorului de credite responsabil (RAO) și al grupului EDES în armonizarea răspunsului la situațiile de excludere nu trebuie să fie afectat.

În ceea ce privește utilizarea surselor de date disponibile pentru identificarea cazurilor de excludere, Comisia va analiza posibilitatea de a supraveghea acțiunile RAO atunci când informațiile privind potențialele cazuri de excludere sunt înregistrate în bazele de date relevante. Pentru datele din Sistemul de gestionare a neregulilor (IMS), înregistrările sunt puse la dispoziție atunci când ordonatorul de credite responsabil găsește un rezultat pozitiv în sistem și solicită informații suplimentare.

Comisia observă, de asemenea, că, spre deosebire de rapoartele OLAF sau de notificările EPPO, care recomandă frecvent impunerea unei măsuri EDES, celelalte surse de date menționate (IMS,

[1] Trimiterea la „investigațiile în curs ale OLAF" ar trebui înțeleasă ca referindu-se la măsurile administrative asigurătorii menite să protejeze interesele financiare ale Uniunii, astfel cum sunt descrise la articolul 7 alineatul (6) din Regulamentul 883/2013 (Regulamentul OLAF).

rezultatele finale ale auditului, deciziile în materie de concurență și notificările partenerilor de implementare) nu recomandă, prin natura lor, adoptarea unei astfel de măsuri și, prin urmare, nu necesită în mod inerent o monitorizare la nivel instituțional. În conformitate cu caracterul descentralizat al bugetului UE, RAO trebuie să verifice dacă entitatea relevantă prezintă un risc pentru bugetul UE și dacă riscul respectiv justifică o măsură EDES. Comisia supraveghează în permanență punerea în aplicare a recomandărilor grupului EDES.

Răspunsul la recomandarea 2 punctul 3, punctul 93. Comisia a acceptat parțial recomandarea 2 punctul 3 și consideră că aceasta a fost pusă în aplicare în ceea ce privește părțile care au fost acceptate.

Comisia nu se bazează exclusiv pe declarații pe propria răspundere. Pe lângă verificarea unor astfel de declarații, Comisia prevede unele garanții *ex post*. În special, Comisia solicită RAO să verifice baza de date EDES în toate etapele procedurilor înainte de semnarea contractului. Controalele ex-post sunt, de asemenea, asigurate prin avertismente privind blocarea în ABAC, care vizează entitățile excluse înainte de efectuarea plăților. De asemenea, sistemul îi va avertiza pe RAO în cazul în care a fost introdusă o detectare timpurie în EDES. Astfel, ordonatorii de credite pot fi informați în cursul executării contractelor cu privire la aspectele legate de contrapărțile din UE cu care au o relație contractuală în curs.

Totuși, Comisia va analiza posibilitatea creării unui ghișeu unic pentru autoritățile statelor membre, cu scopul de a folosi datele disponibile relevante din EDES, Arachne și cele legate de SUMMA (aplicația care înlocuiește ABAC ca sistem central de informații financiare) pentru a asigura o protecție maximă a bugetului UE prin intermediul instrumentelor și tehnicilor de interconectare, referințe încrucișate ale informațiilor și bazate pe IA. În acest sens, Comisia a dezvoltat un serviciu web pentru a ajuta sistemele organizațiilor externe, cum ar fi cele ale partenerilor de implementare și ale statelor membre, să acceseze baza de date EDES. Acest lucru arată că interconexiunile cu alte sisteme sunt în curs de dezvoltare și vor fi extinse treptat la mai multe instrumente și platforme. În plus, Comisia planifică viitoarea interconectare cu Arachne+, care va îmbunătăți și mai mult capacitățile sistemului.

Răspunsul la recomandarea 2 punctul 4, punctul 93. Comisia continuă să își actualizeze orientările instituționale privind EDES și a elaborat orientări ad-hoc care abordează situații specifice (și anume utilizarea raportului OLAF, impactul deciziilor de excludere asupra angajamentelor juridice în curs) pentru a maximiza eficacitatea procedurilor EDES și va elabora orientări suplimentare privind utilizarea EDES.

Răspunsul la recomandarea 2 punctul 5, punctul 93. Comisia va continua să promoveze sensibilizarea cu privire la EDES, inclusiv în cadrul altor instituții și organisme ale UE, al autorităților statelor membre și al partenerilor de implementare. Comisia depune eforturi pentru a sensibiliza publicul cu privire la EDES prin diferite acțiuni, inclusiv organizarea unui atelier de o zi pentru toate departamentele Comisiei, comunicarea cu birourile, organismele și agențiile altor instituții, articole pe intranetul Comisiei și formare ad-hoc pentru diferite categorii de public. La momentul oportun, autoritățile statelor membre vor beneficia de cursuri de formare privind aplicarea sistemului în cadrul gestiunii partajate, destinate fondurilor și programelor finanțate începând cu ianuarie 2028. În ceea ce privește cooperarea cu partenerii de implementare, Comisia ar dori să sublinieze că mecanismele existente oferă deja un nivel ridicat de protecție a bugetului UE, fără a implica o utilizare obligatorie a EDES. În temeiul articolului 157 din Regulamentul financiar, partenerii de implementare trebuie să asigure un nivel echivalent de protecție.

Prin urmare, Comisia consideră că această recomandare este integral pusă în aplicare.

Răspunsul la recomandarea 3 punctul 95. Comisia consideră că această recomandare a fost pusă în aplicare și nu se bazează exclusiv pe autonomia administrativă a partenerilor.

Deși gestiunea indirectă se bazează pe sistemele, normele și procedurile partenerilor de implementare, acestor parteneri li se încredințează fonduri numai după ce o evaluare *ex ante* confirmă că sistemele lor pot detecta și aborda situațiile de excludere (în conformitate cu articolul 138 din Regulamentul financiar), neregulile și frauda. În cazul în care sistemele sunt parțial conforme, Comisia aplică măsuri de supraveghere specifice pentru a proteja interesele financiare ale UE. În plus, modelul de acord de contribuție include, de asemenea, clauze executorii privind excluderea de la accesul la finanțare (articolul 20 din Acordul de contribuție privind condițiile generale) și obligații generale de raportare. Printre aceste obligații se numără notificarea fără întârziere a Comisiei cu privire la cazurile de fraudă și nereguli constatate și monitorizarea acestora, precum și orice informații privind cazurile suspectate de fraudă, corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale UE (articolul 2.6 din Acordul de contribuție privind condițiile generale). Aceste informații pot fi utilizate de Comisia Europeană pentru EDES. În plus, în temeiul articolelor 11 și 12 din condițiile generale ale acordului de contribuție, Comisia își rezervă dreptul de a suspenda termenul de plată/acordul de contribuție sau de a rezilia acordul de contribuție în cazul în care există încălcări ale obligațiilor importante (cum ar fi obligațiile prevăzute la articolele 2 și 20), asigurând astfel responsabilitatea și monitorizarea. Prin urmare, cadrul se bazează pe două elemente principale: în primul rând, recurgerea la sisteme evaluate anterior în cadrul evaluării pilonului și, în al doilea rând, obligații contractuale stricte și mecanisme de aplicare. În ceea ce privește acțiunile de ajutor umanitar, trimiterile la articole specifice din acordul de contribuție corespund dispozițiilor echivalente cuprinse în acordul de contribuție privind ajutorul umanitar.

Răspunsul la recomandarea 5 punctul 3, punctul 97. Comisia va continua să dezvolte sistemul informatic integrat pentru extragerea datelor și evaluarea riscurilor (Arachne), pe care l-a pus la dispoziția autorităților statelor membre care execută bugetul UE. Aceste evoluții vor include noi caracteristici și funcții, cum ar fi un modul *ex ante*, evoluții din cadrul PAC și noi indicatori de risc pentru a ține seama de datele privind beneficiarii reali.

Comisia va urmări, de asemenea, să îmbunătățească ușurința în utilizarea sistemului și, în măsura în care datele naționale sunt puse la dispoziție de statele membre, interoperabilitatea sa cu alte surse de date ale UE și naționale relevante pentru execuția bugetului UE. Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (reformare) creează un temei juridic și introduce măsuri cuprinzătoare pentru un instrument modernizat de extragere a datelor și de evaluare a riscurilor („Arachne+”) pentru a proteja mai bine interesele financiare ale UE începând din 2028 (pe baza experienței dobândite cu instrumentul „Arachne” preexistent). Noul instrument se va aplica tuturor modurilor de gestiune și se va baza pe o arhitectură informatică modernă, beneficiind în special de interoperabilitate și de inteligența artificială (IA). Deși utilizarea viitorului instrument este în prezent voluntară, instituțiile și organismele UE, statele membre și entitățile care execută bugetul UE vor fi obligate să alimenteze instrumentul cu date relevante începând din 2028. Într-o declarație comună din 7 decembrie 2023, Comisia, Consiliul și Parlamentul s-au angajat să examineze și să rediscute utilizarea obligatorie a instrumentului pentru cadrele financiare multianuale de după 2027, pe baza unei evaluări de către Comisie a gradului de pregătire a instrumentului până la sfârșitul anului 2027.

Răspunsul la recomandarea 5 punctul 4, punctul 97. Comisia este responsabilă de punerea la dispoziție a deciziilor de excludere ale UE în baza de date EDES și depune eforturi pentru a promova instrumentul cât mai mult posibil. Comisia continuă să promoveze utilizarea sistemului informatic integrat Arachne+ pentru extragerea datelor și evaluarea riscurilor prin intermediul unor cursuri de formare specifice, al prezenței la conferințe, prin intermediul grupului de lucru al Comisiei și al grupului de experți al statelor membre. Grupul de experți al Comisiei a fost instituit prin Decizia C(2024) 7889 a Comisiei din 20 noiembrie 2024 pentru a stabili o cooperare strânsă și continuă între Comisie și statele membre, axându-se pe cele patru criterii principale de evaluare a gradului de pregătire, și anume indicatorii de risc, interoperabilitatea, protecția datelor și IA. Grupul cuprinde

reprezentanți ai statelor membre din domeniul finanțelor, al auditului, al guvernanței datelor sau al dezvoltării informatice. Reprezentanții CCE acționează în calitate de observatori.

Răspunsul la recomandarea 5 punctul 5, punctul 97. În contextul Regulamentului financiar reformat, Comisia a prezentat o propunere în conformitate cu această subrecomandare specifică. Prin urmare, în ceea ce privește datele UE, se poate considera că subrecomandarea a fost pusă în aplicare de la data intrării în vigoare a Regulamentului financiar reformat (30 septembrie 2024).

Raportul special 12/2022: Durabilitatea în domeniul dezvoltării rurale – Majoritatea proiectelor rămân operaționale în perioada cerută, dar există posibilități de a se obține rezultate mai durabile

Răspunsul la recomandarea 3 litera (a), punctul 70. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare.

La 14 decembrie 2023, Comisia a organizat atelierul rețelei PAC a UE privind durabilitatea investițiilor | Rețeaua PAC a UE destinată statelor membre, beneficiarilor și evaluatorilor. Printre altele, atelierul a urmărit să identifice abordări și surse de informații relevante cu privire la evaluarea funcționării continue a proiectelor finanțate de UE.

Rapoartele privind aspectele importante sunt disponibile pe site-ul web dedicat: Raport privind aspectele importante – Atelier privind durabilitatea investițiilor. Comisia a prezentat rezultatele atelierului, inclusiv cele mai bune practici ale statelor membre, în cadrul reuniunii Grupului de experți privind punerea în aplicare a Regulamentului privind planurile strategice PAC din 28 iunie 2024. Ca o continuare a reuniunii grupului de experți, la 4 decembrie 2024, Comisia a transmis statelor membre o notă care sintetizează rezultatele atelierului rețelei PAC a UE privind durabilitatea investițiilor, care a avut loc la 14 decembrie 2023, precum și contribuțiile scrise ale statelor membre la întrebările pentru discuție.

Răspunsul la recomandarea 3 litera (b), punctul 70. Comisia consideră această recomandare ca fiind pusă în aplicare.

Pe baza rezultatelor atelierului Rețelei PAC a UE privind durabilitatea investițiilor, care a avut loc la 14 decembrie 2023 (Raport privind aspectele importante – Atelierul privind durabilitatea investițiilor | Rețeaua PAC a UE), Comisia a identificat provocări și factori de risc în ceea ce privește durabilitatea investițiilor și a comunicat statelor membre rezultatele atelierului în cadrul reuniunii Grupului de experți privind punerea în aplicare a Regulamentului privind planurile strategice PAC din 28 iunie 2024. Ca o continuare a reuniunii grupului de experți, la 4 decembrie 2024, Comisia a transmis statelor membre o notă care sintetizează rezultatele atelierului rețelei PAC a UE privind durabilitatea investițiilor, care a avut loc la 14 decembrie 2023, inclusiv factorii de risc, precum și contribuțiile scrise ale statelor membre la întrebările pentru discuție.

Raportul special 13/2022: Libera circulație în UE în timpul pandemiei de COVID-19 – O supraveghere limitată a controalelor la frontierele interne și acțiuni necoordonate ale statelor membre

Răspunsul la recomandarea 1 litera (e), punctul 80. Comisia nu a acceptat recomandarea 1 litera (e).

Comisia a luat măsuri pentru a îmbunătăți legislația actuală, mai precis prin propunerea unor modificări ample ale Codului frontierelor Schengen, care a intrat în vigoare în iulie 2024. Codul

frontierelor Schengen revizuit include, printre altele, un prag pentru ca statele membre să dovedească proporționalitatea și necesitatea controalelor la frontierele interne, ceea ce sporește durata acestor controale, precum și modele pentru notificări și rapoarte ex post, ceea ce a îmbunătățit deja calitatea acestora. Au fost adoptate actele de punere în aplicare necesare care stabilesc un format uniform pentru notificări și pentru raportul ex post.

Recomandarea 1 litera (e) nu a fost acceptată, deoarece recomandă Comisiei să lanseze acțiuni de asigurare a respectării legislației. Acest lucru interferează cu puterea discreționară a Comisiei în ceea ce privește politica sa de asigurare a respectării legislației și decizia de a iniția sau nu proceduri de constatare a încălcării dreptului comunitar, precum și momentul în care să le inițieze sau să sesizeze Curtea de Justiție. Acest lucru este explicat mai detaliat și în comunicarea intitulată „Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune".

Raportul special 14/2022: Răspunsul Comisiei la fraudă în cadrul politicii agricole comune – Este timpul să se meargă mai în profunzime

Răspunsul la recomandarea 2 litera (c), punctul 112. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare.

Comisia a colectat informații de la 25 de state membre cu privire la noile tehnologii, inclusiv IA, și la utilizarea acestora în cadrul operațiunilor antifraudă. Acest lucru s-a realizat prin intermediul unui chestionar care a făcut parte dintr-un studiu efectuat de un contractant extern în vederea adaptării evaluării orizontale a riscurilor de fraudă din cadrul PAC. Analiza anonimizată a răspunsurilor a evidențiat utilizarea pe scară largă a Arachne, a sistemului de identificare a parcelelor agricole și a sistemului de monitorizare a suprafețelor ca instrumente antifraudă de bază. În răspunsuri a fost menționat, de asemenea, software-ul bazat pe IA utilizat pentru recunoașterea și analiza fotografiilor cu identificare geografică, precum și un proiect-pilot de software IA folosit pentru evaluarea timpurie a cererilor.

Rezumatul răspunsurilor statelor membre a fost prezentat în cadrul celei de a 18-a Conferințe a agențiilor de plăți, care a avut loc la Bruxelles la 7 octombrie 2025. Prezentarea a permis discuții și a încurajat schimbul de bune practici privind utilizarea instrumentelor IA în prevenirea fraudei.

În contextul acțiunii 12 din strategia antifraudă a Comisiei, programul antifraudă al UE gestionat de OLAF ajută autoritățile statelor membre să creeze și să îmbunătățească instrumente bazate pe IA sau legate de IA. De exemplu, în cadrul cererii de asistență tehnică pentru 2024, au fost acordate mai multe granturi autorităților statelor membre pentru achiziționarea de software de dezvoltare a informațiilor și pentru sisteme de analiză a datelor bazate pe IA. În plus, OLAF a demarat, împreună cu statele membre, o inițiativă tehnică care vizează atât aspectele preventive, cât și cele de investigare ale luptei împotriva fraudei, având ca obiectiv strategic crearea unui „set de instrumente digitale de combatere a fraudei". Inițiativa s-a axat pe trei direcții principale de lucru:

- utilizarea IA în scopuri legate de investigare;
- metode analitice pentru detectarea proactivă și bazată pe date a fraudelor și
- conectarea diferitelor surse de date.

În mai 2025, la sfârșitul unui atelier de trei zile, participanții din statele membre și actorii antifraudă din cadrul Comisiei Europene au prezentat trei mandate cu rezultate concrete (soluții precum instrumente bazate pe inteligență artificială și instrucțiuni care vor fi incluse în setul de instrumente). În iunie 2026, statele membre și actorii antifraudă din UE se reunesc cu ocazia celui de al 2-lea atelier privind instrumentele digitale antifraudă pentru a analiza progresele înregistrate în punerea în aplicare a mandatelor adoptate în mai 2025 și pentru a discuta noi proiecte.

Raportul special 15/2022: Măsurile de extindere a participării la programul Orizont 2020 au fost bine proiectate, dar apariția unei schimbări durabile la acest nivel va depinde în mare parte de eforturile autorităților naționale

Răspunsul la recomandarea 3, punctul 94. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare. Comunicarea intitulată „Sinergii între programele Orizont Europa și FEDR" Europa a fost adoptată de Comisie și publicată în *Jurnalul Oficial* la 4 noiembrie 2022 [EUR-Lex – 52022XC1104 (02) – RO – EUR-Lex].

Răspunsul la recomandarea 4 litera (c), punctul 96. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare.

Toți beneficiarii proiectelor sunt obligați să raporteze cu privire la realizările și rezultatele proiectelor, iar aceste informații sunt apoi disponibile cu ușurință și în mod deschis pe platforma accesibilă publicului a Serviciului comunitar de informare în domeniul cercetării și dezvoltării (CORDIS) al Comisiei Europene. În plus, în cadrul programului de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024 (p. 37) a fost lansată o nouă cerere specială de propuneri, destinată în mod specific acțiunilor de extindere, și anume Mecanismul de sprijin pentru diseminare și exploatare (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05). Perioada de exprimare a interesului s-a încheiat la 28 septembrie 2023. Câștigătorul selectat dintre cele nouă propuneri eligibile îi va ajuta pe beneficiarii acțiunilor de extindere să își difuzeze rezultatele la o scară mai largă. O altă activitate, care este în curs de pregătire în cooperare cu Agenția Executivă pentru Cercetare, va dezvolta o abordare mai diversificată, mai aprofundată și mai bine direcționată a poveștilor de succes. Proiectele în curs vor fi analizate în mod specific pentru a alege anumite povești de succes care vor fi apoi comunicate în diverse moduri, mai puțin obișnuite (și anume mărturii ale părților interesate, prezentări nu numai din partea beneficiarilor proiectelor, ci și din partea societății sau a administrației) pentru a demonstra publicului larg realizările și impactul lor asupra societății.

Răspunsul la recomandarea 5 litera (a), punctul 99. Comisia consideră că recomandarea 5 litera (a), privind îmbunătățirea monitorizării măsurilor de extindere, a fost pusă în aplicare.

În ceea ce privește formarea de echipe – principala acțiune care sprijină consolidarea capacităților cu finanțare complementară din alte surse – coordonatorii sunt invitați să documenteze progresele înregistrate în ceea ce privește o serie de indicatori-cheie de performanță care sunt rezumați în raportul de implementare a proiectelor din cadrul măsurii „Formarea de echipe" (*Teaming*) elaborat de Agenția Executivă pentru Cercetare. Pentru celelalte instrumente de extindere, indicatorii-cheie de performanță sunt stabiliți la nivelul acordurilor de grant pentru a ține seama de caracteristicile diferitelor acțiuni.

Răspunsul la recomandarea 5 (b), punctul 99. Comisia și Agenția Executivă pentru Cercetare monitorizează statisticile (de exemplu, câte proiecte de extindere au beneficiat de alte acțiuni de extindere), continuă anchetele anuale (care includ, de asemenea, proiecte care s-au încheiat) și publică povești de succes care evidențiază proiectele finalizate. În plus, partea privind extinderea participării (WIDERA) din programul de lucru Orizont Europa pentru perioada 2026-2027 introduce o nouă cerere de propuneri – „Formarea de echipe pentru realizarea de sinergii" – ca „acțiune sinergică" destinată centrelor de excelență existente destinate formării de echipe, finanțate în cadrul cererilor de propuneri anterioare privind formarea de echipe. În cele din urmă, în cazul măsurii „Formarea de echipe", coordonatorii tuturor proiectelor finalizate și în curs din cadrul măsurii „Formarea de echipe" participă la clubul dedicat formării de echipe pentru a face schimb de bune practici și de experiență.

Raportul special 19/2022: Achiziționarea de vaccinuri împotriva COVID-19 de către UE – După unele dificultăți inițiale, au fost asigurate suficiente doze, dar performanța procesului nu a fost suficient evaluată

Răspunsul la recomandarea 2 litera (a), punctul 81. Regulamentul privind un cadru de urgență, adoptat în 2022, oferă cadrul juridic pentru achiziționarea de contramăsuri medicale la nivel european în cazul unei urgențe de sănătate publică. O revizuire a regulamentului, care este prevăzută la articolul 16 din Regulamentul privind un cadru de urgență, nu a avut încă loc, deoarece regulamentul nu a fost activat până în prezent. Cu toate acestea, de-a lungul timpului, Comisia a evaluat riscurile legate de abordarea în materie de achiziții publice și este în curs de elaborare a unui document specific care să rezume măsurile luate în vederea evaluării riscurilor asociate acestei abordări. Comisia a finalizat acest document la 27 mai 2026 și, prin urmare, consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare.

Răspunsul la recomandarea 2 (b), punctul 81. Data preconizată de finalizare a acestei recomandări a fost revizuită la 31 decembrie 2026, deoarece orientările pentru simularea de criză privind achizițiile publice în situații de criză trebuie să fie elaborate și aprobate mai întâi, proces prevăzut în prezent pentru sfârșitul primei jumătăți a anului 2026.

Comisia va fi în măsură să pregătească simularea de criză în mod eficient numai după ce orientările finale vor fi adoptate. De asemenea, ar trebui remarcat faptul că, în conformitate cu orientările și obligațiile contractuale, conceperea, planificarea și punerea în aplicare a unor astfel de exerciții durează, de regulă, cel puțin șase luni. Până la acest moment, Comisia a efectuat toate lucrările preliminare necesare pentru a asigura organizarea în timp util a simulării de criză. Exercițiul a fost inclus în planificarea exercițiului de către Comisie. A fost semnat un contract care garantează sprijinul extern necesar pentru organizarea și logistica exercițiului.

Raportul special nr. 20/2022: Acțiunile întreprinse de UE pentru a combate pescuitul ilegal – Există sisteme de control, dar acestea sunt fragilizate de aplicarea neuniformă a controalelor și a sancțiunilor de către statele membre

Răspunsul la recomandarea 1 (b), punctul 98. Modificările aduse Regulamentului (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei privind pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat, adoptat la 22 noiembrie 2023, au inclus utilizarea obligatorie a criteriilor de risc stabilite la nivelul UE.

Comisia, în cooperare cu statele membre și cu Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului, își continuă activitatea privind identificarea alertelor automate de risc și evoluțiile în domeniul informatic legate de aceste alerte, precum și privind automatizarea anumitor controale în contextul CATCH (sistemul informatic pentru gestionarea certificatelor de captură). Criteriile de risc revizuite au fost reflectate în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/1522 al Comisiei, devenind astfel obligatorii pentru statele membre. În prezent, Comisia lucrează la elaborarea unor noi orientări pentru controale și verificări, care urmează să fie comunicate statelor membre în 2026.

În ceea ce privește rapoartele bienale ale statelor membre privind punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei [articolul 55 din Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului], Comisia a analizat modul în care criteriile de risc au fost aplicate de aproape toate cele 27 de state membre în perioada 2018-2021 și a emis recomandări (prin scrisori de monitorizare) adresate statelor membre. Analiza pentru perioada 2022-2023 este în curs și va fi finalizată în 2026. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/1522 al Comisiei modifică, de asemenea, articolul 32 din Regulamentul (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei, care conține obligațiile de raportare și de evaluare, care includ, printre altele, riscurile identificate prin aplicarea criteriilor Uniunii și rezultatele activităților de verificare desfășurate pentru a aborda riscurile respective. Aceste informații trebuie raportate o dată la doi ani în rapoartele bienale ale statelor membre. Prin urmare, informațiile

furnizate de statele membre în rapoartele bienale care urmează să fie prezentate în 2028 (referitoare la perioada 2026-2027) vor permite Comisiei să monitorizeze dacă controalele și verificările s-au axat pe criteriile de risc revizuite. Cu toate acestea, controalele specifice privind utilizarea verificării în cazul semnalărilor bazate pe indicatori de risc ar putea fi efectuate înainte de 2028 în CATCH, dacă este necesar.

Răspunsul la recomandarea 1 litera (c), punctul 98. Comisia a acceptat parțial recomandarea 1 litera (c).

În ceea ce privește rapoartele bienale ale statelor membre privind punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei [articolul 55 din Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului], Comisia a analizat modul în care controalele și verificările au fost aplicate de aproape toate cele 27 de state membre în perioada 2018-2021 și a trimis scrisori de monitorizare. Analiza pentru perioada 2022-2023 este în curs și va fi finalizată în 2026. În 2025, a fost lansată o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva unui stat membru, pentru neefectuarea verificărilor obligatorii ale loturilor de produse pescărești din țări terțe. În prezent, Comisia analizează contribuțiile suplimentare furnizate de statul membru în cauză și va decide cu privire la etapele următoare.

Raportul special nr. 21/2022: Evaluarea planurilor naționale de redresare și reziliență de către Comisie – În general adecvată, dar persistă riscuri legate de punerea în aplicare

Răspunsul la recomandarea 1 litera (a), punctul 113. De la acceptarea recomandării de îmbunătățire a procedurilor de evaluare a planurilor naționale de redresare și reziliență (PNRR), Comisia și-a actualizat orientările adresate statelor membre și documentația internă. Acestea asigură un set coerent de criterii de evaluare pentru planuri și revizuirile acestora. Comisia recunoaște că, având în vedere diferențele dintre planuri în ceea ce privește fondul, dimensiunea și particularitățile, evaluarea are în mod necesar o dimensiune calitativă puternică, în funcție de contextul specific și de calendarul fiecărei revizuiri, și nu poate fi pe deplin standardizată. Coerența și un proces solid sunt asigurate prin orientări interne privind procesul și aspectele de luat în considerare pentru fiecare criteriu de evaluare, prin analize orizontale ale cadrului juridic și al politicilor, precum și printr-un proces de consultare aprofundat în cadrul Comisiei.

Comisia reamintește, de asemenea, că decizia finală privind adoptarea unui plan revizuit revine Consiliului. Prin urmare, Comisia consideră că a pus în aplicare recomandarea astfel cum s-a preconizat, asigurând un proces standardizat și echitabil în cea mai mare măsură posibilă.

Răspunsul la recomandarea 1 litera (b), punctul 113. Comisia ține o evidență detaliată a evaluărilor planurilor naționale și, în ultimii ani, și-a îmbunătățit în mod continuu sistemul intern de evidență, orientările și activitățile de formare. Pentru a se asigura că procesul este transparent, Comisia își publică analiza în documentele de lucru ale serviciilor Comisiei și în considerentele propunerilor sale de decizii de punere în aplicare ale Consiliului de aprobare a evaluării planurilor de redresare și reziliență ori de câte ori prezintă o astfel de propunere.

Comisia reamintește că toate cele 27 de planuri de redresare și reziliență sunt unice și că fiecare revizuire este foarte specifică, variind de la corecții tehnice minore la modificări substanțiale de amploare. Ca atare, păstrarea evidențelor și procesul exact prezintă, în mod inevitabil, anumite variații. Cu toate acestea, Comisia susține că procesul său este structurat, aprofundat și bine documentat și consideră că, până în prezent, a fost întotdeauna în măsură să demonstreze motivele evaluărilor sale. Prin urmare, Comisia consideră că a pus în aplicare recomandarea în mod corespunzător, în măsura în care acest lucru a fost posibil.

Răspunsul la recomandarea 3 litera (b), punctul 116. Comisia salută confirmarea de către CCE a faptului că statele membre raportează în rapoartele lor anuale privind progresele înregistrate cu privire la contribuția măsurilor din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență la punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări și că Comisia include, de asemenea, astfel de informații în rapoartele de țară publicate pentru semestrul european. Comisia reamintește că semestrul european nu este un instrument de monitorizare sau de punere în aplicare a MRR, ci mai degrabă un instrument de politică independent, cu un scop juridic precis. În special, rapoartele de țară din cadrul semestrului european sunt adaptate pentru a oferi o analiză a circumstanțelor economice specifice ale fiecărui stat membru și a modului în care au fost puse în aplicare recomandările specifice fiecărei țări. Comisia a depus eforturi pentru a alinia cele două procese prin raportare standardizată și alinieri ale termenelor de raportare și se asigură că documentele semestrului european fac trimitere, de asemenea, la contribuția măsurilor MRR, în măsura în care acest lucru este relevant și posibil. Cu toate acestea, Comisia reamintește că obiectivele specifice ale semestrului european și, prin urmare, recomandările specifice fiecărei țări – nu măsurile MRR – constituie punctul de referință pentru raportarea în cadrul semestrului european. Nivelul de detaliere la care se raportează măsurile MRR depinde, prin urmare, de contextele politice și de investiții mai ample din statele membre respective.

Răspunsul la recomandarea 5 litera (b), punctul 119. Reamintind că statele membre sunt cele care prezintă planurile naționale de redresare și reziliență, iar Consiliul le adoptă, Comisia salută recunoașterea de către CCE a eforturilor sale de a îmbunătăți și de a clarifica jaloanele și țintele.

Comisia confirmă că analizează în mod sistematic claritatea și elaborarea jaloanelor și a țintelor care sunt în curs de revizuire, dar subliniază că acest lucru depinde de faptul dacă un anumit jalon sau o anumită țintă a fost revizuit(ă). În plus, Comisia constată că 26 de state membre și-au revizuit în detaliu planurile de redresare și reziliență la sfârșitul anului 2025 și la începutul anului 2026, pentru a asigura punerea în aplicare la timp a jaloanelor și a țintelor în 2026, care este ultimul an de punere în aplicare a MRR. În acest context, Comisia a aplicat o abordare și mai riguroasă, revizuind toate jaloanele și țintele care nu fuseseră încă evaluate, și a colaborat cu statele membre pentru a spori și mai mult claritatea în ceea ce privește elaborarea și coerența planurilor de redresare și reziliență, în măsura în care acest lucru este posibil și relevant, având în vedere diversitatea planurilor naționale de redresare și reziliență, a reformelor și a investițiilor specifice, precum și a obiceiurilor și practicilor administrative naționale.

Raportul special nr. 22/2022: Sprijinul UE pentru regiunile carbonifere – Accent limitat pe tranziția socioeconomică și energetică

Răspunsul la recomandarea 2, punctul 63. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare.

Regulamentul (UE) 2024/1787 privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic (Regulamentul UE privind metanul) a fost publicat la 15 iulie 2024 și a intrat în vigoare la 4 august 2024. Secțiunea III din capitolul 4 se referă la emisiile de metan provenite de la minele de cărbune subterane închise și de la minele de cărbune subterane abandonate.

În ceea ce privește raportarea și măsurarea, articolul 25 încredințează statelor membre sarcina de a întocmi și de a pune la dispoziția publicului, până la 5 august 2025, un inventar al tuturor minelor de cărbune subterane închise și al minelor de cărbune subterane abandonate de pe teritoriul lor sau aflate sub jurisdicția lor în cazul în care operațiunile au încetat după 3 august 1954. Acesta prevede, de asemenea, obligația operatorilor minieri sau a statelor membre de a prezenta rapoarte anuale

începând cu 5 mai 2026, care să conțină emisiile de metan la nivel de sursă din anul calendaristic precedent pentru toate minele de cărbune subterane închise și minele de cărbune subterane abandonate incluse în inventar. Autoritățile competente trebuie să pună aceste rapoarte la dispoziția publicului și a Comisiei Europene.

În ceea ce privește atenuarea, articolul 26 însărcinează statele membre să elaboreze și să pună în aplicare un plan de atenuare pentru soluționarea problemei emisiilor de metan generate de minele de cărbune subterane închise și de minele de cărbune subterane abandonate în care operațiunile au încetat după 3 august 1954. Planul de atenuare trebuie prezentat autorităților competente până la 5 februarie 2027. Articolul 26 conține, de asemenea, dispoziții care interzic evacuarea în atmosferă și arderea la faclă începând din 2030, fiind permise unele excepții în cazurile în care valorificarea sau reducerea emisiilor de metan nu este fezabilă din punct de vedere tehnic sau riscă să pună în pericol siguranța sau sănătatea mediului/umană. În astfel de cazuri, părțile responsabile au obligația de a notifica și de a furniza dovezi autorităților competente cu privire la necesitatea evacuării în atmosferă sau a arderii la faclă. Articolul 26 conține, de asemenea, dispoziții privind utilizarea alternativă a minelor de cărbune subterane închise și a minelor de cărbune subterane abandonate, implicând o procedură specifică de autorizare care impune monitorizarea și evitarea emisiilor de metan.

În ceea ce privește colectarea și schimbul de bune practici, Comisia are obligația, în temeiul articolului 5 alineatul (3), de a institui o rețea de autorități competente cu măsurile necesare pentru schimbul de informații, în special cu privire la monitorizare, reglementare și conformitate, precum și la cele mai bune practici, pentru a încuraja cooperarea și a permite consultări.

Comisia a înființat un grup de experți specializat. În perioada aprilie 2025-aprilie 2026 au avut loc cinci sesiuni plenare și mai multe reuniuni ale grupurilor de lucru cu statele membre și cu autoritățile competente. Colectarea și schimbul de bune practici – inclusiv a celor legate de măsurarea și gestionarea emisiilor de metan provenite de la minele de cărbune închise sau abandonate – vor fi realizate și puse în practică prin activitatea grupului de experți. Comisia a prezentat Raportul special nr. 22/2022 al Curții de Conturi Europene (CCE), axat pe „Recomandarea 2" și pe răspunsul aferent al Comisiei, ambele având relevanță pentru Regulamentul privind metanul și pentru activitatea grupului de experți. Comisia a descris, de asemenea, procesul de analiză a situației acțiunilor întreprinse, prezentând răspunsul Comisiei (25.6.2025) și constatările preliminare ale CCE. Apoi, grupul de experți și-a exprimat acordul față de propunerea Comisiei de a introduce un punct pe ordinea de zi în cadrul unei reuniuni viitoare a rețelei autorităților competente cu privire la schimbul de bune practici legate de măsurarea și gestionarea emisiilor de metan provenite de la minele de cărbune închise sau abandonate. Data unei astfel de reuniuni va fi stabilită în conformitate cu cerințele de la articolul 26 din Regulamentul UE privind metanul.

Raportul special nr. 23/2022: Sinergii între programul Orizont 2020 și fondurile structurale și de investiții europene – Nu sunt încă utilizate la potențialul lor maxim

Răspunsul la recomandarea 2 (b), punctul 83. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare integral. Punerea în aplicare este sprijinită de Comunitatea de practică „marca de excelență", care reunește autorități naționale/regionale și organisme de finanțare pentru a face schimb de experiență, a primi orientări din partea departamentelor Comisiei și a consolida învățarea reciprocă. Aceasta funcționează prin intermediul reuniunilor prezidate de Comisie, al unui site web și al unei platforme pentru clarificarea normelor aplicabile și schimbul de bune practici; ordinea de zi a reuniunilor acoperă, de asemenea, subiecte de politică mai ample legate de sinergii.

În perioada 2023-2024 au avut loc două progrese majore în ceea ce privește schimbul de date privind proiectele cărora le-a fost acordată marca de excelență. Primul a constat într-un tablou de

bord privind marca de excelență al Consiliului European pentru Inovare (CEI) pentru utilizatorii externi autorizați, care a fost lansat în decembrie 2023. Un al doilea modul de tablou de bord, lansat la 25 noiembrie 2024, le permite utilizatorilor să transmită feedback cu privire la sprijinul financiar național/regional acordat proiectelor CEI privind marca de excelență, permițând monitorizarea punerii în aplicare de către statele membre. Gradul de utilizare trebuie să crească pentru o monitorizare semnificativă; în prezent, există 100 de utilizatori înregistrați din 22 de țări.

Tabloul de bord al programului Orizont Europa a fost îmbunătățit cu date agregate pentru alte tipuri de proiecte de tip „marca de excelență" (de exemplu, MSCA-PF[2], ERC-PoC[3]), care permit efectuare de căutări în funcție de statul membru și de regiune, pentru a-i ajuta pe finanțatori să conceapă scheme de sprijin. Un subgrup al Forumului Spațiului european de cercetare (SEC) privind „Accesul la excelență" (acțiunea 16 a SEC), care a fost sprijinit de un sondaj și de un raport de expertiză publicat la începutul anului 2025, a facilitat sinergiile dintre autoritățile din domeniul C&I și cele din domeniul coeziunii, precum și dintre Orizont Europa și FEDR. CORTEX[4] acoperă în prezent 37 de programe eGrants, permițând identificarea sinergiilor tematice prin extragerea textelor pe mai multe teme. De asemenea, Comisia a utilizat instrumentul de prezentare a rezultatelor programului Orizont pentru a analiza acțiunile sinergice raportate de solicitanți, elaborând un raport și seturi de date.

Răspunsul la recomandarea 3 litera (c), punctul 89. Comisia consideră că recomandarea a fost pusă în aplicare integral și în timp util.

În vederea îmbunătățirii sinergiilor din aval, Comisia a elaborat o serie de inițiative complementare.

În primul rând, Comisia a extins domeniul de aplicare al platformei de prezentare a rezultatelor programului Orizont (EU Funding&Tenders Portal/SEDIA: Spațiul unic pentru schimburi de date electronice) pentru a include principalele rezultate exploatabile care decurg din proiectele programului-cadru de C&I nu numai din PC 7, ci și din Orizont 2020 și din actualul program Orizont Europa (inclusiv comunitățile de cunoaștere și inovare ale EIT), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură, Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel și, destul de recent, din Fondul pentru inovare. Aceste „profiluri" de rezultate exploatabile oferă o multitudine de informații cu privire la rezultatul subiacent și la nevoile celor care îl dețin. Acestea permit efectuarea de căutări în funcție de regiune (cod NUTS2) pe platforma de prezentare a rezultatelor programului Orizont. Prin urmare, beneficiarii FEDR pot identifica rapid rezultatele proiectelor în regiunea lor și pot contacta direct contribuitorii la rezultate pentru a explora oportunitățile de colaborare.

În al doilea rând, a fost lansată o cerere de propuneri privind Mecanismul de sprijin pentru diseminare și exploatare (D&E) (HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-05-01) din cadrul componentei „Extindere" (2023-2024 WIDERA) a programului de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024, cu un buget orientativ de 5 milioane EUR. Acesta s-a încheiat la 28 septembrie 2023 și, în prezent, este în curs de evaluare. Principalele obiective ale acestui mecanism de sprijin pentru D&E sunt de a asigura:

- o mai bună diseminare și exploatare a capacităților, inclusiv printr-o mai bună înțelegere a strategiei D&E a Comisiei și a oportunităților pe care aceasta le poate oferi beneficiarilor care solicită acțiuni de extindere;

[2] https://marie-sklodowska-curie-actions.ec.europa.eu/actions/postdoctoral-fellowships.

[3] https://erc.europa.eu/apply-grant/proof-concept.

[4] Instrumentul CORTEX de extragere a textului este o platformă internă de analiză a datelor dezvoltată de Centrul Comun de Cercetare (JRC) al Comisiei Europene. Conceput pentru a sprijini procesul de elaborare a politicilor, acesta utilizează prelucrarea limbajului natural pentru a extrage date din propunerile de cercetare și granturi UE pentru a-i ajuta pe analiști să urmărească impactul politicilor.

- sprijinirea beneficiarilor în diseminarea și exploatarea rezultatelor printr-o abordare orientată spre piață;
- îmbunătățirea competențelor și a cunoștințelor în domeniul D&E, al transferului de cunoștințe și al gestionării proprietății intelectuale pentru a permite cercetătorilor și personalului de conducere al beneficiarilor acțiunilor de extindere să își îndeplinească obligațiile care le revin în temeiul acordului de grant Orizont Europa, inclusiv după încheierea proiectului lor.

Această acțiune ar trebui să îi ajute pe beneficiari să înțeleagă mai bine modul de îndeplinire a angajamentelor D&E în cadrul programelor Orizont Europa și Orizont 2020 și să identifice oportunități oferite de alte programe de finanțare ale UE, în special în cadrul politicii de coeziune (de exemplu, FEDR, FSE+), precum și al MRR. De asemenea, acțiunea ar trebui nu numai să sporească cunoștințele beneficiarilor cu privire la instrumentele de dezvoltare a activităților lor de D&E (inclusiv instrumentele oferite de Comisie pentru sprijinirea D&E, de exemplu de exemplu platforma de prezentare a rezultatelor programului Orizont și platforma auxiliară de prezentare a rezultatelor programului Orizont), ci și să îi ajute pe beneficiari să utilizeze în mod eficient platformele de comunicare socială și canalele de comunicare inovatoare, DPI (de exemplu, serviciul de asistență în materie de proprietate intelectuală, serviciul de scanare în materie de proprietate intelectuală, voucherul pentru protejarea drepturilor de proprietate intelectuală, Consiliul de cercetare în domeniul sănătății etc.) și datele deschise.

Raportul special 24/2022: Acțiunile din domeniul e-guvernării care vizau întreprinderile – Acțiunile Comisiei au fost implementate, dar disponibilitatea serviciilor electronice încă variază în UE

Răspunsul la recomandarea 2, punctul 97. Regulamentul privind Europa interoperabilă a intrat în vigoare la 11 aprilie 2024, punând bazele unor servicii publice digitale transfrontaliere fără sincope. Legislația urmărește, de asemenea, să îmbunătățească coordonarea experimentării și a inovării în sectorul public și încurajează partajarea și reutilizarea soluțiilor de interoperabilitate.

Digitalizarea serviciilor publice este abordată în rapoartele din 2023 și 2024 privind stadiul evoluției deceniului digital, beneficiind de diverse surse de date, inclusiv de criteriul de referință privind e-guvernarea, care au monitorizat digitalizarea serviciilor publice în Europa în 2023. Raportul din 2024 recomandă „promovarea diseminării tehnologiilor digitale în societate și în regiuni, în special prin dezvoltarea cooperării și colaborării între actorii europeni de la nivel local". În acest scop, activitatea centrelor europene de inovare digitală (EDIH) a avut un rol esențial. Grupul de lucru dedicat EDIH AI4PA a organizat până în prezent peste 12 webinare și 2 reuniuni față în față, pentru a face schimb de bune practici privind utilizarea IA în sectorul public. Comisia a sprijinit, de asemenea, incubatorul GovTech4All, care reunește 29 de organizații din 20 de țări cu scopul de a inova și de a îmbunătăți serviciile publice digitale prin intermediul unor proiecte-pilot. În plus, în decembrie 2024, Comisia a primit cererea oficială de înființare a Consorțiului pentru o infrastructură digitală europeană (EDIC) „Servicii inovatoare de transformare interconectată la scară largă a administrației publice", care va dezvolta, promova și pune în aplicare soluții de guvernare digitală. Această inițiativă EDIC este condusă de Grecia și a fost susținută inițial de Croația, Ungaria și Polonia. Aceasta va implica și alte state membre prin intermediul unei acțiuni de coordonare și de sprijin cu o durată de 12 luni și va primi sprijin suplimentar în calitate de MCP în cadrul programului de lucru DIGITAL pentru perioada 2025-27 (linia bugetară POI, 6 milioane EUR).

În cele din urmă, Comisia a promovat în mod activ exemple și soluții de guvernare digitală prin intermediul diferitelor sale webinare și al evenimentului anual de semnare SEMIC, precum și prin

intermediul observatoarelor și al comunităților conexe, precum Observatorul Open Source și Public Sector Tech Watch.

A fost lansat portalul Europa interoperabilă. Acesta găzduiește Academia pentru Europa interoperabilă, care oferă deja 33 de cursuri gratuite de e-learning destinate îmbunătățirii cunoștințelor în materie de guvernare digitală ale personalului din sectorul public. Portalul găzduiește, de asemenea, soluții de interoperabilitate și își va extinde în viitor acest catalog. În prezent, Comisia lucrează la instituirea comunității Europei interoperabile. Webinarele și reuniunile Grupului de lucru EDIH (AI4PA) au inclus informații cu privire la legislația UE și la soluțiile de guvernare digitală și au promovat formarea relevantă.

Raportul special nr. 25/2022: Verificarea venitului național brut în scopul finanțării bugetului UE. Riscurile în ceea ce privește compilarea datelor sunt bine acoperite per ansamblu, dar există posibilitatea unei prioritizări sporite a acțiunilor

Răspunsul la recomandarea 1 litera (a), punctul 106. Pentru ciclul de verificare a venitului național brut (VNB) 2025-2029, Eurostat a identificat următoarele aspecte transversale care trebuie verificate prin comparații între țări (CCC) în toate statele membre:

- metoda privind ocuparea forței de muncă – comparații efectuate între datele privind ocuparea forței de muncă în funcție de sursele demografice și estimările privind ocuparea forței de muncă care stau la baza produsului intern brut (PIB)/VNB;
- echilibrarea PIB-ului în tabelele resurselor și utilizărilor;
- taxa pe valoarea adăugată (TVA) necolectată și calcule teoretice ale TVA.

Eurostat consideră că aceste probleme transversale, în mod implicit, prezintă un risc ridicat în toate țările. Eurostat a analizat dacă trebuie să se acorde prioritate activității. Având în vedere complexitatea și importanța tuturor celor trei domenii identificate pentru CCC-uri, Eurostat nu consideră că vreuna dintre aceste probleme ar trebui să aibă prioritate (în ceea ce privește ordinea planificată a controalelor) față de celelalte două. Aceasta înseamnă că cele trei CCC-uri trebuie să se desfășoare în paralel (astfel cum s-a concluzionat în documentul intitulat „Prezentare generală a modelului de verificare a VNB în scopul determinării resurselor proprii"). Problemele transversale identificate pentru ciclul de verificare a VNB-ului 2025-2029 (precum și concluziile privind stabilirea priorităților acestora) fac parte din următoarele documente-cadru pentru ciclul respectiv:

- prezentarea modelului de verificare pentru VNB în scopul determinării resurselor proprii;
- modelul de evaluare a riscurilor pentru verificarea VNB în scopul stabilirii resurselor proprii.

Aceste documente au fost prezentate și aprobate de Grupul de experți VNB în aprilie 2025. Ar trebui remarcat faptul că Eurostat a efectuat 16 CCC-uri în ciclul 2016-2019 și 2 CCC-uri în ciclul 2020-2024.

Răspunsul la recomandarea 2 litera (b), punctul 107. Eurostat a continuat să furnizeze explicații adecvate pentru perioadele vizate de rezerve, după caz. Rezervele care decurg din ciclul de verificare a VNB 2020-2024 se aplică, în general, începând cu anul 2018. În cazurile limitate în care rezervele se aplică pentru o perioadă mai scurtă, acest lucru se explică prin circumstanțele prevăzute în anexa privind rezervele respective anexată la scrisoarea de punere în aplicare a rezervelor. Eurostat va continua să aplice această abordare în cursul ciclului 2025-2029.

Raportul special nr. 26/2022: Statisticile europene – Calitatea lor mai poate fi îmbunătățită

Răspunsul la recomandarea 1, punctul 92. Comisia consideră că recomandarea a fost parțial pusă în aplicare, în conformitate cu răspunsul Comisiei la raportul special.
În răspunsul său, Comisia a convenit să analizeze, în cooperare cu Comitetul consultativ european pentru statistică (ESAC), activitățile și modalitățile de lucru ale ESAC, în vederea creșterii gradului de incluziune a ESAC. După ce a făcut acest lucru, Comisia a discutat cu ESAC despre modalitățile prin poate deveni mai incluziv, pentru a răspunde mai bine nevoilor utilizatorilor. Prin urmare, abordarea adoptată în comun cu ESAC constă în organizarea unor ateliere periodice care să reunească membrii Sistemului Statistic European (SSE), ESAC, consiliile naționale ale utilizatorilor și alte părți interesate. Această abordare, care a început în noiembrie 2023, este sprijinită de ESAC și consolidează incluziunea utilizatorilor.

Pe de altă parte, Comisia nu a acceptat partea din recomandare care afirmă că reprezentarea tuturor utilizatorilor în ESAC nu este suficient de echilibrată sau eficace, iar Comisia consideră că actuala procedură de selecție a membrilor ESAC este adecvată. Componența ESAC și procedura de numire a membrilor ESAC sunt reglementate de Decizia 234/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului. În primul rând, în temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din decizie, 11 membri din 24 sunt numiți direct de instituțiile și organismele din care fac parte, astfel cum sunt enumerate la articolul respectiv, inclusiv Parlamentul European, și reprezintă aceste instituții și organisme. Acest lucru asigură deja o reprezentare largă a utilizatorilor. În al doilea rând, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (a), Comisia depune eforturi pentru a selecta 12 persoane cu înaltă calificare care să fie în măsură, pe baza calificărilor lor, să înțeleagă, să rezume și să transmită nevoile de informații statistice ale diferitelor categorii de utilizatori, respondenți și alte părți interesate (inclusiv comunitatea științifică, partenerii sociali și societatea civilă) în timpul discuțiilor din cadrul ESAC și al elaborării avizelor ESAC. Având în vedere că aceste categorii de părți interesate sunt mai puțin structurate decât, de exemplu, instituțiile și organismele enumerate la articolul 4 alineatul (1) litera (b), cei 12 membri pot transmite aceste nevoi de informații statistice numai în nume propriu, și nu pe baza unui anumit tip de mandat.

Răspunsul la recomandarea 4 litera (a), punctul 100. Comisia nu a acceptat recomandarea 4 litera (a), deoarece practica Eurostat privind accesul înainte de publicare este în conformitate cu Codul de bune practici și va fi continuată.

Răspunsul la recomandarea 5 punctul 103. Comisia nu a acceptat recomandarea 5.

În conformitate cu Decizia nr. 235/2008/CE de instituire a Comitetului consultativ european pentru guvernanță statistică (CCEGS), CCEGS urmărește să asigure monitorizarea independentă a Sistemului Statistic European în ceea ce privește punerea în aplicare a Codului de bune practici al statisticilor europene. Evaluările *inter pares* utilizează o metodologie transparentă pentru a evalua respectarea Codului de bune practici de către Eurostat și Sistemul Statistic European. Comisia consideră că CCESG are competențe extinse de a acționa și de a-și exprima opiniile cu privire la evaluările *inter pares*.

RĂSPUNSURILE AUTORITĂȚII EUROPENE PENTRU VALORI MOBILIARE ȘI PIEȚE LA RAPORTUL ANUAL AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE DIN 2025, CAPITOLUL 12: „SITUAȚIA ACȚIUNILOR ÎNTREPRINSE ÎN URMA RECOMANDĂRILOR FORMULATE DE CURTE ÎN RAPOARTELE SALE SPECIALE PUBLICATE ÎN 2022”

Răspunsurile la Raportul special nr. 04/2022: „Fondurile de investiții: acțiunile UE nu au creat încă o adevărată piață unică în beneficiul investitorilor”

Răspuns la recomandarea 2(c):

ESMA salută recunoașterea eforturilor sale importante de restructurare a indicatorilor-cheie de performanță, cu accent pe rezultatele obținute în atenuarea riscurilor la nivelul UE, și de cartografiere a practicilor de supraveghere și a constatărilor cu privire la unele din instrumente sale de convergență cele mai importante, sprijinind astfel ESMA în formarea de opinii detaliate cu privire la eficacitatea și coerența activităților de supraveghere ale ANC-urilor pe teme cheie legate de fondurile de investiții.

Aceste eforturi se aliniază la angajamentul ESMA de a da curs recomandărilor Curții printr-o abordare bazată pe riscuri pentru a asigura utilizarea eficientă a resurselor, având în vedere mandatele organizatorice și competențele legislative și operaționale ale ESMA, precum și ceea ce se poate realiza în mod realist în aceste limite.

Dând prioritate activităților de convergență și măsurilor de urmărire a riscurilor de supraveghere cu cel mai mare impact potențial asupra protecției investitorilor, asupra funcționării ordonate a piețelor și asupra stabilității financiare – și nu aspectelor de potențială divergență - ESMA urmărește să promoveze o supraveghere eficientă, cu rezultate de înaltă calitate în mod constant (ceea ce se poate realiza prin abordări diverse, adaptate contextului fiecărei autorități).

Pe baza sistemelor dezvoltate până în prezent, ESMA va continua să caute noi modalități de a monitoriza mai bine practicile divergente și măsurile corective, acoperind o gamă

mai largă de teme și instrumente. În acest sens, ESMA salută faptul că propunerile legislative ale Comisiei Europene în cadrul Uniunii economiilor și a investițiilor sunt, într-adevăr, menite să favorizeze schimbări structurale în modul de realizare a convergenței în domeniul fondurilor de investiții, precum și în instrumentele conexe de care dispune ESMA, ceea ce va permite obținerea de informații mai detaliate cu privire la practicile și deciziile de supraveghere ale ANC-urilor la fața locului și o mai bună identificare, monitorizare și reducere a divergențelor efective, urmând o abordare bazată pe risc, de exemplu printr-o supraveghere mai atentă a celor mai mari societăți transfrontaliere.

Răspuns la recomandarea 3(c):

Mandatul pentru dezvoltarea instrumentului de comparare a costurilor este în mâinile legiuitorilor.

Răspuns la recomandarea 4:

ESMA salută recunoașterea progreselor măsurabile pe care le-a făcut în sensul creării unei arhitecturi coerente de testare la stres în sectorul fondurilor de investiții, precum și a eforturilor depuse în alte activități legate de stabilitatea financiară, de exemplu limitele de levier prevăzute la articolul 25 din DAFIA și efectul de levier în OPCVM-uri.

După cum a recunoscut Curtea, dezvoltarea în continuare a unui cadru de simulare de criză la nivelul sistemului face parte din consultarea Comisiei cu privire la un cadru macroprudențial pentru instituțiile financiare nebancare. Între timp, ESMA contribuie la activitatea CERS de simulare de criză la nivelul întregului sistem. De asemenea, ESMA abordează problemele legate de fragmentarea datelor, lucrând la raportarea integrată în cadrul revizuirii DAFIA/OPCVM. Lucrările se desfășoară conform calendarului stabilit de Comisia Europeană.

Raportul anual privind activitățile finanțate de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare pentru exercițiul financiar 2025

Cuprins

Pagina

Raportul anual privind activitățile finanțate de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare pentru exercițiul financiar 2025 581

Răspunsurile Comisiei Europene 621

Cuprins

	Puncte
Introducere	01-06
Scurtă descriere	02-06
Execuția financiară a celui de Al nouălea, a celui de Al zecelea și a celui de Al unsprezecelea FED	07-09
Declarația de asigurare a Curții de Conturi Europene prezentată Parlamentului European și Consiliului cu privire la cel de Al nouălea, cel de Al zecelea și cel de Al unsprezecelea FED – Raportul auditorului independent	I.-40
Informații în sprijinul declarației de asigurare	10-14
Sfera și abordarea auditului	10-14
Fiabilitatea conturilor	15-17
Regularitatea operațiunilor	18-40
Veniturile	18
Cheltuielile	19-33
Examinarea raportului anual de activitate pe 2025 al DG INTPA	34-35
Studiul privind rata de eroare reziduală pentru 2025	36-40
Evaluarea realizărilor proiectelor în cursul vizitelor de audit efectuate de Curte	41-42
Concluzie și recomandări	43-46
Concluzie	43-44
Recomandări	45-46
Anexe	
Anexa I – Plăți efectuate din FED-uri către principalele țări beneficiare: Africa, Pacific și zona Caraibilor	
Anexa II – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor	

Introducere

01 Acest raport anual prezintă constatările Curții de Conturi Europene cu privire la Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare (denumite în continuare „FED-uri”). ***Figura 1*** oferă o imagine de ansamblu a activităților și a cheltuielilor efectuate pentru acest domeniu în 2025. Populația auditată de Curte pentru 2025 (1 832 de milioane de euro) depășește dublul cuantumului plăților efectuate în cursul exercițiului (893 de milioane de euro), în principal ca urmare a validării și închiderii sumelor aferente prefinanțărilor.

Figura 1 – Fondurile europene de dezvoltare: sinteză financiară pentru 2025

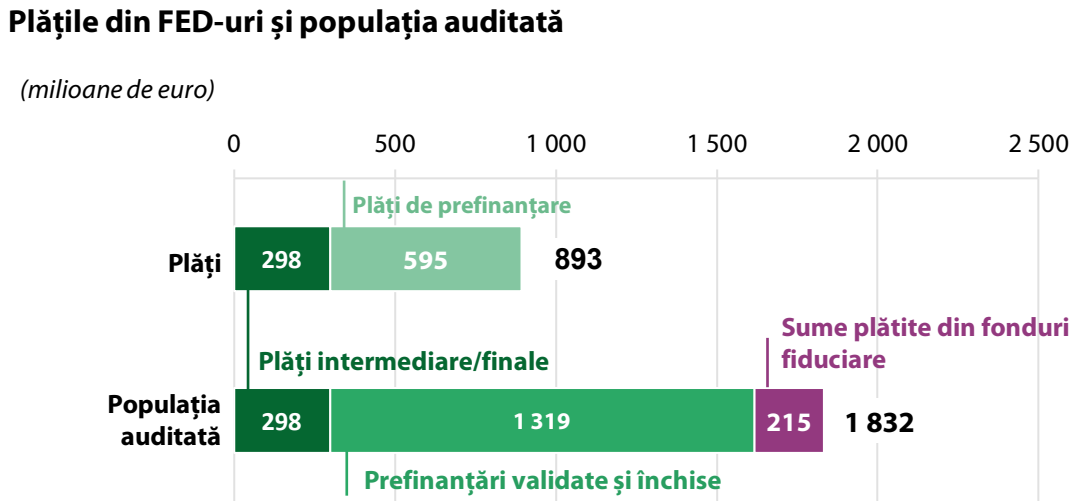

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale pentru 2025 aferente celui de Al nouălea, celui de Al zecelea și celui de Al unsprezecelea FED.

Scurtă descriere

02 Lansate în 1959, fondurile europene de dezvoltare au fost principalele instrumente prin care Uniunea Europeană a finanțat cooperarea pentru dezvoltare cu țările din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP) și cu *țările și teritoriile de peste mări* până la sfârșitul anului 2020. Obiectivul principal al FED-urilor este de a reduce și, în cele din urmă, de a eradica sărăcia, în conformitate cu obiectivul principal al cooperării pentru dezvoltare, astfel cum este prevăzut la articolul 208 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

03 Pentru CFM 2021-2027, cooperarea pentru dezvoltare cu țările ACP a fost integrată în Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală”, care face parte din bugetul general al UE, iar cooperarea cu țările și teritoriile de peste mări este integrată în Decizia privind asocierea peste mări, inclusiv Groenlanda. Ce de Al nouălea, cel de Al zecelea și cel de Al unsprezecelea FED nu au fost însă integrate în bugetul general al UE, ci continuă să fie executate separat și fac obiectul unei raportări distincte până la *închiderea* lor. Acesta este motivul pentru care Curtea auditează și raportează separat cu privire la aceste fonduri.

04 Fondurile europene de dezvoltare sunt puse în aplicare în contexte geopolitice și medii organizaționale dificile. Activitățile lor acoperă regiuni diverse, cu cadre juridice și instituționale diferite, și trebuie deci să poată fi adaptate la condiții normative și operaționale diferite. Fondurile se disting prin următoarele caracteristici:

(a) sunt finanțate direct prin contribuții din partea statelor membre și a Regatului Unit. Aceste contribuții se bazează pe cote sau „chei de contribuție”;

(b) sunt gestionate de Comisie, în afara cadrului aferent bugetului general al UE, și de către Banca Europeană de Investiții;

(c) având în vedere caracterul interguvernamental al FED-urilor, Parlamentul European are un rol mai limitat în funcționarea acestor fonduri, în comparație cu rolul pe care îl joacă în cadrul instrumentelor de cooperare pentru dezvoltare finanțate din bugetul general al UE. Cu toate acestea, Parlamentul European rămâne autoritatea care acordă *descărcarea de gestiune*, dar nu și în cazul Facilității pentru investiții, care este gestionată de Banca Europeană de Investiții;

(d) principiul *anualității* nu se aplică în cazul FED-urilor. Acordurile privind FED-urile se încheiau, de regulă, pentru o perioadă de *angajament* de 5 până la 7 ani, iar plățile pot fi efectuate pe parcursul unei perioade mult mai lungi, deoarece acordurile interne de creare a FED-urilor[1] vor rămâne în vigoare atât timp cât este necesar pentru ca toate operațiunile să fie implementate integral.

[1] Articolul 14 alineatul (3) din Acordul intern de creare a celui de Al unsprezecelea FED, articolul 13 alineatul (3) din Acordul intern de creare a celui de Al zecelea FED și articolul 35 alineatul (3) din Acordul intern de creare a celui de Al nouălea FED.

05 FED-urile sunt gestionate aproape în totalitate de Direcția Generală Parteneriate Internaționale (DG INTPA) din cadrul Comisiei. O proporție mică (1 % în 2025) din plățile efectuate din FED-uri a fost gestionată de Direcția Generală Orientul Mijlociu, Africa de Nord și Golful Persic (DG MENA).

06 Cheltuielile care fac obiectul prezentului raport sunt legate de sprijinul acordat în 76 de țări (a se vedea principalele țări beneficiare în ***anexa I***) prin intermediul unei game largi de metode, cum ar fi contracte de lucrări/de furnizare de bunuri/de prestare de servicii, *granturi*, *devize de program, acorduri de delegare/contribuție* încheiate cu entități care au făcut obiectul unei *evaluări bazate pe piloni* (de exemplu, organizații internaționale și agenții guvernamentale din statele membre ale UE) și *sprijin bugetar*.

Execuția financiară a celui de Al nouălea, a celui de Al zecelea și a celui de Al unsprezecelea FED

07 Bugetul celui de Al nouălea FED (2000-2007) se ridica la 13,8 miliarde de euro, iar bugetul celui de Al zecelea FED (2008-2013), la 22,7 miliarde de euro. Cel de Al unsprezecelea FED pune la dispoziție 30,5 miliarde de euro, din care 29,1 miliarde de euro sunt alocați țărilor ACP, 0,4 miliarde de euro, țărilor și teritoriilor de peste mări și 1 miliard de euro, cheltuielilor administrative.

08 Resursele FED-urilor (contribuțiile din partea statelor membre ale UE și a Regatului Unit) și plățile din aceste fonduri au scăzut treptat începând din 2019 și, respectiv, din 2020 și nu s-au mai efectuat noi angajamente din 2023. Se preconizează că plățile vor continua să scadă, până la un nivel minim de 0,5 miliarde de euro în 2027 (***figura 2***).

Figura 2 – Evoluția angajamentelor, a plăților și a resurselor FED-urilor (contribuțiile), inclusiv previziunile pentru 2026 și 2027

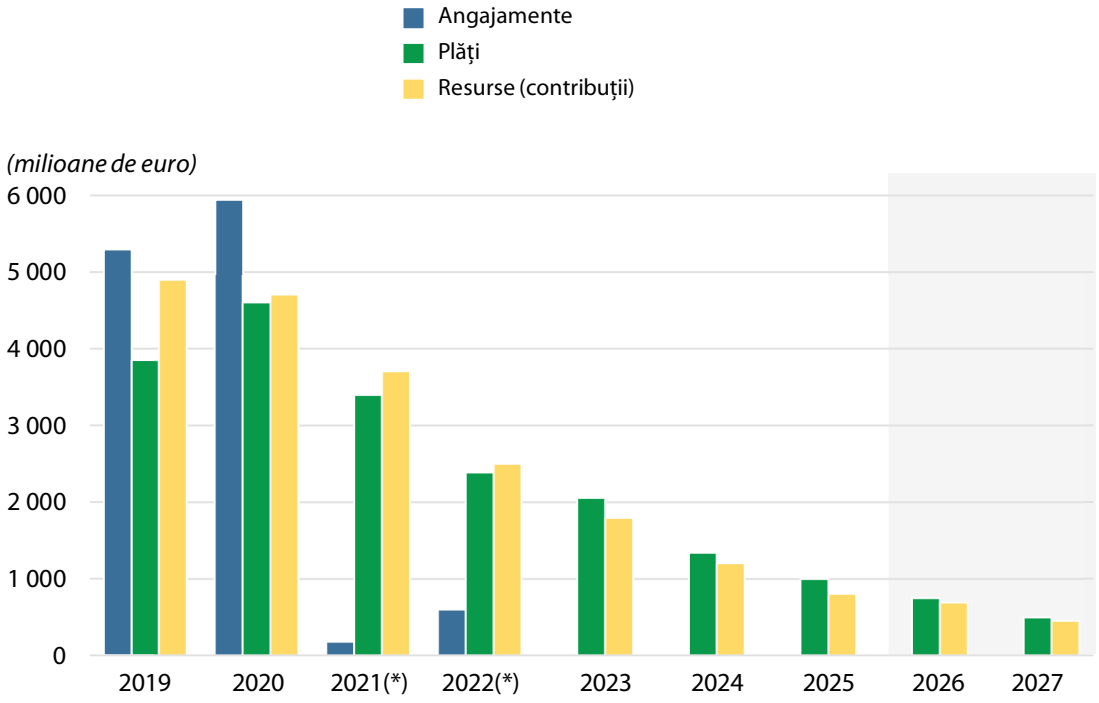

(*) Întrucât clauza de caducitate a celui de Al unsprezecelea FED a expirat la 31.12.2020, nu există angajamente noi, cu unele excepții în 2021 și 2022. Angajamentele excepționale constau în:
(1) restituiri în cadrul Facilității de investiții ACP de la operațiuni din cadrul celui de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea FED;
(2) reutilizarea rezervei celui de Al zecelea și a celui de Al unsprezecelea FED în temeiul Deciziei 2022/1223 a Consiliului.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza rapoartelor anuale ale Curții de Conturi Europene din perioada 2020-2024, a Deciziei (UE) 2022/1223 a Consiliului și a COM(2025) 563 final.

09 În ***figura 3*** se prezintă utilizarea resurselor FED-urilor atât în 2025, cât și cumulativ, pentru Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea FED.

Figura 3 – Utilizarea resurselor FED-urilor, situația la 31 decembrie 2025

(în milioane de euro)

	Situația la sfârșitul exercițiului 2024		*Execuția bugetară în cursul exercițiului financiar 2025 (angajamente nete după dezangajări/plăți nete după recuperări)*				*Situația la sfârșitul exercițiului 2025*				
	Cuantum total (rotunjit)	Rata de execuție (% din resurse)	*FED 9[3]*	*FED 10*	*FED 11*	*Cuantum total (rotunjit)*	*FED 9*	*FED 10*	*FED 11*	*Cuantum total (rotunjit)*	*Rata de execuție (% din resurse)*
A - RESURSE[1,2]	**65 943**		***0***	***-95***	***75***	***-20***	***15 238***	***20 959***	***29 726***	***65 923***	
B – UTILIZARE											
1. Angajamentele globale (decizii de finanțare)	***65 053***	**98,7 %**	***-1***	***-69***	***-285***	***-354***	***15 237***	***20 937***	***28 525***	***64 699***	**98,1 %**
2. Angajamentele individuale (contracte la nivel individual)	***64 646***	**98,0 %**	***0***	***-62***	***-160***	***-223***	***15 237***	***20 902***	***28 284***	***64 423***	**97,7 %**
3. Plăți	***60 834***	**92,3 %**	***0***	***65***	***828***	***893***	***15 221***	***20 705***	***25 800***	***61 726***	**93,6 %**
C – Angajamente restante (B1-B3)	**4 219**	**6,4 %**					***16***	***231***	***2 724***	***2 972***	**4,5 %**
D – Soldul disponibil[3]	**890**	**1,3 %**					***1***	***22***	***1 201***	***1 224***	**1,9 %**

1 Includ alocările inițiale pentru Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea FED, cofinanțări, dobânzi, resurse diverse și transferuri de la FED-uri anterioare.
2 Valorile negative corespund dezangajărilor.
3 Soldul disponibil include „rezerva care nu poate fi mobilizată” (credite care pot fi utilizate doar în cazul unei decizii unanime a Consiliului).

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza conturilor anuale pentru 2025 aferente celui de Al nouălea, celui de Al zecelea și celui de Al unsprezecelea FED și pe baza informațiilor suplimentare furnizate de Comisie. Cifrele prezentate nu acoperă partea din FED-uri care este gestionată de BEI.

Declarația de asigurare a Curții de Conturi Europene prezentată Parlamentului European și Consiliului cu privire la cel de Al nouălea, cel de Al zecelea și cel de Al unsprezecelea FED – Raportul auditorului independent

Opinie

I. Curtea a auditat următoarele:

(a) conturile anuale aferente celui de Al nouălea, celui de Al zecelea și celui de Al unsprezecelea FED, aprobate la 22 iunie 2026, care cuprind bilanțul, situația performanței financiare, situația fluxurilor de numerar, situația modificărilor în structura activelor nete, notele la situațiile financiare, precum și raportul privind execuția financiară pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2025;

(b) legalitatea și regularitatea operațiunilor care sunt subiacente acestor conturi și a căror gestiune financiară se află în sarcina Comisiei[2].

Fiabilitatea conturilor

Opinia privind fiabilitatea conturilor

II. În opinia Curții, conturile anuale aferente celui de Al nouălea, celui de Al zecelea și celui de Al unsprezecelea FED pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2025 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestor fonduri la 31 decembrie 2025, rezultatele operațiunilor lor, fluxurile de numerar ale acestora și modificările în structura activelor lor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului financiar aplicabil FED-urilor și cu normele contabile bazate pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

[2] În temeiul articolelor 43, 48-50 și 58 din Regulamentul financiar aplicabil celui de Al unsprezecelea FED, resursele FED care sunt gestionate de BEI nu fac obiectul prezentei declarații de asigurare.

Legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor

Veniturile

Opinia privind legalitatea și regularitatea veniturilor

III. În opinia Curții, operațiunile de venituri subiacente conturilor aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2025 sunt conforme cu legile și reglementările sub toate aspectele semnificative.

Cheltuielile

Opinie contrară privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor

IV. În opinia Curții, având în vedere importanța aspectului descris în secțiunea „Baza pentru opinia contrară privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor", cheltuielile acceptate în conturile aferente exercițiului încheiat la 31 decembrie 2025 sunt afectate de un nivel semnificativ de eroare.

Baza pentru opinie

V. Auditul Curții a fost efectuat în conformitate cu standardele internaționale de audit (ISA) și codul etic formulate de IFAC și cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI) formulate de INTOSAI. Responsabilitățile care revin Curții în temeiul acestor standarde și coduri sunt descrise mai detaliat în secțiunea intitulată „Responsabilitățile auditorului" din prezentul raport. Totodată, Curtea a respectat cerințele de independență și a îndeplinit obligațiile etice care îi revin în conformitate cu Codul etic pentru profesioniștii contabili al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili. Curtea consideră că probele de audit pe care le-a obținut sunt suficiente și adecvate pentru a sta la baza opiniei sale.

Baza pentru opinia contrară privind legalitatea și regularitatea cheltuielilor

VI. Nivelul de eroare global estimat de Curte pentru cheltuielile acceptate în conturile aferente celui de Al nouălea, celui de Al zecelea și celui de Al unsprezecelea FED pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2025 este de 10,5 %. Efectele erorilor constatate de Curte sunt, prin urmare, atât semnificative, cât și generalizate în rândul cheltuielilor acceptate aferente exercițiului.

Aspecte-cheie ale auditului

VII. Aspectele-cheie ale auditului sunt acele chestiuni care, pe baza raționamentului profesional al Curții, au avut cea mai mare importanță pentru auditul situațiilor financiare din perioada avută în vedere. Aceste aspecte au fost

abordate în contextul auditului realizat de Curte cu privire la situațiile financiare în ansamblu și în vederea formulării opiniei sale asupra situațiilor respective, însă Curtea nu prezintă o opinie separată cu privire la aceste aspecte.

Cheltuielile angajate

VIII. Curtea a evaluat cheltuielile angajate care sunt prezentate în conturi și care se bazează în mare parte pe estimări. La sfârșitul exercițiului 2025, Comisia a estimat la 3 195 de milioane de euro cheltuielile eligibile efectuate, dar încă neraportate de beneficiari (la sfârșitul exercițiului 2024: 3 885 de milioane de euro).

IX. Curtea a examinat modul de calcul al acestor estimări privind cheltuielile angajate și a analizat un eșantion de 20 de plăți de prefinanțare individuale și de 19 facturi înregistrate, dar neverificate încă, pentru a testa în ce măsură aceste cheltuieli angajate erau afectate de denaturări. Activitatea desfășurată a permis Curții să concluzioneze că valoarea cheltuielilor angajate prezentate în conturile finale era corespunzătoare.

Alte aspecte

Modificarea metodologiei de cuantificare a erorilor legate de achizițiile publice

X. Începând cu exercițiul curent, Curtea și-a modificat metodologia de cuantificare a impactului erorilor legate de achizițiile publice. Noua abordare este aliniată la metodologia aplicată de Comisie în contextul programelor de cheltuieli aflate în gestiune partajată din cadrul bugetului general. Curtea prezintă impactul estimat al acestei modificări la punctul 33 din raportul său anual.

Responsabilitățile conducerii (Comisia)

XI. În conformitate cu articolele 310-325 TFUE și cu Regulamentul financiar aplicabil celui de Al unsprezecelea FED, conducerea este responsabilă de întocmirea și de prezentarea conturilor anuale ale fondurilor europene de dezvoltare pe baza standardelor de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional, precum și de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor. Această responsabilitate include conceperea, implementarea și menținerea controalelor interne necesare pentru întocmirea și pentru prezentarea unor situații financiare care să nu fie afectate de denaturări semnificative, fie rezultate din acte de fraudă, fie rezultate din erori. Responsabilitatea finală pentru legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente conturilor FED-urilor aparține conducerii.

XII. În procesul de întocmire a conturilor FED-urilor, conducerea este responsabilă de evaluarea capacității acestor fonduri de a-și continua activitatea, prezentând orice aspecte relevante și utilizând principiul contabil al continuității activității, cu excepția cazului în care intenționează să lichideze entitatea sau

să oprească operațiunile sau nu are nicio altă soluție realistă decât aceea de a face acest lucru.

XIII. Conducerea este responsabilă de supravegherea procesului de raportare financiară cu privire la FED-uri.

Responsabilitățile auditorului cu privire la auditul conturilor FED-urilor și al operațiunilor subiacente

XIV. Obiectivul Curții este, pe de o parte, de a obține o asigurare rezonabilă referitor la prezența sau la absența unor denaturări semnificative în cadrul conturilor FED-urilor și la conformitatea operațiunilor subiacente conturilor cu legile și reglementările și, pe de altă parte, de a furniza Parlamentului European și Consiliului, pe baza auditului pe care l-a desfășurat, o declarație de asigurare cu privire la fiabilitatea conturilor și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente acestora. O asigurare rezonabilă reprezintă un nivel de asigurare ridicat, dar nu este o garanție a faptului că auditul a detectat neapărat toate cazurile de denaturări sau de neconformități semnificative care pot exista. Acestea pot apărea ca rezultat fie al unei fraude, fie al unei erori, și sunt considerate a fi semnificative dacă se estimează, în mod rezonabil, că ele ar putea influența, în mod individual sau agregat, orice decizii economice luate pe baza acestor conturi aferente FED-urilor.

XV. În ceea ce privește veniturile, Curtea examinează toate contribuțiile din partea statelor membre și un eșantion de alte tipuri de operațiuni aferente veniturilor.

XVI. În ceea ce privește cheltuielile, Curtea examinează operațiunile de plăți la momentul la care cheltuielile au fost efectuate, înregistrate și acceptate. Examinarea acoperă toate categoriile de plăți (cu excepția plăților în avans) la momentul la care sunt efectuate. Plățile în avans sunt examinate după ce beneficiarul fondurilor a furnizat probe cu privire la utilizarea lor corespunzătoare, iar instituția sau organismul a acceptat aceste probe prin validarea și închiderea plății în avans, lucru care poate să aibă loc abia în unul dintre exercițiile ulterioare.

XVII. Curtea își exercită raționamentul profesional și își păstrează scepticismul profesional pe tot parcursul auditului. De asemenea:

- Curtea identifică și evaluează riscul de denaturare semnificativă a conturilor FED-urilor și riscul ca operațiunile subiacente să prezinte neconformități semnificative cu cerințele cadrului juridic aplicabil FED-urilor, fie că aceste denaturări sau neconformități semnificative rezultă din acte de fraudă, fie că rezultă din erori. Curtea concepe și desfășoară proceduri de audit care să abordeze riscurile respective și obține probe de audit suficiente și adecvate pentru a sta la baza opiniei sale. Situațiile în care există denaturări sau neconformități semnificative cauzate de fraudă sunt mai dificil de detectat decât cele în care denaturările sau neconformitățile semnificative sunt cauzate de eroare, deoarece frauda poate presupune coluziune, fals, omisiuni intenționate, declarații false sau evitarea controlului intern. În consecință, există un risc mai mare ca astfel de situații să nu fie detectate.
- Curtea ia în considerare controlul intern relevant pentru audit în vederea elaborării de proceduri de audit adecvate, dar nu în scopul exprimării unei opinii cu privire la eficacitatea controlului intern;
- Curtea evaluează gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate de conducere și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către aceasta;
- Curtea formulează o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a principiului contabil privind continuitatea activității și determină, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă din cauza unor evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea FED-urilor de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionează că există o astfel de incertitudine semnificativă, Curtea trebuie să atragă atenția, în raportul său, asupra prezentărilor aferente din conturile FED-urilor sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să își modifice opinia. Concluziile Curții se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului său. Cu toate acestea, evenimente sau condiții ulterioare pot determina FED-urile să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității;
- Curtea evaluează prezentarea, structura și conținutul general al conturilor anuale, inclusiv toate prezentările de informații, precum și măsura în care conturile anuale reflectă în mod fidel operațiunile și evenimentele subiacente.

XVIII. Curtea comunică conducerii, printre alte aspecte, sfera planificată și programarea în timp a auditului, precum și constatările principale ale auditului, inclusiv constatările cu privire la eventuale deficiențe semnificative ale controlului intern.

XIX. Dintre aspectele discutate cu Comisia, Curtea stabilește care au fost chestiunile cele mai importante pentru auditul conturilor FED-urilor și care reprezintă, prin urmare, aspectele-cheie ale auditului pentru perioada curentă. Curtea descrie aceste aspecte în raportul său, cu excepția cazului în care legile sau reglementările interzic prezentarea lor publică sau cu excepția cazului în care, în circumstanțe extrem de rare, Curtea consideră că un aspect nu ar trebui comunicat în raportul său deoarece se preconizează în mod rezonabil că beneficiile pentru interesul public vor fi depășite de consecințele negative ale acestei comunicări.

2 iulie 2026

Tony Murphy
Președinte

Curtea de Conturi Europeană

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxemburg

Informații în sprijinul declarației de asigurare

Sfera și abordarea auditului

10 ***Anexa 1.1*** la Raportul anual pe 2025 al Curții privind execuția bugetului descrie abordarea și metodologia de audit a Curții, care se aplică și pentru auditul privind FED-urile.

11 Observațiile Curții cu privire la fiabilitatea conturilor aferente FED-urilor se referă la situațiile financiare[3] ale celui de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea FED, astfel cum au fost aprobate de Comisie[4], alături de scrisoarea de reprezentare a contabilului, primită la 18 iunie 2026. Curtea a testat sumele și informațiile prezentate și a evaluat principiile contabile aplicate, precum și toate estimările semnificative întocmite de Comisie și prezentarea globală a conturilor.

12 Pentru a audita regularitatea *operațiunilor*, Curtea a examinat un eșantion de 85 de operațiuni care erau reprezentative pentru întreaga gamă de cheltuieli din FED-uri. Toate cele 85 de operațiuni proveneau de la DG INTPA. Eșantionul a inclus 14 operațiuni legate de *Fondul fiduciar de urgență pentru Africa*, 56 de operațiuni ordonanțate de 15 delegații ale UE[5] și 15 operațiuni aprobate de serviciile centrale ale Comisiei. Atunci când a detectat *erori* la nivelul operațiunilor, Curtea a analizat cauzele subiacente pentru a identifica posibilele deficiențe. În plus, în cazul operațiunilor auditate la fața locului, Curtea a efectuat evaluări ale *performanței* atunci când acest lucru a fost fezabil și relevant.

---

[3] Articolul 39 din Regulamentul (UE) 2018/1877.

[4] Articolul 38 din Regulamentul (UE) 2018/1877.

[5] Uniunea Africană, Camerun, Ciad, Republica Democratică Congo, Etiopia, Madagascar, Mali, Mauritius, Mozambic, Nigeria, Rwanda, Sierra Leone, Togo, Uganda, Zambia.

13 De asemenea, Curtea a examinat pentru exercițiul 2025:

(a) contribuțiile tuturor statelor membre;

(b) sistemele utilizate de DG INTPA și de delegațiile UE pentru: (i) verificările *ex ante* realizate de membrii personalului Comisiei și de auditori externi (contractați de Comisie sau de *beneficiari*) înainte de efectuarea plăților și (ii) monitorizarea și supravegherea, în special urmărirea modului în care s-a dat curs concluziilor auditurilor externe și ale studiului privind *rata de eroare reziduală (RER)*;

(c) informațiile cu privire la regularitate prezentate în *raportul anual de activitate* al DG INTPA, coerența metodologiei de estimare a sumelor expuse riscului și a viitoarelor corecții și recuperări, precum și includerea acestor informații în *raportul anual privind gestiunea și performanța* al Comisiei;

(d) situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor anterioare ale Curții.

14 DG INTPA implementează majoritatea instrumentelor de ajutor extern finanțate fie din bugetul general al UE, fie din FED-uri. Observațiile Curții cu privire la raportul anual de activitate al acestei direcții se referă la întreaga sferă de competență a DG INTPA, nu numai la FED-uri.

Fiabilitatea conturilor

15 Curtea a constatat că conturile nu au fost afectate de denaturări semnificative.

16 Până la 31 decembrie 2025, conturile aferente celui de Al nouălea FED (2000-2007) nu fuseseră încă închise – după 18 ani de la introducerea clauzei de caducitate în 2007, care împiedică Comisia să semneze noi angajamente. Acest lucru relevă complexitatea și durata lungă a *programelor* din cadrul FED-urilor Patru contracte ce țin de Al nouălea FED sunt încă în curs.

17 La fel ca în anii anteriori, Curtea a constatat că unele plăți de prefinanțare rămăseseră nevalidate și neînchise pentru o perioadă lungă de timp. O sumă de 448 de milioane de euro era nevalidată de mai mult de 10 ani. Aceste plăți de prefinanțare erau legate în principal de două contracte pe termen lung din cadrul Fondului fiduciar al UE pentru infrastructura din Africa (FFI), care vor rămâne active până în 2030, și numai o mică parte din prefinanțările vechi aferente acestui fond sunt validate și închise în fiecare an.

Regularitatea operațiunilor

Veniturile

18 Operațiunile aferente veniturilor nu prezentau un nivel semnificativ de eroare.

Cheltuielile

19 Dintre cele 85 de operațiuni examinate, 47 (55,3 %) conțineau erori. Pe baza celor 39 de erori cuantificate, Curtea estimează că nivelul de eroare este de 10,5 % (***figura 4***). Anul trecut, dintr-un eșantion tot de 85 de operațiuni, 34 (40,0 %) conțineau erori, iar Curtea a cuantificat 27 de erori.

20 Anul acesta, Curtea a constatat o creștere semnificativă a erorilor legate de absența unor documente justificative, acestea contribuind în proporția cea mai mare la *nivelul de eroare estimat*, cu 3,4 puncte procentuale. Aceste erori apar atunci când, la momentul auditului, nu se pot furniza documentele justificative pentru cheltuielile declarate. Perioadele lungi de implementare a programelor din cadrul FED-urilor și întârzierile în închiderea contractelor sporesc probabilitatea ca documentele justificative să nu mai fie ușor accesibile în timp.

21 În plus, pe măsură ce execuția FED-urilor se apropie de final, cheltuielile rămase sunt din ce în ce mai concentrate în cazuri care nu au fost încă validate și închise de Comisie, cazuri care sunt mai susceptibile de a fi afectate de întârzieri, de complexitate sau de probleme nerezolvate și care, prin urmare, prezintă un risc mai mare de a conține erori.

Figura 4 – Rezultatele testelor efectuate pe operațiuni

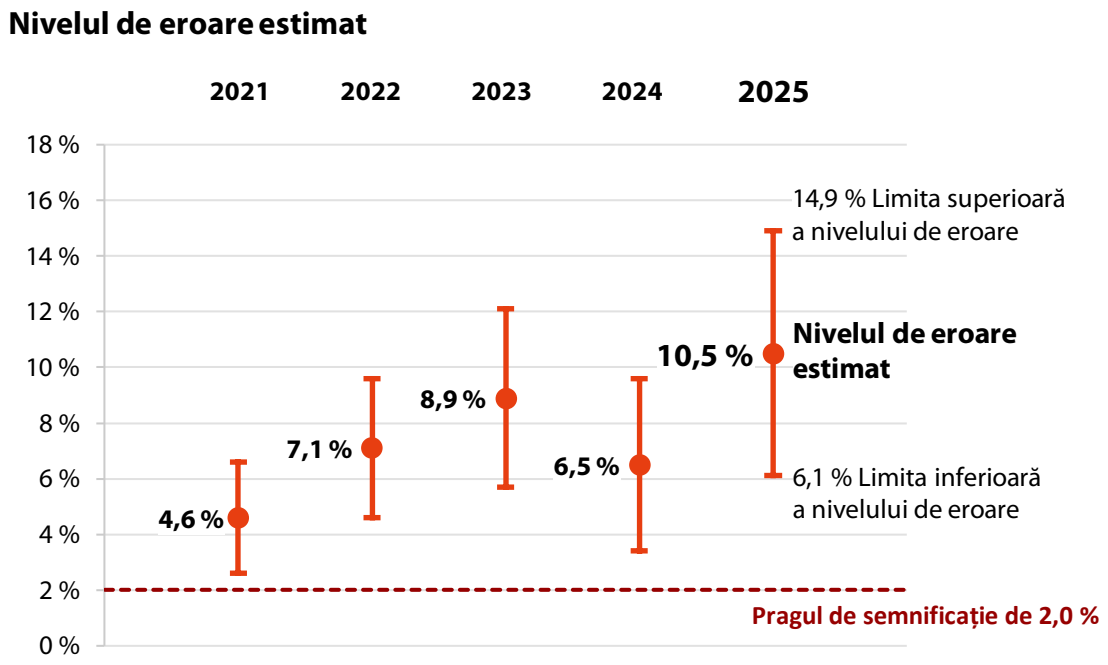

Dimensiunea eșantionului (operațiuni)

2021	2022	2023	2024	2025
140	140	140	85	85

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

22 În *figura 5* se prezintă repartizarea pe tipuri de erori a nivelului de eroare estimat de Curte pentru 2025.

Figura 5 – Repartizarea pe tipuri de erori a nivelului de eroare estimat

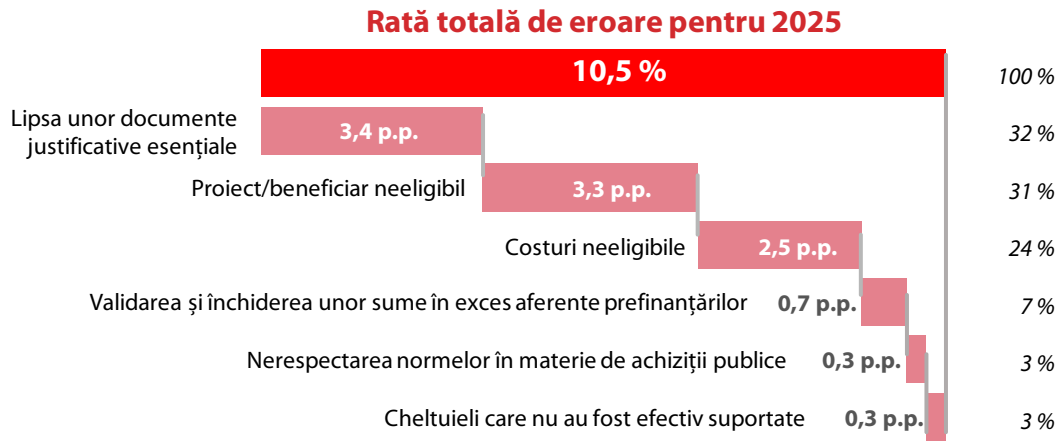

p.p.: puncte procentuale

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

23 În cazul proiectelor și al beneficiarilor neeligibili, Curtea a identificat, de asemenea, erori legate de eliminarea treptată a FED-urilor. În două cazuri, Comisia utilizase acorduri de finanțare pentru a finanța activități care nu erau prevăzute în acordurile respective. Această situație s-a produs într-un context în care clauza de caducitate privind FED-urile nu permitea nici modificări, nici asumarea de noi angajamente în temeiul acordurilor de finanțare relevante.

24 Unul dintre principalele tipuri de costuri neeligibile identificate este structurarea „în cascadă” a costurilor indirecte imputate UE (costurile indirecte ale organizațiilor subcontractante sunt raportate ca făcând parte din *costurile directe* ale beneficiarului, în plus față de costurile indirecte deja imputate Uniunii de beneficiar). Curtea a identificat, anul acesta, trei cazuri de acest gen, care contribuie cu 0,2 puncte procentuale la nivelul de eroare estimat. O recomandare privind structurarea „în cascadă” a implementării a fost formulată în capitolul 9 din Raportul anual pe 2024 al Curții privind execuția bugetului UE.

25 ***Caseta 1*** prezintă exemple de erori cuantificate de Curte.

Caseta 1

Exemplu de absență a unor documente justificative esențiale

Comisia a semnat un acord de grant cu Ministerul Sănătății dintr-o țară din Africa de Nord pentru a sprijini elaborarea și administrarea examenelor în vederea acordării de licențe pentru profesioniștii din domeniul sănătății. Costul eligibil total al acțiunii se ridica la 0,7 milioane de euro, iar contribuția din partea UE a fost de 0,6 milioane de euro.

Curtea a auditat plăți efectuate către experți implicați în elaborarea standardelor și în conceperea și supravegherea examenelor în vederea acordării de licențe. Acești experți au fost angajați prin contracte de prestare de servicii care stabileau durata totală a colaborării și atribuțiile și remunerația lor.

Curtea nu a primit dovezi justificative care să demonstreze că experții își îndepliniseră obligațiile contractuale în perioadele pentru care au fost remunerați. În special, ea nu a obținut unele documente esențiale, cum ar fi livrabilele prevăzute în contracte.

Întrucât nu a fost în măsură să obțină asigurarea că aceste costuri fuseseră documentate și justificate în mod adecvat, Curtea le-a considerat neeligibile.

Exemplu de costuri indirecte neeligibile declarate ca fiind directe – structurarea „în cascadă” a costurilor

Curtea a auditat o plată efectuată în baza unui acord de contribuție semnat cu agenția pentru dezvoltare dintr-un stat membru al UE și executat sub *gestiune indirectă*. Cheltuielile totale ale acțiunii s-au ridicat la 13,8 milioane de euro, finanțate integral de UE.

Operațiunea auditată s-a bazat pe un raport financiar final care acoperea întreaga perioadă de executare a contractului, și anume septembrie 2019-iunie 2023.

Agenția respectivă a declarat costuri indirecte în valoare de 0,88 milioane de euro, calculate la rata forfetară maximă convenită prin acord de 7 % din costurile directe. Auditul Curții a identificat însă și o situație de structurare „în cascadă” a costurilor indirecte. Agenția de dezvoltare a subcontractat anumite părți ale acțiunii către alte organizații și a inclus costurile indirecte ale acestor organizații în costurile directe pe care le-a declarat.

În raportul său financiar prezentat Comisiei, agenția a consolidat rapoartele financiare ale organizațiilor și a raportat totalitatea cheltuielilor acestora drept costuri directe. Rapoartele individuale ale acestor organizații indicau însă și ele costuri indirecte în valoare de 0,73 milioane de euro. Adăugând această sumă la cei 0,88 milioane de euro, rezultă un total al costurilor indirecte de 1,61 milioane de euro (13,6 % din costurile directe) – cu mult peste limita de 7 % convenită prin acord. Curtea a considerat aceste costuri suplimentare ca fiind neeligibile.

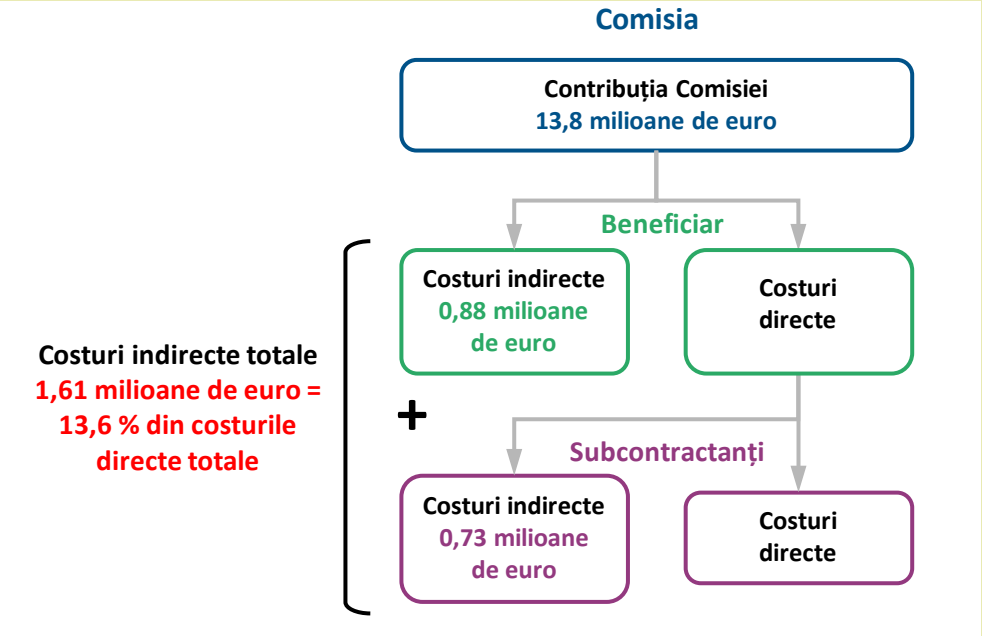

Exemplu de încălcare gravă a normelor privind *achizițiile publice*: atribuirea directă nejustificată a unor servicii de consultanță

Comisia a semnat un acord de contribuție cu o organizație care făcuse obiectul unei evaluări pe piloni în vederea sprijinirii punerii în aplicare a unui program care viza consolidarea democrației într-o țară din Africa. Costul eligibil total se ridica la 1,5 milioane de euro și a fost finanțat integral de UE.

În cadrul auditului său, Curtea a examinat un contract de servicii de consultanță pentru producția de conținut audiovizual și pentru utilizarea imaginii consultantului în activități de comunicare legate de alegerile regionale din 2023. Contractul a avut valoarea de 0,01 milioane de euro și a fost atribuit prin atribuire directă, în loc să se recurgă la o procedură competitivă care să implice cel puțin trei oferte, așa cum prevăd normele aplicabile în materie de achiziții publice.

Motivele invocate pentru utilizarea unei proceduri de atribuire directă nu au demonstrat în mod satisfăcător că serviciile puteau fi prestate doar de un singur furnizor. În plus, organizația care făcuse obiectul unei evaluări pe piloni aprobase utilizarea unei proceduri de atribuire directă după ce contractul fusese deja atribuit.

Întrucât procedura de achiziții publice nu a respectat normele aplicabile, Curtea consideră că cheltuielile aferente sunt neeligibile.

Exemplu de costuri neeligibile cu personalul imputate proiectului

Comisia semnase un acord de contribuție cu o organizație internațională pentru a implementa o acțiune menită să promoveze utilizarea serviciilor financiare digitale (cum ar fi sistemele de plată electronică). Acțiunea a fost implementată sub gestiune indirectă, contribuția din partea UE ridicându-se la 14,4 milioane de euro.

În cadrul auditului său, Curtea a examinat cheltuielile declarate drept costuri directe cu personalul în raportul financiar interimar. Pe lângă salariul de bază și indemnizațiile eligibile, costurile auditate au inclus mai multe elemente din statul de plată, cum ar fi activitățile de formare, serviciile informatice, tarifele plătite pentru securitate și taxele de administrare a statului de plată.

Aceste elemente se referă mai degrabă la funcționarea generală a organizației decât la implementarea acțiunii. Astfel de costuri sunt considerate costuri indirecte sau *provizioane* și nu pot fi considerate costuri directe eligibile.

Prin urmare, Curtea a considerat aceste costuri ca fiind neeligibile.

26 Dintre cele 31 de operațiuni legate de contracte în gestiune indirectă cu entități evaluate pe piloni (organizații internaționale și agenții guvernamentale), 17 erau afectate de *erori cuantificabile*, contribuind cu 3,0 puncte procentuale la nivelul de eroare estimat. Pentru astfel de contracte, Comisia acceptă cheltuieli pe baza unui raport financiar și a unei declarații de gestiune. O declarație de gestiune este o declarație pe proprie răspundere din partea entității evaluate pe piloni, prin care aceasta certifică faptul că informațiile financiare transmise sunt prezentate în mod corespunzător, sunt complete și exacte și sunt conforme cu obligațiile prevăzute în contract.

27 Pentru 2025, organizațiile internaționale au acordat Curții acces deplin la documentele justificative pe care le aveau în sprijinul operațiunilor auditate. Aceasta constituie o îmbunătățire față de anii precedenți, când accesul a fost limitat la o consultare electronică temporară, cu posibilitatea doar de a vizualiza documentele, fără a le putea descărca, ceea ce a împiedicat planificarea, punerea în aplicare și controlul calității auditului. Anul trecut, Curtea a recomandat Comisiei să ia măsuri suplimentare pentru a se asigura că organizațiile internaționale acordă Curții acces complet, nerestricționat și în timp util la documentele necesare pentru îndeplinirea sarcinilor care îi revin în conformitate cu TFUE și, în special, să se asigure că acordurile contractuale cu organizațiile internaționale sunt clare și respectă pe deplin dreptul Curții de a primi, la cererea sa, orice document sau informație necesară pentru îndeplinirea funcțiilor sale de audit[6]. Curtea va continua să monitorizeze și să raporteze cu privire la această chestiune.

28 Curtea a constatat că rapoartele financiare elaborate de organizațiile internaționale și de agențiile guvernamentale variau din punctul de vedere al nivelului de detaliu și al calității. Ele nu furnizau întotdeauna suficiente informații pentru a permite Comisiei să detecteze cheltuieli neeligibile sau erori la momentul validării și închiderii conturilor. O explicație este că bugetele stabilite în acordurile de contribuție și *acordurile de delegare* subiacente nu erau suficient de detaliate pentru a permite o monitorizare eficace a cheltuielilor.

29 Curtea a constatat că o operațiune a fost afectată de validarea și închiderea unor sume în exces aferente prefinanțării plătite unei entități evaluate pe piloni. Această operațiune a contribuit cu 0,7 puncte procentuale la nivelul de eroare estimat. În acest caz, Comisia a acceptat un raport financiar care includea plăți în avans ce nu corespundeau unor costuri suportate și nu erau deci eligibile. În Raportul său anual

[6] Punctul 8.13 și recomandarea 8.1 din Raportul anual pe 2024 privind execuția bugetului UE.

pe 2023, Curtea a recomandat Comisiei să pună în aplicare suficiente controale pentru a atenua riscul ca sume neeligibile plătite entităților ce au făcut obiectul evaluării pe piloni să fie validate și închise. Comisia a fost de acord să pună în aplicare recomandarea până la sfârșitul anului 2025. Curtea consideră că această recomandare a fost pusă în aplicare în majoritatea privințelor (***anexa II***).

30 În cazul a 15 dintre cele 39 de erori pe care le-a cuantificat, Comisia dispunea de suficiente informații astfel încât să fi putut preveni sau detecta și corecta erorile respective înainte de acceptarea cheltuielilor. Dacă Comisia ar fi utilizat în mod corespunzător toate informațiile aflate la dispoziția sa, nivelul de eroare estimat ar fi fost cu 6,1 puncte procentuale mai mic.

31 Curtea a identificat, de asemenea, 13 cazuri de nerespectare a *dispozițiilor* juridice și financiare, care nu au avut însă un *impact* financiar direct asupra bugetului UE. Aceste erori, care nu erau cuantificabile, erau legate de probleme precum nerespectarea cerințelor contractuale pentru verificarea cheltuielilor (***caseta 2***).

Caseta 2

Exemplu de raport de verificare a cheltuielilor care nu respectă cerințele de calitate

Curtea a auditat o plată efectuată în cadrul unui contract de prestare de servicii pe care Comisia îl încheiase pentru o sumă totală de 0,2 milioane de euro. Pentru a solicita plata, contractul impunea contractantului să prezinte Comisiei un raport de verificare a cheltuielilor întocmit de o societate de audit externă. Raportul a concluzionat că cheltuielile declarate erau legale și conforme cu reglementările.

Auditul Curții a identificat însă că raportul de verificare a cheltuielilor nu respecta cerințele de calitate stabilite de Comisie în caietul de sarcini. Curtea a constatat, în special, mai multe deficiențe care afectau fiabilitatea raportului: au fost identificate neconcordanțe în activitatea de verificare desfășurată, totaluri incorecte și inexactități numerice, precum și trimiteri la prefinanțări, deși nu fusese acordată nicio prefinanțare. Raportul conținea, de asemenea, date incorecte în anexele sale și mai multe erori referitoare la perioada de raportare.

Aceste deficiențe semnificative ridică semne de întrebare cu privire la acuratețea procedurilor efectuate și la fiabilitatea concluziilor la care au ajuns auditorii externi. Comisia acceptase raportul de verificare în pofida acestor deficiențe.

32 De-a lungul anilor, numărul de erori pe care Curtea le-a identificat în două domenii de cheltuieli a scăzut constant ca urmare a condițiilor lor specifice de plată. Aceste domenii sunt: (i) sprijinul bugetar și (ii) proiectele supuse *„abordării noționale”*. În 2025, Curtea a auditat trei operațiuni aferente *„abordării noționale”*. Eșantionul Curții nu a inclus nicio operațiune de sprijin bugetar. Punctele ***9.20***-***9.21*** din ***capitolul 9*** al Raportului anual pe 2025 al Curții privind execuția bugetului UE conțin mai multe detalii referitoare la sprijinul bugetar și la abordarea noțională.

33 Începând din 2025, Curtea și-a aliniat metodologia de cuantificare a erorilor legate de achiziții publice la cea utilizată de Comisie în domeniile de politică aflate în gestiune partajată (a se vedea punctul ***1.36*** și punctul ***30*** din ***anexa 1.1*** la Raportul anual pe 2025 al Curții privind execuția bugetului). Dacă Curtea ar fi aplicat metodologia sa anterioară, nivelul de eroare estimat ar fi fost cu 0,1 puncte procentuale mai mic.

Examinarea raportului anual de activitate pe 2025 al DG INTPA

34 *Declarația de asigurare* a directorului general din raportul anual de activitate pe 2025 al DG INTPA nu include nicio *rezervă*. ***Figura 6*** ilustrează sfera rezervelor prezentate în fiecare an în rapoartele anuale de activitate din 2011 până în 2025. Din 2019, nu s-a mai formulat nicio rezervă.

Figura 6 – Rezervele exprimate în rapoartele anuale de activitate ale DG INTPA din perioada 2011-2025

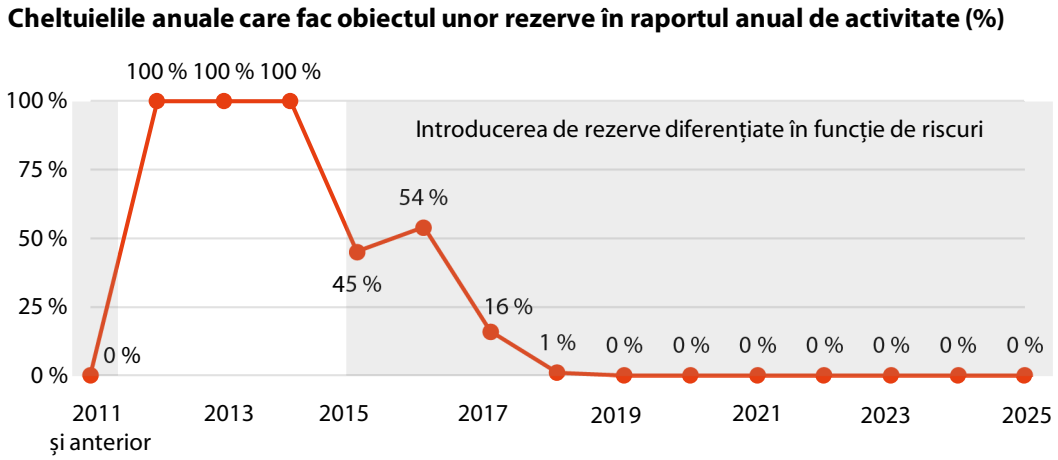

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor din rapoartele anuale de activitate ale DG INTPA pentru anii 2011-2025.

35 DG INTPA estimează că *suma* globală *expusă riscului* la momentul plății este de 69,2 milioane de euro (1,12 % din cheltuielile aferente exercițiului 2025) și că suma globală expusă riscului la închidere este de 60,2 milioane de euro (0,97 % din cheltuielile aferente exercițiului 2025). Din suma expusă riscului la momentul plății, DG INTPA estimează, pe baza datelor istorice medii, că pentru 9,0 milioane de euro (13,0 %) se vor efectua corecții rezultate în urma controalelor sale din anii următori (această sumă este cunoscută sub denumirea de „*capacitate de corecție*”). Comisia a raportat că în 2025 s-au recuperat efectiv 15,7 milioane de euro. Curtea a efectuat verificări pentru 78,3 % din această sumă (12,3 milioane de euro) și a constatat că 0,4 milioane de euro nu ar fi trebuit să fie declarați drept capacitate de corecție executată.

Studiul privind rata de eroare reziduală pentru 2025

36 În 2025, un contractant extern a efectuat cel de al 14-lea studiu privind rata de eroare reziduală pentru DG INTPA. Studiul se bazează pe metodologia și pe manualul relevant puse la dispoziție de DG INTPA. Scopul studiului este de a estima, pentru întreaga sferă de competență a direcției, rata erorilor care nu au fost detectate de niciunul dintre controalele de gestiune ale acesteia, astfel încât direcția generală să poată concluziona cu privire la *eficacitatea* controalelor respective. Studiul este un element important pentru *declarația de asigurare* a directorului general și contribuie la informațiile privind regularitatea referitoare la *acțiunea externă* cuprinse în raportul anual al Comisiei privind gestiunea și performanța.

37 Rapoartele anuale anterioare ale Curții[7] referitoare la FED-uri au descris unele limitări ale acestor studii, care este posibil să fi contribuit la subestimarea ratei de eroare reziduale. În 2022, Curtea a recomandat să se îmbunătățească metodologia utilizată pentru studiul privind rata de eroare reziduală în așa fel încât elementele cu valoare ridicată să fie extrapolate corect. Pentru studiul din 2025 privind rata de eroare reziduală, DG INTPA a utilizat un eșantion de 190 de operațiuni, dintre care 14 au fost examinate la fața locului (5,79 %). Rata de eroare reziduală globală estimată în acest studiu este de 0,56 %. Pentru al zecelea an consecutiv, rata de eroare reziduală s-a situat sub *pragul de semnificație* de 2 % utilizat de Comisie.

[7] Rapoartele anuale ale Curții pe 2017, 2018, 2019 și 2020 referitoare la FED-uri.

38 În 2025, Comisia a aplicat pentru prima dată o nouă metodologie privind rata de eroare reziduală. Noua metodologie introduce modificări menite, printre altele, să clarifice modul în care sunt tratate elementele cu valoare ridicată și limitează posibilitatea de a se baza în întregime pe rezultatele controalelor de gestiune și pe activitatea altor auditori la 10 % din operațiunile testate. Auditul Curții a confirmat că aceste modificări au fost puse în aplicare: în 2025, doar 10 % din operațiunile testate fuseseră verificate pe baza activității altor auditori, iar elementele cu valoare ridicată fuseseră extrapolate corect. Anumite deficiențe persistă însă, descrise mai jos.

39 Noua metodologie, cunoscută sub denumirea de „alocare optimă”, implică o reducere a dimensiunii eșantionului de la 480 la 190 de operațiuni. Ea presupune că sunt necesare date fiabile cu privire la erorile înregistrate în trecut în cadrul populației. Având în vedere limitările studiilor privind rata de eroare reziduală pe care Curtea le-a raportat în ultimii ani, există riscul ca această condiție prealabilă să nu fie îndeplinită pe deplin. Eventuala lipsă de fiabilitate a datelor disponibile s-ar reflecta în eșantion, ceea ce implică riscul ca domeniile cu risc mai ridicat să nu fie acoperite în măsură suficientă. Acest lucru ar reduce eficacitatea procesului de audit în ceea ce privește detectarea erorilor.

40 La fel ca în anii anteriori, studiul privind rata de eroare reziduală se axează numai pe contractele terminate. Or, majoritatea plăților DG INTPA (și operațiunile auditate de Curte) sunt legate de contracte în curs. În consecință, calculul nivelului de eroare estimat în studiu este diferit de cel al Curții. În Raportul său anual pe 2024 privind execuția bugetului UE, Curtea a evidențiat diverse motive pentru care ratele de eroare ale Comisiei sunt, în general, mai scăzute decât nivelurile de eroare estimate de Curte. În special, Curtea are obligația de a semnala orice *neregulă*, indiferent dacă aceasta poate face sau nu obiectul unei *corecții financiare*. În schimb, Comisia se concentrează asupra cazurilor de nereguli în care, după părerea ei, există un fundament juridic pentru recuperarea sumelor în cauză.

Evaluarea realizărilor proiectelor în cursul vizitelor de audit efectuate de Curte

41 În cadrul vizitelor sale de audit, Curtea a evaluat realizările obținute prin proiecte care fie erau finalizate, fie erau aproape de finalizare. Scopul său a fost de a formula observații cu privire la aspecte legate de *performanță*, dincolo de regularitatea operațiunilor. Evaluarea sa a inclus o analiză a indicatorilor de *realizare* și de efecte, precum și a rezultatelor proiectelor.

42 Rezultatele evidențiate în urma controalelor Curții sunt eterogene. Aceasta a identificat cazuri în care finanțarea fusese utilizată în mod eficace și contribuise la îndeplinirea obiectivelor proiectului (***caseta 3***). Cu toate acestea, la fel ca în anii anteriori[8], Curtea a identificat și cazuri în care proiectele UE nu au obținut rezultatele scontate (***caseta 4***). În special, s-au observat întârzieri în implementare, deficiențe în planificare și proiectare, precum și deficiențe în calitatea lucrărilor, inclusiv semne de deteriorare prematură. Aceste aspecte ridică semne de întrebare cu privire la eficacitatea și sustenabilitatea sprijinului acordat de UE, precum și cu privire la calitatea supravegherii proiectelor.

[8] Rapoartele anuale ale Curții pe 2022, 2023 și 2024 referitoare la FED-uri.

Caseta 3

Exemplu de implementare cu succes a unui proiect

Comisia a sprijinit un proiect în Africa de Nord-Vest care viza să transforme sectorul rural într-un motor esențial al economiei locale, să creeze locuri de muncă decente, să genereze prosperitate și să promoveze gestionarea durabilă a resurselor naturale. Proiectul a fost finalizat în 2025.

Auditul Curții a inclus vizite la școli primare, la drumuri de acces rurale și la baraje și poduri construite sau renovate în cadrul proiectului. Școlile vizitate de Curte erau pe deplin operaționale, profesorii și elevii fiind implicați în activități didactice. Drumurile rurale renovate erau utilizate de motociclete și vehicule care transportau produse agricole și comerciale. Barajele și podurile vizitate de Curte au îmbunătățit accesul către sate care erau anterior expuse riscului de inundații.

În ansamblu, proiectul a obținut realizările planificate, contribuind la îmbunătățirea infrastructurii locale și la creșterea capacității autorităților locale de a gestiona în mod eficace activitățile proiectelor.

Imaginea 1 – Vizită la fața locului la un drum de acces rural renovat

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Caseta 4

Exemplu de lucrări la drumuri rurale care au înregistrat întârzieri și care prezintă semne de deteriorare prematură

Curtea a auditat un proiect în curs de desfășurare pentru construirea de drumuri rurale în Africa de Sud-Est, a cărui finalizare era prevăzută inițial pentru jumătatea anului 2025.

Inspecțiile la fața locului efectuate de Curte pe mai multe tronsoane rutiere au arătat că anumite părți ale carosabilului nu respectau specificațiile stabilite privind grosimea și lățimea, în timp ce unele structuri de drenaj prezentau deja semne de deteriorare prematură și se reumpluseră cu nisip.

Proiectul s-a confruntat cu întârzieri semnificative, precum și cu deficiențe în planificare și proiectare. Deficiențele proiectului afectează atât calitatea lucrărilor, cât și capacitatea infrastructurii finalizate de a oferi beneficii durabile utilizatorilor.

Imaginea 2 – Test de foraj care indică discrepanțe între grosimea reală a carosabilului și specificațiile tehnice

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Concluzie și recomandări

Concluzie

43 Ansamblul probelor de audit arată că conturile aferente FED-urilor pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2025 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestor fonduri, rezultatele operațiunilor lor, fluxurile de numerar ale acestora și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul respectiv, în conformitate cu dispozițiile *Regulamentului financiar* aplicabil FED-urilor și cu normele contabile bazate pe standardele de contabilitate pentru sectorul public acceptate la nivel internațional.

44 Ansamblul probelor de audit indică faptul că, pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2025:

(a) veniturile FED-urilor nu erau afectate de un nivel semnificativ de eroare;

(b) operațiunile de plată aferente FED-urilor erau afectate de un nivel semnificativ de eroare (punctele ***19***-***29***). Pe baza testelor efectuate pe operațiuni, Curtea estimează că nivelul de eroare este de 10,5 %.

Recomandări

45 ***Anexa II*** prezintă constatările rezultate în urma examinării de către Curte a situației acțiunilor întreprinse ca urmare a recomandărilor formulate în rapoartele sale anuale anterioare. Curtea a examinat șase recomandări pe care le-a formulat în Raportul anual pe 2022. Comisia a pus în aplicare trei recomandări integral și trei recomandări, în majoritatea privințelor.

46 Curtea a examinat, de asemenea, trei recomandări pe care le-a formulat în Raportul său anual pe 2023, care trebuiau finalizate până la sfârșitul exercițiilor 2024 sau 2025. Comisia pusese în aplicare o recomandare din 2023 integral și alte două, în majoritatea privințelor (***anexa II***). În urma acestei examinări și pe baza constatărilor și a concluziilor formulate pentru exercițiul 2025, Curtea recomandă următoarele:

Recomandarea 1 – Să se finalizeze închiderea celui de Al nouălea FED

Comisia ar trebui să ia măsurile necesare pentru a asigura finalizarea procesului de închidere a celui de Al nouălea FED, inclusiv finalizarea contractelor rămase și verificarea și închiderea soldurilor contabile aferente.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2026.

Recomandarea 2 – Să se asigure calitatea rapoartelor de verificare a cheltuielilor contractuale

Comisia ar trebui să se asigure că verificările cheltuielilor contractuale sunt efectuate la nivelul de calitate așteptat, într-un mod consecvent și în conformitate cu orientările aplicabile. Pentru a realiza acest lucru, Comisia ar trebui:

(a) să îmbunătățească monitorizarea auditorilor externi contractați și a rapoartelor de verificare a cheltuielilor întocmite de aceștia;

(b) să ia măsuri corective adecvate în timp util în cazul în care sunt identificate deficiențe.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Recomandarea 3 – Să se consolideze cerințele de raportare financiară pentru entitățile care au făcut obiectul evaluării pe piloni

Pentru a consolida raportarea financiară a entităților care au făcut obiectul evaluării pe piloni, Comisia ar trebui:

(a) să se asigure că acordurile de contribuție și de delegare încheiate cu entitățile evaluate pe piloni conțin o defalcare bugetară suficient de detaliată pentru a permite monitorizarea eficace a cheltuielilor;

(b) să stabilească cerințe minime pentru raportarea financiară astfel încât să se asigure informații adecvate pentru verificarea cheltuielilor înainte de validare și închidere.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Anexe

Anexa I – Plăți efectuate din FED-uri către principalele țări beneficiare: Africa, Pacific și zona Caraibilor

Plăți din *fondurile europene de dezvoltare* în 2025 – Africa

Plăți din fondurile europene de dezvoltare – Africa

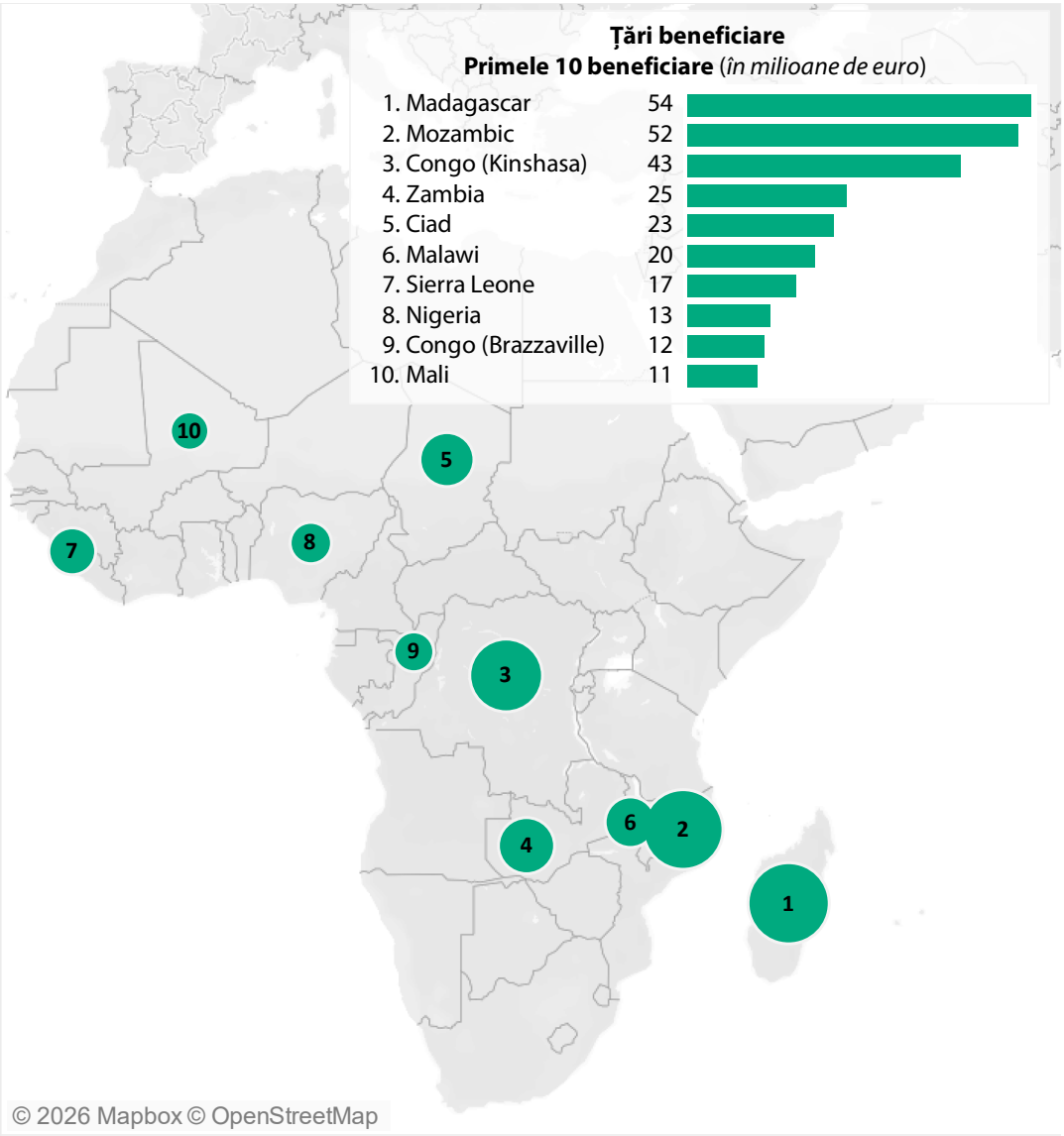

Sursa: harta de fundal ©Mapbox și © OpenStreetMap sub licența Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA).

2020		2021		2022		2023		2024	
Senegal	141	Somalia	219	Mozambic	104	Mozambic	80	Eritreea	90
Burkina Faso	141	Congo (Kinshasa)	109	Sudan	100	Madagascar	73	Mozambic	64
Benin	116	Tanzania	101	Uganda	60	Tanzania	67	Zambia	61
Mozambic	114	Uganda	84	Congo (Kinshasa)	57	Congo (Kinshasa)	57	Congo (Kinshasa)	55
Nigeria	104	Niger	81	Zambia	56	Kenya	57	Madagascar	40
Niger	104	Malawi	79	Malawi	51	Republica Centrafricană	55	Tanzania	34
Ghana	100	Mozambic	74	Ciad	48	Zambia	55	Malawi	29
Ciad	95	Sudan	70	Tanzania	48	Niger	53	Kenya	24
Congo (Kinshasa)	93	Nigeria	66	Burundi	48	Uganda	43	Ciad	24
Uganda	90	Kenya	65	Kenya	48	Eritreea	40	Angola	21

Plăți din fondurile europene de dezvoltare – Pacific

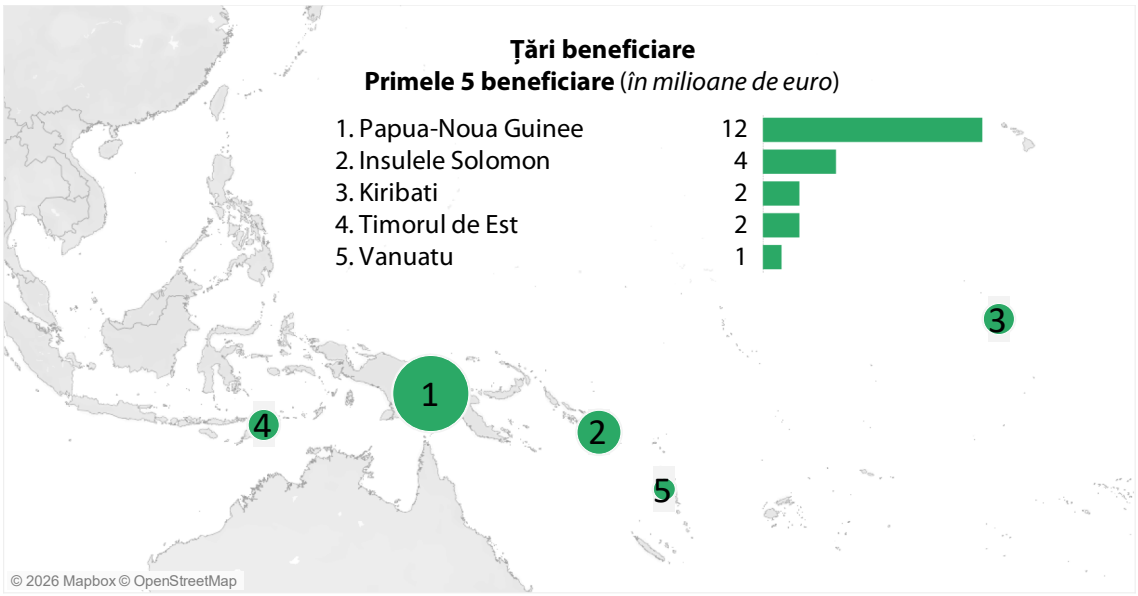

Sursa: harta de fundal ©Mapbox și © OpenStreetMap sub licența Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA).

2020		2021		2022		2023		2024	
Timorul de Est	19	Papua-Noua Guinee	29	Papua-Noua Guinee	23	Papua-Noua Guinee	24	Papua-Noua Guinee	13
Vanuatu	12	Timorul de Est	9	Timorul de Est	11	Timorul de Est	7	Vanuatu	3
Fiji	11	Vanuatu	6	Fiji	5	Fiji	7	Kiribati	2
Papua-Noua Guinee	10	Fiji	5	Vanuatu	4	Vanuatu	5	Micronezia	2
Insulele Solomon	8	Insulele Marshall	3	Kiribati	4	Kiribati	3	Timorul de Est	2

Plăți din fondurile europene de dezvoltare – zona Caraibilor

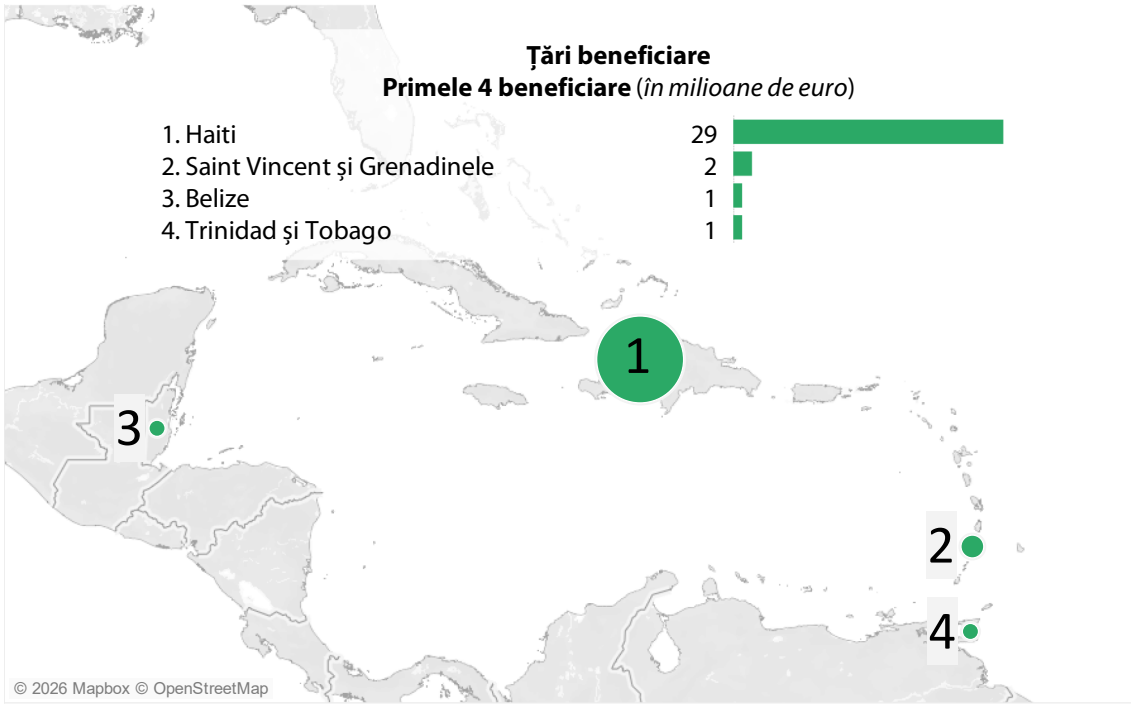

Sursa: harta de fundal ©Mapbox și © OpenStreetMap sub licența Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA).

2020		2021		2022		2023		2024	
Haiti	76	Haiti	47	Haiti	18	Haiti	19	Haiti	20
Jamaica	23	Jamaica	11	Jamaica	7	Suriname	6	Jamaica	4
Republica Dominicană	15	Guyana	8	Republica Dominicană	6	Belize	4	Trinidad și Tobago	3
Guyana	10	Belize	7	Belize	3	Republica Dominicană	4	Belize	1
Suriname	3	Republica Dominicană	6	Dominica	3	Jamaica	3	Republica Dominicană	1

Anexa II – Situația acțiunilor întreprinse în urma recomandărilor

Nivelul de acceptare: acceptată; parțial acceptată; neacceptată; nu există informații.

Nivelul de punere în aplicare: pusă în aplicare integral; pusă în aplicare în majoritatea privințelor; pusă în aplicare în anumite privințe; nepusă în aplicare; nu se poate concluziona sau nu mai este relevantă.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2022	**Recomandarea 1:** Să asigure că toate soldurile contabile aferente FED-urilor închise sunt validate și închise și că informațiile din conturile anuale sunt actualizate în timp util. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: în timp util pentru întocmirea conturilor pentru 2023.			
	Recomandarea 2: Să verifice dacă prefinanțările și facturile sunt validate și închise în timp util. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2024.			În 2024, DG INTPA a efectuat o analiză a riscurilor bugetare și a emis instrucțiuni menite să reducă și mai mult cuantumul prefinanțărilor vechi care nu au fost încă validate și închise. Deși aceste măsuri demonstrează o intenție clară de a da curs recomandării, Curtea a constatat că unele plăți de prefinanțare rămăseseră nevalidate o perioadă lungă de timp. O sumă de 448 de milioane de euro era nevalidată de mai mult de 10 ani.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 3: Să ia măsuri adecvate pentru a îmbunătăți sistemele de control ale delegațiilor UE, astfel încât sumele necheltuite încă, dar declarate ca fiind costuri suportate să fie identificate înainte de efectuarea plăților sau de validarea și închiderea cheltuielilor. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2024.			Comisia își revizuiește în prezent strategia de control. Se vizează printre altele îmbunătățirea orientărilor privind raportarea financiară și consolidarea controalelor *ex ante*, pentru a preveni mai bine erorile (inclusiv validarea și închiderea sumelor în exces). Cu toate acestea, planul de acțiune conceput de Comisie pentru a remedia vulnerabilitățile legate de validarea și închiderea unor sume în exces aferente prefinanțărilor rămâne deschis, termenul de finalizare fiind decembrie 2026.
	Recomandarea 4: Să reamintească beneficiarilor proiectelor UE că trebuie să respecte condițiile contractuale referitoare la eligibilitatea TVA-ului și să efectueze verificările necesare pentru a se asigura că TVA-ul deductibil nu este imputat proiectelor. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2024.			

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 5: Să ia în considerare toate informațiile tehnice și financiare disponibile pentru a preveni sau pentru a detecta și a corecta erorile înainte de acceptarea cheltuielilor. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2024.			Comisia își revizuiește strategia de control și, cu sprijinul unei societăți de consultanță, a lansat în 2024 un studiu pentru a examina *eficiența* și eficacitatea controalelor actuale și modalități de îmbunătățire a acestora. DG INTPA a trecut la un sistem structurat de identificare a constatărilor sistemice de audit la nivelul partenerilor de implementare și de urmărire a măsurilor de remediere, dar constatările recurente sugerează că soluționarea acestor probleme este încă în curs.
	Recomandarea 6: Să îmbunătățească metodologia utilizată pentru studiul privind rata de eroare reziduală în așa fel încât elementele cu valoare ridicată să fie extrapolate corect și să verifice dacă contractantul o aplică în mod corespunzător. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2024.			Comisia nu a acceptat această recomandare. Cu toate acestea, în mai 2024, în urma unei revizuiri a strategiei de control a DG INTPA, metodologia privind rata de eroare reziduală a fost reevaluată, iar metodologia de extrapolare a elementelor cu valoare ridicată a fost clarificată. Această nouă metodologie privind rata de eroare reziduală a intrat în vigoare în 2025. De atunci, elementele cu valoare ridicată au fost extrapolate corect.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
2023	**Recomandarea 1:** Atunci când calculează estimările aferente separării exercițiilor financiare în cursul întocmirii conturilor provizorii, să țină seama de modificările aduse contractelor după încheierea perioadei de raportare. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: începând cu conturile aferente exercițiului 2024.	✓		
	Recomandarea 2: Să aplice controale mai amănunțite pentru a evita erorile legate de plăți în avans declarate drept costuri suportate, de costuri indirecte declarate drept costuri directe și de TVA neeligibil. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2025.	✓		Comisia a înregistrat progrese semnificative în consolidarea cadrului normativ și procedural pentru a preveni erorile legate de TVA-ul neeligibil și clasificarea eronată a costurilor. Cu toate acestea, ea nu a asigurat încă aplicarea consecventă, în toate serviciile sale, a listei intermediare de verificare revizuite pentru validare și închidere. De asemenea, Comisia nu s-a asigurat că responsabilii de proiect beneficiază de o formare adecvată cu privire la noile cerințe de tip „Quick Fix” referitoare la eligibilitatea costurilor.

Exercițiu	Recomandarea Curții	Nivelul de acceptare	Evaluarea Curții cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării	
			Nivelul de punere în aplicare	Observații
	Recomandarea 3: Atunci când validează și închide prefinanțările plătite organizațiilor evaluate pe piloni, să intensifice controalele pentru a identifica și a exclude prefinanțările declarate în rapoartele financiare drept cheltuieli suportate. Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2025.	✓		Comisia a depus eforturi lăudabile pentru a atrage atenția entităților evaluate pe piloni cu privire la riscurile legate de validarea și închiderea prefinanțărilor pe baza cheltuielilor angajate. Constatările recurente indică însă că aceste probleme nu au fost încă pe deplin soluționate.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Răspunsurile Comisiei Europene la raportul anual privind activitățile finanțate de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare pentru exercițiul financiar 2025

RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL ANUAL PE 2025 AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE, RAPORTUL PRIVIND ACTIVITĂȚILE FINANȚATE DE AL NOUĂLEA, AL ZECELEA ȘI AL UNSPREZECELEA FOND EUROPEAN DE DEZVOLTARE PENTRU EXERCIȚIUL FINANCIAR 2025

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Comisia salută raportul Curții de Conturi Europene (Curtea), ia act de constatări și se angajează să pună în aplicare măsurile de remediere adecvate, dacă este necesar. Comisia ia act de concluzia Curții potrivit căreia conturile fondurilor europene de dezvoltare (FED) prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acestora, iar veniturile nu sunt afectate de erori semnificative. În ceea ce privește rata de eroare estimată, Comisia ar dori să sublinieze că nu este de acord cu toate constatările Curții – în special în ceea ce privește validarea și închiderea excesivă și „în cascadă" a costurilor indirecte. Comisia își intensifică eforturile pentru a aborda aceste aspecte și pentru a reduce și mai mult rata de eroare în viitor, inclusiv prin consolidarea orientărilor și a supravegherii partenerilor de implementare și prin îmbunătățirea disponibilității în timp util a documentației. Comisia ar dori să sublinieze faptul că depune toate eforturile pentru a închide FED-urile cât mai curând posibil.

Comisia salută recunoașterea de către Curte a evoluțiilor pozitive, cum ar fi îmbunătățirea accesului la documentele justificative din partea organizațiilor internaționale și progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandărilor din rapoartele anuale anterioare. De asemenea, Comisia ia act de exemplele furnizate de Curte privind proiectele de succes finanțate în cadrul FED-urilor și continuă să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a proiectelor finanțate de UE. Comisia se angajează să ia măsuri de remediere în cazurile în care partenerii de implementare nu își îndeplinesc obligațiile și să tragă învățăminte din cazurile în care rezultatele nu au răspuns pe deplin așteptărilor.

Comisia dorește să sublinieze faptul că execuția FED-urilor are loc în medii riscante, complexe și cu o evoluție din ce în ce mai rapidă, inclusiv escaladarea conflictelor și a instabilității la nivel mondial. Aceasta se caracterizează prin diversitate în ceea ce privește:

- distribuția geografică, acoperind numeroase delegații diferite ale UE din întreaga lume;
- entitățile de punere în aplicare și țările partenere cu capacitățile lor diverse de gestiune și control, de la ONG-uri locale mici la organizații internaționale și agenții de stat; și
- metodele de acordare a asistenței, prin faptul că include proiecte tradiționale, sprijin bugetar, programe de sprijinire a politicilor sectoriale, contribuții la instrumentele globale, finanțare mixtă, garanții bugetare și alte metode de punere în aplicare a ajutorului.

În plus, Comisia se confruntă cu provocări în ceea ce privește alocarea de personal delegațiilor situate în țări cu o situație dificilă, precum și cu un deficit de profesioniști specializați atât în delegațiile Uniunii Europene (EUD), cât și la sediul central. Comisia ia toate măsurile necesare pentru a asigura executarea deplină și eficientă a FED-urilor, în conformitate cu cadrul juridic și financiar existent. Comisia continuă să își adapteze și să își perfecționeze procedurile pentru a reduce și mai mult riscul de erori, ținând seama, printre altele, de rezultatele declarației de asigurare a Curții și de recomandările sale privind controalele preventive și corective. În special, Direcția Generală Parteneriate Internaționale (DG INTPA) din cadrul Comisiei și-a finalizat revizuirea strategiei de control și a început să pună în aplicare recomandări-cheie, în special elaborarea unui tablou de bord

pentru stabilirea profilului de risc pentru măsurarea respectării de către parteneri a standardelor financiare și operaționale, accesul la documente și consolidarea controalelor *ex post*.

II. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA PRINCIPALELE OBSERVAȚII ALE CURȚII

1. Fiabilitatea conturilor

În ceea ce privește observația Curții referitoare la cel de al 9-lea FED de la **punctul 16**, Comisia ar dori să clarifice faptul că acesta va fi închis până la sfârșitul anului 2026, în conformitate cu recomandarea 1 acceptată de Comisie.

2. Regularitatea operațiunilor

Cheltuielile

Comisia ia act de constatarea Curții privind utilizarea a două acorduri de finanțare la momentul eliminării treptate a FED, menționată la **punctul 23** din raport, atunci când clauza de caducitate a împiedicat modificări suplimentare sau noi angajamente. Cu toate acestea, Comisia dorește să sublinieze că operațiunile subiacente de monitorizare și de alimentare cu apă au fost puse în aplicare conform planificării. Comisia va trage învățăminte din acest caz pentru a consolida gestionarea viitoarelor perioade de eliminare treptată.

Comisia este conștientă de problema ridicată de Curte cu privire la „utilizarea în cascadă" a costurilor indirecte (a se vedea caseta 1 și **punctul 24** din raport). Cu toate acestea, Comisia nu consideră că această situație este o eroare, deoarece tratarea costurilor indirecte este în conformitate cu dispozițiile Manualului Comisiei privind acordul de contribuție. Având în vedere poziția comună aplicată în toate departamentele Comisiei, Comisia nu a acceptat, prin urmare, recomandarea aferentă din capitolul 9 din Raportul anual pe 2024 al Curții.

În ceea ce privește **punctul 28**, Comisia ar dori să sublinieze că, în contextul revizuirii strategiei de control a DG INTPA, diferitele direcții generale RELEX au elaborat și au discutat propuneri privind îmbunătățirea orientărilor și a standardizării pentru a se asigura că bugetele sunt suficient de detaliate. Ca urmare, DG INTPA derulează un proiect-pilot privind aplicarea unui format bugetar standardizat convenit de comun acord la nivelul fiecărei entități, cu cerințe suplimentare privind furnizarea de detalii bugetare suplimentare în anexa I la acordul de contribuție. Proiectul-pilot va servi drept bază pentru extinderea clarificării și standardizării așteptărilor la alte entități care își desfășoară activitatea în cadrul gestiunii indirecte.

Comisia consideră că erorile cauzate de validarea și închiderea excesivă (a se vedea **punctul 29** din raport) (o practică prin care cheltuielile care nu au fost suportate sunt incluse în conturi drept cheltuieli suportate) sunt de natură temporară, deoarece, în principiu, acestea nu vor mai exista după validarea și închiderea finală. În plus, Comisia observă că, pentru a reduce aceste erori temporare, a solicitat partenerilor săi să își revizuiască modelele de raportare pentru a permite o identificare mai ușoară a cheltuielilor suportate. Comisia recunoaște erorile constatate. Cu toate acestea, Comisia ar dori să sublinieze faptul că, în comparație cu anii precedenți, proporția acestui tip de erori a scăzut semnificativ (de la 40 % în 2023, la 14 % în 2024 și la doar 6 % în 2025) ca urmare a introducerii unor controale suplimentare.

Comisia ar dori să sublinieze faptul că majoritatea erorilor menționate la **punctul 30** apar la nivelul beneficiarilor fondurilor UE, în special al celor care își desfășoară activitatea în cadrul gestiunii indirecte. Astfel de erori nu pot fi detectate cu ușurință de către Comisie. Comisia abordează aceste aspecte prin reuniuni periodice cu partenerii săi.

Răspunsul referitor la caseta 1

Exemplu de costuri indirecte neeligibile declarate ca fiind directe – structurarea „în cascadă” a costurilor

Comisia și-a menținut întotdeauna poziția potrivit căreia, în cadrul gestiunii indirecte cu entitățile evaluate pe baza pilonilor, costurile indirecte declarate de beneficiarii de granturi trebuie să fie considerate costuri directe ale organizației/partenerului evaluat pe baza pilonilor. Conform Manualului Comisiei privind acordul de contribuție, „costurile indirecte declarate de beneficiarii granturilor acordate de organizație și/sau de partenerii acesteia trebuie să fie acoperite din costurile eligibile directe ale acțiunii și nu din remunerație”. Această interpretare se aplică tuturor departamentelor Comisiei.

Exemplu de costuri neeligibile imputate proiectului

Comisia recunoaște că Curtea poate considera că anumite costuri legate de personal sunt legate mai degrabă de funcționarea generală a organizației decât de acțiunea specifică. Comisia împărtășește opinia potrivit căreia costurile cu personalul și alte costuri care pot fi atribuite în mod clar și exclusiv unei anumite acțiuni, care au fost suportate efectiv, înregistrate în mod corespunzător în conturile beneficiarului (inclusiv costurile repartizate în mod corespunzător) și care nu sunt deja acoperite de rata forfetară pentru costurile indirecte/remunerație ar trebui tratate drept costuri eligibile directe.

Studiul privind rata de eroare reziduală pentru 2025

Comisia reamintește că rata de eroare estimată de Curte măsoară, printre altele, erorile din contracte care pot face în continuare obiectul controalelor și corecțiilor efectuate de Comisie în exercițiile contabile ulterioare. Prin intermediul studiului privind rata de eroare reziduală (RER), bazat pe un eșantion reprezentativ de contracte închise, Comisia a estimat pentru 2025 o rată de eroare reziduală globală de 0,56 %, sub pragul de semnificație de 2 % pentru al 10-lea an consecutiv, și o sumă expusă riscului la închidere de 0,97 % din cheltuieli. Prin urmare, rata de eroare estimată de Curte și rata de eroare reziduală a Comisiei pentru cheltuielile FED-urilor nu sunt direct comparabile, parțial din cauza diferențelor metodologice și a faptului că rata de eroare reziduală se axează pe contractele închise în cazul cărora, până la momentul închiderii, vor fi fost soluționate numeroase probleme. Comisia va continua să utilizeze ambele seturi de rezultate pentru a-și consolida în continuare sistemele de control și capacitatea de corecție.

Studiul privind rata de eroare reziduală (RER) este un fundament important pentru declarația de asigurare a directorului general al DGT INTPA. Cu toate acestea, nu este singura sursă de asigurare. DG INTPA dispune de un cadru cuprinzător de control intern și de o strategie de control care acoperă întregul ciclu de punere în aplicare. Toate aspectele cadrului de control servesc drept componente esențiale pentru asigurarea sa, care este prezentată în raportul anual de activitate. Acesta din urmă stă la baza informațiilor privind regularitatea din raportul anual privind gestiunea și performanța.

Comisia recunoaște limitările referitoare la controalele stabilite în Acordul-cadru financiar și administrativ cu Organizația Națiunilor Unite și caută soluții viabile, care să fie acceptabile pentru ambele părți. Astfel cum a recunoscut Curtea, Comisia a lucrat la îmbunătățirea metodologiei privind rata de eroare reziduală pentru a răspunde unora dintre observațiile formulate de Curte în trecut, în special în ceea ce privește tratarea elementelor cu valoare ridicată și limitarea dependenței de activitățile de control anterioare.

3. Evaluarea realizărilor proiectelor în cursul vizitelor de audit efectuate de Curte

Comisia salută exemplul de punere în aplicare cu succes a unui proiect prezentat în caseta 3 din raport. În același timp, Comisia ia act de observația Curții din caseta 4 din raport cu privire la o abatere locală în ceea ce privește grosimea și lățimea pietrișului. Verificările de monitorizare efectuate de Comisie au confirmat că celelalte părți ale lucrărilor generale erau conforme cu proiectul. Comisia recunoaște, de asemenea, că variația locală identificată de Curte ar fi trebuit să fie mai bine reflectată în documentația aferentă certificatului de plată intermediară și a luat măsuri pentru a se asigura că viitoarele certificate privind progresele înregistrate documentează și justifică în mod clar astfel de abateri specifice sitului.

III. RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RECOMANDĂRI

Recomandarea 1 – Să se finalizeze închiderea celui de Al nouălea FED

Comisia ar trebui să ia măsurile necesare pentru a asigura finalizarea procesului de închidere a celui de Al nouălea FED, inclusiv finalizarea contractelor rămase și verificarea și închiderea soldurilor contabile aferente.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2026.

Comisia **acceptă** recomandarea 1.

Recomandarea 2 – Să se asigure calitatea rapoartelor de verificare a cheltuielilor contractuale

Comisia ar trebui să se asigure că verificările cheltuielilor contractuale sunt efectuate la nivelul de calitate așteptat, într-un mod consecvent și în conformitate cu orientările aplicabile. Pentru a realiza acest lucru, Comisia ar trebui:

(a) să îmbunătățească monitorizarea auditorilor externi contractați și a rapoartelor de verificare a cheltuielilor întocmite de aceștia; și

(b) să ia măsuri corective adecvate în timp util în cazul în care sunt identificate deficiențe.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** subrecomandarea 2 literele (a) și (b).

Comisia ia deja măsuri pentru a asigura calitatea preconizată a rapoartelor de verificare a cheltuielilor contractuale, punând în aplicare, în același timp, măsuri corective acolo unde este necesar.

Recomandarea 3 – Să se consolideze cerințele de raportare financiară pentru entitățile care au făcut obiectul evaluării pe piloni

Pentru a consolida raportarea financiară a entităților evaluate pe bază de piloni, Comisia ar trebui:

(a) **să se asigure că dispozițiile referitoare la defalcarea în buget a acordurilor de contribuție și de delegare încheiate cu entitățile evaluate pe piloni includ un nivel suficient de detaliere pentru a permite monitorizarea eficace a cheltuielilor; și**

(b) **să stabilească cerințe minime pentru raportarea financiară astfel încât să se asigure informații adecvate pentru verificarea cheltuielilor înainte de validare și închidere.**

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: sfârșitul anului 2027.

Comisia **acceptă** recomandarea 3 literele (a) și (b).

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2026

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este definită în Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței Creative Commons Atribuire 4.0 Internațional (CC BY 4.0). Prin urmare, ca regulă generală, reutilizarea este autorizată cu condiția menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul conținutului elaborat de Curtea de Conturi Europeană nu poate altera sensul sau mesajul inițial. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți o permisiune suplimentară în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu, în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți.

Dacă se obține o astfel de permisiune, ea anulează și înlocuiește permisiunea de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o permisiune în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor.

Capitolul 2:

- Figura 2.17:
  Această figură a fost creată de Curtea de Conturi Europeană utilizând © „RAWGraphs”, o platformă de vizualizare pentru crearea de rezultate deschise. Toate drepturile rezervate.
- Figura 2.18:
  Această figură a fost realizată folosind pictograme de pe site-ul Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.

Capitolul 3:

- Figurile 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 și anexa 3.1:
  Aceste figuri au fost concepute folosind pictograme pe site-ul Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.

Capitolul 4:

- Figura 4.4:
  Această figură a fost creată de Eurostat și modificată de Curtea de Conturi Europeană.
  Limite administrative: © EuroGeographics © OpenStreetMap sub licența Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA)
  Cartografiere: Eurostat – IMAGE, 03/2026.

Capitolul 6:

- Figura 6.2:
  Această figură a fost realizată folosind pictograme de pe site-ul Flaticon.com.
  © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.
- Figura 6.5:
  Această figură a fost realizată folosind pictograme de pe site-ul Flaticon.com.
  © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.
- Harta din anexa 6.1:
  creată de Curtea de Conturi Europeană utilizând „Tableau”
  © 2026 Salesforce, Inc. și licențiatorii acesteia. Toate drepturile rezervate.

Capitolul 7:

- Figurile 7.2 și 7.5:
  Aceste figuri au fost realizate folosind pictograme de pe site-ul Flaticon.com.
  © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.
- Harta din caseta 7.3:
  creată de Eurostat și modificată de Curtea de Conturi Europeană.
  Limite administrative: © EuroGeographics © OpenStreetMap sub licența Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA)
  Cartografiere: Eurostat - GISCO, 6/2026.

Capitolul 9:

- Anexa 9.1:
  harta de fundal ©Mapbox și © OpenStreetMap sub licența Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA).

Capitolul 11:

- Figura 11.1 din anexă:

  Această figură a fost realizată folosind pictogramele , și de pe site-ul Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.

  Angrenajul 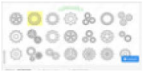 utilizat a fost modificat de Curtea de Conturi Europeană, © **By Ramziia** – stock.adobe.com.
- Figura 11.2 din anexă:

  Această figură a fost realizată folosind pictogramele și de pe site-ul Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.

Capitolul 12:

- Fotografia din caseta 12.1: © Proxima Studio, stock.adobe.com.
- Fotografia din caseta 12.2: © WrightStudio, stock.adobe.com.

Fondurile europene de dezvoltare:

- Anexa I:
  harta de fundal ©Mapbox și © OpenStreetMap sub licența
  Creative Commons Atribuire-Partajare în condiții identice 2.0 (CC BY-SA).

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

PDF	ISBN 978-92-849-7821-2	ISSN 2600-1705	doi:10.2865/7786249	QJ-01-26-030-RO-N

REFERINȚA EXACTĂ

Curtea de Conturi Europeană, Rapoartele anuale pe 2025 privind execuția bugetului UE și privind activitățile finanțate de Al nouălea, Al zecelea și Al unsprezecelea fond european de dezvoltare pentru exercițiul financiar 2025, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2026.

Raportul anual al Curții de Conturi Europene prezintă opinia acesteia cu privire la fiabilitatea conturilor anuale ale UE și la conformitatea operațiunilor subiacente veniturilor și cheltuielilor cu normele și reglementările aplicabile. De asemenea, acesta prezintă analiza Curții cu privire la aspecte legate de gestiunea bugetară și financiară și de performanță din cadrul execuției bugetului UE.

CURIA RATIONUM
CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene